မဂ္ဂဇြေနှ်မနှ်

တက္ကသိုလ်

တက္ကသိုလ်မွန်မဂ္ဂဇင်း

၁၉၇၁ - ၁၉၇၂

နာယက ပါမောက္ခ ဒိုင်ထွန်းကျော်

နာယက နိုင်ထွန်းရွှေ

ဥယျာဇဉ်

မလျော့သော ဇွဲ၊ မယိမ်းယိုင်သော သမာဓိ၊ မတုန်လှုပ်သော သတ္တိတို့ဖြင့် မိမိတို့၏စာပေကို ပြုစုပျိုးထောင်ရပါမည်။ သို့မှသာ မိမိတို့၏စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု တိမ်ကောပပျောက်မသွားအောင် ကာကွယ်နိုင်ပေမည်။ စာပေသည် လက်နက်ကောင်းဖြစ်၏။ ဤလက်နက်ကောင်းဖြင့် မျိုးချစ်စိတ်ကို ပြုစုပျိုးထောင်ပေးနိုင်သည်။ တိုင်းရင်းသား သွေးစည်းညီညွတ်ရေးကိုလည်း တည်ဆောက်နိုင်သည်။

ဤတက္ကသိုလ်မွန်မဂ္ဂဇင်းသည် မွန်စာပေယဉ်ကျေးမှုအတွက် အရေးကြီးသောကဏ္ဍမှ ပါဝင်သည့်နည်းတူ၊ တိုင်းရင်းသား သွေးစည်းညီညွတ်ရေးကိုလည်း အထောက်အကူပြုပေသည်။

တနှစ်ထက်တနှစ် အဆင့်အတန်းမြင့်မားစွာဖြင့် တိုးတက်ထုတ်ဝေနိုင်ပါစေဟု ဆန္ဒပြုအပ်ပါသတည်း။ ။

နိုင်ထွန်းရွှေ

(၂-၇-၇၂)

နာယက

မွန်တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆပ်ကော်မီတီ

တက္ကသိုလ်များ၊ ရန်ကုန်။

မဂ္ဂဇြေန်မန်

၂ ၁၉၇၁-၁၉၇၂

ပၚ်ပါဂွံၚ်တရ်ဂတညိ

ပ္ဍဲခေတ်လ္ဒုဟ်ဂွံ လညာတ်ကောန်ဂကူပိ နွံဒှ်ၚ်နာနာသာ် ပ္ဍဲလ္ပ္ဍုအရာကမ္မောန် လိခ်ပတ် ယေန်သ္ဇာၚ်မန်ပိုရ။

ကမ္မောန်ဂွံ ဒ္ဂကမ္မောန်ညး ဂွံအလိုအသီတ္ဂုရး ဍုၚ်ပိုတုဲ ပိုဟွံသ္ဒးကော္ဒန်။
ကမ္မောန်ဂွံ ဒ္ဂတာလျိုၚ် ညးလေပ်ပညာတံတုဲ ကောန်ဂကူပိ ဝေၚ်နူဂွဂွံ ဒ္ဂ
ညးဗက်စလက်ကရ်ရ။ ကမ္မောန်ဂွံပိုညးသ္ဒာကမ္မောန်,ဗှတံဟွံထေက်ကြိုက်
ကိုကော္ဒန်၊ ကော္ဒန်လေပ်ဟွံအံၚ်ဇွး။

ကောန်ဂကူမန်တံ ပၚ်ပါရုၚ် လညာတ်ဂမ္ၚိုၚ်ထေက်ရ။ သ္ပဝွံနူသ္ပိုၚ်အံၚ်ဇေယျ ဒ္ဂိခေတ်အင်္ဂလိက် ညးဂွံအလိုအသီတံ ယဝ်ရ ကိုဒြဟတ်ထံက်ပၚ် ထ္ၜသ္ဂှ်ကၠုၚ် ကေါန် ဂကူပိုမ္ဂး သ္ဂက်ကောန်ဂကူပိ သ္ဒဂံကော်အာ နူဒေသ ဖါသိ။ ဟံသာဝတီကို၊ သ္ဒးလ လ´ဖိုၚ် ဒြေပ်ဒ´တိတ်အာ နူဠာန်ရာမညကို တံဂှ် ဒ္ဂဟွံမာန်ရ။ ပ္ဍဲခေတ်အင်္ဂလိက်ကို ခေတ်ဗုးတိတ် နူအင်္ဂလိက်ဏံလေဝ် ညးဂွံအလိုအသီတံ ဟွံတံၚ်ဇဗက် လိခ်ပတ်ယေန် သ္ဇာၚ်ပိုတုဲ လိခ်ပတ်ယေန်သ္ဇာၚ်ပိ သ္ဒးကြေပ်ဒှ်ၚ် ပ္ဍဲဂရော်စော် ဗိုတ္ၚဏံ ပိုဂွံဆိုဒဗဒှ်ၚ် ဂှ်ရ။ လဆောဝ်လဆောဝ်ပ္ဍန် ညးအုပ်ခုပ်တ္ဂုရးပိ ဟိုတ်နူဟွံပ္ဂိက်ကိုဂကူပိုတုဲ ထ္ၜးရုပ်ရ ကမ္မောန် လိခ်ပတ်ယေန်သ္ဇာၚ်ပိုတုဲ နကိုနဲပြယဲ သ္ပိုၚ်နာနာသာ် သုၚ်စေဲတုဲ တာဒ္ဂာ ကော်ံ ဒြဟတ်ကမ္မောန် ကောန်ဂကူပိုရ။ တုဲဏံလိခ်ပတ်ယေန်သ္ဇာၚ် သ္ဒဂံသ္ဒေ်သ္ဒေဟ် တဒှ်ၚ်ညိည ဍိုၚ်သာတံဂှ် ဟိုတ်နူကောန်ဂကူပိ ဟွံဖျအ်လ္ပိတုဲ ကော္ဒန်ကၠုၚ်မဒ္ဂရ။ ဟိုတ်သ္ဂံဂွံရ– စ္ဒ®စ ညးဂွံအလိုအသီတံသ္ဂးမ္ဂး၊ ဂကူပိ သ္ဒးတ္ဂ®ဗိုက်အာ မာန်ရောၚ်။

ပ္ဍဲတုဲဏံ ဆခမိသၚ် သ္ဒာကမ္မောန်,ဂူဗှတံဟောၚ် နတိုၚ်နတဲ ထိၚ်ဒက် ဒုၚ်တဲစကာ ဒှ်ၚ် လိခ်ပတ် ယေန်သ္ဇာန်ပိုမန်ရ။ ညးဏံဂွံ ပညာလောကဂိုၚ်ၚ် ဟွံဂွံဗ္ဂာန်လဝ်ကိ လေဝ် ဟိုတ်နူ ကိုဟ်ခုၚ် ပရောလိခ်ပတ်ယေန်သ္ဇာၚ် ကောန်ဂကူပိ၊ ဟိုတ်နူစေတနာ

ထပ်ယုက် တပ်တးကော်ာန်ဒှ်တဲ့ ဇၟာပ်ညးဆာန်ဂကူ, လိက်ပတ်, ယေန်သ္ၚာင်တံ သ္ဒး သ္ပစှ်တ်သၟိ ဗွိုန်ဂုဏ်စရာဲလ္ဂုညးတံရောင်။

ဟိုတ်ဂှ်ရ– သ္ပဖှ္ံနူတဲ့ဏံတဲ့ ကောန်မန်ပိ လ္ပစှ်ဗှ်စညးဂွံအလိုအသီတံ ညးလေပ် ပညာတံသ္ဂးညိ။ မူဟိုတ်ရောဟီုမ္ဂး ဇၟာပ်ကောန်ဂကူပိ ညးလေပ်ပညာ ဂွံတဆိပ် ဒီဂရီတံ ကော်ာန်ကိုကောန်ဂကူပိမာန်ဟွံသေင်။ ကောန်ဂကူပိ ညးမဆာန်ဂကူတံလ္ပိုန် ဖောင် ပါ်ပါတဲ့ မ္ဂိဟ်ကော်ာန်ဟွံဒုံတံဂှ် ဇ္ပမပြဟ် ဇ္ပမပိုတ်ဍုတ် ဗ္ဂိက်ထေံကော့ညိ။

လိက်ပတ်ယေန်သ္ၚာင်ပိ သ္ဂောံဗှော်မောဝ်တိုန်အာ ပ္ဍဲအခါန်ဂတတော ၊ သာ်လို သ္ဂောံကော်ာန်အာထေက်ဂှ် ဗွိုန်ထ္ဂးကိုညိရ။

ကောန်ဂကူပိ သ္ဂောံ ငှုဟ်ဗ္ဂိုတိုန် ပ္ဍဲကမ္မောန် ဂကူ လိက်ပတ် ယေန်သ္ၚာင်ဂှ် ပိုဲ သ္ဒးဆဝ်ဗှုဟ်ဒှ်င်လ္ဂိုန်ရောင်။

ဇၟာပ်ကောန်ဂကူမန် ညံင်သ္ဂောံလေပ်လိက်မန်။

ရန်ကိုတင်ဂွံတဲ ဇၟာပ်ညးဗ္တောန်ပညာ ဓဂှ်ဗ္တောန်ကေတ် လိက်မန်မာန်ဇၟာပ် ဘာဗ္တောန်လိက် ပ္ဍဲဒေသမန်ပိ ညံင်သ္ဂောံဗ္တောန်ကိုလိက်မန်ဂှ် ဂကူပိုသ္ဒးဗွိတ်ဒြဟတ် ရောင်။ ကွးဘာဗ္တောန်လိက်မန်တံ ညံင်ရလ္ဂိ ပ္ဍဲကတ်လ္ပတ်လိက်မန် ဟွံဂွံအောန်အာ နူ ဘာသာတ္ၚဟ်ဍ္ဂာင် ပိုသ္ဒးဂစာန်လ္ဂိ သွက်လိက်မန် ဂွံလုပ်အဝေါင် ပေါသ္ဂာန်လိက် ဗွိုန်အတာန်ထေက်ရ။

မ္ဂသာ်ပုန် သွက်သ္ဂောံဒှ်အာ အထံက်အပင်ညးလေပ်လိက်မန်တံ သ္ဂောံဂှ်ဲပညာ ဗဟုသုတ နကိုလိက်မန်မာန် ရန်တ္ၚံတဲ သွက်ဂွံဗ္တိတ်လိက်အုပ်မန် နာနာသာ်မာန်ဂှ် ''လ္ဂိ မာန်လိက်မန်''မ္ဂ ဒှ်ုက်က်ပေင်င် သ္ဒးပံက်ဗဒှ်ဗွိုန်ရောင်။

ပညာသုခမမန် သ္ဂောံလျးတှ်းသှ် လးတိုန်မာန်–

ဟိုတ်နူမ္ဂဟ်ကိုဒြဟတ် ပညာသုခမမန်ပိုအောန်တဲ့ ညးတှ်ပညာသုခမဝံလေင် နကိုပညာသုခမဂှ် ဗပေင်ဗုင်ဂှ်ဟွံရမ်ဂပ် သ္ဒးဗပေင်ဒှ်င်ဗုင်ဂှ် နကိုကမ္မောန်ဂူဗှ် တံတဲ ပညာသုခမမန်ဗြေံဗြဟ်တံဂှ် ဗှ်ံက်တိုန်ကိုဟွံမာန်၊ ပညာခေတ်တ္ၚဲလေပ်ဂှ်ဲ ဗဒှ်ကိုဟွံ မာန်ရ။ ကပေါတ်ဗ္ဂိက်လ္ဂက် ဂတာပ်ခေတ်တံလေပ် သုင်စောဲဟွံမာန်ရ။ ဂိုက်ဂှ်ဲရှ်င် ပြဒ္ဒညာညးတံချိတ်တ်ဗိုတ်တ်တဲ့သာ်လိုသ္ဂောံထ္ဂပဓဝ်ညးတံဂှ် ချပ်ဂွန်ဂှ်ဲနဲကဲအိုတ်ညိ၊

ရှ်င်လ္ပာ်ဂကူမန်ပိုမ္ဂး– ဂကူမန်ပိ မံင်တဒှ်င်လ္ဂူတိဍာ်ပိုရ။ စသုင်ဗပေင်ဒှ်င်ဗုင်ဂှ် နကိုဗြေံသ္ပုပိုရ။ သွက်တ္ဂိုရးပိုလေပ် ဗိုဂကူဗ္ဇာ ကော့ံကောန်ဍုင်အရှ်င် တ္ၚဟ် ဍ္ဂာင်ကို၊ ဒုင်ဒဵုက်သ္ဂိုက် ဗပေင်ကိုဒြဟတ်ကမ္မောန် ပြေပြင်ကျုင်ဒှ်င်လ္ဂိုန်ရ။

ဒှ်သာ်ဂှ်ရ ကောန်ဂကူပိုဂမ္ဂိုင်၊ ပါ်ပါဂှ်ဲတရတ သွက်လိက်ပတ်ယေန်သ္ၚာင် ကော့ံဂကူပိုအိုတ်ညိ။

ဂကော်ံ ဍုတ်စိဇန်လိက်။

သတိုလင်ပြိုဟ်
မှိုဟ်လင်စိုတ်
ချိုတ်ဟွံစံင်တူ
ဆာန်ဂကူဍာံ။ ။

မောင်မောင်လှမြင့်

မာံပါန်ဒဉ်ပ

စိုပ်ထဝ်ဗှာဲဗ္ဂါရဒိုဲယှော်လေတ်

တော်ဗြဲဗတာင် ဂူဒိုစာင်ချိုတ်
ရမျာင်သ္ဒိုင်စိုပ် ဟွံစိုပ်ကၠုင်ခေတ်
ဖေက်မတ်ဗြဲကို သိုခေတ်ဏံဟာ။

တော်– ကျာဝေရ်
ဗြဟတ်ကြိင်ကွေံ ဒုံတံင်ဂစိုတ်
ဖေက်ကျာဝေရ် ဟွံဂံင်တိတ်ဟာ။

တော်– ဂအုဲ ထဝ် ဒှ်ဗဝဝ်ဗြိုပ်
သဗြဲုမိုင်လဝ် သ္ဒိုင်စိုပ်ထဝ်တိ
သတ်တံလေင်ကှာ
ပိုက်ဗိုင်တိုန်ကောတ် ညးကောံခေတ်မန်။

တော်– တိသုဒ္ဓရိ
ညးသ္ဂိဒ္ဒုင်ရ တိုန်ပ္ဍဲဗြဲမန်
ယဝ်ကှောန်ဍုံတော်
ညးတံရှ်သ္ဍ ညးတံထိုင်သး။

ယွံ– စိုပ်ထဝ်ဗှာဲ ပဝ်ဗက်ဂှ်ဲနဲ
ဗဒဲါဆိုယှော်ခလေတ် ဗက်တိုန်ခေဘ်အဲ
ပ္ဍဲဗြဲဍုင်ကွာန် ဌာန်ရးမည။ ။

ဧ္ကတ်တ္ၚံဗိုင်ဂှ် မှတ်မ္ဂံသ္ဇာ၊
တ္ၚံဗိုင်ဒ္ၚိုင်ကၠုဲ ဗက်ဗလဲကျာ၊
ဒ္ၚဲကျာပိုက်ဏာ ဗလဲဗက်အာကို၊
ကျာပဲတုဲအဲ ဒတ်ဒ္ၚိုင်ဂြို၊
ဟိုတ်ဗက်ကျာမဝ် ကၠာင်ဟွံကဵုလိ၊
ကၞုရ်ဗိုင်ဂှ်ကို ဂိုင်သ္ဒုရ်သေင်ဟာ၊
တိတုဲမ္ဂးတံ တ္ၚံလိုက်ဗာ၊
ပိုမ္ဒးဒ္ၚိုင် ပ္ဍဲခြိုင်သံင်သာ၊
နဲတ္ၚံဗိုင်ဂှ် မှတ်မ္ဂံသ္ဇာ၊
စီပျးပညာ ချပ်ပိုင်ခြာညိ။။

ကောင်ချင်ပြီဗေဒင

မဂ်သာ်ထဝ်(ချုင်ပင်)

မန်,ဗမာ,ချေင်, ကရေင်,သေံပ့ နာဂ,ကယျာ၊
ယခါင်,တံမာ ပံင်ဏာကချေင်, ဒှ်ပေါင်စိုတ်မွဲ၊
ပအိုဝ်,တံင်သူကို သိုပလိုင်,ဟာန် သ္ဍုက်ဆာန်လောန်တဲ၊
ကောဒေံမွဲရဲ ဒွိုင်မွဲဍုင်ဏံ ညးတံညိသာ။
ဖိုလ်တသိုက်ကို သိုက်ဍုက္ခ ဒုင်စညိသာ၊
ယဝ်ဒှ်ဒုက္ခာ ပြုပ်အာရီဗင် မင်မွဲညးဍုံ၊
ဟိုတ်နူညိရ နူတဲအဂ်လိက် တိတ်ဗုးကျုင်လအ်၊
ယွံကောဒေံတံ တွံညးအဲဟာန် ကိုဆာန်ညိသာ။ ။

မဂ်သာ်ထဝ်(ချုင်ပံင်)

ချိန်ညှိန်ဖြဟာတ် ဗညာဍာဇ (ဍံငပရ)

တ္ၚံကြုက်ဇာဝ် ကွ္ဝ်ခ္ဍံဍုက်ခ္ဍက်
ကောန်ကွင်စေက်တိုန် ချိုန်ခဏာဂ်
ပ္တလေဝ်ဟွံရာင် ကွာင်ကာဝ်သွပြဟ်
မဒ္ဒတ္ၚံကြုက် ဂိတုသ္ဂံစုက်အခါ။

နူတ္ၚံကြုက်ဒယှ်
ဍုတ်ရ္ဍဂ် ဓါတ်ဓါသာဂ်
ကောန်ကွင်အမှာ် ဆာ်စကေင်ကွ္ဋဟ်
ကွုင်ခ္ဍံပေါအ် အညောအ်ခ္ဍံဒးရး
ဗှးနူဒယံက် စံက်တိုန်ကာသ။

ယဝ်ပိုစ္ဂံဍ္ဍိ ကလိဂွံဆို
ကောန့်ကွင်အယုတ် ဇုတ်ညုံင်စိုပ်တိ
လ္ဂိုဗာ်လ္ဂိုတံင် စံင်ဒ္ဂိုဒ္ဒချောံ
ကာလခါဂ် တ္ၚံကြုက်ဒယှ်။

ဒဒ္ဒတွးကှ် ပြဟ်ထွင်ထောံတဲ
စသုင်ဖ ဗော် ဇ္ဂော်တိုန်ရိဟ်တဲ
ကွ္ဝ်တ္ဂဲလေဝ်ပေင် လ္ဂောင်မံင်ဍုကျာ
ဖြဟာတ်အရံင် အလံင်သတ်ပ္တပေင်။ ။

တို့ညီဗွဲခေတ် —— ဗွဲကောကော

ယွံဗွဲခေတ်လှုဟ် ငှုဟ်တိုန်သ´သ´ ပွ်ဂကူပိုမန်၊
ကောံဓရီသေဲသေဲ ကရေဲကော်ပလိုဟ် နကဵုသတ္တိဇ`၊
ပွ်ဂကူပိုမန် အောန်ကိုယေန်သ္ဂောင် ဂိုၚ်ကဵုသ္ဂံမြ၊
သက်ကွေၚ်သက်ကံ ဆာန်ညးသ္တံအိုဟ် ယွံလေဝ်ကလောမန်။
ယွံဂကူမွး သ္ဒးဗှိုက်တ္ဂ ိအာ ပွ်ဍုဟ်ဍာဍာ၊
အောန်စိုတ်ကွေံရ မသဂကူမန် ကောန်မန်ကျာ်ဩ၊
အခိုက်က္ဂာတြေံ ဖွံတိမ္ဂဲရ ဗိုပြဝေဏီ၊
ကပေါတ်မန်တြေံတြဟ် ဒ္ဂုဟ်ဗွဲရောဟ္ဂံဓိုဟ် ဒိုတ်တ္ဂဲဏံသေၚ်ဟာ။
လိဒ်မန်အရေဝ်မန် ဇ္ၚာန်ညိလ္ပပ္ဍာ်အ် လံကေံအိုတ်ရောၚ်၊
လ္ပရန်ကိုလ္ဂောင် ဍောၚ်စိုတ်ကာလ၊ တ္ဂပညာတံ၊
မံၚ်လံဗှိုက်တ္ဂ ိ ကိုတိစိဇ မဇမန်တံ၊
ယၚ်ယှ်အ်လ္ပိရ ဘဝတ္ဂနဲဒှ် ဒှ်အာဍိုက်ရောၚ်။ ။

.ယွံကောန်မဲညှ ဝံသညာတာ၊
ဂကူဇာတိမန် ဆိမန်ဍုံကှာ၊
ခတ်ယှုဖှန် ကိုကောန်ဖုတ္တာ၊
ဝေါဟာမန် ခုတ်ပ္တန်ညိပမှာ။

ဝေါဟာမန်ကွေံ သ္ဒေပ်ဟွံမွဲဟာ၊
ဟွံတီဗွတ်ပ္ုန် အနန္တသၞာ၊
နွံဂိုင်မံင်ရ ဝံသတိဟာ၊
ဝေါဟာတ္ဂဟ် မုဒ္ဒဒးခုတ်အာ။

ဇကုစိုပ်ထဝ် တမ္သုင်မြဝ်ကှာ၊
ညံင်နဲ္ဂကို တုပ်ဇိုပမာ၊
ဇာတိဆိမန် ပ္တန်ယှုဇ္ဇာ၊
ပိုကောန်မန်ရ ဟွံဂွကိုညးဟာ။

မိဍောင်ထဝ်ပြ မွဲမိစမွါ၊
မဒံထောင်ကိုန်ဍောင် မဒံဍောင်ထဝ်သ္ဂာ၊
နဝေါဟာမန် ယဝ်ပ္တိုန်ခုတ်အာ၊
ဂပ်ဝ်လောန်ပ္ုန် ယေန်သ္ဂာင်သေင်ဟာ။

ကမ့ၢ်နဲ့ပိ
ချိတ်မဲ့ဘျိုင်
ဂျိုင်မဲ့ခ္ခ

ဝိတ်ထေ့ဟံ့ထေက် —— နှၤပါသိတ

၁။ ကမ့ၢ်နဲ့ဝံ့ မူကမ့ၢ်နဲ့ရော,
၂။ ချိတ်မဲ့ကတိုင် ကရော့ညး၅်ရော,
၃။ ဂျိုင်မဲ့စံ့ ကရော့ညး၅်ရော,

ကၠၢဟဝံ့ သောင်ကဥး ပတိုန်ထ္ဝး ထိ၅် ဟိုတ်နူစပ်ကို ဂလၢန် သ့ၢန်နံ့၅်ရ၊ သ့ၢန်ပိသၢ်ဝံ့ လုပ်စိုပ်ကျ့ုင်တဲ့၊ ဇကၠညး ။လိခ်ထံမ္ဒးသ့်ထ္ဝးပှ့ုဟ်ပုးပ္တိတ်ဗဲ့လ္ဝေင် ဒ္ဍး သ္ဂေ့ညၢတ် ကောတ်သ္ဝဟ် အဓတိုင် သ့စ်ထံမ္ဒ်ရ။

၁။ ကမ့ၢ်နဲ့ပိ ဇ့ဟ်ပလန် ပှ့န်ဂတး ကိုသ္ဂ ပဲ့သတ္တရာဇ်ဍုင်– ၁၃၀၇– သ္ဂေ့တောံမ္ဂးရ။
၂။ ချိတ်မဲ့ကတိုင်ကရော့ဂကူဗ့ၢတံ ပဲ့ သတ္တရာဇ်၅်ပှ့န်မ္ဂးရ။
၃။ ဂျိုင်မဲ့စံ့ ကရော့ဂကူဗ့ၢ ပဲ့သတ္တ ရာဇ်၅်ပှ့န်ရ။

ပဲ့အခရာဝံ့သ့ၢန့်နံ့တဲ့ သ္ဝဟ်နံ့၅် ဒ္ဓမ္ဘတၢ ဇ့ၢ်ခရောင် ဇ့ဴစိုတိတဲ့၊ သ္ဝဟ်ဂတိုပ်တဲ (ဝါ)သ္ဝဟ်ဗဲ့ခမ့ၢန်၅် သ့်ဓးကိုတဲ့၊ (က) ဗိုဂကူပိဇ့ဟ်ပလန် ပှ့န်ဂတးကိုသ္ဂ၅်ကို။ (ခ) ဗိုဂကူပိ ချိတ်မဲ့ကတိုင် ကရော့ဂကူ ဗ့ၢတံ၅်ကို။ ပရောပရာကိစ္စတံ၅် အခလုံ ကောန်ဂကူပိ မဲ့သ္ဝက်ဂံ့ကလေင်တိခိုဟ်၊ ဗိုဂကူပိ ဒးဂဗခိုကျ့ုင် ပြဒ္ဒညၢတေ့ၚ်ၚ် တ့ဟ်ဟ် ဘျိဒ္ဒကျ့ုင် ဂို့ုင်ကိုသၢ်၅် ဒးတိ ထေက်၊ ဒးတိကၠးကၠးအခးအခး ဇိကိုဗ့း သံ သယ ဟဲ့ကိုသ္ဝေဟ်ပ့ၢဒ္ဒတဲ့၊ နကိုသ္ဝဟ် လှ်လှ်လးလး၅် မ္ဒးလ ဟိုထ္ဝး သောင်က ဥးကိုကောန်ဂကူတံရ။

အခါရမ္ဝးတံ ဗ့် ရံင် လိခ်ထံနူဗံ့ စိုပ် ကေ္ဒၢတ်တေံ၅်၊ သ္ဂေ့ခိုဲ ညၢတ်ကောတ် ခတ်ပိမ္ဂး– (၁)။ ခတ်ကောန်ဂကူပိ ပှ့န်ဂတးကိုဂျပါန်ကို။ (၂)။ခတ်ကောန် ဂကူပိပှ့န်ဂတး သ္ဝက်သ္ဝးပ္ဝး ဍုင်ထံကို။ (၃)၊ ခတ်ကောန်ဂကူပိ ဂံ့ညၢတ်ညး ပ္တန်ဗေၢ်ကွ်န်ဍုင်ထံကိုမ္ဒရ။ တုပ်တဲညံင် ရ်ခတ်ကျၢ်ပိမတ္ဝဂး ‘ဇာတိခတ်၊ အခ ထာခတ်၊ ဝိသယခတ် ၅်ကို,။ ပဲ့အလုံ ခတ်ပိဝံ့ ကောန်ဂကူပိ ဒုင်သ္ဝေက်လစ်ဇ ကု၊ ဒးဒုင်ပှ့ပြဍိုက် လပိုက်လစ်ဇကု၊ ဒး ဒုင်ကျဟောံဖြ တ္ဂဟ်ဟ်သၢ်တဲ့၊ ပရဲဘဝ ကောန်ဂကူပိနံ့ဗိုက်ဍုံဍုံ၅် အခယံမတ် တ့ၢအဒ္ဓိအချ ကိုလေဝ် ဟဝံ့ဒုင်စသိုင်၊ စိ ကိုပို့ုင်လ္ဝဟ်ထံရ။ ပဲ့ဘဝ ကောန်ဂကူပိ အလုံပိခတ်၅် လတ် ဓေတ်တိက် နူဘဝ ဍိက်ပှက် ညးဟံ့မာန်ထိတဲ့ နူအခိုင်တေံ ကို လ္ဝဟ်ဗိုလိုပိဒးမံင်၊ ဘဝကဆံင် လို

ပိုစိုပ်၊ ဇိုင်တဲကၠုပ်ပိုဗိုလ်ိန္ဒ၊ ကိုန်တ္ွဵဇာ
တာပို ဒတုံ္ဒသွဲလ်ုန်ကိုလိက်ဂွံ ဒ္ဂှသက်သိ
စီပျးထ္ွးကိုပရေင် ဒ္ဂှမွဲစှတ်ဍုံပြတုဲ၊ အ
ကြာကြာခေတ်ပိဂှ် မိုပိုဒ္ဂှ်ကျုင် ဆိုညာတ်
လေဝ် ပတိုန်ထ္ွးကိုကောန်ဂကူတံအတိုင်
မတီညာတ်ဂှ်ရ။

သ္ဂိုင်ဍုးတိမိပြ္ ငသ္ဒဲကျုင်

ပရေင်ကောင်ကာ ကောန်ညးဍုင်တ္ဂှပ်
တ္ဂှပ်ကို ပရေင်ဂုးတိဇ္ဗော်ဂမိုင်ဂွံ၊ အခါ
ရမ္ဂှ်သိုစ္ဂ ိစ္ဂတ်ရံင် နကိုသ္ဂောဝ်စေဝ်ပ္ဂောန်
အခေါင်ကောန်ဂကူမ္ဂး– ဒ္ဂှရညးတံ ဒး
ဂဗဆိုကျုင် ဒိုက်ပရိုက်ဘဲဍန်နှ ဂြက်က်
ဝါတ်တိဂါတ်တ်ဂှ် ဂိုင်ကိုသ္ဂ ပယံမ
ဂိုင်သ္ဂုဲရောင်မဇွဲစိုတ်ရ။ အတိုင်အဲပ
တော်ဇွဲစိုတ်ဂှ်လေဝ် ညးမကောင်ဗှ်ရာဇဝင်
ဂုးတိကို ညးမကောင်လ္ဂတ်ပရောပရာ ဒ္ဂှ
သဗိုင်ဂုးတိ ဂမိုင်တံဂှ် ဒုင်တဲ ဂလာန်ဂှ်
မာန်မွဲမဍိုက်ပေင်စုံ ရုံမဒ္ဂှရ။ မူဟိုတ်ဒးဂ
ဗဆိုအဝါတ်အဂါတ်ဂှ်ရော။ဟိုတ်နူပရေင်
ကောန်ဂကူမဒးသ္ဂေံဂေံရ။ ကောန်ဂကူ
နွံဒှ်င် ပဲ့အလုံ ဗိုင်ရးဂုးတိ ဇ္ဗော်ဂမိုင်တံဂှ်
သွအဓိကကို အခေါင်ပ္ဍန်ဘဝ မ္ဂှိပ်တုဲ၊
သွက်ဂွံဍိုပ်ဍ ဂိကုိ သ္ဂ လးဂှ်လေဝ် ဒးပ
တိတ်အာဖြဟတ်လ္ဂိန်ကာလရ။

ထံက်ကို တင်အဓိကကောန်ဂကူဂုးတိ
ဂမိုင် မရန်တ္ဂံဂှ်တုဲ၊ စပ်ကိုအခေါင်ကောန်
ဂကူညးတံကို၊ အခေါင်ပိုန်ဒြပ်ကို၊ အ
ခေါင်သ္ဂံရာန်အပေါတ်ဗ္ဂိက်ကို၊ အခေါင်
ကတ်ဇ္ဗာန် က္ဂတ်ပညာတ္ဂှပ်ဟ်သ်ကို၊
အခေါင်သ္ဂာကမ္ဂောန် သ္ဂာဗှကို၊ အခေါင်
ဒက်မိတ် ဆက် ဆောံ မွဲ ဍုင် ကို မွဲ ဍုင်

ကို၊ ဆေင်ကို အခေါင် ဘဝ မ္ဂှိပ် မပ
ကျုင် နူဂဝ်ဂွမိဂှ် ကာလ လဆောဝ် က္ဍန်
ဂြက်လေဝ်က္ဍန်ဂြက်ရ၊သ္ဂ လးလေဝ် သ္ဂ
လးရ၊ ဟောံပြီလေဝ် ဟောံပြီရ။ တံက
လေင်လေဝ် ကလေင်ရ။ ဒ္ဂှအခေါင်
ဘဝမ္ဂှိပ်မွဲသ္ဂဲဒှ်င် ပြ ငအာပြ ငကျုင်ဒှ်င်
ညုံင်ရဂုင်ဟီအာ ပဲ့ဓိမှာသ္ဂိတ်ဟွံစိုပ်ဩင်
ဗင် လောဲလောဲဂှ် ဍာ်ဒ္ဂှ ပြာကတ်တ မွဲမ
လောန် သ္ဂေံတိ ကောတ်မန်ရ။ အ ခေါင်
ကောန်ဂကူညးကိုညး၊ အခေါင် ကောန်
ဂကူအဲကိုအဲ၊ ဒးနွံမွဲမဍိုက်ပေင် ခိုင်ကိုက်
ဂှ် ဒ္ဂှမမ္ဂတာ ပရေင်သ္ဂောဝ် ဂုးတိရ၊ အ
ခေါင်ကောန်ဂကူအလုံဂုးတိမွဲ မွဲမထေက်
ကြိုက်ကိုဘဝဇကုဇကုဂှ်ဒးဂွံရောင်၊ဒးဒုင်
စသိုင်မာန်ရောင်ဂှ် ပတော်ကောတ် ဇွဲစိုတ်
ပိုတ်ဍုတ်တုဲ ဒ္ဂှရညးတံ ရုန်ဒ ဂစာန်
တိတ်အာ နူဘဝမက္ဍန်ဂြက် နူပးခေက်
ဝါဒ မာတ် မတ် ဇြာတ်ဆိ ဂကူဂှ် လေဝ်
ဍုင်တိက္ဂာန်ညာတ်မဒ္ဂှရ။

ကောန်ဂကူတ္ဂိုရ်းဂုးတိဇ္ဗော်ဂမိုင်ဂွံ ဖြ
ဟတ်ဂကောံမ္ဂှိပ်တံဂှ် ဇ္ဂှပ်ပလန် ပုန်ဂ
တးထောံ ကွတ်ဝါဒ ပပ်ပ်ဗီပီ၊ ကွတ်
ဇာန်သဟာသိ ဍုံ ကောန်ဍုင် က္ဂာန်၊
ကွတ်ပမာန် ကောတ်ဇ္ဗးကိုလ္ဂပ်၊ ဆေင်
ကိုကွတ်ဝါဒ ကောန်ညးဍုင် ဒုင်တဲဟွံ
မာန်ဂှ် နကိုဂကောံဖြဟတ်မ္ဂှိပ် ညးတံပါ
ပထောင် ပသောင် ထောံတုဲ၊ ညုံင်ရဍုင်
ကြိုက် ဍုင်ရာတ်ယှာ ဇ္ဗော်မောဝ်ဂိုလဟ်
ရာင်ဆဒ ဒှ်င် အလုံဂုးတိမွဲ သ္ဂးပအံသဝ်
အိုတ်ရ။ ဍုင်ဇ္ဗော်တံဂှ် ကာပ္ဂံဂွံ သ္ဂးပွး
ဓိုတ်ဂလိုင်လိုဒးက္ဍန်ဂြက် ဓိုတ်ဂလိုင်လိုဒး

ဗက်ပိုက်ညးတ္ၟအခိုစိုတ်ဂလိုင်လိုဒးဒုင်ပ္ဍဲ
ပ္ဍဲရိုက် ပျဳပျာံဂှ်သွဟ် ညံင်ရလဴ ထ္ဍးစအိုတ်
အာပ္ဂံမာန်ကိုံ။ ဍုင်ဖ္ဍော်ထွဟ်သ္ဂာင်တံဂှ်
လေဝ် တုပ်နဲဂှ်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ပရေင်ဂၠးတိ
ဖ္ဍော်ကိုသဇိုင်ဒှ်ုင်ဂၠးတိဇိုပြိုင်ကျုင်မွဲခေတ်
ကိုမွဲခေတ်ဂှ် ဗ္တိုန်ထ္ဍးကို ဂေုံဂေုံ ဍုန် တဲ၊
ပရေင်ဍုင်မန်- ဗ္ဂာပိုဏံ သဇိုင်ဒှ်ုင် ဇော်
ကိုန်ဍုင်ဏံလေဝ် ဒးတိ ကွး ကွး ဖွး ဖွး
ထေက်ရ၊ သဇိုင်ဒှ်ုင်ကွ္ဂန်ဍုင်ဝွံ ယဝ်ရဟွံ
ဗ္တိုန်ထ္ဍးမွဲး၊ဟွံကွးစိုတ်ညးတ္ၟဟ်တဲ ဝတ်
ညးချူ လိက် လေဝ် ဟွံဒ္ဂိုက်ပေင် မဒှ်ရ။
ဟိုတ်ဂှ်ရ- အရေဝ်ကွာကိုဂြ ဂွံတန်တ် မွဲ
ဇစပ်၊ ဂွံဒးကိုမှုပ်ညးမဗ်လိဓ်တဲ ဗ္တိုန်ထ္ဍး
ကိုရောင်။

ကမ္ဗောန်ပိုဳဒးသွးလဝ်လမျိ

သဇိုင်ဒှ်ုင်ဍုင်မန်ဗ္ဂာဏံကို ကမ္ဗောန်ပိုဳ
ဒးသွးလဝ်လမျိဂှ် ဒှ်ုင်မွဲဇစပ်ကိုံ၊ အခိုင်
ဂှ် ခေတ်ဂှ် ဒးဂဇဆိုလပ်ပေါဲပွာန်ဂၠးတိကိုံ၊
ပ္ဂောဝ်ကိုဒှ်စါရဲဘဲစါဂကူဝွံဘဲပွာန်ဂၠးတိ
ဇိုဗ္ဂိုဒှ်ကျုင်ဂှ် ပတိုန်ထ္ဍးပွဲကိုပ်ကွာရ။ကာ
လပွာန်ဖ္ဍော် ပဌမဗ္ဂိုဒှ် ပွဲသက္ကရာဇ် အင်္ဂ
လိက် ၁၉၀၈–သ္ဂံတေံ သွတံတဲ၊ စိုကို
စိုပ် ၁၉၁၈ – သ္ဂံဏံ ဗ္ဂိုင် ၁၀–ထဝ်ဂှ်၊
ဂျာမနီကို ပြင်သေတ် ဇတိုက်ရေင်သ္ဂံရ။
အဳတလီကို ဩစတေတြီယာဂှ် လုပ်စ
လပ္ပါဂျာမနီတဲ၊ အင်္ဂလိက်ကို ရာတ်ယာ
ဂှ် လုပ်စလပ္ပါပြင်သေတ်ရ။ ၁၉၁၈–နဝ်
ဝေန်ဘာ ၁၁–ဂှ် ချုက်လိက်အသုက် ဇ
ဒိုအ်ထေံ ပွာန်စါလပ္ပါတဲ၊ ပေါဲပွာန်ဂၠး
တိ ပဌမ- ပွာန်ဖ္ဍော် အလန်ကိုပ်ကွာတဲ
အာမွဲအာယုက်ဗ္ဂဲ ၂၀–သ္ဂံမဒှ်ရ။သော

ကောန်ဍုင်ကွာန်ဂၠးတိဂမ္ဘိုင် ဇုဒိုစဖဳယိုပို
သွဳလးတိုန်ဗ္ဂိုင် ၂၀–သ္ဂံဂှ်၊ ပွဲသက္ကရာဇ်
အင်္ဂလိက် ၁၉၃၉–သ္ဂံ၊ စက် တေန် ဘာ
ဂှ် ညးတ္ၟအာဏာ ဟောတ်တလာ ဂျာမနီ
လုပ် ဗ္တိုက် ဍုင်(ပိုလာန်)တဲ၊ အင်္ဂလိက်
ကို ပြင်သေတ်ဂှ် လုပ်စ လပ္ပါ ပိုလာန်၊
ဂျပါန်၊ အဳတလီဂှ် လုပ်စလပ္ပါဂျာမနီတဲ
ပွာန်ဖ္ဍော် ဒုတိယ ဗ္ဂိုဒှ်ရ။

အမေရိကာန်ဂှ် ဒှ်ပွာန် ကရိုင် ဘိုင်လ
ပ္ပါပွာန် ဖ္ဍော် ပဌမ တေံတဲ၊ ဘိုင်လပ္ပါ
ပွာန်ဖ္ဍော်ဒုတိယဏံပ္ဍဲရ၊ ပွာန်ဖ္ဍော်ကွာ
ဂှ် ဘိုင်လပ္ပါပြင်သေတ်တဲ၊ ပွာန်ဖ္ဍော်ဂြ
ဏံလေဝ် တုပ်နဲဂှ်ရ။ အမေရိကာန် သော
ဒှ်ပွာန်ကရိုင်ဂှ်၊ ၁၉၄၁- ဒီဇြေန်ဘာ ရဂှ်
လုပ်ဇတိုက်ဂျပါန်ပ္ဍဲရ။ ၁၉၄၂ မေ ၂
ဂှ်၊ ဂျာမနီဖျေံလွဟ်ကို အင်္ဂလိက် ဒုင်ကျ
ပွာန်တဲ အမေရိကာန် အင်္ဂလိက်ကို ဂျာ
ပန်တံ ဇတိုက်ရေင်သ္ဂံရ။ ပွာန်ဖ္ဍော် ဒုတိ
ယဗ္ဂိုဒှ် ဗ္တိုက်ဒှ်ုင်ဗ္ဂိုင်ဂြ ထပ်သ္ဂံမဒှ်ရ။
သောဍုင်ကွာန်ကလိုက်ကွ ဗ္ဂိုဒှ်ရသံင်ဂှ်
ကောန်ဂကူ ညးမဒ္ဂိုဟ်ကေက် စီကွးစိုတ်
ခါတ် ဆာန်ဂကူမထတ်သကာတ်၊ ကို့ပ်
သ္ဂုပ်နဲအိုင်ဆာန် ကေုာံကောန်ရဲဂမ္ဘိုင်
၃၀-ဂှ်၊ ပွဲသက္ကရာဇ်ဍုင် ၁၃၀၂- ကွတ်
အာဍုင်ဂျာပါန် ကတ်ဗ္တောန်ကွတ်ပွာန်
အိုတ်ရ။ အတိုင်ကာသပ်ညးတံ ဒ္ဂိုက်ပေင်
အာတဲ၊ သ္ဂံဂှ်ဟောင်ခကော်ပတိတ်နင် နီ
ပေါန် ဂျပါန် ကျုင်စိုပ် ဍုင်မန် ဗ္ဂာ ဏံ
အိုတ်ရ။ ဂကူခဇာန်သဟာသိ ပပ်ပ်ပိပိလေၚ်
လေၚ်ခ္ဂိုင်ခ္ဂိုင်တံဂှ်၊ တိုန်လိုန်တိ လုင်စိုပ် ပ
ယျုပိုဏံတဲ၊ တဝ်ဖ္ဍေဟ်ကိုပွာန်အင်္ဂလိက်

တံ ပေင်ပိသ္ဒ ဗ္ဒးအာရ။ ဗ္ဒးပ္ဍာန် အဂ် လိက်တဲ ဂျပါန်တံပောင် ပြုမြေင်ဂွံအဝ်ဒှ် သ္ဂိုင်အလှ်အသီပိုင်ပြီုဍုင်မန်ဗ္ဂာဏံရ။

ဂကူလေဝ်ဍုင်ပတှတဲ ဂံင်သ္ဂာတံဂှ်၊ ဂလိုင် လိုဓဇန် သ္ဒုကောန်ဍုင် ကွာန်ရော ဟိုဂှ်၊ မ္ဂှ်ဒးဒုင်ဘဲ ဒးဂဗးဆိ ပယျ`ပျ`ပျဴတံဂှ် ကသေင်သ္ဂာန်ရှ်င်တဲ သ္ဂဴတီကောတ်ပ ရောပရာဂှ်မာန်ရ။ ဂကူဓဇန်ယုတ်မာ သ္ဒု ဂျပါန်ဏံပှ်ရဓေ်စိုတ်ရောင်။ အလုံကောန် ဍုင်အရင်ပိုဏံမးဒုင်ပ္ဍိုမ္ဍိုက် ပြိုက်ပျ`နှ် ကိုနှ်ကဲဒေုံတ္ဂဟ်ဟ်သဝ်၊ မပ္ဍံဗဝ်ထပက် ကရေက်ဗုင်၊ စံင်ဍုင် စံင်ကွာန် ဋ္ဍာန်ကျာ် ဘုတ်ဘာ ထေဝ်ဖျေဗုမ် ကံလ္ဂဟ်၊ ပလိ ပလာ်ကေုံ အပေါတ် ကြိယာ ဘာသာ၊ သာသ္ဂာ အဘဲတှ်ဘဲဂကူဗုဒ္ဓဘာသာပိ ဒှ်ပ တေင်ချးသ္ဒး ညံင်ရှ်ဍုင်ကွာန် ဟဲကိုမ္ဂှ် ကိုမဒှ်တဲ၊သိုကိုဒဒိုက်လ္ဂ ိလ္ဂာ်ဇ္ဂေါဝ်ဍဝ်ရ မတ်ဃောဂိဓဇောတ်ခိုဟ်ရ။နှ်ဘဲဒိုင်ဆာန် လေဝ် မိက်ဂွံဂွံဖြဟတ် ကောတ်အထံက် အပင်တဲ၊ ပ္ဍိတ်နှင်ဂျပါန်ဂှ် ထေင်ဂးခိုဟ် လ္ဂုတပ်၊ ခယျချပ်ရှ်င်ညံင်ကိုန္ဍံ၊ပရဲအခါန် ဒးဒုင်ပိဝဲဂှ် ဟွံတီသ္ဂက်ကဲရ။ ဂကူတဲပြဟ် တဲဂံင် ညံင်ပ္ဂင်နှ်ရက်တံဂှ်၊အုပ်ခုပ်လာ်ဍုင် ပိုနှ်ကိုကွေတ်ဓဇန် ဖေတ်သေတ် ဂှ်လေဝ် ပေင်အာပိသ္ဂံရ။ ဂကူအယုတ်ဂွံအလိုအ သီပိုင်ပြီုလဝ်ကောန်ဍုင်အရင်ပိ နှ်ကိုအာ ဏာစက်တဲ၊ အရာအိုသိ က္ဍုန်ဂြက်ဒ္ဂိုင် ညံင်ရ်–ကဲ န္ဍံပ္ဍှကဲတိုင်ရ၊ ပ္ဍာန်ဏံလေ ပ်ဒှ် ပ္ဍာန်အလန်ဒုတိယတဲ ဃောဒးဒုင်ဘဲဒေုံ ဟ်ဂှ် ခမိသင်ကေုံခရှ်ဂမ္ဂိုင်ဒးချိုတ်ထေဝ် ဂှ်ုင်ဂုင်ဗ္ဂဲမလောန်ရ၊

ဟိုတ်ဒးကံ လ္ဂဟ်ဗုမ်ဒေုံတံဂှ်ရ၊ သိုဋ္ဍာန် ဘုတ်ဘာလိလာ်ကိုဒဒန်ဂှ်ုင်ဍာန်ဋ္ဍာန်မ္ဂှ် မံင်အာကှုင် တံဂှ်ကိ၊ အပေါတ်ကြိယာ ကောန်ဍုင်ကွာန် လိလာ် သုဉ်ဂြံ အာဂှ် ပ္ဍန်ဋ္ဍဟ်မးဟွံမာန်တဲ၊ စိုတ်ဓါတ်ကောန် ဍုင်အရင်တံလေပ် ဟွံမိက်ဒုင် ကယျဒေုံဂှ် ဍ္ဂိုဒှ်တိုန်အကြာဒဒိုက်စိုတ် ဒဒိုက်ကာယ ဇကုဇကုအိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူဒုင်ဒဝ်အသံအ ဝ်ဂျပါန်ဟွံမာန်ဂှ်ရ မိက်ဂွံဇ္ဂဟ်ပလန် ပ္ဍန် ဂတးထေဝ်ကွေတ်ဝါဒ သမ္ဂိုဂှ်ရ၊ စိုတ် ဓါတ်ကောန် ဍုင် အရင်တံ သ္ဂက်သ္ဂာ တိုန်၊ ဆီကောန်ဍုင်အရင်တံ နှ်ရက္ဍုဟ် တိုန်အိုဟ်တဲ စိုတ်လ္ဂာဝ်တဝ်ရကို ဂှ်ုင်တဝ် ပ္ဍန်ဂတးအိုတ်ရ။ နူတံဝါဒိတေံမိက်ဂွံ ပဖြ ဟတ်ကောတ် အရှိအဗင်တဲ၊ ဒက်မိတ်ကို ဂျပါန်ကောဝ်နှင် စိုပ်ဍုင်ဇကုရ။ ဗိုထေင် ခ ယျဂှ် ဟွံဒှ်ဗိုပ္ဍိုက်ဂှ် ဟွံဒှ်တဲ နူမိတ်အာစိုပ် ဒဒှ်သ္ဂဂှ် တန်တ် ပ္ဍှညး အာဂတ ပ္ဍတရ်ရ။ ဟွံသေင်သဝ်ဂှ် ညးမအာဂတ ပ္ဍတရ်ဂှ် ပောင် ဒးကလေင်ပသ္ဂကိုဒေုံတံတဲ၊ ညံင်ဂွံ တိတ်အာနူပ္ဍိုင်ဍုင်ဏံ ပြဟ်ဟ်ပြေဟ်ဟ်ဂှ် လေဝ်ဒှ်တါလျိုင်ဇ္ဂေါ်ကိုဖြဟတ်ရ။ခေတ် ဂှ်လေဝ် ဒှ်ခေတ်ကေ္ဒာဝ်ကေုဝ်ဗျိုဂ်ုင်ကို သ္ဂ်ကိ။ ဒှ်ခေတ် တှ်အဝ် ရှ်မု ဂြိဟ်စာ မေတ္တာကျ်ဖြဒ္ဂိုင်ကို၊ မ္ဂှ်ဍ္ဂိုဒှ် ပ္ဍှခေတ် ဝိ ပတ်ဂှ် မပ္ဍံဂွံစသုင် ကျိုင်ကျဝ် ဗိုက်လ္ဂက် အလုံအိုသိ က္ဍုန်ဂြက် ဝါတ်ခါ စိုပ်ဒ္ဂိုင် ကေ္ဒာတ်ရ။

ဘဝမ္ဂှ်ဂြုတ်ဂြုတဲ`သ္ဂ´ ကေုံဒဒိုက် တ္ဂဟ်ဟ်သဝ် ဟဲ ကိုစရာဲ ကျာ်ဩိတဲ၊ ကောန် ဍုင်အရင်ဂမ္ဂိုင် ဂှ်ဘဲဂှ်ုင်တဝ်ရသ္ဂက်

ဂ့ၢ်ရှန်ဒ´စးထေ့ၢ် နူဘၢဝမကၠန်ဖြက်၊ဘၢဝမ္ဒး ဒက်ခြေန်လဝ် ပုဲလက်ထက်ဂကူအရိုင် မပိုင်ဖြိုလဝ်ဂှ်ရ။ ယဝ်ရချပ်စိုပ်အၢ ဘၢဝပ္ဍၢန် ဒုတိယတေံမ္ဂး စိုက်ိုတှ်ုဏာံ ယိုစဟွံဖ`လး လးဏီတှ် ချပ်စိုပ်ဗက် ဖေက်ဇကုဂတဝ် ညှံင်ရကူင်ကွတ်လင် ဘဝင်ဖြိပ်ဒ´အၢကို မဒှ်ရ။ ပရောဒှ်ဂွ့ သွထေ့ၢ် မဏ္ဍုိမဏ္ဍုဟ် လေဝ်ဟွံဂွ့။ ပရေပရုံစိုတ်ဂှ်လေဝ် ဟွံပြေတှ် ရာဇဝင်ခေတ်ဏာံ ပောင် ဒှ်ဒှုင်သက်သီပို ရ။ ကောန်ဍုင်အရင်ပိုဂွ့ ဟိုတ်နူကၠုဟ် မေ့ံဝါဒဂျပါန် ဟွံဆာန်ဂကူ လကိုဟ်ကူ ဖြန်တံဂှ်ရ။ ပရေင်တဝ်ဓွေဟ် ပုန်ဂတးဂှ် လေဝ် ချီကသီဂရိုက် ဂရာင်တိုန်အိုတ်ရ။ သွက်ဂွ့လုပ်ပေါဇ္တုိက်ကိုဒေုံတံဂှ် ညးလို ကူတ်ဒက်ဂကော့ၢ်သိုတ်တ်ရ။ ကၠုပ်သ္တုပ် နဲ့အိုင်ဆာန်ဂှ် ဒှ်ညးအၢဂတ ပုတရ်တှ်၊ အၢချပ်စဂွန်ကို ကောန်ဍုင်အရင် လွှ်မွိုင်ဍုင်သေံတေံရ။ ဂကူသေံ၊ ချေင်၊ ကချေင်၊ ကရေင်၊ ကယျၢ တံဂှ်၊ ဗွဲမဂိုင်ဒုင် ထဲ ဂိုင်တရ်ဖှုန်ဂတးမာန်တှ်၊ ဂကူမန်ကို ယခါင်လေဝ် တုပ်နဲ့ဂှ်ကိုရ။ ဂကော့ၢ်ဗော် ကောန်ဍုင်အရင်ဂမိုင် သွသဇိုင်ကို ဂကော့ၢ်ဗော် ကောန်ဂကူဗှ္ၢ နဲ့အိုင်ဆာန်တှ်၊ ပုဲသက္ကရာဇ်ဍုင်၁၃၀၇ (၁၉၄၅ ဂိတုမာတ် ၂၇=ဂှ်၊ ရပ်ဗှုဟ် ဖြင်လွဟ်ဏ္ဍု ဗဒှ်ပေါဓွေဟ်ပလန်ပုန်ဂတး ဗတိုက်ပ္တုတ် ထေ့ၢ်ပ္ဍၢန်ဂျပါန်တံရ။

ပုဲကိုပေါဗတိုက်ဖုန်ဂတးဂွ့လွှ်ကောန် ပ္ဍၢန် အဂ်ထိက်တံလေပ် ကိုဖြဟတ် အရိ အဗင်ကွေ့ကွေ့ကို သေ္ဂၢ်တိကေတ်မာန်ရ။ ပုဲဗော်ဓွေဟ်ပလန်ပုန်ဂတးဂှ် ကောန်ပ္ဍၢန် မန်ပိုပါလုပ် ပိလို(၃၀၀၀) ကောန်ပ္ဍၢန် ဗှ္ၢ ထပ်လို(၇၀၀၀) ဒှ်ဒပ်ပ္ဍၢန်ဓွော်မွဲတှ် ဒုင်တဝ်ဓွေဟ်ပတော့်အစော့ၢ်သတ္တိ ဆီဂကူ ဇကုဇကုရ။ နကိုဖြဟတ်ဗော်ကောန်ဍုင် အ ုင်ဂမိုင်ဂှ် တဝ်ဓွေဟ် ဗက်ပ္တုတ်ထေ့ၢ် ဂကူအယုတ်အံင်ဇ္ဂးအၢတှ်၊ ဂွ့ပ္တ´အလော့ၢ် ဇ္ဂးပုဲတ္ဂုရး ဂူးတိပိုဏာံရ။ (လွှ်ဟ်ကောန် ပ္ဍၢန်မန်ပိုဂှ်အလိုဇကုနဲ့အိုင်ဆာန်ပဇွတ် ချူသဏ္ဍုလဝ်ပုဲထိဲရောင်)ကောန်ပ္ဍါန်မန် ပိုမူနွံပွိုက်သ်လိုတှ် ပေါဓွေဟ်ပလန်ပုန်ဂ တးဂွ့ဒးသွဲလဝ်ကိုလမျိရောနွံပွိုက်ကို အ ခေါင်သွးပွးဍုင်၊နွံပွိုက်ကိုအခေါင်ကောန် ဂကူဇကုဇကုရောင်ဂှ်မ္ဒးသှ်သ်ဏာံရ။ကၢ လပါပရုံ စအဲ့တွဲ့ဍုင်မ္ဂး၊ ဗိုကောန်ဍုင် အရင်တွဟ်သ္ဂၢင်မပ္တုံသေံ၊ ချေင်ကချေင် တံ ဂွ့အဲ့တွဲ့အ ခေါင်ပ္တန်ဍုင်ဂှ် မိက်ဂွ့ဂွ့ တုပ်ကိုညးတံတှ် ဒးသွးလမျိ ရိုဗင်လဝ် ဂ ကူ ရဇ္ဂၢ် ကော ဂူ၊ ဗှ္ၢ တံ ရ၊ ပ ရေင် ကမ္ဍောန်တဝ်ဓွေဟ်မ္ဂးဂှ် ချိုတ်ကိုဂျိုင် ဇ္ဂး ကိုကျ ဒးနွံလွိုန်ဂှ် ဒှ်ခမ္ဂတၢ ညးရပ်လွဟ် တံရ။

ဟိုတ်နူ စိုတ်ထတ်သ္တာတ်ကို အခေါင် အဲ့တွဲ့ အခေါင် သွးပွးဂှ်ရ။ ဂိုင်ဒးချိုတ် အိုတ်လမျိဂှ် လေဝ်ဟွံညာတ်၊ ဂိုင်ဒးပြး ဆဲ့ သဲ့ခြၢ နူ ကောန် ဇာတ်-က လော ကောဒေံမိမသမ္ဍာ၊ အရာဒှုင်သိုဍ္ဂၢန် ပိုညှ် ဟာန်ဒြပ်ရတ်ဂှ်လေဝ် ဟွံသွတိ၊ ဒဒိုက် လွှဒးဂဗစိုပ် ကေ္ဍာတ်ဂှ်လေဝ် ဟွံကရေဝ် ကရောတ် ရိုဟ်ရေင်၊ ဘိုင်ယိုက် ဂေ့င်ကို တၢလျိုင် ဒိုက်က်ပေင်ဂ်ဂှ် 'ဒှ်ကမ္ဍောန် ပိုဒးသွးလဝ်လမျိ' ဟွံသေင်ဟာ။မူဒှ်ဒှ် ဗို ဂကူညးတွဟ် ဂွ့အခေါင်ဂှ်ဂကူ ပိုလေဝ်ဂွ့ ရုံင်အၢ မုခ်ဂွန် ၂၁တေံ–

ပရောကြာတ်ကြ် ဘဝ

ညာဏဓမ္မ

ပရောကြာတ်ကြ်ဘဝဝွံ၊ ရန်တ္ၚဲကိုကာ
လောပိုမန်ဂမ္ၚိုၚ် ဖြက်သ္ဂောံကိုဟ်ခုၚ်ဘ
ဝဇကုရ။ ဘာသာ လိက် ပတ်ယေန်သ္ဂောၚ်
ဂကူပိုဒးဒုၚ်ပျ`သ္ဂစ်တဲညးတ္ၚဟ်ဗွဲမလံလ
တဲ၊ ညာတ်ဒးကုက်တမ် မူကံဘဝရော။
ဂကူပိုမွဲးဒုၚ်စန်ဒက်ဒှ်ၚ် ပွဲပးမနက် ဘဝ
ဍိုက်ဂှ် သ္ဂိုက်မိက်ဂွံကိုအာစိုပ်ဌာန်တသိုက်
ကုးခ္ဍးယးတ္ၚး ဂုံၚ်ကျာ်ဩိဍုဒ်ရောၚ် မဒှ်တဲ
ဘဝဍိုက် ပျ`ပျာံ ဒးအေၚ်ဒုၚ်ဒှ်ၚ်ဂှ် ဟွံချပ်
စံၚ်ဍ္ဍ´ဟွံဗ္ဗာရဏာတ်ဂှ်ဘာသာသာသ္ဂာ
ပညာဂကူ လ္ပုလ္ပန် သုန်ဂြာံ ဗွဲစှ်တ်ရောၚ်။
ဍိုက်ပုက်မွဲးဂှ် ဩဲသ္ဂိုဟ်နက် ဂိကတာန်
ကေွံရသ္ဂံ....

ဘာသာမန်ပိုန္ဍသက္ကရာဇ်ဍုၚ် ၁၁၂၂
သ္ဂာံလက်ထက် သ္ဂိၚ်မန်ပိ မကျာအာပ္ဍာန်
သ္ဂိၚ်ဗ္ဗာ ဥ၊အံၚ်ဇေယျတောံတဲ သ္ဂိနန် ပြာ
သာဒ်ကိုၚ် ဗ္ဗာၚ်၊ဗိုန်ဒြပ်အာဲတ္ၚဲအခေါၚ်
သ္ဂးပွး ဂကူပိုဗုဂိုက်တ္ၚ°အာ ညံၚ်ၚ´မွဲးဒုၚ်
ရပ်ကိုဖြုံမဒှ်တဲ၊ ဒ်ကိုလ္ဂဟ် ကေွံဗ္ဒန်ဒှ်ၚ်
ရိုဟ်ဟ်တဲဂှ် ကလောပို မွံကုပညာဂမ္ၚိုၚ်
တိညာတ်စိကုး ယးတ္ၚးတဲ၊ ဩဲစ်– ပ္ဍိတ်
ကသပ် ဗ္ဗိုချပ်အိုတ်ညိ။ ယွံမိမမန် မံၚ်
ထောံသာသ္ဂ° သဇ်ဏ°မွဲး အခေါၚ်ဂွံသုး

ပွးန္ဍပးမနက် ဘဝဍိုက်မာန်ပ္ၚန် သ္ဂိုၚ်သန်
ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ– တၚ်မဂိခဇောတ်ဒှ်ၚ်သ္ဂူ
တောံဂှ် သ္ဂက်ဂွံရေၚ်တ္ၚုၚ် ဗပေၚ်န၊ ဗပေၚ်
ဒကေဝ် ကုကောန်ဂကူပို၊ ကောံရာဇဝၚ်
ကေၚ်ကာယောန်သ္ဂာၚ် ပရိယတ်, ပဋိပတ်'
လိက်ပတ်တြေံတြဟ်, အရေဝ်ဘာသာဇကု
မဗုဂိုက်တ္ၚ°ဒှ်ၚ်တံဂှ်မိက်ဂွံကိုလၚ်ကြာတ်
ကြ်ဍ္ဍးဍားတဲ နကိုပရောကြာတ်ကြ် ဘဝ
ဂကူချူကိုဏာသတိရအဲ။

ပွမကာလိဂွံ အခေါၚ်သုးပွးမွဲးဂှ် ပွဲဂုးတိ
ဏံ မ္ဂိဟ်လ္ပဟိုဏိရ၊ မပ္ဍံကိုစိၚ် ချေ ပြေၚ်
ဂ´တံလေဝ် န္ဂိပိုက်ဟောၚ်ရ။ တိၚ°တ်ဂကို
တးပန်ထောံဂှ် ဘာသာ,သာသနာ,ပညာ
ဂကူကေွံအိုတ်ဟွံမာန်။ နကိုလိက်ပတ်ဘာ
သာဂကူကိုဂကူ မၚ°တ် မပန်ရောၚ်၊ ဘာ
သာ, သာသနာ, ပညာ' ကေွံအိုတ်မာန်
ဟောၚ်ရ။

ဘာသာ ဘာသာမွဲးဂှ် ဗွဲဝေါဟာရဍ္ဍ
နကိုရမျာၚ်ဂကူ မဖြုံ မသုၚ်စေဲတ်ဒှ်ၚ်တံ
ဂှ် ဘာသာမွဲးရ။ (ဥပမာ)ညံၚ်ရဂကူဂစေံ
က်ဝ´မဖြုံတ်ဒှ်ၚ် က်ဝ´က်ဝ´ဂှ် ဂကူဂစေံ
က်ဝ´ကောဲခ´စရ။

ပရိယတ္တိဘာသာဂှ်ဟွံမွဲပၟိုပ်တ်ဒ္ဂေတ်ဝတ်ယေန်သ္ဂောဝ် ဂကူဂှ်လိုယေန်သ္ဂောဝ်ဂကူလိုမွဲ အရေဝ်အခြာဝေါဟာ ဘာသာသာသနာပညာဂကူလ္ပု[ဒ္ဒန်ဍုံဍုံ]ရ။

ပၟိုပ်တ် ဒ္ဂေတ်ဝတ် မွဲဂှ် ကိစ္စကဆံင်ဇ္ဇော်နူကိုညာဏ်ပညာ မဂှ်တဲ သ္ကောံသ္ကောဝ်လဝ်ထဝ်သြန် ကြက်ဒြပ်ဂှ်ဏီ။

လိခ်ပတ်မွဲဂှ် ဒှ်ဂွံင်တရ် သွက်ပိုသတ္တံသ္ဂေံပဇ္ဇုမတ်ကိုတိုင်ဖ္ကာ ရန်တ္ဂံ မွဲမွဲပေင်ရ။ ဒ္ဂက်ဇ္ဂန် ဗၙ ကဗျအလၞော်တံဂှ်လေဝ်တ္ဂိုန်ဂိုတ်ဓါတ်ကုသတ္တံမာန်ကိုရောင်။

ပွမရံင်, ဗှ်,ကတ်,လ္ပတ်,လိခ်ပတ် အုပ်နဲကဲတြေံတြဟ်ကို သိုနဲတ္ဂိ ရိဟ်ဟ်တ္ဂုဂှ် ဒှ်ညံင်ညး မမင်မွဲတ်လ္ဂီကိုစံါ ကုတ္ဂံဆုဒုန်တံဂှ်ကိုပေင်ရ။ ဇကုဇကု ညာဏ်ပညာဇ္ဇော်မောဝ်ယးတ္ဂးပြာကတ်တိုန် ရိဟ်ဟ်တ္ဂု ဗွဲတ္ဂေင်ပေင်ရ။

ခေတ်လ္ဂုဟ်ကိုအခိင်လ္ဂုဟ်ဂကူတ္ဂဟ်သ္ဂောဝ်မပိုင်ပြုလဝ်ဍုင်မန်ပို ဓိုတ်လိုညးတံဖြောတ်ဒ္ပံင်ဆီဂကူမွဲကုမွဲ နကိုနဲလိခ်ပတ်မာန်ရော။

ဂကူပိုမန် ညးမဇ္ဇော်ဗျု အာတုတံဂှ်ဗှ်လိခ်ပတ်မွဲကုမွဲ ဟွံဒးဂှ် လဝ်ကိုဒှ်ကုာရ၊ ကောန်ဗွဲကြ စ်ဗွဲဂတ ညံင်ရဂွံဗှ်လိခ်မန်ဒးဂှ် ဆဝ်ပှ်ဟ်တ္ဂိုက်သ္ဂောဝ်မွဲ ဒးရးပေင်ရ။ ယွံကောန်ဂကူတံ လုပ်သ္ဂကွး လုပ်နိဿဲဒုင်နဲကဲညးတ္ဂဟ်တုဲ ကြတဲတင်ဇကုရန်တ္ဂံမွဲမွဲ အံင်ဇ္ဂးဍုံဍုံရ။

မိမဟွံကိုကောန်ဇ္ဂောန်ကွတ်ပညာဟွံဘာ ကိုကောန်ဂှ် ဒှ်သတြ်ကောန်ဍုံဍုံ ရောင်။ ညးဟွံကိုကွတ်ပညာမွဲမွဲဂှ် ဒှ်ညံင်ပံက်နွံအကြာစိုပ် ရံင်ဟွံဆဲပေင်ရ။ ပိုန်ဒြပ်နွံကိုလ္ဂီလက်ဂှ် ကျမံင်ညာဏ် ပညာမွဲဒကောဝ်ဂှ်ဏီပေင်။ဆါန်ကောန်ကိုကမှောန်ကိုဇ္ဂောန်ကွတ်ဝေတ်နူဒ္ဂေတ်တ်ညိ။

ဘာဟွံကိုအခေါင်ဟွံဇ္ဂောန်ကိုပရေင်လိုက် အခိုက်ဍုင်ကွာန်မွဲဟာန်ကောံလိခ်ပတ်နဲကဲတြေံတြဟ် မမိက်ကုမွဲမွဲဂှ် ဒှ်ဘာမတ္ဂမ်လဝ်ဂျ ညံင်ကျာံ (ၚမဝ်ယိက်) မတ္ဂမ်လဝ် သ္ဂိုင်နနွာဂှ်ကိုရ။ ကာလဂွံသ္ဂိသ္ဂိုင်နနွာဒးပကာဂစိုတ်သေင်ဟာ။

ဆာန်ကွး ညံင်သ္ဂေံစီကုး သ္ဂေံယးတ္ဂးအာ ပွဲအရာ ပညာ ဝေါဟာမွဲမွဲမွဲ နဲတြေံတြဟ်ဂှ် ကိုဗှ် ဇ္ဂောန် ကတ် လ္ပတ်ညိ၊ ကောန်ဟွံခိုဟ်ညးဗျုမိမ ကွးဟွံခိုဟ် ညးဗျုအ္ဂာ ဒကာဟွံခိုဟ် ညးဗျုလကျာ် ကွးဟွံခိုဟ် ဗျုအ္ဂာ သ္ဂးသ္ဂးဟွံဂွံ ဓိုန်တီလမှု ကုပိုန်ကျာ်တြဲပိုလေဝ် ဟိုတ်နူ ခမိသင်တံဟွံညီသာတုဲဒးဒ်တိတ်ဂြိုပ်ပါလိလဲသေင်ဟာ။

"အဓနသာ ရသံခါဒါအ ဗလသာ ဟတာန်ရာ အပ္ပညသာစ ပေသုညေ ဥမ္မတ္တက သမာဏာမေ" သ္ဂုါလ္ပာ်ဟွံမိက်ဂွံတဟင်ဇ္ဂာကိုဇ္ဂစ ဖြဟတ်ဇကုဟွံ မိက်ဂွံပ္ဍိုပ္ဍိုက်ညး၊ ပညာဟွံ မိက်ဂွံ ဂရိုဟ်ဗျုပျုတ်ညးညးဝွံတုပ်တ်ညံင်ရတမြ်ရ။

ဂလာန်အာစိုပ် စပ် ကိုဇကုကို ညးသ္ဂိုက်ဆာန် ဗဗွဲကုဇကုကို၊ ဂလာန်ဆေဝ်ဒဝ်ထေဲပွတ် စပ်ကိုဇကုကို မတီတ်ဂှ် မှုကုပညာရ။ ပူဂိုသမ္ဂိုနွံဒ္ပံင် အကြာတုပညာဗဟုသုတကြိင်သ္ဂုင်ဂှ် တုပ်တ်ညံင်ရဇ္ဂော်

ဟံၣ်တီၡ်သူၣ် လွံၢ်ဒံၣ်ညီ။ ပှၤဂီၤတ့ပညါနီၤဒီး အကြၢ တ့ပညါပှၤနၢ် ညံၣ်ရၢၢ်မတီၡ် သၢသွ ပှၤၣ်ဖျိတ်ဖျံးၣ်ကီၤ။

ပှၤဂီၤမပြၢကတ် ဇွၢ်မၢပဒီးတံၣ် ညး တံ ဟ့ၣ်စှးသဲခြၢတိတ်အၢ နူလိခ်အုပ် မူ တြေၢ်တြဟ် ချူ ဇ့် ကတ် လှတ် ဒီးလို့နှ်ရ။

"ဝိနၢသတ္တံ နဂစ္ဆႀယျ၊ သူရောသဂ်ါ မဘူမိယံ ပိဏ္ဍိတ္ဒွ ဂူဝါဏိဇောၢ" ညးမ ဂံၣ်သ္ဍၢၣ် စၢ်စှးအၢ နူလွဟ်လက်နက်တဲ့ ညးဟ့ၣ်အၢဌၢန် တိပ္ပၢနၣ်ရ၊ ညးမှ်ကိုလို မလေပ်ချူကေ့ၣ် လိခ်တံၣ်လေဝ် စၢ်စှးအၢ နူလိခ်မူပြကိုဟ်တြေၢ်တြဟ်တဲ့ ညးတံဟ့ၣ်ဟိ ဟ့ၣ်ချူရ။ ရဲဇိုက်ပှၤနၢ်လေဝ် စၢ်စှးအၢနူသ္ကံရဲ တဲ့ ညးတံဟ့ၣ်အၢတရၣ်ရ။

လိခ်ပတ်မန်ပိ ဂွံသေ့ဟ် သေ့ၣ်တဒီးညီ ညဏိၣ် သွဟိုတ်နူကိုဂဏ်အ္ဍၢ ခမိသင်မန် ဂမို့ငတံၣ် ဇ့်ဗ္ဍ့ဟ်ကျ့ၤငရ။ လွဝိုတ်တ့ၤဝင် ထေဝ်ဂဏ်ညးတံၣ်ဒိုတ်ညီ။လိခ်ပတ်ကေ့ံ မ္ဂး ဂ့းတိဏံ ဘၢသၢ,သၢသနၢ, အရေဝ် အခြၢဂကူၣ် ကေ့ံဗ္ဒန်အၢပွဲစ္ဒတ်ရ။ ဟိုတ်ၣ် ရ ကောၢန်ဂကူမန်ဍုံ လိခ်ပတ်မန်ပိုမိက်ဂွံ ကိုဗ္ဍၢန်ချူဇ့်ဒးကီရ။ မွဲတဲ့မွဲအလန်ဖန်ဇ့် မ္ဂး ဂ့းတိဏံဒ်ညးမှ်ကုညဏ်ဗ္ဍၢရ၊

ညဏ်ပညါနီၤတကိုလေဝ် တ့ၤငလအၢ ဝေါဟၢခဝ်ရၢဟဲ့မ္ဂး ညးဟ့ၣ်ထိုင်သၢး။ ပရိ ယတ်နီၤတကိုလေဝ် ဒွေတ်ဝတ် ပဋိပတ်မင် မွဲဟဲ့မ္ဂး ကျၢ်တြဲဟ့ၣ်ထိုင်သၢး။ ဂကူမန်ကေ့ံ မန် သြဝ်ဗန်ကံတံၣ်တဲ ထပ်တဲ ဧ်မတ်ကေ့ၣ် ဒးရးဆဲသန် ဂ့းတိဂွံ ဂကူညး ကလော ညးမ္ဂး ညးဆၢန်ရောင်ၣ် ဒ်သဘ်ဆိ သံ ယောဇိုန်ရ။

"ဟံသောမဏ္ဍေန ကာကာနံသီဟော ဂုန္ဒံ နသောဘတေ" ဓိုပ်နီၤအကြၢချ်ၢ် ဇၢ ဒိသိုင်နီၤအကြၢဂ့ ရၣ်မဟ့ၣ်ဆဲကိ ဂကူမန် မြိမန်လို့လို့တံၣ် ဒးဟိုအရေဝ်မန် ဇကုၣ် ဂွတ်ပွဲမလောန်ဂး၊ ဗက်ဗ္ဍေ့ဝ်စ ဂကူညး တွဟ်ကိ၊ ကေတ်စဂကူညးတွဟ်ၣ်ကိ ဟ့ၣ် ဂွဟၢ ဗ္ဍၢရဏၢရံင်ညီ။

မြၢ်ဟဲ့ဟဲ ကေ့ၣ်ချ်ၢ်အလေအ်ကျၢ်ဟဲ့ ဟဲကေ့ၣ်မ္ဂဟ်ပြ လပြဟဲ့ဟဲ ပံင်ဖက် ကေ့ၣ်သ္ဒတ်ဗ့ဲ ရံင်ဆဲဒီးဟၢ။

ညံၣ်ရ သကိုပ်ဝန်မွဲ တ္ဍိုဒေါန် ပွဲစက်ဗ လးရမျၢင် ပွဲအဂ်လိက် (၁၁-၇-၇၀) မ္ဂဟ်လို့လို့တံၣ် အရေဝ်ဘၢသါဂကူဇကု လေဝ် ဟိုဟ့ၣ်ကှးဏိ ဗက်ဗ္ဍေ့ဝ်ဟိုအရေဝ် ညးတွဟ်ၣ် ရၣ်မဂ့ဟ်ကတောဝ်ကိ။

မြိမန်လို့လို့တံၣ် ညၢတ်ကိ သြန်ထဝ် ဍေ့ံတဲ့ ပွဲကိုဂကူပရဲဇကုၣ်ညီရော ဟ့ၣ်က လေင်ရံင် ဂံၣ်သ္ဍၢကိုဘဝ၊ မိမၣ်ပှၤနၢ်လေဝ် ဆို့ဒးမုခ်ဂမၢန် မဏ္ဍုံကိုကြုက်၊ ဂလၢတံ ၣ်တဲ့အိဒီးဖျေဝ်ဝ်၊ မုခ်မတ်ညီသၢ ဟ့ၣ်ဗ္ဍၢရ ဏၢမွဲသၢ်ဓါအရာရ။

မြိမန် မကောတ်လဝ် ဂကူ ညးတွဟ်ၣ် တုပ်သ္ဒဟ်ညံၣ်ရ မလုပ်အၢ ဍေ့ံတဲ က လေၢ်ဗ့ဲပှင်ဒြပ်ကီရ။ မိၣ်လေၢ်မန်၊ မၣ် လေဝ်မန်၊ ဟိုအရေဝ်ကိုကောၢန် နကိုဘၢ သၢဗ္ဍၢ ဟ့ၣ်ကှးဖှးၣ် ဍေ့ံဟ့ၣ်ဂ့ဟ်ကတောဝ် ဟၢ။

မပ္ဍံက် ကြုက်ဂလာတံ႒် ဗိုလ်ခ္ဍိုတံ ကိုကသပ် ကုကောန်ဇာတ် ခ္ဍိုတံရော။ ဖြမပ္ဍံက်မန် ဗ္ဇာတံ႒် ဒိုတ်ကေတ်ဂွံကေတ် လဝ်အိုတ်ညိ။ ကေတ်တဲ့ ကိုခ္ဍိုတံဒှ်တ သိုက်ညီညီသာသာအိုတ်ညိ။ ဗွဲမယုတ်ဖြ မွဲကောန်မသုန် ဖြမသုန် ကောန်ဓါဇုသုန် ပိုစန်ဒက်လဝ် နကိုပုင်ကလောံတဲ့ ကောန် ဇာတ်တံ႒် တွံထ္ဍးကိုခ္ဍိုံ နကိုဝေါဟာအ လေံအထပိုမ္ဂး ဗွဲစ္ဇတ် ဘာသာပို ဂိုလဟ် ဇ္ဇော်မောဝ်တိုန် မွဲ ကဆံင်ကို မွဲ က ဆံင် ရောင်။

မိင်ဒးသၠဲ ဏံတဲ့ ဂြုပ်ထ္ဇုက်ဆိုအ်တိုန် ဂိလေဝ်ဂိ ဂွလေဝ်ဂွတ် ဗွဲမလောန်ရ။ က လောမန်ပို "ညာတ်ပုင်ကလောံ လ္ပမှောံ လုပ်ဖြပ်ဍ္ဍောဟ်ဖြပ် ဒှ်ကြာန် ဆာန်ဖြပ် ဒှ်ဝါတ် ညာတ်ဖြပ် ဟွံဍုံ႒်လေဝ် ကို သ္ကုံသတိအိုတ်။

ပူဂိုလ္ဂိုလ္ဂိုတံ႒် ဂွံဒုင်စ္ၚသာ ဇ္ဇလာဘ် သကာ ပ္ၚဂကူညးတ္ဇဟ်တဲ့ ဟွံကလေင်ရိုင် ဂတကြ ဟွံဒ္ဇုဟ် တ္ဇဝ်ဥထေံဂကူ႒် ဟွံဂွ ဟွံဂိဟာ ကလောမန်။ ညးမဗိုတ်တ္ဇဝ်င် ထေံဂုဏ်မိမ ဂကူဇကု႒် တုပ်သ္ဇဟ်တိ ရဆ္ဍာန်ပောင်ရ။

သ္ဇိုင်မင်မွဲခရ်မ္ဂး ခရ်ကလေင်မင်မွဲသ္ဇိုင်႒် ဗွဲစ္ဇတ်ဒှ်ရ။ ဗွဲဟွံသ္ပမိတ်ကုကိုမ္ဂး ကို့လေဝ် ဟွံသ္ပ မိတ် ကု ဗွဲ ႒် ခမ္ပတာရ။ ဗိုက်တြုံ ႒် ဖြမင်မွဲဒ္ဂေတ် ဗိုက်ဖြ႒် တြုံမင်မွဲဒ္ဂေတ်မ္ဂး ဂ္ၚးတိဏံ တြုံကိုဖြ ဂွံထေဲထုတ် သေက်ဗို ပြးဇးညးဍံ႒် ဟွံလေဝ်သ္ပာရ။

"ပ္ၚဂကမှောန်ဍုံဍုံ႒် မ္ဂုံကိုလ္ပိဍုံဍုံမ္ဂး ဟွံစိုပ်တရ်ဏံဟွံရ။ မူကော္ဇာန်နှ် ကမှောန် ဇကုမကော္ဇာန်႒် ခ္ဍိုတ္တောန်တ္ဍိုန်ဏာဇကု ဍုံဍုံရောင်။

ပူဂိုဒ္ဇာတ်သ္ပ္ဂါတ်တံ႒်ယဝ်ဒိုတ်ဓါတ် ဇ္ဇော်သ္ဇုင်မ္ဂး ကောင်ကာ ကဆံင်ဇ္ဇော်သ္ဇုင် ခ္ဍိုရေင်တ္ဇုင်ဏာ ပူဂို႒်ရ။ ခရ်ပရေံမ္ဂုံဒ္ဇိုင် ပ္ၚတဲအဲ႒် အဲကုဟ်ထေံခ္ဍိုတဲ့ အဲဒှ်မ္ဂိဟ်ပ ရဲရ နဲတ္ဇပညာ ယိုက်ဒိုက်အာညိ။

ဒေသဋ္ဌာနလိုအာအာ အရေဝ်အခြာ ဝေါဟာဂကူဇကုကိုဇကု ဟိုမ္ဂး ဂ္ၚးတိဏံ ညးဂွံဗျုဝ်ဇကုဟွံလေဝ်။ ဇကုအဲ, အဲဍ္ဂု ဇ္ဂော်ရ၊ ညးမဖျေလဝ်ဒိုတ် သၠဲဏံ႒် ဒှ်ညး ဟိုဟွံကေတ်၊ ဝေတ်ဟွံဒုင် တ္ဇုင်လအာ သရာဲဂ္ၚင်ရ။

ခမိဟဲ့ဟာဲကော့ မ္ဂိဟ်ဖြ႒် သီလဟွံသ္ဂး ဇ္ဇး ညးမထ္ဍုအရက် သုရာဍုဲတာ႒် ဟို အရေဝ်ဟွံတုပ် ညးမထပပ် ကိုဇ္ဇစ႒် ဂွပါဝ် ဟွံလေပ်။

ခေတ်လ္ဇုဟ် ကို့စိင်ရောင်ခဇူ၊ ယေူဂွံ ဗုအ်ကို့စိင်႒်ဟွံလောဲ။ အဲရောင်ဇ္ဇော်အိုတ် ဂးတ်သၠဲဏံ တ္ဇုံဍုင်တ္ဇုံကွာန်နွံတ် ဗွဲမဂ္ဇုင် ရ။ ပူဂိုအထေင်ဇ္ဇော်ဇကု႒် သ္ဂဟိုတ် နူကို သတ္တာယတ္တဒိဋ္ဌိ မဒက်ဗြေန်လဝ် ပူဂို႒်တဲ့ ဗိုအထေင်ဇ္ဇော်ဇကု ညးမာန်႒်မ္ဂိဟ်ကြကြ လ္ပကိုဒှ်တ်ညိ။

သဇ္ဇဝ်ရေဝသ္ဍာသေထ- တ္ဇပညာ႒် ဂပ်ပ်ဟဲ့ဟာဲဗ္ဒာဲသမ္ဇုိ႒်လ္ဇုိန် ဝေင်ပါညိ။ တ္ဇအ်ကံကောင် လ္ဇုဟ်မုဟ်ဒုင်ကျာ၊ ဗိုင်

ချက် ငှေက်ဗှိုက် အခိုက်ညးတမ္ဂာ၊ ပူဂို မသ္ပုင်လဝ်ဓရ်မာန ဌာ။ပူဂို တ္ၚဟ်သ္ဒာင်ဂှ် ကြုတဲ ဒးဇုံသဝ် ပူဂို တ္ၚဟ်သ္ဒာင်ဂှ် ပ္ဍန်ရ။ စာင် ဗိုတ်ဓနက်ကိုလေဝ် ဓနက် ဟွံဗိုတ် စာင်။

ပွမဟိုအရေဝ် ဍိုန်ဍောတ် လစောတ် လ္ပောဝ် ပ္ဍဲကတောဝ်ညးဂှ် ဒှ်ကျာ်ဗြဲဇ္ဍော် ရောင်။ချုင်က္ဝာန်ဌာန်လိုအာအာ မတ္တာ လ္ပကိုပ္ဍိုတ် စိုတ်ဓါတ်ကိုပြံညိ။ အနန္တ ဂုဏ် မသုန် လ္ပိုန်ပ္တန်လဝ် ပ္ဍဲစိုတ်စရိုတ်ဒး ရးညိ၊ညာတ်သတ္တံမ္ဂး ဓရ်သ္ပိုင်ဖြိုပန် လ္ပိုန် ရပ်လဝ်စိုတ်မ္ဂး ဒးရးဟောင်ရ။

တ္ဍိုဒှ် ဂွံဘဝမ္ဂိဟ် ကျုင်လျးမ္ဂး၊ စ´ လျး ဗှ်ဂှ် ခိုဟ်သန်ဟောင်၊ ကျုင်လျးဒးစ´ အာ ဍုင်ဂှ် ဘဝလ္ပုသုန်ဖြံရ။ ဂကူမန်ပိုဟို ကိုဂကူလေဝ် ဂကူပရဲဟောင်။ သ္ပိုင်သမ္ဗလ ဝိမလပိုဝ် ဓိုတ် လိုညးတံ မင်မွဲ ထိုင်ဒက် ကောန်ချုင် ကောန်က္ဝာန် ဌာန်မွဲဟာန် ကော့ံရတ်ဗိပြ ပ္ဍဲကိုဓေတ်သာသနာကျာ် တံဂှ် ဂကူမန်ပိုသ္ဂိုဂိုပ် တိကောတ်မာန်ရ။

ဂိတုမာ် မွဲ စွက် ဂှ် မ ဒှ် တ္ဂဲသ္ပိုင်မန်ပို သမ္ဗလ ပ္တန်ချုင်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ယွံဇွးမိဇွးမ၊ မဇကောဒေံ ကောန် ဂကူမန်တံညးဂမိုင် သွက်သ္ဂောံဂိုင်သမ္တိအာ အ ဆက် ဆက် သက်သိသာကေမွဲမွဲ တ္ဂဲကောန် ဂကူ မန် ကိုဒှ်၊ တ္ဂဲအံင်ဇ္ဍးကိုဒှ်၊ သွက်ကောန်ဗွဲကြ စ´ဗွဲဂတ သ္ဂောံသွသမ္တိအာ မွဲသွံ မွဲဝါ ဗန်ကံ၊ တံင်တဲ၊ တံင်ဂြ စိုတ်ဓါတ် ဝါတ် လေဝ် လ္ပရုံင်ဂုံင်ဍိုဟ်ခိုဟ် ဆဲဗ္ဒဲ ကော့ာန် အာညိ ယွံမိမန်။ ။

ညာဏပ္ဍ

ဒ္ဂက် သၚ် ဝေ ဂ မန်

အိုဂကူမန် သ္ပိုင်ကုသ်အောန်
ကျက်ံမန်ဒ´၊
ဒိုဟ်ပုဗ္ဗအဲ ပ္ဍတရ်ကိုပ် စိုပ်ချုင်ဇင်မ္ဂဲ၊
သ္ပိုင်အိုတ်ဒတောဝ် မန်ဂေါဝ်တ္ဂ
မန်ဒှ်သေံဗ္ဍဲ၊
ဟံသာရာင်ဆဲ ဒတန်နဲရ
ပဟွံပ္ဍန်စ´ ။

အိုတ္ဍကိုုင် နံမြိုင်မန်ထဝ်
တ္ဂောဝ်ညးဟံသာ၊
တံဇင်မ္ဂဲယျာ ဍျာဍျာသ္ပိုင်ဗ္ဍဲ
ဇိုန်ကိုနဲတံ၊
ဟွံဒှ်သလဲ ရဲညးမန္တ မူသွဒုံင်လံ၊
ဗဂေါမန်ဏံ လံညိရာင်ဆဲ
နဲတံစ´ အာ။

အိုဂွံဝိုင်သော်ကိုုပ် စိုပ်ချုင်ဍျာဍျာ
ထေံဏာချုင်မန်၊
ဟံသာဒတန် ချုင်မန်တရေံ
နဲတိရဟာ၊
ဒးဂွံသန်ဇျာ ချုင်ဟံသာဂှ် ဟွံဗှ်ရဟာ၊
မိမတမ္ဂာ ထေံလသာလဝ်
ဓိုပ်ထဝ်ချုင်မန်။ ။

နဲသိက္ခမာ
(အစောသဝ်ဇ္ဍော်)

ကောန်ဆာန်ဂကူ

နမောတဿ ညးပလဝ်တံ၊
အဲကိုမ်ပေါင် အတိုင်ပြေင်ကံ၊
မ္ဂတာသတ် ဟွံတီစေတ်ကြိုင်၊
ဂိုၚ်တ်ဘဝအဲ ဂြိုဟ်ဒးတ်စိုင်၊
ဟိုဝ်သ်ဂှ်ပေါင် ချပ်တဲကလေင်ရိုင်၊
ညးဿာင်ပ္ဍဳပ္ဍိုက် ပိုဒးဗ္ဂိုက်မံင်၊
ချပ်တဲသ္ဍောဝ်ရိုင် ပိုမံင်ဟွံမာန်၊
ဟိုတ်ဂှ်တုန်သ္ဂံ ပိုထေံသိုင်ဗ္ဂာန်၊
ဒုင်ဟွံမာန်ရ ပိုပကောန်ပ္ဍာန်၊
ဒးကြိုင်အာဿုင်ထေံဍုင်ထေံက္ဂာန်
အာစိုပ်က္ဂာန်မွဲ မ္ဂိဟ်မွဲရောဟွံသ္ဂာန်၊
ဍ္ဂံင္ဂုင်ဒ္ဂုင် ဟွံတိဂုင်ဍာန်၊
ရိုင်အာဗ္ဂံက်ပလိုတ် ဂစိုတ်ထေံဇကု
မာန်၊
တဲကလေင်ချပ်ဿုး တြဲးလဝ်ဗိညာဏ်။
ယဝ်ရဟွံချိုတ် ယဝ်စိုတ်ဟွံကြာန်၊
ဗွဲကြတန်ပေါင် ပိုကလေင်ဂွံက္ဂာန်၊
ဂွံတသိုဝ်ကေွံ ပိုဂွံဇ္ဂးပ္ဍာန်၊
ပိုပိုင်ဍုင်က္ဂာန် ညးဆာန်ဒိုဗျု၊
ဒးကာလသ္ဂံင် သ္ဂိုင်တဲ့သဝ်ဂှ်၊
အကြာဒိုဂရောဝ် အကြာခ္ဂောဝ်ဆု၊
ဗစိုလံက်ပေါဝ် ဂံက်ဂါဒေါင်ဗြု၊
ဂ စံပ္ဂဲဘာ ကြောဝ်မံင်ဂြုဂြု၊
ဗ္ဂက်ပိုင်အ္ဂို စိုတ်ဂိုနရှု၊
တဲ့တောံသဝ်ဂှ် ဇာဂွံလေဝ်ဒဒိုဝ်ကောန်။
ပ္ဍာန်။

ဒးကာလဿုင် စပုင်ဂံက်က်၊
သ္ဂိုင်ဗြဲဂူဟ္ကာန် ဂိုတ်ဂစာန်လ္ဂံက်၊
သွဟွံဒးကောတ် ကလေတ်စကိုခံရံက်၊
ခါလုပ်ပေါဲဍ္ဂိုက် မွဲတဲ့ဒးဒေါင်စံက်၊
ဂိုက်ဂှ်ခါတ်လဝ် တ္ဂာတဝ်ယံက်၊
ခေပ်လဝ်သောဝ်အဲ တုပ်တဂအုမ်ဆံက်၊
လဆောဝ်ဒးအာ အကြာဍုဝ်ခံက်၊
ညးမွဲရောတုပ် ရံင်ရပ်ပရုံခြံက်၊
ဂြုးသောဝ်ဂအုမ်ဆံက် ညုံင်က္ဍဲဂံက်ဗြဲ၊
ဒဒိုက်ဇောန်ပ္ဍာန် ဂိဍာန်ဘဲ။
ဟိုတ်နူဆာန်ဂကူ ဒးဇူအာကြာဗြဲ၊
ဟိုတ်ဂှ်တုန်လ္ဂောတ် မိက်ဂေတ်ကော္ဂင်စ်
ဍ္ဂိတ်ကိုပ်သ္ဂိုပ်–ကိုင်သ္ဂုပ်ကို
ဟိုတုန်ပ္ဂန်ရ၊
ဟွံသောင်အခိုင်အဲ မူဂွံစ်သွ၊
ညးဟွံကိုအခေါင် ဍောင်တိုန်ပ္ဂန်ရ၊
ဗ္ဂသ္ဂာနေဝ်နဲ ဗ္ဂကိုယဲတ၊
ဍုဝ်ရမတ်ဇူ နူမတ်ဖျုဖျု၊
သြကံဘဝ....ဒါနပိုကောန်ပ္ဍာန်။ ။

ကောထောန်လှာင်။

—အခဆက်နူမုခ်ဂ္ဂါန် ၁၄—တော်။

ကိုရောင်ဂှ် ပတျော်ဇော်စိုတ် ဗွဲမလ္လူတပ်တး သဲာ်ထာ်တဲ့ဒးလုပ်ပေါ်ထ္တ ိုက်ကိုဂျပါန်ဍုင် တိ ကွာန်ညာတ်မဒ္ဒရ။ ကာလ ပါပရံစ အဒဲတွဲ ဗိုဒ္ဒအာတွဟ်ဂှ် ယောချူထိခ် ထာံချပ်စိုပ်ဂွံအာသတိတဲ့ တဲယံင်ချီဂတင် စိုတ်ခဝင်ကလှ်လဖှ်ဟွံမြဟ်လးလး၊ ဒဒ္ဒ ရကော န်ဂကူဒနူဘဝရပ်ကွ ိုနှတ် ဒးရပ် လွဟ် မြဖြင် းဘိုင်ရှိဗင်လင် ကရော် ကောန်ဍုင် အခရ ဂွ့ ဂွ့ င်ဂှ်ညးညာတ်အဲဆို ထေင်ယှိမံင်ဖှိဟ်။ ကာလပါပရံစအဒဲတွဲ ဟွံပသက်သိထာ်မွး အာပ သက်သိကိုမု ရော- အာပသက်ဒသိကို သ္ဘိင်ယိဟာ—ဟွံ သေင်သဲာ်ဂှ် အာပသက်သိကို သ္ဘိင်ဂစိုတ် ဟာဂှ်လေင် ချပ်ဒးသဲာ်ထာံမဒ္ဒရ။ စပ်ကို အခန်ထာံဂှ် ကောန် ဂကူပို သ္ဘထော်မဇ္ဇူိ မဇ္ဇူဟ်တဲ့ ဗိုတ်ထော်ဟွံဂွံ၊ နကိုဆိဂြိုဟ် ဇကုဂှ် သ္ဘမှင်တဲ့ ချူစွံလင် ပွဲကောန်တွံ ဇကုဇကု စွတ်သမ္တိလင်ထေက် ကွေံကွေံ ရောင်။

သဘင်သိကွဲ့ပေန်လုင် ဒ္ဒကွူင်နူဍုင်သေံ

ယွံကောန်ဂကူမန်တံ ပွဲခေတ်မလေါန် ကွုင် ၁၃၀၇–သ္ဘံတော်ဂှ်၊ ဒ္ဒခေတ်ကောန် ဂကူပို ဇွေဟ်ပလန် ပွန်ဂတးကို ဂျပါန်၊ ထော်ကွေံသိုဌာန် ကောန် ဆာန် သမ္တာ ဂိုဟ် ဟွံရှိဟ်ကိုလမျိ၊ ဘိုင်ရှိဗင်လင် ဂကူ ဗှာချိုတ်တုပ်, ဂျိုင်တုပ်, ဒိုက်တုပ်, သိုက် တုပ်,ဂွံတုပ်,အိုတ်တုပ်လင်စိုတ် (မူ)တုပ် ကော်ရေင်သ္တံ ဗွဲကိုပ်ကွာတဲ့၊ အခါရဂွံသုး ပွး ဍုင်ထာံ ဗိုဂကူဇော် စီရေင်ပြုမြေင်ကိုဂ ကူဒေ့ာတ်တ်ဂှ် ဆက်တဲ့ ပ္တိုန်ထွးကိုရ၊ ဟိုတ်နူကွ္ဍုဟ်မေ့ ဝါဒ ဂကူအယုတ်ဂှ်ရ နဲ ကိုဖြဟတ် ဇော်ကောန်ဍုင် အရင်တံဂှ်၊ ဗက်ထဍေင်ပ္တိတ်ထော် ဂကူအယုတ် ကို တိတ်အာ နူပွ်ုင်ရး ဂုးတိပိုထာံတဲ့၊ အလုံ ပွိုင်ဍုင်ထာံဂှ် နွံပွဲသ္တေ တဲဂကူ အင်္ဂလိက် ထာ်ရ။ သွက်ဂွံတိတ်ဗုးနူဘဝဒိုက်ကိ၊ သွက် ဂွံဂွံသုးပွး ဍုင်ထာံကို ထင်စိုတ်သဲာ်ထာံတဲ့၊ သက္ကရာဇ်ဍုင် ၁၃၀၈၊ ဂိတုမာ် ၆–မံက် ၂၇–၁–၄၇–ဂှ်၊ နဲအိုင်ဆာန်,သခေန်မျ သခေန်ဘစိန်, ဥုဘဖေ, ဥုသင်, ဥုကျပ် ညိုင်၊ နူကိုုပ်သ္တုိပ်ဗှာ ညးတြအာအာတ် သုးပွး ပွဲဍုင် အေန်ဂလာန်တော်ရ။ ညး ဇော်ဍုင်အေန်ဂလာန် ဆေင်ကိုတှ် အပိ တံဂှ်ဟိုဂးသဲာ်ထာံရ။ပွဲပွိုင်ဍုင်ဗှာဂွံ ကေါန် ဍုင်အရင် နွံတဗွဲမဂိုင်ဂုင်တဲ့၊ ယင်ရညး တံဒ္ဒမွဲဂကော်သ္ဘဟ်န်ညိသာဒုင်တဲဂလါန် ဇကုတံမာန်မွး ပိုကိုအခေါင်သုးပွးလေဲ လေဲရ။

အတိုင်ဂလာန်ဂှ် နဲအိုင်ဆာန်ကေတ် တာလျိုင်တဲ့၊ စပ်ကိုအခေါင်သုးပွး ညံင် ဂွံဇ္ဇဟ်ဖျေံစိုတ်ဂှ် ကော့ာန်ထိခ် အသုက် ထပက်ယ္ဍူ ပွိမြော်တဲ သိုကိုုပ်သ္တုိပ်ဓါ လွာ်ရ။ ဆဂးဂှ် လွာ်ဗှာထာံ သခေန်ဘစိန် ကိုဥုသင် ဟွံတုပ်စိုတ်တဲ့ တးပဲါကေ့ ဂ လာန်အာတ်သုးပွးဂှ်ရ။ ဟွံဒုင်တဲ ထိခ်အ သုက်တဲ့ ယ္ဍူလေင်ဟွံထပက်ရ၊ ညးတံက လေင်ကွုင်စိုပ် ဍုင်ထာံတဲ့၊ သ္ဘအမိကကိုဂ လာန်တဲ့ ညံပ်သ္ဘော်ကော်သ္ဘဟ်ဒ္ဒမွဲ ညံင်ဂွံ ဒ္ဒအတိုင်လဟိုဂှ် အလိုဇကုနဲအိုင်ဆာန် ဒးကေတ်တာလျိုင်ပွန်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရသွက် ဂွံတက်ကိုုပ်ဆိုညာတ်ကို ကောန်ဍုင် အ

ရင် ကေႃံရေင်သ္တ ံကိုး သွက်ဂွံဟိုသောင် ကၜုးဍ္ဍိုန်ထွ္စးဂွံင်တၡ် မသ္ဇဟ်ကိုအခေါင် ကောန်ဍုၚ် အရင်ဂမို့င်ကို၊ သွက်ဂွံဂွံ အခေါင်သ္ဇးပွးကူးကူးဖ္ဇးဖ္ဇးကို၊ ဍုၚ်ဏာံဂွံသ္ဇး ပွးတဲ့ သွက်ဂွံပါပရအ်ကို တ္ဂိုရး ဂွးတိ ကောန်ဍုၚ်အရင်ဂမို့င်ကို၊ သိုက်ပေ့ၚ် စိုတ်အရေဝ်တ္ဇအစိုဍုၚ်အေန်ဂလါန်တော် တဲ့၊ပွဲသက္ကရာဇ် ၁၃၀၀–ဂိတုမာ် ထပ်ၥ္ဂေက် ၁၂–၂–၄၇ ဂှ်၊ ပွဲဍုၚ်သေံ ဍ္ဍုတ်သမ္ဂုၚ် ကျာ (ဍုၚ်ပေန်လုၚ်)ဂှ် နူကၠိုပ်ဍ္ဍုပ်ိ နဲ အိုၚ်ဆာန်ကေႃံညးဇ္ဇော် ဂွံဍုၚ်ဂမို့ၚ် ၂၂ ဂှ် တိုန်ကောံဓရိ သ္ဂသဘင်သိက္ခိုဇ္ဇော်မွဲရ။ ပသဘင်သိက္ခ္ဇာချပ်ဂ္ဇန် ကေႃံ ရေင်ဍ္ဍံတဲ့ ဖျေံသ္ဇ္ဂောဝ် သ္ဂုတ်သ္ဂာတ် လညာတ်တုပ် သ္ဇဟ်ၥ္ဂမွဲ ဗွဲဒၥ္ဂသ္ဂလဝ် သက်သိဂှ်၊ ကေ့ာန် စွံလဝ်လိဉ်အသုက် ချုက်ဗဒိုန်လဝ်အတိုၚ် သ္ဇဝ်ဏာံမၥ္ဂရ။ ဂကူလိုမွဲဟွံဟို ယဝ်ရဍိုက် ပေၚ်ကိုအဂ်ပန်သဂ်ဏာံမ္ဂး မ္ဂးပါပရအ်ကို အဲတ္ဇဲတဲ့ ဍ္ဍန်ဍုၚ် ဇကုဇကု ထေက် ရောၚ်ဂှ်–

၁။ ဂကူမဍိုက်ပေၚ်ကို သက်သိရာဇ ဝင်ကို။

၂။ ဂကူမဍိုက်ပေၚ်ကို သဘာဝဒတန် တ္ဂိုရးဂွးတိတ္ဇဟ်ခြာကို။

၃။ ဂကူမဍိုက်ပေၚ်ကို အပေါ်တ်ဗ္ဇိုက် ပိုန်ဒြပ်ကို။

၄။ ဂကူမဍိုက်ပေၚ်ကို အရေဝ်အခြာ ဘာ သာ လိဉ် ပတ် ယေန် သ္ဇောၚ် တ္ဇဟ်ခြာကိုမၥ္ဂရ။

အတိုၚ်သ္ဂုတ်သ္ဂာတ်စွံလဝ် သ္ဇေါဝ်ပန် သဂ်ဂှ်၊ ဂကူလိုၥ္ဂၥ္ဂ ယဝ်ရဍိုက်ပေၚ်ဍုံမ္ဂး ဒးပါပရအ်ကိုအဲတ္ဇဲတဲ့၊ အခေါင်ဍ္ဍန် ဍုၚ်အရင်ဂွံဂှ် ကေ့ာန်ဗၥ္ဂလဝ် သက်သိဒိုၚ် ကို့ုက်ရ။ သွဟိုတ်ကိုကေ့ာန်လိဉ်အသုက် ချုက်လဝ် ပွဲဍုၚ်ပေနဲလုၚ်ဂှ်တဲ့ (လိဉ်အ သုက်ပေန်လုၚ်)ဟိုဂှ် နွံပြာကတ်ထေင်လို ဒ္ဇၚ်ဏီရ။ သဘင်သိက္ခ္ဇာကောံဓရိဂှ်၊သွက် ဂွံတိုန်ကောံဓရိချပ်ဂ္ဇန်ကို၊ သွက်ဂွံထပက် ယျုလိဉ်အသုက်ဂှ်ကို၊ ဇွးကောန်ဍုၚ် အ ရင် (ဂကူ မန် ဟွံ ပါ) သ္ဂေံ တိ ကေတ် မာန်ရ။

သဘင်သိက္ခ္ဇာကောံဓရိဂှ်ဒလဝ် စိုပ်ဒ တဲ့အာဗွဲမကာလိတ်ကဒလာတ်တဲ့၊ ပဒရာ ဒၥ္ဂဖျေလဝ်သ္ဇ္ဂောဝ်ဂှ် ဟိုလ လောၚ်တြး ဏာအလုံဂွးတိမွဲသ္ဂေံတိကေဘ်အိုတ်ရ။ ထံက်ရံၚ်ကိုသ္ဇ္ဂောဝ်လိဉ်အသုက်ပေန်လုၚ် ဂှ်တဲ့၊ဂကူညးတ္ဇဟ်ဂွံဍုၚ်မ္ဂးဂကူပိုလေဝ်ဂွံ ကိုဂှ် ညးလိုမွဲဂံၚ်ဂယျာန်စာန်စးနွံဏီရော၊ ဒးဂွံဍုံဍုံရောၚ်ဂှ် ဖျေလဝ်စိုတ် ပိုတ်တ် ဍ္ဍုတ်တ်ရ။ ဆဂးဂှ် မုဆိုၚ်သ္ဇၚ်စ္ဇတ်ဟာ၊ ဟွံစ္ဇတ်ဟာဂှ် ကာလစိုပ်က်မှတိ၊ နူသ္ဂေံ မိၚ်ဗရုရမျာၚ်လိဉ်အသုက်ဂှ် အလုံကောန် ဍုၚ်အရင်မွဲ မိပ်စိုတ် ဖြုဖြုဖြိုဖြို ယိုစဖ ကွေံကွေံရ။ အခေါင်သ္ဇးပွးလေဝ်ကြပ်စိုပ် သ္ဂေံ တဲဘဲ့၊ စ္ဇ္ဂရံၚ်ညာတ်အာဟိုဂးစမာန် ရ။ စိုတ်ဓါတ်ကောန်ဍုၚ်အရင်တံ ထတ် ဍ္ဍာတ်ပွဲအခေါင် သ္ဇးပွး စိုပ်ကေ္ဇာတ် ဗရု တမ္ဍုတ်ပဒလဝ်ပလံၚ်ဒ္ဇၚ်တဲ့၊ဗစိန်မံၚ်မတ် ကိုအခေါင်သ္ဇးပွး ကေ့ဲကေ့ဲရ၊ ဍ္ဍ´ဒ္ဇၚ် သတ်တဲသ္ဇ`ဒ္ဇၚ်ရမျာၚ်ဍ္ဍာၚ်ဒ္ဇၚ်ကြေဟ်ဟ် အိုတ်ရ။ ဗောစိုတ်ဓါဟ် ဘောန်ဍုၚ်အ ရင်တံ ထဘ်ဍ္ဍာတ်မံၚ်ဂှ်၊ ပွဲသက္ကရာဇ်ဍုၚ်

၁၃၀၉–ဂိတုခွဲသီ့ဓါမံက် တဲ့သိုသဝ် နူဂ ယးအၣ်ခိၚ် ၁၀–နၥဒိ (၁၉၄၇– ဇူလၥၚ် ၁၉) ဃေၥတိုန်ကေၥ်ခရိပါလီမၥန် ပွဲဍုၚ် လွုၚ်ရၚ်သွိၚ် အဓေၥန်ဝေါန်ဂ်၊ ကွိုပ် ညွိုပ်နၥ်ဒဲအိုၚ်ဆၥန် ကေၥ်မွိဟ် ဒစၥ်ဒးပန် ဂစိုတ်ထေၥ်နကိုလွဟ်ရ။

ဍုၚ်ကွၥန်လေဝ် ကလိုက်ကၞ ဂြွဳဒ် ရ သံၚ်အိုတ်ရ၊ ဍၥ်ရမတ် ကေၥန်ဍုၚ်တွၥန် တံကိုဍၥ်ပ္တၥ်ဖြိဂိတုခွဲသီဂ် ဟိဇ္ဇၥဝ်ဒ်မွဲရသွံ ညးမအၥဂတဖုတြဲ ကေၥန်ဍုၚ်အရၚ်ဂ် ဟွံညၥတ်အခေါၚ်သုးပွးရသွံ။ ပ္တၥ်ကျေၥဝ် ဇေၥဝ် သုရ္ဂသၥ အခေါၚ်သုးပွးဂ်၊ ဟွံဂွံ ဒုၚ်စသိုၚ်ရသွံ။ ခိုန်ရ ဒးတိုန်ဒွုၚ်စိုတ်သၥ်ဂ် ကိုလေဝ် သွက်ဂွံတိတ်ဖုး နူဘဝဒိုက်ပုက် ကို။ သွက်ဂွံဂွံသုးပွးဖုးဖုးစးစးကို၊ နကိုဖြ ဟၥတ် ဇေၥ် ကေၥန်ဍုၚ် အရၚ် ထတ်တ် ညွၥတ်တ်၊ ကေၥ်ကေၥ်သုဟ်ဟ်ဒ်မွဲစွံ, ဗရ ပံက်ပၢၚ်မွဲရမျၥၚ်တံဂ် ဆက်လုပ်အၥပေၢ် ဍှုက်စတ်တ်ကြဲၚ်ၚ်တဲ့၊ ပွဲသတ္တရာဇ်ဍုၚ် ၁၃၀၉ သွၥ်၊ ဂိတုပုဟ် ၉–ဇွက်၊ တဲ့အ ဒိုတ်(၁၉၄၈–ဇာန္နဝါရီ)၁)ဂ်၊ ဍုၚ်မန်ဗ္ဂၥ ပိုဏံဂွံသုးပွးဖုးစးအၥနူတဲသွၚ် အဂ်လိက် တိတ်ဖုးနူဘဝဒိုက်ရ။ ကေၥန်ဂကူ မၚ်စွံ ဒွုၚ် အခေါၚ်သုးပွးဂ် သွေၥ် ဆို ညၥတ် ကေတ်အလိုလိုဇာကုတဲ့၊ မိပ်စိုတ်ပူမ္ဂဖြဟ် မြၥသု`လး ညွံၚ်ရက, ဖုးတိတ်နူကတိုၚ်မ ခြုၚ်ပျ`လဝ်ကို၊ တုပ်တညွံၚ်ရ သတ်တု သွင် တိတ်ဖုးအၥနူဘဲညး မကျေၚ်ဒက် လဝ်ကို၊ သိုကိုအိဂြုၚ်သျေၥၚ်သွပ် သွအ သဝ်တွဟ်ဟ်သၥ်တဲ့၊ ပ္တ´လဝ်အလၥ်သုး ပွးဒစးဒုၚ်ကျၥ ခဝဝ်လပိုက်ဒွုၚ် ဖျေဝ်ဝ်ဖျ´ ဖျ´အိုတ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ဂွံဂွံသုးပွးဍုၚ်ဏံဂ် ဂွံနၚ်နူဂကေၥ် ကေၥန်ဍုၚ် အရၚ်တံတဲ့ တိုၚ်ကၥ်ကေၥန်ဍုၚ်အရၚ်တံ ဂံၢ်စိုပ်အၥရ သွံ။ ဒးပယျးအလၥ်သုးပွးဂ် မုက်မတ်တုး ညွှးကွဲ့ရောၚ်သွံ။ အခိၚ်ကေၥန်ဍုၚ်အရၚ် တံ ပ္တ´အလၥ်အံၚ်ဇ္ဇးဂ် မိပ်ဖြဝ်ပ်ကွဲ့ကွဲ့ ရောၚ်သွံ။

ကမ္ဘာန်`ပိုဒးရိဗၚ်

ကမ္ဘာန်ပိုဒးသုးလဝ်လမျိုကိုကမ္ဘာန် ပိုဒးရိဗၚ်လဝ် ဂကူဗ္ဂၥတံဂ်၊ (၀၁) ချိတ်မွဲ ကတိုၚ်ဂျုၚ်မွဲစွံတံဂ်၊ ကလေၚ်ပိုက်တံ ဂုဲ ရိုဟ်သိုဂိုပ်ရံၚ် ချိတ်တ်ပိုတ်တ်တဲ့၊ သွေၥ် တိကေတ် ပွဲခေတ်ဇွဟ်ပလာန် မှန်ဂတး ကိုခေတ်လုပ်ပေၢ်ဍှုက်သုးပွးဂ်ရ။ ဂ်သၥ ရိဗၚ်လဝ် ညးသွံဂ်၊ ဟွံသေၚ်သၥ်ဂ် ဂုဏ်ဖို ချိတ်မွဲကတိုၚ်ဂျုၚ်မွဲစွံဂ် ကၥလဂွံအခေါၚ် သုးပွးတဲ့၊ ကေၥန်ဍုၚ်အရၚ် လွို လွို ဂ် သွေၥ်ဒုၚ်စသိုၚ်အိုတ်ရ။ ခိုန် ဒ် သၥ် ဂ် ကို လေဝ် ကေၥန်ဂကူပို ညးမကေၚ်ဆိုက်ျုၚ် ကမ္ဘာန်ဇွဟ်ပလန်ပုန်ဂတးဂ်ကို၊ကေၢ်န် ဂကူညးတွဟ် ကေၚ်ကျေၥန်လဝ်ကမ္ဘာန် ပွဲသဘၚ်သီကု့ ပေန်လုၚ်တေၥ်ကိုကမ္ဘာန် မှန်ဂတးဂ်ကို၊ ဂကူပိုကို ဂကူညးတံသိုကို ကွၥ်ဂုံၚ်တရ်မွဲစွံဖိုဟ်ဂ်ကၥလဂွံအခေါၚ်သုး ပွးဟွံပျုးမုက်မတ် ဂကူပို, သွံထေၥ်မဇ္ဈုၢ် မဇ္ဈုဟ် ဟွံဗ်ကို ကတညူတဂုဏ်တဲ့၊ ဝိုတ် ထေၥ်လွၥ်ဂကူမန်ပိုဂ် ဒးအေၥန်တစိုတ်ပွဲ မလောန်ရ။ ဂိလေဝ်ဂိကွဲ့ကွဲ့ရ။ သေ့ၥ် လေဝ်သွေၥ်ဇ္ဇၥ်ရ။ သုးပွး ဍုၚ်ဏံစိုပ်တဲ တဲ့ဂ်၊ ပဲၢ်ထေၥ်နူမန်ရ၊

ဒိုဂကူညး ဍုင်အရင်တံဒုင်ကၠုင်ဂစိုတ်ဂှ်ကိ ဂကူပိုလေဝ် ဒုင်ဂစိုတ်တုပ်ရ။ ဒိုဂကူညးတွဟ်ဒိုင်ကရိုင်ရိုဗင်ဂှ်ကိ ဂကူပိုလေဝ်တုပ်နဲဂှ်ရ။ ကာလဂကူပို ပ္ဍန်ဂတးကိုသ္ၚသတြုဂျာပါန်တေံဂှ် ဖျေလဝ်စိုတ် (ချိတ်တေဝ်တိပိုင်ဂျိုင်တေဝ်က္ဍုင်ထဝ်) လဝ်စိုတ်တြုအာဇနဲတဲု၊ ကာလစိုပ်ဍဵုဏံမှ (ချိတ်တေဝ်ပေဏ်နိုင်–ဂျိုင်တေဝ်စကာ) ဒတုံအာအရေဝ်ဂှ်ဂှ် ဂိခဇောတ် ညုံင်ရ္ဍေံာတ် ဒးခပိုကိုရ။ ဂကူမန်ပို ဟွံဍိုက်ပေင် ထံကျန်အင်ပန်သ္ဒုတဲု ဟွံစအာဲတ္ၚဲ ခ္ဍုက်ဓနက်ကို အင်ပန်သၠဂှ်လေဝ် ရုံင်ဟွံညာတ်တဲု–

(က) ဂကူဇ္ဍော် ကော ဂှ်ုဗ္ဂာတံ သ္ဂဝါတ်ကို ဂ ကူ ဍာတ် မန်ပိုရဟာ,

(ခ) လိခ်အသုက်ပေန်လုင်ဂှ် ဟွံသုင် စေဲစကာရပ်စပ်ရဟာ,

(ဂ) သ္ဂမာန်ပ္ဍိုက်လိုက်ဖျေဂကူ ပိုရဟာ,

(ဃ) ဝါဒမာတ်မတ် ဖြောတ်ဆိဂကူ ညးသ္ဂံဂှ် ဟွံကၠာတ်ရဟာ,

(ၚ) စိုတ်ဓါတ်မွဲဂှ်ဂစ်မွဲတစ်အသုက် ဂှ် ဟွံစုံသ္ဂုပိုရဟာ,

ရသ်ဂွံ ဂလာန်သ္ၚ´ရ ခကုဝ်သ္ဟဟ်ပ္ဍာ မသုန်သ်ဂှ် ဍိုဒ္ဂပဲ့ဂှ်စိုတ်ညး မချူလိခ်ဏံ တဲု"ဟာ"မသုန်မဂှ်ဍိုတ်ထေဝ်မွး ဒ္ဂသွဟ် ဂှ်ရောင် မဇ္ဍိုတ်ရ။ ယွံကၚ္ဂော ကောဒေံ မန်တံ ကာလစ္ဂ®စ္ဂတ် သ္ဂိဂိပ်နုံင် လိခ်အသုက်ပေန်လုင်ဂှ်၊ ပါ်န္ဂအင်ပန်သ်ဏံ မိက် ဂွံထပ်ဗပေင်စုတ် ၅–၆–လေဝ် ထပ်တင် စုတ်မာန်ဏိရ။ မူဟိုတ်ရော, ဟိုတ်နူပေင် ကိုဟ်ဒ္ဂုင်ရောင်။ ဂကူလုပ်သ္ဂောဝ် လိခ်အသုက်ပေန်လုင်ဂှ်လေဝ်၊မန်ဗ္ဂာချောင်ကချောင် ကဓရင်သေံ ကယျာ ယခါင် ဒစုံဂကူဏံ မဒ္ဂရ။ ယဝ်ရဟိုကွးကွးမွး ဒိုညးတံဒးစိုတ် ညးတံဖန်တဲု၊ ဇကုဒ္ဂေင် ဇကုရဲဒတုံဒ္ဂုင် အရေဝ်ဂှ်ရ။ ယွံဂကူမန်တံ အခါကာလ ညးတံ ဂွံသုးပွးဍုင်မဍိုက်ပေင်ကို အဝ်အာဏာတဲုဂှ်၊ ကာလဒက်ဗော် ကိုန်ဍုင်ဒုင်ယှု ဂကူမန်ဍုင် ကောန်လဝ် အလဝ်တဆိပ် သ္ၚင်တြဲမ, မဒ္ဂရ။ ဂကူညးမန်ဍုင်တံဂှ်မွဲမွဲ ဂကူ သ္ၚင်ဍာတ်မွဲမွဲမ နွံတဲု၊ သ္ၚင်ဇ္ဍော်မွဲ မဂှ် ၚ°တ်ခစံထဝ် ဂကူဟွဲကိုဍုင် (၀၁) ဂကူဇ္ဍော်ဂှ် ညုံင်ရၚ°တ်လဝ် ဂကူဍာတ်ဏံ ကိုရ။

ကာလဂကူဗ္ဂာတံ ဒ္ဂဇ္ဍော်ဂွံအပိုမုခ်မတ် ယးတ္ၚးရာင်ဆဲကိ။ ကာလယိုပိုန်စဖ` သ္ၚ` လးတိုန်ကိ၊ ကာလစိုပ်တိုင်က်ဇကု မရန် တ္ၚံဂှ်ကိ၊ ညုံင်ရပိုတ်ထေဝ်ဂကူပိုတဲု အာဲတ္ၚဲထေက်ကို ဂွံမွဲအရင်ရ ဟွံဂွံဂှ်၊ ဒ္ဂမှ်ဟ် ဂကူခၞန်ဂွးရ၊ညးခဒန်ခ ဖဥပ ပြင်ကိုပို ဂှ်လေဝ် ဟွံခဝ်ယာကြတ်ဒ္ဂာထေဝ်အခေါင် ကောန်ဂကူညးမွဲလ္ပာ်တဲု၊ ဃောဂကူပိုဍဵု ရမတ်ဓဇူဒိုဟ်, ဃောစိုတ်လိုလဝ်ဒိုဟ်ရ။ ဒဒ္ဂ ရလဟိုကို ကမ္ဂောန် ဟွံလုပ် စေဝ်ပ္ဂောန်ဂှ် လေဝ်၊ သ္ၚင်တြဲမဂှ်ဟောင် ထွးဒ္ဂုင်သက်သိ တဲု၊ ဂကူမွဲကိုမွဲ ညုံင်ဟာဂွံပ္ဍဟ်ညးသ္ဂံ, အထေင်ဂွံဇ္ဍတ်ညးသ္ဂံဂှ် ဒ္ဂညုံင်ရ ပံက်လဝ် ဂုံင်တရကိုရ။

ဒ္ဂာန္ဂဂှ်ကောန်ဒးယှုက်က်ယှဲယှဲဖု`လဝ် ခဗိုက်ဂှ်ရ– စိုကိုတဲုဏံ ဂကူလို့လို့ဟွံဇ္ပံ ဖျေစိုတ်ဏိရ။ ဂကူမွဲကိုမွဲ ဟွံဇ္ပံဖျေစိုတ်

ကောဲရေင်ဍဲ့တဲ့ဗော်ကၠိန်ဍုင်မ္ဂောံဍုင်ဏံဂှ်
ဂလိုင်လိုဳပ္ဍန်န်လက်ကျန် ဘိုအ်ဂွံစိုပ်သိုပ်
ဟွဲလးလး မပ္ဍန်လစ်ဗော်ကၠိန်ဍုင်ဏံဂှ်၊ ဝါ
နကိုဒယိုင်ဂမှိုင် ပ္ဍ´လစ် ဗော်ကၠိန်ဍုင်ဏံ
တုဲ၊ ညံင်ရ်ဟွံတိုပ်တိကို မဒှ်အာရ။ တိုပ်တိ
လစ်ကိုဒှ်ကွာရ- ဟွံတေင်ကိုတိုပ်လစ် ပွဲ
သှ်ငဗတိရ၊

ဒွာနူအာဂတပှတရ် ဟွံတပ်တးဂှ်ရ ဂ
ကူဗွာကိုဗွာလေစ် ဗျာံယာဒှ်င သတ်တဲဏီ
တုဲ၊ ဗော်ဒစ်ဒစးကိုအလိုအသိ နူခေတ်သွး
ုးတော်ဂှ် ဆက်စက်ကျုင် စိုကိုခေတ်လွှုပ်
ဏံရ။ စပ်ကိုပရေင်ကိစ္စဏံ သွက်ဂကူမန်
ဒဲးအောန်စိုတ်ဂှ် မိက်ဂွံသင်ရိုပ်ကို ညိည
ဍိုင်သာရ။ ယွံဂကူမန်တံ ပိုကောန်လစ်
ာမှောန်ချိုတ်မွဲကတိုင်ဂျုင်မွဲစွံ ကွာတော်ဂှ်၊
ကိုတဲ့ဏံ ပရဲကမှောန်ပိုမူဂွံကိုရော။ (ဂွံက
ဝ်ပည၊ ဂွံအပိုအာဏာ, စိုပ်, မံင်စိုပ်,
ဟ်ဆဇကုမွဲဂှ် ပွဲဒွဲဏံ "ဂွံ" ဟိုစဟွံသေင်)
င်ဖ္အုတ်လစ်လမျိမွဲစွံ တမ်ဟွံကလေင်ဂှ်ဒှ်
ရဲကောန်ဂကူပိုတဲ၊ ချပ်အာစိုတ် ဂိအာ,
ပ်အာသိင်သာပွဲစိုတ်ပွဲမလောန်ရ။ ဆဂး
ဂလိုင်လိုညးတံခဇန်ခဇန်, ဂလိုင်လိုညး
ဝ်တု°က်က် ပိုဟွံခဇန်စိုတ် ပိုဟွံတု°က်ပိုခ
°က်ခနက် ဒွေတ်ဗက်ဒွဲဖိုင်ညးတံဟွံဒှ်ရ။
ုးတံပရေအ်ကိုပို ဒှ်ကွာရ၊ တဲ့ည.တံခိုပ်
ပိုပိုဂှ်ကို၊ တဲ့ကောန်ဂကူပိုအံင်ဇွား မ္ဒးဂှ်ကို
ွဲတဲ့တွ်ုရောင်ဂှ်။ ဇွာပ်ကောန်ဂကူပို ဇွံ
ျစိုတ် မင်စွ°ဒှ်င်ဖ္အုတ်ရ။ ဇွာပ်ကောန်ဂ
မန် မတိကမှောန် ဒုင်လစ်ဒဗိုခ်ကွာကွာ
တံဂှ်၊ အခါရချပ်စိုပ်အာ စိုန်ရစိုတ်ဂိထဲ
ဟုက်မုက်ဍုဲကိုလေစ် ဒှ်ညံင်ကိုအရေစ်

ညးဟိုဂးစ "ဂျ°ဂှ် ငှ°တ်လစ်ထင်ဂှ် ကွာတ်
ပ္ဍတ်ရ။

ကရိုက်ပိုဂွံအဲတွဲ ပ္ဍန်ဒှ်င်ဍုင်ရ၊ ဒွာ
နူကုသိုက်တံ ပရုံရဂးတဲ့၊ မိက်ဂွံစေ့ဝံစဒုပ်
ကံ မိက်မဍိုက်စကိုကံဟာ။ ကံ-ဟိုဂှ်လေစ်
ကမှောန်ရ။ ကမှောန်ပို ဒေက်ခွေက်အာ
လေစ်ဒှ်ဂွံ၊ စိုတ်ခါတ်ကောန်ဂကူပိုဟွံသွှပ်
ဒှ်မွဲလေစ်ဒှ်ဂွံ၊ ဟွံကိုုပ်ခုင်ပရေင်ဍုင်ကွာန်
ကွဲကွဲဏိလေစ်ဒှ်ဂွံ၊ ညးလိုုစူမဲ ဗိဗိင်
ဘိင်ဘင် ကိုအာရိုကာမ ပိုန်ဗြပ်လေစ်ဒှ်ဂွံ၊
သိုကိုဟိုတ်တွှပ်ပ် ဟွံသွှပ်န်တဲ့၊ အဲတွဲ
ပိုကြပ်စိုပ်တဲဂှ် ညံင်ရ်ဒးအသိင်ကျာမြိုက်
ဟဲပြးဇး ခဝစ်အိုတ်အာကိုမဒှ်ရ။ ဆဂးဂှ်
တန်တ ပွဲဂကူဇော်ဗွာတံတဲ့ ဗိုညးတံ တံင်
ဇုက်ရစ်ပလှ်ဂှ် ဒးလှ်ဗက်အာပှန်ရ။ ဒဒှ်ရ
ညးတံမာတ်ဗွန်မုလစ်မတ် ကောန်ဂကူပိုဂှ်
ပရေင်ကမှောန်ဂှ်ပောင် ထွးဒှ်င် သက်သိကို
ပိုရ။ ဒှ်သိန္ဒရ-ဇ ဗြောပ်မာတ်ကိုကွဲဟွံကေ့
တဲ့၊ ဂလိုင်လိုကဒိုကဒို, ဂလိုင်လိုစိုဒွာစိုဒွာ၊
မွဲတဲ့ အတိုင်ဂွံပံက်လဟာ် · ဂေတ်ကွာ်ဝေင်
ဍဲ့ုကွှပ်ဒှ်သိန္ဒရာဇ မတွံဂး အာတွဲတု
နဲပိုမာန်ရောင်ဂှ် မ္ဒးပှောပ်လစ်စိုတ် ဂိုင်င်
သေ့ဲသေ့ဲကွာရ။ ကိစ္စပြဒ္ဒညာကောန်ဍုင်
အရင်ဂမှိုင် ဗွတ်သောင်ကလးကိုဟွံမာန်ဂှ်
ဂုံင်ဍာန်ဂတ ဒးဂဗဆို သွှဖြုံရာပ်တွှပ်ပ်
သဝ် ဆဒးဗော်ငုးဒှ်င်ဍေံဂှ် အိုတ်အာအခိင်တဲ့
ညံန်ရ်ပှ°ကေ့တရ်စိုပ်သိုပ်ကိုရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ
ဗိုညးတံ ဗဂေတ်လစ်မတ်ပိုဂှ် ဂဏ်ဖိုသွးလ
မျိုကိုကမှောန် ရိုဗင်ဂှ် တမ်ဟွံကလေင်လး
လးရောင်။

သ္ၚးပ္ဍဲကိုကောန်ဂကူ ပိ

ပတံနူဍုင်ဏံ ဂွံသ္ၚးပ္ဍဲတုဲ၊ စိုကိုတ္ၚဲဏံ အခိုင်ဏံဂှ် အလုံဘဝကောန်ဂကူမန်ပိ၊ နွံဒှ်ပ္ဍဲဘဝကရေပ်ကြေပ်ဂြက်က္ဍန်ဖိုလ်ဒှ်ဂှ် ဂွံတိကေတ် မာန် အိုတ် ညိ။ ညံင် ရက္ဍိုပ်သ္ဂုိပ်နကဵုအိုင်ဆ ါန်ဟဂွံဒုင်စသိုင် အခေါင် သ္ၚးပ္ဍဲဂှ်စွံလစ်က္ဍာရ။ ကောန်ဂကူပိလေပ် သိုကိုညာတ်ဒှ်ဂှ် ဟဂွံဒုင်စသိုင်ရှ်သာသ္ၚး ပ္ဍဲဂှ် ဂိသ္ဂူဂိမဒှ်ရ။

ဆဂးဂှ် သ္ဂက်ကောန်ဂကူမန်ပိ ဗွဲကြဲဂွံ ဂိုင်သ္ဂိ လစ်ဒးဂှ်၊ လမိင်လညာတ် နွံမ္ဂး ဟွံသေင်သၟ်ဂှ် ဗှ်ရံင်သ္ၚေစ်ရံင် လိခ်မချူ လစ်ဏံတုဲ မတိမာန်။ ပရေင်ဒှ်ဗိုဂကူပိုဒး ကျပေ်ာဖြိဂှ် ကောန်ဂကူ ကြဲ ကြဲ တံ တိ ကေတ်ဗိုမက္ဍးဖ္ဍးတုဲ၊ ကိစ္စတာလျိုင် သ္ၚေ စက် ဒးဆက်က္ဍာန်အာရောင်ဂှ် နူဇမ္ၚဲ မိက်ဂွံကိုဏာသ္ဂိရ။ ကမ္ၚောန် က္ဍိုပ်သ္ဂုိပ် ကောန်ဂကူပိ က္ဍာန်လစ်ဟွံစိုပ်တရ်ဏိဂှ် ကမ္ၚောန်မန်လေပ် ဟွံစိုပ်တရ်။ က္ဍိုပ်သ္ဂုိပ် မန်လေပ် လောန်စ အာတုဲတံဂှ်၊ ဒှ်သ္ဂက် က္ဍိုပ်သ္ဂုိပ်မန် လက်ကရ် မ္ဒးဂိုတ်က္ဍာန် အာ စိုကိုစိုပ်တိုင်သ္ဂပိုရ။ သ္ၚးပ္ဍဲကိုကောန် ဂကူပိုဏံဂှ် ဗတ်ရဟွံဂဘာဝ်ကိုလေပ်အာဲ တ္ၚဲ ကောန်ဂကူပိ ညံင်ဂွံစိုပ်တဲမွဲဝါပ္ဍန်ဂှ် ဒှ်တာလျိုင်ကောန်ဂကူပိ ညးမသ္ၚေစက် ဒှ်င်ဏံတုဲ၊ ညံင်ဂွံဇ္ၞော်မ္ၚောဝ် ဂိုလဟိုရောင် ဆဂဲအာမာန်ဂှ် ယိုက်ဂ္ၚေင် ကိုဂွံမာန်ညိ။ ပ္ဍဲအရာယိုက်ဂ္ၚေင်တါလျိုင်ဂကူဂွံ ဆစိုတ် ဖြဟတ်မ္ဂိဟ် မွဲစါဇေ်ာဂှ်ဟွံတုဲ၊ အလုံဖြ ဟတ်မ္ဂိဟ် မန်မွဲဗန်ကအ်တံင်တဲ ဗလဲဗက် ကောံကောံ, ဆစိုတ်အစောံမွှ်၊ မ္ဒးပ္တိတ်

ဍိုက်ကၟ်ပေင်င်တုဲ၊ က္ဍာမတ်ပိ ဟွံဂွံပ္ဍိုတ်ဂှ် ဂွံညာတ်ဘဝပိ သ္ၚးပ္ဍဲရ။

ဘဝကောန်ဂကူပိ မိက် ဂွံ သ္ၚးပ္ဍဲ တုဲ၊ ဘဝကောန်ဂကူညးတ္ဂဟ် မူဒှ်ဒှ်ဂှ်လေပ်ပိ ဟွံစွံစိုတ်။ ပ္ဍဲအရာရှ်ဗ္ဗ် က္ဍိုပ်သ္ဂုိပ် တ္ၚပညာ ဂှ်လေပ် ညးမဍိုဟ်ကေက်စိက္ဍး ပရေင် ဍုင်က္ဂာန် ကိုညးမကတ်ဇ္ၚာန် က္ဂတ်ပ ညာညံင်ရ် က္ဂးဘာမန် တတ္တသိုလ်တံမဒှ် ရ။ ပုဂိုဆာန်ဂကူဍာံကို ပူဂိုမ္ၚုံကိုပညာဂှ် ယစ်ရဂွံအာဂတပ္ၚတရ် ကိစ္စဍုင်က္ဂာန်မ္ဂး အခေါင်ကောန်ဂကူပိုဂှ် ပြဟ်ကိုလဇ ဒး စိုပ်တဲဍာံဍာံရ။ ပ္ဍဲအရာ ဆာန်ဂကူမင်မွဲ ဂ ကူဟိုဂှ်လေပ် မန်ကိုမန် သ္ဂတ်အိန်ထံင် သ္ဂ သံဝါသ မဒှ်မာန်၊ အရေဝ်မန် ကိုမန် ဟို ဇ္ၚာန်မံင် မဒှ်မာန်ဂှ် ကောန်ဂကူတံ ဇ္ၚဲ ဇော်စိုတ်အိုတ်ညိ။ ဒ္ဂတ်အလိုက် အခိုက်ပြ ဝေဏိ ကိုလိခ်ပတ်ပိ ညံင်ဂွံတန်တ်အာလံ လဂိုင်သ္ၚဲဂှ်၊ ဆီဇာတိ ဂကူကိုအရေဝ်နွံ ဇ္ၚာပ်ပ်ကောန်မန် မဒှ်မာန်ရ။ ဆီဇာတ် ကောန်ဂကူမန်ပိ ဍိုက်ပေင် သ္ဂာတ်မြဟ် က္ဍိုပ်သ္ဂုိပ် ကောန်ဂကူပိလေပ် ဒ္ဂက် သ္ဂာ အလုံကောန်ဂကူပိလေပ် ဗွဲမည် သာ ဂစာန်လ္ဂိအာမ္ဂး မွဲတ္ၚဲဂတဝေံ သ္ၚး ပ္ဍဲဍိုက်ကၟ်ပေင်င်ဂှ် ဒါတ်ဟွံဇ္ၚတ် မ္ဒးစိုင် က္ဍုင် ဇရေင်ကောန်ဂကူပိရောင်ဂှ် ညး ဗှ်ရံင်လိခ်ဖအိုတ်တံ ဖျေလစ်စိုတ် ပိုတ်ဝ် သ္ဂုတ်တ်ညိ။

(နဒ်ပါလိတ

လ္ပတိက်ကၠပ်

ဗညာ ဆီမန်

ပ္တိတ်ကသပ်ညိမန်

လိက်မဂ္ဂဇြေန်မန်ဂွံ ဗ္ဂမ္ဂး ဗဟုသုတဒး ကြိုင်၊ စိုတ်ဓါတ်ဒးပြ်ုင်၊ ကဆံင်ဒးသ္ၚုင်၊ ပရေင်ဍုင်ကွာန် ဒးကိုပ်ဟ်ုခ္ၚင်၊မ္ဂိဟ်မ္ဒးခိုဟ် တိုန်ရ။ အခေါင်သ္ၚးပွး၍ မ္ဂိဟ်လ္ပဟိုဏီရ၊ တိရစ္ဆာန်လေပ်မ္ၚုပ္ဂိက်ပေင်၊ တိၚ္ၚတ်၍ ဂကူ ကေ့ံအိုတ်ဟွံမာန်၊ မ္ဂိဟ်ကိုမ္ဂိဟ် မ ၚ္ၚတ်ရောင် ဂကူကေ့ံအိုတ်မာန်ရ။

ဂကူမန်ပြမန်လ္ၚိုလ္ၚိုတံ၍ မ္ဒးဟိုအရေပ် မန်ဂှ်ဂွတဲ့ ဗက်ဗ္တ္ၚံစဂကူညးတ္ၚဟ်ကို ၍ ဟွံဂွဟာ ဗ္ဘာရဏာရံင်ညိ။ ဂကူမန်လိက် မန်ဟွံဂွံကေ့ံဗ္ဒန်အာ၍ ဂဏ်အ္ဘာ ခမိသင် ဂမ္ၚိုင်တံ၍ လ္ပပိုတ်ထေံ ဂဏ်ညးတံညိ။ ဂကူကေ့ံမ္ဂး ဒြပ်ရတ်လေပ် ကေ့ံဗ္ဒန်လေင် ဒိုက်အာမာန်ရ။ ဂကူဗ္ၚေဝ်မောပ်မ္ဂး ဒြပ် ရတ်လေပ် ဗ္ၚေဝ်မောပ် ပ္ဍဲဂကူ ဍုံဍုံရ။ မူကမ္ၚာန်ကျာန်နံ၊ ကျာန်မ္ဂး မ္ဒးကိုပ်ဟ် ကိုပ်ဟ်မ္ဂး မ္ဒးကျာန်ပေင်၊ စိုပ်တရ်ရန်တ္ၚံ လဝ်၍ ပြဟ်ဟ်ရောင်။

ညးမပိုတ်ထေံဂဏ်မိမ ဂကူ၍ တုပ် သ္ၚဟ်ကိုညးဗ္ဘောပ်ကိုင်မတ်ကုက်၊ တုပ် သ္ၚဟ်ကိုက္ၜင် မတုၚ္ၚင်ဂုင်ကိုရ။ ပ္ဍဲလောကဂွံ ကျာန်ဟွံဒ္ဂဏံ ဟွံမွဲ ဟွံဒ္ဂဏိရန္ဂ။ ချပ်မ္ဂးမ္ဒး ကျာန်၊ ကျာန်မ္ဂးညံင်ဂွံဒ္ဂ၊ ဒ္ဂမ္ဂးညံင်ဂွံဗိုန် ဗိုန်မ္ဂးညံင်ဂွံစဂဏ် စိုပ်တရ်ညိ။ဂိုက်ယာတ် စၞောန်တံ၍လေပ် ဗိုက်လ္ဂက်ညိ။ ဒ္ဂပ်စၞောန်တံ ၍လေပ် လိုန်ညိ၊ ဗ္ၚစဆန္ဂ၍စညိ။ ဆဂး၍ဗ္ဂ လိက်အုပ်နာနာသၞ် လ္ပဂိုဟ်ညိ။ လိက်ကေ့ မ္ဂး ဂကူလေပ်ကုက်ရ။ ဟိုတ်၍ရ- ဂကူမန် ဍုံလိက်မန်၍ဗ္တ္ၚာန်ချူဗ္ဂအိုတ်ညိ။ ယၚ်ရ မ္ဂးဇၞော် ကသပ်ညဏ်တ္ဂိ ၍ နူကေ့ၚ်ကၠဟ်မ္ဂး ကံက်ချူလဝ်ညိ။

စိုတ်လေပ်ဟွံထတ်ဖြဟာတ်လေပ်ဟွံကိုကိုဒ္ၚင်ရမျာင် ဆသ္ၚန်ပါင်သ္ၚးသ္ၚးတံ၍ ဒ္ဂ ညး မင်စလာဘ်ပွဲကြ်ရောင် စွံသ္တိညိ၊ ဂစေံ ကေ္ၚာတ်မာန်ဍေံ ဍောတ်ကိုလေပ် ဍေံဂ စိုတ်စိင်မာန်ရ။ ရန်တ္ၚံကမ္ၚာန်ဇကု၊ ဇကု ဟွံတိကုးမ္ဂး အံင်ဇ္ၚးဇကု စိုပ်တရ်ဟွံလောဲ ကောန်မန်ဍုံ အောန်အိုတ် လိက်အုပ်မန်မွဲ အုပ် ဒးစွံပ္ဍဲသိုထေက်ရောင်။ ဖဝ်ရဂုတ်ဟွံ ရှ်ေသ္ၚ်ဍၟ်မ္ဂး ဍၟ်လေပ် ဟွံရှ်ေသ္ၚ်ဖဝ်ရ ဂုတ်ကို၊ ဂကူမန်ကေ့ံအိုတ် ရိဟာဟ်တဲ့ညး မွဲရောဟွံညာတ် "လ္ပတိက်ကၠပ်–ပ္တိတ်က သပ်ညိမန်"

ဂကူမန်ပိုံ ပ္တံနူသက္ကရာဇ် ၁၁၂၂– သ္ၚံတေံ ကေ့ံဗ္ဒန် တ္ၚောပ်ဒတောပ်ကုက် အာတဲ့ဒိုက်ိုအခိင်လ္ၚုဟ်ကေ့ံဗ္ဒန်မံင်ရိဟ်ဟ် တဲ့၍ ဂကူမန် မ္ၚုံကုပညာဂမ္ၚိုင် ကိုသ္ဂံ တိညာတ်ကိုပ်ဟ်ခ္ၚင်ကောတ်တဲ့ "လ္ပတိက်

ကၠုပ်–ဗ္တိတ်ကသပ်ညိရ ဂကူမန်တံ'' မံင်
ထေံ သာသာသ္ဂ သ္ဂ မ္ဂး ဂွံဗ္ဂးန္ဂပးခေက်
ဒ္ကုံတဲ ညးတ္ၚဟ်မာန်ဂှ် ဒ္ဂိုင်သန်ရ က
လောမန်တံ၊ ဗိုန်ကျာ်တြဲပိုလေဝ်ညးဆာန်
ကၠုင်ဂကူသာကျဝင်ညးဏီ၊ ပ္ဍဲဂိုးတိဂကူ
ညးတ္ၚဟ်ဒ္ဂါင်ဂမၠိုင်လေဝ် ဗီုလိုညးဆာန်
ဂကူညး၊ ညးမင်မွဲထိင်ဒက်မံင် ဂကူညးဂှ်
ဂကူမန်ပိုကိုတ်ညာတ်တဲ ဘဝတ္ၚ မ္ၚိုက်
ဒ္ၚုင် လ္ၚဟ်ဟ်ဂှ် နကိုတြိ အာဇနဲမွဲ ကေတ်
ယ္ၚုတဲ ဩဝ်တံင်ဂြိဗ္တိ နအိုတ်ညိ။ မိက်ဂွံ
ဆို မိက်ဂွံဗိုဗွဲမလောန် သီမေတ္တာစေတနာ
ဍုံပြ ရဂွံရာဒ္ဂာစ္ၚ ဒ္ၚုင်လ္ၚိ နကာလရအဲ။

(မဂံအံင်မန်)

"ကဗျလက်ာသ္ၚက်ဂွံဖ္တောန်ကိုတန်ကောန်ၜၚ်"

ဂတမ္ၚဟ်ယဝ်အာ= ကုန်အာယေန်သ္ၚာင်၊
လုက်ဆောတ်ဒးကိုး– ကလအ်ဟိုက်ပါင်၊
ကိုကေတ်ညးကၠာ– တဲဓါပ္ၚးထာင်၊
ညံင်ဂွံဍိုဟ်– ကိုဟ်ကေတ်ပရေင်
ယေန်သ္ၚာင်။

ခါလုပ်စပုင်–တဲပုင်ကြာတ်သေင်၊
ညးဇ္ၚာ်တုက်သ္ၚ–တဲမှတုက်ဟောင်။
စပုင်တုက်သ္ၚ–လ္ၚကိုသ္ၚ ဓေင်၊
တဲပါပ္ၚန်–ရပ်ဇန်လ္ၚမြုဍေင်။

သ္ၚ တဲဂိုင်င်– ညံင်ဂြိင်လစံက်ကၠာ၊
ကိုကိုပပ်ပ်–ချပ်ဂွံဍုဟ်အာ၊
ရပ်စ္ၚပြ–စ္ၚယဲန် ကၠာ၊
ခေပ်ထေံ ဩ္ဂ–ကျာ်ဩဲန္ၚသေင်ဟာ။ ။

ဗညာဆီမန်(ကံပိန်)

တိလပိုဲ ဝါယမထေရ် ယောကာလ
အာတ္ၚးပျး လိခ်မန်ပို ပ္ဍဲကိုဍုင်ဗိလာတ်
တော် လုက်တြသ္ၚံတြဲမြိဂှ် ညးကောန်ဂကူ
အင်္ဂလိက်ဂမ္ၚိုင် ဒ္ကဲလေဝ်စီကၠုးတ် ပ္ဍဲက
အရာလိခ်ပတ်မန်ပို ဗွဲမဂ္ၚိုင်ဂုင်ရ။

ပ္ၚာဝ်ကိုကောန်ကွးဒ္ဂာထေရ်ဝါယ
ဂမ္ၚိုင် ကွးညာဏ်ဒ္ကက်ဒ္ကာအိုတ်၊ မ္ၚုယ
မစ္ၚတာ ယှုဝ် တိုဝ် မွဲဂွံ ရဲဇ္ၚ် ကေတ် တ
ဖ္ဍောဝ်ကိုတိတ်ဂှဲဒ္ကဝ် သုတေသနလိ
ပတ်မန်တြေံတြဲဟ်ကို အခိုက်ပြဝေဏီမ
ဂမ္ၚိုင်ရ၊ မစ္ၚတာ ဒှ်ဒ္ဂာတ္ၚး လိခ် စဩ
ဂိတုသ္ၚိုင် ပ္ဍဲတက္ကသိုလ် လာန်ဒါန်ရ။

ပ္ဍဲကိုသက္ကရာဇ်ဍုင် (၁၃၁၄–သ္ၚံဂှ်
မစ္ၚတာ ယှုဝ်တိုဝ် မကၠုင် စိုပ် ဍုင် လ္ၚ
ပ္ဍဲကိုသိုသ္ၚိုင်ဇ္ၚာ်ပို (နဲဒေျတ်သိုင်)ဏံ
နူဒ္ဂာန်ဂှ်ဂွံ ဖ္ဍောဝ်ပလံင်ဏာ ပ္ဍဲကိုတ္ကံဍ္ၚ
ကွာန်မုဟ်ဒုန် ဘာတိုက်ပိဋကတ် ဇရေ
တံဖိုင် ကျာ်ဇ္ၚာ်ဒ္ဂာတုအဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ရောင်။

ကဝေန်တ္ၚ က်တ္ၚ ခြာ ၉–၉ ရောဒ္ဂတမ်

ဒ္ဂာတိလပိုန်ဝါယမထေရ် တ္ၚးစီပျး
လိခ်ပတ်မန် ကုပိုဍိုက်တံညးဂမ္ၚိုင်ဂှ်ကေ
တ္ၚးရမျာင်မကၠုးဍုးတ် မညီသ္ၚဟ်နဲသဒ္ဂါ

လိက်ပတ်မန်ကၠို မစ္စတာယှ်ုတိုၚ်

နဲ ဍေ ယာ သိ က

ပ္ဍဝ်ကိုအခရ်ဂမ္ၚိုၚ်ဂှ်အခရ်အေမွဲဝွံတေၚ် တှ်ုခြာဒှ်ၚ်ရကျာ်၊ ဗွဲကိုပ်ကၠာ ၉ မိုဏံချူ ထွးတဲ့ ကာလ လဆောဝ် ၉ သာ်ဏံလေဝ် ချူထွးလဝ်ကိုရကျာ်။ အေ–ဓါဂကူဝွံ လဝ်ွ ခေုံတုပ်၊ ရမျာၚ်လေဝ်တုပ် လဝ်ကိုဒှ်ကၠာ ရ၊ မူရ်အခရ်အေမွဲ ဗွဲကိုပ်ကၠာမတ္ၚိဒှ်ဂှ်ရော ပိုဒိုက်သိုက်ဂွံတီရ၊ ချိန်တဲ့ မစ္စတာ မ စိုပ်ဂှ် ရ်သာ်ဝွံ ဂရၚ်ဗ္တိတိုန် ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာ တုရ။

ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာတုပိုဲ သ္ဂောံတီကေတ်ဂ လာန်ဖြသာ်ဝွံတဲ့၊ ချိန်ခဏဂှ်မွဲဟာန်ကောံ မစ္စတာ ယှ်ုတိုဝ် နကိုတရ်ယာဉ်ကွိ ပ္တိတ်အာကွာန်ကောန်ဒိုၚ် ဘာသ္ကုိဗိုတော် ရ။ ပွဲကိုဘာဂှ်ဝွံ သ္ပတ်ဗြေဲဗြဲဟ် ကုံသ္ဒှ်ာ ပြင်ဂမ္ၚိုၚ်သ္ဂောံညာတ်ကေတ်ရ။ လ္ၚေၚ်အ ခရ်မကျေ်ချူလဝ်တံဂှ် လ္ၚိုသရီကို့ပ် မဇက် ဇုၚ် တေၚ်ပိသေသမွဲသာ်ကို။

အခရ်အက္ခရာအေ ယဝ်နွံမ္ဂး ၉ တုံ့က် ကဝေန်ရ်သာ်ဏံ သိုဖ္အိုတ်ရ၊ ၉တုံ့က်က ဝေန်ဏံဝွံ မ စ္စ တာ ယှ်ုတိုဝ် သ္ဂောံဆို ညာတ်ကေတ် နကိုမတ်ဇကုဇကုတဲ့ သို ကိုမုက္ခဝါ မသ္ဇုၚ်ကောဝ် တဲ့ဏုံဝွံ အဲမိပ် စိုတ်ဒိုတ်ရ။ ရ်သာ်ဝွံ တၚ်ဂုဏ်ကရိုကြိုတိုန် ဂုဏ်အ္စာရ။

ကာလမကလေၚ်စ´ နူကိုကွာန်ကေါန် ဒိုၚ်ဘာသ္ကုိ ပွဲကိုအဒေါဝ်ဂုံၚ်ဗြဲအခေါန်ဂှ် မူကွာန်မူဒှ်ာ မူဒှ် မူသွမူဟိုတ်ဖ္သုၚ်ထွးဏာ လပုဟ်တဲတဲ့ သ္ဂာန်တိုန်ဇီဇီဇပ်ပ်ရ။

မစ္စတာဝွံ ဃဵုသွဒတ်ဒှ်ၚ် ဇ ရေၚ် တံဇိုၚ် ကျာ်ဇ္ဍော်အ္စာတုဂှ် ရမျာၚ်ခမိမန် ဖ္ဍောတ်တိုန်ဝတ်ကို ရမျာၚ်ကွးဘာဂမ္ၚိုၚ် ကလေၚ်လိခ် ဗ္တံဂမ္ၚိုၚ်ကို ရမျာၚ်ဗျဉ် အ ခရ်မန် မပ္တံကို ကွ–ကှ–ကု–ငှ–ညု–စ–မှ တံဂှ် သ္ဂောံညိသာကို ဌာန်ကရိုန် မန်ဂှ်ရ၊ ရပ်ဏာရမျာၚ်မန် နကိုတိက်ရိကဝ်တာရ၊ ဟိုတ်ဒှ်ဂွံဏာရမျာၚ်မန် ကုးကုးခ္ဍးခ္ဍးမဖှ် သာ်ဝွံ ညံၚ်ရ်နိမန်ဩဏာ ပူဂိုတုပညာမန် မွဲဇကုကို မဒှ်ရ။

အစာဓေါၚ်ကၠာကို မစ္စတာယှ်ုတိုဝ်

နွံပယာံကာလမွဲတဲ့ ပွဲကိုကွာန်မုဟ်ဒုန် ဂှ် လေ့ဒှ်ၚ် ဓေါၚ်ကၠာ ခဗိုန်ဖြဒှ်ၚ်တဲ့ မစ္စ တာဝွံ အာသ္ဂာန် ကျာ်ဇ္ဍော် အ္စာတုရ။ ပေါဓေါၚ် လေ့ကၠာမန် ရ် သာ် ဝွံ သွး ရ၊ မစ္စတာဝွံ ကော်ဏာ ဍုံ ကောန် ကွး

ဘာဂမ္ဂိုၚ်တဲ အာဗိုပေါ် ဒေါၚ်ကၠာမန်ရ။ ဟိုတ်သ္ဂောံ လေၚ်ကၠာ ဗိုန်ဒှ်ကၟုၚ်ကို၊ မဏ္ဍံ ကိုတုရိယာကွိုၚ်ကွ်ုက်၊ ဗာတ်ကေဝ်၊ ဇွဲ ဖံတံကို၊ သ္ဂောံလုပ်လ္ပိုဟ် အာဝေါၚ်ဗော်ဂ ကောံကၠာဂှ် ဗိုလ်ရော မစ္စတာဝွံ သၟာန် တိုန်အ္စာဒေါၚ်ကၠာရ။

အ္စါဒေါၚ်ဝွံဗိုဒှ်ပါဇၞော်ယဝ်ဇၞော်ကောၚ် လ´ထ္ၜးလဝ်ဂှ် သောၚ်ကလး ကိုမစ္စတာ ဂှ်ရ။ မူလတမ်တော် ကောၚ်ကာ ပေါဲဒေါၚ် ကၠာဏံဝွံ နကိုသ္ပတ် မမိက်ကိုမွဲမွဲ ချူလဝ် နွံဟာ၊ မစ္စတာ သၟာန်တိုန်ရ။ ဗိုပါဇၞော် ယဝ်ဇၞော် ပိုကောၚ်လ´လဝ်ဂှ်ရ၊ ပိုသ္ဂောံ မိၚ်ပိုသ္ဂောံဂိုၚ်ယၟိုလဝ်ရ။ သာ်ဝွံ သွဟ် သောၚ် ကလး ကို မစ္စတာ ပွဲ ကို ဂုး မုဒ် ရေၚ်ကၠာဂှ်ရ။

မစ္စတာ ယှ်ဝ်တိုဝ်ဝွံ နူကိုဍုၚ် ဗီလာတ် တေံ ပ္တောံတိတ်ကၟုၚ် ဍုၚ်မန်ဏံမ္ဂးဂှ် လိခ် ပတ်မန်ပိုကို အခိုက်ပြဝေဏီမန်ဂမ္ဂိုၚ်ဖွဲမ ဇာဇပ် ကုးခ္ဍး သ္ဂောံတိကေတ် ဖွဲမုချရ။ ဇှ်စိုတ်တဲ နူကိုဍာန်ဇာကုဇာကုတော် ပ္တောဝ် လဝ်စိုတ်ရ။ ဆဂၞး ဗိုထေၚ်ကိုဗိုဒှ်ဟွံသၟဟ် ဒှ်မွဲရ။

အခိုက်အလေံပြဝေဏီမန် ဖြေဲဖြဲဟ် လ္ၚိုတံဂှ် ဂလာန်ကၠန်ရနွံ လိခ်ပတ် သ္ပရိုတ် သ္ပ တာ ကေုံဗ္ဒန်အာတဲ ဒဒှ် မစ္စတာဝွံ ဍောၚ်တဲ ဂဏ်ဖိုဟ်ဝှ်ရ။ အခိုက်အလေံပြဝေ ဏီမန်တံဂှ်လေဝ် ဗိုန်နဗတ်တ်ဂွံလအ်အာ ဍာန် ဂတဂှ်လေဝ် ဟွံချိုတ်ပိုတ်ရ။ လိခ် ပတ်ပြဝေဏီကေုံမ္ဂး ဂကူဘာသာကေုံတဲ အခိုက်အလေံ ကေုံဗက်အာကိုရောၚ်ဂှ် န ကိုပညာ ချပ်ဗ္စာရဏာတဲ ဇှ် စိုတ် ဒိုတ် ညိ။

မ္ဂိုဟ်ကိုပြဝေဏီ၊ ပြဝေဏီကိုမ္ဂိုဟ်၊ သ ဘာဓရ်အညမည မ္ဒးဆက်ဆောံကောံရၚ် သ္ၚိဂှ် နူကိုဒတန်ကဝ် မွဲမံက်တော်ရ။ ပြဝေ ဏီမ္ဂးဂှ် ညုံၚ်ရစက် သၟာကွိ မ္ဒးဒ္ဂေတ်ဗက် အာ ကြဲဖိုၚ်ဂ´ ကို မဒှ်ရ။ ဘာသာဝွံ ကြဲပြ ဝေဏီဏီရ။ ဥပါဒါန်ဇော်ဲ သရပ် ဒိုတ်ဂှ် ပြဝေဏီရ။

ပြဇေဏီ ပိုလေဝ် သက်သီတိုၚ်ဒိကေုံ ဗ္ဒန်ရသွံ၊ ဂလာန်ပါဇၞော် ယဝ်ဇၞော် ကၠန် ရ။ ပိုသ္ဂောံဒ္ဂေတ်ဗက်ရ။ သက်သီတိုၚ်ဒိပို ကေုံဗ္ဒန်အာမ္ဂး ပြဝေဏီဂကူသ္ဒာၚ် လုပ် ရောၚ်၊ ပါဒ´ဟွံဗှုးရ၊ သာ်ဂှ်ကိုလေဝ် ညုံၚ် ရသ္ၚိၚ်တဲဗှ်ဲ သဝ်လယျာဝ်ဇှ်အာဖွဲဒိုဟ် ပလိုတ်တော်ကိုရ။ လျးတ္ၚးကလေၚ်ကလိဂွံ ပ္ဍန်ဂှ်လေဝ် ဂပ်ဝ်ချပ်ဗ္စာရဏာရ။ ဂကူမန် ပိုဝွံ လိုဂွံမ္ဂး ဒှ်ဂွံဖ္ဍန်ရ။ ဇှ်စိုတ်ကိုဓရ်ဒှ်လို တဲ ဗန်တဲၚှုၚ်ဖြဟောံ မၚ်ကမိရံၚ်ဂတတော် မ္ဂးဂကူမန်ပိုဖွဲမုချ ဒှ်ညံၚ်ရ အဓရ်သုည(၀) ရောၚ် ရသာ်ဝွံ လညာတ်အဲမ္ပုတ်ရအဴ။

ဟိုတ်ဂှ်ရ ညးတ္ၚပညာမန်ပိုဝွံ လ္ပဒ္ဂိုၚ် ဗ္ဂေဝ်တိ မတ်တိတဲ– ပရောပရာကောန် ဂကူဇာကု၊ အခိုက်အလေံပြဝေဏီ ကောန် ဂကူဇာကုတံဂှ် ချူခ္ၚဗဒှ်မ္ဂိုန် ပြကိုဟ်ဒိုတ် ညိ။ သာ်ဂှ်မ္ဂး ကောန်ဖွဲကြ ဇ´ဖွဲဂတတော် သ္ဂောံဒုၚ်တဲ ဒ္ဂေတ် ဗက် မာန် သ္ဂောံ တိ ကေတ်မာန်တဲ ကောန်ဂကူမန်ပို တန်တ် မာန်အာဍာန်ဂတတော်မာန်ရောၚ်။

(နာဲဇဿာသိက)

အခေါင်ဗ္ဗောန်လိက်မန်နှုံမ်ကြိ

— ဗ ညာ ဆီ မ န်

ပြဂကူမွဲ လိက်ပတ်ယေန်သ္ဒာင်ဂိုလဟ်
နဲတ်ပြာကတ်မ္ဂး ဂကူဂှ် ဖျော် မောဝ် ရ။
လိက်ပတ်ဗိုက်တ္ၚဵုအာမ္ဂး ဂကူဂှ်မ္ဒးလိုလဝ်
ဒးဗှိုက်တ္ၚဵုအာရောင် ရသ်ဝွံ သ္ဂးတ်ရ။
ဂလာန်ဝွံဍုံစှ်တ်လောန်သန်ရ၊ ဓိုန်ဂှ်လေဝ်
လိက်ပတ် ယေန်သ္ဒာင်နွံတှ် ကိစ္စ လိက်ပတ်
ယေန်သ္ဒာင် သွက်ဂွံရာင်ဆ်ာဲ ဖျော်ဂေါဝ်
တက်တ်အာဂှ် ဟွံရေင်တှ်ုင်၊ ဟွံကိုဖြ
ဟတ်၊ ဟွံသွကိုလ္ပီပရာမ္ဂး ဒးကာဒလမွဲတ္ၚဲ
ဒးဗှိုက်တ္ၚဵုအာ၊ ကဆံင်သဝ် ဗှိုက်စှ်
အာဍုံဍုံရ။လိက်ပတ်ယေန်သ္ဒာင် ကဆံင်
သဝ်ဗှိုက်တ္ၚဵုအာတ္ၚဲဂကူလေဝ် ဂြုဂြက်
ဒှ်ုန်သဝ်စှ်ရ။ ဆဂှ်ဟွံကာဏ် အလုံဂကူမွဲ
ကှ်က်သုန်အာမာန်ရောင်။ ဒှ်ရ—ဂကူပျူ
မွဲဂကူဂှ် သိုက်ကိုလိက်ပတ်၊ သိုက်ကိုယေန်သ္ဒာင်
ဗှိုက်တ္ၚဵုအာ အဒေါဝ်ဂကူဂမှိုင်ဂှ် နွံတ
မြာကတ်ဒှ်ုင် ပှ်ရာဇဝင်ရ။ဂကူပျူဂှ် ဃော
ခေတ်အခိင်အခါတေံ ညးဆညးကို၊ လိက်
ပတ်ယေန်သ္ဒာင် ဖျော်ဂေါဝ် ဒယှ်တှ်ပြာ
ကတ်တ်ရ။ ဓိုန်ဂှ်လေဝ် ကောန်ဂကူပျူ
တံဂမှိုင် ဟိုတ်နူဒှ်ုင်ထေံသာသွ၊ ဟိုတ်
နူမရ်လ္ပီအောန်၊ ဒှ်ာနူဟွံသွဂရကိုလိက်ပတ်
ယေန်သ္ဒာင် စိုတ်ဆာန်ဂကူဟွံမွဲတ္ၚဲ၊ ဒး
ဗှိုက်တ္ၚဵုအာ မ္ဒးကှ်ေကှ်က်သုန်အာ အ
ကြာညးတ္ၚဟ်သ္ဒာင်ရ။

ဟိုတ်ဒှ်သဝ်ဂှ်ရ– ကှ်ုပ်သ္ၚိုပ်မန်ပိုဂမှိုင်
ဂကူမန်ပိုလေဝ် အတိုင်လ္ၚောင်ဂှ်ုင်ပျူအာ
အတိုင်လ္ၚောင်သ္ဒဟ်ပျူတံဗ္ဗါဒှ်ဂှ် ဗ္ဗါဒှ်ဂွံဒှ်ုင်
သွံ၊ ဂွံခဝ်သံဝေဂ ဂိုင်စံင်တူစိုတ်တ္ၚဲ၊လ္ၚောင်
သ္ဒဟ်ဂကူပျူဂှ် ဟွံဒးဂှ်ပ် ဟွံသ္ဒိုက်မှိုက်
သက်က်တ္ၚဲ၊ သွက်ဂကူမန်ပို ဂွံဖျော်မောဝ်
အာဂှ် ရေင်တှ်ုင်တ်ရ။

ဗိုလ်ညးတံရေင်တှ်ုင် ကှ်ောန်တ္ၚဲကှ်ုင်
ဂှ်ရော။ သွက်မှ်ိဟ်ဍောတ်တ်တံ ဂွံတိလ
စဏာဗွဲခမ္ဂောန်ရ။ လောန်ကှ်ုင်ဗှ်ုတ် ၂၀
သ္ဒံပြင်င် ဍုင်ဗှာ ကလိဂွံသှ်ပ္ဂးဝါဒ် ကှ်ုပ်
သ္ၚိုပ်မန် မသွဒတ် ပှ်ဍုင်လ္ဂုင်မပွံကိုသိုင်
ဖျော်နဲချော်သိုင် မွဲဟာန်ကေှ်ပူဂိုဆါန်
ဂကူဂမှိုင် နူဍုင်လ္ဂုင်တေံ စှ်ကှ်ုင်ကွာန်
ရးကးတ္ၚဲ သကိုဒက်ဂကောံရာမည၊ရ။သ္ၚိ
ပံက်ဘာဗ္ဗောန်လိက်မန်ရ။ ပှ်အရာပွမပံက်
ဘာမန်ဂှ် ကိုပ်ကှ်ာဒိုတ် ပူဂိုစိုတ်ဆာန်ဂ
ကူနွံ ဒုင်ဒိုက် သွက်ဂကူမာန် ညးလေပ်
လိက်မန်တံဂှ် ရှ်ဗှ်ခါန်ကွက် ကိုသွအ္စာထွး
လိက်မန် ပှ်ကွာန်ရးရ။ ကောန်ငှ် ကောန်
ဂကူမန်တံလေဝ် ဂွံအခေါင် ဗ္ဗောန် လိက်
မန်ရ။ သွက်အ္စာထွးလိက်မန် ဂွံဒုင်အာဒိုက်
မာန်ဂှ် နူကိုဂကောံရာမညဟောင် ဖန်ကို
နကိုဗြန်ဂိတုညိညသ္ဒိုင်သာရ။ ထံက်ပင်
တ်ရ။ လက္ကရဏံ ကှ်ုပ် သ္ၚိုပ် မန် ဂမှိုင်

သွၢ်အၣ်ထွဲးလံာ်မၢနီၣ် ဒုၣ်ဒီၣ်ဖၣ် ညံၣ်ဂ့ၤစ သိုၣ်တသိၢ် ညီၢ်ဂၤတဲ ပှဲၤကို သက္ကရာၣ်– ၁၉၅၂–သ့ၣ် ပၥ္ခမကိုၣ်ကၠၢအိၣ် နၣ်ကြိၣ် ဟဲတဲအစဲၤ ဂကၢၤဖၣ်သွဲး အလုံၣ်ချုၣ် ရမည ချုၣ်လွုၣ် အၢတဲတဲကၠသိၣ် အလိၢ် အသိၢ်ရ။ သိၣ်အလိၢ်အသိၢ်တံလေၢ်ကိုၣ်ကၠၢ အိၣ်တဲ ရဲၣ်ခါၣ်ကွၢ် ဗပေၣ်စိတ်ကိုဂကၢၤ ဖၣ်သွဲး အလုံၣ်ချုၣ်ရမည ချုၣ်လွုၣ် အၢ ထွဲးလံာ်မၢနီၣ် (၁၀)ဖိၣ်ရ။ အၣ်ထွဲးလံာ်မၢနီၣ် ဂမှုၣ်လေၢ် ဆကၢ်ကွၢၣ်လံာ်မၢနီၣ် ပှဲၤဘၢ သိၣ်တၢ်မူလဒိုၣ်ကိုလှုၣ်ဟ်ရ။

လက္ကရ်ၢ်ဏံ ကိၣ်ၣ်စ်သ္ကုၣ် ဂကၢၤဖၣ် သွဲးအလုံၣ်ချုၣ်ရမည ချုၣ်လွုၣ်ဖၣ် ဘၢသိၣ် တၢ်မူလ မှုၤတဲပှဲၤဒေသကွၢၣ်မၢနီၣ်တံဖၣ် တွၢ်ဟ် နၣ်သွ့ၣ်ခါၣ်ကွၢ် စိၣ်ကိုအၣ်ထွဲးလံာ်မၢနီၣ်ဖ့ၣ် ဖၣ် အၢတဲတဲသိၣ်အလိၢ်အသိၢ်ဖ့ၣ်ရ။ သိၣ်အ လိၢ်အသိၢ်တံလေၢ် အတိုၣ်ဂွၣ်ဆနှ ဂကၢၤ ဖၣ်သွဲးအလုံၣ်ချုၣ်ရမည နံၣ်ပိၢ်ကၢ်ဖၣ်လျေၢ် ဗကၢ်တဲ ခါၣ်ကွၢ်ကၠအၣ်ထွဲးလံာ်မၢနီၣ် ဇွဲဒၣ် ပေါသ့ၣ်လိၥ် ဒၣ်အၣ်ထွဲးလံာ်မၢနီၣ်ရ။ နၣ်ခဲ သၣ်ဝံ့ ရဲၣ်အၣ်ထွဲးလံာ်မၢနီၣ် ပၣ်လၣ်ရ။ငွေါၢ် ပၣ်လၣ်ဖၣ် ရဲၣ်ခါၣ်ကွၢ်လၢ် အၣ်ထွဲးလိၥ် မၢနီၣ် ပှဲၤဘၢသိၣ်တၢ်မူလပ ဗွတ်ကံၣ်ဝါပိစေၣ် ဒၣ်ရ။ သိၣ်ဒှံၣ်ပရေၣ်ချုၣ်ကွၢၣ်သ့ၣ်ပြၣ်အၢ တဲ သိၣ်တၠအဖိ ပလၣ်ဂတးဏံ တိၣ်ကၠုၣ် ဂံ့မူဟ့ံလံဏိ အခေါၢ်ကွၢၣ်လိၥ်မၢနီၣ်ဂံ့လၢ် နူသိၣ်အလိၢ်အသိၢ် ပရေၣ်ချုၣ်ကွၢၣ် နူတၢ် ပထမ ဒိၣ်ကိုတၢ်စံတုဋ္ဌဖၣ် လိၣ်လၣ်အၢရ။ ဆဂးသိၣ်တၠအဖိပလၣ်ဂတးတံ သိကေၢ် အၢဏၢတဲ ဝါဒပညၢလေၢ် ပြ်ၣ်သ့ၣ် ထေၢ်ရ။ ပှဲၤအရၢ ပွမကွၢၣ်လိၥ်မၢနီၣ်ဖၣ် နူ

တၢ်ကောၣ်ငှ့ၣ် စိကိုတၢ်ဒုတိယ အခေါၢ် ကွၢၣ်လိၥ်မၢနီၣ်နံၣ်တၢ်မံၣ်ဏိရ။

ကောၣ်ချုၣ်အရေၣ်ဂမှုၣ် မပ္ပံကိုဂကူ ချေၣ်, ကချေၣ်, ကရေၣ်, ကယျၢ, သေံ ဂမှုၣ် လိၥ်ဘၢသၢဇကၠ နံၣ် ပိၢ်ကၢ် မိကၢ် ဂံ့ ကွၢၣ်မူး အၣ်ဘၢကွၢၣ်တၢ် ပှဲၤဘၢသိၣ် တၢ်မူလဖၣ် ကွၢၣ်ကိုမၢၣ်ရ၊သၣ်ဝံ့ကိုလၢ် အခေါၢ်အဖိဖၣ် နံၣ်တၢ်ရ။ ဟိၢ်ဒၣ်သၣ်ဖၣ်ရ– ဘၢသိၣ်တၢ်မူလ အၣ်ထွဲးလံာ်မၢနီၣ်ဟ့ံမဲ့တံ ဖၣ် အတိုၣ်ဝါဒ ပညၢ သိၣ်တၠအဖိ ပလၣ်ဂ တးဟိမူး အၣ်လိၣ်ဒၣ်ဒၣ် လေၢ်လိၥ်ဘၢသၢ ဇကၠတဲ နံၣ်ပိၢ်ကၢ်မိကၢ်ဂံ့ကွၢၣ်လိၥ် ဘၢသၢ ဇကၠမူး ကွၢၣ်မၢၣ်ရေၣ်။

စိၣ်ဒၣ်သၣ်ဖၣ်ကိုလေၢ် ပွၢၢ်ကိုအၣ်ထွဲး လိၥ်မၢနီၣ် အံၣ်ဖွးလၢ် ဒၣ်အၣ်ထွဲးလိၥ်မၢနီၣ် ဗွတ်ကံၣ်ပြၣ်တံဖၣ် ညးလိၣ်ဖၣ် ဒှၢနူဟိၢ်တေံ ဟိၢ်ဏံ တိတ်ထေၢ်နူကမှၢၣ်၊ လိၣ်ဖၣ်ဒး ဒုၣ်ပ္ပိတ်ထေၢ်၊ညးလိၣ်ဖၣ် တိၣ်ဘၢကွၢၣ် ကွတ်အၢ ပိုၣ်မဲ့သ့ၣ်တဲ ပြ်ၣ်အၢကွၢၣ် ဒေသ လုပ်အၢသ့ၢ်တဲ ဂဉ်ပညၢဗှၢတဲ အခေါၢ်ကွၢၣ်မၢနီၣ်ဖၣ် သုၣ်အၢရ။ လိၣ်ဖၣ် စိတ်ဒိုၣ်လျအၢတဲ ဟ့ံကွၢၣ် လိၥ်မၢနီၣ်ရ။ အၣ်ထွဲးလိၥ်မၢနီၣ်လိၣ်ဖၣ် အခေါၢ်အဖိသိၣ်တၠ အဖိပလၣ်ဂတးကိုလၢ်ဖၣ်လေၢ် ဟ့ံကေၢ် တဲ လိၥ်ဘၢသၢ ဇကၠဖၣ် သ့ထေၢ် ခရ် ဉပေကၡၢအိၣ်တ်ရ။ လိၣ်ဖၣ်ဟိၢ်နူအၢကွၢၣ် ဘၢသၢဗှၢ ဟ့ံဒိုၣ်ကၢ်ပေၣ်တဲ မှုးထေၢ်လိၥ် မၢနီၣ်တဲ မှုးလုပ်ကွၢၣ်လိၥ်ဗှၢရ။ အၣ်ထွဲး လိၥ်မၢနီၣ် လိၣ်ဖၣ်တၠၣ် စိတ်ဆၢၣ်ဂကူနံၣ်တဲ နံၣ် ပိၢ်ကၢ်မိကၢ်ဂံ့ကို လိၥ်ပတ်ယေၣ်သ့ၢၣ်မၢနီၣ်ဂံ့ကို

လပှ်ုအာတဲ့ အခေါင် အခိင် ဗ္ဒောန်လိဉ် မန်ဂှ် ဆဂွံကိုဂွံ ဆက်ဗ္ဒောန်တၟိကိုလ္ပှ်ုပ် ရ။မွဲသၟ်ပ္ဍန်–ပှိုတ်လိဉ်မန် ပ္ဂွံကိုအထံက် အပင် ပ္ဍဲပေါ်သ္ဒာန်တိုန်တန်တဲ့ ကောန်ကွး ဘာမန် စိုတ်ဍိုန်လျအာ လ္ဍုလိဉ်မန်လေဝ် ၟဲက္ဍုင်ရ။

ဗွဲစွတ်တုန်- က္ဍုပ်သ္ဍုပိုဝ် မန်ဂမ္ဍိုင် ဒုင် က္ဍုင်ဒၟိက် ဖံသဝ်ဖျဝ်မုက် ဂ္ဍက်လုပ်အာ ကြာသ္ဍိုင်တ္ဍအဝ်ုတံ အာတ်အခေါင် အဝ်ု ဆကရိုက် ကြိုက်တန် ကာလိဂွံလဝ်တဲ့ရ။ တဲ့ပ္ဍန် သ္ဍိုင်တ္ဍအဝ်ုပလန်ဂတးတံပ္ဍန်လေဝ် အခေါင်ဗ္ဒောန်လိဉ် စပ်ကိုဇ္ဍာပ်ဘာသာ တ္ဍံကောန်ဍုင်အရင် ဆမထေက်ကြိုက်ကို ကရိုက်ညး၊ ညးတံ ကိုလဝ်အခေါင် နွံရ။ အခေါင်အခိင်ဂွံဗ္ဒောန်ဘါသာဇကုနွံဒ္ဍိုင် ဇကုအ္ဍာထ္ဍးလိဉ်မန်လ္ဍိုဂှ် စိုတ်ဍိုန်အာတဲ့ ပ္ဂွံဗ္ဒောန်ကိုကောန်ဂကူ ကောန်ကွးဘာ မန်မ္ဂး ဂကူညးဂှ်ဂိရော၊ အခေါင်ဂွံလပ်တဲ့ ပ္ဂွံရပ်စ်ပ် ပ္ဂွံစကာမ္ဂး ပှ်ုံမြဲအာကို ဂကူ ဇကုရ။ ပ္ဍဲအရာဂွံ သွက်ဒးသောင်ကလး ပှ်ုထ္ဍးဗွဲတြးပှ်ုရ။ ပှိုတ်ဂှ်ရ– ယ္ဂွံကောန် ဂကူမန် အ္ဍာထ္ဍးလိဉ်မန်တံညးဂမ္ဍိုင် ဓှ် စိုတ်သွက်ဂကူမန်ပိုဲ ဂွံလေပ်အာလိဉ်မန် တဲ့ လိဉ်မန်ပိုဲ ညံင်ပ္ဂွံဂွံဗိုက်တ္ဍိအာဂှ် စွံ ခရိမေတ္ဍာလ္ဍုဂကူတဲ့ ဆက်ဗ္ဒောန်အာ မ္ဂး ခိုပ်သန်ရ။

ယ္ဂွံကောန်ဂကူတံ့အခေါင်ဗ္ဒောန်လိဉ် မန်နွံကိုလေဝ် အ္ဍာထ္ဍးလိဉ်မန်လ္ဍိုဂှ် တာ လျိုင်ဇကုယိုက်ဇ္ဍင်လဝ် ပရေင်ဂကူပ္ဂွမ

ဗ္ဒောန်လိဉ်မန်ဂှ်ပ္ဂွံဗ္ဒောန်မ္ဂး တာလျိုင် ဇကုဝပှ်ဇကု နွံလ္ဍုဂကူဂှ် ပ္ဂွံမြေတဲ့ ခရိ မင်မွဲဂကူဂှ်က္ဍဇတ်အာမ္ဂးပ္ဂွံဒးရးဂ္ဍိုင်င်ရ။ ပှိုတ်ဂှ်ရ– လိဉ်ပတ် ယေန်သ္ဍာင်မန်ပိုဲ၊ ပိုဲ သ္ဂေံဆိုလ္ပှ်ုပ်ဂှ်ဂုဏ်ညးဂှ်ရော– ဂုဏ်ဇုဇ ဗ´လပိုရသောင်ပှ်ာ။ပှိုတ်နူဇုဇဗ´လပိုမင် မွဲသိဒက်က္ဍုင်တဲ့ စိုပ်လက်ထက်ပိုဏံ ပိုက လိဂွံအဘဲက္ဍဘဲရသောင်ပှ်ာ။စိုပ်လက်ထက်ပိုဲ လ္ပှ်ုပ် ယဝ်ရပိုပ္ဂွံမင်မွဲမ္ဂး သွက်ဂွံ ဆက် စက်သ္ဍော်အာ သွက်ကောန်ဍွဲကြိစ´ဍွဲဂတဂှ် နွံတဏီညိပှ်ာ။ စိုပ်လက်ထက်ပိုလိဉ်မန်ပိုဲ ပိုပ္ဂွံသွမနသိကာရ ပ္ဂွံသ္ဍိုက်မိုက်၊ ပ္ဂွံ သ္ဂေ ံသ္ဂ´မ္ဂး ပိုပရေံတဲ့ဗွဲမလောန်ရ။ ဇုဇ ဗ´လပိုညးချူလဝ်ကိုတဲ့ဂှ် ညံင်ရပိုဲ ဇိုတ် ထေံကိုဇိုင်ကိုရ။

ပှိုတ်ၟဲသၟ်ဂှ်တဲ့ စိုပ်လက်ထက်ပိုဲ တာ လျိုင်ဝတ်ပိုဲ ညံင်ဂွံမြေမြ´င် လိဉ်မန်ပိုဲ ညံင်သ္ဂေံ ဇ္ဍာဝ်မောဝ်အာဂှ် စွံစေတနာ ဍိုက်က်ပေင်င်တဲ့ ဆပမာန်ကိုမာန်ဗ္ဒောန် ကိုကောန်ကွး ကောန်ဂကူမန်ညိ။

မိမကောန်ကွးဘာမန် ကေုံမ္ဂိပှ်ဇ္ဍော် ဍုင်ကွာန်တံလေဝ် သွက်ကောန်ကွးဘာ မန်တံ စိုတ်သ္ဂေံလုပ်စ၊ စိုတ်သ္ဂေံတိုန် ပ္ဍဲအရာ ကတ်ဗ္ဒောန် လိဉ်မန်ဂှ် ထ´ပ္ဍ´၊ ဗ တိုက်ဗ္ဒောဝ်အိုတ်ညိဂှ် အဲဆဝ်ပ္ဍုပ်ဏာ နကိုခရိမေတ္ဍာရအဲ။

(ဗညာဆိမန်)

စမိမင်ဒ္ဒုင်ညိ

ဟမွဲမေတ္တာ အောန်ကရုဏာတဲ့ စုးသဲခြာကော့ ဟွံသေင်ရမိဖြဟာန်၊ သွက်ဂွံလေပ်ကွတ် ဒှ်အခိင် ကတ်ပညာတဲ့ ဗိုန်နွံမေတ္တာ ဟွံမိက်ခြာကိုလေပ် မွး ခြာကော့မွဲခဏရောင်မိဖြဟာန်။

တက္ကသိုလာဌာနကောတံ မဇ္ဇောန်ပညာဏာံဂှ် နကိုတိုက်လွှိမာန်ဌာန်ဒှ်ဒှဲ သွက်ဂွံဇ္ဇောန်လိခ် ဂွံတိက်ဒ္ဒုင်ဂွံဇ္ဇူဒိ ဂွံကောံဓရိုသိက္ခာကို၊ သိုကိုတိုက်ရုင်လိခ်တံ ဂမ္ဘိုင်ဂှ် နကိုဗိုပြင် တွှ်ဟ်သ်ာ ဒက်ပ္တန်လဝ် ကျောဝ် ဂေါဝ် တ ဗွဲမလောန်ရ။ ကာလတဲ့ပ္ဍန်– ဂုင်ဍာန်သဗာန် သွက်ဂွံအာကျုင်တံဂှ်လေပ် သပ္ပဲ ဒးရး တ ဗွဲမ လောန်ရမိဖြဟာန်။ပ္ဍဲဌာန်ပ္ဍိုပ္ဍူဂှ် ပ္ဍန်တုန်လေပ် နကိုဍောင်ပ္တ်ဂမ္ဘိုင် ပုးထာင်ရာင် တဒ္ဒုင်ဂှ်မွဲဗို၊ ပ္ဍကော်ဇစ်ထွေံတံဂှ်မွဲသ်၊ သိုကိုဍုာ်ကျာ အင်လှာ လစတံဂှ် သွက် ဂွံဒးလဟိုင်စိုတ် ခိုဟ်တဗွဲမလောန်ရ။ ပ္ဍိုပ္ဍူတက္ကသိုလ်တုန် တုပ်ညုံင်ရလွှိမာန် ဥဍာန် နန္ဒဝန် သ္ဒိုင်အိန်နဲညး တ္ဍသွဝ်ဟိုလေပ်ဟွံမှာရမိဖြဟာန်။

အာစိုပ်ဌာန်ဒှဲ စရဲထိုဗး ဒးရးသပ္ပဲ ဆဲဂေါဝ်မိပ်လဟိုင် မဖှ်သ်ဝွံတဲ့ ဝိုတ်ကလိုင်ကော့မိဖြဟာန်ရောင်ဂှ် လွထေင်သ္ဍဟ်ပ္ဍာညိ မိဖြဟာန်။

ဃောရ သ္ဒိုင်ဂိတုဗှဲ ဆဲဂေါဝ်ယးတ္ဍးဒ္ဒုင် အကြာသ္ဍန်သ္ဍင်နက်သတ် ပ္ဍဲဂုးအာကာသတော်မွဲတ္ဍံဂှ်၊ ပ္ဍဲသ္ဍဝ်တမ်ကော် မဒှ်ဇရေင်ပါင်တြင်ကွာန်ဂှ် ကောကို ဖြဟာန် အဝ်ဂုံသြိုဟ် ရေင်ဍ္ဍံတဲ့ ဒဒှ်ရ မဂွံ တိင် တိုက် ကျုင်လဝ် ဒ္ဂက်မေတ္တာကို၊ သိုမဍ္ဍန်ဖျန်လဝ် ဂလာန်ညးဍ္ဍံဂှ် ချပ်ဂွံဒ္ဒုင်လ္ဍိုန်ရ မိဖြဟာန်။

မိဖြဟာန်ဟိုဍ္ဍန်လဝ် ကိုကောလေဝ် "ယွံကောသ္ဍိုက်ဆာန် ဖြဟာန် ဒေံဗြ ဒေံဗြနွံမေတ္တာ ဗိုန်ရ ဟွံမိက်ခြာ နူကောကိုလေဝ် ကော ဇ္ဇောန် ပ ညာ သွက်ဘဝဂွံသာယာဂတကို၊ သိုကိုသွက်ဂွံယိုက်ဂှေင် သ္ဍိုင်ဝန်ဍုင်ကွာန် ဌာန် ဒေသတ္ဍိုရးမန်ရောင်ဟိုတဲ့၊ဒေံဗြဏာံသ္ဍးအခေါင်ကျာဟွံဆေဝ်တာရကေါဖြဟါန် ဆဂး ကောလေပ်ပညာ အာစိုပ်တိုင်က် မွဲတ္ဍဲတဲ့မ္ဂး ဗွဲမပြဟ်ပဟောင် ကလေင်စ ဇရေင်မိဖြဟာန်ညိ။ ဒေံဗြဖြဟာန်ဏာံ နကိုပ္တ်ကြောင် တန် ဒ္ဒုင် ဇရေင် တမ် ကော် ဇိုင်ပါင်တြင်ကွာန်ဂှ်တဲ့ မင်ဒုင်ဒ္ဒုင် တ္ဍုင်ပဟောင်ရ ကောဖြဟာန်" ဂလာန်ဍ္ဍန်မိဖြ ဟာန် သ်ဝွံဂှ် ညုံင်ညးမစင်လဝ်ပ္ဍဲဇ္ဇောဝ်ကို၊ မိင်ဒ္ဒုင်လ္ဍိုန်ဏိရမိဖြဟာန်။

ကောဏာံလေဝ် ညုံင်ဂွံစ ပဟောင် ဇရေင်မိဖြဟာန် ဗွဲမပြဟ်မာန်ဂှ် ဂစာန်လွှိ ဒ္ဒုင်လ္ဍိုန်ရ။ တိုင်ပ္တ်ဇ္ဇးဂှ် ဝက်ဖြဟ်တဲ့ မွဲတ္ဍဲမ္ဂး ဇရေင်ဌာန်ရာမညာ ဒေသမိဖြဟာန် နွံဂှ် ဗွဲမပြဟ်ပဟောင် ကလေင်စ ကျုင်ရောင် မိဖြဟာန်၊ ကာလဂှ်မ္ဂး ရပ်လဝ်ပ္တ် ကြောင်တဲ့ နကိုမုခ်မတ်မအိဂြိုင် မိပ်ဖြဟ်ဂှ် တန်ဒ္ဒုင်ပ္ဍဲတမ်ကော် ဇရေင်ပါင်တြင်ကွာန် တဲ့ စ္ဍမင် ဒုင်တ္ဍုင်ဒ္ဒုင်ညိ မိဖြဟာန်ကော။

(မသ်ာဝ်တဝ်)

မၚ်ထဝ်ဍု (သ္ဇုဟ်ကိုၚ်)

စိုတ်ဓါတ်ကောန်ဂကူမန်ဂှ် ဒးပြံၚ်သ္ပဲထေက်

ကောန် ဂကူ မန် ဂှ် သွက်သ္ဂံဖျေဝ် မောဝ်ညုံၚ်ရ ကောန်ဂကူ ညးတ္ၚဟ်ဒ္ဂၚ် မ္ဂး၊ စိုတ်ဓါတ်ကောန်ဂကူမန်ဂှ် ဒးပြံၚ်သ္ပဲထေက်ရ။ စိုတ်ဓါတ် ကောန်ဂကူမန် သ္ဂံဒးပြံၚ်သ္ပဲထေက်ဂှ် ဒှ်သၠဲလ္ၚီရော- သ္ပာန်တမာန်မံၚ်ကဵုရ။ လိက်ဝွံဗှ်တဲမ္ဂး တိ ကေတ် သွဟ်ဒ္ဇုံ မာန်ဒှ်ၚ်ရ။ စိုတ် ဓါတ် ကောန်ဂကူမန်ဂှ် ဒှ်ဒှ်ၚ်သၠဲလ္ၚီရောမ္ဂး၊မ္ဂိဟ် ရံၚ်ဂှ် ညာတ်ကေတ်မာန်ရ။ မ္ဂိဟ်ချပ်ဗ္ဒာဂှ် တိကေတ်မာန်ရ။ ကောန်ဂကူမန်ဂှ် မွဲသ္ဇံ ကိုမွဲသ္ဇံ၊ မွဲဂိတုကိုမွဲဂိတု၊ မွဲတ္ၚဲကိုမွဲတ္ၚဲ၊ ဒ္ဇုံဟုတ်ဒေက်၊ တ္ၜံဗ္ဂိုက်အာ မံၚ်ကဵုရ။ မူဟိုတ်ဒ္ဇုံ တ္ၜံဗ္ဂိုက်အာရောမ္ဂးဂှ် မ္ဂိဟ် မွဲ ကိုမ္ဂိဟ်မွဲ လညာတ်ဟွံတုပ်ညးသ္ကံရ။ မ္ဂိဟ် နွံတဝ္ဂဲမဂိုၚ်တဲ လညာတ်လေပ် နွံဂိုၚ်တ ဝ္ဂဲမလောန်ရ။

ပ္ဍဲကိုလညာတ်အဲ ညးမချူ လိက်ဝွံမ္ဂး၊ ဟိုတ်နူကိုစိုတ်ဓါတ်ကောန်ဂကူမန်ဂှ် ဗြေံ ဗြဲဟ် လောန်အာတဲ ဒ္ဇုံဟွံ ညီ သာ ကို ခေတ်ကာလတ္ၚိ၊ လညာတ် လဇု် တဝ္ဂဲမ လောန်ရ။ အဲသ္ၚိက်မိက်ဂွံဟိုတ်သၠဲဏံရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ၊ စိုတ်ဓါတ်ဗြေံဗြဲဟ်တံဂှ် ပ္ဍါ ကော့ံတဲညုံၚ်ကို သ္ဂံညီသာကိုခေတ်ကာ လတ္ၚိဂှ် ဒးပြံၚ်သ္ပဲ ကေတ်စိုတ်ဓါတ် တ္ၚိ ထေက်ရောၚ်။ ပ္ဍဲကိုမ္ဂိဟ် ဒးပြံၚ်သ္ပဲစိုတ် ဓါတ်ဂမ္ဂိုၚ်ဂှ် ပ္ဍါကဆံၚ်တဲ မ္ဂးဗ္ဂိုန်ထ္ဍး ဏာမ္ဂး၊ (၁) ညးမန္ဒတကို ကွတ်ပညာ။ (၂) ညးမဒှ်မ္ဂိဟ်ဖျေဝ်ဍုၚ်က္ဂာန်။(၃)ညး မဒှ်တမိမ။ (၄)ညးမဒှ်တသ္ပတ်ပတ်ဗှ်အဲတံ ညးဂမ္ဂိုၚ်၊ ဗ္ဂဲခမ္ဂောန်ဂှ်။ ပ္ဍါလဝ်ပန်သၠဲရ။

ညးမန္ဒတကို ကွတ်ပညာတံ ညးဂမ္ဂိုၚ် စိုတ်ဓါတ်နွံတသၠဲလ္ၚီရော-သၠဲလ္ၚီဒးပြံၚ် သ္ပဲစိုတ်ဓါတ်တ္ၚိရောဂှ် ဗ္ဂဲဗြဲးဗ္ဂိုန်ထ္ဍး ဏာရ။ ကောန်ဂကူမန်ဂှ် ဗ္ဂါဒှ်တ္ၚိဟွံ သေၚ်၊ ဖျေဝ်မောဝ်ဒှ်ၚ် နူကိုကိုပ်က္ဂာတေံ ဂှ် တိမာန်မံၚ်သိုညးဖအိုတ်ရ။ ပ္ဍဲကိုယေန် သ္ဂၚ်ကိုး လ္ဂဝ်ကွတ်ပညာကိုး ဖျေဝ်မောဝ် ဒှ်ၚ်နူကိုကာလမလောန်က္ဂၚ်တေံတဲကွတ် ဗှ်ဒ္ဂါသၠဲဂှ် ဂကူမန် လေပ်က္ဂၚ် လဝ်ကဵုရ။ တ္ၚပညာမန် နွံကိုအခေါံ ဗြဲဟာတ်ဂှ် အ ခိၚ်ကာလ မလောန်က္ဂၚ်တေံဂှ် နွံဂိုၚ်တ ဝ္ဂဲမလောန်ရ။ အရာကွတ်ပညာဂှ် စောန် တနူကို ကောန်ဂကူဒ္ဂၚ်ဂမ္ဂိုၚ်ရ။ အခိၚ် ကာလ လ္ဂုဟ်ဂှ် မူဟိုတ် မ္ဂးကော့ံဗ္ဂန် မ္ဂး

အောန်ဗော်အာရော– ယဝ်ရဂိုက်ဂှ်ဒှ်မ္ဂး၊ ညးတုကွတ် ပညာတံဂှ် ဟိုတ်နူ ကိုစိုတ် ဓါတ် လညာတ်ဗ္ဂတ်ဒုင်တုဲ၊ မ္ဒးကေုာံဗ္ဒန် မ္ဒးဗှ်ုက်တ္ဂ အိုတ်ရ။ သ္ဂီက်မိက်ဂွံ ဟိုတ် သၚ်ဏာံရ။ စိုတ်ဓါတ် နွံတသၚ်လ္ပီမ္ဂး လညာတ်ကၠုန်ဒုင်၊ စွံလဝ်စိုတ် ဇကုမွဲ ခိုဟ် မ္ဂးတုဲရ။ မ္ပိဟ်ခိုဟ်အာ စောန်အာ နူဇကု ဂှ်ဟွံပိုက်။ ကွတ်ပညာဇကု ဗ္တောန်ကိုညး သ္ဂာင်မ္ဂး ဂွိင်ဖေက်ဒးဒုဟ်၊ ဖေက်ဒ္ဂအကု သိုလ်ရ။

ထညာတ်ကၠုန်သၚ် လိုရောမ္ဂး၊ ညးနွံ ကိုကွတ်ပညာတံဂှ် ပညာသွက်ဟဂွံကေုာံ ဗ္ဒန်ကို၊ ဂွံဆက်အာ ကောန်လက်ကရ် စ ဂတကို။ ဒးဗ္တောန်ကို ညးသ္ဂာင်ထေက်ဂှ် ဟွံညာတ်ကေတ်ရ။ မ္ပိတ်ပ္ဍုက်ဗ္ဒန် ကွတ် ပညာမာန်ဂှ် ဒ္ဂမ္ပိဟ်ခိုဟ်၊ ဒ္ဂမ္ပိဟ် နွံတ သစ္စ ညာတ်တသၚ်ဏာံရ။ ဟိုတ်နူကို လ ညာတ်ဗ္ဂတ် ဒုင်သၚ်ဏာံတုဲ ကွတ်ပညာ မန်ဂှ် မ္ဒးတ္ဂ ဗှ်ုက်အာအိုတ်ရ။

ဇကုမွဲဓဝ်ခိုဟ်တော်တုဲ၊ စိုတ်ဓါတ်နွံတ သၚ်ဏာံတုဲ သွက်ကောန်ဂကူမန် သ္ဂောံ ဇ္ဂော်မောဝ်တိုန်ဂှ် ဂုင်တရ်ဒ္ဂေုံ ကၠက်အာ အိုတ်ကိုရ။ ပူဂိုလ်စိုတ်ဓါတ် နွံတ သၚ်ဂွံဂှ် ကွတ်ပညာဇကု ဗ္တောန်ကိုညးသ္ဂာင်မ္ဂး ဂွိင်ဖေက်ညးသ္ဂာင် ဟွံဂွံဒ္ဂေုာ်ဇကု၊ ဂွိင် ဖေက်ဟွံဂွံလာဘ်ဗဇ နူကိုညးသ္ဂာင်။ ဂွိင် ဖေက် ထိမ်စ ညး သ္ဂာင် ဟွံဂွံကိုရ။

စိုတ်ဓါတ်ယုတ်မာ ရသၚ်ဂွံဂှ် ပါကေုာံ တုဲ သွက်ကောန်ဂကူသ္ဂောံ ဇ္ဂော်မောဝ် တိုန်ကၠုင်ဂှ် ဆစိုတ်ကွတ်ပညာနွံဂှ် ကၠာတ် ဗ္တိတ်ကိုကောန်ဂကူမန်ပွဲမပြဟ်ညိ၊ သ္ဂီက် မိက်ဂွံ ဗ္တိုက်ဗ္ဂောဝ်တသၚ်ဏာံရ။

ပူဂိုလ္ဂိုတံဂှ် မ္ပိဟ်ခိုဟ်အာ– စောန်အာ နူဇကုဟွံပမိက်သက်ကရ်ရ။ ပူဂိုသၚ်ဂွံဂှ် ကို ဒုင် အန္တ ရာဲ ကို ညး မစောန်ဂှ် လ္ဂိုန်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ညးတုပညာတံ ဒးလေင်အာဂွံ မဂိုင်ရ။ ဂွဲလ္ဂောင် သ္ဂောဝ် ဍုံဍုံဂှ် မ္ပိဟ် စောန်အာနူဇကုဂှ် မဒးထိုင်သးတုဲ မ္ဒး ထံက်ပင် မ္ဒးသွဖြဟတ်ကို ညးတံထေက် ဒုင်ရ။ စိုတ်ဓါဟ်ယုတ်မာဂှ် ပါကေုာံတုဲ စိုတ်ဓါတ်ခိုဟ်ဂှ်ဒုင်တဲမ္ဂး ညးတုပညာမန် ဂိုင်တိုန်တုဲ ကောန်ဂကူမန်လေဝ်၊ ဇ္ဂော် မောဝ်တိုန်မာန်ပ္ဂန်ရ။

တုပညာ လ္ဂိုတံဂှ် ကွတ် ပညာ ဇက ဗ္တောန်ကိုညးသ္ဂာင်မ္ဂး။ ဂွိင်ဖေက်ဒးဒုဟ် ဖေက်ဒ္ဂအကုသိုရ။ ကွတ်ပညာလေပ်လ ဂှ်၊ ဗ္တောန်ကိုညးသ္ဂာင်မ္ဂး၊ ဒ္ဂတမ္ပိဟ်ပ မင်မွဲသစ္စ၊ ဒ္ဂမ္ပိဟ်စးဂလာန်အ္ဂာ၊ ဗ္တော တသၚ်ဏာံရ။ မွဲသၚ်ပ္ဂန်၊ ကွတ်ပည ဗ္တောန်ကိုလဝ်ဂှ် သုင်စောဲ ဗ္ဂတ်အာမ္ဂး ညးဗ္တောန်ကိုပညာဂှ်တ္ဂိ ဒ္ဂဒုဟ်။ ဒ္ဂအ သိုလ်ရောင်လေဝ် ဗ္တောဟ် ဒုင်သၚ်ဏာံ ဥပမာတုပ်တသၚ်လိုရော–ပူဂိုမွဲဂှ် ထပ ဂစိုတ်ကိုက် ချိတ်အာမ္ဂး၊ မ္ပိဟ်ကေ လဝ်စုန်ဂှ် တ္ဂိ ဒ္ဂ ဒုဟ်ရောင်– ဗ္တောဟ် သၚ်ဏာံရ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရ ကွတ်ပညာခိုဟ်ဟ သွက်သ္ဂောံကိုညးသ္ဂာင်ဂှ် သ္ဒိုင်စိုတ်တ မလောန်ရ။ ဟိုတ်နူကိုစိုတ်ဓါတ်နွံတသ ဏာံတုဲ ကွတ်ပညာမန်ခိုဟ်ဟ်ဂှ် တိုပ်ဓ ထောံတုဲ၊ ကွတ်ပညာမန် မစောန် တံ ဗှ်ုက်တ္ဂ အာအိုတ်ရ။

ရှ်ုင်ကေတ်ပိုဒ် သ္ဂုံလွံတဲ့ မူဟိုတ်ကွတ် မန်မ္ဒးကော့ဗ္ဒန်မ္ဒးတ္ၚဳ ဗုဂိက်အာဂှ်တိညာတ် ကေတ်မာန်ကိုရ။ တိညာတ်ကေတ်ဟိုတ် ဗိုဲ သဒ် ဝွံတဲ့၊ ညးတှ် ပညာ မန် တံဂမ္ၜိုင် ဒကတ်ဓရ်သတိအိုတ်ညိ။ စိုတ်ဓါတ်ဗြဲ ဗြဟ်၊ စိုတ်ဓါတ်ဟွံကိုဗိုဲ သွက်ကောန်ဂ ကူတံဂှ် ပြ်ုင်သ္ပဲကော့တဲ့ စိုတ်ဓါတ်တ္ဂံ ဒေံ မညိ သာကို ခေဟ်ကာလ လ္ပဟ်ဂှ် ဒုင် ကေတ်တဲအိုတ်ညိ။ ညံင်ရ်ကောန်ဂကူမန် သ္ဂောံဗ္ဂော် မောဝ်တိုန်၊ မုခ်မတ်သ္ဂောံ ရာင်ဆဲတိုန် ပွဲကိုဂုဏ်တိဏံဂှ် ဆစိုတ်ကွတ် ပညာန္ဂံတဂှ်ဗွဲမပြဟ် ဗ္တောန်ကို ကောန်ဂ ကူမန်အိုတ်ညိ၊ သ္ပိက်မိက်ဂွံဗ္တာဂိက်ဗ္ဒောဝ် တသဒ်ဏံရ။

ညးမ ဒှ် မ္ပိဟ် ဗ္ဂော်ဍုင် ကွာန် တံညး ဂမ္ၜိုင်လေဝ် ဒးပြ်ုင်သ္ပဲစိုတ်ဓါတ်ထေက် ဒ္ဂံင်ရ။ စိုတ်ဓါတ်န္ဂံတသဒ်လိုရော–သဒ်လို သ္ဂောံဒးပြ်ုင်စိုတ်ဓါတ်ရောမ္ဂး၊ မ္ပိဟ်ဗ္ဂော် ဍုင်ကွာန်လ္ဂိုတံဂှ် သတ္တိဟွံမွဲ၊ ဟွံဂံင်ဒုင် လျိုန်ဍုင်ကွာန်တဲ့ သွက်အရေဝ်၊ ဘာ သာ၊ သာသ္ဂာ၊ ယေန်သ္ဂာင်ကောန်ဂကူ မန်ဂှ် ဟွံဂံင်ကော္ဂာန် ဟွံဂံင်ဟိုဂးအိုတ်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ကောန်ဍုင် ကောန်ကွာန်တံ လညာတ်ဗ္ဂတ်အာတဲ့၊ အာထေင်ဗ္ဂော်တ ကိုဘာသာညးသ္ဂာင် အာထေင် သေဲတ ကိုဘာသာမန်ကိုရ။

ကောန်ဍုင်ကောန်ကွာန် သ္ဂောံဗ္ဂော် မောဝ်မာန်ဂှ်၊ ဒှ်ဒ္ဂံင်တာလျိုင် မ္ပိဟ်ဗ္ဂော် ဍုင်ကွာန်ရ။မ္ပိဟ်ဗ္ဂော်ဍုင်ကွာန်တံဂှ် ပြ်ုင် သ္ပဲကော့စိုတ်ဓါတ်တဲ့၊ ကိစ္စ မွဲသဒ်ဓါရာ ဗ္တိုဒှ်မ္ဂး ဒးပ္လဲကိစ္စမာန်ရောင်။ သတ္တိဒးန္ဂံ ရောင်၊ လညာတ်ဒးဗ္ဂော်ရောင်။ ပဒိုပက္ခ ဗ္တိုဒှ်မ္ဂး မ္ဒးပါ်ပဲါရောင်။ ကါလပါ်ပဲါအမှု မ္ဂး ယေန်သ္ဂာန် အခိုက် အလိုက် ကောန် ဂကူမန်တံဂှ် မ္ဒးသုင်စေဲ ထေက်ရောင်။ သ္ပိက်မိက်မဟိုတ သဒ်ဏံရ၊ မ္ပိဟ်ဗ္ဂော်ဍုင် ကွာန်ဂှ် ဒှ်ဒ္ဂံင်မိမ ဒှ်ဒ္ဂံင်အ္စာ ကောန်ဍုင် ကောန်ကွာန်တဲ့၊ စိုတ်ဓါတ် လညာတ် ကောန်ကွာန် ဗ္ဂတ်မံင်ဂှ် ဆိုညာတ် မ္ဂး ဒးပၚေဝ်ပၚေတ် ဒးထိင်ဒက်တဲ့ ညံင်ရ် သ္ဂောံညာတ်ဍဵုတိုန်ဂှ် ဒးပုဲ ပုး ကိုမာန် ရောင်။ အရာကိစ္စဍုင်ကွာန်ဂှ် ဒးဒုင်တာ လျိုင်မာန်ရောင်။ မ္ပိဟ်ဗ္ဂော်ကို သိုကိုမ္ပိဟ် သ္ပတ်တံဂှ် လ္ပေင်ဂုံင်ဗြဲဍုံဂှ် ပုဲ ပုးဟိုပျး ဗ္တာဂိက်ဗ္ဒောဝ်ဒ္ဂံင်လ္ပိုန်မာန်မ္ဂး ကောန်ဂ ကူမန်တံ လညာတ်စိုက္ပးတဲ့ သ္ဂောံဗ္ဂော် မောဝ်တိုန် ဗွဲစ္ပတ်ရောင်။

ညးမဒှ်တမိမ တံညးဂမ္ၜိုင်ဂှ် ဒးပြ်ုင် သ္ပဲ စိုတ်ဓါတ် ထေက်တ ဗွဲမလောန်ရ။ မိမဂှ် ဒှ်ဒ္ဂံင်အ္စာကိုပ်က္ပာတဲ့၊ ပွဲအရာကိစ္စ ဏံဂှ် ဗ္ဂော်တ ဗွဲမလောန်ရ။ ပွဲ ကို ဒ္ပဲဏံဂှ် စိုတ်ဓါတ် လညာတ်မိမ, ဗ္ဂတ်အာမ္ဂး၊ မိမ ပူကိုသဒ်လိုလေဝ် ဟံင်ပြဒ်ဟွံမာန်ရ။ မိမ လညာတ်ဍုံဒ္ဂံင်မ္ဂး ကောန်ဇာတ်ဂမ္ၜိုင်ဂှ် ဒှ်တကြက်ကောန်ဂကူ သိုဗ္တိုတ်ကိုရ။

စိုတ်ဓါတ် လညာတ်မိမ, ကောန်ဂကူ မန် သဒ်လိုန္ဂံတရော၊ ဆစိုတ်အဲတိညာတ် ဂှ် ဗ္တိုန်ထ္ဂးဏာညိညပ္ဂန်ရ။ စိုတ်ဓါတ် လ ညာတ်မိမ, ကောန်ဂကူမန် ဗွဲမဂို့င်ဂှ်ဗ္ဂတ် ဗွဲမလောန်ရ။ ဗ္ဂတ်သဒ်လိုရောမ္ဂး၊ အခိ ကဂှ် ဒ္ပဲကိုအာဲတ္ပဲဂှ်မွဲသဒ်၊ ဒ္ပဲကိစ္စ ပြ

ပြေင်ဗိဝါဟ ကိုကောန်ဇာတ်ဂှ်မွဲသ်ာ ဓါ
သ်ာဝွံရ။

ဒ္ဂဲကိုအဲတွဲ ကို ကောန် ဇာတ် ဂှ် ဗှတ်သ်ာလိုရောမ္ဂး၊ အမိကအဲတွဲ၊ ဍုံ မဒှ်အရေဝ်၊ ဘာသာ၊ လိခ်ပတိ၊ ယေန် သ္ဂာင်တံဂှ် ဟွံ ညာတ် ကေတ် သက်က်ရ။ ဒြပ်ရတ်၊ ထဝ်ဩန်၊ တိဗု၊ပြေင်ဂှ်၊ ကုံသွဝ် တံဂှ် ထေင်တအဲတွဲအမိကကိုရ။ ဟိုတ် ဂှ်ရ သွက်ကောန်ဇာတ်ဂှ် ကိုတအဲတွဲ ပိုဲဒြပ်တုဲမ္ဂး၊ ဝတ် မိ မ, အာ စိုပ် ဒ တုဲရ။ သွက်ဂွံဒးဂွိင်ဟွဲရ၊ ညာတ်တ သ်ာဏံရ။ ကောန်ဇာတ်ဂမ္ဘိုင် ညံင်ရ သ္ဂောံနွံတကို ပိုဲဒြပ်ဂှ် သ္ဂောပ်ပိုက်အိုတ်ရ။ သွက်သ္ဂောံ ကိုတ အဲတွဲ အရေဝ်၊ လိခ်ပတိ၊ ဘာ သာတံဂှ် ဟွံသွဂရှတုဲ ကောန်ဂကူမန် မ္ဒး လိုဳ၊ မ္ဒးတ္ဂိဗုပိုက်ဓှ်အာရ။

လညာတ်ဗှေတ်ဂှ် ပါကေုံတုဲလညာတ် ဍုံဂှ် ဒုင်ကေတ်တဲညိ။ အမိက အဲတွဲ ဂှ် ကိုလဝ်ဗိုန်နညိ။ အရေဝ် ကောန်ဂကူဂှ် ညံင်ကိုသ္ဂောံလေပ် ချိုတ်တ်ပိုတ်တ် လိခ် ပတ်ကောန်ဂကူဂှ် ညံင်ကို သ္ဂောံ လေပ် ချိုတ်တ်ပိုတ်တ်ညံင်ဟွံဂွံတုင်အါကေါန် ဂကူမန်ဂှ် ဗ္တောန်ကိုနူဍောတ်တ်ညိ၊ အရာ ကိစ္စဏံဒှ် ယဝ်ရမိမဓါ အ္ဂာကိုပ်ကာဂှ် ဟွံ ဗ္တောန်ကိုမ္ဂး တုင်အာ ကောန် ဂကူ တုဲ ကောန်ဂကူလိုအာမာန်ဒှ်ုင်ရ။ဟိုဏာရိုင်င် မ္ဂး မွဲဟ်တုင်အာ ကောန်ဂကူကို ယေန် သ္ဂာင်ဂှ် ဒးဂွတ်လောန်နူကို ဂိုက်ယာတ် ၜဍောတ်ဓှ်အာ အဒေါဝ် ပူရိသာတ် ဂမ္ဘိုင်ကို၊ သ္ဂိုက်မိက်ဂွံဟိုတသ်ာဏံရ။

ကောန်ဇာတ်ဂမ္ဘိုင် ညံင် ကို သ္ဂောံ ဒှ် ကြက်ကောန်ဂကူမာန်ဂှ်အရေဝ်မန်၊ ယေန် သ္ဂာင်မန်၊ အခိုက် အလိုက် မန် တံဂှ် ကို ဗ္တောန်ကေတ်အိုတ်ညိ။ကိုရှ်သေ္ဂကေတ် အိုတ်ညိ။ မိမ,နွံတကိုပညာမ္ဂး ကောန် ဇာတ်တံဂှ် တုင်အာကောန်ဂကူဟွံမာန် ရ။ညးမဒှ်အစာကိုပ်ကာမိကိုမ,ဓါ တံညး ဂမ္ဘိုင်ဂှ် ယဝ်ရဆာန် ကောန်ဗျုန်ပြိုဟ်ဍုံ မ္ဂး အမိကအဲတွဲတံဂှ် ကိုလဝ်ဗိုန်နညိ။ သ္ဂိုက်မိက်ဂွံ ဗတိုက်ဖ္အောဝ်တသ်ာဏံရ။

အရာကိစ္စ ပြုပြေင် ဗိဝါဟကို ကောန် ဇာတ်ဂှ် မိမ, ကောန်ဂကူ မန် ဂမ္ဘိုင် လ ညာတ်ဗှေတ်တသ်ာလိုရော မ္ဂး၊ ပြုပြေင်ဗိ ဝါဟမ္ဂး ဂကူ၊ ဘာသာ၊ ယေန်သ္ဂာင်၊အ ခိုက်အလိုက်တံဂှ် ဟွံရံင်ကေတ်သက်က်ရ။ ရံင်ကေတ် ဖုင်မွဲဗုင်ခဝ်ရ။ ကောန်ဇာတ်ဂှ် ဟွံဒးဂွိင်ကိုပုင်မွဲဗုင်မ္ဂး ကိစ္စ ဩ္ဂာင်ဂှ် ဟွံ ညာတ်ကေတ်သက်က်ရ။ ဟိုဏာရိုင်င်မ္ဂး ဂွံစပုင်မွဲဗုင်တေ်တုဲ ဒးဒုင်သွဒိုက်ညးဩ္ဂာင် လေဝ်စိုတ်မိပ်တဒှ်ုင်ကိုရ။

မိမ,လညာတ်ကွ်န်။ ရံင်ကေတ် ပိုဲဒြပ် တုဲ ဖ္အပ်ပြာပ်ဏါ ကေါန်ဇာတ်ရ။ ကေါန် ဇာတ်ဂှ်လေဝ် ရံင်အာကိုဒှ်ဒှ်ုင် ဂုဏ်အ နန္တ တုဲစိုန်ရဟွဲပိုက်ကိုလေဝ် ဗက်ပိုက်စိုတ် မိမတုဲ ဒးဒုင်ကေတ်တဲရ။ ဟိုတ် နူ ကို ရံင် ကေတ်ပိုက်မိမတုဲ ဒးဒှ်ဒှ်ုင် ဒဒိုက်စိုတ်ဒှ်ကို အိုတ်လမျိုရ။ ဇာတိစိုတ်ဓါတ် လညာတ် အလိုက်အခိုက် ဂကူယေန်သ္ဂာင် ဟွံတုပ် မ္ဂး ပံင်ဖက်ညးသ္ကုံ လံလံဟွံဂွံရ။ တုပ်တ ညံင်ရအဒါကိုစာင်ကိုရ၊ စာင်ဂှ်စိုန်ရလဒပ် လဝ်အဒါ ဒှ်ကိုကွ်တ်ကိုလေဝ်၊ အခိုက်အ

လိုက်ဇာတိဟွံတုပ်တဲ့ဗွဲဟွံလံပေါင်၊မွဲးပါ အာဂိုင်တရ်ညးဍုံရ။ မွဟ်ဂကူဟွံတုပ်ပံင်ဖက်ညးဍု လေဝ်သၞ်ဂှ်ဒှ်မာန်ကိုရ။ တဲ့ပ္ဍန်ကောန်စ´စေက်တံလေဝ်ဟိုတ်နူမိမဒေံဒှ်ဂကူတ္ဂဟ်တဲ့ သ္ဂောံကလေင်ဒှ် ကောန်ဂကူမန်ပ္ဍန်ဂှ် ဟွံလေဝ်သွာရ၊ဒှ်သၞ်ဏံဂှ်ဇ္ဍာပ်ကောန်မန်တံယဝ်စွံဍုံမွး ဂွံညာတ်ကေတ်ဂတမုခ်မာန်ရ။သွက်ကောန်ဇာတ်သ္ဂောံဒှ်တသိုက်စိုတ်ကိုု၊ သွက်ကောန်စ´စေက်ဇကုဒှ်မန်ကိုဂှ်ရန်တ္ဍံတဲ့ မန်ဇကုကိုဇကုအခပ်ပြာပ်ပြုပြေင်ညိဂှ် သ္ဂိုက်ဂွံဗတိုက်ဖျောဝ်ရ။

ညးမဒှ်တ သ္ဂတ်ဝုတ်ဗ္ဍဲဂမ္ဂိုင်ဂှ်၊ ဒှ်တဍုံင်ညးမဖန်ဖက်ပြုပြေင် ကောန်ဂကူအနာဂတ်ဂတတော်ရ။သ္ဂတ်ဝုတ်ဗ္ဍဲတံလညါတ်ဗေ္ဂတ်ဍုံင်မွး ကောန်ဂကူမန် မွဲးကေ္ဍံဗ္ဒန်ဒး တ္ဂဓ္ဗပိုက်စ္ၚ်အာ ဗွဲမပြဟ်ရောင်။ သ္ဂတ်ဝုတ်ဗ္ဍဲမန်တံ လညာတ်ဗေ္ဂတ်တ သၞ်လိုရောမွး၊ အထေင်ဇ္ၚာ်ကို အရေဝ်၊ ဘာသာ၊ လိခ်ပတ်၊ ယေန်သ္ဇာင်၊ အခိုက် အလိုက်ကောန်ဂကူဍာင်ကိုရ။ ကောန်ဂကူမန် သွက်ဂွံ ဆက်တန်တအာ ပ္ဍဲကိုဂုးတိဏံ ဒိုက်ကိုကဝ်တူဂှ်၊ ဒှ်ဍုံင်တာလျိုင်သ္ဂတ်ဝုတ်ဗ္ဍဲမန်တံညးဂမ္ဂိုင်ရ။

သ္ဂတ် ဝုတ် ဗ္ဍဲ မန် တံ ညးဂမ္ဂိုင် လညာတ်ဗေ္ဂတ်ဂှ် ပါကေ္ဍံတဲ့၊ လညာတ်ဍုံဂှ် ဒုင်ကေတ်တဲညိ။ အရေဝ်၊ လိခ်ပတ်၊ ယေန်သ္ဇာင်မန် သွက်သ္ဂောံ ဇ္ၚာ်မောဝ်တိုန်ဂှ် ပ္တိတ်ဗြဟတ်ညိ။ သ္ဂတ်ဝုတ်ဗ္ဍဲမန်ဂမ္ဂိုင် သွက်သ္ဂောံညီသာဂှ် ကေ္ဍံစိုတ်လွှိပရာဒိုတ်ညိ။ သ္ဂတ်ဝုတ်ဗ္ဍဲမန်ဂမ္ဂိုင်၊ ဂိုင်ကေတ်စိုတ်ဓါတ်တ္ဂိ လညာတ်တ္ဂိတဲ့၊ သွလွှိပရာညီညီသာသာမာန်မွး ကောန်ဂကူကိုု၊ သိုက်ကိုယေန်သ္ဇာင်မန်ဂှ်၊ သ္ဂောံဇ္ၚာ်မောဝ်တိုန်ဗွဲစွတ်ရောင်။

သ္ဂတ်ဝုတ်ဗ္ဍဲမန်ဂမ္ဂိုင် အရာက်ဣစ္စ ဍ´ အိန်ထံင် ရဲမိသဿဟာဲ သွက်ဂွံပံင်ဖက်ဒိုက်ကို အိုတ်အယုက်ဂှ်၊ အဲသ္ဂိုက်မိက်ဂွံ ကိုဓရ်ဍုံဍ္ဂံတမွဲသၞ်ပ္ဍန်ရ။ အရာက်ဣစ္စဏံဂှ် ဝုတ်ဗ္ဍဲမန်ဂမ္ဂိုင် ဟွံချပ်ဗ္စာနကိုပညာ ဖြုိဟ်ဟ်နက်က်တဲ့မွဲး ဍုံင်ဒှ်ဍုံင် ဒပိုက်စိုတ်ဇ္ၚာ်ကို ဖြဟတ်ကိုရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ၊ သွက်သ္ဂောံဒှ်တသိုက်စိုတ် တသိုက်ကာယ ဒိုက်ကိုအိုတ် အယုက်ဂှ် ဂကူ၊ ဘာသာ၊ ယေန်သ္ဇာင်၊ အခိုက်အလိုက်၊ ဇာတိတံဂှ် ရဲတချိုတ်တ်ဗ္ဍိုတ်တ်ညိ။ သွအိန်ထံင် ဂကူဇကုကိုဇကု မှလေဝ် ကောန်ဇာတ်ဇကု သ္ဂောံအာဲတ္ဍဲ အရေဝ်၊ လိခ်ပတ်၊ ယေန်သ္ဇာန် ဇကု လောဲရောင်။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ဝုတ်ဗ္ဍဲမန်တံ ပ္ဍဲကို လောက ဂှ်ဲမိတ်ဒါန် သွက်ဂွံပံင်ဖက်အာ ညးဍုံဂှ် ရဲစ်ကေတ် ဂကူဇကုညိဂှ်လေဝ် သ္ဂိုက်ဂွံကိုဏာဍုံဗွဲမွဲးရးရအဴ။

အရေဝ်နိဂိ မွဲးဟိုဏာ ဗွဲခမ္ဂောန်မွး ကောန်ဂကူမန်ဂမ္ဂိုင် မဂိုင် ကေတ် လဝ်စိုတ်ဓါတ်။ ဆာန်ဍူလောန်ကာဲ၊ညာစိုတ်လောန်ကာဲ စေတနာ လောန်ကာဲဖ္ဍဟ်ညးဍာင်လောန်ကာဲ၊ ဂွလောန်ကာဲ၊စိုတ်ဓါတ်လောန်ကာဲ၊ နူသ္ဇာဝ်ဂမ္ဂိုင် ပါကေ္ဍံ ဟွံမာန်မွး၊ ကောန်ဂကူမန် ဇ္ၚာ်မောဝ်တိုန်ဟွံမာန်သက်က်ရ။ ဍုံ ပိုက် ကို ဇ္ၚာ်မောဝ်မွး စိုတ်ဓါတ်လောန်ကာဲတံဂှ် ပါကေ္ဍံတဲ့ ဆစိုတ်ထေက်ကြိုက်ဂှ် ဒုင်ကေတ်တဲမာန်မွး သ္ဂောံဇ္ၚာ်မောဝ်မုခ်မတ်သ္ဂောံရာင်ဆာဲ ပ္ဍဲကိုလောကဏံ ဗွဲစွတ်ရောင်။ ။

● တာလျိုင်ပို……………………

တာလျိုင်ကျာ်အ္စာ ဒကာကောန် ကွးအိုတ်ဍဿးလုံကွာန်၊
ဂဏာ်ရတ်ပိကို သ္ဂီကိုလိဗ်ပတ် ဿးပ္ကတ်ကိုမာန်၊
တ္ဂောဝ်ဝံသပေင် ဒးမင်မွဲပ္ဍုန် စွံပ္တာန်မိဍာန်၊
စိုကဝ်မတူ ဂကူယေန်သ္ဂာင် တူလေင်ဟွံမာန်။

တာလျိုင်ဂွ၊ ဘိက္ခုဍုင်အိုံ ဖ္ဂိုသာသ္ဂာ၊
ပိဋကတ်ပိ ပါဠိဍကထာ သီုလအာဒ္ဓကာ၊
ညုံင်လေပ်ဿးကတ် ကွတ်အိုသီုပေင် ပွဲဇရေင်အ္စာ၊
သ္ဂက်သာသ္ဂာဟာန် အခါန်မဂိုင်သ္ဒဲ ဂွံတန်တအာ။

တာလျိုင်သ္ဒိုင်ပြ မင်မွဲဍုင်ကွာန် ဍာန်ရးနိုဂို၊
ရေဲစ္ဂပြကာ ဃအာသ္ဒောဝ်ဟာန် ဒ္ဂဗခါန်သ္ဒိုင်၊
ကောန်ဍုင်ကွာန်ဍိုတ် အိုတ်ညးရးကး ဿးသ္ဒိုက်ကို၊
ဝတ်သ္ဒိုင်ပေင်ဍံ ဖဲဍံလုံရး ဿးမိပ်အိုသီု။

တာလျိုင်ကောန်ပ္ဂာန် လုံကွာန်ရးပြ မင်မွဲဂံင်ဆဒဲ၊
သ္ဂအပွဲမှုး ဟွံဂးအောန်ဂိုင် ဒးပြိုင်ဇ္ဍိက်ဆဒဲ၊
လမျိဇကုမ္ဂး ဒးအပ်ပြာပ်ကျဝ် ကိုလဝ်ဂကူနဒဲ၊
ညုံင်ဟွံကျဍ် ဍွံပြဟ်တဝ်စ္ဒဟ် ဒ္ဂတာလျိုင်နဒဲ။

တာလျိုင်မိမ တုဂဏာ်ခါဍ် ဒ္ဂအစာမူလ
နူကောန်ဍောတ်ပ္ဍုန် ဍ္ဂာန်အရေဝ်ဍ် ဒ္ဂပခါန
မူလအရေဝ်မန် ဍ္ဂာန်ကိုပ်ကၠာပ္ဍုန် တံပဍမ
ညုံင်ဂွံလေပ်ပ္ဍုန် ကုံဘာသာ တာလျိုင်မိမ။

တာလျိုင်သ္ဒတ် ဝုတ်ဗုဒဲမန်တံ အိုတ်တုံညးအဲ၊
ဂကူဘာသာ သာသနာကို သီုယေန်သ္ဂာင်ပြ၊
ညုံင်ဟွံကေုံဗ္ဒန် ဒ္ဂတာလျိုင်ကို သီုညးသီုအဲ၊
ဿးမင်မွဲဏောင် ဖျေလဝ်စိုတ်ရ သွအဓိဍာန်ပို။ ။

ကလျာဏီသာဂရ (ဝါ၅ံ)

တုံ တာ ပိုဝ

ပွဲလိုက်ဂွံဂကူမှိဟ်ဂကူ
သတ်တိရဍ္ဂာန် မ္ဂုတ်ဒ္ဂုံင်
ခါသာ်ရ။ ခပ္ဂောဝ်ခါသာ်ဍ်
မှိဟ်ကိုသတ်တိရဍ္ဂာန်ကို
မ္ဒေံကေုံ ကွက်မန္ဂတ်ရ။
ဂကူသတ်တိရဍ္ဂာန် မပ္ဂံ
ကိုပြေင်ဂု ဂစေံ မဒ္ဂအိုတ်
ရပြေင်လ္ဒေင်ပြေင်ကိုပြေင်
နှ်ရညးသ္ကုံရ။ ဂု လ္ဒေင်ဂု
ကိုဂု နှ်ရညးသ္ကုံရ။ ဂစေံ
လ္ဒေင်ဂစေံ ကို ဂစေံ နှ်ရ
ညးသ္ကုံအိုတ်ရ။

ဂကူခဒုံကိုခဒုံဂကောံပ္ဍံ
ပ္ဂုညးကိုညး ခဒုံတံသ္ဒိုက်
ဆာန်တုဲ ဒက်မိတ်သဟာဲ
ပံင်ဖက်နှ်ရမံင်၊ စသုင်ဂ
ဍေုင်တပွဲလိုက်ဏံအိုတ်ရ။
ဂကူမှိဟ်ပ္ဍုန်မ္ဂးပြလောန်နူ
ဂကူသတ်တိရဍ္ဂာန်ကုံဆ
လိုဆလက်ဆ ဟွံကဏီရ။
မူဟိုတ်ရော— ဟိုတ်နူ တိ
ကေတ် ရေဲယုတ်ရေဲပြ ရေဲ
ခိုဟ် ရေဲဟွံခိုဟ် ကုသိ အ

ကွၢတ်တဲ ဘၣ် သ့ဂၢ် ကလေၣ်ဂျိၣ်ဒ် ဟံၣ်မဲ

ကၠသိၣ်ဒ်ရ။ မ္ဓိဟ် ညၣ်းမ ကော်ခံစ ဒိုတ် ရောင်။

ဂကူမ္ဓိဟ်ဒ် မံင်ကိုစသုင်ကို အာကျုင်ကို အကဲရာ အတ္တရဆအာယၢံမာတ် ဂကူ သတ်တိရ္ဆၢန်မှ ဟံၣ်မင်မဲ ဟံၣ်သိုက်ဆာန် ဟံၣ်ပံင် ဖက် ညၣ်း သ္တံတဲ အာသိုက်ဆာန်ဂကူညၣ်းတွဟ် အာ ပံင် ဖက် တက်ဆောကိုညၣ်းတွဟ် ခယျဂး နံ့ၡ်ခိုဟ်နူဂကူ ဇကုဟာ၊ ယုတ်လ္တုယုတ်၊ ယုတ်သွဝ်နူဂကူသတ်တိရ္ဆၢန်ဏီရ။ ဂ ကူ သတ် တိ ရ္ဆၢန် စိုန်ရဒ် သတ်ပခ္ဍောကိုလေဝ်၊ ဂကောံသ္တံခ္ဍိ,ခ္ဍိဟံၣ်ဂံၣ် ဗလးညၣ်းသ္တံအိုတ်ရ။ ပိုမ္ဓိဟ်လေဝ် ဂကူဇကုကိုဇကု ထေက်ကို ဒးမင်မဲညၣ်းသ္တံ ထေက်ကို ဒးသိုက်ဆာန် ပံင်ဖက် ဆက် ဒါန် ရေင် သ္တံ မာန် ရောင်။ ယုက်လေဝ်ဂကူဇကု ပြဲလေဝ် ဂကူဇကု ပရေံလေဝ်ဂကူဇကု ခိုဟ်လေဝ် ဂကူဇကုဒ် ဒ်သဘာဝခရိခမ္ဓတာလိုက် ဍံစ့တ်ရ။

ဂကူဘာသာတုပ် ဂံၣ်ရပ်ပခံက်တဲ ဂံၣ်မင်မဲအာညၣ်းသ္တံမ္ဂး သွက်ဂံၣ်လေင် ကဝ် သ္တုတ်ဒ်အာဂကူညၣ်းတွဟ်သ္တၢင်၊ ဘာသာတွဟ်သ္တၢင်ဒ် ဟံၣ်လေဲသက်က်ရ။ ဟိုတ်ဒ်ရ ညံင်ရမိမပို မင်မဲကျုင်ပို မသ္တးဇ္ဍးတ ဟံၣ်ဂံၣ် မှာရာကို ဂကူတြံ၊ တွဟ်သ္တၢင် ဂကူဖြ တွဟ်သ္တၢင်ကို၊ ပိုလေဝ်တိဂုဏ် မိမတဲ ဒး မင်မဲအာညံင်ကိုညၣ်းတံကိုရောင်။ (တင်ဏံ သဒးဗစာရဏာဂံၣ် အသုံ ကောန်ဂကူ မန်ဖ ဒိုတ်ရောင်)

မ္ဓောံဒ် မတံၣ်ဂး မ္ဓိဟ်ဖြ ကွက်ဒ် မတံၣ်ဂး မ္ဓိဟ်တြံ၊ မ္ဓိဟ်တြံကို၊မ္ဓိဟ်ဖြကို၊ယဝ်ရပြံင် သ့ဘဲပံင်ဖက် ဆက်ဒါန်ကို ဂကူညၣ်းတွဟ်သ္တၢင်မ္ဂး ညံင်ရတံ့တာ ပိုတ်ကွောတ်ကိုရ၊ တံ့တာပိုတ်ကွောတ်မ္ဂးဒ် သဘ် သ့ဂၢ်ကလေင်ဂျိင် ဖံက်ဒိုပ်ဍ် မဲဝါပ့န်ဒ် ဟံၣ်မဲ သက်က်ရ။ ပိုဂကူမန်လေဝ် မ္ဓိဟ်တြံကို မ္ဓိဟ်ဖြကို ဒ်အာဂကူညၣ်းတွဟ်သ္တၢင်မဲမဲမ္ဂး ဟံၣ်သေင်သၢ်ဒ် ဓဵ်အာဒွဲကို ဂကူညၣ်းတွဟ်သ္တၢင်မဲမဲမ္ဂး သဘ်သ့ဂၢ်ကလေင်တ္တိဒ်ဂကူမန်ဆဲ ဇောတ်ပ့န်ဒ် ဟံၣ် လေဲ သွာကိုရောင်။

ညံင်ရင့် လုပ်အာ သ့န်ပါင်ဖြံကိုဒ် ဓဵ် စိုတ်အိုတ်ညိ၊ မိမ ကိုလဝ် ပညာ ကို ပိုဒ် သွက်ဂံၣ်ဒိုဟ်ကောက်၊ ဆိုက်ဗွက် စီကုးယး တ့းမာန်ရ။ လေဝ်ပညာတဲ အာခုင်ဒိုက် ကံကို ဂကူညၣ်းတွဟ်သ္တၢင်ပ့န်ဒ် မူဒ်ဒးရ,

ဏီရော–မ္ဂိုဟ်ခိုဟ် မ္ဂိုဟ်ကို[ပ်ှ မ္ဂိုဟ်လေပ် ပညာ ညးမကော်ခ္ဍစကိုဟာ၊ မ္ဂိုဟ်မဒိုဟ် ဟွံကိုကတောဝ်မှတ်၊ မ္ဂိုဟ်မဒိုပိုက် ဟွံတီ အခိုက်တုပညာတံ ညးမကော်ခ္ဍ စရောင်။ ကို္ဍမ္ဂး တီဆပုင်ကလေံခေဝ်လေံဒုက်လက် ကရ၀်လေဝ် ဟွံဂွံညာတ်၊ စတုဲ ကြက်မ္ဒး ချိုတ်ရောင်ဟွံဂွံတီ၊ ပိုမ္ဂိုဟ် လေဝ် တီ ဆ စိုတ်ဇကုမွဲခေဝ်ခိုဟ်၊ ကောန်ပွဲကြ စ´ပွဲဂတ သုိုဟ်ဒ္ဒအာ ဂကူညးတွဟ်သ္ဒာင်ဒှိုတ်ဂှ် ဟွံဂွံဆိုဝ်၊ ဆဂှ်ဟွံကဏီ လို္ဂလို္ဂဂှ် သီမ ပျုတ်ဗဗ္ဒက်ဒှ်ုင် ဂကူဇာတိဇကုဏီရ။

ယွံကောန်ဂကူမန်တံ တုံညးအဲ ဌာန် ဇကုဇ္ဍော်သု္ဂင် ဌာန်မိမ လွိလွတ် နကိုပုင် သွဒုၚ်ဖိုင် ဒုၚ်တဲဂှ် လွပိုတ်ထေံညိ။ လွ တုိင်ထေံညိ။ ထံက်ကိုပိုဒ္ဒဏံတုဲ၊ စိုကို လအိတ်လမျိုဂှ်မ္ဒးဗှ်ဒှ်ုင်သွာလို္ဂန်ကာလရ။ ပွဲအခိင်ဏံ၊ ခေတ်ဏံ၊ ကောန်ဂကူမန်ပွဲမ မဂို္ဂင် မ္ဂိုဟ်တြို္ဂကို မ္ဂိုဟ်ပြကို၊ ညာတ်သု္ဂ ဒေံညိညသ္ဂိုင်သာ၊ ဟွံသေင်သၚ်ဂှ်ညာတ် ကမှောန် ခစသ္ဂိုင် ညိညသ္ဂိုင်သာတုဲ၊ နူ ဘ၀ဘာသာမန်ဆဲဂှ် ပြ္ဂင်သုဲအာဂကူ ဘာသာ ညးတွဟ်သ္ဒာင်ဂှ် ရိုဟ်ဂွန်ကို မ ကြေဟ်ရ။ ပ္ဒောဝ်မ္ဂိုဟ်တြို္ဂကို မ္ဂိုဟ်ပြ၊မ္ဂိုဟ် တြို္ဂမွဲ–မ္ဂိုဟ်ပြ(၂၅) မ္ဒးရိုဟ်လှ်ုဟ်ရ၊ မ္ဂိုဟ် တြို္ဂဂှ် တွံခရ်ဂွံမံင်ညိဏီရ၊ မ္ဂိုဟ်ပြဂှ် တွံခရ် ဝါတ်ဂါတ်တကေွံကေွံရ။ အခိင်အခါ ဟွံ ရှ် ဒုဲဟွံရှ် ဒေံတံဒ္ဒမာန်မံင်ရောင်။

တုပညာ တမှာတမှာတေံ၊ ဟိုလဝ်ဂ လာန်နွံဒှ်ုင် ဂ္´ကုံမင်မွဲမာန်၊ မ္ဂိုဟ်ပြမွဲဂှ် မင်မွဲဟွံမာန်ရောင်။ ဟိုတ်ဒ္ဒသၚ်ဂှ်ရ မိမ နေၚ် နဲ ကလောကောဒေံ အလုံကောန် ဂကူမန်ဖအိုတ်ဂှ် ဂွံမင်မွဲအာ ဇာတိ သဟာ ဇာတ်၊ သေ္ဂံ ထိုင် ဒက် ဓဇက် လဝ်ညး မွဲကောံညးမွဲမ္ဂး၊သွက်ဂွံလိုလၚ် ကဝ်လေင် အာဂှ် ဟွံမွဲရောင်။ ဂုင်ညး ညးအာ၊ ပုင် ညး ညးစ၊ ဗုင်ညး ညးယိုက်၊ ဟွံမွဲကိုဂွ ဒစိုင်မုက်၊ စွံစိုတ်သၚ်ဏံတုဲ။ ဟွံမွဲကိုထိုင် ဒက် ဓဇက်တံင်ဂြ ညးမွဲ ကောံမွဲညးမွဲမ္ဂး၊ ပွဲမလေဲသွာ ဟိပါလိုလၚ် လေင်အာ မာန်ရ။ ဗိုသၚ်ဏံ ကောန်ဂကူမန်တံ ခရ် သတိ ဇ္ဍော် ဇ္ဍော်ဂှ် ဟိုစွံလဝ် သ္ဂ။ ကွ္ဍဟ် ဒှိုတ်ညိ။

ညးမွဲလိုမ္ဂး ညးမွဲပလေဝ်၊ ညးမွဲမှာရ အာမ္ဂး ညးမွဲကိုသတိ၊ ညးမွဲဟွံတီမ္ဂး ညး မွဲဒလေံဇ္ဍာန် ဖန်ဖက်အုပ်ခုပ်အာ ညး သ္ဂံသၚ်ဏံရောင်။ ကာလဂှ်မှ သေ္ဂံဒ္ဒခရ် ညိသာသုဟ်သုန် ဂွံဒ္ဒခရ် သ္ဂိုက်ဆာန်မွဲ ဂ ကောံမွဲကရောံ၊ ဂကူမန်ပိုလို္ဂလို္ဂဂှ် အ ပါဂွံကိုခရ်သ တိ ဒလေံဇ္ဍာန်ဂှ် လွပို ဏီရ၊ သီမပံင်သွံစဂကူဇကုတုဲ စလာဘ် ဗဇ´ရ၊ လို္ဂဂှ်ပုန် ဂကူဇကုဟွံလို ညုံင်ဂွ လို၊ ဟွံဒ္ဒ ညုံင်ဂွံဒ္ဒဗ္ဂပ်ဖျပ်ကို ဂကူညးတွဟ် သ္ဒာင်တုဲ စလာဘ်ဗဇ´ဒေံ မွဲအဆက်ပုန် ရ။ ဗိုဏံလေဝ် ဂကူမန်ပို နွံတဂို္ဂင်ကေွံရ ပါင်ဂှ်ဟိုဒှ်ုင်ရ အဲဟံင်ပြၚ် ကောန်ဂကူမန် ရောင်။ အဲကော္ဂန်ကေင်ကာ ဂကူရောင် မ္ဂိုဟ်ဟွံတီ ထေင်ဂးဒ္ဒကေွံ၊ ကာလဂွံတီ မန်ဒ္ဒတဒိုက် ဒုၚ်ရမတ်ဒဍူ၊ ဒး ဇိုတ် ဂ တင်ကဵုင်ဂှ် ဂွံဆိုညာတ်ကု္ဂင်တုဲရ၊ မန်ဒိုင် ရ။ ဂြအ်မန်စံင်မန်၊ မြမှ္ဂဟ်မန် ဗါထပ မန်ပုန်ရ။ ဂပ်ဝ်သမ္ဂီ လဝ်ဒှိုတ်ညိ။

ညံင်ကိုဂကူဘာ သာသာသနာ ပညာ ဂွံဇြေဒ်မောဝ်တိုန်အာ မွဲအဆက်ဂှ်ကို၊ နူကိုဘဝမွဒ်းမံင်သ္ဇုဝ်တံဗ္ဂိုင် ညးတ္ၚဟ်ဂှ် ဂွံတိတ်ဇုးစး သုးပွး ကို၊ ယေန်သ္ၚာင်ဇကု မဒှ်ုန်ဍောတ်ဇ္ဂဝ်ဂိုပ်ဂှ် ဖေက်ကေုံဗ္ဒန်အါ အိုတ်ကိုတုဲ၊ ပ္တိတ် ဒုံင် ဖြဟတ် ဒုင်ပူဇ ကေုံလမျိဇကုတံဂှ် ဖ္ဍုတ်ဒုံင် အစေံ အိုတ်ရ။လ္ၚုမ့ုန်ဂှ်လေဝ် ဟွံရံင်လက်ကရဂတမုခ် ပလိုဒုံင် ဂ ကူ ဇ ကု ဂှ် လေဝ်ဖ္ဍုတ် ဒုံင် အ စော န် ကို ရောင်။ ယွံကလောကောဒေံဗေဝ်မိဂုးမတံညးဂမှ်ုင် ကာလစိုပ်ကြောတ်တဲ ဂကူဇာတိဇကု ဂွံခိုဟ်စမ္ဂး ဇကုလေဝ်ဂွံခိုဟ်စဂွံဒ်ဒယှ် တ်ှ မုခ်မတ်ရာင်ဆဲဂွံဒ်နဲ ညးကိုရောင်။ ပ္တိုတ်ဂှ်ရဂကူဇကုဘာသာဇကုလိခ် ပတ်ဇကု လ္ပ ပိုတ် ထေံ အိုတ်တုဲ၊ ဩဝ် .... မင်မွဲ အာ ညီညီသာသာ သိုကို ညးဖ္ဍုတ်ညိမန်။ ။

နဲဍဍ္ဍာလက်ာရ။

.... ● မုဏ္ဍမ ဒ္ဒဲ ဍုင် မကဒူ

ဗ္ဂံက်ဂဂ်ါ သ္ဇုင်ကျာတ္ကံ ပလိုတ်တ္ဂံရေင်၊
သ္ဇုဝ်ကျာဝါပေင် လ္ဇောင်မူလ ဒေသဒတန်၊
ဝုတ်ဗုဲဂေါဝ်ဆာန် ဌာန်ဒးဒေသ ပယောဂပန်၊
ဝါရောဝ်ကှ်ုင်ပ္တန် ပ္ဍဲရးမညာ ဓါဆသ္ဂဝ်ပေင်။

ကာလဂှ်ကှ်ာ ဝါရေဝ်ရောဝ်ဂး သန်မးစိင်ဗုဲ၊
ရုပ်မိုပ်ဂေါဝ်ဆဲ အလာံဂုဲခုတ် ထ္ဍုတ်လဝ်ကြာ၊
ထဝ်ဩန်ထဓါတ် သောန်ဒါတ်ပ္တုပ် ရုပ်မိုပ်သေင်ဟာ၊
မူပိုတ်ပြကာ သပကြာဍုင် ရပ်ကှ်ုင်ရောနဲ။

အတိက်တမှ်ာ နူဂတာဂင် ယိုက်နင်တ္ဂံမွဲ၊
ဇ္ဂန်ကိုဒါန်သဲ ပ္ဍဲသမ္ဒုဒ္ဒ သွံသနာကှ်ု၊
တိတ်အာနူဂှ် ကတိုဒ်သ္ဂိုင် သ္ၚိုင်နန်မြု၊
ပိုတ်မွဲဇကု ဒုင်ယှ်ုကှ်ာ ဝါရေဝ်ရောဝ်ပြ။

သောတသ္ၚဟ်မိုပ် စိုပ်ခေနန်ဍ္ဍုင် ပ္ဍဲရးဍုင်မန်၊
ဒေါဝ်ဍုင်ဂွံတန် ကလုတ်ပ္ဂန်သာင် စိင်ဗတာန်ပြ၊
မုဟ်တ္ဂံဍုင်ယာန် သန္တာန်တိုပ်သုက် သိုမုခ်နံန်ဗု၊
ရှ်ုဟ်ဟ်စ္ဂတ်တှ် ဟွံဟဲပူမှ် ဗ်ုဗ္ဂုဟ်ကၠုင်သန်။ ။

မုံမညာ

နဲဂိုဟ်မန်

ဗြဟတ်လိက်မန်ဒေါန်ပ္ဍဲမဂ္ဂဇြေန်

ဒးချူပရောပရာဏံ္ဂ ဗွဲကိုပ်ကၠာ ဒ္ဂတာ လျိုင်ညးပလံင်လိက်မူ မဂ္ဂဇြေန်တံရောင် မ စှ်စိုတ်ရ။ အတိုင်ပလံင် ဒုင်ဟွံစုတ်ဂှ်လေဝ် ဒ္ဂတာလျိုင် ညးမပြုပြေင်လိက် (ဟွံသေင် သၟ်ဂှ် ဒ္ဂတာလျိုင် ကမ္မတီညးဇှော်မဂ္ဂ ဇြေန်)တံရ။ ယွံကၞောဝ ကောဒေံညး မဗှ် လိက် မဂ္ဂဇြေန်မန်တံညးဂမ္ဘိုင်၊ အခါရမ္ပး တံပှောပ်စိုတ် ဍေဟ်ာ မှ် သ္ဂီရိုင် ဒ္ပင်ထိက်ဂှ် ဒ္ဂရမုဲလိက်မန် ဒေါန်အာန္ဒူမုဲလိက်ဗှ္ဂ သ္ဂံဆိုညာတ်ကေတ် ဗွဲမကှးဖှ္ဍး မာန်ရ။ မဂ္ဂဇြေန်မန်ဏံလေဝ် ၼူ သ္ဂံ အ ဂ် လိက် (၁၉၅၄)တေံတက် ပ္တိတ်တုဲ၊ ပံက်မတ်စိ ပျးသလောင်ဗြဲကို ကောန်ဂကူပို အလုံ တ္ဂိုရးမန်မွဲရ။ မဂ္ဂဇြေန်မန်ဂွံ ဂွံဒ္ဂိုဒှ်မံက် ဂတဝ်တိုန်မာန်ဂှ်လေဝ် သွဟိုတ်ကိုကေါန် ဂကူမန်ညးမကတ်ဇ္ဍာန်ဒုင် ပညာတက္က သိုလ် ပ္ဍဲဍုင်လ္ဂုင်အင်ဝ မဟ်မလိုဏံရ။

အကြာဝါတ်ဂါတ် တ္ဂဟ်ဟ်သၟ် ဂွံဗ ပါမံက်တိုန် ညံင်ရလျး အရုံင်ဂိတု အခိင် လသိုဂှ် ဟိုကြိုထိုင်သး ဂုဏ်ဂကောံကွး ဘာမန် တက္ကသိုလ် ထေက် ကွေံကေှ်ရ၊ မုဲမတ်ဂကူပို တှ်းရာင်ဆဲတိုန် အကြာ ဒမှုဟွံသေင်ဟ်ာ။ ကေါန်ဂကူမန်ကွးဘာ တက္ကသိုလ်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် နဲကိုစိုတ်ဆာန်ဂ ကူ၊မင်မွဲဂကူ၊ ဂိုဟ်အဲတ္ဂဲဂကူဂှ် သွအဝ် ကတုဲ အကြာကမ္ပောန် ဇ္ဍာန် လိက် ပတ် ကတ်ပညာဂှ်ဟောင် ဒးပြုပြေင်သွလ္ဂိ စိဇန် တက်ပ္တိတ် လိက်မဂ္ဂဇြေန်မန်ဏံရ။ ဒ္ဂ ကောန်ဂကူပို နွံပ္ဍဲဘာ တက္ကသိုလ် ကတ် ဇ္ဍာန်ပညာလောကီ တုပ်ကိုကေါန်ဂကူ ညးတ္ဂဟ်ဂှ် ဒယှ်ပြာကတ်အာ အလုံ ဂွး တိဇှော်မွဲတုဲ ကွးဘာမန်ပိုဏံဟောင် ဒ္ဂညး ရောင်တုင် ဒုင်သဇိုင်ကောန်ဂကူပို ဒ္ဂညး အါဂတမှတရ်ကေါန်ဂကူပို စိုက်ိုအဆက် အဆေန်ကဝ်တူကပ်တန်ရ။

ဆဂးဂှ် (လေပ် ပ ညာ သ္ဂုင်– သရင် ထေံကောန်ဂကူ)မ္ဂး မန် ပိုဟိဍုင် မှန်ရ၊ ကသပ်စိုတ်ဗိုဏံဟွဲ ပ္ဍဲကွးဘာတက္ကသိုလ် ရောင်ဂှ် ဇ္ဍဟ်စှ်စိုတ် ဗွဲမသ္ဂိုဟ်နက်ရ၊ အတိုင်ဇ္ဍဟ်ဂှ် ကိုဂွံဒ္ဂညိဂှ်လေဝ် ရာဒ္ဂ မိက်လ္ဂိုန်ကာလရ။ အဲတ္ဂဲဂကူ မဇွံက် အရေဝ် ဘာသာ လိက်ပတ် ယေန်သ္ဂာ မန်တံ ညံင်ဂွံတန်တမံက်ဂတဝ်တိုန်ဂှ် ဒ္ဂ ရကွးဘာမန် တက္ကသိုလ်ဂမ္ဘိုင် ဘိုင်ရိုဗ မင်မွဲဂိုဟ်ဆာန်ကို ဂလိုင်လ် ကို ဗြ ဟ သွက်ဂကူကိုဂှ် နဲကိုလိက် မဂ္ဂဇြေန်မန်

ပေါင် ထ္ၜးကိုသက်သိ ဂကူမန်ပို မာန်ရ။ ဗိုက္ဍးဘာတက္ကသိုလ်တံ ဂိတ်လ္ပိုပရာလိက် မဂ္ဂဇြေန် ညံင်ဂွံဒှ်လေဝ် ပိုချပ်ပါ်ဂိုၠက် ဂၠဲရုင်ဟိုတ်ဖိုဇဒုံကိုဒးတဲ ပိုမ္ဂိဟ်ဒုၚ် ပွဲသ္ဂိ ဌာန် ဍုင်ကွာန်ဂမ္ဍိုၚ်ဂွံ သွက်ဂွံပ္တိတ်အာ လိက်မဂ္ဂဇြေန်မန်ဇၞာပ်ပ်သ္ဂံမာန်ဂှ် ဒးဘိုင် ရိုဗၚ်ထံက်ပၚ်နကိုသ္ၚဲသ္ၚ်ဖြပ်ရတ်ထေက် ကွဵကွဵရ။

ဇကုညးမထံက်ပၚ် ဖြပ်ရတ်တံဂှ် ဆဍိုတ်အယာံမာတ် ဒိုတ်ညိညဳသ္ဂိုၚ်သာရ။ ကာယဒးဒုၚ်လွှာၚ် ဍောၚ်ဍိုတ် ဒးခပိုတ်အာ ခပိုတ်ကၟုၚ်ဟွံ၊ မုခ်ဍောတ်မတ်သဝ် ဟွံဒးဒှ် ဟွံဒးဂဗဆို အရေဝ်သ္ၚ်တော် သ္ၚ်ဏံတဲ၊ ပွဲအရာကိုဖြဟတ်ဂွံ ထတ်တ်စေံ စေံ ကောံကောံ သ္ၚဟ်ဟ် သ္ၚ်ပ္တ´ ခရ်လ္ပိ ဒိုတ်ညိဂှ် မိက်ဂွံအာတ်ဒုၚ်ဒၟါန် (သဒ္ဓါ ဆာန်ဂကူ) ပွဲကလောကောဒေံတံရ။ ယွံ ဂကောံကွးဘာမန်တက္ကသိုလ် ကောံကလောကောဒေံ ဗော်မိဂၠးမ ဂကူမန်ပိုညး ဂမ္ဍိုၚ်၊ မ္ၚး တံ ဗ္ဂ သ္ဂိ ရုၚ် လိက် မဂ္ဂဇြေန်မန် ချိတ်တ်ပိုတ်တ်တဲ ဟိုတ် မုခ် လိက် မန် ဂွံ အောန်အာ နူမုခ်လိက်ဇၞာဂှ်—

၁ ဖြဟတ်သ္ၚဲသ္ၚ်ဟွံဒိုက်ပေၚ်ကဵု။

၂။ ဖြဟတ်ညးမချူလိက်မန်အောန်ဇ္ၚ် အာကဵု။

ဟိုတ်နူဟိုတ် ဂါသ္ၚ်ဂွံပေါင် သ္ၚံညာတ်ကေတ်မာန်ရ။ ဝါနူဟိုတ်ဏံ ဍိုန်ရ နွံတ်ကဵုလေဝ် ဒှ်ဟိုတ်တဲဒိုန်န်ရ။

ဖြဟတ်သ္ၚဲသ္ၚ်မွဲဂှ် ဒှ်ကိုပ် ညိပ် က မှာန်ဇ္ၚ်ဒိုတ်တဲ၊ ဒးစကာရပ်စပ်အရာ ဒိုသိုဟိုဂးစ(ဍိုဟွံပါဟွံတဲ)မဒှ်ရ။ ဒှာနူ ဖြဟတ်ဩန်ဟွံဒိုက်ပေၚ်အတိုၚ်ပိုက်စိုတ်ဂှ်ရ။ မုခ်လိက်မန် ဒးဖျေဲ ဇ္ၚ်န် ထေံတဲ မုခ်လိက်ဇၞာဂှ် မူပ ဟွံဖျေဲဇ္ၚ်န်ဖျေဲရော၊ ယဝ်ရဝ်ဒှာပ္တိုန်အရေဝ်မွဲး သွက်ဒးဟို သ္ၚ်ဓိး သောၚ်ကလးညးသ္ကံဂှ်တ္ၚိဒှ်တိုန်ဂွံရ။ ပွဲအရာဂွံ တဲကိုညးမပြုပြေၚ် စိဇန် သ္ကုတ်လိက်ရ။ ဟိုတဲခိုဟ်မွဲး ဗတ်ရဩန်အောန် ဂလိုၚ်လိုကိုလေဝ် မုခ်လိက် ဓါဘာသာဂှ် ဒးတုပ်မှ ဓိုတ်ကောန်ဂကူပိုမိပ် ဖျေံစိုတ် ခဝ်ယာ မတ်ကောန် ဂကူပို ရုံစဂွံဒးရး ဗှ်ဓိ အရေဝ်ညးတ္ၚဟ်ရ။ သွတမ်နူကိုစ၊ တက်ပ္တိတ်လိက်မဂ္ဂဇြေန်မန်ဏံဂှ် ပုခ်လိက် မန်အောန်အာနူမုခ်လိက်ဇၞာ ရိဟ်ဟ်လ္ၚိဟ် ဝါ သ္ၚ်ခိုညာတ်ကေတ်တဲ စိုတ်ကေါန် ဂကူမန်ပို ဟွံထေက်ကိုသ္ၚဟ်ပ္ၚာဂှ် တ္ၚိဒှ် သ္ၚဟ်ပ္ၚာဂွံရ။ အတိုၚ်လညာတ်ညးမချူ လိက်ဂွံ မိက်ဂွံကိုသ္ၚဟ်တးသိဓါဘာသာရ။

အခါရ ဝါတ်ဂါတ် ကိုသ္ၚဲသ္ၚ်မွဲး ဒး ဂလိုၚ်ပ္တိုန်တုပ်မှ ဂလာန်ညးစောဒနာဟို ဗျပရော ပ္ၚာပ်နၚ် အရေဝ်တံဂှ်လေဝ် ဗှ်ဓိ ဇၞာပ်ညးမဗ္ဂဒးလိက်ဏံလေဝ် ဒှ်လ္ၚုၚ်သ္ဂုၚ် သ္ၚိုက်လိက်ပတ်မန် ကောတ်စဂဏ် သ္ကုကွး ဘာမန် တက္ကသိုလ်တံ ထေက် ကြိုက် ရ။ ဆဂှ်သ္ၚးဟွံသေၚ် ဗိုဂစေၚ်ဗ္ဂေၚ်ဒုၚ် ညိညဂှ် လေဝ် သ္ၚ်ဏံမဒှ်ပ္ၚန်ရ။ ဂကူလိုဟွံဟို စပ် ကိုအရေဝ်ကဵု၊ စပ်ကိုလိက်ပတ်ကဵု အခါရ ညးတံဟိုဂး စကာရပ်စပ်မွဲး အရေဝ်ညး ညးဟိုကၠာတဲမှ ဟိုဂးအရေဝ် အခြာညး တ္ၚဟ်ဂှ် ဒှ်ခမ္ဘတာညးမမင်မွဲ ဂကူဇေတ်တ် ရ။ ဒှ်ကမှာန်ပြဝေဏီ ဂကူပရဲလဝ်ဒှ်ရ။

တုပ်တဲညုံင်ရသၠ်ဂှ်ကိုဳ အခါရ ညးတံချူလိၚ်ပတ်လေဝ်မလိၚ် အကၠုၚ်ရညးတံဂှ် ညးတံချူကၠာ ဗ္စံသ္ကုကၠာ ဒှ်တမ် စကာညာ်ဆာန်ဂကူသၠ်ဏံအိုတ်ရ။ ဗီုညးတံသ္ပဗက်အာကၠာကၠာဂှ်လေဝ် မန်ပိုမွဲ ရဲညးလ္ၚိုလ္ၚိုဟွံသ္ပဗက်တုဲ ဒှ်ညုံင်ရ အထေင်ဒေါတ်ကိုဳအရေဝ်ဇကု ဟွံပအာကိုဳလိၚ်ပတ်ဇကုမဒှ်အာရ။

မ္ဂးတံလ္ပရုံင်သ္ဒဲညိဏီ ပွဲလိၚ်မဂ္ဂခြေန်မန်ဏံဂှ် ဘာသာဗ္စာမံင်ကၠာ အာဂတတုဲဘာသာမန် မံင်လက်ကရ် လလံမှ စိုပ်တိုင်ကမ်ညိရောဂှ်လေဝ် ဃော ချူ လိၚ် ဏံပေါင် ကလေင်ချပ် ဂွံလ္ပၠ်ဂတတော်ရ။ ဟိုဳတဲနိဟ်,တဲသ္ဂုင်အိုတ်မ္ဂး မိက်ဂွံကိုဳ သ္ဒဲပြၚ်ဂတးထေံရ။ သ္ဒဲပြၚ် ဂတးထေံညိဂှ်လေဝ် ဗ္တိုက်ဒ္ဂောဝ်ဏာ နူဇမ္ဒဲရ။ဂတးထေံသၠ်ဏံဂှ် မိက်ကိုဳဒှ် စရဲကျာ်ညိကောန်ဂကူတုဲ မိက်ဂွံကိုဳယိုက်ထ္ၜင်ပင်သ္ဂုင်ဗ္တိုန်လိၚ်မန်ဇကုရ၊ ဆဂှ်ဟွံသေင်ဏီမဂ္ဂခြေန်မန် သ္နံ ၁၉၇၀-ဏံဂှ်လေဝ် ပွဲဂတိုပ်မုၚ်လိၚ်ဂှ် မလိၚ်မန်ဇၞော်နူဒ္ဂိုင်သ္ဂစ်အိုတ်သ္ဒာံဆိုညာတ်ကောတ်တုဲ ညုံင်ရထ္ၚဳကဒတုံဖျေုံကို့ပ်ဂကူမန်ကိုဳရ၊ ဆာန် ဂ ကူ ဂွံင်ဗုဂိုက်,သ္ဒိုက်လိၚ်ဂကူ ဂွံင်ဗော့တ်,ဒှ်လွေတ်ပ္ဒန်ဂတးအာဂှ် အောန်စိုတ် ကွံကွံရ။ထံက်ကိုဳမလိၚ်ဂှ်တုဲ (မဂစိုတ်ကာန်- ဗုန်ဂတက်ဇ္ဒော်)ဂှ်ဇ္ဒော်ဒ္ဂိုင်သ္ဂစ်တုဲ ညုံင်ရယာကို့ပ်ပင်မုၚ်ဟွံမာန်ကိုဳမဒှ်ရ။

ဟိုတ်ဂှ်ရ- မ္ဂးတံဗှ်လိၚ် မဂ္ဂခြေန်မန်ဂွံဒဒှ်ရမုၚ်လိၚ်မန် အောန်အာ နူမုၚ်လိၚ်ဗ္စာကိုဳ၊ လိၚ်မန်နွံကြၠ်လိၚ်ဗ္စာကိုဳ၊ မ လိၚ် မန်ပွဲသ္နံ ၁၉၇၀-ဏံ ဂတက်ဇ္ဒော်ဂွံင် သ္ဂစ်ကိုဳဂှ်သ္ဒာံညာတ်ကောတ်ဂ သိုညးဗ္တိုက်တုဲ အတိုင်လညာတ်ဂွ္ပစိုတ် မ္ဂးတံပ်ပရုံသ္ဒိုရုံင်ကိုဳဗ္ဂိဝ်ဂိုဝ်ညိ။ ပွဲလိၚ်မဂ္ဂခြေန်ဏံပ္ဒန်ယဝ်ရဒ္ဂောန်ထေံလိၚ်မန်မ္ဂး ယ္ဒုက်ကိုဳလိၚ်ဂှ် ညးတ္ဂဟ်အဲတ္ဂဟ်သဒှ်ဒ္ဂိုင်တုဲ လံကိုဳ လံ ညးဗှ်လိၚ်မန်ဟွဲရ။စိုတ်စဲကိုဳလိၚ်ဗ္စာတုဲ သွက်ဂွံဗှ်ဖျက်လ္ပတ် လိၚ်မန်ဂှ် သ္ဒဲအာ နူမတ်ရိဟ်ဟ်သ္ဒာံရ။ လိၚ်မဂ္ဂခြေန်ဂွံ သ္ပဟိုတ်ကိုဳလိၚ်မန်နွံတုဲ ညးမလေပ်လိၚ်မန် တတတံင်င်,ဗှ်ရုံင်ကၠာဒးကိုဳ ဟွံဒးတံဂှ်လေဝ် ဒှ်အထံက်အပင် ဇ္ဂၠ်ကိုဳဖြပ်ဟတ်ရ။ ဒှ်အစာမန်ညုံင်ရ ဒ္ဂောန်ကိုဳ ဇကုဇကုလေဝ် ဟိုဳမာန်ရ။ကေါန်ဂကူမန်ပိုညးမကတ်ဒ္ဂောန်ပညာတက္ကသိုလ်တံဂှ်လေဝ် ဗှ်လိၚ် မန်ဒးဂို့င်တိုန်စိုတ်လုပ်စကိုဳလိၚ်မန် ဍာတ်ဖြဟ်တိုန်တုဲ၊ ဂဏ်ဖိုလိၚ်မန် နွံပွဲမဂ္ဂခြေန်ဂို့င်ဂွံင်ဂှ် ဟိုဳသ္ဒှ်ထွၠ်အိုတ်ဟွံမာန်ရ။ဟိုတ်ဂှ်ရ လိၚ်မန်ပို မ္ဒးဂလိုင် မ္ဒးဂိုင်သ္ဂုင်ဗ္တိုန်၊ ညုံင်ရဇ္ဂောဝ်အလာံရောင်။

မွဲသၠ်ပ္ဒန်- ပွဲအရာချူ စီဇန်လိၚ်မူတံဂှ် ဆမိုတ်အရေဝ်သ္ဂး ကလိတ်လောတ်ဒးသ္ဂောတ်ကိုဳမ္ဂိဟ်ဗှ်ဂှ်လေဝ် ကိစ္စဟွံစိုပ်တရ်ဂှ်သာလိၚ်ပတ် ဟွံပြာကတ် မံက် ဂတဝ်ကွံကွံတုဲ ကရိက်ကောန်ဂကူညးတ္ဂဟ်ဟိုဳထိုင်သး တင်ဂဏ် အစောံသတ္တိ ပညာမန်ဇကုဂှ် ညးဟွံထိုင်သး ဃောညးတံဂရိုဟ်ဗျံပုတ်ဝေင်ဒိုဟ်, ဃောညးတံ အထေင်ဒေါတ်ကိုဳဂကူပညာ ဘာသာဇကုဒိုဟ်ရ။ ညးတံထေင်ဒိုဟ် ထေင်ထောက်လေဝ်ဒှ်ဂွံရ။ စပ်ကိုဳ မဗ္တံ ဝဏ္ဏ တံဂှ်လေဝ်

ညို့ညို့ဂှ် ဒှ်ဆစိုတ်အခိုက်ကွာ ပရောပရာ ကောန်ခေတ်ကာလ သွကစေင် ဂရိုင်ဒှ် သွက်ညးတွဟ် ဂွံဂိုင်ကေတ်နဲကဲ ဇကုပၠန် မဒှ်တုဲ ရှ်သာလိက်မန် ဍိုန်သ္ဍုဍိုန် ပရေအ် သ္ဍုပရေအ် အာရ။ နူကိုဲရှ်သာ လိက်ပတ် ဍိုန်လျ ပရေအ်ဇွေံအာဂှ် ဒှ်ညံင်ရမ္ၚ်ကေုံ တိုင်က် တရပိုမန် မွဲသ္ၚံကိုမွဲသ္ၚံပၠန်ရ။

ဆစိုတ်ပမိပ်ကိုဗ်ဝေင်ခဝ်ဂှ် လိက်ဝဏ္ဏ ဗှ်ာတံသ္ဂံပြး ပေင်ဂုံင်ဍာန် ရာန်ဗ်ဝေင်မာန်ရ။ လိက်တံဂှ်လေဝ် ညးတသိုင်ရာန်ဗ် အဲတသိုင်ရာန်ဗ် ထေင်ဂးန္ဂံကိုရှ်သာရ။ ဗိုန်ဒှ် သဂှ်ကိုလေဝ် လိက်ပိုဂှ် ပ္ဍုပ်စကိုလိက်ညး တံပွံဂွံ ဒှ်ညံင်ရအရေဝ်ညးပိုဂးစ (ဇော် မွဲတ္ၚုင်—ပ္ဍန်ဍုင်မွဲ)ဂှ် သိုက်ကိုဒှ်ကေွံကေွံရ။ လိက်မူလိုချူချူ ဗွဲဒဒှ်ပံက်မတ်ကိုကေါန် ဂကူဇကုကို ထ္ဂးဂုံင်တရ ထ´ ပ္ဍိုန်ဂတကို အခေါင်ကောန်ဍုင်အရင် ထေက်ကိုဂွံမ္ဂး ပွံဂွံဂှ် ပိုဇွောန်ထ္ဂး သောင်ကလးကိုနဲကဲ ဗွဲမဍာံပြကို၊ နဲဂွံဂလိုင်ပ္ဍိုန် ကောန်ဂကူဇကုဂှ် ဒးကိုညာတ်ကုးကုးတုးတုးကို၊ ဂကူဇကု ကာလယာမုခ်ပင်ကိုပ်ဂှ် ညံင်ဂွံ ရံင်စ ဂွံကျောဝ်ဂေါဝ် ညံင်ဂွံတုပ်ကိုတွောဝ် ဒတောဝ် ဂကူညးတွဟ် နဲကဲမိုဂွံဝေင် ကေုင်က္ဍဟ်လေပ်ကို၊ သိုက်ကို ဒုံက်ပ္ဍိုန်ရပ် ရဂကူဇကုဂံင်င် ညံင်ဂွံဇွေံကိုသွောဝ်ဂှ် ဒး ချူထေက်ကွေံကွေံရ။

ယွံကဍောကောဒေံညးမချူဇန်လိက်တံ ခါရဂှ်သ္ဂိုစ္ဍ®စ္ဍတ်ရံင် လက်ကျန်နဲကဲဆန် ကေဲှ်လိက်မ္ဂး သ္ဂောံဆိုညာတ်ကေတ် ပ္ဍဲပြကိုဟ်(အလက်ာ)တော်သဂ်ဏံမဒှ်ရ။

ပ္ဍဲပြကိုဟ်ဂွံ ဗိုန်ရဇွောန်ထ္ဂးလဝ် အရာ ချူဇန်ဂါထာကိုလေဝ်။ အရာဂါထာသွး ပွံသေင်၊ မပ္ဍံအရာချူဇန် ဂိုဏ်ဒွိတ်ကို၊ ချူဇန်လကာ် လအာ သုရိတ်ကို၊ ချူဇန် လက်ာအက္ခရ်ဒ္ဂံမမွဲပိုဒ်၊ ပန်ပိုဒ်မွဲဝါကျကို ဆေင်ကိုချူကေဲှ် စီဇန် ဆန်ဗှ်ဟ် ဇှ်ာန်ဒွက် တုအ်အ်ဒ္ဂဲ ကော်ံ အ ရေဝ် ပ ဍုး ဝါကျ ဇမ္ဂိုင် ဇီချူဇန်လိက်ဂွံ ဒးလုပ်ကိုနဲအလက်ာ ဗွိုတ်ရ။ "ချူလိက်ဒးန္ဂံကိုနဲ၊ ရိုဟ်မွဲစါဒးန္ဂံ ကိုလ္ဂေင်"ပိုဂှ် ဒှ်စေဝ်ပ္ဍောန် ဇွော်ကိုဖြ ဟတ်ရ။ အတိုင်နဲကဲ ပြကိုဟ် အလက်ာဂွံ ယဝ်ရချူစီဇန်လဝ် အရေဝ်ကွာကိုကြိသ္ဂ´ ရဲတ္ဂန်တွေဲ ယှုက်ယှုထု`ကြာန်မ္ဂး အာ စိုပ်ဒုဟ်(ဗျာကိဏ္ဍဒေါသ)ရ။ တိတ်ဗုးနူ ဒုဟ်ဏံတုဲ အရေဝ်ကွာကိုကြ ဒးပုပ်ဗ္ဂပ် ဖျပ်ဒေံလေဲသွာ ချူဇန်ဏာ သောင်က ခ္ဍောင်ကုးဖ္ဍုးဂှ် အာစိုပ် (ပသာဒဂုဏ်)ဒှ် လျုင်သ္ဂုင်သိုက်ကိုစိုတ်ညးတွဟ်ရ။ ဆဂှ် သွးပွံသေင် ယဝ်ရချူဇန်လဝ် အရေဝ်ပွံ မံက်ဂတဝ် အက္ခရ်ပိုဒ်ဖျဉ်သ္ဂိုင်င်သ္ဂိုဟ်ဟ် တိဝါတ်ဂါတ် ညာတ်ဒးဒှ်လ္ဂောင် ဗ်ရံင် ဍောင်စိုတ်မ္ဂးအါစိုပ်ဒုဟ်(ကိလိဋ္ဌဒေါသ) ပၠန်ရ။

တိတ်ဗုး နူဒုဟ်ဂကူဏံတုဲ အံာစိုတ်ပသာဒဂုဏ်မာန်ပၠန်ရ။ ပ္ဍဲအရာချူဇန်လိက်ဂွံ အဂ်ရှ်သာ လိက်ပတ်ညံင်ဂွံခ္ဍ®လျတ်ဒးမါန် ကော်ံရေင်သ္ဂံဂှ်—

၁။ အရေဝ်တုင် လအာ ဒးသောင် ခ္ဍောင် ကုးဖ္ဍုးကို။

၂။ တိအာဒိပ္ဂါယ်သတ်ဂလာန်ဗွဲလောဲ သွာဂဵု။

၃။ ပ္ကဲဒှ်ဍေံဖျိုတ်တဲ့ တင်အမိ
က နူပ္ဍိက်ဂှ် ဒးဓ္ဂောန်ထ္ၜး မာန်ကီု။

ဒးစကာညာဏ်ကီုဇၞော်သၞာံဏံတဲ့၊ ယဝ်ရဒ္ဂိုက်ပေင်ကီုအဂ်ပိသ်ဂွံမ္ဂး(အ္စာချူလိက်ဒယှ်)သ္ဒေံဒုင်ယှု၊အိုတ်ရ။ ပါ်နူအဂ်ဏံ ဓိုန်ရန္ဒဲတ်ကီုလေဝ်၊အဂ်ထကျာန်တံဂှ် ဒှ်ညံင်ရံကောန်ရဲ တဲသွာရ။ လိက်ဇကုညံင်ဂွံဒိုဟ်နူလိက်ညးတ္ၚဟ် ညးမ္ပဒးစိုတ် ညးညံင်ဂွံလုပ်စကီုလိက်ဇကုဂှ်လေဝ် အမိကဍေုံ အဂ်ပိသ် လ္ဆူဂှ်မဒှ်ရ။

အကြာအကြာဂှ်မပ္တံကီုဂစိုတ်ဖြုဲဟ်ဟ် လဟိ သ္ဂး ဝေါဟာ ဍုင်ကွာန် ဇုတ်တ် ဇုင်င်တံဂှ်လေဝ် ဒးဝေင်ပါမာန်ရ။ စပ်ကီု ညးမဗှ်လိက်မန်ဂွံ ညးလ္ပိုဂှ် ဗှ်ဆဒးလေဝ်နူ ညးလ္ပိုဂှ် ဗှ်ဒးလေဝ်နူ၊ ညးလ္ပိုဂှ် ဗှ်ဒးကေ္ဂံ ကေ္ဂံလေဝ်နူတဲ့၊ ရန်တ္ၚဲကီုမ္ဂဟ် ပိသ်ဏံမ္ဂး ဒှ်ဒတဲ့ဖိုမြ ခမာဝ်ဂိုင်ကေ္ဂံကေ္ဂံရ။ ဟွံသေင် သ္ဂံဂှ် အတိုင်ညာဏ်ဇကု လောန်ကၠုဲချူ ဆၠုဲထ္ၜးဂစိုတ်တဲ့၊ ဒှ်ညံင်ရ်ဖျိုတ်ဆေံအ ခိုင်ကီုညး မဗှ်လိက်ကီုရ။ အရေဝ်လ ဟိုကီု လိက်ဟွံတုပ်မ္ဂးဂှ်လေဝ် ဒးပ္ဍောဝ်စိုတ်ပစိုတ် တဲ့အတိုင်ဟိုဂှ်ယဝ်ရချူဏာမ္ဂး ဒှ်ဂရိုင်ညး တ္ၚဟ်ရ။ အရေဝ်မွဲကွာန်ကီု မွဲကွာန်ဟွံတုပ် ညးသ္ဂံဂှ် လဝ်ကီုဒှ်ကၠာရ။ ကာလချူလိက် ပတ်မ္ဂးမွဲးတုပ်သ္ဂဟ်ဒှ်မွဲ(နဲဖြုံလုပ်ကသိုင်) ကီုရ။ ဥပမာ–ကွာင်စဂှ် မန်လ္ပိုကော်ဂး (ကွ်ာန်) ကွာန် မ္ဂဟ် ဒုင်ဂှ်လေဝ် ကွာန်၊ ကွာင်ဂှ်လေဝ်ကွာန် ဂလာန်ဓါဏံ ယှုက် ယှုထုလုပ်ပ္ဍဲဇြောဝ်ညးရ။

ကွာင်ကီုကွာန် တ္ၚဟ်ဟ်ဂှ် ဒ္ဂာနူဟိုဂး ကွာန်–အရေဝ် ဟုတ္ၚာန်လုပ်အာ ပ္ဍဲက တောဝ်မ္ဂဟ် မိင်တေံတဲ့၊ ဓိုန်ရပါ်ပရံသတိ ဂလာန်ဟွံဒးကီုလေဝ် ဝါ- ဓိုန်ရအာစိုပ် ဒုဟ် ကိလိဋ္ဌဒေါသကီုလေဝ် အခါရချူ လိက်ပတ်မ္ဂး ဇ္ၚးစကာအရေဝ် အခြာဟို ကွာန်(ကွာင်)ဟောင်မွဲးချူရ။ ဒဒှ်ရအရေဝ်ဂကူမန်ပိုမွဲဍုင်ကီုမွဲဍုင်မွဲကွာန်ကီုမွဲကွာန် ထုကြာန်တ္ၚာန်လီစန် ဟွံ တုပ် သ္ဂဟ်န် ကေုာံရေင်ညံ္ဂ နူတဲ့မဂိုင်ဂုင်ဂှ် ညးတိအဲ တိ ညးမိင်အဲမိင်မဒှ်တဲ့ အတိုင်လဟိ ကာ လလိုမွဲ ချူဟွံထေက်ကြိုက်ရ။ ချူဟာဂွံဂှ် ဒးစွံစိုတ် ဗိုန်နဗတ်တ်ရ။ ဓိုန်ဟိုပ္တိုန်ထ္ၜး သောင်ကလးနဲကဲ ချူလိက် ကေုာံအရေဝ် ပိုမွဲဍုင်ကီုမွဲဍုင် မွဲကွာန်ကီုမွဲကွာန် ဒးတိ ကီုလေဝ်၊ပ္ဍဲစိုတ်ညးချူလိက်ဂွံ(အဲမွဲချူဒိုဟ် အိုတ်)ဂှ် မိက်ဂွံဟိုဟွံသေင်၊ယဝ်ရဟိုပ္တိုန် စဇကုမ္ဂး အာစိုပ်ဒုဟ် (ဩဝ်စိတျဟိနဒေါ သ)အတိုင်နဲ အလက်ာတော် မဒှ်ရ။ ဟိုတ် ဂှ်ရ ဇၞော်ဇကု ညံင်ဂွံတုပ် ဇၞော်ဗိုတ်ဂှ် ဂိုတ် ပ္တိတ်ညာဏ်ညိ။

ယွံတုဝါသ္ဂာ အ္စာချူလိက်တံညးဂမ္ဘိုင် လိက်ဇကုညံင်ဂွံသောင်ခ္ဍောင် ကုးဖ္ဍး နူကီု ရှ်သာညးမဗှ် ဆဓိုတ်အစေံသတ္တိ (ဇဝနညာဏ်)ညာဏ်ပရှ် ပြဟ်ပြေဟ် ပ္ဍဲလိက်ပတ် မ္ဂးဂှ် ပ္တိတ် ဖြဟတ်တဲ့ ချူဇန်အိုတ်ညိ။ (အ္စာချူလိက်ဒယှ်)ဂှ် ဒးစကာကေုင်ကၠုဟ် ကသပ်ညာဏ် ဇကုဇကုတဲ့၊ ပ္ဍဲအရာချူ မဂ္ဂ ဇြေန်မန်ဏံလေဝ် လိက်မူဇကု ညံင်ဂွံဒိုဟ်ဂှ် ဒးဂစာန် ပ္တိတ်အစေံကေ္ဂံကေ္ဂံကီု၊ ကေုာံ လိက်ပတ်မန်ဇကုဂှ် ဂကူညးတ္ၚဟ် ညံင်ဂွံ အထေင်ဇ္ၚော်ကီု၊ ဆဓိုတ်သတ္တိဇကုမ္ဂးဂှ် ဘိုင်ရှ်ဗင် ချူ ဇၞော်တဲ့ (ဖြဟတ်လိက်မန် အောန်ပ္ဍဲမဂ္ဂဇြေန်)ဂှ်လေဝ် ဩဝ်– ဂလိုင် ပ္တိုန်အိုတ်ညိ။ ။ နာဲဂိုဟ်မေန်

မွန်တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆပ်ကော်မီတီ

တက္ကသိုလ်များ၊ ရန်ကုန် (၁၉၇၀ - ၁၉၇၂)

ရှေ့တန်း ဝဲ မှ ယာ....ဗညား အောင်မိုး (စာပေ တာဝန်ခံ)၊ မိခင်လှမြင့် (ဘဏ္ဍာရေးမှူး)၊ မိကွန်းချစ် (အနုပညာ တာဝန်ခံ)၊ နိုင်ထွန်းရွှေ (နာယက)၊ နိုင်ထွန်းကျော် (နာယက)၊ နိုင်ထွန်းလှိုင် (ဥက္ကဋ္ဌ)၊ မိသန်းစိ၊ မိသန်းသန်းအေး၊ မင်းမြင့်ဆွေ (အတွင်းရေးမှူး)။

နောက်တန်း....မင်းသင်းဆွေ (တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး)၊ မွန်တင်သန်း၊ မင်းအောင်မြင့် (စာရင်းစစ်)၊ မင်းရဲမြင့် (တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး)၊ မင်းထွန်းစိန် (စာပေတာဝန်ခံ)၊ မင်းသန်းငွေ၊ မင်းနွယ်စိုး (စည်းရုံးရေးမှူး)၊ မင်းမောင်အေး။

တက်ရောက်နိုင်သူများ....မင်းကိုဆန်း (ပြန်ကြားရေးမှူး)၊ မင်းဝင်းမောင်၊ နိုင်တင်ထွေး (ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ)။

တဲ့ကောန်ဂကူမန်

နာဲမိုလ်ဒဒ်

ဂွးတိဂွံဂကူမိုဟ်ဂမိုၚ်မွ်ုကိုဝ်ယေန်သ္ဇုာၚ် တံဂှ် မွဲသ္ဇုာံမွဲဝါ တဲ့ကောန်ဂကူညးညး သွသ္ဂိအဲပရဲရၞော်သ္ဇော်တအိုတ်ရ။ ဂိတုမဂ်မွဲစွောက်တဲ့ကောန်ဂကူမန်သွရၞော်သ္ဇော်ကၠုင် ၂၅-ဝါတဲ့ရ။ ဂတဂွံ လုပ် ၂၆-ဝါရောင်။

ဂိတုမဂ်မွဲစွောက်ဂှ် မူဟိုတ်မွဲး သ္ဂုတ်သ္ဇုာတ်ရဲလဝ် တဲ့ကောန်မန်ဂကူတံရောမ္ဂး ဂှ်လောန်ကၠုင်သက္ကရာဇ်ဍုင်၁၃၀၉-ဂိတုဏ္ဍိုန် ၄-ဒစွောက်၊ ဥက္ကဋ္ဌ မန် နာဲဗိုလ်ချိုဝ် ဂကောံဗော်မန် ဍုင်အရင် သွဍုင်သိကို ပွဲတ္ကုံဒ္ဂိုင်ကွာန်ဝါဍာတ် ပွဲသိုနာဲဗိုလ်အံင်ရ။ နူကွာန်ကၟာဝက် ဒါယကာကျာ်-နာဲ ထဝ်ဟာအး ပ္ဍောပ်ဂလာန်၊ သိုညးဗ္ဂိုတ် တုပ်စိုတ် သ္ဂုတ်သ္ဇုာတ်လဝ် တဲ့ကောန်ဂကူမန် ဂိတုမဂ် မွဲစွောက်ရောင်။

မူဟိုတ်ရောဂး ကာလကျာ်တြဲမဂွံဒ္ဂါဝ် မှာထေရ်ဂဝမ္ပတိ နိမန် ဍုနၚ် မကၠုင်စိုပ် ဍုင်သဳဂှ် ဒ္ဇဲဌာန်စိုပ်ထဝ်ဓါ မ္ဒုမြိုမ်ဒေါဝ် တမြး ဂွံဗတိဂှ်ပောင် ကျာ်တြဲမဍုကၠုင်စိုပ် ပျးလဝ်ဒိုဟ် ဗွဲအနာဂတ်ဂတ ဒ္ဇဲဌာန်ဂွံ ဒှ်ဍုင်ဇ္ဍော်မွဲ မ္ဂုယှု ဟံသာဝတီ ရာဇဌာနီ ရောင်။

အတိုင်ဝါစာ ပါင်ကျာ်တြဲ မပျးလဝ် ဒိုဟ်ဂှ် သာသနာကျာ်အာစိုပ် (၁၁၁၆) လ္ပီ ကုံ စှ်တြဲသ္ဇုာံ၊ဌာန်ဂွံ ဒှ်ဒိုဟ်တိတမြင် ရ။ အခါဂှ် ရဲမန်သမလ၊ ဝိမလ၊ မိုဟ် ၅၀၀ ရ်ဂလာအစာတ်ဒူလော မိုဟ်-၇၀၊ ပွဲကာလဂှ် သ္ဂုတ်ဓါကောန်ရဲတဝ်သ္ဇုာမိုဟ်ဂမိုၚ် ကောံကၠုင် ဇွဲမဂိုင်တဲ့ ကသပ်သ္ဂုတ်ဓါဂှ် ဏ္ဍိုဒှ်ရ။ လ္ဂုဟ်ဂွံ ပိုမဒ္ဂိုင်သဂ်ဂွံလေဝ် ဟွံဒး ဗိုဌာန်ဒေသဒ္ဇဲ မ္ဒးရးဟွံသေင်ဏီ၊ပိုသ္ဂောံ ဒ္ဂံဍုင်မွဲမ္ဂး ဒးရးခိုဟ်သန်ရောင်။ ဇၞော်ဟ်မ ချဝ်တရ။

ပွဲခဏ သ္ဂုတ်ဓါမချပ်တဂှ် သ္ဇုာတုံပဏ္ဍာ ကၟဝ်သ္ဂိုင်အိန်ချိဂတဝ် တ္ဂိုဟ်တိုန်တဲ့ သ္ဂိုင် အိန်သ္ဂိုရံင် သ္ဂောံညာတ်ကေတ် သ္ဂုတ်ဓါဂှ် တဲ့ သွလေွဟ်ရပ်ဗွးအ္ဇာဗိဍုပ်မွဲသိုကိုဇက် ဇ္ဂန်ဗု ရပ်ကေတ်တဲ့ ပ္ဍောံဇ္ဍော်ကၠုင်ရ။သ္ဂိုင် အိန်ဇ္ဍော်ကၠုင်ဍုင်လိုက်ဂွံ စိုပ်သ္ဂုတ်ဓါဂှ်တဲ့ သ္ဇုာန်တိုန်ရ။ ယွံသ္ဂုတ်ကောန်သ္ဂိုင် မူက သပ်မွဲမွးတံညးဓါ မချပ်ကၠောန်ဗိုတ်ကောင် ကာအိုတ်ရော၊ သ္ဂိုင်အိန်သ္ဂုးရ။

သ္ဂုတ်ဓါ မိင်ဂလာန် ဗွးအ္ဇာဝမုကိတဲ့ ရ်ဂွံသ္ဂုးတိုန်ရ။ ယွံအ္ဇာဗွး ဌာန်ဂွံ ပိုဒိုက်တံ ချပ်သ္ဂိုက်ဒ္ဂံဍုင်မွဲ "မူဌာန်မွဲ မွးတံချပ်သ္ဂိုက် ဗ္ဂန်ဍုင်ဂှ်ရော" ဇၞော်ဟ် သ္ဂိုင်အိန်သ္ဇုာန် တိုန်ရ။ "လ္ဂုဟ်ဂွံ ပိုတံအဃောမချပ်စင် ခြင်ဒ္ဂိုင်ရောင်" ကလေင်ဟိုရ ဗွးလေဝ် "မွး တံမံင်စိုဟ်ဟ်သိုဟ်ဟ်ညို၊ တာလျိုင်ဗ္ဂန် ဍုင်ဂှ် အဲကေတ်တဲ့ ယိုက် ဒိုက် အာ ရ" သ္ဂုးရောင်။

သွ့တ်ဓါသိမ္ဒဟ်ဂမို၊င် အိုဟ်တို့၊ဟ်မိဝ် စိုတ်ပွဲမလောန်သန်ပောင်။ ကောန်သွိုင်ဓါ ကိုဲ မ္ဒိဟ်ဂမို၊င် ဒွေတ်ဗက်အာ တိုင်လဟိုဲ အစာဖွးဝဆုကီ်ရ။

ပွဲ့ချိန်ခထာ၅် ပွဲဒိုဟ်ဗာယပ် သွိုင်အိန် သိုဲရေတ်ရံင်တဲ့ ပွဲဒိုဟ်ဖွံ့က်ဠာန်ဒွံ့င်စိုပ်ထဝ် ဓါမဍု၊န်ဒွံ့င် ဂွံညာတ်ကေတ်တဲ့ ဒွဲဠာန်ဂွံ ဒးဒေသရ။ သွိုင်အိန်ချပ်တဲ့ သွိုင်အိန်ဟိုဲ ကိုကောန်သွိုင်ဓါ၅်ရ။ ဒွဲသွိုင်အိန် မချပ်ခွံ့ ဍု၊င်၅်၊ ဂလာ(၇၀) သွိုင်ပါဏှ၊ရာယျေန် မကိုကျ၊င် မင်မွဲလဝ်ဒွဲဠာန်၅်ရ။ ဂလာတံ ၅် ဒေုံညာတ်ပွမ္ဒဟ်ဂမို၊င် ကေုာံ ဖွးအစာ ဝဆုကီ် မသွိုက်ခွံ့ဍု၊င်ဒွဲ၅်တဲ့ ရံသာ်ဂွံ ဂလါ တံ ဒေုံဟိုဲအိုတ်ရ။

“ယွံ့အစာဖွးဝဆုကီ်တ့အဲလေင်မ၅်အွာ ဖွးရောင်။ဝတ်ဖွးတံဆမွးကိုသွေ့ာဝ် သွိုက် အွာဖွးသွရ။ ပွမဟွံ့သေင်ကိုသွေ့ာဝ်၅် ဟွံ့ မိက်ကိုသွရ။ မူဟိုတ်ပို မွးဟိုဲပွဲထာံရောမွး ဠာန်ဂွံ ၅်ဠာန်အပိုင် နဲဒ်ပို သွိုင်ပါဏှ၊ရာ ယေျန်တ့ဍု၊င်ဗိဍျာနာဂရာံတော် ကိုပိုကျ၊င် မင်မွဲလဝ်ရောင်။လွှ၊ဟ်ဂွံတ့အဲမပြာဝ်ကျ၊င် ဍု၊င် ပွဲ့ဠာန်အပိုင်ပို၅် ဟွံ့ဒးကိုသွေ့ာဝ်ပိုမွး ခွံ့သွူးရောင်။ ဂလာန်သာ်ဂွံ ဂလာဇွော်အ စာတ်ဒူလော၅် ဟိုဲကို အစာဖွး၅်ရ” ချိန် ခထာ၅် သွိုင်အိန်ဂွံမိင်ကေတ် ဂလာန်ဂလါ မဟိုဲသာ်၅်တဲ့ သွိုင်အိန် ဟိုဲ ကို ဂ လာတံ ပွန်ရ။

“ယွံ့မွးတံဠာန်ဂွံ၅်ဠာန်တွံ့ရောင်၊ ဟိုတ် ၅်ရ ပိုမခွံ့ဍု၊င်ရ။ လွှ၊ဟ်မွးတံမွး ဠာန်အပိုင် မွးတံ၊မွးတံမဟိုဲဂွံ၅်သက်သီမွးတံမွှ၊ဟာ”

အွာဖွးသွာန်ဂလာတံရ၊အွာဂလာတံ မိင် ဂလာန် သွိုင်အိန်သွာန်တဲ့ သာ်ဂွံဂလာတံ မဟိုဲကိုသွိုင်အိန်ရ။ “ဠာန်ဂွံ ဒ၅်မ၅်အပိုင် နဲဒ်ပို နူလက်ထက်ဍာ်မ၅်လယိုဟ်(၁၃) ဗိဟ်၅် တိုင်တွံ့မွဲ ဇမို့င်ထပ်ဟာတ် ဇွော်မ သုန်ကော် သိုကိုသဏ္ဍာရာဇ် ဂိတုတဲ့ သိုယှ၊ နဲဒ်ပိုမကို ဖွံ့၊ဖျေုလဝ်ပွဲ့ဠာန်ဂွံ နွံ့ဒွံ့င်ဒိုလှ၊ဟ် ပိုထွးမာန်ရောင်”။

သွိုင်အိန် မိင်ဂလာန် ဂလာမဟိုဲတဲ့ သာ်ဂွံသွိုင်အိန်ဟိုဲပွန်ရ။ “မွးတံမဖျေုတိုင် တွံ့၅် ၅်ကြဲပိုထာီရောင်။ မွးတံမဖျေုလဝ်နူ ကာလဍာ်(၁၃)ဗိဟ်ကို မဟိုဲ၅် ၅်တိုင်တွံ့ အပြေံရောင်။ ဠာန်ဂွံ မ၅်ဠာန်အပိုင်ပိုနူ ကာလဍာ် (၁၆)ဗိဟ် တိုင်တွံ့ထဝ်မွဲ မှ၊ ဖွတ်ဇမို့င် ထပ်ဟာတ် ဇွော်ပိကော် သိုသဏ္ဍ ရာဇ် ဂိတုတဲ့ကို ပိုမဖျေုလဝ် ကျာရောင်။ ဒ၅်ပိုမ၅်ကျာ ယဝ်ရ ပိုထွးမာန် ၅်ဖွတ်မွး ဠာန်ဂွံ ၅်ဠာန်အပိုင်ပိုဟာ”။

ဂလာမိင်ဂလာန်သွိုင်အိန်ဟိုဲတဲ့ သာ်ဂွံ ဂလာမဟိုဲပွန်ရ။ “ပွဲ့ကာလတ့အဲ အစာဖွး ထွးသက်သီမာန် သာ်ဂွံ နွံ့ကွေ့ကွေ့မွးပို သွက်ဟိုဲနွံ့ထာီဟာ၊ ယးဂတပိုလေဝ် ထွး သက်သီပိုရောင်” ဂလာဂးတဲ့ဂလာရပ်ဂွံ တွို၊ကိုကောန်ရဲဂမို၊င် ခါငုးတးအိုတ်ရ။

လလံဂလာမခါငုးတးဒွံ့င်၅် ပွဲ့ဖွံ့၅်သွိုင် အိန်ဗွါရထာါရံင်တဲ့တိုင်တွံ့ဂလါဒ၅်မှ၊ဖွတ် ၅်တီကေတ်တဲ့ ယဝ်ရဟိုတ်မဒ်ဒွံ့င်မွး ဠာန် ဂွံအနာဂတ်ဂတ ဂလာတံဂွံထာမွး ဠာန် ၅်၅်ဠာန်မိဍ္ဍာဒိဋ္ဌိရ။ အဲဟိုတ်မဒ်ဒွံ့င်ဟွံ့ဒး ရး၊ သွိုင်အိန်ချပ်တဲ့ တိုင်ထဝ်မွဲ မှ၊ဖွတ်ထ

ဝ်ဟာတ်၊ ဇှော်ပိကေံသိုဝ်ၜတ္တရာဇ် ဂိတုတ္ၚဲ ဒ္ဂိုၚ်ဗၠဲတ္ၚဲ နကြဳဂှ်သ္ဂိုၚ်အိန်ဖ္ဍဲဂှ် သ္ဂစ်တိုၚ်တ္ၚံဂလာဂှ် ပိဖိုဟ်ဖှေၚ် သ္ဂိုၚ်အိန်ဖျေံစွံလဝ်ရ။ တ္ၚဲယးဂှ် ပ္ဍဲဂလာမခါ်ၚုးတဂှ် စိုပ်လယိုဟ်(၁၃)ဖိုဟ်တိုၚ်တ္ၚံဂလာသိုသတ္တရာဇ် ဂိတုတ္ၚဲ ဂလာဂွံတ္ၚဲ ဖ္ဍိုန်ထ္ၜးကိုဗ္ၜးအစာ ပ္ဍဲကာလဂှ်ရ။

သ္ဂိုၚ်အိန်ညာတ်တ္ၚဲ တိုၚ်တ္ၚံဂွံ တိုၚ်တ္ၚံမ္ၜးတံလေဝ် ဒှ်ကေဝ်ကိုရ။ မ္ၜးတံလ်ုက်ကရပိုဏီရောၚ်။ ပိုရောၚ် မဖျေလဝ်က္ဍာ အစာဗ္ၜးဂးရ။ ဂလာမိၚ်ဂလာန်အစာဗ္ၜးတ္ၚဲ သဝ်ဂွံ ဂလာမဂိုကိုပ္ဍုန်ရ။ ယဝ်ရ တိုၚ်ထဝ်တ္ၚာအဲအစာဗ္ၜး မစွံလဝ်က္ဍာန္ဂံတ် သ္ဂစ်တိုၚ်တ္ၚံပိုဏီမ္ဂး ဒှ်ရတ္ၚာအဲ အစာဗ္ၜး ထ္ၜးကိုပိုမာန်မ္ဂး ပိုဒးဒုၚ်ပယျုရ။

ခိုဟ်သန်ရသ္ဂိုၚ်အိန်ဂးတ္ၚဲ သ္ဂိုၚ်အိန်ကိုညးဂမှိုၚ်ခါ်ၚုးအိုတ်ရ။ ခါ်ဇ္ဍေအာ သ္ဂစ်တိုၚ်တ္ၚံဂလာဂှ် ပိဖိုဟ်လောန်တ္ၚဲ ပ္ဍဲဂှ်တိုၚ်ထဝ်သ္ဂိုၚ်အိန် သိုသတ္တရာဇ် ဂိတုတ္ၚဲကို မလ္ဂိုတ်ဗၠဲလဝ်ဂှ် သ္ဂိုၚ်အိန်ဖ္ဍိုန်ထ္ၜးကိုဂလါတံဂှ်ရ။ ဂလာတံမဂွံညာတ်ကေတ် တိုၚ်တ္ၚံထဝ်သ္ဍိအစာဗ္ၜးဂှ်တ္ၚဲ ဂလာတံခ္ဍံအိုတ်ပါၚ်ဒးဒုၚ်ပယျုအာဗ္ၜးအစာရောၚ်။

မန်တံဗ္ၜးတ္ၚဲနကိုဇုက်ဇ္ၚန်ဗ္ၚဲမှံဗ္ၚတ်တ္ၚာသတ်တ္ၚ ၊လာၚ်ဂှ် သ္ဂိုၚ်အိန်ရပ်ကေတ်နကိုတဲသ္ဂုံတ္ၚဲ ဒ္ၜဲမဂိုၚ်ဖ္ဍိုန်နုၚ် တိုၚ်ထဝ်ဂှ်နကိုမတ်သ္ဂိုၚ်အိန် သ္ဂိုၚ်အိန်သ္ဂ ဏုန္ဒုစက်ရ။ နူကိုဌာန်ဒ္ဂိုၚ်စိုပ်ထဝ်ဂေါဂှ် ဗ္ၜဲဒိုဟ်ဗ္ၜံက် မှံဗ္ၚတ်မ္ၜဲဇုက်ဂှ် သ္ဂိုၚ်အိန်ဒတ်ဒ္ဂိုၚ်တ္ၚဲ ဒ္ၜဲဂှ် သ္ဂိုၚ်အိန်ကိုတိုလဝ်တိုၚ်မ္ၜဲ၊ တိုၚ်ဂှ် သ္ဂိုၚ်အိန်ကို

ဂြိလဝ်ဇုက်မုဟ်မ္ၜဲလ္ပ်ာ ဗိုန်န်တ္ၚဲ၊ နူဂှ်ဖှေၚ်သ္ဂိုၚ်အိန်ကိုပ္တံပ်ဏာ ဇုက်ဗ္ၜဲဒိုဟ်သ္ဂိုၚ်ကျာစိုပ်ဒက် ဒိုဟ်ဗာယပ်တ္ၚဲ ကိုတိုလဝ်တိုၚ်မ္ၜဲ။ နူတိုၚ်ဗာယဝ်ဂှ် ပ္တံပ်ဏာဇုက်ဗ္ၜဲဒိုဟ်ဗ္ၜံက်မှတ်ဒက်ဒိုဟ်ၜသာန် ဒ္ၜဲဂှ် ကိုတိုလဝ်တိုၚ်မ္ၜဲ။ နူဂှ်ပ္တံပ်ဏာဇုက် ဗ္ၜဲဒိုဟ်သ္ၚုၚ်ကျာမှတ်ဒက် ဒိုဟ်အဂ္ၚဲ ဒ္ၜဲဂှ်ကိုတိုလဝ်တိုၚ်မ္ၜဲ။ နူဂှ်ပ္တံပ်ဏာဇုက် ဗ္ၜဲဒိုဟ် ပလိုတ် မှတ်ဒက်ဒိုဟ်နေ့ရတိ ဒ္ၜဲဂှ် ကိုတိုလဝ်တိုၚ်မ္ၜဲ။ နူဂှ်ပ္တံပ်ဏာဇုက် ဗ္ၜဲဒိုဟ်သ္ဂစ်ကျာ မှတ်ပ္ဍဲံတံဇုက်ပ္ဍုန်ရ။

ပ္ဍဲကာလမမှတ်ပ္ဍဲံဏာ တံဇုက်ဂှ်က္ဍာဟွံစိုပ်တံဇုက်ညိဂှ် ဇုက်ဇ္ၚန်ဗ္ၚဲဂှ် သ္ဂုတ်ပိုတ်အာဒ္ၜဲဂှ်ရ။ဆဇုက်ဇ္ၚန်ဗ္ၚဲမသ္ဂုတ်အာဂှ် သ္ဂိုၚ်အိန် မဒေံါအာပှေၚ်။

နကြဳဂှ် အ္ဂာဝမုကိဳသ္ဂိုၚ်အိန် ကေ္ဍာန်ဒ္ဂိုၚ်ဗၠဲပြာသာဒ်နန်ထဝ် သိုတ္ၚာၚ် ထ္ၜိုၚ်ဗၠဲလဝ်ဍုၚ် ဗ္ၜံက်ကိုပလိုတ် မှံဗ္ၚတ်လ္ၚိတာသ္ၚုၚ်ကျာကိုသ္ဂစ်ကျာ မှံဗ္ၚတ်လ္ၚိတာ၊ လ္ၚိတာပန်က္ဍၚ် မ္ၜဲလ္ပ်ာမှံကိုတြဲၚ်မသုန်၊ သိုပန်ဒိုဟ်ပန်လ္ပ်ာ တြဲၚ်မှံဗ္ၚတ်ဂေါဇ္ဍော်မဒှ်ရောၚ်။

နအစီရေၚ်သဝ်ဂွံ သ္ဂိုၚ်အိန် စီရေၚ်လဝ်တ္ၚဲ ဗ္ၜဲယှုဍုၚ်ဂှ် ဟိုတ်မဒှ်ဒတန်ဌာန်စိုပ်ထဝ်ဂေါ တိုၚ်ပယျးဒိုဟ်ကျာ်တြဲ သ္ဂိုၚ်အိန်မခုတ်လဝ်ယှုဍုၚ်ဟံသာဝတိနူကာလဂှ်ရောၚ်။ သ္ဂိုၚ်အိန် ခုတ်ယှုဍုၚ်တ္ၚဲ နကိုတြိယာပသေက် သ္ဂိုၚ်မသုန်သဝ် မဖ္ဍံကို မှေံကိုဍ်၊ ကေ္ဍဟ်လက်ကြာပ်၊ ကို္ၚုၚ်ဗ္ဍာၚ်၊သ္ဂာ်ရတ်ဒ္ၜပ်ရတ်၊ သ္ဂိုၚ်အိန် ဒ္ဂိုၚ်ကေ္ဍာန်ဗၠဲကိုတ္ၚဲ၊ အပ်ပြာပ်ဇိုန်နုၚ်ကိုကောန်သ္ဂိုၚ်ဂေါ သမလ

ကုမ္ဘာကို ဝိမလကုမ္ဘာ ကို သ္ၚသိုင် ဇကရာဇ် ပိုင်ချုင် ဟံသာဝတီရ။ ပ္ဍဲကာလဂှ် သာသနာကျာ် အာ စိုပ် (၁၁၁၆) လ္ၚီ ကှ်ုဂှ် ဗြဲ ဂိ တုမဝ်‌ မွဲစွက် တဲ့စန်၊ နက် သတ်ဒ္ဒါံရောင်။ ဟိုတ်သဝ် ဝွံရ သ္ဂုတ်သွာတ်လစ် တဲ့ ကောန် ဂကူမန် ဂိတုမဝ် မွဲစွက်ရောင်။

ယွံကောန်ဂကူ မန် တံ ညးဂမ္ဍိုင်၊ မွဲသ္ဂၚ်မွဲဝါရိုဟ် ရိုဟ် ဂိတုမဝ် မွဲစွက် တဲ့ ပြသန်ရောင်။ သွဂရှသွအံ သစ်အိုတ်တဲ့၊ ညးမွဲ ကိုဂှ် မွဲကွာန် မွဲဘာကိုဂှ်၊ ပိပန် ကွာန်ကိုဂှ်၊ ပ္ဍဲပ္ဍိုင်ချုင်မွဲ ခရိုင်ကိုဂှ် ပို ကောန် မန်တံ ဗြ၊ဗြ၊ဗြ ဳဗြဳ ကောံဓရိုတဲ့ သွသ္ၚင် တဲ့ကောန်ဂကူမန် ညိ။ ပ္ဍဲတဲ့သ္ၚင်ဝွံမန်ပိုသ္ဂောံ ဇှော်မောဝ် ဂို လဟို အာ ဌာန်ဂတ မန်ပိုသ္ဂောံတန် တ်လျးတုးအာ ဌာန်ဂှ် ချပ် ၵွန် ဖျေံအာ ဂိုင်တရ်အိုတ် ညိ။ ။

နာဲဗိုလ်စိုင်

ဓါကိုသ္ဂၚ်ပြြင်ဒးကၞင်မံင်

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

ပိုဂကူမန် ညံင်ရကောန်ကၞင် ဩြင်ဗင်ရောဟဲ၊
ကေုံအိုတ်ရိုဟ်တဲ့ ညးမွဲရောညာတ် သမ္ဘာတ်ကၞက်တံ၊
ညံင်သွးဒေါဝ်ကွ ဟီကျုင်ဟီအာ ဝိပါကကံ၊
မူကုသိုခ္ဂံ ကံအတိက်မန် ဍောတ်စိုတ်လောန်တဲ။

ဒးဒုင်မံင်ဝဲ သ္ၚစ်တဲညးဂှ် ဒှ်တိရစ္ဆာန်၊
တုပ်ညံင်ကျိုကွာန် ကွာ်ဍာန်ညးချဟ် ညးကၞဟ်ညးတက်၊
ဓါကိုသ္ဂၚ်ပြြင် ပိုဒးကၞင်မံင် ညံင်ကိုဍိုက်ပၞက်၊
ညးဂွံတံင်သွက် ဂွံဆေန်ဆက်အာ သိင်သာထု`ကြာန်၊

ဂွံပဗဓါန် ဌာန်လိုဂွံဂၠဲ ဒှ်ဲလိုဂွံချပ်၊
လွတိက်ကၞပ် ပ္တိတ်ကသပ်ညိ ယွံမိမမန်
ယင်ရဝိဝိင် ဘိင်ဘၚ်ဟိုတ်မဲ အဲပိုကေုံဗ္ဒန်၊
စိုတ်လွကၞန် ကေ္ၚာန်ချပ်ညိရ လွအိုတ်ကသပ်။

မန်ယင်ဗ္ဂိုချပ် ကသပ်ဇှော်ပြ သၞ`လးဇှော်သ္ၚုင်၊
ဟွံဒးဒေင်လ္ၚုင် စသုင်တသိုက် ဍိုက်ဝစ်ဗုးဝဲ၊
မန်ပိုဂမ္ဍိုင် ရိုင်င်သ္ၚီသ္ၚီ ညီသာဂ္ၚဲနဲ၊
ဗန်ကံတံင်တဲ ညးအဲတက်ကိုပ် စိုပ်ခေတ်ဇှော်သ္ၚုင်။

မခံအံင်မန်

ဒေသ္ဂံပ္ဍတရ်ဂတ ဍုလ္ဍီညိယံမိဟ်ဍုတ်မန်

မဂံဆာန်မန်

ယွံညးသ္ဂတ် ကောန်ဂကူမန်တံ ညး ဂမ္ၚိုၚ်၊ ပ္ဍဲလောကဝ္ၚ် ဒ္ဂဲရံၚ်အာဇ္ဂာပ်ဌာန် ဒေသ ဌာနလိုရံၚ်ၚ် မိဟ်ကိုၚ်၊ သ တ် တိ ရိဆ္ဍာန်ကိုၚ်၊ တွံဆုဂမ္ၚိုၚ်ကိုၚ်၊ လ္ဒိုန်ကာလ ထာဝရ တန်တဒှ်ၚ်ဂှ် ဟွံမွဲသက်က်ရ။ စိုန်ရဟွံမွဲလ္ဒိုန်ကာလကိုလေဝ် ဒိုတ်အာ ဟွံသေၚ်ရ။ ဒ္ဂဲတြေံမလိုလဝ် ဒိုတ်အာဂှ် တ္ၚိဂမ္ၚိုၚ် တ္ဂၢိဒှ်တိုန်ဗွဲမဂ္ဂိုၚ်ရ၊ ဥပမာ–တွံ ဆုမွဲတွံ နူဍောတ်တ်ဇွောဝ်ဂေါဝ်၊ က်သတ် တိုန်တဲ အယုက်ဒိုတ် ချိတ်အာဟိုရ။ ဂကူဆုဏံဝ္ၚ် ကေ္ၚ ခ္ဍၚ်ဟွံဒိုတ်အာရ။ ပါ နူကိုဟွံဒိုတ်အာဂှ် ဂကူဆုဏံ ပြေဝ်ပြေဝ် ဇွောဝ်မောဝ်တိုန်ဗွဲမဂ္ဂိုၚ်ဂှ်လေဝ်ဂွံဆိုကေတ် မာန်ရ။

တုပ်တညံၚ်ရတွံဆုဝ္ၚ်ကိုရ၊ ကာလက္ဍာ တေံ ပိုကောန်ဂကူမန်ဂမ္ၚိုၚ် နွံကိုသ္ၚိၚ်တ္ၚ၊ နွံကိုဍုၚ်ကွာန်ကိုရ။ လ္ဂုဟ်ဍုၚ်ကွာန်ဌာန် ဒေသမန်အောန်တဒှ်ၚ်ဂှ်ညးညးအဲအဲဂွံဆို ညာတ်ဒှ်ၚ် သိုညးဖအိုတ်ရ ဟွံသေၚ်ဟာ၊ ဒ္ဂဲတြေံလိုလဝ်အာဂှ် ညံၚ်သ္ဂံ တ္ဂၢိဒှ်တ္ၚိ ပ္ဍန် သွက်ဒးမှ်သ္ဂိ ထေက်ရ။ ပိုကောန်ဂ ကူမန်ဂမ္ၚိုၚ် ညးဇွောဝ် ချိတ်အာ လမျိတဲ ညးသ္ဂတ်ဂမ္ၚိုၚ် သွက်သ္ဂံပိုၚ်ပြ္ၚ ပ္ဍတရ် ဂဲညးဇွောဝ်ဂမ္ၚိုၚ်ထေက်ရ။

ခေတ်အတိက် မလောန် ကၠုၚ် တဲ ဂှ် မိဟ်မစုတိ ကလိလောန်ကၠုၚ်တေံ ပြုပြေၚ် စီရေၚ်တ္ဂၢိဗဒှ်လဝ်ရ။ ခေတ်ပစ္စုပ္ပန်ဂှ်မိဟ် ဇွောဝ် ခေတ် လ္ဂုဟ် ဂမ္ၚိုၚ် ပြု ပြေၚ် စီရေၚ် ကၠောန်စိုတ်ဒှ်ၚ်ရ။ သွက်ခေတ် အနာဂတ် ဂတဂှ် ဒှ်တာလျုၚ် မိဟ်သ္ဂတ်တံလ္ဂုဟ်ရ ဟွံသေၚ်ဟာ၊ ခေတ်အနာဂတ်ဂတသွက် ဂွံဇွောဝ် မောဝ် တိုန်ဂှ် ဒှ်တာလျုၚ် ပိုမိဟ် သ္ဂတ် တံ ရ။ ယဝ်ရ ပို ကၠောန် စိုတ် ပြု ပြေၚ်စီရေၚ်ဒိုဟ်မ္ဂး၊ ခေတ်ပိုလေဝ် ဇွောဝ် မောဝ် ရာၚ် ဆဂဲ တိုန် မာန် ရ။ ခေတ်မွဲ ခေတ်ကိုမွဲခေတ်ဟွံတုပ်ရ။ အတိုၚ်ခေတ် မသ္ဂဲအာဂှ် မိဟ်မွဲခေတ်ကို မွဲခေတ်လေဝ် ဟွံတုပ်ရ။ အလိုက်ခေတ်မပြ ၚ်အာဂှ် မိဟ် ပ္ဍတရ်ဂတဂမ္ၚိုၚ်လေဝ် ပြုၚ်ကိုခေတ် ဒး ပြုပြေၚ် စီ ရေၚ် ကၠောန် ကမ္ဂောန် မာန်ဂှ် မိဟ်သ္ဂတ် ကာဟွံစိုပ် ခေတ်ဂှ် ဒးကတ် ဇ္ဍောန်လဝ်ပညာဂတာပ်ခေတ်ဂှ်ရ။

သွက်ဂွံ လေပ်ပညာ ဂတာပ်ခေတ်ဂှ် ဒှ်တာလျုၚ် ပိုမိဟ်သ္ဂတ် ညးမကတ်ဒှ်ၚ် ပညာ ကွးဘာဂမ္ၚိုၚ်တံမဒှ်ရ။ မူကမ္ဂောန် မွဲ ကွတ်လိုမွဲဟွံဟိုၚ်၊ ယဝ်ရ ပ္ဍိတ်ဖြဟတ် ကတ်ဇ္ဍောန်ကေတ်မ္ဂး၊ အာစိုပ်ဒတဲ အံၚ် ဇွးမာန်ရ။ ယဝ်ရဂကူမန် မိဟ်လေပ်ပညာ

တောာပ် ခေတ်ဂို|င်မ္ဂး၊ ဂကူ ဘာ ၁၈ာ ပို ဂလင်မံက်ဂတင်ဇွော်မေခင်တိုန်ဗွဲမဂို|င်ရ၊ ဂကူမန် ညးမလေပိပညာ ဂတာပ်ခေတ် အောန်မ္ဂး၊ ဂကူပို၊ ဘာသာပို၊ ယေန် သ္ဒာင်ပို မ္ဒးဗို|က်တ္ဂဓိကော့ခ္ဂင်အာ အကြာ ဂကူတ္ဂဟ်ဒ္ဂာင်ဂမို|င်ရ။

က္ဂးဘာမန် မကာတ်ဒ္ဒိုင် ပညာဂတာပ် ခေတ် လ္ဂု|ဟ် ဂ မို|င် ဟွံ လေပ် လိခ် မန် န္ဒုတ်ဗွဲမဂို|င်ရ။ လိခ်ပတ်ဇကု၊ ဂကူဇကု၊ ဘာသာဇကု၊ သွက် ဟွံဂွံကော့ဗ္ဒန် အာဂှ် ပိုမ္ဂိဟ်သ္ဂ၆ ဂမို|င်တံဟောင် ဒးပြုပြေင် မင်မွဲထေက်ရ။ ဟိုတ်ဒှ်သဂ်ဂှ်ရ အကြာမ ကာတ်ဒ္ဒိုင်ပညာ ဂတာပ်ခေတ်ဂှ် ကေတ်အ ခိင်တဲ့ ဒးကတ်ဗ္ဂောန်ကေတ် လိခ်ပတ် မန်ထေက်ရ။ လိခ်ပတ်ပို ယင်ရပိုဟွံကတ် ဗ္ဂောန် ဟွံရုံင်စံင် ဟွံသုင်စောဲမ္ဂး၊ ဂကူ တ္ဂဟ်လိုမွဲ ဟွံကျုင်ကတ်ဗ္ဂောန် မင်မွဲ သုင်စောဲလိခ်ပတ်ပိုရ။ လိခ်ပတ်န္ဒုမ္ဂး ဘာ သာသခုမ်။ အရေဝ်ဂွံ ညးမကာတ်ဒ္ဒိုင်ပညာ ဂတာပ်ခေတ် မ္ဂိဟ်သ္ဂတ် ကောန်ဂကူမန် ဂမို|င် ဒးဂိုင်သ္ဂိပ္ဂောပ်စွံထင်ပွဲစိုတ်လ္ဂို|န် ကာလထေက်ရ။ လိခ်ပတ်ပိုမန်သုင်စောဲ အောန်မ္ဂး၊ ဂ ကူ ဘာ သာ ပို မန် လေပ် အောန်အာကိုရ။ လိခ်ဂကူဇကုဇကု ဟွံ လေပ်မ္ဂး သွက်ဂွံဒးဂွထေက်ရ။ လိခ်ဂကူ ဇကု၊ ဟွံလေပ်လပ်မ္ဂိဟ်သဂ်ဂွံဂှ် ဒှ်မ္ဂိဟ် ခုင်ယ္ဂု|မ္ဂးရ။ မူတုပ်ပမာရောမ္ဂး– တုပ်တ ညုံင်ရ်ကုဟွံမွဲကိုက္ဂင်ရ။

သေ့ဒွံကတ်ဗ္ဂောန် လိခ်မန်ဂှ် သွက် မ္ဂိဟ်ကတ်ဒ္ဒိုင်ပညာသ္ဂု|ဟ်ဟွံလေဲသ္ဂာရ၊ သ္ဂက်ဘာမူလမ္ဂး ပ္ဂဲပ္ဂို|င်ညး မအုပ်ခုပ်လ္ဂ[...] ပညာပ္ဂို|င်မန်ဂှ် နူကိုအတာန်ဍောတ်တ[...] စိုပ်ဓါတာန် ဂွံလင်အခေါင် ဂွံဗ္ဂောန်မာ[...] ရ။ အ္ဂာ ဘာ ထ္ဂး လိခ် မန် ဂ မို|င် လေ[...] သွက်ဂကူဇကုပ္ဂိတ်ဖြဟာတ်တဲ့ ဒးဗ္ဂော[...] ကိုထေက်ရ။ အ္ဂာဘာမန် လ္ဂို|တံဂှ် စိုန်[...] လင်အခေါင်အပို ဂွံဗ္ဂောန်ကိုလေပ် ပ[...] ဗ္ဂောန်ကိုလိခ်မန်ရ။ သွက်ဂကူ ဘာသ[...] မ္ဂး အ္ဂာဘာဂမို|င် ဒးထ္ဂးစိပျးကိုကော[...] ဂကူဇကု ထေက်ရ၊ သွက်က္ဂးဘာ တ[...] သိုလ်ဂမို|င်မ္ဂး ပ္ဂဲဘာတက္ကသိုလ်ဂှ်ဟေ[...] လိခ်မန်၊ ယေန်သ္ဒာင်မန် ဟာဂွံကော့ဗ္ဒန်အ[...] လင်စိုတ်တဲ့ ညးဗ္ဂောန်ထ္ဂးကိုဒ္ဒိုင်ရ။ က[...] ဘာတက္ကသိုလ် ကောန် ဂ ကူမန် ဂမို[...] လေပ် ဒးကတ်ဗ္ဂောန်ထေက်ရ။ က္ဂးဘ[...] တက္ကသိုလ်ဂမို|င်လေပ်သိုညး ဗ္ဂို|တ်ကေ[...] ဗ္ဂောန်ဒ္ဒိုင်ဟောင်မ္ဂိဟ်ချူထိခ်ဂွံထေင်ဒ္ဒိုင်[...] မူဟိုတ်ရောမ္ဂး က္ဂးဘာတက္ကသိုလ်တံည[...] ဂမို|င် မဂှ်ညးမလေပ်ပညာ ဂတာပ်ခေ[...] တဲ့ သွက်ကောန်ဂကူ ဘာသာ ဇကု[...] ဒးထ္ဂးအစောန်ကိုဂကူတ္ဂဟ်ဒ္ဂာင်ထေ[...] ဂှ် စိုတ်န္ဒုဒ္ဒိုင် သိုညးဗ္ဂို|တ်ရ ဟွံသေင်ဟ[...]

သွက်က္ဂးဘာမန် မသုန်တာန် နိုက်[...] စ္ဂဘာန် သေ့ဒွံဗ္ဂောန်လိခ်မန်ဂှ် အခေ[...] အပိုဟွံမွဲရ၊ စိုန်ရအခေါင်အပို ဟွံမွဲ[...] လေပ် နက်စိုတ် ထိင်ဒက် သီဒက် ရုံင်[...] လိခ်ပတ်မန် ဒး ကတ် ဗ္ဂောန် ထေက်[...] သွက်ဂွံကတ်ဗ္ဂောန် လိခ်မန်ဂှ် ညးလေ[...] လိခ်မန်မွဲ သ္ဂအ္ဂာတဲ့ ဒးဗ္ဂောန် ဒးထ္ဂး[...] လိခ်မန်ထေက်ရ။ ဟွံသေင်သဂ်ဂှ် [...]

သ္ၚး၊ တ္ၚဲက္ဍာတ်ဘာ ကွးဘာကောန်ဂကူ မန်ဂမ္ၚိုင် ကော်ဓရီရေင်ညံ္ဂတဲ ဍေ္ဂါန်ထ္ၜး လိက်ပတ်မန်မာန်ရ။

ယွံမ္ၚိဟ်သ္ၚတ် ကောန်ဂကူ ကွးဘာတံ ညးဂမ္ၚိုင် ကာလစိုပ်ခေတ်ပိုမ္ၚိဟ်သ္ၚတ်တံ ဒးပိုင်ဗြိုပြုပြေင် ဍုင်ကွာန်မ္ဂး သွက်ဂကူ ဘာသာ ယေန်သ္ၚာင် ပိုဂွံ ဗှော်မောဝ် သ္ဇုံဂေါဝ်တ ညံင်ရ္ပကသွာ အကြာ ဂကူတ္ၚဟ် ဿာင်ဂမ္ၚိုင်ဂှ် နူပိုမသ္ၚတ် ဏံဟောင် ပိုဒးလွိုပရာ ဒးကောန်လဝ်ကၠာရ။ ကာလဒးသွမ္ၚိဟ်ဗှော်မ္ဂး သွက်ဇကုမွဲခဝ်လေဝ်၊ ဇိုဇကုမွဲခဝ်ဂှ် လွပကောန်ညိ။ ဂကူပိုမန်ဂမ္ၚိုင် သိုညး ဖ္အိုတ်စၞ် ဗွိုက်သ္ဂက်၊ ဒ္ၚဲဒုင် ပိသ်ဂွံ ရမ်ဂပ် ဒ္ဂိုက်ပေင်မ္ဂး ဂကူပိုမန်ဗှော်မောဝ်သ္ဂးစဂွံရ။

ညးလ္ပိုကောန်ဂကူမန် ကလေင်လီဒှ်င် ဂကူမန်ဇကုလေဝ်နွံရ။ သွက်ဇကုမွဲ ခိုဟ်လဝ်စိုတ်တဲ သွက်ဂွံလဆံင် ဗှော်သ္ၚုညး တ္ၚဟ် လဝ်စိုတ်တဲ အဲပညာဂ္ဂိုင် ကိုအဲလဆံင်ဗှော်ဗှော်ညိ သ္ဂးဒိုတ်ရ။ မ္ၚိဟ်သ်ဂွံ မ္ၚိဟ်ဆာန်ဂကူဟွံသေင်၊ ဒှ်မ္ၚိဟ်မပ္ၚုဒ္ၚုက် ဖျေဂကူရ။ လ္ၚိဟ်သ္ဂးဂ္ဂိုင် ဟွံဒ္ဂိုက်ပေင်ကို အစောန်မ္ဂး မူဒ္ၚဲလိုမွဲ သုင်စောဲ ဂွံရော။ အဲအံင်လဝ် (ဘီ-အေ) ဟိုတဲ အာဂတပ္တရဟွံလေပ်၊ ကၠောန်ကမ္ဍောန်ဟွံဒှ်၊ တုင်လအာညးတ္ၚဟ်ရောဟွံတိ၊ မ္ၚိဟ်မအံင်ဗ္ၚး လဝ် ဘီအေ သ်ဂွံ ဒ္ၚဲလိုမွဲ သုင်စောဲဟွံဂွံရ။ မိုတ်လ္ၚိဟ်နွံဂှ် အစောန်လေဝ် ဒးကိုနွံရ။ လ္ၚိဟ်သ္ဂးနွံ အစောန်ဟွံမွဲ ကၠောန်ကမ္ဍောန်သွက်ဂကူကိ ယဝ်ဟိုမ္ဂး သွက်ဂွံ ဗှော်မောဝ်အာဟွံဒှ်ရ။ ဟိုတ်ဒှ်သ်ဂှ်ရ ဂကူဇကုဟွံမိက်ကိုဗ္ဂိုက်တ္ၚ ကဵုခ္ၚင်အာမ္ဂး လွလီစဂကူဒိုတ်ညိ။ သ္ဂု ဂကူဇကုဂှ် သဇ္ဇ ကိုနွံဒိုတ်ညိ။ ဒှ်မ္ၚိဟ်ဗှော်ဇကုတဲ မ္ၚိဟ်သ္ၚတ် ဂမ္ၚိုင်ဂှ်လေဝ် လွ ပ္ၚုဒ္ၚုက် ခလိုက်ဖျေညိ။ ဒးနွံကိုစိုတ် ညာတာသ္ဂု ကောန်ဂကူဇကုထေက်ရ။ ကောန်မန်ညး ဆာန်ဂကူတံလေဝ် စွံသ္ဂိ စိစိ ကှးကှးတဲ မ္ၚိဟ်လီစ သ္ဂုဂကူ၊ ပ္ၚုခလိုက် ဂကူဂှ် ပ္ဂဲါဂ္ၚဲရံင်ညိ။ ဆိုမ္ဂး တိမ္ဂး ပိုတ်တ် သ္ၚုတ်တ်ဗွိုက်ဖျေပဲါကဵုညိ။

ယွံညးမပ္ၚတရဂတ ကောန်ဂကူမန်တံ ညးဂမ္ၚိုင်၊ ကောန်ဍုင်အရင်ဂမ္ၚိုင်၊ ဂကူညးကိုညး သွက်ဂကူညးတံဂွံဗှော်မောဝ် တိုန်ဂှ် ညးတံပ္တိတ်ဗြဟတ်တဲ ကၠောန်ဒှ်င်ဂှ် ဂွံဆိုမိင်မံင်ရဟွံသေင်ဟာ။ ဂကူကေါန် ဍုင်အရင်ဂမ္ၚိုင်တံဂှ်လေဝ် ဂကူညးကိုညး ဂကူလိုရံင်င် နွံဒှ်င်ကိုတဲပရဲဒိုတ်ရ။ လ္ပိုဂှ် လေဝ် ဆတ္ၚဲကောန်ဂကူညးတံ မွဲတ္ၚဲခဝ် ဟွံသေင် မှးနူတ္ၚဲကောန်ဂကူဂှ်လေဝ် တ္ၚဲ ပရဲ ယွက်ကောန်ဂကူညးတံ နွံဒှ်င်ဏီရ။ ပိုဂကူမန်လေဝ် ကောန်ဍုင်အရင် မွဲဂကူ ကိုရ။ မူဟိုတ်ဟွံမွဲကို တ္ၚဲကောန်ဂကူ တ္ၚဲပ ရဲဂှ်ရော။ ပိုကောန်ဂကူမန် မ္ၚိဟ်သ္ၚတ် ဂမ္ၚိုင် သ္ၚိက်မိက်ဂွံ အခေါင်အဝ် မိက်ဂွံ ဝေင်သဘင် သိက္ၚ တ္ၚဲကောန်ဂကူမန် ကိုရ။ တ္ၚဲကောန်ဂကူမန် နွံဒှ်င်ကိုရ ညးဟိုဂှ် ပိုဂွံမိင်ကေတ်ကိုရ။ ဆဂးဂှ် မ္ၚိဟ်သ္ၚတ် ခေတ်ဂမ္ၚိုင်ဟွံပဂရ၊ ဟွံရံင်သ္ၚိ၊ ဟွံဂ္ၚဲဂ္ဂိုက် တဲ တ္ၚဲကောန်ဂကူမန် နွံဒှ်င်ဂှ်လေဝ် ဟွံတိ

ရ။ပွဲတဲ့ကောန်ဂကူဂှ် ပိုမှ°ဟ်သ္ဂတ်တံဟွံ ဗ္တိတ်လ္ဂိ သွက်ဂွံဝေင်ဒ္ဂုင် ကောန် ဂကူ ဂှ်ရ။

သွက်ပိုမှ္ဂဟ်သ္ဂတ်ဂမှိုင်ဂွံတီတဲ့ကောန် ဂကူမန်ဂှ် မှ°ဟ်ဇ္ဂော်ကောန်ဂကူမန်ဂမှိုင် ဒ္ဂးကျာန်စိုတ် ဒးလ´ ထ္ဂး ကို ထေက်ရ။ ဟိုတ်နူကို ဟွံလ´ ဟိုထ္ဂး ဟွံကျာန် တဲ့ ကောန်ဂကူမန်ဂှ်ရ။မှ္ဂဟ်သ္ဂတ်ခေတ်လ္ဂုဟ် ဂမှိုင် ဟွံတီပရောတဲ့ကောန်ဂကူ ဇကုရ။ တဲ့ကောန်ဂကူဂွံ သွက်ဂကူမန်ဂမှိုင် မဒှ် တဲ့ပရဲတဲ့ပြဲအိုတ်မဒှ်ရ။ ပိုမှ°ဟ်သ္ဂတ်ဂမှိုင် ညးညးအဲအဲ သွက်သ္ဂေံဒးဂိုင်သမ္တိလဝ် တဲ့ကောန်ဂကူမန်၊ ဒးဝေင်သဘင် တဲ့ ကောန်ဂကူမန်ထေက်ရ။

ပွဲအရာစေင်သဘင်တဲ့ကောန်ဂကူမန် ဂှ် သွက်စိုတ်ဆာန်ဂကူ ဂွံဇ္ဂော်မောဝ်တိုန် ညုံင်ရ်သ္ဂိုင် သမလ၊ ဝိမလတံညး၏ သွက် သ္ဂေံတီဂုဏ်ဇကု သွက်လိခ်ပတ် ဘာ သာသာသနာမန် ဟာဂွံကော့ဗ္ဒန်အာ သွက် ယေန်သ္ဂာင်မန် သ္ဂေံ ဇ္ဂော် မောဝ် တိုန် လဝ်စိုတ်တဲ့ ဒးဝေင်သဘင် ကျာန်စိုတ် တဲ့ကောန်ဂကူမန်ထေက်ရ။ သ္ဂေံဝေင် သဘင် တဲ့ကောန်ဂကူမန် သ္ဂေံအပို အ ခေါင်ဂှ် မှ°ဟ်ဇ္ဂော်မန်ဂမှိုင် ဒးဗ္တိတ်ဖြ ဟတ် ဒးကျာန်သွက်ကောန်ဂကူထေက် ရောင်။

ကာလလ္ဂုဟ် ဇိုန်ရဟာဂွံ အခေါင်အပို သွက်ဂွံကျာန် တဲ့ ကောန် ဂကူ ကိုလေဝ် မှ°ဟ်သ္ဂတ် ကောန်ဂကူမန်ဂမှိုင် ကာလ

ဒေသရင်တဲ့ ဗ္တိတ်ဖြဟတ် ကျာန်အာမ္ဂး ဟွံလံ ဂွံအခေါင် အပို ဂွံဝေင်သဘင်တဲ့ ကောန်ဂကူမန်မာန်ရ။ ယာဝ်ရမှ°ဟ်သ္ဂတ် ကို သိုကိုကောန်ဂကူမန်ဂမှိုင် ဟွံကျာန် တဲ့ကောန်ဂကူမန်မ္ဂး တဲ့ကောန်ဂကူမန် မန္ဒဒ္ဂိုင်ညိညဂွံလေဝ် မ္ဒးကော့ဗ္ဒန်အာဂှ် ဩဲဝ် ဖျေံစိုတ်အိုတ်ညိ။ ပွဲသဘင်တဲ့ကောန်ဂကူ မန်ဂှ် မပ္တံကိုပေါမန် သွက်ယေန်သ္ဂာင်မန် ဂွံဇ္ဂော်မောဝ်တိုန် ပေါပြုင်ချူလိခ် ကဗျ လက်ာ တ္ဂဟ်ဟ်ဝံဂှ်ကို၊ ပေါဂြ°ဝ်၊ ပေါ ဒံင် ထလိုက်၊ ပေါဂုင်၊ ပေါကွိတံဂှ် ဒး ကျာန်ထေက်ရ။

ပိုမှ°ဟ်သ္ဂတ်ဂမှိုင်ကိုလေဝ် အတိုင် ညးမစိုပ်ျး ထ္ဂးကိုပရောဂကူမန်ဂမှိုင်တံဂှ် ဂိုင်သမ္တိလဝ်တဲ့ သွက်ဂကူ၊ဘာသာ၊သာ သနာ၊ ယေန်သ္ဂာင်၊ လိခ် ပတ် မန် ဂမှိုင် ဟွံဂွံကော့ဗ္ဒန်အာဂှ် ဒှ်တာလျိုင်ပို ဖျေံလဝ် စိုတ်တဲ့ ညးညးအဲအဲ သွက်ဂွံပ္တရ် အာ ဂတဂှ် ဩဲဝ် သ္ဂ လ္ဂိ ဗ္တိတ် ဖြ ဟတ် ကာဝ် ဇ္ဂာန်ကျာန်အာအိုတ်ညိဒဒ်။

(မာံဆ` နှ်မန်)

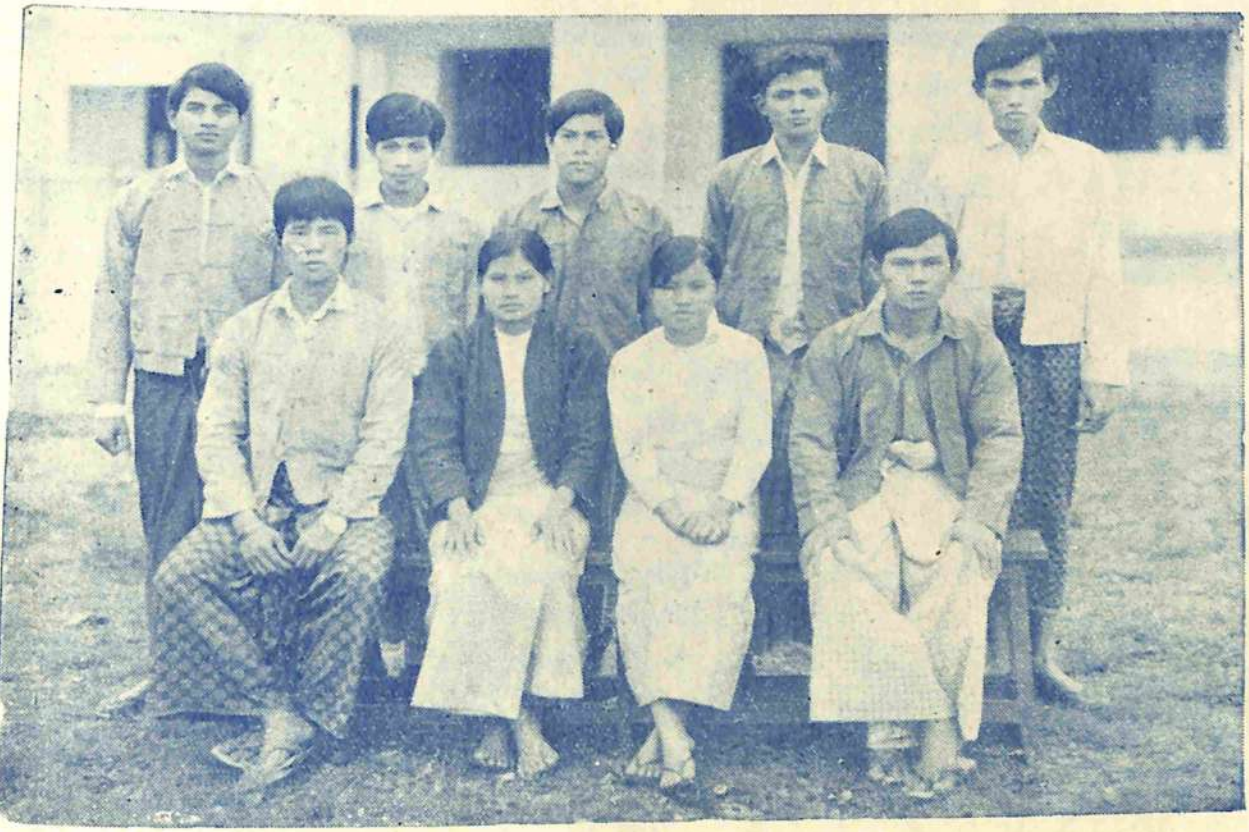

မန္တလေးတိုင်းရင်းသား စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆပ်ကော်မီတီ
တောင်ကြီးကောလိပ် (၁၉၇၀ - ၁၉၇၁)

ရှေ့တန်းဝဲမှယာ။ ။မင်းကြည်လှိုင်(အတွင်းရေးမှူး)၊ မိသန်းသန်းအေး၊ မိတင်ဝင်းရီ၊
မင်းကျော်ဝင်း(ဥက္ကဋ္ဌ)။

နောက်တန်း။ ။မင်းစိုးဝင်း၊ ပင်းတင်ဝေ၊ မင်းအောင်မြင့်(ဘဏ္ဍာရေးမှူး)၊
မင်းတင်မောင်မြင့်၊ မင်းသိန်းနိုင်။

ကျောန်ကမ္ဘောန်ကိုညီသာညိ

ကျောန်ကမ္ဘောန် ကောင်ကာ မမိက်ကိုမွဲမွဲမ္ဂး ကိုညီသာအိုတ်ညိ။ ယဝ်ဟွံညီသာမ္ဂး ကမ္ဘောန်ဇကု မကျောန်လဝ်တံဂှ်လေဝ် ဒှ်ဒးလိုလာ်အာဗွဲစှ်တ် ဨကန္တ ရောင်။ ညံင်ကိုကမ္ဘောန်ဇကု ဟွံလိုလာ်အာဂှ် ညးညးအဲအဲ စွံရဲဍ်သ္ဍိတဲ့၊ ကျောန်ဗက်အာမ္ဂး စိုပ်ကာလမွဲတ္ဍဲ ကမ္ဘောန်ဂှ် ဒှ်ဗိုန်ကိုဗိုဲ ဗွဲစှ်တ်ဨကန္တ ရောင်။

ကမ္ဘောန်မ္ဂးဂှ် ကျောန်ဒှ်ဍာံမ္ဂး သ္ဒးဒှ်ဍာံရောင်။ ယဝ်ဇကုဟွံကျောန်လဝ်ဒှ်တဲ့၊ စ္ၚဵဒုင်ကိုဒှ်ဒှ်ဂှ် ဒှ်သ္ဂောံဒှ်ကျုင်ကိုဇကုဟွံမာန်၊ ညးလို့လို့တံဂှ် ဖေက်ဒုင်ကမ္ဘောန်တဲ့ ဟွံမိက်ကျောန်စရ။ ကာလကျောန်ပ္ဍန်လေဝ် ဆဒှ်ကိုဒှ်ကျောန်အာ သိုစိုတ် သိုစရိုတ်ဟွံသေင်တဲ့ ကျောန်အာလ္ပှ်ဟ်ဟ်မ္ဂး ဗိုလ္ပှ်ဂှ်ဒှ်ဒှ်ရ။ ကျောန်ကမ္ဘောန်တ္ၚအ်မ္ဂး ဗိုတ္ၚအ်ဂှ်ဒှ်ဒှ်ရ။ ပူဂိုတ္ၚအ်ဂှ် ဗွဲစှ်တ်ဨကန္တ ဒှ်ဒးဓဝ်မောဝ်ရောင်။

ဂကူပိုမန်ဂှ် ကျောန်ကမ္ဘောန် မမိက်ကိုမွဲမွဲမ္ဂး ပ္ငံသ္ဒုင်အ္စာ ညးသ္ဂံမ္ဂး ကမ္ဘောန်ဂှ် ဒှ်ဟွံအာစိုပ် ဒ တဲ့ တဲ့၊ ဒွဲလိုတံဂှ် သ္ဒး လို လာ် အာ ဂှ် လေဝ် နွံတက်ကိုရ။ သဘက်ကမ္ဘောန်မ္ဂးဂှ် ပ္ငံသ္ဒုင်အ္စာသ္ဒးဂှ်လေဝ် ဟွံတဲ့မာန်ရ၊ ဒွဲသ္ဒး ပက္ဍးဂှ်လေဝ် သ္ဒးသ္ဒကိုရောင်။

မူဟိုတ်သ္ဂောံ ဟိုသာ်ဏံမာန်ရော၊ ညံင်ရညးဓဝ် တမ္ၚာတမ္ၚာတော် မဟိုလဝ်ကိုရ "ဗ္ဒမိဂိုင်–ကောန်ချိုတ်။ ကွ်ဂိုင်သိုင်က္ဍာ"ဂှ် ဍာံ တ ဗွဲ မ လောန်ရ။ ညးလို့တံဂှ် မဟိုစသာ်ဏံနွံကိုရ၊ ကျောန်ကမ္ဘောန်မ္ဂး–သ္ဒးဖက်ကိုဒြဟတ် မ္ဂိဟ်မာန်ရောင်။ ယဝ်ရဒြဟတ်မ္ဂိဟ် ဗက်ဟွံမာန်မ္ဂး ကမ္ဘောန်ဂှ် ဒှ်အာစိုပ်ဒတဲ့ဟွံမာန်ရ။ အရေဝ်ဗိုဏံလေဝ် ညးမဟိုစနွံကိုရ။

မွဲသာ်ပ္ဍန် ဒြဟတ်ဂိုင်တဲ့ ညးရံင်ကိုအဲ၊ အဲရံင်ကိုညး၊သ္ဍင်ရံင်ဒုင်ညးသ္ဂံတဲ့ ကမ္ဘောန်ဂှ် ဒှ်အာစိုပ်ဒတဲ့ပြဟ်ဟွံမာန်ရ။ ကမ္ဘောန်မ္ဂးဂှ် ဖန်ဖက်ကျောန်ဒှ်ဒးမ္ဂး စိုန်ဒြဟတ်မ္ဂိဟ်အောန်ကိုလေဝ် ဒှ်အာစိုပ်ဒတဲ့ပြဟ်မာန်ကိုရ။ ဆဂးဂှ်မ္ဂိဟ်ဇကု မကျောန်ကမ္ဘောန်တံဂှ်လေဝ် သ္ဒးကိုညီသာရောင်။ ယဝ်ရဟွံညီသာညးသ္ဂံမ္ဂး အာစိုပ်ဒတဲ့ပြဟ်ဟွံမာန်ကိုရ။

ဟိုတ်ဂှ်ရ ဂကူမန်ပိုတံညးဂမ္ဘိုင်ပ္ဍန်လေဝ် ညံင်ကို ကမ္ဘောန်ဇကု သ္ဂောံ ဓဝ်မောဝ်အာ ဓါန်ဂတတော်ဂှ် ဂိတ်ပ္တိတ်ဒြဟတ် ကျောန်ဗက်အာ ညီညီသာ သာညိဂှ် နူကိုဒ္ဍာန်ဇမ္ဗော့ ကိုဏာသ္ဂိ ကုကလောဖြဟာန်ပိုမန်တံ ညးဂမ္ဘိုင်မွဲ၀ါ ရအဴ။ ။

(မၚ်ကေကော)

ကြို့ပွတ်တုန်-ညှံ့ဝ်ရ ဖြုံဗောဝ်ဇွော် မွဲ တ္ဍုင်ကိုလောဝ်ထုပ်က္ဍုင်တဲ့ဒေံါတ်ပွဲဂတ မုဒ် ရှင် ကြို့ ပွတ် ကွာန်ကုံသတ်ရ။ ဟိုတ် နူ ကြို့ ပွတ် ဒေံါ ဟွံ လအ် ကေွံ တဲ့၊ ဗ္ဂ စိ ကောန်ထဝ်ကို မိစမ္ပာလေဝ် ကဝင်ရပ်ငွံ

ထိုင်ခွံတဲ့တိုန်အာသ္ဒူ။ကို ဖွတ်ရ၊ ကဥ္စာ ကိုသွောဝ် ဿိုက်ဂှ်အမူဒေံ နဲ့ဆာန် ကို ဒေံ ဗုဲ မဒံသိုက်ထဝ် ဘံ ညုး ဓါ ဩိုန် စွံ ကိ သ္ဒူ။ဒွဲစွံကပေါတ်ရ၊ စွံက ပေါတ်တဲ့ဒှ်အိုတ် ကြို့ပွတ် လေဝ် ဒဒှ်ဇကုမတိတ်အ ရဂှ်ကိုတိုန်ရမျာင်တုတ်ဝ ရ။ နဲ့ဆာန်ကို မဒံသို ထဝ်လေဝ် ဟိုဏ္ဍန်ဖျန်စ ဂလာန်ညိညု စှ်ေအာနူကြို့ပွတ်ရ။ ကြို့ပွတ်တုန် နူကိုရ ကြို့ပွတ် ကွာန်ကုံသတ်ဂှ် သိုက်ဟွံလွ၊ ဇက်တိတ်အှာ တရ်ဂတတော်ပုန်ရ။ မိစ

တံကိုနဲဆာန် မဒံသိုက်ထဝ်တံလေဝ် သို မရူတ္တးတဲညးဍုံပောင်၊ သေ္ငဲတဲသေ္ငဲတဲ ခြာတိတ်အာရ။

ကိ္ဍပ္ဍတ်တိတ်ဂွံ မွဲချိန်ခဏတဲ မိစမ္ဂါကို ဍုစိကော်ာန်ထဝ်တံညးဓါ သိုကို ပ္ဍံပိုဂ လာန် ကသပ်ညးကိုညးသိုတ်ဒ္ဂုင်ရ။ ဂွံမွဲခ

မေတ္တာဥာ်မှုံး

မဲ့ဝေနထိုင်

ဏာ မိစမ္ဂါဂှ် ဂွံက်ဍိုတ် မဂ္ဂခြေန်မန် မွဲအုပ် နူထိုင်စ္ဂံ ရပ်လဝ်တဲ။ သို့ရံင်တိတ်အာ သ ဘာဝနိုဂြိုပ်မှုးတော်ရ။ ပိုတ်နူဒှ်ဒ္ဂုင်အခိင် တမ်သ္ဂံတဲ ဇ္ဂာပ်ပ်ဒိုပ်မရံင်အာဂှ် ဆုဒုန် ချေဲက္ဂတ် နိုဂြိုပ်ဂမိုင်ဂှ် လမ္ဂက်ဍိုပ်ဍု ဒ္ဂုင်ဒ္ဂိုတ်ရ။ ဍ္ဂုဂ္ဂုး အာကာသ တော်ဖုန် လေဝ် ဓိုန်ရပ္ဂံဂူကိုလေဝ် မတ်ပြဂမိုင်ဂူ မိုလမ္ဂံတ်ဒ္ဂုင် ညုံင်ညးမလံက်လေတ်လဝ် ကိုမှင်ဗစံက်ရ။ ရံင်အါဇိုင်အာကါသတော် ပုန်လေဝ် မတ်ပြဂမိုင် ဓဇူဒ္ဂုင် ညုံင်မဂူ ဗက်ဒ္ဂုင် တမ်က္ဂ္ဍသ္ဒူးထေင်ကေတ်ရ။

'ဍုစိတံ အာက္ဂာန်လိုရော'

မိစမ္ဂါဂှ် ပိုသ္ဂဝ်ဒ္ဂုင် ကို သဘာဝ နိုဂြိုပ် သ္ဂက်သေ္ငဲဗိုသို့တံဂှ် လံအာ လလံလိုပ္ဂံ တိ၊ ဂွံမိင်ကေတ် ရမျာင်သ္ဂတ်ဗ္ဂဲမွဲ မှုံဒ္ဂုင် မတူရူကိုခုင်ဂတမုခ်ဇကုဂှ် သ္ဂာန်တိုန်မိဇ ကုမ၊ ညိကလေင်လုပ်ကျုင်တဲ ပါကော်မုခ် နူကိုဍင်တဲ ရံင်ကော်မုခ်သ္ဂတ်ဗ္ဂဲဂှ် မွဲခဏာ ရ။ ဓိုန်ဂှ်လေဝ် သ္ဂာန်ဇကု ပ္ဂံသေင်တဲသို ကိုပ္ဂံပိုမွဲသဝ် သိုတ်ဒ္ဂုင်ရ။

"ဒ္ဂို- ပိုအာက္ဂာန်ပာဒံဂံါရ။ အဇ္ဂဲဂှ် အာက္ဂာန်လိုရော"

ဍုစိကောာန်ထဝ်ဂှ် ပိုသ္ဂပ် မွဲအဆက် ဓဝ်သ္ဂာန်ပလန်တံရ။

'အဲလေဝ် အာက္ဂန်ပာဒံဂံါ ကိုရဍုစိ၊ဍုစိတံအာဂှ်အာဓေင် သက်က် ရပာ၊ ကိစ္ဂနံ့တဲအာ ပာ' သ္ဂတ်ဗ္ဂဲဂှ်ပိုသ္ဂပ်ကိုမွဲမွဲ အဆက်ဓဝ် ကလေင် သ္ဂာန်ပ လန်တံရ။

'ကိစ္ဂဗိုတော်ဗိုဏံဂှ် ပ္ဂံသေင်ရ၊ နာမိ စမ္ဂါဏံအံင်အာစှ်တာန်တဲ ဍို့န်လဝ်လိခ် သ္ဂက်ဂွံသ္ဂအ္ဂာပြ လ္ဂုပ်ာ လိခ် အ ခိင် ဓေ်၊ ကျုင် ဒးဍေ္ဂာန် က္ဂာန်ပာဒံဂံါရ။ ပိုတ်ဂှ်ရ သ္ဒူးပလံင်ဏာဓေ့ရ'။ ဍုစိ ကောာန်ထဝ်ဂှ် သိုမညုင်တ္တး လ္ဂ်မိစမ္ဂါပောင် ပိုတ်ဂွံဒး အာဂှ် သ္ဂာ်ကိုသ္ဂတ်ဗ္ဂဲဂှ်ရ။

'ဒ္ဂို- ကိစ္ဂဏံရောင်ပာ ဒေံပြ အဝ်— မိစမ္ဂါဂှ် အံင်လဝ်ကို စရင်(က)ပာ (ခ) ပာတဲ သိပ္ပံပာ ဝိဇ္ဇာပာ' သ္ဂတ်ဗ္ဂဲဂှ် ရံင်လ္ဂ်မိစမ္ဂါတဲ၊ သ္ဂာန်တံရ။

'အဝ် စမ္ဂါဂှ် အံင်လဝ်စရင်(က) နကို သိပ္ပံရ' သာ်ဂွံ စမ္ဂါ သ္ဂပ်ကို ဗွဲမ ယေန် သ္ဂာင်ရ။

'အံင်လဝ် ကိုစရင် (က) သိပ္ပံရပိုမ္ဂး မူဒှ်ပ္ဂံဆက်တိုန် တဍုသိုလ်ရော' သ္ဂတ် ဗ္ဂဲဂှ် ဆက်သ္ဂာန်တိုန်ပုန်ရ။

‘မိက်ဂွံကိုတိုန် အိုတ်အစောန်ရလေဝ် ပ္ဍဲသိုလေဝ် မဒ္ဂိုတံမွဲခေဝ် ဒး ကောန်ဒုၚ်၊ ဒ္ဂိုလေဝ် ဍုဒုၚ်ဗှော်အိုတ်တုဲဒေံဒ္ဂောတ်တ် တံဂှ်လေဝ် မံၚ်ဒုၚ်ဘာဖ္အိုတ်၊ ဟိုတ်ဂှ်ရ သွက်ဂွံဆက်တိုန်ဂှ် ဟွံလေဝ်ရ’ ဇၞီကေါန် ထဝ်ဂှ် ဒဒှ်ရမဆိုဒုၚ် ဒိုလ်ပ္ဍဲသိုဇကုဂှ် နကို ရမျာၚ်ကရောတ် ကသပ်ဂှ်ပေါၚ် ဟိုထ္ဍး ကိုသ္ဂောတ်ဇွဲဂှ် ဗွဲမလ္ဂူတပ်ရ။

‘အိ– အိ ဗိုဏံလေဝ် ခိုဟ်မွဲဗိုကိုရ၊ ဇၞီ ကာလဂှ်မှ နကိုဩန် ၚုဟ်ဂိတုဒ္ဂိုဂှ် ဂွံ ထံက်ပၚ်အာ ဒေံသ္ဂောတ်တံဂှ်ပ္ဍန် ဟွံသေၚ် ဟာ’ သ္ဂောတ်ဇွဲဂှ် ဇိုန်သ္ဂိုက်မိက်ဂွံဟိုဇ္ဍိုက် ဖ္အောဝ်ကို ဆက်တိုန် တက္ကသိုလ်ပ္ဍန်ကို လေဝ်ဂွံမိၚ်ကောတ် ဒဒိုက်ညး ဟိုလ´ ဒဒှ်ရ ဟွံလေဝ်ရောၚ်ဂှ် တိကောတ်တုဲ ဟိုကိုဖြ ဟတ်မွဲဂှ်ၚ်ပ္ဍန်ရ။

မိစမ္ပါလေဝ် ဟိုတ်နူညးဟိုဒုၚ် အရေဝ် ကိုမိဇကု ဗွဲမဒဍေဲဒယှ်ဂှ်ကို၊ တရမ္ဂးအာဂှ် လေဝ် တုပ်ဒုၚ်ညးဿံတုဲ သွက်ဒေဂှ်အာ အရိအဗၚ်ညးဿံ ပ္ဍဲဂှ်ၚ်တရ ရန်တုံတုဲ–

‘ကောကျာ်....

‘အဝ်စမ္ပါ အဲဂှ် ဟွံဂွံ [illegible] ခမိဏီရ။ [illegible] ဆာန်မန်’ မကော်စရ။ ဗွဲမဒ [illegible] ကော်ယ္ဂုလေဝ် ကော်ဂွံဒုၚ်ရ’

သ္ဂောတ်ဇွဲဂှ် ဟိုတ်နူစမ္ပါ ကော်ဒးကော ကျာ်တုဲ။ ဒဒှ်ဇကုဟုံဂွံဒှ်ခမိဏီကိုသိုက်ကိုယ္ဂု ဇကုဂှ် ဟိုလ´ ထ္ဍးကိုရ။ မိစမ္ပါလေဝ် သိုမ အိုတ်ဂအိုဂွပေါၚ်။

‘အဝ် ကောဆာန်မန် ကၠုၚ်နူလိုရော၊ အာကွာန်ဟာံဂႝါဟိုမ္ဂး ရကွာန် ဟာံဂႝါရ ဟာ’ သာ်ဂွံသ္ဂောန်တ်ရ။

‘လ္ဂုဟ်ဂှ် ကၠုၚ်နူလ္ဂုၚ်ရ။ ရကွာန်ဟာံ ဂႝါရ’ သာ်ဂွံဆာန်မန်ဂှ် သွဟ်ကိုရ။

‘မံာ်ဆာန်မန် အာလ္ဂုၚ်ဂှ် အာဝေၚ် သက်က်ဟာ၊ အာကိုကမ္ဂောန်ရဟာ’ ဇၞီ ကောန်ထဝ်ဂှ် သ္ဂိုက်ဂွံ တိဒိုအိုတ် သ္ဂးတုဲ ထပ်သ္ဂောန်တိုန်ပ္ဍန်ရ။

‘အဲဂှ် မံၚ်ဒုၚ်ဘာတက္ကသိုလ် ဍုၚ်လ္ဂုၚ် ရဇၞီ လ္ဂုဟ်သွဟ်ထိၚ်တုဲ ဘာက္ဂောတ်ဒုၚ် တုဲ စ´ ကၠုၚ်ဝေၚ်ကွာန်ရ။’

‘ကောဆာန်မန် တိုန်ဘာ တက္ကသိုလ် လိုရော (ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ)ရဟာ၊ ဂွံဂှ် ဂွံမူစိသ္ဂံ ရရော’။

‘တိုန်ဒုၚ် တက္ကသိုလ် အရာပညာရ။ (ပညာရေးတက္ကသိုလ်)ဂွံလဝ်ပိသ္ဂံတုဲရ၊ လ္ဂုဟ်ဂှ် သွဟ်လဝ်စတုဿသ္ဂံရ’။

‘သွဟ်မာန်ခိုဟ်ဟ်ရဟာ’ မိစမ္ပါဂှ် ဟွံ ဟိုမ္ဂး ဟွံဟို၊ ဟိုပ္ဍန်ရဂး ညံၚ်ဇ္ဂောဝ်ဍာ် ကြုဝ် ဟွံပိုတ်ဿုတ်ရ။

‘စိုတ်ဇကုဟိုမ္ဂး သွဟ်လဝ်မာန်ခိုဟ်ဟ် ထေၚ်လေဝ်၊ ဆဂးညးဇ္ဂောတ်တေံ ဗိုလိုဂှ်ဟို ဟွံမာန်ရ’။

နနဲမပ္တံသာ်ဂွံ ညးမွဲပါ်ၚ် အဲမွဲပါ်ၚ် အရေဝ်ခိုဟ်ကၠုၚ်ဒုၚ်ညးဿ၊ ညးဂမ္ဂုၚ်ဍိ ဇရိုက်ရောၚ်တိုန်ကို၊ ကွိုပ္ဂတ် အာသိၚ်ဍိုန် ဇ္ဂဲကိုမ္ဂ ကျာဝ်ရံၚ်တိတ်အာ ဒဒှ်ရမစိုၚ် ရှၚ်ကွိုပ္ဂတ်လမိုၚ်ဂှ် ဒေသ္ဂံတိကောတ်ရ။

'ဗ္ဂစီ၊စမ္ပါတံ စပုင်တဲ့ရဟာ၊ ဟွံဂွံစၚာ်
မ္ဂး ဓၞော်စလေင် အဲရံင်ကိုကပေါတ်'။

'နူဂယးၚံပိုစလစ်နူကွာန်တဲ့ရ၊မဒံဆာန်
မန် ဟွံဂွံစၚာ်မ္ဂး ဓၞော်စလေင် ပိုရံင်လဝ်ကိုကပေါတ်လေဝ်' သၟ်ဝွံ ဗ္ဂစီကောန်ထဝ်
ဂှ်ကလေင်ဟိုတဲ့–

'ယွံ၊ ဗ္ဂစီ အဲဓၞော်စပုင်မွဲခၚာရ' သ္ဂးတဲ့
ဓၞော်အာရ။

ဆာန်မန်ဂှ် နူဂယးပြဟ် သုင်လဝ်ဍၟ်
လက်ဖက်မွဲပ္ဍာန်ကို ကွာင် မွဲဓါကရေက်
ပေါင်ရ။ အရေဝ်ခိုဟ်က္ဍုင်ဒ္ဂုင် ညးဿ တဲ့
နူကိုရှင်ကွီပ္ဍတ် ဖြပ်ဗု တေံလေဝ် ဟွံဒှ်စ၊
လ္ဂဟ်မှ သ္ဂဒံတီကေတ် ဒဒှ်ဗျု်ရ။

ဆာန်မန်စပုင်တဲ့ ရာန်နုင် ကွာင်ဍုင်မွဲ
ခုပ်တဲ့၊ 'ဗ္ဂစီကိုစမ္ပါ ဟွံစပုင်မ္ဂး စကွာင်
ဏံညိ'သ္ဂးတဲ့ဒုင်ကိုဗ္ဂစီကောန်ထဝ်ရ။

'မူပရော ဗ္ဂစီတံဟွံဗျု်ရ'

'ကွေံလေဝ်ကောန်ဆာန်မန် သ္ဂးသ္ဂး
နုင်'ဗ္ဂစီရာန်ကောထဝ်ကိုမိစမ္ပါဂှ်သိုမညာ
ဘာစိုတ်ပေါင်သ္ဂးတိုန်ရ။

'ကိစ္စဟဲ့ရ စညိလ္ပညာစိုတ်ညိ' ဆာန်
မန်ဂှ်သ္ဂးသၟ်ဝွံတဲ့ ဍေန်သုင်စံက်စီကရေတ်
ဍတ္ဍုင်ရ။

'စမ္ပါဂွံမံင်ဂှ်သိုဒဒှ်ဒယှ်လဝ် နွံဒ္ဂုင်ဟာ'
သိုမပြောဟ်ပ္တိတ် ယက်စံက်ပေါင် သ္ဂာန်
ဘ်ရ။

'သိုပြေဲအဲ ဗ္ဂထဝ်ပေင်သမ္ဘာအာဒေန်
နွံဒ္ဂုင်အရာပ်ပလိုတ်ရ၊ ချပ်လဝ်ဂှ် အပ်ကို
ငသိုဂှ်ရ၊ စရိတ်စသုင်ဂှ် ဇကုကိုလေဝ်'

'အဝ်– ဗ္ဂစီ ထဝ်ပေင်ဂှ် ပြေဲဗ္ဂစီဟာ၊ မုဟွံသ္ဂဲကိုသိုပိုရ။ သိုပိုလေဝ် နွံဒ္ဂုင် အရာပ်ဂှ်ကိုရ။အေဝ်စမ္ပါလေဝ် စိုပ်အတေံတဲ့ လံအဲ ဘာဂွံပံက် မုအရှိအဗင်နွံမ္ဂး ဟိုလ္ပညာ ညိ၊ အာ ဓ္ဂာန် လိခ်ကို ကွာန် ပိုလ္ဂဟ်ဂှ် တင်ဂၚ်ဗွဲမလောန်ရ'။

နပ္ဍံသၟ်ဝွံ ကျာဒးက္ဍုင်ဒ္ဂုင်ညးဿံ ဒိုကိုစိုပ်ဍုင်ရေဝ်ရ။ စိုပ် ဍုင်ရေဝ်တဲ့ နူကိုဓၞော် သ္ဂဟ်ဗ္ဂါအ် ဒိုကိုစိုပ်ဟာံဂါ ဂွံပ္တိုန်ဖျေ ကပေါတ်စမ္ပါတံဂှ် နကိုအရှိအဗင် ဆာန်မန်ဖ္တိုတ်ရ။ ဟိုတ် နူ မပ္ဍံသၟ်ဝွံ တဲ့လေဝ် ဍုက်ကေဝ်အာ ညးဿ ဗွဲမလောန်ရဟွံ သေင်ဟာ။

○ ○ ○ ○ ○

(၂)

မိစမ္ပါလေဝ် စိုပ်ကွာန် ဟာံဂါ တေံတဲ့ မာနဲ အ္စာဖြဲဂှ် ဟွံစွံတဲ့ ဗွဲမဍုက်ကေဝ် ဒဒှ်ဒယှ်ပေါင် ဆက်ဆေံကို ရဲကွာန်တံဂှ်ရ။ ကာလတိုန်ဘာပ္ဍန်လေဝ်မွဲဟာန် ကောံကရော် ကွ်ုးဘာ သ္ဂတ်ဂမ္ဍိုင်ဂှ်ပေါင် တိုန်ရ။ လိခ်ကိုဂွန်ကို ဒ္ဂဲကွ်ုးဘာတံ ဟွံက္ဂးစိုတ်ဂှ် ကာလ လဆောဝ် ဗက်အာဒိုစိုပ်သိုတဲ့ နကိုစိုတ်ဂိုင်ငပေါင် ဟိုထ္ဂး တော်ပျးကိုရ။ ကောန်ငှ်ကွ်ုးဘာ လ္ဂိုလ္ဂဟ်တိုန်ဘာတဲ့ လရိအ်ယာံဒ္ဂုင် မိမတံဂှ် ဇုင်တက်ဒ္ဂုင် ယဝ် ညာတ်မ္ဂး မပ္ဍံကိုကွာင်ခဲရာန်ဗွတဲ့ လေှ် လှန်ကော်ပ္တိုန်ဏာဘာရ။ ဂိုင်မိင် ဂိုင် ညာတ် သ္ဂက်ဂမြင်ဍၚ် ဂွံကြိင်ဍုဟ်ရန် တှ်တဲ့၊ မပ္ဍံကိုပေါ် သုတ်ဇာတ် မခိုဟ်ဆဲ တံဂှ် လ ထ္ဂးကိုဒ္ဂုင်လ္ဂိုန်ရ။ ဟိုတ်ဗက် အ

လိၢ်တီကတၢ် အခိက် ကွး ဘၣ သ့တ်တံ စိၤတံၢ်ဒ်ရၤ ကွးဘၣလိၢ် မ့ၢ်ကိၢ်စိတ်မလိၤဘၣ ဖြိၣ်ဘၣတံၢ်ဒ်လေၢ် ဂိၢ်ဖေက် ဟ့ံဂ့ံကလင် ပေၢ်ါတဲ့ တိန်ဘၣဒိန်က့ၤင်အိတ်ရ။

ဇ်နူဘၣ သၢ်တဲ့ပုန်တုန်လေၢ် ဟုမ်ခ့ၣ် အောဟ်စပုင်သွ လွဟ်ကိုင် ကြြၢတ်တဲ့ဒ် အိတ်တဲ့ ထွးကိၢ်လိၣ် ကွးဘၣတံ မက့ၤင် သ့ၣန်စိုၢ်ဒ်ရ။ ဆတံၢ်ဟ့ံက ပွဲသိုညးသွစ မ့ၢ် ကၣကုသိၢ်ကိၤလေၢ် ယၢ်ဒ်တဲ့ကူၣတ်ဘၣမ့း ပွဲဒ့ဘဲမကြၢတ်ပုၣန် ပြေၢ်ခုၢ်တံၢ်ဒ် မွဲဟၣန် သ့တ်ဝုတ် ရဲကွၣန်ဂမိၤင် သ့ေၣံဆိုကတ်ၢ် မိစမ့ၢ်ါမၣန်ပုန်ရ။

ကၣလၢ်ဒ်မ့း 'အၣ်–အ့ၣဖြပို နတဲမရပ် ကွေဟ် (ဇၢ်) ရပ်လိၣ်အုပ်ဒ်ဒးရပ်ဒ့ၤင်ခ့ဘဲ ပုၣန်ဒ် ခံက်ခေ့ၣ်အဂၢိၣ်ပုန်ကေံ့ရ'

ရဲသ္ဘွဲ တံၢ်ဒ် ဟိုမေက် ဇိ တံ မ့း 'အၣ် မ့ၢ်ဟ်ကိုး ကမ့ေၣန်မ့းဒ် စၢ်ခြၣရေၣ်အ့ ဟ့ံဂ့ံ ရောင် ဟ့ံသေၣ်ဟၣ၊ ရှဲဒ့ၤင်ကမ့ၣန် ကွံမၣန် မံၣ်ဟၣ'

သၢ်ဝ့ံ ကလေၣ်ဟိတ် ဝ့ံမ ဆၣန် ဒူၣန် လွဲၤန်ရ။ ဟိတ်နူ ဒိုက်ပေၣ်တ် ကိုဂုတ် မရေၣ်တ့ၤင်ဗိုလ် မဖ့သၢ်ဝ့ံ နၣနၣသၢ်တဲ့၊ 'အစၣဖြသ့တ်တံၢ်ဒ် မ့ၢ်ဟ်ဝိန်ရ ဒ့ၣတ်ကို လေၢ် စီကုးကွေံကွေ့ မွဲတဲ မ့ၢ်ဟ်အစဲတံၢ်ဝ့ံ နံ့ကိုစိတ်စရိတ် စေတ့ၣနၣခိုဟ်ဖြ ဇိတံၢ်ဒ် ဂ့ဘဲ ဟ့ံလေဘဲရ' နနဲသၢ်ဝ့ံ ဟိုထိုင်သးဒ့ၤင်ဇ့ၣပ်ပ် ပါၣ်အလုံသိၤကွၣန်မွဲရ။နဘဲဒေန်မိထပ်ပဒေၣ်မ ဒ်မိသေဲမသေဲဓါၣ်ဒ်လေၢ် ဟိတ်နူကောၣန်ဟ့ဲ ဒ်မွဲသၢ် ဟိတ်နူ စမ့ၢ်ါဒိုက်ပေၣ်ဒ့ၤင်ကိုဝတ် ဇ့ၢ်သ့တ်လေၢ် မွဲသၢ်တဲ့ သွိက်ဆၣန်တ ဒ့ၤင် ညံင်ကောၣန်ဖျၤန်ဖြိဟ်အရေၣ်မဒ်ရ။

ပွေၣ်ညးမထိုင်းသးဂမိၤင်ဒ် မၣံဆၣန် မန်မွဲလေၢ် တွ့ၢ်လုပ်လွှဟ်ကိၤရ။

'နူကိုစမ့ၣစိုပ်က့ၤင်ကွၣန်တံၢ်တဲ့ကောၣန် ငု့ၢ်ဖြိပ်ဘၣ ကောၣန်ငု့ၢ်ပြေးသွၢ်ဒ့ၤင် ပွဲဂ့ၢ်တံ ဒ်လေၢ် တိန်ဘၣဗိန်တိန်အိတ်ရ'

'အိ ဇ့ၣပ်ပ်အရာပြ့ၢ်သ့ဘဲခိုဟ်တိန်ဒ့ၤင် ဖွို့တ်ရလေၢ်' မဖ္ဖံသၢ်ဝ့ံ ဟိုထိုင်သးဒ့ၤင် လွဲၤနံ့ရ၊

'ဂုတ်မိစမ့ၢ်ါမွဲမၢ်ဟ့ံသေၣ် ဂုတ်အၣစ ဇ့ၢ်ဇ်နူဘၣတက္ကသိုလ်လေၢ် ပါၣ်ဒ့ၤင်ဝ့ံ ဂိၤင်ရောၣ်ဟ့ံသေၣ်ဟၣ' သၢ်ဝ့ံမိစမ့ၢ်ါ က လေၣ်ပက်ကိုဂလၣန်ဒးဒးတဲ့။

ဆၣန်မန်ဒ် သိုကိုဟ့ံကိုမွဲသၢ် အုပ်ကေ့ နိဂိနကိုဂရိၣ်'ပေါ်ပေါ်'လွဲၤန်ရ။ဂလ မိစမ့ၢ်ါဟိဒ် ခ့ၣံဖြတ်ရ၊ အ့ၣဇ့ၢ်မအုပ် ဘၣဒ်ဟိတ်နူယဲဖြိဟ်ချိတဲ့၊ဒးတိန်လၢ် ဂညၤဇ်က့ၤင်ဟ့ံလံတံၢ်ရ၊ ဟိတ်ဒ်ရဇ့ၣ လိၣ်ကိုကွးဘၣတံ ဟ့ံမၣန်ခိုဟ်ဟ်တံၢ် ကောၢ်လၢ်ဆၣန်မန် ကိုရိဗၢ်ဗိၢ်ဇ့ၣန် ရ၊ ဆၣန်မန်လေၢ် နံ့ပိက်ဆနွ့သိုက်မိ ကို ဌၣန်မိ–ရၣမည့,ဇကု ဇ့ၢ် မောၢ် ပွဲအရာပညၣကိုတဲ့၊ ဒုၢ်ကေတ်တဲ လေဘဲသွၣရ။ ဟိတ်နူကို တိန် လၢ် တ သိုလ် အရာ ပညၣဒ် လေၢ် ဂ့ံ'ဒ့ဂရိ' က့ၤင်နူဘၣတဲ့မ့း၊ ဘၣ–တန်မူလ ကွ ဇကုတံ သ့တ် ညံင်ဒေ့ၣံဒ်ကဆံင် တန်ဒေါၣ်ဒ် ချပ်လၢ်ပွဲစိတ်တဲ့ဒ့ၤင်ရ၊ ဆၣန်မန် ကို မိစမ့ၢ်ါဒ် ဇ့ၣန် လေ ဇ့ၣနိဒ့ၤင်ပွဲမွဲဘၣ၊ စိတ်ဆနွ့ တၢ်ရန် တ့ဟ်ဟ်သၢ်ဒ်လေ ၢ် တုပ်ဒ့ၤင်ညးသွံဇ

အရာ၊ ဟိုတ်နူစိုတ်တုပ်သ္ပဟ်ဒှ် မွဲပၚ္ဍောဝ် ဗီုဏံဂှ်ရ၊ ဟွံခြာသက်ဂတာပ်လံ အာစိုပ် ဒှ် ကဝေင် ဘဝညး မသ္ကုက် ဆာန်တ ရေင်ဍ္ဍံရ။

ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ

‘အခေါတ်ဆာန်မန် ဗော်သ္ပဒှုင်ဍုက် ကောဝ်ကို မိစမ္ပါဂး’

ဍာစီဗု မဒှ် မိဆာန်မန်ဂှ် ဒှ်ရဆာန်မန် ဆက် ဆောံ ဒှုင် ကို စမ္ပါဂှ် ဟွံဒးစိုတ်တဲ သ္ဂာန်တကောန်ဂှ်ရ။ ဗွဲစှ်တ်တုန် ပွဲတ္ပို ရး မေတ္တာဆာန်မန်ကိုစမ္ပါမသ္ကုက်ဆာန် တဒှုင်ရေင်ဍ္ဍံ နကိုစိုတ်စရိုတ်တုပ်၊ ဆန္ဒ တုပ်ဂှ်၊ လဗိုတ်ကျာ သွက်ဂွံ လပိုက်ပလို ကော် ကၠုင် စိုပ် တရ ဟွံသေင်ဟာ။

‘မိမွဲ ဍ္ဍောန်ဒှုင်လိခ်ပွဲမွဲဘာဝေ်ရဂှ် ဟွံ ဍုက်ညးသ္ကံ ဂွံမံင်ဟာ’ ဆာန်မန်ဂှ် နူမပ လေပ်ဒှုင်ထိုင် သွက်သ္ကောံတိုန်ဘာဂှ် ညိုင် ဟွံသေင်မွဲသ်ကို ကလေင်ဟိုတ်ကိုမိဂှ်ရ။

ဗွဲစှ်တ်တုန် ဒှ်ရ မိဇကု ဟွံတုပ်စိုတ် ကိုစမ္ပါဂှ် ဆာန်မန်တိဒှုင်ပေင်ရ။ မူဟိုတ် ရောဟိုမ္ဂး၊ သို့ဆာန်မန်တံဂှ် တိဗုလေပ် နွံ ပန်ဇြာ၉က,ပြင်၊ ကုံသတ် ဒုရေန်လေပ် ဃောဆင် ဃောသာတ်မဒှ်ရ။ မ္ဂိဟ် ဂွံစ သုင်ဂှ်လေပ်သိုမွဲသိုဂှ်ပြိပ်ရုံင်မှ မ,ဆာန်မန် နဲ့အံက်၊ မိဍာစီဗု၊ဆာန်မန် နွံဒှုင်ညးပိဏံ ပေင်ရ။ ဟိုတ်နူဍိုက်ပေင်ဒှုင်ကို ဗိုန်ဒြပ် တိဍ္ဍ်ဗီုဏံတဲလေပ်ကို၊ ဟိုတ်နူကိုကောန် ဇကု မာံဆာန်မန်ဂှ် ပညာသ္ပုင်တဲ သ္ကောံ ကတ်ဍ္ဍောန်ဒှုင် ကွတ်ပညာ တက္ကသိုလ် အရာပညာ ပွဲ ဍုင်လ္ပုင် တော်ဂှ် လေပ်ကို၊ ဍာစီဗုဂှ် မာနတိုန်ဒှုင် ညိုင်ညးတုပ်ကိုအဲ ဟွဲရ။ သ်ဂွံ ညးထေင်ကေတ်လပ် ဇကု ညးရ။မ,ဆာန်မန်တံနဲ့အံက်ဟွံဟိုဟွံသ္ဂး သိုတ်တ်ဖြဖြပေင်ရ။

‘ဍုက်ကောဝ်ဒဒေ်ဒယှ်ညးသ္ကံ သက်က် ရဟာ၊ ဖက်အာကိုမေတ္တာ ဆာန်အာ ညးသ္ကံ တဲရဂး’ ဒုတိယမ္ဂိ ဍာစီဗုဂှ်သ္ဂးတိုန် ဗွဲဟွံဒးကိုစိုတ်ဗှ်ရ။ ဆာန်မန်လေပ် နူ ခေါတ်တ် ဒှ်ကိုစိုပ် တဲ့ဏံ စိုန်ရဟွံ က လေင်စးဂလာန်ကို မိမစါ မွဲဝါကိုလေပ်၊ အလန်ဏံဂှ် ဟိုတ်နူစပ်ဒှုင်ကို ကိစ္စဂှ်ဩိုဟ် ဇကုကို၊ ဟိုတ်မိက်ဂွံ ဖဍိုန်ကော် မာန မိ ဇကုတဲ၊ မိက်ဂွံကို ဂွံလညာတ် ဍုံပြကို ရန်တွံတဲ။

‘ယပ်ရ ဆာန်အာ ညးသ္ကံ တဲရ ဟိုမ္ဂး မိဟွံတု’....

‘ဒိုအ်– ဆာန်မန် အရေပ်ဗော်လွဆက် ဂတတော်ရ’ ကော အ ရေပ် ဆာန် မန် ဟွံ အိုတ်ဏိဂှ် ဍာစီဗုတတ်ပဒေါါကော်ရ။

‘ဘဝဗော်ကို ဘဝဍုံ ဗော်ကလေင်စတ် ကၠာတ်ရုံင်စမ်၊ တုပ်သ္ပဟ်ဒှုင် ကိုရဟာ’ ဆာန်မန်ဂှ် သိုကို ဟွံဟိုမွဲသ် ကလင် သိုတ်ဒှုင်ရ။ ‘ကိုဩန် ငှုဟ် ဂိတု ဍုံမွဲ ချေဲဂှ် ကိုဒးဗ္ဗဒှုင် မ္ဂိဟ်ပွဲကွာန်ဍုံတော် မွဲ သိုဂှ် ဗော်မိက်ဂွံဗိုင် ဗ္ဗကို ဍုံကိုဟာ၊ ကို စမ္ပါဟိုမ္ဂး ဗိုလပ်လေပ် အဲတုပ်စိုတ် ဟွံ မာန်ရ။ ဒှ်ပိုတုပ်စိုတ် ဟိုလပ်အရေပ်ကို ‘မပ်လိ’ဍုင်ရေပ်တော်တဲရဂှ် ဗော်တိဒှုင်ရဟွံ သေင်ဟာ”

ဍာစီဗုဂှ် နကိုဂလာန် မာန မပါဂှ် သ္ဂး တဲ၊ ဍိန်သုင်ဒှုင်စံက် သ္ပဗိုဟ် သတ်ရ။

လိုဟ်တိကေတ် အခိုက် ကွး ဘာ သ္ဂတ်တံ
ဇိုဏံဂှ်ရ၊ ကွးဘာလို့ မ္ဂံကိုဝိုတ်မလိုဘာ
ဗြိပ်ဘာတံဂှ်လေဝ် ဂိုင်ဖေက် ပ္ဍဲဂွံကလင်
ပေံါတဲ့ တိုန်ဘာဗိုန်က္ဍုင်အိုတ်ရ။

ဇွဲနူဘာ သဝ်တဲ့ပ္ဍန်တုန်လေဝ် ဟုမ်ညုဲ
'အောဟ်စပုင်သ္ဂ လ္ဂဟ်ကိုင် ကြကြာတ်တဲ့ဒ္ဍ
အိုတ်တဲ့ ထ္ဍးကိုလိဒ် ကွးဘာတံ မက္ဍုင်
သ္ဂာန်စိုပ်ဂှ်ရ။ ဆဏံပ္ဍဲက ပွဲသိုညးသ္ဂစမ္ဍိ
ကာကုသိုကိုလေဝ် ယဝ်ဒ္ဍတဲ့က္ဍာတ်ဘာမ္ဂး
ပွဲဒ္ဍဲမကြာတ်ပ္ဍာန် ပြေင်ခုင်တံဂှ် မွဲဟာန်
ဘ္ဂတ်ဝုတ် ရဲက္ဍာန်ဂမို့င် သေ္ဂံဆိုကေတ်
မိစမ္ဂါမာန်ပ္ဍန်ရ။

ကာလဂှ်မ္ဂး 'အခ်–အ္ခာဗြဲပို နတဲမရပ်
ကေ္ဂဟ် (ဓဇ်) ရပ်လိဒ်အုပ်ဂှ်ဒးရပ်ဒ္ဍုင်ခ္ဍဲ
ပ္ဍာန်ဂှ် ဍုံက်ဍေန်အာဂြိုင်ပ္ဍန်ကေ္ဂံရ'

ရဲ သ္ဍ တံဂှ် ပ္ဍိမေက် ဗို ဏံ မ္ဂး 'အခ်
မ္ဍိဟ်ကို ကမ္ဍာန်မ္ဂးဂှ် စဂ်ခြာရေင်သ္ဍ ပ္ဍဲဂွံ
ရောင် ပ္ဍဲသေင်ဟာ၊ ရုဲဒ္ဍုင်ကမ္ဍာန် ဂွံမာန်
မံင်ဟာ'

သဂ်ဂွံ ကလေင်ပ္ဍိတ် ဍဲမ ဆာန် ဌာန်
လ္ဍိန်ရ။ ပ္ဍိတ်နူ ဍိုက်ပေင်တ် ကိုဂ္ဍ
မရေင်တ္ဍုင်ဗိုလ် မဖ္ဍသဂ်ဂွံ နာနာသဂ်တဲ့၊
'အစာဗြဲသ္ဂတ်ဏံဂှ် မ္ဍိဟ်ဗိုန်ရ ဍောတ်ကို
လေဝ် စီက္ဍးကေ္ဂံကေ္ဂံ မွဲတဲ မ္ဍိဟ်အစဲဏံဂွံ
နွံကိုစိုတ်စရိုတ် စေတနာခိုဟ်ပြဲ ဗိုဏံဂှ် ဂွဲ
ပ္ဍဲလောဲရ' နနဲသဂ်ဂွံ ပ္ဍိထိုင်သးဒ္ဍုင်ဇ္ဍာပ်ပ်
ပါင်အလုံသိုက္ဍာန်မွဲရ။ နဲဒေန်မိထဝ်ပင်မ
ဒ္ဍမိသေဲမသေဲစါဂှ်လေဝ် ပ္ဍိတ်နူကောန်ပ္ဍဲ
ဂှ်မွဲသဂ် ပ္ဍိတ်နူ စမ္ဂါဍိုက်ပေင်ဒ္ဍုင်ကိုဝတ်
ဇ္ဍဂ်သ္ဂတ်လေဝ် မွဲသဂ်တဲ့ သ္ဍိုက်ဆာန်တ
ဒ္ဍုင် ညံင်ကောန်ဖျုန်ဂြိုဟ်အရေင်မဒ္ဍရ။

ပ္ဍာဝ်ညးမထိုင်းသးဂမို့င်ဂှ် မာံဆာန်
မန်မွဲလေဝ် တ္ဂ လုပ်သ္ဂိဟ်ကိုရ။

'နူကိုစမ္ဂာစိုပ်က္ဍုင်က္ဍာန်ဏံတဲ့ကောန်
ငှ်ဗြိပ်ဘာ ကောန်ငှ်ပြးသ္ဂဝ်ဒ္ဍုင် ပွဲဂုံင်တံ
ဂှ်လေဝ် တိုန်ဘာဗိုန်တိုန်အိုတ်ရ'

'အိုဲ ဇ္ဍာပ်ပ်အရာပြ ်င်သ္ဍဲခိုဟ်တိုန်ဒ္ဍုင်
အ္ဍိုတ်ရလေဝ်' မ္ဍံသဂ်ဂွံ ပ္ဍိထိုင်သးဒ္ဍုင်
လ္ဍိန်ရ၊

'ဂုဏ်မိစမ္ဂါမွဲမင်ပ္ဍဲသေင် ဂုဏ်အာစာ
ဇ္ဍဂ်ဇွဲနူဘာတက္ကသိုလ်လေဝ် ပါဒ္ဍုင်ဍဲမ
ဂုံင်ရောင်ပ္ဍဲသေင်ဟာ' သဂ်ဂွံမိစမ္ဂါ က
လေင်ပက်ကိုဂလာန်ဒးဒးတဲ့။

ဆာန်မန်ဂှ် သိုကိုပ္ဍဲကိုမွဲသဂ် အုပ်ကေ္ဂံ
နိဂိုနကိုဂရိုင်'ပောဝ်ပောဝ်'လ္ဍိန်ရ။ ဂလာန်
မိစမ္ဂါပ္ဍိဂှ် ဍုံပြတ်ရ၊ အ္ခာဇ္ဍဂ်မအုပ်စုပ်
ဘာဂှ်ပ္ဍိတ်နူယဲဂြိုဟ်ချိတဲ့၊ ဒးတိုန်လဝ် ရုင်
ဂညုဲဇွဲက္ဍုင်ပ္ဍဲလံဏီရ၊ ပ္ဍိတ်ဂှ်ရစ္ဍာန်
လိဒ်ကိုကွးဘာတံ ပ္ဍဲမာန်ခိုဟ်ပ္ဍဏီတဲ့–
ကောဲလဝ်ဆာန်မန် ကိုရိုဗ်င်ဗိုင်စ္ဍာန်ဒ္ဍုင်
ရ၊ ဆာန်မန်လေဝ် နွံပိုက်ဆန္ဒသ္ဍိုက်မိက်ဂွံ
ကို ဌာန်မိ–ရာမည,ဇကု ဇ္ဍဂ် မောဝ် တ
ပွဲအရာပညာကိုတဲ့၊ ဒုင်ကေတ်တဲ ဍဲမ
လောဲသ္ဂာရ။ ပ္ဍိတ်နူကို တိုန် လဝ် တက္က
သိုလ် အရာ ပညာဂှ် လေဝ် ဂွံ'ဒိဂရိ' ဇွဲ
က္ဍုင်နူဘာတဲ့မ္ဂး၊ ဘာ–တန်မူလ က္ဍာ
ဇကုဏံ ဘ္ဂတ် ညံင်သေ္ဂံဒ္ဍကဆံင် ဘာ
တန်ဒေါဝ်ဂှ် ချပ်လဝ်ပွဲစိုတ်တဲ့ဒ္ဍုင်ရ၊ မ
ဆာန်မန် ကို– မိစမ္ဂါဂှ် စ္ဍာန် လေ
စ္ဍာန်ဒ္ဍုင်ပွဲမွဲဘာ၊ စိုတ်ဆန္ဒ တင်ရန်တ
တ္ဂဟ်ဟ်သဂ်ဂှ်လေ ဝ် တုပ်ဒ္ဍုင်ညးသ္ဍဇ္ဍာ

အရာ၊ ဟိုတ်နူစိုတ်တုပ်သ္ပဟ်ဒ္ဒ မွဲပ္ၚောဝ် ဇိုဏံဂှ်ရ၊ ဟွံခြာသက်ဂတာပ်လံ အာစိုပ် ဒ္ဒကဝေင် ဘဝညး မသ္ဂိုက်ဆာန်တရေင်သ္ညံရ။

ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ

'အဓဝ်တ်ဆာန်မန် ဇေ်သွဒ္ဒင်ချက်ကောဝ်ကို မိစမ္ပါဂး'

ဇ္ဇာစီဗု မဒ္ဒ မိဆာန်မန်ဂှ် ဒ္ဒရဆာန်မန် ဆက်ဆောံ ဒှ်င်ကို စမ္ပါဂှ် ဟွံဒးစိုတ်တုဲ သ္ပာန်တကောန်ဂှ်ရ။ ဗွဲစှတ်တုန် ပွဲတ္ဂိုရး မေတ္တာဆာန်မန်ကိုစမ္ပါမသ္ဂိုက်ဆာန်တဒ္ဒင်ရေင်သ္ညံ နကိုစိုတ်စရိုတ်တုပ်၊ ဆန္ဒတုပ်ဂှ်၊ လဗိုတ်ကျာ သွက်ဂွံ လပိုက်ပလိုကေုာံ ကှ်ုင် စိုပ် တရ ဟွံသေင်ဟာ။

'မိမွဲ ဇ္ဇောန်ဒ္ဒင်လိခ်ပွဲမွဲဘာဓေ်ရဂှ် ဟွံချက်ညးသ္ညံ ဂွံမံင်ဟာ' ဆာန်မန်ဂှ် နူမပ လေဝ်ဒ္ဒင်ထိုင် သွက်သ္ဂောံတိုန်ဘာဂှ် ညံင်ဟွံသေင်မွဲသၞ်ကို ကလေင်ဟိုတ်ကိုမိဂှ်ရ။

ဗွဲစှတ်တုန် ဒ္ဒရ မိဇကု ဟွံတုပ်စိုတ်ကိုစမ္ပါဂှ် ဆာန်မန်တိဒ္ဒင်ပောင်ရ။ မူဟိုတ်ရောဟိုမ္ဂး၊ သ္ဂိုဆာန်မန်တံဂှ် တိဗုလေဝ် နွံပန်ဇေ်ာဂုက,ပြင်၊ ကုံသတ် ဒူရေန်လေဝ်ဃောဆင် ဃောသတ်မဒ္ဒရ။ မွိဟ် ဂွံစသုင်ဂှ်လေဝ်သိုမွဲသ္ဂိုဂှ်ပြိပ်ရံင်မှ မ,ဆာန်မန် နဲအံက်၊ မိဇ္ဇာစီဗု၊ဆာန်မန် နွံဒ္ဒင်ညးပိဏံပောင်ရ။ ဟိုတ်နူဍိုက်ပေင်ဒ္ဒင်ကို ဗိုန်ဒြပ်တိဍၟ်ဗိုဏံတုဲလေဝ်ကို၊ ဟိုတ်နူကိုကောန်ဇကု မာံဆာန်မန်ဂှ် ပညာသ္ဂုင်တုဲ သ္ဂောံကာတ်ဇ္ဇောန်ဒ္ဒင် ကွတ်ပညာ တက္ကသိုလ်အရာပညာ ပွဲ ချင်လ္ဂုင် တောံဂှ် လေဝ်ကို၊

ဇ္ဇာစီဗုဂှ် မာနတိုန်ဒ္ဒင် ညံင်ညးတုပ်ကိုအဲ ဟွံရ။ သၞ်ဝွံ ညးထေင်ကေတ်လဝ် ဇကုညးရ။မ,ဆာန်မန်တံနဲအံက်ဟွံဟိုဟွံသ္ဂး သ္ဂိုတ်တ်ဖြဖြပောင်ရ။

'ချက်ကောဝ်ဒဒ္ဒေဒယှ်ညးသ္ည သက်က် ရဟာ၊ ဖက်အာကိုမေတ္တာ ဆာန်အာညးသ္ည တုဲရဂး' ဒုတိယမွိ ဇ္ဇာစီဗုဂှ်သ္ဂးတိုန် ဗွဲဟွံဒးကိုစိုတ်ပှ်နရ။ ဆာန်မန်လေဝ် နူဓဝ်တ်တ် ဒ္ဒိကိုစိုပ် တုဲဏံ ဇိုန်ရဟွံ ကလေင်စးဂလာန်ကို မိမဓါ မွဲဝါကိုလေဝ်၊ အလန်ဏံဂှ် ဟိုတ်နူစပ်ဒ္ဒင်ကို ကိစ္စဂွံဩိုဟ် ဇကုကို၊ ဟိုတ်မိက်ဂွံ ဖဍိုန်ကေုာံ မာန မိ ဇကုတုဲ၊ မိက်ဂွံကို ဂွံလညာတ် ဍာံပြကိုရန်တုံတုဲ။

'ယဝ်ရ ဆာန်အာ ညးသ္ည တုဲရ ဟိုမ္ဂး မိဟွံတု'....

'ဒိုအ်- ဆာန်မန် အရေဝ်ဇေ်လွဆက်ဂတတောံရ' ကှ်ာ အရေဝ် ဆာန်မန် ဟွံ အိုတ်ဏိဂှ် ဇ္ဇာစီဗုတတ်ပဓေ်ါကေုာံရ။

'ဘဝဇေ်ကို ဘဝဍုံ ဇေ်ဟာလေင်စတ် ကွာတ်ရံင်စမ်၊ တုပ်သ္ပဟ်ဒ္ဒင် ကိုရဟာ' ဆာန်မန်ဂှ် သိုက်ကိုဟွံဟိုမွဲသၞ် ကလာင် သ္ဂိုတ်ဒ္ဒင်ရ။ 'ကိုဩန် ငှုဟ် ဂိတု ဍုံမွဲ ချေဲဂှ် ကိုဒးဗွဒ္ဒင် မွိဟ်ပွဲကွာန်ဍုံတောံ မွဲ သ္ဂိုဂှ် ဇေ်မိက်ဂွံဗိုင်ဗွကို ဍုံကိုဟာ၊ ကို စမ္ပါဟိုမ္ဂး ဗိုလဝ်လေဝ် အဲတုပ်စိုတ် ဟွံ မာန်ရ။ ဒ္ဒပိုတုပ်စိုတ် ဟိုလဝ်အရေဝ်ကို 'မဝ်လိ'ချင်ရေဝ်တောံတုဲရဂှ် ဇေ်တိဒ္ဒင်ရဟွံ သေင်ဟာ''

ဇ္ဇာစီဗုဂှ် နကိုဂလာန် မာန မပါဂှ် သ္ဂး တုဲ၊ ဍေန်သုင်ဒ္ဒင်စံက် သ္ပဗိုဟ် သတ်ရ။

မဝ်လီမ္ဂးဂ်ၛ ၛ်ကောန်ဝုတ် နၢဲအံင်–မိသန်။ ညးတုကုံသတ်၊ ဒူရေန်၊ တိဖုဗွဲမဂိုင်မၛ်ရ။ ဟိုတ်နူဒြပ်ရတ် ထဝ်ဩြန် လောဲတုပ်၊ ဂိုင် တုပ်ဒ္ဒိုင်ညးသ္တ ံဂ်ၛရ။ ဇာစီဗုတံဂ်ၛ ဒးဒ္ဒိုင်ကို ကံမၛ်ရ။

'ပွဲအရာမေတ္တာသ္ဒိုကျ်ဆာန်ညးသ္တ ံမ္ဂး ဂ်ၛ ဟွံဆေဝင်ကိုပိုန်ဒြပ်ရမိ။ မေတ္တာမ္ဂးဂ်ၛ ရာန် နကိုထဝ် ဩြန်လောဝ် ဂွံဟွံသောင်ရ။ ကာလဂ်ၛပ္ဍန် ညးစါဒးမံင်မွဲကို မွဲဗ္ဒင်ဂ်ၛ ယဝ် ရဟွံမွဲကိုမေတ္တာမ္ဂး ဗိုလိုလောဝ် မိပ်ဖြဝ်ပ် သာယာ ဟွံမာန်ရ'။

'အို– အိုတ်ကွောတ်ဂ်ၛ ခေ့် တွံဒ္ဒိုင် ခရ် မေတ္တာတဲ့ ဂွံဟိုပလန် တွံထ္ဓးကိုအဲရောင် သွံဆာန်မန်' ဗွံလဝ်ခေ့် ဒိုကိုစိုပ်တတ္တာသိုလ် ဂ်ၛ ၛ်ဒ္ဒိုင်ကိုခေ့်ကတ်ခရ်မေတ္တာတဲ့၊ ဂွံဟိုပ လုံန်တွံထ္ဓးကိုအဲရောင်သွံ'

ဇာစီဗုဂ်ၛသ္ဂးသာ်ဝွံတဲ့ ဖျောင်ကေ့ံမုက္ခ၀ါ ရ။ကာထတဲ့ နကိုဂလာန်မ္ဂး–

'ဗ္ဗိုန်ကိုခေ့ံသွဝ်ဂ်ၛ ခေ့ံထေင်သ္ဒုင်အာ တဲ့ ဆဝင်ခေ့်ဒ္ဒိုင်ဟာဟွံတိ' သာ်ဝွံဖြုဒေါန် ဒ္ဒိုင်ထိရ။

'အဲစးအရေဝ်မိဟွံသောင်ဂျမိ၊ မိတံဂ်ၛ အရာရာပါတ် ကဆံင်အတန် လောန်တဲ့ ရောင်ဒးဟို။ မိတံညာတ်ကိုပိုန် ဒြပ်တဲ့ ကိုစအဲကို မဝ်လီ ရောင် ချပ်လဗ် ဗိုထံဂ်ၛ လောဝ် ၛ်ဗ္ဗိုန်သွဝ်ကိုအဲဟွံသောင်၊ ၛ်ဖျံ န ရကျ်ကိုအဲရောင်မိ' ဆာန်မန်ဂ်ၛ ထ ပိုတ် ကေ့ံအရေဝ်ရံင်မိဂ်ၛ ဒၛ်မဖျောင်လဝ် မုခ်ဂ်ၛ ညာတ်တဲ့ ဆာက်ဂလာန်ပ္ဍန်ရ။

'မဝ်လီဂ်ၛ ပါကေ့ံ ပိုန်ဒြပ်မွဲတဲ့ မုရော ဋ္ဌဟျ်မးဟွဲရောင်မိ။ သိုကိုၛ်ဒ္ဒိုင် ကောန် ယဲာတမန်ဇေတ်တ်ရဂ်ၛ။ ဗွံ လဝ် သော် ဂ်ၛ လောဝ် တမ်ပ္ဂးလွ္တကျ်ပလောံဂ်ၛ ကွောန်လွှာ် ကြဲ။ ဟိုအရေဝ် ပ္ဍန်ဂ်ၛလောဝ် ညှိင်ကိုဂကူ တေံ ဂကူထံ၊ ကွာဟွံကွးကိုကွး၊ ဇ္ဍာပ်ပ် အခိင်မွှံဂ်ၛ ကျိုင်ကျပ် သလောင်သပဝ်ဒ္ဒိုင် ကွးကွး၊ စွ်တာန်ဂ်ၛထောဝ် ခေ့်ဒ္ဒိုင် ဂိုင်ကို သွှံ၊ ဝတ်ဇွော်သ္ဒုတ် ပွဲသိုဂ်ၛလောဝ်ဟွံတိ၊ ဂကူမန်ဂ်ၛလောဝ် ခေ့ံအထေင်ခွောတ်။ အို– ခေ့်စးဒ္ဒိုင်ကိုပ္ဒိုကျ်အဲ၊ ဇ္ဍာပ်ပ်အရာ ဗိုထံဂ်ၛ ဗိုလိုလောဝ်အဲကောတ်ဟွံမာန်ရမိ။

ဆာန်မန်ဂ်ၛ စပ်ကိုမဝ်လီတဲ့ အတိုင် ဇ ကုမ္ဒးဒုင်စသိုင်အောင်လဒမ်လဝ်ပွဲဂုံဩြူဟျ်ဂ်ၛ ကို၊ နကိုဂုံစိုတ်ဟွံမိပ်ဟောင် ဟိုရှိဟျ်ရေင် ကိုမိဗွဲမဂိုင်သွောဲတဲ့၊ ရပ် ကဝင် ဂွံထိုင်တဲ့ ခေ့်နူသို တိုန်အာဘာရ။ ဇာစီဗုမွဲခဝ်ဟောင် ကို့ရံင်အာဒေါဝ်ကြဲစး ကောန်တဲ့၊ သို မ လွပိုကျ်ဒ္ဒိုင်ယဗို 'ဟိဟိ' ဟောင် သွေ့ စကျ် ဒ္ဒိုင်ဒ္ဒဲဂ်ၛရ။

၀ ၀ ၀ ၀ ၀

(၄)

ဗိုမတူရူစ ပွဲလောကထံဂ်ၛလောဝ် မွဲဝါမွဲ လန်တွေင်တ္ဒုဟ်တ်ကွေံရ။ ဗိုတွေင်တုန်– ဟိုတ်နူၛ် တဲ့အဗိုတ် ဘာ ကွာတ်ဒ္ဒိုင် တဲ့၊ စမ္ဗါလောဝ် ဟိုတ်နူသ္ဒိုကျ် ဂွံရာန်လိခ်မွဲဓါ အုပ်ကို သိုကိုကပေါတ်ညိညတဲ့၊ နူစပုင်ဂ ယးတဲ့ တိုန်အာဍုင်ရေဝ်ရ။ စိုပ်ဍုင်ရေဝ် တေံ လိခ်ကို ကပေါတ်ဇကု မွှံပ္ဒိုကျ်ဂ်ၛကို

ရာန်တုဲ ဓော်ကျုၚ်သ္ဂောဝ်ဗ္ဒုၚ်အဲရ။ စိုပ်သ္ဂောဝ် ဗ္ဒုၚ်အဲဇၞံဗြဲလေဝ်ဂူဒၟံၚ် ဖျေဟ်ဟ်ညိည မ္ဂိဟ် လေဝ် ဟောကၟံၚ်ဂိုၚ်ဒၟံၚ်တုဲ၊ ယောရမၚ်ဒၟံၚ် ကိုမ္ဂိဟ်သောၚ်ညိ မွဲခဏဂှ်–

'ဟုမ်ယဲမိအဲ'

သၟ်ဂွံ သ္ဂောံမိၚ်ကေတ်ရမျာၚ် မ္ဂိဟ်ဗြ ဇ္ဂော်မွဲ မကဓရဲတိုန်ဒိုရမျာၚ် ပှ်တိတ်တုဲ၊ ပ တးကလေၚ်ရိုၚ် သောၚ်ရဒှ်ဒၟံၚ် ဗ္ဂာစီဗုမ လောတ်လ္ၚာဒၟံၚ် ပှ်ဇိုၚ်တဲဂှ်လေဝ် ဆီဍာဲဒၟံၚ် နဝိုၚ်ဂှ်လေဝ် ဗ္ဂပ်။ ကပေါတ်တံဂှ်လေဝ်ပြး ဇးဒၟံၚ်ဂှ် သ္ဂောံညာတ်ကေတ်တုဲ၊ ဂြိပ်အာ ဖျေန်ဝၚ် ပှ်တိတုဲ ထ္ဍကေဝ်ရ။ နကိုကောန် ပဝါဇကု ရပ်ဂှ် ပူ ကေံ ဒှ်ဲ ဆီ မတိတ်ဂှ်တုဲ ကော်ကွ်ဓျံ မှုံဇရေၚ်ဂှ် နကိုအရီအဗၚ် မ္ဂိဟ်မှုံဇရေၚ်ဂှ် ပ္ဍိုက်ကေတ်တုဲ ကိုဗက် ဏာသိုဒံက်တာရ။ ဂွံအာရှ်ဂဥုဲဂှ် ဟိုတ် ဒှ်တုဲအဓိုတ်တုဲ ကၠာတ်လပ်ရ။

စိုပ်သိုဒံက်တာတုဲ ညးကြြာတ်ဒှ်ဲခရ ဇိုၚ်မဍှ်ိၚ်ဒး ဂကိုဂှ်ကုဲ၊သိုဒှ်ဲတၚ်တဲ မဒကး အာဂှ် စုတ်ကိုဂဥုဲရ။ ပ္ဍပ်တၚ်က္ဍၚ် မဖေ့ၚ် အာညိဂှ်လေဝ် ညးလံက်ဖ္ဍေတ်ကို ဂဥုဲရ။ ညံၚ်ခရ ဂွံဗုးပြဟ်ဂှ် ညးထပက်ကို ဂဥုဲမွဲမ ရ။ စမ္ပါလေဝ် ဒှ်ရဇကုတံ ရဲဍုၚ်ရေဝ် ဟွံ သေၚ် ဒးကလေၚ်စ ဒိုဟာံဂါဏိဂှ် ဟိုထ္ဍး ညးရ။ ဒံက်တာဂှ် ဒှ်ရကိစ္စ ဟွံစ ဂွံရ။ စိုပ် အတေံတုဲ ယဝ်ဟွံသံက်သာမ္ဂး တိုန်ကျုၚ် ပှ်နတုဲ အာထ္ဍးကိုရှ်ဂဥုဲတေံညိ။ ယဝ်ရ ဟွံသေၚ်သၟ်ဂှ်ဒှ်ဲကိုဂဥုဲ ပှ်ကွာန်တေံပံက် မ္ဂးထ္ဍးညိ။မပ္ဍံသၟ်ဂွံ ညးဟိုဗ္ဂန်တုဲ ကိုဏါ ဂဥုဲ သိသွက်စ သွက်လံက်ရ။ စမ္ပါလေဝ် ဟိုတ်နူဒှ်ဒၟံၚ် ပှ်ရှ်ဂဥုဲဟွံသေၚ် တိုကေတ်

အလိုက် ဒုၚ်ကိုညးဩန်စှ်ရ။ ဗ္ဂာစီဗုလေဝ် သံက်သာတိုန်ညိရ။ ဆဂး ကွာ်မ္ဂး ဂိတုဲ မ္ဒး ယောန်ဒၟံၚ်သိုက်က်ရ။ စမ္ပါဒတဲ ဗ္ဂိုန်လ္ဂုကွိ ဓျံတုဲ ကလေၚ်ဇ္ဂော်အာ သ္ဂောဝ်ဗ္ဒုၚ်အဲတေံ ပှ်နရ။ ပှ်မွဲအလုံဂွံၚ်တရဂှ် ဗ္ဂာစီဗု ဟိုကျုၚ်ဂ လာန်တၚ်ဂဏ်ကိုစမ္ပါရ၊ စမ္ပါလေဝ် 'ကိစ္စ ဒးတၚ်ဂဏ်ဟွံရဗ္ဂာနဲ၊ ဓဗဆိုဒးမ္ဂး ဝတ်ဓမ္မ တာ ဒးရိုဗၚ်ညးသ္ဂံဂှ် ဒှ်သ္ဂိုၚ်ဝန်မ္ဂိဟ် မွဲသၟ် ကိုရ ဗ္ဂာနဲ၊ ဒှ်ဒၟံၚ်ညးမွဲကွာန် မွဲဍာန် ဟိုတုဲ သာဒးရိုဗၚ်ရဗ္ဂာနဲ'၊နဂလာန်မယောန်သ္ဂောၚ် သၟ်ဂွံ ကလေၚ်ဟိုရ။

ဗ္ဂာစီဗုလေဝ် ကူချပ်ဂွံ လ္ပာ်ဇကုဟိ ပှ်ပ္ဍိုက်လဝ် စမ္ပါနူမွဲအခိၚ်တေံဂှ်တုဲ စိုတ်ဟွံ မိပ်တဲ ဗွဲမဂိုၚ်ရ။ 'ဗိုအဲဟိုလဝ်ဂှ် ဓေံမိၚ်အာ တုဲရဟာဟွံတိ' ဒှ်သံသယ မပ္ဍံသၟ်ဂွံလေဝ် လုပ်ကျုၚ်ပှ်ကိုပ် ဗ္ဂာစီဗု ပှ်ခဏဂှ်ရ။ ဗွဲစှ်တ် တုန် ဗိုဗ္ဂာစီဗု ဟိုထဝ်အိုသိုကို၊ ဒှ်ရညးဟွံ တုပ်စိုတ်ကို ကောန်ညးဆာန်မန်ကိုဂှ် စမ္ပါ မိၚ်ဒၟံၚ်အလုံသိုဗ္ဂိုတ်ရ။ ဇိုန်ဂှ်လေဝ် ဟိုတ်နူ မေတ္တာသ္ဂိုက်ဆာန်ဒၟံၚ် လ္ဂုဆာန်မန် ဍုံ ဇေတ်တ်ဗွဲမလောန်တုဲ၊ စမ္ပါအေၚ်ဒုၚ်မာန် ဟောၚ်၊ သုးအခေါၚ်မာန်ဟောၚ်ရ။ မေတ္တာ ဍုံမ္ဂးဂှ် ဒးအေၚ်ဒုၚ်မာန် ဒးသုးအခေါၚ် မာန်ရောၚ် ဟွံသေၚ်ဟာ။

၀ ၀ ၀ ၀ ၀

(၅)

အခိၚ်တုန် တုဲပ္ဍိုတ်ဝါဒိမဒှ်ရ၊ ဗ္ဂာစီထဝ် ပေၚ်လေဝ် ဂွံမိၚ်ခါတ် စမ္ပါလ ဗ္ဂ ဒှ်ဗ္ဂာစီဗု နူတုဲဏံက်ဂှ်တုဲ အာသ္ဂာန်စ ပရောပရာဲ၊ သို ဆာန်မန်တံရ၊ အမူဓေန်လေဝ် ကိစ္စ ပှ်ဝါ

တေံ ယျုက်ထုဲ ဒှ်တဲ ဟွံဒှ်စ´ တိက်ပ္ဍဲဝါ တေံရ၊ စမ္ပါမွဲဓဝ်ဟောင် ရုံင်ဒှ်လိမ်သ္ဂုခုင် တဲ မင်ဒှ်ုင်သ္ဂိုရ။

'ဟုမ်ယဲ္ဂမိအဲ'

စမ္ပါသေၚ်ာရစိုတ်လုပ်စဒှ်ုင်ကိုလိမ်ဂှ်မ္ဂိဟ် မွဲက္ဍုင်ဗန်ရပ်တ လွှ်ကြဲတဲ လကိုတ်တ္ဂိ အာရ။ ကာလ ကလေင်ဂတးရုံင် ဂှ်ဒှ်ုင် ဆာန်မန်တဲ-

'ရုံင်ညး ကဲ္ဂကေ္ဂံကေ္ဂံမွဲတဲသိုက် ဟွံကို ရမျာင်မွဲသ်ဂှ် လုပ်က္ဍုင်စိုပ်ဒ္ဂိုဏံ'

စမ္ပါဂှ်ညံုင်မထဲအာကိုပ္ဍလဝ်ပါင်တဲ သ္ဂးတရ၊စိုန်ဂှ်လေဝ် သ္ဂိုန်ပါင်စမ္ပါဂှ် ညံုင်မ အိဒးဒှ်ုင်ဂ္ဂပ်စိုတ်ဟောင်၊ ကေ္ဂင်မတ် စမ္ပါဂှ် လေဝ်ညံုင်မတုပ်ဒှ်ုင်စိုတ်ဟောင်၊သရေပ်ဒှ်ုင် သေ်ကေ္ဂင်မတ်ဖြဝ်ပ်ပ်ရ။ဆာန်မန်ဂှ်ဟိုတ် နူတိကေတ်မိုသ်ဏံတဲ သိုက်ဟွံဗလးထပ် ဖ္ဂင်ပ္တိုန်က္ဂင်ရ။ စမ္ပါလေဝ် သ္ဂက် သ္ဂ ဟ္ဂဲတဲ-

'မိသေဲစ´ က္ဍုင် ဂဗဆိုဒးမွး သ်လိုသ္ဂ ရော၊မသေဲလေဝ်ကြပ်စိုပ်နူဝါရ။ဗလးညး ဂှ်ကေ္ဂံကေ္ဂံမွဲတဲ'သ္ဂးသ်ဂွံတဲ ရှ်န်တိတ်ဒှ်ုင် နူကိုဂွံဂြိုဟ် ဆာန်မန်ရ။

'အာမူဒေန်ဂှ် ဍုံဏံဟွံက တဲ္ဂယးလေဝ် ဟိုတ်နူ ကမှောန်ထုဲ ဒှ်ုင်တဲညးတိက်ပ္ဍဲဝါ တေံရ'ဗ္ဂစီထဝ်ပေင်လေဝ် ယဝ်ရဆာန်မန် နွံဒှ်ုင်သိုဏံ စမ္ပါဂွံဒှ်ုင်သ္တုံရ ဟိုမွး၊ပ္ဍဲပ္တိုင်မွဲ နာဍိုပြင်ဏံ မိုလိုလေဝ်ညးဟွံကလေင်စ´ နူသိုဆာန်မန်ဏီရ။ 'ည၊ ရဗလးနင်အဲ ကို က္ဍုင်မံင်သ္တုံစမ္ပါလေဝ် စိုတ်ဟွံတုပ်မွး ဒး

စ´ထေံဟာ' ဆာန်မန်ဂှ် ဇွံလဝ်မုခ်မတ် ညံုင်ကိုကေ္ဂံကေ္ဂံကြာန်နှ်တဲ သ္ဂးရ။

'အဝ် ညးကိုမိသေဲက္ဍတ်ချပ်လဝ် က သပ် တုပ်ဒှ်ုင်တဲရဂှ် ဟိုမိုဏံမွး ညးတၞဟ် ယိုဝါတ်ရ ဗလးတဲ ဍြဂွံ သ္ဂုခုင်ဂှ်ညိ'

စမ္ပါဂှ် သ္ဂးတိုန်ဂလာန်ဒုင်ကျ သ်ဏံ မှ ဆာန်မန်ဗလးတဲ သိုမဂြိုင်တ'ဟဲဟဲ' ဟောင် ဂွံဖျေ်သ္ဂုခုင် စမ္ပါမသ္ဂုင်ထွးကို ဂှ်ရ။

'စမ္ပါလေဝ်ထဲစလေပ်ဒှ်ုင်ကိုသ္ဂံ'သ္ဂး သ်ဂွံတဲအိဒှ်ုင်ရ။

'ထဲမိုန်လေဝ် ကေတ်အခေါင်ကိုညး မွဲဓဝ် နွံပ္ဍဲသိုတဲ က္ဍုင်ပျ`ပျဒှ်ုင် ညးတၞဟ်' စမ္ပါဂှ် ရုံင်နကိုဒက်မတ်တဲ ညံုင်စိုတ် ဟွံ ပြေဏီဂှ် သ္ဂးတရ။ ဆာန်မန်ဟောင်-

'လ္ဂကေတ်ဒုဟ်ညိစမ္ပါနူက္ဍုင်ဏံဂှ်အဲ လာ်ဘ်ကိုစမ္ပါရောင်၊ ကာလတဲဒးဟိုဒှ်ုင် ဂလာန်တင်ဂဏ် ဂလာန်မိပ်စိုတ်ဏီ'

'ဍြဲ ယဲ္ဂ ဖျေ လာဘ် မိုဏံ ဓါဝါ မွ ညးတၞဟ်ဂွံလာဘ်ဂှ် ဟွံဂျိုင်ရ။ ဂလာ တင်ဂဏ်ဂှ် မိုလိုသဂးစမ်'

ဆာန်မန်ဂှ် ရုံင်စမ္ပါတဲ သိုက်ကိုမအိ ဟောင်-

'အဝ်-တၞဟ်သ္ဂာင်ဟွံသေ္ဂင်ရစမ္ပါ ဒ ရစမ္ပါ ဇွံစိုတ်ပရဲတဲ ဟိုတ် နူရိုဗင်လဝ်ဒ္ဂ သ္ဂိုက်ဂွံတင်ဂဏ်ရ၊ မိလေဝ် ညးသေ္ဂံ ကေတ်စမ္ပါမှုံကိုစိုတ်ပရဲ ရုသ်ဏံတဲ ည တင်ဂဏ် ထိုင်သးတ ဟွံအိုတ်သ္ဂိတ်ရ

ကၢလၢတဲ့ ညးအထၣ်ခဲၢတ်လၣ် လ့ၤ
စမ့ၢ်နူမ့ၢ်အခိၣ်တၢ်တဲ့ဗီညးဟဲသ့းလၣ်တံၢ်
လၣ်ညးစိတ်ဟ့ၢ်မိပ်တကြၢၤင်ၣ်ရ။တဲ့မေတ္တၢ
ပိညးစၢ်ဂ်လၣ် ညးဟ့ၢ်ပလိပလၢ်ညးသူး
အခၢၣ်ပွဲမ့ၢ်ရးတဲ့ရ'။

ဆၢန်မန်ဂ် ဗပိတ်ကၣ်ၢ် အရၣ်မ့ၢ်ခၢ
ရံၣ်အၢစမ့ၢ်ရ။ စမ့ၢ်လၣ် သိမအံသဝ်တ
စိတ်ပၣ်—

'မဝ်လီဂ်ရၣ်' သၢ်ဝွံသ့ၢန်တိန်ရ။

'မဝ်လီဂ် အတိၣ်ခၣ်ၣ် အထၣ်ဖၣ်ဒ့ၣ်
ကိညး တန်လ့ၤ ထပၢ်ထၣ်စ့တ်တဲ ကိ
ဗိၣ်ၢန်ဗ့ၢမ့ၢ် ပ့ၤရှင်တဲ့ရ၊ မိလၣ် ဟိတ်နူခၣ်
တံပလိသစ္စလ့ၤညးတဲ့ ထဲ`ဇၣ်ကျၢၣ်နူကိ
သိခၣ်တံတၢ်ဂ်ရ၊ ကၢလိတ်လၢ်တ်ဇၣ်အၢ
ပ့ၤသွဟ်ဗ္ဒိအ်ိ အတိၣ်စမ့ၢ် ဂွံဆိကၢတ်
ဂ်ရ။ ညးဂ် ယဲ့စ္မမတ်ဂၢတ် နွံဒ့ၣ်ရၣ်။
ယၢ်ရစမ့ၢ် ဟ့ၢ်ဂဗဆိမ္ဂး ဗိလိဒ်လၣ်ဟ့ၢ်
တိရ'။

သၢ်ဝွံ ဆၢန်မန်သၢၣ်ထွးကိ ဖွဲမဂိၣ်
သၣ်ဘဲရ။ စမ့ၢ်လၣ် သၣ်ဂံ မိၣ်ကၢတ်
ဆၢန်မန်ဟိထွးကိ ဖွဲမဂိၣ်သၣ်ဘဲဂ်တဲ့၊ လ
ပိၢ်ဖျံယ့ၢ်ိ'ဟိ'တဲ့—

'အဲရိဗၣ်လၣ် ဏနဘဲဂ် ဒ်ညံၣ်နွံပိၢ်ကိ
တဲ့ထဝ်ကိဩန်ဟၢဟ့ၢ်တိ' သၢ်ဝွံသူး တိန်
သၢသၢရ။

'ဗိထံဟ့ၢ်သၣ်ရစမ့ၢ်ပွဲစ့တ်တုန် ဟိတ်
နူမေတ္တၢ ပိညးစၢ် ဒုဲပြသ္တးဇၢးတ်လၢန်
တဲ့ ဂုဏ်ဖိ ရၣ်ခမေတ္တၢဂ် ဒးကလၣ်ပုန
ကိဖိကုပိရၣ်စမ့ၢ်'။

ဆၢန်မန်ဂ် သူးသၢ်ဝွံတဲ့မိန်ဗန်ကၢတ်
အလိမ့ၢ်ဇကုစမ့ၢ်ဂ်တဲ့ တံၣ်ဂြိပ့ၢပ် ပ့ၤဂုံ
ဩိဟ်ဇကုရ။

စမ့ၢ်လၣ် သိ ကိ ဟ့ၢ် ရှန် မွဲ သၢ် တဲ့
လွ့ၢဝ်ဗၢ်အၢ အလိၢ်ဖြဟၢန်ဇကုရ။
တွံတုန် ဂ့ၤလမ္ဗၢ်တမွဲမလၢန်ရ။ ဗိန်ရတွံ
ဂ့ၤလမ္ဗၢ်တ ဂလိၣ်လိၢ်ကိလၣ် သွၢ်ဖြ
ဟၢန်မ္ၣ်ကိ စိတ်စရိတ်တုပ်၊ ဆန္ဒတုပ် ညး
စၢ်တံဂ် ဟိမ္ဂး လျးမေတ္တၢစိပျးလဝ်ကိတ
ရဂတတဲ့ရဟ့ၢ်သၣ်ဟၢ။ အဝ်....မေတ္တၢ
ဒုဲမ္ဂးဂ် လျးအ ရံၣ် လၣ်ပ ပုန် ဂ တး တ
ရၣ်သ့ၢ်။ ။

မဲ့ဝဲန်ထိၣ်

“ လညၢတ် ကိုဒုံ ”

လ့ညၢတ်ခဲၢတ်–လ့ၤညးတွဟ်၊
ဇကုဇကု–လ့ညၢတ်ဇၣ်ပြဟ်၊
ဗ့ၢပ်ဒဲ့အရၢ–ဇံသဝ်ကၢ၊
ညးတုပညၢဂ်–ပွိန်အ္ဂၢညိ။

(ဗညၢဥ)

အခိင် ဗ္ဂဴ ဗ္ဂာန် ကၠာသ္ဂိုင် သကြာန် ဟွံဒေံမဒှ်ရ။ လွဳပ္ဂိုင်ဍုင်ကွာန် ဇၞော်တံဂှ် ဗိုန် မြဟ် မြ မိပ် ဖြ°ပ် ဗွဲ မ လောန် ကိ လေဝ် လွှ် ကွာန် ရး ကွာန်ဗြိုပ် မုဟ် ဂှ်ခ္ဂဴ ဂစေံဏံ ဟွံတုပ်ကိ ဍုင်ဇၞော် ကွာန် ဇၞော်တံဂှ်တဲ၊ အခိုက်ကွာန်ရး ကွာန်ဗြိုပ်ဂှ် ဒးမိပ်ဖြ°ပ်အာဆဒှ်ကိုဒှ်ရ။ မိပ်ဖြ°ပ်ဟိုဂှ် လေဝ် မိပ်ကိုပေါသဘင်၊ မိပ်ကိုမြလဗင် ဗြဲဍုင်၊ မိပ်ကိ ဝေင်ဗြိုင် သုင်စဟွံသေင်၊ ဒဒှ်ရ ကွာန်ဗြိုပ် ဗိုဟ်သိုဟ် မွှ်ကိုသ္ဂ°င်ဆု ဒုန်ပေင်ကို့ဟ် ဂိုကၠ ိ သိုကိုကံသွဝ် သခု ကိုပ်ကၞ´၊ သ္ဂဴရကို ကောန်ငှ် သ္ဂတ်၊ ဍောတ်သွတ် ဝေင်ဂဗိုက်ဖု`မိုက်၊ ဗ ရှ ဗရန် ပောဘကိုင်၊ ညံင်ရမျာင် ဗ္ဂစင်စေဝ်ဂှ် ပောင်မိပ်ဖြ°ပ်မွးရ။

ဍုံမံင်။ သဘ်ကွာန်မွးဂှ် ကောန်ငှ်တံ ဂိုင်ဗရှဗရန် ဝေင်ခ္ဍုတ်မက် နွံမှ ကွာန်ဂှ် မိပ်ဖြ°ပ်ဟိုစဍိုက်ပေင်ရ။ ကွာန်ဗြိုပ်မုဟ် ဂှ်ခ္ဂဴ ဂစေံဏံလေဝ် ဍိုက်ပေင်ကို ပ္ဂေင် ကောန်ငှ်ဂမှိုင်တဲ၊ အခိုက်အလိုက်ကွာန် ဗြိုပ်ဂှ် ဒးမိပ်ဖြ°ပ်အာမွဲဗိုကိုရ၊ ဗိုန်ရဟိုင်း စကွာန်ကိုလေဝ် ဟွံဍိုက်ပေင်ကို လကျာန် ကွာန်တဲ 'ကွာန်ကံ' ကော်ခ´ စမာန်ရ။ ကွာန်ကံဝွံသိုတဲနွံဒုံင်ဗိုတ်ကံပြင်တဲ၊ ခရာ သို မွဲမကိုမွဲမဂှ် ဇါကော်ဝိကော် ပန်ကော် မဒှ်ရ။

က ရိုက် ကွာန် ကံ ကို ကွာန် ကံ ဂှ် သဘ လကျာ် နွံမွဲမပ္ဂန်တဲ၊ ပ္ဍံလိခ်ပတ်မန်၊ ယေန်သ္ဂာင်မန်တံဂှ် ကျာ်ဇၞော်ဘာဂှ်ပောင် ယိုက်ဂေ့င် ရေင်တုင်ဒုင်တာလျိုင်ဟိုတ္ဂး ပ္ကတ်ကို ကောန်ငှ်သ္ဂတ်တံဂှ်ရ။ ဘာဂှ် ဟိုတ်နွံပွဲဇရေင်ကအ်ကွေဟ်ဂှ်'ဘာကအ် ကွေဟ်'ညးဂးစဒိုတ်ရ။ ဆဂးဂှ် ရဲကွာန် ကံဂမှိုင်ညးတံကော်ခ´စ(ဘာကျာ်ဇၞော် ဝိ)ညးဂးကျာ်ဇၞော်ဝိအဲဂးကျာ်ဇၞော်ဝိတဲ၊ ယ္ဂုလကျာ်မွး'ညာဏ'ဂှ် ဒှ်ညံင်ရကေ့ဗ္ဒန် အာကိုရ။ ကွာန်ကိုဘာဂှ် နွံပွဲပယျု္ဍုင် တ္ဂုင်တိမန်တဲ၊ ရဲကွာန်ဂမှိုင် ဂယိုင်အာ လမျိုန်ကိုကမ္ဂောန်ဗဂ်ဂူ တိကံတွံတွံသိုရ။

ကျာ်ဇၞော် ဘာကအ် ကွေဟ်ဂှ် ပ္တံဟ် အစေံသဍ္ဍိပညာလောကီ လောကုတ္တရ် ဇကုတဲ။ ကောန်ထပိုမသုန်ဗြဲ ဇကု ကွး ဘာ ဇါဓော်ပြင်င်တံဂှ် ယိုက်ဒိုက်ထံက် ပင်ကိုအာဲတ္ဂဲ ပညာသာသနာ ရိုဟ်ဟ် သ္ဂံရ။ တိုပိုဥ် ညာဏထေရ်လေဝ် ဂိုင်ကို တ္ဂောဝ်ဒတောဝ် ဆီဇာတိမန် ဖေက်ကေံ ဗ္ဒန် အာ၊ ဖေ က် မှိ ဟ် ကို မှိ ဟ် ငှ° တ် ပလေံဖျေံဏာတဲ၊ အကြာ ဇ္ဂောန်လိခ် ပတ် ပ္ကတ်ပညာဂှ် လိခ်ရာဇဝင်မန်၊ မင် ဇာန်မန်။ ပုံအဂိုဗြဲဗြဟ် ဟိုတ္ဂလ´တ္ဂး ကိုကောန် ကွးဂမှိုင် ဗ္ဂတ်မွဲနာဍ° မဒှ်ရ။ ဃောဇ္ဂောန်ဒုံင်လိခ်ဂှ်—

'ပောဟ်အဍေန်'

'ကျာ်'

'သာဇ°ဇ္ဂတိမံင်ဟာ'

'အဲဍိုက်ဟွံတိရကျာ်'

○ ○ ○ ○ ○

ဗိုလိုဗိုတ်ဒှ်ဂှ် ဟွံတံရ၊ ညးဗှ်သ္ဂာ ဝွံဍိ လွှ်သာဇ°တဲ သ္ဂာန် တိုန် ကွး ဘာ အ အဍေန်ဂှ်ရ။ သ္ဂာန်ထပ် အလုံကွးဘာအ လုံကောန်ထပိုဗြိုတ်တဲ ညးမွဲဟွံတိသာ

ဩဘဝကောဖွဲ့

ဩ ဘ ဝ ေ ကာ ဖွဲ့

နာဖြင့်ထပ်

ဇ®ရ။ သာဇ®ဂ္ ဒ္ကောန်ကူင် ဒးကြင် ကြောဝ် နူဍောတ်တ်တဲ့၊ ကြင်အာ ကြင် ကူ့င် စိုပ်ဂွံ ဘာ စိုတ် မွဲ ဂိတုမဒ္ရ။ နူဂ္ ကော့်အာ ဗ္ဒတ်စွ်သွဲ့ဘံပြင်င်တဲ့ ကွးဘာတ္တိ ကွးဘာတြော် သွဲ့ပြင်မံင်အာ ဘာမှန်ဂ္ ဆညးမွဲကို ဟွံတိသာဇ®မဒ္ရ။ သာဇ® လေဝ်နူ ဘာဝကောန်ငှာ်ဂ္ အာစိုပ် အဝဲဗုဲ တဲ့၊ သိုကိုမဒ္ ကောန်ကူင်ဂ္ ဗိုလိုဂွံဗပေင် အာဗုင်ဂွ်ဟွံဒ္ရ။

ဝတ်ခမ္မတာသောကမ္ဂးဂ္ ဒးဒ္အာအာ တိုင်အခိုက်အလိုက်ဍော့ရ။ ဆဂးဂ္ညးခတံ ဂွံသံဝေဂ သိင်သာကို ဘာဝညးတော်တဲ့ ဒ္ဂက်အောန်စိုတ် ဍောတ်စိုတ်ဂ္ဒယော့ဖ္ဒုက် ဍိုနှ်လဝ်ပါင်သာ်ထာံရ။

'(ဩဘာဝကောဗုဲ၂) ဟွဲကိုဖြဲ။သာဲ ခြာနူကာငွော ကောဒေံ ဗော်မိဂုးမ ဘာဝ ကောဗုဲ။ ဟွဲကိုအာဲတုဲ သာဲခြာအာ နူမိတ်ပွံင် ဒးဒွံင်ပွဲကောန်တာဲ။ (ကျိုင် ကျဝ်စသုင်၊ဗပေင်ဗုင်ဂွ်လေဝ်ဝါတ်ခါ–၂) ညးဂ္ကူ့င်ပမိတ်ဒါနှ်ညိထာိရောနဲ။ ကော မွဲမွဲတာဲ၊ ညးညာတ်ညးပါ၊ အဲညာတ်အဲ ပါ၊ ဒွာနူမူရောနဲ။ ယောအဲဍွိုဗုဲ၊ မုခ် မတ်ရောဆာဲ၊ မုခ်ဍောတ်မတ်သဝ်၊ ဗွဝ် ဂုဏ်စရဲ၊ ပါထောံသာန်နှ်၊ ဟွံဆာန် ရဟာနဲ။(ဩ–ဘာဝကောဗုဲ-၂)ဒးသာဲ ငှုင်ငှဟောံဖြရလေဝ်ဘာဝကောဗုဲ'။

အခိုင်သဝ်တဲ့မသုန်နာဍ®မဒ္ရ။ တဲ့ဂ္ ဗ္ဂနေ့ာ်ချိ တိတ်ပလံင်ပ္ဂဝတ်ပွဲဘာ ကာအ် ကွေဟ်၊ တတ်အာ ဂတမုခ် ကောန်တာဲ သာဇ®တဲ့ အခါနှ်မ္ဂိဟ်နွံ့ ဒဒ္သိုတာဲ နွံကို မ္ဂိဟ်ဂ္လေဝ်ဟွံတိသက်က်ရ။ ဆဂးဂ္မိင်ဗ ရှမ္ဂိဟ် ဒ●ယော့တဲ့ မ္ဂိဟ်နွံ့တာန်ဒ္ရ ပေ့ာပ်စိုတ် သာ်ထာံတဲ့ ဗ္ဂနေ့ာ်ချိ စိုပ်အာဘာလကျာ် ရ။ သွပူဇ´ပ္ဂဝတ်သွဲ့ဍာ်ကျာ် တွဟ်က မ္ဒ ဖ္ဒောတ်ဂါထာ၊ လ္ဂောဝ်ကျာ်၊ သွဝတ် ကိုကျာ်ဇ္ဇော်တဲ့ ကထေင်စ´အာ သိုညးရ။ ကာလဗ္ဂဒနော်ဗျု ကလေင်စ´နူဘာဂ္ ဗို စိုတ်ခက်ဗာန် မိက်ဂွံသွာန် မိက်ဂွံဒယော့၊ မိက်ဂွံတိယ္ဂု ယွာ မ္ဂိဟ်ဂ္တဲ့ ကလေင်စ´ ကူ့င်ဂုင်သိုတာဲသာဇ®ထာံရ။

သာဇ®လေဝ် ဗန်တဲငှုင်ဖြဟောံမံင်ပွဲ ပါင်တြင်တဲ့ယောဒခယော့ကရေဝ်ကရောတ် ဍာ်ရမတ်ပြဟ်ဇ္ဇော် ဖေါဖေါဂ္–

'ဟောအ်' မူဒ္ ကရေဝ်ကရောတ် ဒွံင် ရောမှဲ'

ဗ္ဂနေ့ာ်ချိ သွာန်တိုန်တဲ့ ပရောဒဒ္ဇကု အလုံအိုသိုဂ္ ဟိုသ္ဂလ´တွးသောင်ကဍူး ကိုနူဝံ စိုပ်ကွောတ်ရ။ ဗ္ဂနေ့ာ်ဗျုဂ္လေဝ် ကွာ်လုပ်အာစိုပ်သာဇ®တဲ့ သိုကိုအောန် သိင်သာပွဲစိုတ်ဂ္–

'အဝ်-အဝ်– ဂလိုင်ထာံ ဒးဒ္ကို ထား အဍောတ်'

ဂစောတ်သုန်ပါင်တဲ့၊ ဗွတ်ဗိုတ်ဍာ်ရ မတ်သာ်ဇ®ရ။ ညံင်ရ်ကောန်တ္ဂ် နရိဟ် ဂြဟ်ယာဲ ယာဲလုပ်သော့သုန်ကိုရ။

တုပ်သုဟ်ညံင်ရ်ဂွံဂုက်ဗဒဩိုဟ် ယာဲ မိပ်ဖြ°ပ်လေံလာဲမွဲခဏာဘာ်အံင်တဲ့–

'ယွံစ´– ယ္ဂုယ္ဂာမိမကို။ ယ္ဂုစ´ကို၊ ယ တွးလ´စကိုဗ္ဂနေ့ာ်ဟွံဂွံဟာ'

'ယွံမိဇ္ဇော်– ဂွံရအ်။ ဆဂးဂ္ အဲသ ဟွံဗိုန်တဲ့ မိဇ္ဇော် အောင်ဒုင်ညိအ်'

ယောဇ္ဇနေ်ဗ္ဂြိစ၀်ဂှ်–

ဒိုအ်ကၠာ ဒိုအ်ကၠာ မိဗ္ဒော်၊ အ္စရေဝ် အဲလောန်အာရ။ ပကောတ်ဒုဟ် ညိဏား။ ယွု မိမအဲဂှ် ဟွံတီကော်ရ။ ယွုအဲဂှ် ဇ္ဇ စီ ပို ကော်စသာဇ® ဂးမိဗ္ဒော်’–

‘ဇ္ဇစီဒေံ ညးဂှ်ရော’

‘ဇ္ဇထောတ်ဂး မိဗ္ဒော်’

‘နွံအလိ’=

ညးတံစိုပ်သုသာန်အိုတ်ရ။

‘ဩကျာ်ဓရ်သင်’ ဇ္ဇနော်ချိ လကိုတ် ဟိုဗ္ဒိတ် ကျာ်ဓရ်သင်ဂှ်တဲ၊ ဩိုဟ်ဗိုဟ် ယိုပိုန် ဟွံဒး အောန်စိုတ် ကေွံ ကေွံ မ ဒှ်ရောင်။

‘ဟေအ် အခ္ဍောတ်သာဇ®၊

အဲ....

မိဗ္ဒော်လ္ပုဟ်ဂှ် အခ္ဍောတ်မွဲဓဝ်သေင် ဟာ၊ ဟွဲကိ ကဍောဝ် ကောဒေံ မိမ ၀ံသရ သေင်ဟာ’။

‘ယွံမိဗ္ဒော် ညးတွဟ်လေဝ် ဟွံဒှ်ဗ္ဒံ ဒ္ဒောဝ်သွဟ်ဩင်ရ။

ကွံင်ဇကုဇကုသ္ဒက်အ္စတိုင်အမိပ္ပါယ် သတ်ဒွက်ဂှ် ပှောပ်စိုတ် ကိတ်ဍေက်တဲ အောင်လဝ်ကၠာအခါမွဲတဲ့ဂွံ ဗ္ဒော်မောဝ်ဗှန် ဂှ် စ၀်အဲလွပိုတ်ညိ။ ဆဏံ မိဗ္ဒော်ကိုဩ တ်ကၠာရစ၀်’’

‘အတိုင်ဗ္ဒန်မိဗ္ဒော်ဂှ် စ၀်ဏံယိုဒုင်လဝ် စိုကိုချိုတ်ရအဲ’။

ဇ္ဇနော်ချိလေဝ် ဗ္ဒံနူမိင်ဒးဒွက် မှ်ုကို တင်ဏော်ရှ်သာဇ®ပ်ဂိုပ်ဂှ်တဲ၊ ဓိုန်ရကလင်ဒး ဗ္ဒောဝ်ကိုလေဝ် တုပ်တ်ညံင်ရ် ဂရိုက် က သီထေံဖျုန်ဂြိုဟ်ကောန်တွံကိုရ။

ဒှ်ရစိုတ်ခ္ဍောတ်လိ ယဝိုဟ်ွံဖ၀် လွ်ဂ ကူဂှ် ဟွံတိ ခ္ဍောတ်အာစိုတ် ကေွံကေွံရ။ ယောဂိုဗကန်ဖျုန်ကိုသာဇ®ဂှ် မိဗ္ဒော်ဗျု ကရ်ကေံစး ကိုကောန်တဘဲ ညးတေံ တဲ တိတ်အာစိုပ်သိုရ။

‘ဩ– သာဇ®သာဇ®၊သေ္ဒံမှာကေွံရ သွံ။ ယွုယွာ ဇ္ဇနော်ဒွဲသိုဂှ်လေဝ် ဟာဂွံ သွာန်၊ ဂွံင်ဍာန် သွက်ဂွံအာကျုင်ဂှ်လေဝ် ဟွံဂွံဗ္ဒိဂလိုင်ဏံအရေဝ်ဒးဂဒေက်ကိုဏား ဒှ်အာသွးသွးတဲရသွံ၊ သေ္ဒံအောန်စိုတ် ဓိုတ်ရသွံ’ သိုကိုဗ္ဒိယောင်ယာဂှ် ချပ်ဗှ်စိုပ် အာတဲ သာဇ®ငှုင်ငှဖြဟောံငှုင်ဗ္ဒုငှုင် မဒှ်ရ။

ပါနူဂှ် ချပ်ဗှ်စိုပ်အာ အရေဝ်ဇ္ဇနော်ဟို လဝ်(စပ်ကိုဘဝကောန်ဂကူ)ဂှ်တဲ အလုံ ဘဝကောန်ဂကူပိုမွဲဂှ် အာစိုပ်ဒဒိုက်ဗိုအဲ တန်ဒှ်ရ။ ဗတ်ရဂွံစသုင် ဗပေင်ဗုင်ဂှ် ဒှ်တ သိုက်မံင် ပွဲသိုတိုက်ကိုလေဝ် မုခ်ခ္ဍောတ် မတ်သဝ်ဒးတိက်ပွဲဗ္ဒဝ်စ်မွဲဂတော်ဗိုအဲဏံ ကိုရဒှ် ယောဂွံကသပ် ချပ်စိုပ်ပရေင် လွ® ဒဒိုက်ဘဝဇကုကိုဘဝကောန်ဂကူဇကုဂှ် သာဇ®သိုကိုမုခ်ကဲ်ဖြငှုင်ငှ ဂိုက်သော့ဂှ် လုပ်တိက် ပွဲဗ္ဒဝ်စ်စ်မွဲဂတော်တဲ ဗွံလဝ် တဲဗ္ဒုကေ္ဍင်ရ။

၀ ၀ ၀ ၀ ၀ .

ကြဝ်ကိုအခိင် ကတးဇော်မဒှ်ရ။ စိုပ်အ ခိင်ဂိတုစဲ မတ်ဗြိတေံဂှ လ္ကုအလုံဒိုဟ်စှ် ‘ဗှ်ကိုဘဝအဲသာဇ®ဒးကၠင်ဟိ ညးမွဲသ္ဒံ

ဎွဲမဂိုင် အခိုင်ဎွဲမလံတဲ့ မူတသိုက် နွံပုဲအဲ ဏီရော၊ ညြ–သၢဇာ® သၢဇာ® သို့ရိုင်သို့ ဇော့်စံ၊ သို့တ့ၢခပေါ ဂဇံ ကထေံအၢက ထေံကျ့ုင်လေဝ်ဟွံဖ၊် မူဝီဖဲဇော့်ရော၊ က သပ်အောန်စိုတ်ဗိုဗိုဏံဂ် သၢဇာ®ချပ်ကျ့ုင် ဂို့ုင်ကိုသွ့ံတဲ့ရ။ ဒဒိုက်ကွ့န်ဂြက် ညုံင်ရ် ညးကျ့ေင်ဒက်နွံပုဲဒွက်သို့စၢတ်ဂ်လေဝ် ဒး ဒုင်ကျ့ုင်ဘဲ ဂို့ုင်ကိုသွ့ံတဲ့ရ။ အခိုင်ဗိုဗိုဏံ လေဝ် ကလိလောန်ဓက်ကျ့ုင် ဂို့ုင်ကိုသွ့ံ တဲ့ရ။ အခေါင်မှိဟ်မွဲ ဒးလဟုတ်ယုတ် ဒေက်အၢဂ်လေဝ် ဂို့ုင်ကိုသွ့ံတဲ့ရ။

ဍုံမံင်၊ သၢဇာ®ဂ် စိုန်ရနွံပုဲကွၢန် ကုံမွဲ အရာဝ်ကိုထေဝ် ဟိုတ်နူဝါတ်ခါဟွဲကိုဗ္ဒဲ ဒလဲဂ်ရ၊ အလုံကွၢန်မွဲ မှိဟ်ဟွံတိသၢ ဇာ®ဟိုစကြပ်ဂွံဒ္ဂုင်ရ။ ဒ္ဂဲဝဲါ ဂွံမံင်ဂ်လေဝ် တက်လဝ်ကောန်တဲ မှးကွၢန် ဂို့ုင်ဍၢန် ညး်ဟွံကွ်မွဲ မဒ္ဂရ။ မှိဟ်ကွ် အၢကျ့ုင် လဝ်ကိုဒ္ဂကျ့ၢရ။ ဒ္ဂို့ုင်ကရေပ် လွ့ုက်ဗ္ဒန် မံင်တဲ့ စ္ဂလှော်မွဲလှော်ဖေါင် အၢကျ့ုင်ဒ္ဂရ။ မှိဟ်ဂ်လေဝ်ဝါတ်၊ ကောန်ကျ့ုင်လေဝ်ဒ္ဂ၊ တုပ်သ္ဂဟ်ကို က–ဂြက်ဍ် ဒ္ဂဲချပ်ဒ္ဂဲကွ့န် ဒ္ဂဲဖန်ဒ္ဂဲဂြက်တဲ့၊ ညးဟွံပဆ´ဖဝက်မွဲဂ် သွက်ဒးအောန်စိုတ်ခိုဟ်ကေွံကေွံရ၊

ကောန်တဲ သၢဇာ®လေဝ် ဆစိုတ်ဒ္ဂ ဗို၊ ဗ္ဒင်ကွ့® လိုလဂ် ဒယိုင်ဒုန်ကလိဂ် ဂဲါ တုပ်သ္ဂဟ်ကိုဘဲ ညးဒိုက်ဂတ်ရ။ ထံက် ကိုဂလၢန်အ္ဂၢလောကနိတိ ရဂွံမှး ‘ဒြပ် ပြးကဍေ့ၢ အောန်၊ ကောန်ဏီဝိုတ် မှၢ’ ဟိုဂ် ဒြပ်ရတ်ဟွဲမှး ကောန်ဇာတ်ဇာကုမှ ဝိုတ်မံင်ဇာကုဏီ၊ တ့ဝ်င်မံင်မိမဏီတဲ့ ဗိုကို မဒံသၢဇာ®ဏံဂ်ညးလိုမွဲပမိတ်ပွ´င်ပံင်ဖက်

ဏီရော၊ ညးဂ်ဂွံတိ သၢဇာ® နွံ ဏိ ရော။ ဖေက်ညးတွ့ဟ် ညၢတ်ဒး မုခ်မတ်ဇာကု၊ ဗ္ဂိုက်လွ့က်ဇာကု ကောန်တဲဇာကု အဇော့် အဇော့်ဇာကုဂ် ဂွိုင်ဒုင်လဝ်တဲ့၊ မိုင်ဗရမှိဟ် ဗက် ဒးအောပ်ပွ့ုက်ဇာကုဂ်ဒ္ဂဘဝသၢဇာ® ရဟွံသေင်ဟၢ၊ဂွလေဝ်ဂ် ဒ္ဂသ္ဂှံသၢဇာ® ရသွံ

ယောဂဗဆိုဘဝမကွ့န်ဂြက်ဂ်၊ အဲမူဂွံ ကျ့ၢန်စဇော၊ ဗပေင်ဗုင်ဂ့် နကိုကမှ့ၢန် လိုရော၊ သၢဇာ®ချပ်ဂွံ လွ့်ဂယိုင်လမျိုဂ် တဲ့၊ တုပ်ဘ်ညုံင်ရ် ဂို့ုင်တရ်ကျ့က်မံင်ဒ္ဂုတ် ရ။ မူဟိုတ်ရော– ဟိုတ်နူကမှ့ၢန် ကွ့တ် ညးကိုညး ဍိုက်ပေင် ကိုမှိဟ်ကမှ့ၢန် ရောင်၊ဟိုတ်ဂ်ရ၊ ပုဲအရာကျ့ၢန်ကမှ့ၢန် တိုဂူဗဂ်ကုံတံဂ်ခလေဝ် ညးဟွံဂ့ဲမှိဟ်လိင်၊ တိဗ့ဂူခံက်ဇာကု တ့ၢသ့ဗ္ဒပ်လေဝ်ဟွဲ၊ နွံဆ ခပေါကောန်တဲမွဲဍောတ်တဲ့ ပုင်ဂယး သဝ်တ့ဲလေဝ် ဟွံယိုပ်ယၢပ် ကေွံကေွံရ။ လဆောဝ်လဆောဝ် အၢဂေ့ံသ့ုကဆံင် မွဲဗြေဟ် စိုဟ်သွ့´ကို သွ့ဝ်ကေဝ်တဲ့ စ သုင်အၢဆစိုတ်ဂ့ဂိုရ။

အလုံကွၢန်မွဲလေဝ် ပွ့န်အၢဘဝဇာကု ဇာကုတံဂ် ဂွံဆစိုတ် ဒးရးရ။ သိုက်လေဲ ဖ၊် ဒ္ဂို ကေွံကေွံဂ်ဟွဲရ။ ကျ့ၢန်စလေ ဝါတ်ဂါတ် ဟွံညၢတ်ဂို့ုင်ပရေင်ပိုဥ်ဒြပ်တဲ့ သၢဇာ® ပွ့တ်ကသပ် ဗိုဏံရ။ မူဒ္ဂဒ္ဂ ဂတ မုခ်ကောန်တဲအဲဏံဂ် တွ့ံမင်ဂ့န်နွံမွဲတွ့ံကို ရ။ ညုံင်ဍေ့ံဂွံကျ့ၢဝ်ပြဟ်ဟ် ဒ္ဂင့ုဟ်ဗုင်ဂ့် အဲဂ် ခရိတ်ထေံ တွးဍေ့ံဒ္ဂုတ်မှ မခိုဟ် ရောင်ဒ္ဂ၊ ကျ့ၢဝ်ဍေ့ံ တိတဲတွ့ ပြဟ်ဟ်

ပြေဟ်ပၢ်ဂ့ၢ်သ့ံစ ပှဲၤပါၣ်ဂံၢ် အကြၢဃၢၣ်ထၢံ ရဂၤတဲ၊ တိၣ်ခရိၢ်ထံၣ်တ့ၤမၤဂ့ၢ်အလုံ မ့ဲတ့ံရ။ တ့ံမၤဂ့ၢ်ဒၣ်လဲၣ် ဟ့ံဖှၢ်ကွံၢ်ကွံၢ် တဲ သ့ၢ်တၢ်မံၤအလုံ အှၢ်တၢ်ရ။

ထဲၤခရိၢ်ဒ့ၣ် တ့ၤမၤဂ့ၢ်ဒၣ် သိၣ်သၢ တိၣ် ပှဲၤစိၢ်တဲ ခါၣ်ဒဃဲၣ်ဒးဟ့ၣ်တီ ဒဃဲၣ် ဒးအၢဝိၣ်ထၢံရ။ 'ထဲၤအဲၣ်တၢ်ဖှၢ်—မုၣ်ခ်မတ် ရၢဆဲ၊ မုၣ်ဃၢတ်မတ်သၣ် ဖွၣ်ဂၢ်စ ရဲ၊ ပါထံၣ်သၢၣ်ၣ် ဟ့ၣ်ဆၢၣ်ရဟၢနဲ' ဒဃဲၣ်အၢခရိၢ်အၢ သိၣ်သၢကိ ဘ၀ဇ ကညးတံၤတဲ၊ သ့ၢ်ဂ့ၢ်ဗပၢ် ဖုၣ်ဂ့ၢ်နကိ မသ့ံစ ကွၢ်မၤဂ့ၢ်ဒၣ် မိၣ်စိၢ်ညီညဖြ ရိၣ် သၢၣ်ကိၢ်ရ။ ဆဂၤဒၣ် သွၣ်ထၢံ ဂ့ၢ်သ့ံဟၢ— ဟ့ၣ်ဂ့ၢ်သ့ံဟၢ၊ ညးရၢၣ် နံ့ ဟဲ ဟၢဒၣ်လၢၣ် ညးတံၤချ်ဟ့ၣ်စိၣ်ရ။ သၢ်လိၢ်ကွၢ်ဃံၢ်ဂ့ၢ် ဂတၢပ်တဲ ဂ့ၢ်ဒၣ်ပရဲဖှၣ်မဒၣ်မဟၢၣ် ချ်စိၣ် ဒၣ်တဲ၊ သိၣ်ၣ်သၢသၢ သ့ၢ်ၣ်သွၣ်ဒး ပမၣ်ဖှၢ်အၢဇကဇကရ။

အခိၣ်ပိၣ်တတဲ ၥ်နၢဃ့ မဒၣ်ရ၊ တဲၣ်ဒၣ် ပှၣ် ဒးအလၣ်ပုၣ်ဘၢ အရှ်ဒေါ်ကွၢၣ် ရ။ သ့ၢ်ဖြဝ့ၢ်မွဲ သိကိၢ်ယိၣ်ဖှိၢ်ဏၢပုၣ် အလၣ်ဒၣ်၊ ဟိၢ်နူအခိၣ်ကြပ်ကိၢ်ပိၣ်ဒၣ်ရ၊ ဒး တတ်ဂံၢ်ကရတ် စိပ်အၢဂတမုၣ် ကောၣ် တဲသၢဇ ရ။ မိၣ်ဒးဗရုဒ္ဓကၢ်ယိဂြၢ်တိၣ် ပှဲၤညိၢ်ဟ်တဲ ဒတဒိၣ် မွဲလစ့တ် ဃၢတ်ရ။ ဒိခွဲပါၣ်ဒၣ်ဒးဟၢ၊ ဇၢၣ်ဃှၢ်ရမတ်ဒၣ် ခိၣ်ဟ်ဟၢ၊ ကောၢ်ဗရူရမျၢၣ်ဒၣ်ဂ့ၢ်ဟၢ၊ ထဲၤ ချ်ဖှၢဒၣ်ဒၣ်—

'ယွံကောထပိ—ကောထပိ'

အ ခါၣ် ကောၢ် တိတ် အၢဒၣ် ဟ့ၣ်တီတဲ ကောၢ်ဒးရ။ သၢဇ ပှၣ်လၢၤ ဟ့ၣ်ကလၢၣ် ရံၣ် ဟ့ၣ်ပစိတ် ကညးတံၤညးထၢံတဲ ဒဃဲၣ် မံၣ်ကြဲကြဲ မတ်ပလဲဒၣ်ကိ ကွၢ်မၣ် ဂ့ၣ်ဇကရ။

'အၥ်—ကောထပိ ဟ့ၣ်ကလၢၣ်ရံၣ် ညး ဘ္ဘံ ဟ့ၣ်ပအသ့ၣ်ညးဘ္ဘံရဒၣ်၊ ဆံၣ်ဃ့ၣ်ကၢရ လၢၤ'ဂၤတဲ—

'ကော ထ ပိ ကော ထ ပိ အၢ ကၢ ရဏး'

သ့ၢ်ဖြ ဆကၢ်ကွဲဂထၢၣ် ဖွဲမယၢၣ် သ့ၢၣ် ဦၣ်ဃၢတ်ဦကၢ်ပၢ်ကိ၀တ်ထေါ ကမဒၣ်တဲ၊ သၢဇ လၢၤ ထဲၤမတ်ဂ့ၣ်ဒၣ် ကိ ကွၢ်မၣ်ဂ့ၣ်ဇကဒၣ်—

'အးအး အၢအၢ'

သိကိၢ်ဟဂ့ၢ်ကလၢၣ်ရံၣ် စ့တ်သမိ္တ ညး တံၤညးထၢံဒၣ် ကိဏၢအရၢ် ညံၣ်ရဟဲကိ ယၢၣ်သ့ၢၣ်ကိၢ်ရ။ ညံၣ်ရ၀တ်လောကဟ့ၣ် ဦကၢ်ပၢ်ကိၢ်ရ။ ဟ့ၣ် ပ ကၢ ညးဘ္ဘံဒၣ် ဟ့ၣ် သၣ်။ သ့ၢ်ဖြလၢၤ ပျၢတိတ်နူဒၣ်တဲ စိၣ် အၢဘၢနံ့ပိၣ်ညဏရ။

အတိၣ်၀တ် အလၣ်ဇကဒၣ် သ့းထံၣ် ပုၣ်သ့ၢ်တုကၢ်ပြၣ်စ့တ်ပှဲၤပ့ၢၣ်ဖွဲမ္ဒးရးတဲ ဖျံ ကို္ပ်သွ၀တ်ကိကျၢ်ဇ့ၢ်ရ။

'ဟေအ်ဏူသိကၢ်သ့ ၀ၣ်'

'ကျၢ်'

'ကြပ်စိပ်ကတးရဏး။ မိမယဲဇ့ၢ် အပါဇ့ၢ်မ့ၢ်တံ ညံၣ် ဂ့ၢ် တိတ်ဘၢမၢၣ် အှိ်တ်ဒၣ် ဗရကိလၥ်ဘ္ဘိ နူဇမဲ့ဲညိ'

'ကျၢ်— အဲဦကၢ်ဖြကေတ်တၢလျိၣ်ရ ကျၢ်' နံ့ပိၣ်ဘၢဟိဏၣ်ဖျၣ်ဗပိၣ်အရၢ်တဲ

မိသိုက်သ့ၟိၚ် ယှိုဖျ´ဂဥပ်ထးဇကုရ။ ကာ လစ´ၪ် ဟ္ံဒးဃရက်တဲ့ အာလွၩ်ဂုံင်ဇွော်သပပ်ထေဝ်ဂုံင်ကရေပ်သို သာဇ®တော်ရ၊

'ဩ-သာဇ®သာဇ®လက်ကၠင်ဏာံ ဇှ ဖြိုဝှတ်မွဲ ဍေံဒတ်ဒိုအ်ဂတမုၣ် တၠဲအဲတဲ့ ဍေံဆက်ကွၠဲ အရေဝ် ကိုအဲရောင်ၪ် ယှ္ု ယှ္ၠာဍေံလေဝ် ဟွံဂွံသ္ၠာန်ရသွံ'။

ဒွၠဲသိုင်ၠာန်ဂုံင်ဍာန် ဂွံအာက္ၠုင်ၪ်လေဝ် အဲဟ္ံဂွံသ္ၠာန်တဲ့၊ တုပ်တ်ညုံင်ရ် ဟ္ံပကာ ပလိုထေဝ်ဝတ်ခမ္ဗတာ ကောန်ဂက္ၠူအဲတဲ့ ရသွံ။ဒၪ်ရဝတ်အဲလေဝ် လိုလၩ် ပါင်လ္တၩ် ဂဒေက်အာၪ် သာဇ®ၯ်သ္ၠာဂွံသ္တိတဲ့ဒေ့ၥံ စံင်တူဇွော်ကိုဖြဟတ်ရ။ ဍာံဒှုင်၊မိနော်ချိ® တော်လေဝ် သာဇ®ဟ္ံပစှတ်သ္တိ၊ ဟ္ံ သ္ၠာန်လဝ် ဒွၠဲဝဲါ ယှ္ုယှ္ၠာ မိသိုက်သ့ၟိၚ် ဏာံလေဝ် တုပ်နဲ့ၪ်ပှန်ရ။ အခါန်မိသိုက် သ့ၟိၚ် ဒၪ်ကောန်စ´ ဇှနော်ချိ®ၪ်လေဝ် အလို သါဇ®သ္ဂၥံတိကေတ်မါန်ဏိရော။သွက် သာဇ® ဒလေင်လာဘ်ဗဇ် ရတ်မတွံဂး 'သွတ်ဝှတ်'ၪ် ဒွာန္ၠသ္ၠန်ပါန် ဒေက်ဍေက် အာ ဟိုစ်ဂွံကိုရ။ (ကာလဍေံဟ္ံတဝ်- ညာတ်ထဝ်ဒးဩုင်ထေဝ်)

ပွဲကသပ်ဇှနော်ချိ®တော်ၪ် မိက်ဂွံယိုက် ဒိုက် ထံက်ပင်သာဇ®နက်ိကောန်စ´ဝှတ် ၪ်ရ၊ ဆဂးၪ် ဂလိုင်လိုဇ္ၠုက်က်ဟ္ံလုက်ဒး လ္တောင် ဓောန်ဍေင်ဟ္ံကလိုဟ် ကံဟ္ံက ရိုဟ်တိတ်တဲ့၊ လာဘ်သတ်ဖိုင်စါၪ် လုပ် စိုပ်သွတ္ထံတဲ သာဇ®ဟ္ံလေဲလးလးရ။

ဃောသာဇ®ချပ်စိုတ် လွၩ်သွတ်ဖြၪ် တဲ့ သိုက်ဘိင်ဘင် ငှင်သှင်ဒှုင်ၪ် ဇှ်အာန္ၠ

တ္ံမင်ဂှန်ရ။ ပျာလုပ် ပွဲ ကောန် တၠဲ တဲ့ တိက်ဇ္ၠပ်လဝ်မုၣ် ထေ`လဟုက်ကို ဘဝ ဇကုဇကုတဲ့ ကိတ်ဒှုင်ငေ့က်ကြက်က်ရ။

၀ ၀ ၀ ၀ ၀

တွံမင်ဂှန် သာဇ® ခရိတ်လဝ်တွးၪ် ဂွံ သ္ၠုမတ်ဖြဟာဟ္ံတိ၊ အလုံမွဲတ္ံၪ် ဗ္တိတ် သ္ၠကေ္ၠာဝ်ဇဝ်တ္ၠိ ပေင်ဗို့ပ်ဒှုင်တဲ့၊ သဓု'ဂို ကု္ၠုိက္ဍုပ်က္ဍ´ပွဲမလောန်ရ။ ဆဂးၪ် သွက် ဂွံပသ္ၠၟိၚ် ဇူဒိုခရိ တက်ကျာ ဟ္ံသေင်တဲ့၊ နူကေ္ၠါဝ်တိတ်က္ၠုင်ၪ် ၯ်ကလှ်ခရိတ်ထေဝ် ပှန်ရ။ အတိုင်ကာသပ် ချပ်လဝ်နူက္ၠာတော် ၪ် တိတ်သွံကေ္ၠာဝ်မင်ဂှန် ဂတမုၣ်သိုတဲ့၊ တောဂ်စွံလဝ် စိုက်ိတဲ့ပှိုတ်ကိုလေဝ် ဟိုတ် နူဒၪ်ဂုံင်မ္ဂိုဟ်ကွၩ် အောန်ၪ်မွဲသၩ်၊ မ္ဂိုဟ်ဂွံ ဍုက် ကေဝ် ဒဒေဒယှ် အောန် ၪ်မွဲသၩ် ဟိုတ်နူဟိုတ် တွဟ်ဟ်သၩ်တဲ့ ဂွံဆဝိုတ် အဲထေဝ်ကေ္ၠာဝ်မင်ဂှန်ၪ်ရ။

သာဇ®အိုတ်ကာသပ် သွက်သွဟ္ံမွဲ ဒွာန္ၠမှုရော-ညးဟ္ံရာန်သွေဝ်အဲ၊ ညး က္ဍုဟ်အဲဟာ၊ ကောန်မန်မွဲစွံ ဝဲါ ညးသ္တံဟာ၊ ဟ္ံသေင်သၩ်ၪ် ဒွာနူအဲ ကောန်က္ၠင် ဝါတ်ခဲါဗွၠဲဟွဲတဲ့၊ ညးတံ လဝ်ညုံင်ရ်ဆုဇ္ဇုဗွ ဟ္ံပေ့ာပ်ပွဲဝိုင်မ္ဂိုဟ်ဟ အဲဒှုင်ပွဲပယျုဍုင် တွ္ၠုင်တိမန်ဗိုဟ်ၪ် ဝိုတ်ညးမွဲကို၊ ဟ္ံပကာကိုအဲ ဟ္ံ ပဝ်ဝို ကောန်ဂက္ၠူမွဲစွံမ္ဂး ညးၪ်မွဲ အဲသွေ့ မိတ်သဟာ ဗွၠဲပံင်ဖက်ညိဏိရော၊ ဒိုဝို ၪ်ချပ်ဒးအာသၩ်ဏာံရ။ ပါန္ၠၪ် ချပ် ဂွံ သပ်တဲသ္ၠုင်င် ဟ္ံမိက်ဒုင်ကယျာဘဝ တဲ့၊ သွက်ဂွံဂွံသ္တံဒေ့ာဝ် ဂွၠဲရဲဒက်မိ

သၢဇၢ်ပှ်တၢ်မံင်ကသပ် နကိၢ်ကွၢ်ကွၢ်ဇကၠၢ်ပှ်ဇကၠရ္။

ပသၢ်တြံမံက်ဂ့ၢ် ဒ်အခ်ိင်ကတၢးဖှ်ရ္။ ရဲသွတ်ပုတ်သွတ်ဖှၢ် အကြၢကွၢန်ကၠံတံ ဂ့ၢ်ပှ်ဘ်ပှ်လစ် ဖှ်မသွက်ဂ့ံဖှ်ဖျၢ်ဒုင်တဲ့၊ ပ္ဂအၢကအ်ကွံဟ်ရ္။ မ္ှဟ်တြံ မ္ှဟ်ဖြတဲအဒေါင်တဲဖှ်လုပ်ဖေ်ဒကၢ ဘၢဒကၢကျၢ်တံဂ့ၢ် ဒ်အခ်ိင်ညးတံ မင်မ္ဂ သီဉပုဟ်ရ္။ ပ္ဂပ္ိုင်ကတၢးပိတ္ဂဂ့ၢ် ညးမိပ်ဖြံပ် လွ်ကၢကုသိလေပ်မိပ်၊ ညးမိပ်ကိၢ် ပွင်ပက်ဉၢ်တံဂ့ၢ်လေပ် မိပ်အခိုက်ဂြိုပ် မိပ်ဇိုဂြိုပ်ဂ့ၢ်ဒ်ပရဲညးတံရ္။ မ္ှဟ်ဂ့ၢ်ဘဲအၢလွၢ်င် ကျၢ်စဲတိ ပ္ဂဘၢလေပ်အၢ၊ မ္ှဟ်ဂ့ၢ်ဘဲ အၢဝေင် တက်ခနိလေပ်ပေင်၊ လလံဂ့ံ ကွၢ်သွ်တ္ဂဂ့ၢ်ကရိက်ကွၢန်ညးကိၢ်ညးဗရ္ မ္ှဟ် ဟၢကံင်ဒိုင်ရ္။ ဗရကၢန်ငှ်တံ ဖအ်ဝေင်ဂ့ၢ်လေပ် မြုဖ္ှုင်အၢအလံကံ့မ္ဂရ္။

'ယ္ဂံရဲတံ အလိဂ့ၢ်ဘဲအၢအိုတ်ရော'

သၢဇၢ် အနေ့န်တိတ်သိအှ်ဂ့ၢ် ဂဗ ဆိုဒးမ္ှဟ်ပှ္ိုင်ပိတဲ သွၢန်တိုန်သၢ်ဂ့ၢ်ရ္။

'ပိအၢဘၢလေပ်ရဲ'

'ဘၢန္ဂံအလိရော'

'တေံဖ္ှဘဲကအ်ကွံဟ်တေံ'

'ကိၢ်အဲဗက်အၢကိလေပ်ရဲတံ'

'ဟး— ရံင်ကယျုင်ဇကုကွၢ။ အခါ လွှုဟ်ဒ်သ္ဂင်ကတၢးရောင်။ ဖးသ္ဘဲထေံ ကယျုင်တဲဗက်' မင်ဖုဲပိဂ့ၢ် ဟိသပိတ် ထေံအရေပ်ရ္။

'ဟိဂ့ၢ်တှ်ဆံင်ဒုံကွၢရ္။ ကၢလကလေင်စ်န္ဘၢ လုပ်ဝေင် ပ္ဂသိအဲညိရဲ'

သၢဇၢ်ဆက်လပ်အရေပ်တဲ မင်ဖုဲပိဂ့ၢ် သိကိၢ်ဒုင်ထပ်ကအ်ပါင် တိတ် အၢ စိပ်ဘၢအိုတ်ရ္။

ညးပိဂ့ၢ်လေပ် ဟ္ဂံဉုက်ကေပ် ဟ္ဂံဆိ ညၢတ်သၢဇၢ်မ္ဂလှ်ဏိတဲ၊ အလန်ဏံ မူဒ်ဒ် ပိမ္ဘးလုပ်ဝေင်ပ္ဂသိညးတေံတ္ဂုရ ချပ် ဂးပ္ဂစိုတ်တဲ၊ ကလအ်သ္ဂဝတ်ကိၢ်န္ဂံပိုန်ဘၢ ကလအ်ညးဖှ်ဇုဇသိမူနေ့်တြံ၊သ္ဂအမိ ဋၢန်ရၢဒၢမိက် ဗိညးကိၢ်ညးအိုတ်ရ္။ ကိစ္စ သွက်ဒးကွၢန်ပ္ဂဘါန္ဂံဂ့ၢ်ကွၢန်ပ္ဂံ့ထေံ တဲ ညးပိကလေင်စ်အၢရ္။ သၢဇၢ်ဂ့ိင် ဖေက်အၢကှုင်သိဟ္ဂံဒးတဲ မင်ဒ္ဘးဒုင်ဒိုင်ပ္ဂ ဂံ့င်ဘၢ်တရ်ရ၊ ဃၢဂ့ၢ်ဂဗညၢတ်ဒးသ္ဂံတဲ မိပ်ပ်ဖြံပ်ပ်အိအိဂြိုင်င် တက်ဇိုင်တက်တဲ ဒ်ရဲဒက်မိတ်ညးသ္ဂံ အိုတ်ရ္။ သၢဇၢ်အၢ ဂတ ညးပိဗက်လက်ကရ် ညံင်ရ် မ္ဂဆ မ္ဂ ဖ္ဂက်ကိ၊ ဃၢဖြဟတ်ပေင်ညြိုဟ် ဂ့ံဂဗ ဆိုဒးညးသ္ဂံဂ့ၢ် ဒ်လၢဘ်ဖှ်မ္ဂကိရ္။

'ဂးဂးရဲတံ ဇၢဏံသိအဲရ္။ လုပ်ညိ၊ မူ သွက်ဒးညၢစိုတ်ဟ္ဂံ၊ စိပ်ဒ်ဘဲဝဲါဏံတဲ မံင် မိပ်ပ်ရ္။ ဒုဟ်ဖုးဝါတဲမူပိချပ်ပ်ကသပ်ဒိုက် ပေင်တ္ဂုရ'။

'ယ္ဂံ- ဉ်ဒိုင်ရဲ'

'ညး ပိ ဒုင်အရေပ်တဲ အတိုင်သၢဇၢ် သ္ှုင်တွးဏၢဂ့ၢ် လုပ်စိပ်အၢပ္ဂသိရ္။ သိ ကၢန်တဲဂ့ၢ် မံင်ဆစိုတ်ညးမ္ဂဟောင်ဂ့ံတဲ၊ လွှုဟ်ဒ်အၢမ္ှဟ်ပန်ဂ့ၢ် ဖန်ဖက်ဖျံဒ်ဘဲဉန်န် ဂြက်က်မဒ်ရ္။ အရေပ် သွက်ဒးဟိန္ဂံဂ့ၢ်ဒ်ဒ်ဘဲ

ဟိၣ်ဝံ အခေါ်ခိုဟ်ရ။ ဆ၀ၢၢ်ၦ မ္ဂှဟ်ပိၣ် ဖေက်ဒးအလီ ဂ္ဂၢ်ဒ့ၣ်ရၪရၪကိုရ။

'ယွံရဲတံ ယှူယှၢရဲတံ ဒ့ၣ်ဲမံၣ်ရဲတံ သွ ဂ့ၢ်တဲ့ ကိုဂ္ဂံတိညိအဲ' သၢဇၪသ့ၢန်ဂ္ဂံ ကှၢတဲ့ မ္ဂှဟ်ပိၣ် လ´ဗ္ဂ ယှုယှၢ ဒ့ၣ်ဲမံၣ် ဇကုဇကုအိုတ်ရ။

'နၢမ္ဂှဟ်ဏံၦ အ၀ါန်၊ မ္ဂှဟ်တေံၥ မ သၢန်၊ အဲၦအမှေအ်'

'တၣ်ဂ့ၢ်ရရဲတံ၊ ရဲတံပသှေဟ်ပှၢသ္ဒ။ အဲညိဏး' သၢဇၪမှေၢပ်ထေံ အရေၥ် ဒုၣ်ကှၥ်ရ။

'ယှူပိုတိတဲ့ရ၊ ယှုရဲဗိုလိ်ရော'

'ယှုအဲအကှၣ်'

'ဟး–မူအရေၥ်ရော'

ခေက်က် ညးပိၣ် ဒးကာအ်လုတ်စိုတ် တဲ့ ဂြိုၣ်တိုန်မွဲဒမြိပ်ရ။

'ယွံရဲတံ– ယှုအဲဍုံဍုံၦ သၢဇၪရ။ ဆ၀ၢၢ်ၦ ဒ့ၢနူအဲ ၦကောန်ကှၣ်တဲ့ အကှၣ် ဟိၣ်ၦလေၥ် ဒးဒ့ၣ်ကိုရ'

'ကှေ်ကှေ် ပိုၦၦတှု ရောၣ်။မူကမှေၢန် နွံဟိ၊ မူမိက်ဂ္ဂံကေတ်စကသပ်ရောဟိ၊ လွ ညှၢညိ။စိုတ်ပိုကိုအရှိအဗၣ်မၢန်ၦပိုဂ္ဂံကို'

'ယွံ–တၣ်ဂ့ၢ်ရသဟၢဲတံ။ ဍွဲကိုပ်ကှၢ အဲမိက်ဂ္ဂံသ္ဒုန်ထ္ဂး ပရောပရာဒၦအဲရ။ ဗို အဲဒးဒုၣ်ဒိုက်၊ ဗိုတ၀အဲ ဗိုကဲသပ်ဒ့ၣ်ၦ မိက်ဂ္ဂံလ´ထ္ဂးကိုရဲတံရ။ ဆ၀ၢၢ်ၦ အဲမိက်ဂ္ဂံ ဆက်ကွဲနကိုဒ္ဂက် တေ့ၣ်ၣ်တှဟ်ဟ် ဗှ်ကို တ၀အဲတဲ့ ရဲတံကာလၣ်ရံၣ်ညိကှၢ။

'ဒးမံၣ်။ အတိုဝ္ဂံရဲဟိၣ်ၦ ပိုယိုဒုၣ်လဝ်ဖ အိုတ်ရ' သၢဇၪဂ္ဂံအဒေါ်ရဲပိၣ်ၦတဲ့ သတ် ဒ္ဂက်သ္ဒုန်လဝ်ပါၣ်တိုက်ၦ ဒပှေ်ထ္ဂးကိုဍွဲ မကှးစိုတ်ရ။ မၣ်ဗှဲပိၣ်၊ မိၣ်ဒးရမျၢၣ်ဒ္ဂက် ဇှ်စိုတ်ကို အရေၥ် တၣ် ဏှ် တဲ့ သိ ကို အေၢန်စိုတ်ၦ ချပ် ဗှ်ဂ္ဂံ ဍ္ဂိလ္ဂၥ် အဲတှဲ ကောန်ဂကူဇကုဇကုရ။ ဒ့ၣ်ဲဟ္ဂံကှးစိုတ် ၦ ထပ်သှၢန်ဗက်တဲ့ သၢဇၪသေၢၣ်ကဥ္ဂး ခန်ဍေံကိုခန်ဍေံရ။

ဒ္ဂက်ဏံၦ ဒ္ဂက်ပှေၢပ် ဆိကောန်ဂကူ ဏူၦ ညးပိၣ် ကိုဟ်အၢတဲ့ရ။

'လှုဟ်ဝ္ဂံ ရဲအဲအေၢန်စိုတ်ဍေၢတ်စိုတ် ၦ လွၦညိ။ စိုတ်ကိုကြၢၣ် ပရံၣ်လဝ်ညိၦ အဲမိက်ဂ္ဂံကိုသတိရ။ မ္ဂှဟ်မွဲကိုၦ သဝ်ဒ့ၣ် တ္ဂိ ဇၢတၢဍိုန် က္ဂိုန်ဇှ်မံၣ်လှိုန်ၦၦဟ္ဂံ ဂ္ဂံ။ အခါသှုၣ်လေၥ်နွံ၊ စိုတ်လွဍေၢတ်ညိ'

'တၣ်ဂ့ၢ်ရရဲ'

မိတ်သဟၢဲညးတံကိုဖြဟၢတ် အရှိအ ဗၣ်တဲ့သၢဇၪလေၥ်ယိုစထေၢၣ်တိုန်ညိည ရ။ စိုတ်ဂံၣ်သ္ဂၢကှုၣ်ၦလေၥ် ဘျိၦတိုန်ရ။ ဆိဇၢတိဂကူနူလတေၣ်တေံ လတေၣ်ဏံ ဗြိပ်ချိကသိပြုၣ်အၢ ပြုၣ်ကှုၣ်ရ၊မုက်မတ် ညးတေံလေၥ် ဟ္ဂံတုပ်ကိုကှၢတေံရ။ စိုတ် ဓါတ် သှဲပြုၣ်ကှုၣ်ၦ ထ္ဂး မံၣ် သက်သိ ဍေံရ။

'သၢဇၪသၢဇၪ'

'အ်'....

မသၢန်ကေၥ်တိုန်တဲ့ သှၢန်အမိပ္ဂါယ် ဒ္ဂက်ဒ့ၣ်ဲ ဟ္ဂံကှးစိုတ်ၦရ။ သၢဇၪထပ် သေၢၣ်ကဥ္ဂးကိုသၥ်ဏံရ။

'ယွံရဲတံ အဲဂ္ဂကောာန်မန်လေစ်ဒ္ဒ၊ မံင် ပွဲပယျို့ဍုင် တ္ဍုင်တိမန်လေစ်ဒ္ဒ၊ ဆဂႏဂ္ဂ ညးတ္ဍဟ် ပ္ဍိုပ္ဍိုက်မံင်အဲရောင် မခ္ဍေ်စိုတ် ရ၊ လ္ဍုဟ်ဂ္ဂ ကလေင့်ရံင်ဘ၀အဲညို။

ဒ္ဂာန္ဂုအဲ ဒ္ဒ ကောာန် ကွင်ဂ္ဂရ ဂကူအဲ လေစ် ဒးကွင် တုပ်ကိုအဲရောင် ဟ္ဍံသေင် ဟာ၊ လ္ဍုဟ် ဂကူပို ဂကူကွင် န္ဂုတ္ဂနဲ ရောင်မခ္ဍေ်စိုတ်ရ။

ဒ္ဂာန္ဂုအဲဟ္ဂဲကို အဘဲတ္ဂဲ (ဂအာင်သို တဘဲမွဲ ဍေ့ာတ် ဟ္ဍံ ဂ္ဍံ အ ပိုင်ဂ္ဂရ) ဂကူအဲ လေစ်အလို့ဂ္ဍံဒွံင်အလို့အိုတ်ဏီရော။ ဂကူ ပိုဟ္ဂဲကိုအဘဲတ္ဂဲဟ္ဂဲကိုတ္ဂ နဘဲဇကုတဲ့ ဒး ကြေပ်မံင်ဗိုအဲဏံဂ္ဂ ညးတ္ဍဟ်ညာတ်ကျုင် မ္ဂးညးဎါ အဲဎါ၊ ညးချေဟ် အဲချေဟ်၊ ညး ပေါအ်ဒ္ဒေ်၊ အဲပေါအ်ဒ္ဒေ်၊ ညးလို့မွဲ ဟ္ဍံပဆ´ဖ၀က်၊ ညးဟ္ဍံပအဖက်အိုတ်ရဟ္ဍံ သေင်ဟာ။

ဃေ့ာအဲဂ္ဂ္ဂိဗ္ဂဲဏံဂ္ဂ တုပ်သ္ဂဟ်ကိုဖြ ဟတ်ကောာန်ဂကူပိုဂ္ဂုင်တိုန်၊ ဖြဟတ် ပညာ ကောာန်ဂကူပို ပေင်ကျ္ဂုဟ်တိုန် ကိုရ။ စိုန်ဂ္ဂသဂ်ဂ္ဂကိုလေစ် ဖြဟတ် ကောာန် ဂကူ ပို ကို ဖြဟတ် ပညာ ကောာန်ဂကူပိုဂ္ဂ မူဟိုတ် ဟ္ဍံဂံင်စကာ ကေ္ဍံကေ္ဍံ ဟ္ဍံမ္ဍေဟ်ဏီဂ္ဂရော။

အစေ့ာ်သဍ္ဍိ ဖြဟတ်မ္ဂိဟ်၊ ဖြဟတ် ပညာ န္ဂံပွဲကောာန်ဂကူပိုဂ္ဂ ညးမွဲဟ္ဍံ သ္ဍိုက်ဆာန်ရသ္ဍံ။

'ယွံရဲတံ လွရံင်ဂိုင်သေ့ာဲညို။ ဒ္ဂာန္ဂုအဲ ဒ္ဒကောာန်ကွင်၀ါတ်ခါဟ္ဂဲကိုအဘဲတ္ဂဲစရဲ ဂဏ်ဘ၀မ္ဂိဟ်ဂ္ဂရ။ စိုန်ရ တေပ်သ္ဍံ သ္ဍေပ် ကောစ်ကိုလေစ် ညးမွဲဟ္ဍံကျုင်ရာန်၊ သ္ဍက် ဂ္ဍံဗ္ဍကောာန်ဂွာန်ကူဂ္ဂသေ့ာဲကေ္ဍံရ။ ဒဒ္ဒရအဲ န္ဂံပွဲကွာန်ဏံကိုဂ္ဂ ညးမွဲ ဟ္ဍံပ စ္ဂတ်သဍ္ဍိ။ ဂအာင်သိုမွဲဍေ့ာတ်လေစ် ဟ္ဍံကိုအထံက် အပင်၊ လက်ခ္ဂာမ္ဂိဟ်မွဲဍို့န်၊ မိက်ဂ္ဍံတိုန် ကျ္ဂုပ်ညးသ္ဍံ၊ မိက်ဂ္ဍံ ဓဇန်သ္ဍူညးသ္ဍ ဂ္ဂ ဒးကိုဗဗွဲခေ်ညိဟာ။ ရဲတံ ချပ်ရံင်လေစ်။ တိဏံဂ္ဂ ဒ္ဒတိမန်၊ ပယျိုမန်ဗိုဟ် မန်ဟ္ဍံ ဂ္ဍံပိုင်ရောင်အဲထေင်။ အတိုင်ထေင်ဂ္ဂ ခေ့ံ ဟ္ဍံလောန်၊ ဒ္ဂာန္ဂုဂကူအဲဟ္ဍံဂ္ဍံပိုင်ဂ္ဂရ အဲဟ္ဍံ ဂ္ဍံမံင်ပွဲဂအာင်သိုတိဗ္ဂ ကံ့သွပ်ခိုဟ်ဟ်ဒ္ဒဂ္ဍံ ရ၊ ဎါန္ဂုဂ္ဂပ္ဂန် ဗိုညးတ္ဍဟ် ဟ္ဍံတီညာတ် အဲဂ္ဂ အလုံကောာန်ဂကူအဲမွဲလေစ် ဂကူ ညးတ္ဍတ်ဟ္ဍံတိရ။

ဒဒ္ဒ မန် န္ဂံ မွဲ ဂကူကိုဒ္ဒ ဂကူလို ပစ္ဂတ် သဍ္ဍိလစ်န္ဂံရော။

ထဍိုက်မုခ် အဲမ္ဂး ထဍိုက်မုခ်ဂကူ အဲ တုပ်ပ်ရ။

ဟ္ဍံပအသုင်ကိုအဲမ္ဂး ဟ္ဍံပ အသုင်ကို ဂကူအဲတုပ်ပ်ရ။

ပ္ဍိုပ္ဍိုက်အဲမ္ဂး ပ္ဍိုပ္ဍိုက်ဂကူအဲထုပ်ပ် ရ၊

မာတ်မဟ်ဖြောတ်ဆီအဲမ္ဂးမတ်ဖြောတ် ဆီဂကူအဲတုပ်ပ်ရ။

ငှ°တ်ခေါ်က်ဖျေအဲမ္ဂး ငှ°ဟ်ခေါ်က် ဖျေဂကူအဲတုပ်ပ်ရ။

'ဒးမံင်ဒးမံင်ရဲ' အ၀ါန်ထံက်ဒုင်အရေဝ် သာဇ°တဲ့ အရေဝ်ပိုတ် အိုတ်အာမွဲ လ စုတ်ရ။

မိတ်သဟာဲညးတံပိၣ် ကလၚ်ဖှ်စိုတ် စိုတ်လုပ်စဖွဲမညာ့တ်မြဟ်တဲ့၊ သွက်ဘဝ သာဇ်ဂွံသူးစး သူ`လးတုပ်ကိုပွးကောန် ဂကူညးတွဟ်ၣ် ညာတ်အာ ဂံၚ်တရဂတ ဓတံရ။ ဒုၚ်လေဝ်ဒုၚ်လဝ်လျုၚ်တဲ့ရ။

'ကျေ်ကျေ် သိ ပိုၚ် ဂွံ ကို ရ ၣ်၊ ပိုလေဝ် ကိုျဟ်ဒှ်ၚ် ဖှ်စိုတ်တဲ့ မံၚ်ရ'

'ယွံ– ဒးမံၚ်'

တကဝ်ပိုၚ်ကေတ်ဆွပ်ချဝ်စတဲ့ၣ်အာတဲ့၊ အခိၚ်တဲ့ကျောံသွာံတွ် ပသဴဒွိတ်မံက်မၣ် ရ။ သဝ်တဲ့ပန်နာဒိုၣ် ညးတံမွိဟ်ပန်တိတ် အာဘာကအ်ကျွေဟ် တိတ်ကလံစကျာ် ဖှေ်အွာရ။ နွံပိုန်ဘာကအ်ကျွေဟ်လေဝ် ညာတ်ဒးသူတ်ဗုဲပန် ကျုၚ်စိုပ်တ္တုန်ထွး ပရေၚ်ကမှောန်သွက်ဘဝသာဇ်ဂွံဂွံ သူး စးၣ်တဲ့ မိပ်စိုတ်တၚ်ဂဏ်ဖွဲမလောန်ရ။

ကှာသူတ်ဗုဲပန် ဟွံကလေၚ်စ´ ဏိၣ် နွံပိုန်ဟိတ္တန်သဴဏံရ။

'ယွံကောန်ဂကူမန် သူတ်ဗုဲတံ၊ ကွိုပ် စှ်သူဟ်မွဲ၊ နဲမှုဟ်သဓ၊ ဘဝဂွံသူးစး၊ ကို ကှးစိုတ်ညိ'။

'ယွံအွာမဟာဂဏ်ပိုဒိုက်တံယိုဒုၚ်လဝ် စ်ကိုလအိတ်လမျိုရကျာ်'။

'သာခု-သာခု ဒးရးသန်ရသူတ်ဗုဲတံ'

ညးပန်ၣ် သွဝတ်ကို ကျာ်ဖှေ်အွာတဲ့ ကလေၚ်စ´တိတ်အာနူဘာရ။ ညးပန်ၣ်မွဲ ကသပ်ချပ်ဂွံလွာ်ဏှနော်ချိမိသိုက်သူ°ၚ်တဲ့ သွက်ဂွံပိုဆက်ကွဲ အရေဝ်ဂွံ,ဂွံအရိအ ဗၚ်ၣ် စိုပ်အာသို ဏှနော်ၣ်ရ။တဲ့လေဝ်ကြပ် ကိုပှုိတ်မၣ်ရ။ စိုပ်သိုဗက်ဏှနော်ဗျုသန္တိ ဒးတဲ့–

'ဟာအဍောတ် အဍောတ် ကျုၚ်တိုန် သို'ရန်ကိုသါဇ်တဲ့အဍောတ်ညးမကော် ရ။

'စ´ အဲကိစ္စဝွံတဲ့ကျုၚ်သိုမိဖှော်ရောၚ်ၣ်'

'ယွံ– မိဖှော်'

'ကျေ်ကျေ်- ရဲစ´ လေဝ် ကော်တ္တုန်ကို'

'ယွံ'....

မၚ်ဗုဲပန်တိုန်စိုပ်သိုတဲ့ သွက်ဂွံဒုၚ်တှ ၊ အု`သွးၣ်–

'ဟေအ်ဏှသိုက်သူ°ၚ်''အ်'....

'ကောထပို ဖှ်တံကျုၚ်စိုပ်သိုရ၊ ခွအ် ဇဗုခွာ်လဖက် ဓံက် သူသတ်တံၣ် တ္တိတ် နၚ်မှဲ'

'ယွံ–မိဖှော်၊စ´ ကေတ် တ္တိတ်နၚ်အ္တုတ် ရအ်'။

မိသိုက်သူ°ၚ် ဗွ ဖျုၚ် ဒုၚ်တှ ၊ အု`သွး မိပ်ပ်ဖြ°ပ်ပ်တဲ့ ၣ်အာမိတ်သဟာဲ ဒဓၣ် ဒယှ် ဍုက် ကေဝ်အာ ညုံၚ်ရ ကောန်မွဲမိ ကောဓံအရၚ်ရ။ ယှုစ´ ညးလေဝ် သာ ဇ်တိ၊ယှုရဲသာဇ်တံလေဝ် တှသိုဂမှိုၚ် တိ၊ ညးတိအဲ-အဲတိညး ဓဿာဒဓၣ်ဒယှ် ခိုဟ်ရ။

အတိုၚ်ဝတ်လောကမှုံၣ်မိသိုက်သူ°ၚ် ဆက်အရေဝ် ကိုတှ ၊ သဴဏံရ။

'ယွံကောတံ၊ မူကိစ္စမွဲနွံတဲ့ကျုၚ်စိုပ်သို ဓံဖြဏံရောအ်'။

'ယွံဓံဝုတ် သွက်ဒးဟိုဒးဂးၣ် စိုန်ရ ကိုလေဝ် မိက်ဂွံကလအ်စဏှနော်တဲ့ ပို ကျုၚ်ရ'။

အာရေၚ်မိသိုက်သ္ၚ်ပိုတ်အာဒ္ဒဲၯတဲ့၊
'ဟေအ်သာဇၟ'
'အဲ–မိဇ္ဇော်'
'မူဒုဟ်တၚ်နွံတဲ့ ကျုၚ်ကလံစရော'
'ဒုဟ်တၚ်ဟွဲရ မိဇ္ဇော်'
'ပိုသွက်ဂွံအံၚ်ဇွး ကမ္ဓောန် မုဲမတ်ဂွံ
တွးရာၚ်ဆဲ၊ အန္တရဲဂွံဗုး ဒးကျုၚ်ကလံ
မိဇ္ဇော်ရအဲ'
'ဍိုဟ်မွာဲ သာခုရကောန်တံ၊ ကောန်
တံနွံပိုက်သာ်လိုရော'
'မူကမ္မာန်ရော'
'ယွံမိဇ္ဇော် ကာလကမ္ဓောန်ပို အံၚ်ဇွး
စိုပ်တရမ္ဂး ပိုက လေၚ် စ´ စိုပ် ကွာန် ဏံ
ပ္ဍဲရ'။
'ကာလၯ ဂွံဆိုၚ် ညာတ် ညး ဍံ မိပ်ပ်
ဖြ°ပ်ပ်ပ္ဍဲရ၊ မိဇ္ဇော်ကိုဂွံဒှ်ၚ် အယုက်ကဵု
ပြၚ်ၚ်ၯလေဝ် စ´တံရာဒ္ဒာမိက်ရအဲ၊လွှုဟ်
ပိုသွက်ဒးအာနွံၚ်ဒှ်ၚ်တဲ့ကိစ္စရိတက်ကျာ
ၯ အောၚ်ဒုၚ်ဆစိုတ်ဏံက္ဍာရ မိဇ္ဇော်'
ဟိုဂးဇံသဝ် ဖျဝ်စိုတ်စရိတ်တဲ့ ညးပန်ၯ
ကလံပူဇ´ ဍုနေဵ်ချိရ။
'ယွံကောန်တံ၊ အတိုၚ်ကသပ်ချပ်တဲ့
ကိုဒ္ဒ၊ ဗ္ဂုဏ်တ္ၚနဲ၊အာဲဇကုညံၚ်ဂွံ၊ပဒိုအဲ
ဂံၢ်တိုန်၊ စိုတ်လ္ဂဍိုန်ညိ'
'အတိုၚ်မိဇ္ဇော် ရာဒ္ဒာမိက် ကိုဂွံဍိုက်
ပေၚ်ညိအဲ' ညးပန်ၯဒုၚ်ကေတ် ရာဒ္ဒာနူဍု
နေဵ်ၯတဲ့ ဖျေက္ဍိုပ် ဆုတ်တိတ်အိုတ်ရ။
မိသိုက်သ္ၚ်လေဝ် မူဂွံဟိုတ္ၚန်ၯ ချပ်
ဟွံတိတ်တဲ့ 'ကောန်ထပိုတံ၊ ကာလဂွံ
ဍိုက်စိၚ်မ္ဂး–လ္ဂတ္ၚ်ထေံတ္ၚညိဏး' အ
ခါန်ဟိုတိတ်အာဟွံတိတဲ့ ဟို ဒး ဗိ ဏံရ။
သံယောဇိုန် နွံပ္ဍဲကောန်ဂကူတဲ့ မိသိုက်
သ္ၚ်ကိုဖြတ်ကွေံကွေံရ။
'ဘဝကောဇ္ဇဲ ညံၚ်မဂွံသ္ၚးပ္ၚးၯ ဒေံဖြ
ဏံဖျေဗယာပ်ဏာ ဍုဝ်မေတ္တာရအဲ'
'တၚ်ဂုဏ်ရဒေံ'
'ဟေအ်သာဇၟ'
'အဲ....'
'မ္ဂိုဟ်ပါနူဏံနွံဏီဟာ'
'ယွံမိဇ္ဇော် မ္ဂိုဟ်အောန်တေ့ၯ စှ်မ္ဂဲနွံ'
'အော– မွာဲ ဍံၚ်မ္ဂဲ မကိုဂွံဗိုန်ညိ'
'ယွံမိဇ္ဇော် တၚ်ဂုဏ်ရအဲ'
'ကေၯရဲတံ အာ ခိၚ် လေဝ် ၇၊ ရ ပို အာ
ရောၚ်'
'ဍုနေဵ်ပိုအာရဏး၊ မိသိုက်သ္ၚ် ပို
အာရဏး'
'ယွံ– ကော'
မ္ဂိုဟ်ညးတံပန်ၯ ကရထေံစးကိုသို မိ
သိုက်သ္ၚ်တဲ့၊ ကာလ ကလေၚ်စ´ စိုပ်
ဘာ်တရဲၯ အာကော်ဂွံ ရဲအမ္ဂေအ်တံမ္ဂိုဟ်
တြိပ္ဍဲရ။ ဍံက္ဍာတဲ့ဟွံယးတ္ၚးၯ ကသေံ
က္ဍဝ်ဆဝ်ပ္ဍုဟ် ကော်ဍေ္ဂံ ဂွံမ္ဂိုဟ်ဍေ္ဂဟ်
ဇကု စါဇော်ပ္ဍဲတဲ့ မ္ဂိုဟ်ဖ္ဍုတ်ၯ ဒ္ဒအာပိ
ဇော်ပေၚ်ၚ်ရ။ ပ္ဍဲဂကောံမ္ဂိုဟ်ပိုၚ်ၚ်တံၯ ရဲ
စှ်မ္ဂိုဟ် ပက္ဍိုပ်ဍံၚ်ကမ္ဓောန်တဲ့ တုပ်စိုတ်
ကိုသာဇၟ ဖ္ဍုတ်ရ။ မ္ဂိုဟ်ဟွံတိပ္ဍိက် သာ
ဇၟ ၯ လေဝ် သ္ၚာန် သ္ၚုက် စံ စတ် တဲ့
ပရေၚ်ကမ္ဓောန်ၯ လ´ထ္ၜး သောၚ်ကလး
ကိုရ။
'ကေၯ–ရဲတံ လ္ဂှုဟ်စိုပ်အခိၚ်ရ။ ပိုညးပိ
ဇေ္ဂာဏံ ချိတ်မ္ဂဲကတိုၚ် ဂျိုၚ်မ္ဂဲဖွံထေံညး
ဍံဟွံဂွံ'။

‘သစ္စမွဲမ လ္ပကိုလို၊ ရှိုဗင်ဘဝအဲဂှ် ဒှ်ရှိ ဗင်ဘဝ ကောန် ဂကူ အဲ၊ ဒှ်ညးတိဂတ် ကောန်ဂကူအဲ ဇော်စိုတ်သၞာတ်ံတဲ၊ အာဲ တ္ၚဲဂကူပိုဲ ညံင်ဂွံမံက်ဂတဝ်ဂှ်ဒှ်တ္ၚဲလျိုင် သိုညးဖ္အိုတ်ရ၊ သ္ပဟိုတ်ကိုပိုဲ အာဂတပ္ တရ် ဗွဲမသ္ဇဟ်ကိုသ္ဇောဝ်အခေါင် ကောန် ဍုင်အရင်ဂမ္ဘိုင်တဲ၊ ကောန်ဂကူပိုဲမတ် ကေက်လညာတ်သ္ဂောက်ဂ္ဂာ လက်ကရ် ဏံဂှ် ဒှ်အာထံက်အပင် အာလုံကောန်ဂကူမွဲ မာန်ရောင်ဂှ် ပ္ဍဟ် ဇော်စိုတ် ဖြိုဟ်ဟ် နက်က်ရ၊ လ္ပဟ်ပိုမံင်ပဲ္ဍကွာန်ဖြိုပ် ပယျိ ဍုင်တ္ဍုင်တိမန်တဲ၊ မ္ဂောံဍုင်ဖြိုဟ်ဍုင်ညံင် ဂွံစိုပ်သ္ကေံတဲပိုဲ၊ ဟွံသေင်သၞာဂှ် ပိုဲညံင်ဂွံစိုပ် ဂွံဂတာပ်တဲဂှ် ဒးကိုတ်လ္ပိုဗွဲမသ္ဇဟ်ဂှ် ပရေင် ကမ္မောန်ရ’။

‘ကမ္မောန်ပိုဲဟွံအံင်ဇ္ဇးမွး ဂိုင်တရ်ကလေင်စ´ဂှ် လ္ပချပ်ဒိုတ်ညိ။ ဟံင်ပြၚ်ဘဝအဲ သာဇၞမွဲဝါညိကလောတံ’

‘ဒးမံင်–ဍာံမံင်၊ ဘဝရဲပိုဲဟွံဂွံသ္ပးပွးမွး နနဲလ္ပိလေဝ် ဆုတ်ကလေင်ဟွံဒှ် (ချိုတ်တော်တိပိုင်-ဂျိုင်တော်က္ဍိုင်ထဝ်) လဝ်စိုတ်သၞာတ်ံရသာဇၞ။မူဒှ်ဒှ် ဆိဇၢါတိဂကူမွဲကို ဂွံနိ္ဂတဲ ကော်–ညံင်ပိုဲဂွံဂွံ ဍုင်မိတိမအာဲတ္ၚဲ တ္ၚဲနဲပိုဲ ဗွဲမသ္ဇဟ်ကိုသ္ဇောဝ်ထိ္ဍ အသုဂ် သဘင်သိကို ပေန်လုင်ဂှ် စိုပ်သဇိုင်ဒး ဂံါတိုန်ဂတမှ ဂွံရောင်ရဲတံ ဗရူဗရန်ထုဲ သ္ဇ´သံင်ဖြိုင်အာမွဲချိန်ခဏတဲ လလံသိုတ် ဖြကေုံအာန္ဒူကွာန်ဂှ်ရ။

ပယျိုယးဗွံက်ဗုဂှ်ရဲက္ဍိုပ်ဗေၚ်သာဇၞ တံ လသာထောံ ကွာန်ကုံတဲ သ္ပက် ဂွံ ကို့ဟ်ခ္ဍင်ပရေင်ဍုင်ကွာန်ကို၊ သ္ပက် ဂွံဂွံ ဖြဟတ် ဍိုက်က်ပေင်င်ကို၊ သ္ပဂွံလေဝ် ကွတ်ပ္ဍန်ဂတးကေုံ ဘဝမက္ဍန် ဗြက်ကို အာဒက်မိတ် – ကိုကောန်ဍုင် အရင် ဒ္ၚဲ ကောန်ဂကူညး မပ္ဍဟ် ဖျေ စိုတ် ဂှ် ရ၊ ဒှ်ရ ဂကောံဗော်ညးတံကော္ဒန်ကမ္မောန် ပရေင်ဂကူ ဟွံဇော် စးကို သ္ဇောဝ် ဂှ် လေဝ် ဂကောံဗၚ်တ္ၚဟ်ဒ္ဂာင် ပ္ဍတ်သဗ္ဗလဝ် တဲ ဂံါတိုန်အာ စိုက်စိုပ် တိုက်ညးတံရ။ ရန်တ္ၚဲကိုဘဝညးတော် က္ဍန်ဗြက် ဟွံကိုဒ္ၚဲ ဝဲါတဲ ညံင်ဂွံဂွံ ဂအာင်သိုမွဲ မသ္ဇ`သ္ဇ`လး ဂှ် ဖ္ဍံအစောံသတ္တ စိုက်အံင်ဇ္ဇးရောင်။

၀ ၀ ၀ ၀ ၀

ကမ်မတီလိခ်ပတ်ယေန်သ္ဂာင်မန်
တက္ကသိုလ်ဂမ္ဘိုင်ဍုင်လ္ဂုင်။
ကြက္ကာဒိန်မန်တက္ကသိုလ်

၁၃၃၄ ၁၃၃၅
1973
တက္ကသိုလ်မွန်ပြက္ခဒိန်
တန်းတိုးနည်းနည်း သေသေသပ်သပ်ဖြင့်
မျှော်ရကျိုးနပ်စေမည်။
မွန်တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှု
ဆပ်ကော်မီတီ တက္ကသိုလ်များရန်ကုန်။

မွန်ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ၊ အင်းစိန်စက်မှုသိပ္ပံ (၁၉၇၀–၁၉၇၁)

ရှေ့တန်း ဝဲ မှ ယာ....မင်းမင်းဇော်၊ မင်းစိုးသိန်း၊ မင်းကျော်ဝင်း၊ မိတင်အေး၊ မိသန်းတင့်မွန်၊ မင်းဖေသန်း၊ မင်းအောင်သန်း၊ မင်းသိန်းဆွေမြင့်၊ မင်းတင်ညွန့်။

၄-တန်း....မင်းငွေထွန်း၊ မင်းချမ်းလှိုင်၊ မင်းဘာနစ်၊ မင်းသန့်ဇင်၊ မင်းမြင့်ငွေ၊ မင်းနှင်းမွန်၊ မင်းအုန်းမြင့်၊ မင်းစံချိန်၊ မင်းအောင်လှ။

၃-တန်း....မင်းထိန်ဝင်းဦး၊ မင်းလှသိန်း၊ မင်းထွန်းချစ်၊ မင်းသိန်းခအောင်၊ မင်းအောင်မျိုးဝင်း၊ မင်းမောင်အေး၊ မင်းကြည်းစိန်၊ မင်းနိုင်ဝင်း။

၂-တန်း....မင်းလှမြင့်၊ မင်းခင်မောင်စိုး၊ မင်းအောင်မြင့်၊ မင်းစိန်သောင်း၊ မင်းခင်မောင်ကြည်၊ မင်းမြတ်ကျော်၊ မင်းသက်မွန်။

မတက်ရောက်သူများ....မင်းမျိုးခင်၊ မိရင်ရင်မြ၊ မိပပဝင်း။

ဆာန်ဒးကိုဿုပ် ဂိုဟ်ဒးပ္တစ်ဂုင်

(မံၚ်စံတိတ်)

"အရေဝ်"

ယွံလေဝ်ကလော ဟုံကောဒေံတံ၊
အိုတ်ကောန်ဿုင် အလုံရးဍုင်ဏံ၊
တ္ၚောဝ်ရာမညာ ပမွဲက္ဍုံ၊
အခိၚ်လွဳဟ်အဲ ဗြဲပကိုလံ၊
ရံၚ်ကိုကာလ ပသာသ္ဂ၊
နူကိုတ္ၚဲဏံ တုံရးဍုင်ကွာန်၊
ကုံမွဲဘာသာ ဟိုအာရောမာန်၊
သွက်ဘာသာဗ္ဒိ ဒးလွီဂစာန်၊
ဂကူတ္ၚန်တ္ၚဲ ထုဲကြာန်ဂမာန်၊
ဇာပ်ဂကူကေုာံ ညးဒးဂစာန်၊
ရံၚ်ဂုဏ်တိဏံ တုံသန္တာန်၊
ဒြပ်ရတ်လုပ်ဖေဟ် ဇှောဟ်ကိုပိုန်ဟာန်၊
ညံၚ်ကြုက်ဗ္ဂေတ်ကို သီကိုဂျာပါန်၊
အၚ်ဂလိက်ပြဲ ရဲအဲမေရိကာန်။
ဍုင်ရယှာဗ္ကန် နွံညာဏ်သိုဒ္ဂေတ်၊
ဂျာမနီကို သိုကိုပြေၚ်သေတ်၊
ညးတံဇှောဟ်မောဝ် ဂုဏ်သ္ဂောဝ်ကိုကွေတ်၊
မၚ်မွဲဘာသာ ပညာသိုလွေတ်၊
ဂုဒဲဟိုတ်ဖိုကေုာံ ဂုဏ်ဒေုံဂတာပ်ခေတ်၊
နဲညးဂှ်ကေတ် ကွေတ်ညးဂှ်ပဲါ၊
နူဘဝဒိုက် သိုက်ဂွံပြၚ်သုဒဲ၊
ဂကူစိကုး ဂွံထ္ၚးစရဲ၊
နဲဂိုၚ်အခိုက် ပိုဒးဂိုက်ဂုဒဲ၊
ပိုဒးကာတ်သေၚ် ပရေၚ်ဍုင်ကွာန်၊
သွက်ဂွံရာၚ်ဆဲ စရဲဘာသာ၊
ပ္ဍဲဍုင်ဏံပှ် အလုံခန်လ္ဂ၊
ရးဗှာဂွံ ဂးယှုကျာ၊
ဒေသညးခုတ် ဍုတ်သုၚ်ကျာ၊
တ္ၚောဝ်ရာမညာ မူလဘာသာ၊
ဂကူပရဲ နွံပ္ဍဲရိုတ်တာ၊
ရာဇဝင်ဍ သာကေကျာ၊
ဒယှ်တမ္ဂဝ် အံသဝ်ပြာထာ၊
ပွာဝ်ဂကူဂမိုၚ် တ္ၚိဗ္ဂိုၚ်ပြဝါ၊
ဂကူမန်ဿုင် စိုပ်ကျုၚ်ကိုပ်ကျာ၊
သိုၚ်ဍုင်ကွာန်ပှ် ဗ္တန်သာသနာ၊
ဗဒ္ဓခံက်ဗှ ဇွံမအာဟာ၊
ကောန်ကုံသွဝ်ဂူ ဟွံဂွံဇူခြာ၊
ပိုမန်လွိပရာ ကာတဲဝါဒိ၊
အစေံညာဏ်ပညာ ညိသာဗိုန်ဂိ၊
ဗိုဂိတုမံက် ဇှောဟ်တိုန်ညိညိ၊
လွိအာဝှ်စိ ညိဟွံလံလောန်၊
ဒက်ရၚ်စာဝှ် သိုၚ်ဍုင်ဗ္တန်နန်၊
တ္ၚောဝ်ခတ္တိယ တြုံတုအစောန်၊
တိုန်သွသ္ဂိၚ်ဗုဒဲ ဓကရာဇ်နဲမန်၊
ဗိုၚ်လောကဓါတ် သိုအမာတ်ဝန်၊

ပွဲရာဇဝင် မင်ဇေန်လံလောန်၊
အယာံမာတ်ညိုညှ ဝါဒပိုမန်၊
ဟ္ဂိုလ်သ္ဂ်က္ဓး စီပျးဇ္ဍောန်၊
ဍွဲသခေ်ပ ဆစိုတ်ခမ္ဘောန်၊
ကလေင်ရံင်ညိမန် တ္ဂောဝ်ကေါန်ဟံသာ။
အခိုင်ဇ္ဂော်မေါဝ်ပ္တုင် ကိုလေါန်က္ုင်က္ဒါ
အခိုင်လ္ပှ်ုဟ်ရ ဗိုဂဗအာ၊
ဘဝယုတ်သဝ် ဗ္ုက်သ္ဂဝ်ဂတာ၊
အခိုင်လ္ပှ်ုဟ်ရ ညးရောပကာ၊
ဟွံလ္ပိသက်သက် သွက်မန်ဘာသာ၊
လအ်လအ်သိုက်က် ပိုဒးဗှုက်အာ၊
ဂွံဒးက္ုမံင် ဗ္ုဒ္ုင်ဍောင်အာ၊
ခေတ်ဗုန်တ္ဍက် မသက္လုခြာ၊
မှာသမိတ်ဂှ် ဒှ်အာအာင်လှ်ာ၊
စိင်ဗ္ဂုပ္ဂုန် ဒှ်ကွိယန်က္ာ၊
ဍောင်ပ္ဍဒက်ှ် ကလေင်ဒှ်သွာ၊
ဗိုဥပမာ တိရဟာမန်။

ဘဝဒှ်သ္ဂိုင် အခိုင်လအ်လောန်၊
တ္ဂောဝ်တ္ဍုတ်ရ ပထေ`ကဟောန်၊
ဇာတာဥဇိုက် ယဝ်ရဆိုက်ညောန်၊
ရံင်အခိုင်တဲုကျောန် ရံင်အစောန်တဲုလ္ပိ၊
အာတရ်အ်ို ဍုာ်လိုပုင်ဂွိ၊
ဇ္ဂာံမသ္ဂုပ္တုင် ကိုပေင်ဂှုင်က္ဂိ၊
လ္ပုခရေက်ထဗက် ဆက်တဲတိုင်ခိ၊
တိတ်တရ်ရ ဒေသယာယိ၊
ဍိုန်ဍိုန်ညှာညှာ သာသာညိုညိ၊
ညှံင်ဂြုန်ဒက်သ္ိုု ဇွံတ္ဍိပလ္ပိ၊
သိုက်သိုက်ဍိုန်ဍိုန် ညှံင်က္ဂုန်ဍုာ်က္ဓ၊
ညှံင်ဍုာ်ဇိုင်ဒျူ ဟွံဂွံဇ္ဂ္ပိ၊
တဲုတွးလလေင် ပေင်နုင်ဓရိ၊
နနဂ်ှ္ပိ လ္ပိညိရမန်။

ဂက္ုဘာသာ ဝေါဟာဗိုန်ဍုန်၊
ကြက်ဂက္ုဂှ် ဒှ်အရေဝ်ဗှ်ုန်၊
အရေဝ်ပိုဂှ် သ္ဂဟ်ကိုထဝ်ညြုန်၊
ငှ်ုဟ်မးဂိုင်သ္ဂံ ပိုဒးစွံပ္တန်၊
မန်ကြေံကြပ်ဟ် လပ်လ္ဂဝ်ပွဲဂြုန်၊
ပ္တောံပ္တောဝ်ဝါစါ ဖေက်ဝေါဟာအောန်၊
ညိညာတ်ပြယာ် ဗှာပ်ပ်ဒ္ဂာ်တန်၊
ဇ္ဍောန်ကောန်ဝုတ်ဗှာ် ဂှာ်တ္ဍန်ဖျန်၊
ဆာန်ဂက္ုကွ်ေ လးလဝ်ဒဒန်၊
မန်လ္ပှ်ုဟ်ဗှုန် ဂပဝ်လောန်အာ၊
ကွ်ာဂွံင်တှုင် ဂရင်ဘာသာ၊
အရေဝ်ဍ္ဂာင်ရ သွလဝ်အစာ၊
အကြာဍုင်ကိုု သိုပွဲကွာန်က္ာ၊
ပိုဒးက္ုင်အာ ဟွံခြာရိုဟ်တ္ဂှ်၊
ဝုတ်တ်ဗှာ်ဗှာ် မိတ်သဟာ်ပြော်၊
ဆိုညးသ္ဍံဗှုန် မန်မွဲကိုမွဲ၊
ဂက္ုတုပ်ကွ်ေ ကေ်ာ်ဂးလော်လော်၊
ကာလဓရိ ဟ္ဂိုပရောညးအဲ၊
အရေဝ်ဇကုဟောင် ထေင်ငှ်ုဟ်ဟွံမွဲ၊
ထောံဘာသာကွ်ေ ဗိုဍေုံထေင်သော်၊
အရေဝ်ဍ္ဂာင်က္ာ ဝါစာဂိုင်နဲ၊
ဟ္ဂိုအာပြ္ုင်င် ဟွံရံင်ဂိုင်သ္ဂော်၊
ဂက္ုပိုပ္ုင် လေင်အာရိုဟ်တ္ဂှ်၊
ညှံင်ကိုအိက်နှ်ုင် ပ္ုင်သ္ဂိုင်ပသဲ၊
လေင်ဗှာပ်ညးအဲ ညှံင်နဲအလိ၊
ဂက္ုလေင်အ်၊ ကြဒှ်လ္ဂ၊
ဘာသာယုတ်ဒေက် ပေက်ဇေ ဏာ၊
ဂက္ုတ္ဂဟ်ပ္တုင် က္ုင်ပ္ုာပ်လဝ်ဆိ၊
ဟွံတိဏိကွ်ေ ဂြိုင်ခဒေှ်အ၊
ညှံင်ကိုကောန်ငှ်ာ မွဲသ်ာရောတိ၊
လအ်လက္ုင်အ် တရ်ခပ်သိ၊

ကလေင်ဂွံဍဿိ ဖိုင်ပိထုဲလီ၊
ဘာသာဒြပ်ရတ် ယသသကဵုလ္ဂိ၊
ကလေင်ရံင်တေံ သေ်ဆလ္ဂဳ၊
ဒေါတ်စိုတ်လောန်တဲ ဗြမတ်ဗြဳဗြဳ၊
ဝေင်ပေါလ္ဂဳ တိရဟာမန်။

ဂကူဘာသာ ညးဓါမွဲဒွန်၊
နွံသိုဓါတုပ် ဂွံပှောပ်မွဲပွှောန်၊
ယဝ်ညဳသာသွဟ် ဒှ်မွဲကမှောန်၊
ဟွံသေင်ယဝ်မန် ခုန်ကေဵုဘာသာ၊
ဗွံဂကူပြ် ကေဵုပ္ဍဲရိုတ်တာ၊
ရပ်စိုတ်ဇ္ဂဲ ပါကေဵုဘာသာ၊
ညံင်ရကဵုမွဲ ဟွံမွဲဂှ်ဓါ၊
ညံင်ရမြကၠာ လသာလဝ်တြုံ၊
ဇှာပ်ဂကူစိ ဗျုဂရိုဟ်တုပ်၊
သွစရိဗျာင် ကိုပါင်ကောဝ်ကုဟ်၊
ဂကူနွံဒုဟ် ညးကၠုဟ်သေင်ဟာ၊
အရေဝ်မွဲလ္တုတ် ဂကူယုတ်ကၠာ၊
ဒှ်အရိုင်ရ သုညဘာသာ၊
တုပ်ပမာရ ကကိုဍုဂ်ကၠာ၊
စြဲလစဂှ် ဒက်ကိုသွာ၊
ဖျုံစိုတ်ဩင်ဒင် ဒးမင်သိုဓါ၊
ပိုဒးလ္ဂိအာ အခါတ္ၚဲဏံ၊
မန်တြေံကၠာ နူတမ္ဂာတော်၊
ဆာန်ကိုလဝ်ဒြပ် ဂပ်ဗွဲမလံ၊
မန်လ္ပုဟ်ကၠာ စိုတ်သာသွံ၊
သွညံင်ကိုညံင် ရပ်လံင်ဒေံတံ၊
ယွံကလောတံ တ္ၚဲညးအဲ၊
အဲမန်တြေံ ကေဵုဂိုင်ကိုနဲ၊
ကူအာကိုဂိုဟ် ရိုဟ်ဒဒှ်တ္ၚဲ၊
မွးပၚုင်ကွပ် မွးပချပ်သ္ၚဲ၊
ယဝ်မွးထေဝ်ဝေင် ညးမင်ဟွံမွဲ၊

ဂတနူဏံ ဟွံလံဂိုင်သ္ၚဲ၊
အဲမွးတံကၠာ ဒိုတ်အာလေဲလေဲ၊
အကြာညးတ္ၚဟ် ကောံသ္ၚဟ်မွဲတ္ၚဲ၊
ယဝ်ဒးဟိုကၠာ ခါပြုင်လုပ်ပေါ၊
အရေဝ်ဟွံမွဲ ညံင်နဲကမ္ၚ်၊
ဂွဒစိုင်ပေါင် တုဲကလေင်စ်၊
ဟိုတ်သာ်ဂှ်ဍဿုတ် ဖျုံစိုတ်သ္ဍာ်၊
ဂကူညးတ္ၚဟ် ညးဂှ်ဟိုရော၊
မန်လ္ဂိုအဲ ကရဴထေဝ်ရောဟ်။
အရေဝ်ဇကုသွံ ထေဝ်ညံင်ဂြအဲဒေှာ၊
ညံင်သွးဂင်ကၠာ အကြာကြုင်လွဟ်၊
ညံင်ရဂုင်မွဲ ဟွံမွဲကိုပွှာဟ်၊
တာန်မွဲပသာ ဂွံဆဓါဇှော်၊
ကောန်မန်ရောဟ်ဟ် ပ္ကောံဒှော်စံင်ဂကူ၊

ပေံညးတုင် ကုင်နူဇှူ၊
ဆာန်ပိုကေဵုရ ဂွံဆစိုတ်ဂှူ၊
ရိုဗင်ဖအိုတ် စိုတ်ဒေံရောကူ၊
ကုင်တြေးဗ္တဲ သွးညံင်ကၠဲဂူ၊
ဖြောတ်ဆိကိုနှုင် သုင်ဒိုဗ္ဍူ၊
ငှိတ်ဘာသာနဲ ဗုင်ညံင်ထ္ၚဲပူ၊
ဟိုသ္ၚံသုန်မံင် ညံင်ကိုဆာန်ဍူ၊
ပြယဲဂိုင်ရာ ယာဍှော်ကေတ်ဂဒူ၊
ယွံကလောမန် ဟုံကောန်ဂကူ၊
ဗွံဍဿိပုန် စန်ဒက်လ္ပဂှူ၊
ယဝ်မန်ဖအိုတ်ဂှ် ဟွံဒှ်မွဲမူ၊
မန်ဂကောံဗော် ကောန်နေဂ်ဒှ်ဂူ၊
ညးပြုင်ရူရူ ကူအာဂိအာ၊
မန်တြေံရ ဝံသတမ္ဂာ၊
ဇရာဗျုထ် စတိစ်အာ၊
မာရဏမှ် ဗ္ဂာ်ကေတ်ဏာ၊
ဗွဲမဂိုင်လောန် စိုန်လောန်စ်အာ၊

သွက်ဒးဟိုဲဗျ ညိဟွံမွဲကဵု၊
ညးတံယိက်ဂှ်ေ ဒလေင်ဘာသာ၊
လျုိင်ညးတံလေဝ် ပြေပြ ်င်ကၠင်အာ၊
အခိင်လွဳဟ်ကဵု ခါပစ္စုပ္ပန်၊
နူလျုိင်ကြဴ ပိုဒးအလန်၊
ဍေဵုကောံခရိ ဗိုလိုဂွံဖန်၊
ဒးရံင်ဗက်ခေတ် ပ္တှ်ေကွ်ေတ်ပ္ဍန်၊
မှ်ရံင်ဂုဏ်တိ စိုတ်လ္ပကိုခန်၊
ဍဏ်ကိုကေဝ်ဖြုင် ဍုပ်ကိုသ္ၚုင်သန်၊
ပညာဒြပ်ရတ် ပကိုခတ်ကၠန်၊
ဂွံဒှ်ထိုင်သး စိုပ္ဍးမတ်ဇန်။
ဝုတ်တ်ဗှ်ဲဗှ် ကော်ခဂှ်ဲလန်၊
အိုတ်ကောန်မန်သ္ပဟ် ကိုဒှ်မွဲစန်၊
လွဳဟ်ညိကဵု ကြတဲသာပ္ဍန်၊
ရံင်အခိင်တဲ့ဖန် ဂွံပ္တန်ငဳဟ်မး။
ကသေံကၠစ်အို ပ္တောံဗိုလဗး၊
မင်ဂကူရ သမယဒး၊
မ္ဂးပသ္ဂိက်သ္ၚ်ေင် အခိင်လွဳဟ်ကြဴ၊
ဗွဲမပြဟ်ပြေဟ် ပတ္ဂော်ကေတ်ဍဏ်၊
သ္ဂုဂုဏ်တိဏ် တွံသဇ္ဇာန်၊
ဗိုအခေတ်မြက် ယဝ်ဗက်ဟွံမာန်၊
ဒးသ္ဂေလက်ကြ ဒက်သုသာန်၊
ထ္ဂးသက်သိကဵု ပမာမွဲဟာန်။
အမေရိကာန်ရ တြုံတုဍဏ်၊
ညးတံချပ်မာန် နဍဏ်သိပ္ပ၊
သ္ၚိင်တုဂိဗှ် ဆဝ်သ္ဂုကာသ၊
ညာတ်အာစောန် စိုန်သ္ဂောဲလောန်ရ၊
ကၠောန်စက်လက်ကုိက် အခိုက်ကာလ၊
ညံင်ဂွံစိုပ်တိုန် မွဲချိန်ခဏ၊
စကာသ္ပတ်ဗှ် သရဲအကာသ၊
ပ္ဍဲဂိတုရတ် တိုန်စံစတ်ရ၊

ယွံဂကူမန် တ္ၚောဝ်ရာမညု၊
ပညာလောက ဒးပအံသင်၊
သ္ၚိင်ဂိတုမွဲ သ္ဂောဲလောန်ဆတ္တင်၊
ပိုဟွံစိုပ်ဂှ် လဝ်ကိုဒှ်ကျပ်၊
ဂကူအရေဝ် ဝတ်အလေဝ်ရ။
အခဲပိုသက်က် ဝဲအဆက်ကဝ်။
ညိပဘိင်ဘင် ဒးဂိုင်မင်လဝ်၊
ဂွံဇ္ဍော်ပ္ဍဝ် ဍောင်ရဘာသာ၊
ကွးဘာမန်ကို သိုကောန်ကွာန်ကဵု၊
ဝုတ်တ်ဗှ်ဲဗှ် တြုံကဵုဲမွဲသာ၊
မ္ဂောံမ္ဂဟ်ကောန်ငှ် ဂုင်သ်ပြဝါ၊
မန်ဖအိုတ်ဂှ် ကိုဒှ်မွဲကဵု၊
ဗွဲမပြဟ်မြက် ဇက်ဂှ်ေဲတိုန်အာ။
ရပ်ညံင်ဂွံပိုင် တိုင်ကဘာသာ၊
ဗွဲလ္ၚဵင်မဗ္ဂာ ဇ္ဂိုက်ဗ္ဂောဝ်ဏါရောင်။

ပညာလိခ်ပတ်

ယွံလောဝ်ကလော ဟဲုကောဒေံဆာန်၊
အိုတ်ကောန်မန်တံ တွံသဇ္ဇာန်၊
ပညာလိခ်ပတ် ဒြပ်ရတ်ပိုန်ဟာန်၊
သွက်ဂကူကြဴ ပိုဒးမင်မာန်၊
နွံလျုိင်ဍုင် ဇ္ဂာပ်ရးဍုင်ကွာန်၊
သမ္တီကိုမာန် ကိုဆာန်ပညာ၊
လိခ်ပတ်တြေံ ကြုံနူတမှ်ာ၊
ပညာပိုမန် ဇ္ဂောန်ပါင်အ္စာ၊
နူလက်ထက်ဍုင် ပ္တန်ဍုင်ဟံသာ၊
မန်ဂကောံဗော် ဇ္ဂော်မောဝ်ပြာထာ၊
အလုံရးဍုင် တွံရင်စာ၊
ပ္ဍဲနန်ထဝ်စိ ဇ္ဂာပ်သိုဖျာ၊
လိခ်ကိစ္စပ္ဍာန် ရာဇာသာန်ကဵု၊
ကိုနင်ကိုဏာ အကြာဍုင်ကွာန်၊
ပရောညးအဲပ္ဍန် တွံသဇ္ဇာန်၊

လိခ်ပိုမန်ရ သွလစ်ပခေါန်၊
ဇ္ဍာပ်ဗ္တံတတှ် ဒးသုင်စောဲမာန်၊
ဘဲလ္ၚုဟ်ဗ္တာန် ရုင်ညာဏ်ပညာ၊
အခိင်ဒိုတ်ကွောတ် ခ္ဍောတ်ဇှ်အာ၊
ဂကူပိုရ ဟွံကလေင်ပကာ၊
ညုံင်အခေတ်ဒိုတ် စိုတ်ပိုသာကၟာ၊
ကာရ်ထောံကေုာံ ကြတဲဒးမှာ၊
ကလေင်လ္ၜီစိ စိုတ်ညိပသာ၊
ခၜီမန်ပြ ပ္ဍဲသာသနာ၊
မင်မွဲလိခ်ပတ် ဗ္တုဝတ်ဘာသာ၊
ဂုဏ်ညးတံမှ္ဍန် ဟွံကေုာံဗ္ဒန်အာ၊
သီဒက်ဒှ်ုင်ဂျ လအ်လကာဖါ၊
လ္ၚုဟ်ဂွံသ္ဒ်စိ ညိညသ္ၚိုင်သာ၊
ဗိုညးလ္ၜီဒြပ် ခါချပ်ရုင်အာ၊
ဗ္တန်ၚုဟ်မာန်ဟာ ခါပစ္စုပ္ပန်၊
ရန်ကိုလ္ၜီကေုာံ ဒုံဟွံကေုာံဗ္ဒန်၊
ဆာန်ဂကူမန် ဗ္တောန်ဗ္တန်ဖျန်၊
ဗ္တောံတ္ၜိဗ္ဗုၚ် ဂုင်င်ကိုတန်၊
မန်လ္ၚုဟ်ပှ်န် ဟွံဖန်မွဲသၞ်၊
သ္ဂိုကွပ်မံင် ညုံင်ကိုကောန်ငှ်၊
ဖေက်ဒှ်ုင်ဇ္ဍာပ်ဒိုဟ် ဟွံဂြိုဟ်မွဲသၞ်၊
လိခ်ပတ်ပိုမန် ဇွောန်ပါင်ကျၞ်
ဒိုတ်ဇ္ဍာပ်ကာလ လွက်ကိုသိုလၞ်၊
ဇ္ဍာပ်ကောန်မန်ရ ရှိဗင်ထ္ၜသ္ဒၞ်၊
လိခ်မန်ဒှ်တိုင် ၚုဟ်မးဂုင်သၞ်၊
မန်လ္ဂိုအလိ ဟွံတိသၞ်ပြၞ်၊
လိခ်ညးဂမ္ဂိုင် ထေင်ၚုဟ်ဂုင်သၞ်၊
ယဝ်လိခ်ကေုာံဗ္ဒန် ဂကူမန်လိုလၞ်၊
ဟွံချပ်မွဲသၞ် ပါဲါဟွံဒး၊
လိခ်ညးတွဟ်သွံ စွံဒှ်ဘဲဒးရး၊
လိခ်ဇကုပ္ပန် ဗ္တန်ၚုဟ်မွဲမး၊

ဒိုတ်ညးအဲကေုာံ ဒးဆိုရိုဟ်တှ်၊
ဗှ်လိခ်မန်ကှ်ာ အကြာညးအဲ၊
ဒ္ဂက်ပိုမန်ကှ်ာ ခါဒယှ်ပွ္ဍခပါ၊
ကလင်စရိုင် ဂြိုင်နူဇမှ္ဍဲ၊
သွစ,စရိ ဂုင်င်ကိုနဲ၊
ဂွံဖှ်ာပ်စိုတ်ကေုာံ ဟိုဂးဟွံလောဲ၊
ဟိုတ်အောန်ကသပ် စိုန်ကြပ်ဒှ်သ္ဂောဲ၊
တှ်ညးအဲ နူတှ်ဏံကှ်ာ၊
မန်ဗ္တုတ်သ္ၜိ ကိုဂွံညိသာ၊
ကိစ္စဗ္ပိုက် လိခ်ကိုနင်ဏာ၊
ဟိုက်နူကွးဟောင် ဗ္ဗုပ်ဇရေင်အ္စာ၊
နူလောံကျၞ်ပှ်န် ဗှ်န်ကိုဒကာ၊
လိခ်ကိုဇ္ဍာလဲ ရဲနူတမှ္ဍာ၊
ဒိုတ်ဂကူမန် တွောစ်ကောန်ဟံသာ၊
ဝုတ်တ်ဗှ်ာဲဗှ်ာဲ ပြ်ုင်သှ်ာဲမေတ္တာ၊
သ္ဂိုက်ဆက်ဇက်သ္ဒှ်ုင် ယဝ်ဍုင်ကွာန်ခြာ၊
ပြေင်အကၠရ မညာဘာသာ၊
ယဝ်ဆာန်ဂကူ ချူညိပညာ၊
ဒှ်ထံက်ပင်ကှ်ာ ပညာမန်ဗ္တာန်၊
မန်လ္ၚုဟ်ကေုာံ တှ်ရးဍုင်ကွာန်၊
ဗှ်ာဲဗှ်ာဲဝုတ်တ် စုတ်ပရောဆာန်၊
ဟိုကာရောတ်ဗ္ဒစ် ဒှောင်ခရ်ပြဟာန်၊
နလိခ်မန်ဟောင် ထေင်ဒှ်ဟွံမာန်၊
မ္ဂဟ်ဇွောၞ်ဇျ သောၞ်ဗုဗကာန်၊
ညးတံပြုပြေင် ပရေင်ခအှ်ခဓာန်၊
ယဝ်ရတက်ထိခ် ဘိက်ညးဍုင်ကွာန်၊
လိခ်မန်ဂှ်ပါ သှ်ာဲကေုာံဆိမာန်၊
လိခ်မန်,မန်ကှ်ဟ် ဒှ်ဂြအ်သုသာန်၊
တောံကြုက်ဂလာ ဗမာဂျာပါန်၊
ညးဂွံချူပှ်ုင် မူနွံဂုင်ဍာန်၊
သၟိက်ကိုမာန် ယဝ်ဆာန်ကၞုပ်ဗ္တုပ်၊

ကိစ္စပိုက် လိမ်တဆိပ်စိုပ်၊
ပဝိုတ်တ္ဂု ကိုညံင်ဂွံစိုပ်၊
မ္ဂးလ္ပဟိင်ဟိုပ် ယွံသေ်ကၞုပ်မန်၊
မ္ဂးတံတိက်သ္ၚိင် အခိင်လံလောန်၊
ပိုကော်ကရေ လ္ပထဲကဟောန်၊
အလန်ဇကုကွံ ဒးတ္ဍိကၠောန်၊
ဖေက်က်ဂံင်င် လ္ပမံင်ယောန်န်၊
အဲမိမဂှ် ဒှ်တာလျိုင်ကောန်၊
ယဝ်မ္ဂးဟွံကၠောန် ကၠောန်ဗြပ်ဒ်၊
ဒိုတ်မန်မ္ဂံ အလုံတြဴဗြဴ၊
စိုတ်ဒှ်ဗွံင်ဓါ သာညံင်ကိုဝ်၊
ကၠောတ်တဲဂှ် တဵုသဘ်၊
ဇိုဟွံလုပ်တင် ကလင်အဲလ်၊
ဟွံဒှ်မွဲသ် တုက်ဍာ်ကိုရ်၊
ဒိုတ်ဇာပ်တြဴဗြဴ ပါဒ်ဒိုဝ်၊
ပ္ဍဲဓံရဲပွ်င် ဂှ်ဂုံင်တသိုဝ်၊
စိုန်ပြ်င်ဒ္ဂဲ သ္ၚဲဒုင်အခိုက်၊
ခစညးဖောင် ထေင်ဂးညးဖျိက်၊
လိမ်ပတ်ဟွံမွဲ စိုန်ရလောဲသိုဝ်၊

ညးကော်စရ စ္ဍုင်လိုက်၊
ဂကူတ္ၚဟ်အဳ ဗှ်နပ္ၚိမ္ၚိုက်၊
မံင်ပ္ဍဲဍုင်လိုက် နွံအခိုက်ဂိုၚ်၊
ဗစဲညာဏ်ကၠာ ပညာပဖြိုၚ်၊
လိမ်ပတ်သ္ကုတ် ဂကူယုတ်ဂိုၚ်၊
ဂကူကၞန်ဂြက် နဲရက်ဂျိုင်င်၊
ညံင်ကဵုပ္ဍဲဇာင် ညံင်စာင်ပ္ဍဲခရိုၚ်၊
ဂွံဒှ်င်ရောလောဲ နဲကပ္ဍဲပိုၚ်၊
တုပ်ပ္ဂာသ္ၚဟ် ကၠိစ်မွဲသိုၚ်၊
ဒးဖေက်ညးကၠာ ကၞုပ်ဒှ်တ္ၚာဗိုၚ်၊
ယဝ်လိမ်ပတ်မြဟ် ဂကူဒယှ်ဂိုၚ်၊
ညာဏ်ပညာတ္ၚး ညံင်လျးပ္ဍာင်တိုၚ်၊

ဂကူတ္ၚဟ်သ္ဍုင် ဒုင်သ္ၚနဲမြိုင်၊
ပိုမန်ဂမ္ၚိုင် ညးတိုင်သးဇၟ၊
ဒးမံင်ဗက်ခေတ် ဒ္ဂေတ်လောကဳ၊

သ္ဂက်ဂကူကၠာ ပညာဂှ်လ္ဂဳ၊
ပိုမန်သိုဗ္ဗိုတ် စွံစိုတ်ကိုညဳ၊
ဇာပ်အခိင်ဂှ် စှ်ဟ်ဟ်နာဍဵု၊
ဂိုတ်ညိသ္ဂလ္ဂဳ ညဳသာဍုံပြု၊
ကိစ္စဍောတ်ဇ္ၜော် ပိုင်ခြာတော်ဆ၊
ဒိုတ်ကိုကောန်မန် တ္ဂောဝ်ရာမည၊
ဖြဟတ်ညာဏ်ကိုဳ သိုက်ကိုကာယ၊
ဗိုင်ဗ္ဗိုတ်ဖြဟတ် ဝတ်ပ္ဍဲလောက၊
စေတနာအဲ စွံပ္ဍဲသိသ၊
ဘိက်မန္တက ကေတ်ကၠာရမန်။

"ယေန်သ္ၚာင်"

ယွံဂကူမန် ဟုဳကောန်ဝုတ်ဗှ်ဲ၊
အဲဆက်တဲရ ပမိတ်သဟာဲ၊
ချူကျော်စံရုံင် ဗိုခေတ်ပြ်င်သ္ၚဲ၊
ယဝ်ရဗေတ်တော် ဍုံဟွံဇှ်ဒှ်ဲ၊
ပထဲကဟောန် ဍ္ဂိုင်ဗ္ဂောန်ညိနဲ၊
ဆာန်ကိုကသပ် ဒးချပ်ဂိုက်ဂှ်ဲ၊
စုတ်တ်ဗှ်ဲဗှ်ဲ သဟာဲမိတ္တ၊
ယွံဂကူမန် ဟုဳကောန်ကါလ၊
ကျိုင်ဗက်အခိုက် အလိုက်လောက၊
ဒးညာတ်ဒးမိင် အခိင်လှုဟ်ရ၊
ဒးသာမယျ ဟိုပှ်ညိရောင်၊
ယွံကောန်မန်တံ အာယေဿာကြံသ္ၚောင်၊
စိုန်အဲစိပျး ဟိုတ္တးသောင်င်၊
တိချိုတ်ပ္ဂိုတ်ရောင် သောင်တ္တးဟွံသေ
ရန်ကိုအခိုက် အလိုက်ဗေတ်ဗေင်၊
ကယျိုင်မန်ဟွံမွဲ အဲဒးချပ်ထေင်၊
ယဝ်ဟွံဒးဟောင် လ္ပထေင်ကြာန်န်၊

သွက်ကောန်မန်ဂှ် ဂွံဒှ်နိဒါန်၊
သ္ဂတ်ဗုဒ္ဓမန်ကှ် အကြာဍုင်ကွာန်၊
ကောံဂွံညးသ္တံ တ္ၚံသ္ၚိဌာန်၊
ကွ်အာကြောဲ်ဝေင် ပေင်ဗှ်ုင်ဂိုင်ဍာန်၊
တမ္ၚ်ပြဟာကိုင် ညုံင်ညးဒ´ပ္ဂာန်၊
ဇ္ၚောန်ရောဟွံကောတ် ဟိုဝေတ်ရောမာန်
ဟွံဒုင်ဂလာန် ဃောဆာန်သ္တံ၊
သ္ဂက်ပဠေဝ်ပါ ကဟာ်လစ်ကံ၊
ဂလိုင်လစ်သော် လုပ်ဗော်တမြအ်၊
ဗိုက်ဂိုက်ဂြက်က် ညုံင်ဒှ်က်လျအ်၊
ပလိုက္ၚံအခိုက် အလိုက်မန်တံ၊
ဒတ်လစ်သ္ဂက် သက်ကေ္ဂင်သက်ကံ၊
သ္ဂတ်ဗုဒ္ဓမန်တံ ဆဏာံဟွံက၊
ဗိုက်ဂိုက်သ္ဂူကွ်င် ညုံင်ညးပံါက၊
ညးဗက်ခေတ်အိုဲ လ္ၚိုဂှ်ရ၊
ရာန်သ္ၚိက်ပံင်မိ ကြိုလောန်ကျၚ်ပြ၊
ဗိုပြင်ခ္ၚုံရ ညုံင်ကိုဇ္ၚဆု၊
ညုံင်ညးကောင်ဒက် ကျန်ဂြက်ဗိုန်ဒု၊
ဂဇန်မံင်တဲ ညုံင်ကိုကၠုဲဗျု၊
ဇွံဗိုရပ်ဟာန် ရာန်သုင်ဓုံက်ဗု၊
အကြာဂိုင်ပေါ ဂေ္ၚာဲမံင်ဂြုဂြု၊
ဗုဒ္ဓကောန်ကာလ သာမယျဝ္ၚံ၊
တဲ္ၚဗ္ၚိတ်သစ်ဂှု မြုမံင်ပေင်ကွာန်၊
သ္ဂတ်စုတ်ကညာ အကြာသ္ၚိဌာန်၊
သ္ၚိက်ဂွံကျော်ဂိုင် ကျိုင်ကြာန်ဂ္ၚာန်၊
ပ္တိတ်မံပြယာဲ ဗုဒ္ဓတံဂွံဆာန်၊
ဇိုန်မိမဓါ ဆေဝ်တာဟွံမာန်၊
ဒတ်ကုတ်လစ်သော် ညုံင်ကလော်ဟာန်၊
ညုံင်ကောန်ရုပ်စိ သ္ၚိဗယိမြာန်၊
ယစ်ဗုဒ္ဓတံသ္ဂာန် ဂလာန်ပြံက်ရုံက်၊
ရုပ်မာယျာပြ ဗန်တဲသုင်ဓုံက်၊

ဖျုံသော်ဂေ္ၚံဂေ္ၚံ ညုံင်နုခရုံက်၊
ပေင်ကို္ၚပ်သရှ်ု ဗိုခအုံ ဆံက်၊
စတ်လစ်ပ္တ် ညုံင်သြဲံဒက်ခံက်၊
သော်ခဝစ်ကြာင် ညုံင်စာင်ဒရုံက်၊
ဗိုဍှ်လမ္ၚံက် ဇ္ၚောံပံက်ဇ္ဇာင်၊
ကုတ်လစ်သော်ကေ္ဂင် ပြေင်လစ်ဗျာင်င်၊
ဒ္ဂိုန်လစ်ကင်စေဲ ညုံင်ကိုနဲစာင်၊
ပလိုအခိုက်မန် ဂိတ်ဖျာန်လစ်ပါင်၊
တဲကွ်သ္ၚံင် ပ္ၚဲဂိုင်ပန်သ္ဂာင်၊
ဗုဒ္ဓကော်မ္ဂဲပါင် ဍာင်ဒုင်တ္ၚုင်၊
ဗြဲအိုတ်အခိုက် ဗက်အလိုက်ဍုင်၊
သ္ဂက်ပဠေဝ်ပိုတ် ဗိုတ်မာနသ္ၚုင်၊
ဟွံဂွကျးကျး ဇ္ဂးစၞာံဗုင်၊
ကွ်ရောဟွံဗိုန် လိုန်ဒှ်ပ်ဂွ္ၚိပ်သ္ၚုင်၊
ရပ်ကိ္ၚပ်ပှ် ကသပ်ညးသ္ၚုင်၊
ပိုဒးဆိုကျုင် ဗိုတ္ၚုင်လအာ၊
အကြာသ္ၚိဂျ၊ ဂတမိမဓါ၊
ညိဟွံသိ္ၚိ၊ ဍာန်ရိပြဖါ၊
အခိုက်ပိုမန် အစောန်တမ္ၚာ၊
ဂိုတ်ဗှဲလ္ၚုဟ်ရ ခ္ၚုံရောပကာ၊
ယောန်သ္ဂာင်အိုတ်အာ ဘာသာလ္ၚု၊
ဂကူမန်ဌုင် ဆဒုင်လ္ၚု၊
အပေါတ်ညးဂမ္ၚုင် ကျိုင်မံင်ဂြုဂြု၊
ညာတ်ဖြပ်ညးတေ္ၚင် ထေင်အဲဇကု၊
မ္ၚာရာရိဟ်တဲ္ၚ ဗိုတ်စေဲဗိုန်ဒု၊
ဉာဏ်ကိုစိကျး ဝ္ၚံပျးဒမ္ၚု၊
အဲကိုဗရ ဗ္ဂဲသာခုကာ၊
ဂတနူဏံ တ္ၚံညးအဲကှ်၊
ပလေဝ်အခိုက်မန် ကောန်ကိုညိသာ၊
ဗ္ဂဲလ္ၚင်မေတ္တာ ကိုဏာသ္တိရောင်။ ။

"မဲံစံတိတ်"

ဇှာပ်ကောန်မန်ဒးနံ့ညိုင်ဝေါန်

(ဗညာဥ)

ပွဲခေတ်ဏံ, ပွဲသမယျဏံ, ပွဲအခိုင်ဏံဂှ် ဟိုတ်နူကို "မဂ္ဂဖြေန် ကွးဘာမန်တက္ကသိုလ်"နွံတဒှ်ုင်လွှ်ုဟ်ဝွံ၊အဲမိဝ်တစိုတ်ကေဝ္ဝံ ကေဝ္ဝံ အိုတ်ကိုပိုကောန်ဂကူမန်တံ မိပ်တ စိုတ်ကေဝ္ဝံကေဝ္ဝံရအဴ။ အဲအိုဟ်တ္ၚုိဟ်တစိုတ် ဍဝ္မလောန်၊ အိုတ်ကို အလုံ ဂကူပို မန်တံ အိုဟ် တ္ၚုိဟ် တ စိုတ် ဍဝ္ မ လောန် ရ အဴ။ သွက် ဂွံ ဒး ဟိုဟွံမွဲတုဲ မ ဂ္ဂဖြေန်ကွးဘာ မန်တက္ကသိုလ်ဏံဂှ် မဒှ်လိခ်အုပ် မစီပျးကို ဂွံင်တရ်ဂကူမန် မဒှ်ဍုံ မပံက်ထွးကိုမတ် ဂကူမန်၊ မဒှ်ဍုံ မကိုပညာတ္ုင်လအာ ကုကောန်ဂကူမန်တံရ–အဲထေင်။ လွှ်ုဟ် ဝွံ ပွဲသ္ုင်တံကို၊ ပွဲရင်ကၠာဗ္ဗာတံကို၊ ပွဲဌာန် ကိစ္စဖ္ဍော်ဖ္ဍော်တံကို၊ သွက် ဂွံ ဆို ညာတ် ကေတ်ဆိုခ်ပတ်မန်၊ ယောန်သ္ဂၢာင်မန်၊ အ ရေဝ်မန်တံဂှ် ဟွံမွဲရ။ ညုံင်ခေတ် ကၠာကၠာ ဝေတ်ံဟွံသေင်တုဲ၊ အောန်တဍဝ္မလောန်ရ။ ယဝ်ရ ထံက်ထွးကို သက်သီ သာကေဝ်မ္ဂး လိခ်ပတ်မန်ဝွံ နွံဆအယာံမာတ် ခမီသင် သာမဏီတံပေင်မပ္တၚ်ရင်လဝ်ရ။ ယောန် သ္ဂၢာင်မန်ကို အရေဝ်မန်ပွန်လေဝ် ဍဝ္မဂို်ုင် ပွဲဗို်ုင် "ရးတ္ၚင်သီ" ပေင် ဂွံဆိုကေတ် မာန် ဂွံမိင်ကေတ်မာန်၊ ပါကေ္ဝံနူတ္ဂို်ုရး ဂှ် တုဲ ဒှ်ဲတ္ၚုဟ်သ္ဂၢာင်ဂှ် ဆညိညဲခဝ်နွံတရ။

ယဝ်ရ မဂ္ဂဖြေန်ကွးဘာမန်တက္ကသိုလ် ဏံလေဝ် ဟွံမွဲလိခ်ပတ်မန်မွဲမွဲညးမဂွံအလို အသီတံ ဟွံကိုတက်ပ္ဍဲ႟လိခ်ပွန်မ္ဂး၊ ဂတနူ ဏံမ္ဂးဂကူမန်, ယောန်သ္ဂၢာင်မန်, ပညာမန်, ဘာသာသာ သ္ဂၢာမန်တံဂှ် အောန်စှ်ေကေဝ္ဝံ ကေဝ္ဝံရ။ကြက်မ္ဒးကေ္ဝံဗ္ဒန်အာလေဝ် ဒှ်မာန်ရ အဴ။ဂကူဗ္ဗာ၊ဂကူဂလာ၊ ဂကူကြုက်တံ ၚ°တ်ကေ္ဝံကေါန်ဂကူပိုမန်အိုတ်ရ။ဏ္ဍဏံဂှ် ဒးကို၊ ဗေ္ဍတ်ကို၊ ချပ်ရံင်ညိ၊ ဗ္ဗာရံင်ညိက လောမန်တံ။ ပွဲအခိုင်ဏံ အခေါင်နွံညိည ဂှ် ဟွံကေ္ဍာန်မ္ဂး အခိုင်လိုမှဂွံကေ္ဍာန်ပွန်ဂှ် ရော။ယဝ်ဟိုသဵဏံမ္ဂး၊ အရေဝ်ဝွံ သ္ကာတ် ဖြဟ် ကြိုင်မို်ုဟ် အာရလေဝ် ညးဟိုစနွံ။ ကိုဒှ်ကၠာရ၊ ညြဝ်ကိုဒှ်ကၠာရ၊ ဆဂးဂှ် ပွဲတ္ဂဲ ဝွံ ဒးဟိုဗိုဏံမှ ဍုံထေက်ကြုက် ဍုံဂပ်ဝ် ရောင် အဲစှ်ေစိုတ်တုဲ၊ ဒးဟိုဏာ ဒးချ ထွးဏာ ကၠးကၠး ဖ္ဍးဖ္ဍးရအဴ။

ပွဲအခိုင်ဏံ အိုတ်ကိုအဲလုံဂကူမန်တြဲ ဖြတံ တ္ၚုဟ်နပါလုပ်ဂကောံမန်၊ ပွဲအရာ မချီဓလိုက်ဂ္ကၠ သွက်ဂွံတပ်ဓ္ၚုဟ် မမိက် ကိုမွဲမွဲ လ္ပာ်ဂကူဇကုကို၊ လ္ပာ်ယောန်သ္ဂၢာင် ဇကုကိုဂှ်၊ ဇှာပ်ပ်ကောန်ဂကူမန်'တြဲဖြ ဟွံဟို၊ သ္ဂို်ုင်ဝေါန်ဒးနွံရ။ ဂပ်ဝ်ဒးယိုက် ဂေ္ၚင်ရအဴ။ ပွဲတ္ဂဲဏံ ပိုကောန်ဂကူမန်ဝ

ခေတ်တို့ဂ် ပညုံ့ကျောန်တ ဒ္ဒိုင်ရပှံ့သေင်ဟာ။ကျောန်လဝ်၊သွလဝ်၊ချပ်လဝ်တဲ့ဏံဂ်၊ ဒ္ဒသွက်စ္ဓ°စ တဲ့ယးဂတရအ်။

ပွမအံင်ဇှးဝ္ဂံ ဍာပ်ဝ်အရာ၊ ဍာပ်ပ်ကိစ္စကောင်ကာ။ ဍာပ်ပ်မသွကျောန်အာဂ် အမိကခေုံတန်တ မံင်ပုံ့ပွမဖျေ ပလေဝ်ပလေတ်ရအ်။ ယဝ်ရပှံ့ ပလေဝ်ပလေတ်လဝ်မွှး၊ ဍဲစ္ဓတ်ဇကဏ္ဍ ကောန်ဂကူမန်၊ ယေန်သ္ဓာင်မန်တံဂ် ဒးအာစိုပ် လလေင်မှာန်ရအ်။ တဲ့ဏံ ပလေဝ် ပလေတ်လဝ်ညိ။ လွမင်တဲ့ယးဂတရ။

ပိုံ့ ကောန် ဂ ကူမန် တံ အ ခေါင် ပှံ့ မွဲကိုဝ္ဂံပလေဝ်ပလေတ် အခေါင်ပှံ့မွဲကို ဝ္ဂံတဝ်ဇှေပ်မွှး၊ ဓိန်ရလေပ်ပညာကိုလေဝ် ဍုင်ဇကုပှံ့ပှဲ၊ တိဇကုပှံ့ပှဲ၊ ပှံ့ဝ္ဂံသုင်စေါ်လိခ်ပတ်ဇကုဇကုမွှး မူရဂုဏ်ဗိုလ်မွဲ နံ့မာန်ရော။ ဒးဒ္ဒ ဍိုက်ပှက်ညးတ္ဓှပ်မှန်ရ ပှံ့သေင်ဟာ။ ကျောန်ကမော့န်လေဝ် ဒး ကျောန်ကိုညးတ္ဓှပ်၊ ဇှော်မောဝ်လေဝ် ဒးဇှော်မောဝ်ကို ဂကူညးတ္ဓှပ်တဲ့၊ ဇကု ဇှော် မောဝ် ပှံ့ သေင်၊ ဂကူဇကု ဇှော် မောဝ်ပှံ့သေင်ဂ် ဝ္ဂံသတိညိ။ ဩဝ်ကိုဝ္ဂံ သတိညိအ်။

ပုံ့တဲ့ဏံ၊ အခိင်ဏံ၊ သွက်ဇကုကို၊ သွက်ကောန်ဂကူမန်ဇကုကို၊ ဒးပတဲ့ဗိုလ် ဂိုင်ဝ်လွပှိုဏိကျာရ၊ ဆအယာံမာတ် မွဲ တ္ဓုင်သော်၊မွဲတ္ဓုင်တောဝ် လေဝ်ကိုဒ္ဒကျာ ရ—

ဇကုကျောန်မွှး ဇကုကလိဝ္ဂံရ။
ကျောန်သွက်ဂကူမွှးဂကူဇကုကလိဝ္ဂံ တဲ့ ဗိုဏံ ယဝ်ရ ဝ္ဂံလဝ်စိုတ် ရပ်ဂိုင်လဝ်စိုတ်မွှး ဒိုပှ်တ ဍဲမလောန်၊ ပြိသန်တ အိုတ်အာ စောန်ရအ်။ မွဲဂိတုလံအာမွှး မွဲဂိတုသ္ဓော် အာ။ မွဲတဲ့လဇုံ`အာမွှး မွဲတဲ့ကျအာရ။ ပှိုတ်ဂ်ရ မွဲဂိတု မွဲတဲ့ မွဲ မိနေတ်လေဝ် လွပိုတ်ထောံညိ၊ ကျောန်ညိ၊ ချဝ်ညိ၊ ပကောံပကောဝ်ညိ၊ သွ ဒတဲ့ မြဲ မောဝ်ကို ကောန်ဂကူဇကုဇကုညိအ်။

မွဲသာ်ပှန်– ဓိန်ရဇကုကျောန်ပှံ့ဒ္ဒ ချပ်ပှံ့ဒ္ဒ ပကောံပကောဝ် ပှံ့ဒ္ဒကိုလေဝ် ဒ္ဒိုင်သိုတ်တ်ညိ။ လွထမက် ညးတ္ဓှပ်ဗိုတောံဗို ဏံညိ။ လွပှိုဗျ°ပှုတ် ကိစ္စကောင်ကာ ကောန်ဂကူဇကုညိ။ လွပှိုဂလာန် ပှဲကို ဒတဲ့ဗိုလ်လိညိအ်။ သွက် ကောန်ဂကူ ဇကု ကျောန်ပှံ့မာန် သွဒတဲ့ဗိုလ် ပှံ့မာန်မွှး၊ ကိစ္စဇကုဇကုကျောန်ညိ။ ကိစ္စဇကု ညံင် သ္ဓောံဒ္ဒ ဒတဲ့မြဲမောဝ် ဒတဲ့ဗိုလ်ဒ္ဒသွညိအ်။

ပရေင်ဍုင်ကွာန်မွှးဂ် နကိုဇကု မွဲခဝ် ယိုက်ဇှေင်ကေတ်ပှံ့ဝ္ဂံ၊ ပှံ့မာန်ရ။ ဂဝ်ဝ် ဒးယိုက်ဇှေင်အလုံဂကူမန်မွဲရ။

တိကေတ်ဗိုဏံတဲ့ ညးကို၊ အဲကို၊မွှိပှ် တြုံကို မွှိပှ်ဗြိကို၊ ကွးဘာတြုံကို ကွး ဘာဗြိကို၊ ခမိသင်ကို၊ သာမဏိဗုဲ တံ ကို၊ ညးမွဲချေ၊ အဲမွဲချေ၊ သ္ဓုင်ဝေါန် ညးကိုညး ဓိုတ်ထေက်တြုက်ကို ဇကုဇ ကုတံဂ် ညိညိသာသာ ယိုက်ဇှေင်အာမွှး ညိရောပှံ့ခ္ဓောင်၊ ညိရော ပှံ့ဓိုတ်၊ ညိ ရောပှံ့ချိုတ်ဖိုင်တဲ့ရ။

ဗညာဍု(ဍုင်ရေဝ်)

○ ○ ○ ○ ○

ဂုံင်တရဲဂကူ ပိုမန်

(ထောန်လှာင်)

ပွဲအခိင်တဲ့ဏာံ ကောန်ဂကူကူပိုဒးဇ္ဂုဒ္ဒုံင်သွစ်သ္ဂ⁰င်တာ တုပ်ပ္ဂာညုံင်ရ်ခပေါအဆ´ဒးဒုင်တ် ဒ္ဒုံင်ကိုပ္ဂတ်ဂြိုပ်လ္ဂို၊န်ကာလရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ကောန်ဂကူမန် သ္ဂက်ဂွံကေ့ာန်တိုန်အာဂတဝေံ အယာံ မာတ်မြေဝ်အဲမမိက်ခမံက်ထ္ဂးဏာကိုရ။

တာလျိုင်သဇိုင်ကောန်ဂကူ

လ္ဂ၊ဟ်ကောန်ဂကူပိုမန် ဒးဒုင်ဒ္ဒုံင်ဘဝဒိုက် ဒးတိက်ဒ္ဒုံင်သွစ်တဲညးတ္ဂဟ်ဍ္ဂာင် ဍ်အာမ္ဂိဟ်အရှိင်အဇိုင် အာရေဝ်ညးအရေဝ်အဲဟွံတိ ဂုံဂွံမွဲတှ်ေတဲ့ဂှ် နွံတဲဗွဲမဂို၊င်ရ။ နူကိုသက္ကရာဇ် ၁၁၂၂–သ္ဂံ ဂကူပိုမန်ဒးကုင်ဒ္ဒုံင် ရုံင်အာ ညုံင်ရ် ပရင်လဝ်ပိုမ္ဂးဇို၊က်တ္ဂဓဒ္ဒုံင်ဒိုက်ကိုတဲ့ဏာံဂုံင်တရဲပိုမန်လေဝ်ကေုံဗ္ဒန်အာအိုတ်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ကောန်ဂကူကလောပိုမန် ကတ်ဇ္ဂောန် ပညာချပ်ဗစာရဏာရုံင်တဲ တာလျိုင်သဇိုင်ကောန်ဂကူဂှ် ချူကျာ်လဝ်ပွဲကိုလ္ဂူကွေင်ပြေင်လဝ်ဗိဇ္ဇာဏ်ဂှ် ဍ်မ္ဂိဟ်ဆာန် ဂကူရ။ ကောန်ဂကူပို အခိင်တဲ့ဏာံ ဒ္ဂဲဒ္ဂဲမရုံင်အာဍို၊န်လျဒ္ဒုံင်သိုဖအိုတ်ရ။ မူဍ်ဍို၊န်လျဒ္ဒုံင်ရုံင်ဗှ်အာဗွဲသွစ်တေံညိ။

၁။ လျးသာသနာ။

၂။ လျးဘာသာ။

၄၊ လျး ပညာ။

၃။ လျးပညာသုခုမ။

၅၊ လျးယေန်သ္ဂာင်။

ဗွိုက်လ္ဂက်မန်တံဂှ်အောန်တဲဗွဲမလောန်ရ။ အောန်လ္ဂူအောန် အောန်ဒိုက်ကိုဒိုတ်ဂှ်လွကေ့ာန်အိုတ်ညိမန်။ ညုံင်နနဲဒေဝဒတ်။ဇျတ်ဒ္ဒုံင်ဗောဓိသတ်လ္ဂို၊န်ကာလဂှ်ဟွံဂဝ်ဝ်သွသာသနာ ဘာသာ ပညာ ပညာသုခုမ၊ ယေန်သ္ဂာင်လိခ်ပတ်မန် အောန်ညုံင်ဂွံဂို၊င်တိုန်ဂှ် နွံတာလျိုင် သဇိုင်ပိုမန်ရ၊ ခိုဟ်မ္ဂိဟ်မွဲ ဍ်ချေဲဇိုင်ဂုံင်၊ ခိုဟ်မ္ဂိဟ်ဂမ္ဂိုင်ဍ်အထိုင်အသးတုပညာ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရနနဲထိုသဲ ဂုဲဇာပ်ဍောင်ပ္ဍ၊ ဓိုန်ရ ဍေံဍ် ဒုဂ္ဂတိ အပ်ဟိုတ်ကိုလေဝ်ဂကူဍေံ ဍေံဝိုတ်ထေံရ။ သ္ဂက်ကောန်ဍေံဂွံစ၊ ဂွံသဍေံဒုင်ကေ့ာန်ဒ္ဒုံင် လ္ဂိုန်ကာလရ။ ပိုဂမန်တံလေဝ် ထေက်ကိုဒးကေ့ာန်ကိုဒးရ။ မူပက္ဂပ်သ္ဂာံဒ္ဒုံင်ရော– ပိုမိက်ဂွံခေါင်သ္ဂးပ္ဂး ဓးတိတ် ကု၊င် နူဂဝ်ဂွဗိ

ကၠုင်မ္ၚးဏံပ္ၚန် တန် မွံင်ညးင်ရပ္ၚ် ပ္ဍဲ သတ်ၜိဂိကေ္ၚံရမန်။ ကာလသ္ၚိင်အဲက်လိက် ကၠုင်အုပ်ခုပ်လဝ် ပ္ဍဲဍုင်ပိုမန်ဗ္စာ ဂကူမန် ပေ္ဂါပ်စရင်နွံဒှ်ုင် ၄၀ ကိုတ်ပြင်ဒှ်ုင်ဏီ။ စိုပ် အခိင်တ္ၚဲဏံ ပိခေ္ၚာတြုကိုတ်ပြင်၊ ဆင်ဒ် အာလို်ဂှ်ရော ချပ်တဲညိမန်။ ယေန်သ္ၚာင် သုခမပညာ၊ ဘာသာ၊ သာသနာ၊ ပညာ တုပ်တဲ ညးင်ရ ပရင် လဵု အောန်စှ်ေဒှ်ုင် သိုက်က်ရ။

ဍိုန်ရအောန်ဂှ်ေလဝ် ရုင်ဗိုဒှ်ုင်ဟွံစိုပ်ဒ တဲ။ လိုလဵုလ္ၚိုန် ပလေဝ်ဍိုန် မွဲချိန်ခ ဏာ အခိုင်လဟိုသ္ၚဏာလ္ၚိမ္ၚး ဟွံအံင်ဇ္ၚး ၚ်ဟ္ၚဲ၊ ကျမ္ၚးဟွံသွးမိင်။ သ္ၚိင် ရာဇာဓိရာဇ် ဍ္ၚိုက်ကၠုင်ပ္ၚာန်။ နကိုညာဏ် ကံ ဗိရိယ ဍုင်ပန်စှ်ောသ္ၚာံ၊ ဍ္ၚ်ပေါ အံင်ဇ္ၚးဂှ်လေဝ် စှ်ကေတ်လ္ၚိုန်ကာလရ။ ပြညးမွဲမိက်ဂွံသ္ၚ သ္ၚိင်စိုတ်ဒးဂုင်၊ ဒးထိုင်ဒက်ပၚ်ုပတ်၊ ဒး ကာတ်ကွတ် ပညာ၊ ဒးနွံကိုညာဏ်ဗစာရ ဏာရ။ဒှ်သ္ၚိင်မှဂွံဗ္စာရဏာ ဟွံသေင်၊ဗွဲတေင် ညာဏ်ပညာပ္ၚမချပ် ဗစာရဏာဂှ်၊ ပ္ဍဲသ္ၚုဂၠး တိ ဒှ်သတိဇ္ၚော်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ က လောပိုမန် ညးမပတှ်ပညာလေဝ်ကိ၊ သိ ညးမပတှ်ကသပ်တံ ဂှ် လ္ပတိက်ကွပ်ချပ်ရုင် ဖြုဂိုဟ်ဟ် နက်က်တဲ ဗိကောန် ဂကူပိုဒး ဗ္ၚိက်တ္ၚဓမံင်၊ ရုံင်အာ နကိုမတ် ပညာမ္ၚး ဂွံညာတ်ကေတ်ဗွဲမပြာကတ်ရောင်။

ယဝ်ရဟိုဓရ်လောကုတ္ၚိ ရ် ဓရ်ဟိုတ်ဓရ် ဇ္ၚိမ္ၚးတိတ်ဒှ်ေါသဵု။ မူဟိုတ် ပိုဒးဗှ္ၚိက်တ္ၚဓ မံင်ဂှ်ရော —ကောန်ဂကူမန်၊မ္ၚိဟ်တိဟွံပတိ ဂှ်နွံတဲဗွဲမဂိုင်ရ။ မ္ၚိဟ်ဟွံတိဂွံတိအာဂှ် ဓရ် ဗ္စာရဏာမွဲ ဒှ်အ္စာဇ္ၚော်အိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူ ပိုသာသ္ၚ၊ ဟိုတ်နူပိုဖျအ်လဝ် ဝီရိယတဲ၊ လ္ၚိဟ်ပိုဒးဒုင်ပဒှ်ုင် ဘဝဍိက်၊ ဒးတိက်ဒှ်ုင် သ္ၚိဝ်ညးတ္ၚဟ်သ္ၚာင်ဂိုင်ကိုသ္ၚာံရ။

ပ္ဍဲအခိင်တ္ၚဲဏံ မူဒှ်ဒှ်ုင်ရောကလောပိုမန် တံချပ်ရုင်ဂိဂိညိ။ ဗျိဓံင်ညးသ္ၚာင်တှ်ပညာ တံဟွံထိုင်သၞးရ၊ ညးလ္ၚိုဂှ် စိုတ်လေဝ်ဟွံ ထတ်၊ ဖြဟာတ်လော်ဝ်ဟွံကို ဍ္ၚိဗဒှ်ဒှ်ုင် ရမျာင် ဆအယာံမာတ် ဆသ္ၚိန်ပါင်တဲ ကိစ္စဂွံပြိုင်ကိုညးတ္ၚဟ်မာန် ဂုင်ဍာန်ဟ္ၚဲရ။ ဍိုန်ရဟ္ၚဲကို ညးခ္ၚာံစတ် ပြုင် ဍ္ၚာန် ကို လေဝ် ကောန်ညးဂကူသာကျဝင် ညးမင် မွဲကၠုင်ဒှ်ုင်ဏီ၊ ချပ်ရုင်ကေတ် လ္ပဝ်ကာဝ ကောန်ဂကူ ဂုင်တရ်ပိုမန်တဲ ဟွံကေ္ၚာန်မ္ၚး ကေ္ၚံဗ္ၚန်အာရောင်။ လဇ္ၚ်မ္ၚး လလု်၊ ပေ္ၚင် မ္ၚး လေင်ရ။ လ္ပသာသ္ၚ ဗန်ကံတံင်တဲ ရဲညးရဲအဲ နဲတြုအာဇာနဲ ဂေ္ၚဲတိုန်အိုတ် ညိ။ ကိုဂွံရာင်ဆဒ္ၚဲ ယးတ္ၚးဒှ်ုင်၊ ညုံင်ကိုအ ရုံင်မမ္ၚိက်၊ ရာဒနာမိက် လ္ၚိန်န်ကာလ သ္ၚ အခိဠာန်အိုတ်ညိမန်။

(မဂံထောန်လ္ၚာင်။)

(ကလျာဏီသရ)

မိက်ဂံၚ်ဗ္ဒးဒးဂှ်ဲနဲကဲ

ပ္ဍဲလောကဏံ ကောန်ဂကူလိုမွဲဟွံဟိုၚ်၊ ယဝ်ရကဵုကိုက်ပေၚ်ဒ္ၚံၚ်ကို အခေါၚ် မဗုးဇး တိတ်ဗုးနူဘဝ မွးဗြောတ်ဆိ စၟ်ဗုးအာနူ ဘဝ မွးဒုၚ်လွှ်ောန်ဇပိန်တှ်၊ ကလိဂွံဘဝ လောကနိဗ္ဗာန်မွး ဂကူလိုမွဲဟွံဟို ကိစ္စမွး ဂှ်အံၚ်ဇၞး သွက်ဂွံတိတ်ဗုးအာနူဘဝဒိုက် ဂှ်ဟွံမွဲရ။ ပြဲကောန်ဂကူမွဲ တန်တဘဝ ဒိုက် တုပ်ကိုက်ညးကွာန် ကြောံဆဖျုန် ဂှ်ုၚ် ဒှ်သွက်ညးဗိုၚ်စမွး ဂကူဂှ် မွးဂှ်ဲနဲဗုး ဇးစကဏ္ဍရ။

ပသ်မွး သ္ဂးဂလာန်ဂွံဂှ်ရော- ကောန် ဂကူမွဲ အာစိုပ်ဘဝဒိုက်တှ် ပညာဘာသာ ယေန်သ္ဂောဝ်ဂကူဂှ် ဗိုန်ဒိုဟ်တဝ်မွဲမလောန် ကိုလေပ် ဟိုတ်နူဂကူဂွံအလိုအသိမွဲသ္ဂောဝ် ဂမ္ဘိုၚ် မပ္ဍါဗ္ဂိုက် လွှ်ောန်ဇပိန်၊ ဟွံကို ဖြ ဟတ်တှ် ပညာဘာသာယေန်သ္ဂောဝ်ဂကူ မန်ဒှ်ဘဝဒိုက်ဂှ် ဒဗှ်ုက်တွ်အာဗွဲမဒုံစှတ် ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ- ဂကူမန်ဒှ် ဘဝဒိုက်ဂှ် ဒးဂှ်ဲ နဲ အံၚ်ဇၞးသွက်ဂွံဗုးဇးရောၚ်။ သွက်ဂွံဗုး ဇးကိုလေပ် ဒှ်တာလျိုၚ် အလုံကောန်ဂ ကူမန်ဒှ်ဒိုက်သိုညးဗ္ဂိုတ်ရ။

ပ္ဍဲဂှ် [illegible] အာဗွဲမကောန်ဂ [illegible] ရှုဗှ်ုရတေ သ္ဂိုၚ်မွံယှ် အာဏာဘာကၠ ပ္ကၚ်ရၚ်ကဵုန်ဒှ်ုၚ် သ္ဂသ္ဂိုၚ်ရ။ သ္ဂိုၚ်ဂှ် ဟိုတ်နူမသုၚ်စေဝ် အာဏာဗွဲမ လေါန်တှ်၊ ကောန်ဒှ်ုၚ်ကောန်ကွာန်ဂမ္ဘိုၚ် မွးဒုၚ်ဘဝ်သ္ဂိုၚ်ဂှ် ဗွဲမလောန်ရ။ သ္ဂိုၚ်ဂှ်ဟိုတ် နူဒှ်ကိုအာဏာ မကြိုၚ်မိုဟ်တှ်၊ ဖြပ်ညး မကောန်လပ် နကိုဒ္ဂ်ဓတ်ကာယ ပ္ၚံၚ်ဇး ကေတ် ကောန်ရဲဗေၚ်သ္ဂိုၚ်ဂှ်လေပ် ကံက် ငုဟ်အခေါၚ် ဗ္ဂိက်ဗ္ဂ် ကံက်ဗွတ်မသုန်ရ။ အမှုဇၞးဂှ်ကျ၊ အမှုကျဂှ်လေပ် ကိုဇၞးရ။ ကောန်ဒှ်ုၚ်ကွာန်ဂမ္ဘိုၚ် ဒုၚ်ဟွံမာန် သွက် သ္ဂုန်ကို သ္ဂိုၚ်ဂှ် ဂှ်ဲကဵုပ်ဍုပ် မ္ဂုံယှ် ဗညာဇဃသေနရ။ ဗ ညာ ဇဃ သေနဂှ် လေပ် ကလိဒှ်ဇှ်ောဝ်ညးတှ်၊ ဓ္ဂ ဝံကောန်ရဲ ဗိုလ်လဗးဗွဲမဂှ်ုၚ်၊ လုပ်ပေါဲဓ္ဂ ဂိုက်ကိုသ္ဂိုၚ် အာဏာဘကၠရ။ ဓ္ဂာပ်မဓ္ဂ ဂိုက်ဗညာဇ ယသေနဂှ် မွးကျအာရ။ ဟိုတ်နူမွးကျ အာ ဂှ်ုၚ်ၚ်ကိုဝါတှ် ဗညာဇဃသေနဂှ် တိတ်အာဂှ်ဲနဲကဲရ။ စိုပ်မွဲကွာန်အာမွဲဒှ်ုၚ် ဗိုန်အာတ် ဒှ်ုၚ်ကွာန် ဂှ်ုၚ်ကိုလေပ် ဟွံက လိဂွံနဲကဲတှ်၊ ကလေၚ်စ ကှ်ုၚ်ဒပ်ပ္ဂါန်ဇကု ရ။ အဃောမကလေၚ်စ ကှ်ုၚ်ဂှ် အဒိၚ်ဂှ် ဒှ်ဂိတုထကတ် [illegible] ညာတ် [illegible] ဍုစီကျောန်ကွာၚ်မွဲတှ် လုပ်ဓံၚ်ပ္ဂတ် [illegible] ကျောန်ကွာၚ်ဂှ်ရ၊ ကောန်ဍုစီကျောန်ကွာၚ် ဂှ်လရိုအ်စကွာၚ် ဍုစီပ္ဂံကိုစတှ် ဗညာဇ ယသေနဂှ် ရပ်ဂွံကွာၚ်ဇ္ဂု ဇ္ဂုမွဲဂဇှ်တှ် ကိုကောန်ငှ်ရ။ ကောန်ငှ်ဂှ်သိုကိုမဗျုတ် ဟၚ်ကိတ်စကွာၚ် ပ္ဍဲကို လဒေါဝ် ကွါၚ်ဂှ်

ပှိုတ်မဍာ္ဍုလောန်တဲတုဲ ပါင်ကောန်ငှ်ဂှ် တူအာ၊ လရိုအ်တိုန် ဗွဲမဍ္ဍာတ်မြဟ်ရ။ ဍုစိကျာန်ကွာင်ဂှ် လက် ချ´ တကောန် ငှ်ဂှ် 'မှ္ဂကူဇာယသေနမိုန်ဂွံစတကိုသေဝ် စဟွံလေပ်၊ လဝ်ကိုချိုတ်ထေံရ' ရသ်ာ ဝွံ လက်ကောန်ဂှ်ရ။

ဗညာဇာယသေန မိင်ဍုစိဂှ်ပှိုတဲ ဂ လာန်ဝွံ ပှိုတ်နွံတန်ဒှ်ရ။ ချပ် သဵ ဝွံ တဲ သ္ဂာန်တိုန် ဍုစိကျာန်ကွာင်ဂှ်ရ။

'ယွံဍုစိ မသ္ဂဟ်ကုပိုဲ– မူပှိုတ်ကောါန် ငှ် သ္ဂတ် ဏံ တုပ် ဗညာ ဇာယ သေန ဂှ် ရော'

'အိ–မင်ဗ္ဂဲ ဗညာဇာယသေနဂှ် ဍာ်ုိက် တပ္ဂာန်မ္ဂး လ္ဂိုန်ကာလ သွံဍာံဍာ်ုိက်ဍုင် ဇ္ဂာ်ရ။ ပှိုတ်ဂှ်ရ မ္ဒးကျပ္ဂာန်ရလေဝ်မင် ဗ္ဂဲ။ ယဝ်ရညးတေံမိက်ဂွံဂွံဍုင်မ္ဂး သွံဍာံ နူကွာန်သ္ဂတ် ညံင်မဒှ်ရဲဇကု၊ ကမ္ဂတ်ဒမ္ဂ ပ္ဂဲကိုကွာန် ဌာန်တံဂှ် ညံင်ဟွံမွဲကောန်ဍုင် ကောန် ကွာန် တံ ညံင်ဂွံလုပ်ဗော်ဇကု ပှိုတွံတ္ဂးကိုတဲ နူကွာန်သ္ဂတ် စိုပ်ကွာန် ဇ္ဂာ် စိုပ်နိဂိုစိုကို ဍုင် ဇ္ဂာ် ဟွံ ဒှ် သ္ဂဝ် တဲ ဗညာဇာယသေနဂှ် နွံမာန်ဒ္ဂင်ဏီဟာ။ ကောန်ငှ်သ္ဂတ်ဏံ မင်ဗ္ဂဲရံင်စမ်၊ ကွာင် ဏံ ဍာ္ဍုဒ္ဂင် စနူတ္ဂုင်ခြုံညိညိ ကွာင်ဂှ် လေဝ် ဝိုဟ်စ ဂှ် … တူရောင် ဟွံဆေင်ဟာ'။

ဗညာဇာယသေန် ဂွံမိင်ကောတ်ဂလာန် ဍုစိသွံကွာင်ဂှ်တဲ မိပ်စိုတ် ဗွဲမလောန်ရ။ ကသေင်စ´အာ ဒပ်ပ္ဂာန်ဇကုတဲ အတိုင် ဍုစိကျာန်ကွာင်ဂှ်ပှိုဲ၊ စနူကွာန် သ္ဂတ် ကမ္ဂတ်ဒမ္ဂတံဂှ် လဒမ်ကော်တဲ၊ တွံတ္ဂးကို နဲဝါဒဇကု ဗွဲဟွံလံပောင်၊ တ္ဂိုရး ဗွဲမသ္ဂ လး ကလိဂွံတဲ လုပ်ပေါဍ်ုိက်ကိုသ္ဂင် တ္ဂအာဏာဘက္ဍ သ္ဂေံ ဇ္ဂး ကေတ် ဗွဲမ လေ္ဂသွာရ။

နိဂိုတင်စ္ဂတ်။ ပူဂိုလိုမွဲဟွံပှိုဲ ညံင်ရနဲဗညာ ဇာယသေနသ္ဂေံဇ္ဂးကေတ်ဂှ် နဲဏံကျာန် တိုန်တဲညးဍုင်ကွာန်ဂမို်င် သ္ဂိုက်မို်က်ဇ ကုမ္ဂး ဍုင်ဂှ် ကြက်ဒှ်သ္ဂဝ်တဲဇကုရ။ မ္ဂးတံ ညးဂမို်င် လေဝ် ဩဝ်ကို ဂွံ ဇ္ဂး ကေတ် သတြု အလုံအိုတ်သိုတဲ သ္ဂေံကိုအာ စိုပ်ဘဝနဲ့ညိ။

ကလျာဏီသာရ(ဝါဂျိ)

(ထေက်ကိုဂွံသတိညိ)

ဒ္ဂဲမထေက်စို–စိုညံင်မကျက်ညိ။
ဒ္ဂဲမထေက်ဆက်– ဆက်လ္ဂကိုဒကုတ်ညိ၊
ဒ္ဂဲမထေက်စုတ်–စုတ်ညံင်မပေင်ညိ၊
ဒ္ဂဲမထေက်ကေတ်–ကေတ်ညံင်မဂွံညိ၊
ဒ္ဂဲမထေက်ဇော်–ဇော်ညံင်စိုပ်ဩင်ညိ၊
ဒ္ဂဲမထေက်ကလင်–ကလင်ညံင်ဂွံနဲညိ၊
ဒ္ဂဲမထေက်ဗလဲ– ဗလဲလ္ဂကိုဗုးညိ၊
[illegible]
ဒ္ဂဲမထေက်ကှာတ်–ကှာတ်ကိုဗုရှုဟ်ညိ၊
ဒ္ဂဲမထေက်ကို–ကိုလပဂိုဟ်ညိ၊
ဒ္ဂဲမထေက်ချပ်– ချပ်ကိုဗိုန်ဇ္ဂအ်ညိ။ ။

(မံဟံသာ)

'ဟော–မိသွင် လုပ်ကျင်လေဝ် မူပဒတ်ဗိုဒ်ုင်အ ဂှ်ရော ဇှ်ထေင် အဲ ဟွံ ညာ တ် ဇှ်ဟာ'

မိဍောင်ထဝ် ဂှ် နကိုု ဒှောဝ် ညာ တ် အာ မိ သွင် ဒတူ ဗိုဒ်ုင် ဇကုပွဲပါင်တြင် တုဲ ဟွံကလေင် ရံင်အာ ဟိုတိုန် ရ။

'အေ....ဒး ဗိုဇှ်ရ။ ဟလိ မွာဲ ဂြး သော် ညိ ဂှ် သ္ဂီ လုဝ် သ္ဂီ တိတ် ဒ်ုင်ကိ ဒှောဝ်ညုံင် ဝုတ် သ္ဂုလေင်ဂှ်မွာဲ'

မိသွင်ဂှ် ကွာ် လုဝ် ကျင်တုဲဟိ ဆေတ် တိုန် တ ကု ရဲ မ သ္ဒိုက် ဆာန်ရ။

'အေဍုဏံရ ဇှ်တံညာတ်ဂှ်' ကှ်ာ အ ရေဝ် မိဍောင် ထဝ် ဟွံပိုတ်ဏီဂှ်'ဒး ဟိုဒ်ုင် ဟာ ဇှ် ပိုမွိဟ်ဝါတ်တ်ရ'မိ သွင် ဟိုဖျုဝ် ဖျေဇကုဍုံရ။

'ရံင် သွင်မွဲညး ဟို ခိုဟ်ဟ်တှ် မူပမွာဲ ပိုဂှ်ဇှ်တံ ဟွံကိုဂြး သော်ဟွံကိုရံင်ဒှော ရဟာ'

မိဍောင်ထဝ်ဂှ် ကလေင်ရံင်အာ မိသွ တုဲ သ္ဂာန်တိုန်ရ။

'မူပချပ်ကေတ် မွဲပ္ဍနှဟာ ဒိုဂှ်လေ လောဘလှ္ဂေှာ်ရမွာဲ ဆဏံမွဲဂှ်ညး....'

‘ဒိုအ်အ် အရေဝ်ဗေ်ဂှ်သ္ၚ’

မိဍောၚ်ထဝ်ဂှ် စွံအလံၚ်ထေဝ်တဲ ဟိုမ ညာက်တိုန်ရ။ တဲသော်မပြေးလဝ်ဂှ် ဗကတ် ထောံ ဗွဲမ္ဒးရးတဲ ကတိုကော့နူဂှ် အာဒတူ ထောံ ပွဲပါၚ်တြဳၚ်ဏ္ဍာၚ်ကျာရ။

‘ရံၚ်ညးဟိုဒ္ဂက်ညိဂှ် စာန်ထေဝ်ရ’

မိဍောၚ်ထဝ်ကို မိသ္ၚညးဓါတံဝွံဟိုတ် နူသ္ကိုကြပ်ညောန်ဒ္ဂၚ် ကောံရၚ်ဍ္ကံလေဝ်ကို မံၚ်လဝ်ဘာလေဝ် မွဲစွံကိုတဲ ဒ္ဂဒ္ဂၚ်ရဲဍ္ကံ ဇ္ၚောဝ်ရ။ ညးဓါတံဂှ် မံၚ်ဘာ အံၚ်အာပန် တာန်တဲ ဓိုန်ရ မိက်ဂွံဆက်မံၚ်အာဘာကို လေဝ် ဟိုတ်နူဘာတန်ဒေါဝ် ဟွံမွဲပွဲကွာန် တဲ သ္ဒးဒိုအ်အာဘာရ။ ဒိုအ်ဘာတဲ အာ ခိၚ်ပ္ဍံမ ရတ်ဍြောံမ္ဂး ဇ္ဂော်ဝါဗိုၚ်ပ္ဍံမ ဗိုၚ် ရတ်ဍြောံ ကိုမိမတံရ။ အခိၚ်သ္ဂေဟ်နူတံ ဂှ် တုတ်ထိုၚ်တုတ် ဂိုက်ယာတ်အိုတ်ရ။

ပွဲကိုဂိတုဍ္ကိုန်သ္ဂံဏံဂှ် အတိုၚ်ပရေၚ် လိုက် မိဍောၚ်ထဝ်မွဲ သ္ၚမှ် ပြေၚ်ဗိဝါဟ ကို မဂံဆာန်လောန် မဒ္ဂညးမိဒါန်ဍြေံဂှ် ရ။ ဓိုန်ရမိဍောၚ်ထဝ်မွဲ ထပ်တဲ တ္ဂဲမတ် တဲအာကိုလေဝ်သုးမ္ဂး မိသ္ၚဂှ်လုပ်ကုဗၠၚ် ငေ်တသ္ကိ မိဍောၚ်ထဝ်တံရ။

‘အဲထေဲဗေ်ဟွံဇ္ဂော် သ္ၚဆဂးပိုမ္ဂဟ်ဖြ လ္ဂိုဂှ် ဇုဏံရဝါတ်၊ ညာတ်မ္ဂဟ်ဖြဇ္ဂော်ဒ္ဂဲ အသဲ့တဲ မွဲဟု်လဝ် ဂစေအ် ပြေးလဝ် သော် ကလေတ်မံၚ်တော် မိက်ဂွံဟိုပျုတ် စ မိက်ဂွံ စောဒ္ဂာစညးသ္ကံ။ ဟိုအိုတ်တ် တော် ညးလိုမွဲဟွံဟို မံၚ်စသ္ဒးဇၚုးတော် ဒ္ဂ တိုန်ကျာ်ညိကိုဇကုရ။ မ္ဂဟ်နွံကိုစရဲကျာ် ညိဟောၚ် မ္ဂဟ်ဒေဝတ်တံ သ္ကိုက်ဆာန် ကုၚ်ဟွံခသၚ်ဟု’

‘ဂလာန်မိဍောၚ်ထဝ်ဟိုဂှ် ဒ္ဂဍုံစုတ်ရ။ မ္ဂဟ်ဖြလ္ဂိုတံဂှ် ပြုပြေၚ်ဗိဓါဟတဲ ကုၚ်မ္ဂး ‘အဲဝွံ ဇ္ဂော်ဒ္ဂဲဝဲါ တဲရ။ အာဂတ နူဏံသ္ကက်ဂွံသ္ဒး ကျိုၚ် ကျဝ် ပ လေဝ် ပလေတ် စဇကုဂှ် ဟွံမွဲရ။ ဓိုန် ကျိုၚ် ကျဝ် လေဝ် ဂဏံဗိုဟွံ မွဲညး ဟွံရံၚ် အဲ မွဲရ’ ရမပ္ဍံသော် ဝွံ ပှော်ပလဝ်စိုတ် မမှာရာတဲ ဗရဲထောံ သော်ကေသာ ဗက္ဂကော့မုက္ဂဝါ လသာ ထောံနူကျာ်ညိအိုတ်ရ။ ဇကုဇကုဂှ်ဟောၚ် ပွမဖျေကော့ငှုဟ်မးအိုတ်ရ။

ပချိုၚ်ကျိုက်မဲ့တ္ၚာ

မာအာၚ်ဍုၚ်

မိဍောၚ်ထဝ်မွဲ နူကိုဏ္ဍာၚ်ကျာ ပွမရံၚ် ဒ္ဂၚ် လွော်ဂုၚ်ဂှ် ကြကော့စးတဲ ထောံရံၚ်အာ

မတ် ဍုမိသ္ၚ် မဒှ်ညးရံၚ်ဒုၚ် ဒေါဝ်ဂှ်တဲ ဆက်ပ္ဍဳတိုန်ပ္ဍန်ရ။

‘ပ္ဍဳအာဍုံဍုံမ္ဂး သ္ၚ်ကာလဘဝဝတ် ဗှဲတော်ဂှ် ဂွံဆိုညာတ်ဒုၚ် ညးသ္ကံလ္ၚုန်ပ္ဍံ သေၚ်။ ဗီုလိမ်ၚ်ၚ်,မံၚ်ဂွံဒုၚ်ထ္ၜိဆဂၢးဒှ်ကၠုၚ် ကိုတ္ၚသိ တ္ၚၚာန်တဲမ္ဂး သ္ဒး ဆိုညာတ်ဒုၚ် ညးကိုပ်တဲ့ယးရောၚ်။ မံၚ်ဂွံမ္ဂး တဲဂှ်ပ္ဍံ ဂွံရ’။

တြုံကိုဖြညး၈ါသ္ပသဗိုၚ်ကိုဓရ်မေတ္တာ တဲ ပြုပြေၚ်ဗိဝါပ်ာမ္ဂးဂှ် ဒှ်ဂွံၚ်တရ်ဍုံမြဒုၚ် ရ။ ဆဂၢး ဓရ်မေတ္တာ မုံဒုၚ် ဍုညးမွဲကိုဍ ညးမွဲဂှ် ညံၚ်ပ္ဍံဂွံကှ်ဖြစေ်အာ ညံၚ်ပ္ဍံဂွံ ပ္ဍုတ်အိုတ်အာဂှ် မ္ဒးမၚ်မွဲလ္ၚီပရာ မ္ဒးပခိုၚ် ကိုက်ကိုရ။ ပွမမံၚ်စံၚ် ပ္ဍိုဍုက် မန္ဒကိုစ ရဲကျာ်ဩိ ပွမပ္ဍဳအရေဝ်အခြာ မသာ ယေန်ဍာတ်ကြောံတ ကောံရေၚ်သ္ကံ ပွမ ကိုပ်ခုၚ်တိတ တ္ၚုၚ်လ အာစိုတ် စရိုတ် တြုံတ္ၚသိုဇကု၊ ပွမတုံတိုပ် စဇိပ်ဂိုပ်ချိုတ် ပ္ဍုတ်၊ ပွမပ္ဍဲကိုဓရ်လ္ၚုပ်ဘဲ မဒ္ဒးဇှာ းဂုး တးကေုံ အာရှံသို ပုဲသိုမစီရေၚ် ပြုပြေၚ် ဆန်တ္ၚန်လဝ် ဗွဲမ္ဒးရး၊ ဇၞော်မဒှ်ဒပ်စိုပခိုၚ် ဇွော်ပွဝ်ကို ဓရ်မေတ္တာ မန္ဒဒုၚ်ဍု ကောံ ရေၚ်သ္ကံ ရောၚ် မိဍောၚ်ထဝ်ဇ္ၜံစိုတ်ရ။

မိသ္ၚ်ပ္ဍန် နူဂွံကလၚ်ဒုၚ်ဂှ် ဒလိုက်တ္ၚု တဲဂံါက္ပ်အာကိုတ္ၚၚ်ကျာဒတူဗ္ဒဲမိဍောၚ် ထဝ်တဲ ဗိုရံၚ်အာ လ္ပ်မှုးတော်ရ။ စှလိ လော်တံဂမှိုၚ်လေဝ် ဂေတ်ဂေၚ် ဂှ်ေၚ်ဒုၚ် ဍုပ္ဍံသ မပ္ဍထောၚ် မရာၚ်ဒုၚ်ဗ္ဒဲဗိုၚ်ဒပ် တံဂှ်အိုတ်ရ။

‘ဆဂၢး ဒးပ္ဍုမ်ဂစေအ် မွဲ ထုပ် က ပါ တြဇ္ၜော်ရ။ ဒးသိုမံၚ်ဒ္ဂေါဝ်ကိုပ်တဲ့ယးရ။ တဲ မ္ဂး မူ က မ္ဂော န် ရော ပ္ဍံ ကော်ာန် ပ္ဍုမ်လဝ် ဂစေအ်တဲ သ္ဒးအာတက်ဝေၚ် ကျာ ပုဲသိုညးတ္ၚုပ်ရဂှ် ပ္ဍံသေၚ် စွံလဝ် စိုတ် ချိုတ်မွဲကတိုၚ်ဂျိုၚ်မွဲသဟဝ်ရ။ ပခံက် တဲ ဗန်ကအ်ညးသ္ကံ ပ္ဍဳမ္ဂး ထေက်ကြုက် ကိုအစောံဇကုဂှ် သ္ဒးကော်ာန်တ္ၚုရ။ ဆဂၢး ဇကုဇကုဂှ် ညးရံၚ်ကၠုၚ်မ္ဂး ဒိုကိုမေတ္တာ ညးဂွံပ္ဍုၚ်စိုတ်ညးမလိုအာဂှ် လ္ပမံၚ်မ္ဂးဇှ် ခိုပ်ပ္ဍံသေၚ်ဟာ’

အခိုၚ်အခါတဲသုး မပ္ဍံတဲသီတံဂွံမိ သ္ၚ် ယဝ်ကျုၚ်ဝေၚ်သို မိဍောၚ်ထဝ်မ္ဂး ကောံဓရိဂွံညးသ္ကံ တဲ ပ္ဍိုလ အိုတ်ပြုၚ် မိပ် ဇ္ၜိပ်တအိုတ်ရ။ လဆောဝ်လေဝ် ဗိုညးကို ညးမှ် ဒုၚ်လိက်မပ္ဍံဝတ္တု မဂ္ဂဇြေန် ပုဲသို ကျာရ။ ပုဲတဲထံဂွံ ပ္ဍိုတ်နူဗျ ကိဒးလောန် အာညိဂှ်တဲ မိဍောၚ်ထဝ်ဂှ် ပ္ဍိုစီပျးသေါၚ် ထွးဒုၚ်ရောၚ်။ မိသ္ၚ်ဇ္ၜံဒုၚ်စိုတ်တဲ စိုတ်ပ္ဍံ မိပ်ဒုၚ်ရ။ မိဍောၚ်ထဝ်လေဝ် ရံၚ်ကောတ် အကာဲ အရာ မုဲ မတ် မိသ္ၚ် ဂှ် ဓလဝ် ကို ရန်ကို မိသ္ၚ်သိုတ်ဖြဒုၚ်လောဝ်ကို တဲ တိ တ် အာစိုတ်ရဲဇကုရ။

‘မိသ္ၚ် အဲပ္ဍုမံၚ်လ္ၚုပ်ဂှ် ဒုာနူဇ္ၜော်ပ္ဍို ဒုက်စိုတ်အဲဂှ်ဒှ်တဲ ပ္ဍိုဒုၚ်ပ္ဍံသေၚ်၊ ဒဒှ်ရ ပိုမ္ဂှ်ဖြ ဗွဲမကိုၚ် ဒှ်မံၚ်ဂှ် အဲပ္ဍိုရောၚ်’
မိသ္ၚ်ဂှ် ကလေၚ်အိတိုန်ရ။ တဲပ္ဍိုတို သာသာရ၊

‘စိုတ်အဲ ပ္ဍံဒှ်မွဲသဝ်ရ ဍောၚ်ထဝ် အာ ရေဝ်ဇ္ၜော်ပ္ဍိုဂှ် ဒးဒုၚ်သို ဖ္ဍုတ်။ အဲလေ

ညာတ်ဒှ့်င်ကိုရ။ မွိုဟ်ဖြလို့တံ၍ ကာလဒ္ဒ ဝုတ်တော်၍ မံင်စဇဲဗ်ဂိုပ် ဥိုန်ဒဥာတ်ဒှ့်င်ကို ရ။ ဆဝဂႏ နှ်ေဂွံဒ္ဒဲ့ဝဲါ ဂွံတိုန်ကောန်ဇာတ် မွဲ့ဓါတဲ့မွႏ လဟာ်လဝ်ပဋ္ဌေဝံတဲ့ ပဋ္ဌေဝံအ ပွဲ၍ရောဟဲ့ လို့၍ပှုန်မွႏ ပဋ္ဌေဝံ ရော ဟွံက တက် ခါတ်ခဲါလဝ် ဂွိန်၍မှဲ့ ဇကုမွိုဟ်ဖြ ကိုမွိုဟ်ဖြလေဝ် ရံင်စ ဟွံဒႏကိုမတ်ရတ္ဂော် မွိုဟ်ဒ္ဒိုတံ ၍မူသွက်ဟိုန္ဒွာ်ရော’

ပွမမံင်စံင်စ ဟဲ့ကိုစရဲ ကျာ် ဒ္ဒို မဒ္ဒ ဒ္ဒတ်ပဋ္ဌိပတ် မယုတ်မာ ဟိဏ္ဍတံ၍ ဒဒ္ဒရ ဇကုလေဝ် ဟဲ့ပ္ဂိုက်၍ မိသ္ဂင်ဟိုလ´တိုန်ကို ရ။ ဇကုဇကုလေဝ် စိုပ်ကျုင်ခန်၍မွႏ နဲ့ သာ်ဂွံ ဟွံကိုဒ္ဒရ၍ ဖျေလဝ်စိုတ်တဲ့ ဒှ့်င် ကိုရ။

‘အေဏ္ဍ၍၍ နှ်ေ တိ ညာတ် ဒှ့်င်ရ သေင် ဟာ ဆဝဂႏဇကုမွဲ့ သ္ဂႏဒ္ဒႏဒှ့်င်၍ ဟွံတဲ့ဏိရ မပွံ့ကိုအရှုံသို ပွဲ့သိုတံ၍လေဝ် သ္ဒႏကို ဒ္ဒႏဇႏကိုရ’

သိုမွႏဒ္ဒ မဒ္ဒဋ္ဌာန်ဒတန်ဇူဒ္ဒိ ဗဓိုဟ်ခဋ္ဌ ကာယျရ။ ဋ္ဌာန်မဖ့်သာ်၍ ဖြႏဇႏကိုပပ်ဒှ့်င် ညုံင်ရ် ရှုင်တဲ့ရာ် ယဝ်သဒ္ဒ တုပ်တဲ့ညႏမ အာတရ်ဒ္ဒေဲ့ လုပ်ဇူဒ္ဒိတဲ့သ္ဂဝ်တွ်ဆု ဟွံမွဲ့ ကိုတွႏကိုတဲ့ ဇူဟွံဖဲ ပွ္ဍန်ကာယ ဟွံသိုက် သုၚ်ရ။ စိုတ်တုသိုဇကု ညုံင်ဂွံတန်ဒ္ဒန် ညုံင်ဂွံဒ္ဒတသိုက်၍ ဇကုပွ္ဍန် ကို ဟွံ မာန် ဖျိက်ကိုဟွံမာန်တဲ့ စိုတ်ညႏဖြႏဇႏဒှ့်င် ဗို ဗုဲ့တော်ပှုန်ရ ယဝ်သဒ္ဒမွႏ စိုတ်၍စိုပ်ကာလဲ မွဲ့တဲ့ လေပ်သ္ဂအဏ္ဍရဲ့ကို ဇကု မာန်ဒှ့်င်၍ မိဒ္ဒောင်ထဝ်ကိုဟ်ခုင်တိတဒှ့်င်ကိုရ။

’ပရေင်အိန်ထံင်ဟို၍ ဟွံလေဲ့သ္ဂာမံင် ရလေပ်သ္ဂင် နှ်ေလေပ်စိုပ်မွဲ့တဲ့မွႏ အတိုင် တိပှုန်ရ။ ရံင်မူဒ္ဒနှ်ေမွိုဟ်လို့၍ နှ်ေဂွံဒ္ဒဲ့ဝဲါမွဲ့ အခါဟွံဓက် ဖြႏအာညႏဒ္ဒ ဒ္ဒိုတ်ရ။ လို့ ပှုန်မွႏ ဒႏပံင်ဖက်မံင်ညႏဒ္ဒ သိဒ္ဒိဒ္ဒိဒ္ဒိကာ်က် ဂွံထေဝံပှုန်လေဝ်ဝါတ် ယဝ်ကောန်ဇာတ် ဒ္ဒဲ့ပှုန်မွႏ သာဂွံထေဝံဝါတ်ကွ္ဍင်ရ။ အေဗို၍ ဒ္ဒမံင်တ္ဂော် အာလိုကေတ် တသိုက်စိုတ် တ သိုခ်ကာယဏိရော’

သဘ်ပဒတ်အိန်ထံင်မွႏ၍ မဒ္ဒကိဋ္ဌရေင် တုုင်ကို တသိုက်စိုတ် တသိုက်ကာယ ကေုံရေင်ဒ္ဒ ဟိုတဲ့ မွႏဒ္ဒဒှ့်င်ဒဒိုခ်စိုတ် ဒ ဒိုခ်ကာယမွႏ ဒေုံဟွံဒႏကိုဗဋ္ဌဓရ် သက်က် ရ။ ညုံင်ဂွံဒ္ဒတသိုက် ညုံင်ဂွံဒႏကို စရိုတ် ညႏဒ္ဒ ၍ ကုာန္ဍဟွံဂွံဖြုဖြေင် ဝိဝါဟာဏိ၍ သ္ဒႏဂိုတ်ဂုဲ့ဗှ့်ဗှ့်တ် စံ ဓတ် စိုတ် စရိုတ် ကေုံညႏဒ္ဒ ဗွဲ့မချိုတ်ပှုတ်ထေက်ရ။

ဟိုအာမွဲ့နဲ့ပှုန်မွႏ အိန်ထံင်မွႏ၍ သုတ် ဇါတ်မွႏဝေင်လျှ်ဒယ္ဂေ်ပ္ဂိုင်ဓါပိနာဥ်ၜမဒ္ဒ သုတ်ဇာတ် ဂေုံဂေုံ ဟွံ သေင် မဒ္ဒသုတ် ဇါတ်ဇမိုင် မွႏဝေင်အာဒ္ဒိကိုဒ္ဒိုတ်လမျိရ။ ဟိုတ်၍ရ ပွဲ့အရာကိဋ္ဌတွဟ်ဒ္ဒာင်၍ ဓိုန်ရ ချပ်လေဲ့လေဲ့ မာန်ကိုလေဝ် ကိဋ္ဌအိန် ထံင် မွႏပံင်ဖက်ကေုံညႏဒ္ဒ ’လဒ္ဒိတ် အ ယုက်၍ ချပ်လေဲ့လေဲ့ဟွံထေက်သက်က် ရ။ ပေ္ဂာဝ် ဒ္ဒို ကို ဖြ ညႏဓါ၍ မွိုဟ်ဖြတံ ထေက်ကိုသ္ဒႏချပ် ဗွဲ့မဖြ ဝိုဟ်နက်ရ။ ဒ္ဒကျုင် ကိုဘဝ အိန်ထံင်တဲ့မွႏ ဒ္ဒိုလေဝ် ဝတ်ဒ္ဒို ဖြလေဝ် ဝတ်ဖြ မပွံ့ကိုသိဒက် ဒြပ်ရတ် သိုဋ္ဌာန် ဝတ်ဇွော် ဝတ်သ္ဂတ် မွႏပွဲ့တ်ပွဲ့ ဒ္ဒိုတုသိုတံ၍ သ္ဒႏကိုဥိုက်ပေင်ရ။

ချွံ ဗိုန္ဓဟ်ပြၜ္ၚး ဒုင်စသိုင်ရ်သာ ဗ္ဂောဝ်လေဝ် ဟွံသေင် မ္ဂိဟ် တြံ ဂ်သိ လောန်ညုံပိုဏီ။ ညုံကမှောန်တော် သၟ်လို ဍောင်ငါကျုင် စိုပ်ကျုင်သိုမ္ဂး ဍောင်ဒ္ဂံင် ဟာကောထပို ဍောင်မ္ဂးဇှ သုင်ထော်ဍၟ် လက်ဖက်ကှာလေဝ် ပလက်က္ဍမ္ဂး ဂွံဟုမ် ဍၟ် တုဲဂွံစပုင်၊ ဍုန်စိန်တုဲဒ္ဂအိုတ်မံင်ကိုရ၊ မင်ဒ္ဂံင်ကောထပိုရလေဝ်၊ အေဝ်ိုဏံဗ္ဂေါဟိ မ္ဂး တြံ ဗ္ဂေါ ဗီုလိုဍောင်ငါသွှင် အိမာန်တိုန် ခဲ့ါရ်ရ'

'တြံ အဲဟွံ အဲဂွံဟိုရ်ဍောင်ထဝ်၊ ဗ္ဂေါ ဟိုကောတ်ကိုတြံ ဗ္ဂေါ'

'ဗ္ဂေါဒး ဟိုမာန်ဟာသွှင်၊ ပိုဟိုဒ္ဂံင်တွ်ုရ။ အေ– လွှဟ်ဟွံဏီတေ်တုဲ၊ ကာထန္ဓ မ္ဂး လွှပိုတ်ထော်ဏား သွှင်'။

သဘ်တြံ ကိုပြမ္ဂးရ် ဟိုအရေဝ်အခြာ မသာယေန်ဍာတ်ကြော်တ ကော်ညးသ္ဂ ရ် မဒ္ဂမိပ်ဖြဝ်ရာင်ဆဲကို မဒ္ဂပခိုင်ကိုအိန် ဍံင်မွဲနဲကိုရ။ ညာတ်တြံ တှသို မစိုပ်ကျုင် ညုံကမှောန်ရ် အဝ်တိုန် သိုစိုတ် သိုစရိုတ် တုဲ၊ သွှာန်စတ် သုက္ခဒုက္ခမ္ဂး တြံ တှသို ဍောင် ပြေအာမာန်ဒ္ဂံင်ကိုရ် မိဍောင်ထဝ် တိဟ်ဒ္ဂံင်ရ။

အဝ်မ္ဂးရ်ကညးဍောင်ရ်ဍောင်ပြေအာရ ကညးစိုတ်က္ဍပ်သှော်ဒ္ဂံင်ရ် စိုတ်ကိုမပြဟ် ကျုင်ရ။ ကညးအောန်စိုတ်ရ် ဗမိပ်ကိုစိုတ် ရ။ ပွမအဝ်မ္ဂးရ် ဟွံဒးပ္တိတ်တံဟွံဒးဍောင် စိုတ်ဆဂဵုဖိုဗ္ဂော်သှ်လးဇွဲမလောန်။ အဝ် မ္ဂးရ် စိုန်ရလံတ မွဲဆိုန်ခဏခဝ်ကိုလေဝ် ကာလ လဆောဝ်ဒိုကိုဗှတ်မွဲ အယုက်

ဗိုတ်ဟွံမာန်။ မပ္တိရသၟ်ဓွ ငှုဟ်မး အဝ် မဗ္ဂော်တကိုဖိုရ် မိဍောင်ထဝ် တံ လေဝ် ကောင်မိင်လဝ် ညုံကိုမ္ဂိဟ်ဗ္ဂော်တံကိုရ။

'ဆဂဵု မ္ဂိဟ်ဟိုရ် သ္ဒး မံင် ကိုဗ္ဂိဇ္ဂိုင် ဏောင် တိဆ အလိုက်စိုတ် တြံ တှသိုမွဲ ခဝ်ရ်လေဝ် ဟွံတုဲ၊ တှဲ ထိ ပြဲဒါ ကျုင်စိုဝ် မ္ဂး ဝတ်ဇကုရ်သ္ဒးကိုဍိုက်ပေင်ကိုဏောင် မ္ဂိဟ်ပြလို်ရ်တှဲ စိုပ်မ္ဂး ညံင်ကို ဂွ မံင် ဟာ ရှမ်မံင်ဟာတုဲ အရေဝ်အခြာရောဟွံ ဗ္ဂဲ ဂွံပါင်တြင်တုဲ ဂစိုင်လဝ်မုခ်မွဲအလန်ခဝ်ရ် လေဝ် န္ဒဗဝ်ဗ္ဂေါ၊ ဇွဲစှဟ်မ္ဂး မိတ်သဟဲ ပြေဲဇ္ဂါဟိုရ် မဒ္ဂညးမရေင်တှုင် ဒတုဲစိုကို တသိုခ်ကိုညးဍ္ဂ ရသေင်ဟာ။ အမိတ္တသ ကုတောသုခံ။ လောကနီတိ ဟိုလဝ်န္ဒမံင် ရသေင်ဟာ'။

'ဟော–ဟော ရဲသိုဏံ တှဲစိုပ်ကျုင်ရ။ လးဍ္ဂဝ် လးဍ္ဂဝ်'

မိဍောင်ထဝ်ကို မိသွှင်၊ ညးဓါတံရ် မိင်ဒးရမျာင်မဝ်ဆာန်လောန်တုဲ လကိုတ် တှ်အာရ၊ တုဲဂစာန်ရံင်အာ လပါပါင် တြင်တော်တုဲ မဝ်ဆာန်လောန်ရ် သိုမဂြိုင် တဟောင် က္ဍ လုပ်ကျုင်ရ် သ္ဂော် ဆို ကောတ်ရ။

'ရံင်ကောထပိုမွဲ ခယျတှဲစိုပ်ကွဲကွဲ ဟာ– ဂးစာန်လးဍ္ဂဝ်ရလေဝ်ဇာညအ်'

မိဍောင်ထဝ်ရ် ဂစေင်ဏာမတ်ကိုတြံ တှသိုတုဲ ဟိုတရ။

'ကောတ်ဒးဒ္ဂံင်ဟာ ညးဓါဟိုမံင်ပရော တှဲမ္ဂးတှဲစိုပ် ဂွံဟိုလဝ် ဟွံ သေင်ဟာ သွှင်'

မိသ္ၚ်ဂှ်ၞးကိုရံၚ်ဒၟံၚ်ပုခ်မံဆာန်လေါန် ဂှ် ဗ္စာစိုပ်အာအရေဝ် ဟီုဂးဒၟံၚ်တံဂှ်တုဲ ဂွံ တိုန်ပ္ဍဲစိုတ်တောံရ။ တုဲသီုကိုဟ် ထမောံဒၟံၚ် ပေါဲဂစိုၚ်ဖျေထောံကေုံ ကၠုပ်သာသာရ။

‘အေ- ဍောၚ်ထဝ်ကို သ္ၚ် ဟီုဒၟံၚ်တံဂှ် ဒးဒၟံၚ်သီုဗ္တိုတ်ရ။ အဲက္ဍတ်ကလၚ်မံၚ် ဗ္ဂမ လဒ်ရ။ ဗီုလိ ၞကုၚ်ဍောၚ်ထဝ်ဟီုဂှ် အ မိတ္တသကုတောသုခံ-အမိတ္တသ၊ ကုပ္ဍ ကိုဟ်ဗှ်ကိုမိတ်သဟာဲ။ ကု တော သု ခံ၊ မှ သ္ဂောံကလိဂွံတသိုခ်မာန်ဂှ်ရော- ဟာဂှ်ဟာ ပ္ဍဲကိုမိတ်သဟာဲဂမ္ၚိုၚ်ဂှ်တေ၊ နာမိသဟာဲ ဏံမွဲပြာအိုတ်ရဂး။ ဂးဒုၚ်တုၚ်ခိုဟ်ဟ်စဿ်

‘ရံၚ်ၚ် မ္ဂိဟ်နှ် မ္ဂိဟ်ဗှ်ရောဟွံတိ၊ ကော ထပိုမွဲတေ’

မိဍောၚ်ထဝ်ဂှ် ရံၚ်အာလ္ပာ်သ္ၚ်တုဲ ၞ ကိုညာတစိုတ်ပေါဲ ဟီုတိုန်ရ။

‘မ္ဂိဟ်ဇကုကိုဇကုရသ္ၚ်ဏာ မှုဂွံဒှ်’

မံဆာန်လောန်ဂှ် ဟီုတုဲ ဖြိုၚ်တိုန်ရ။ မိသ္ၚ်မွဲလေပ်ရံၚ်အာရဲဂှ်တုဲဗ္စာချပ်စိုပ်အာ ဗီုလိဂှ် ဟွံတိရ၊ ဖြိုၚ်တိုန်သာသာကိုရ။

‘ၞကိုပ်ကုာဂှ် စိုတ်ဏံဇကုဟွံအထေၚ် ဇှော်သ္ကုဖြဇကု ကုတ်မိၚ်ဒး အရေဝ်တုဲ ရောၚ် ဂွံတိဒှ်ဖြဇကု ဖြပရဲဂှ် အေ-သ္ၚ် ဂှ် ကလေၚ်လဝ်နဲ့ကဲချိုတ်တ် ပို့တ်တ်တုဲမ မိက်ဂွံဒးဂြိုဂြက်သေက်ဗိုကိုထဝ်မန်လေဝ်’

မိသ္ၚ်မွဲ မိၚ်ဒးအရေဝ်ဂှ် ဂွံအာတုဲ မုခ် ဇ္ဍုတ်ဍာဲအာရ။ မံထဝ်မန်ဂွံ မဒှ်ကဝေဝ် မိသ္ၚ်ရ။ ညးဓါတံဂွံသ္ဂိုက်ဆာန်ဒၟံၚ်ကေုာံ ညးသ္ကဲဂှ် ဓါသ္ကာံပြၚ်အာတုဲရ။ စိုပ်ဂီတု ဖဝ်ရိုန်ဏံမ္ဂး မိမဓါလ္ပာ်တံဂှ် ပြုပြေၚ်ကို ဗိဝါဟာရောၚ် ဟီုသွးလဝ်ညးသ္ကဲ ရ။

‘အာရံၚ်လဇုဂှ် ဗီုလိဒှ်ရောကောထပိ၊ မံၚ်စခိုဟ်တိုန်ညိကိုရဟာ’

မိဍောၚ်ထဝ်ဂှ် တိကောတ်ရဲဇကု ဂွံဒ စိုၚ်ၜုၚ်ဒၟံၚ်ဂှ်တုဲ တ္ဂဟ်နဲ့ ပြၚ်ကေုံဂလာန် သ္ဂာန်တိုန်ရ။

‘အေ-ခိုဟ်တိုန်ကွဵုကွဵုရလေဝ်၊ ဗ္တိ ဂွံမာန်ရ’

’ဟီုသဟ်ဂှ်မ္ဂး ကောထပိုမံၚ်ပ္ဍဲသီုဏာ၊ ပို တိတ်ဘာရောၚ်’

တုဲဂွံ မဒှ်တုဲသိရ၊ မိမ ဍောၚ်ထဝ်တံဂှ် ၞကိုၞဂယးပြဟ် တိတ်အာဘာအိုတ်တုဲ မိဍောၚ်ထဝ်ဂှ် သွးမံၚ်ဒၟံၚ်ပ္ဍဲသီုရ။

‘အေ- ခိုဟ်ရ ၞကုၚ်ဏံအဲဆိုရဲ ထဝ် မန်တိတ်အာဘာဏိ၊ အာ-အာ- ဂွံဒဂိုန် သိ ဂွံဗ္ဂိုဝတ် ပ္ဍဲဘာ ဂွံဒှ်အာ ကုသိ ဘဝ ဂတၞဏံဂှ် ဂွံ ဆက် ခိ အာ ညး သ္ကဲ ဖှ်န် သ္ၚ်ဏာ’

မိဍောၚ်ထဝ်ဂှ် ကွာ်တိတ်အာ ဂတရ။ မိသ္ၚ်ဂှ် ဗိုန်ရဖှ်အလေၚ်ဟီုမွဲသဟ် ကွာ် ဗက်တိတ်အာ ကိုလေဝ် ကၞချပ်ဗစာဒၟံၚ် ပရောဒှ်မွဲ ဗ္ဂမသ္ကိုဟ်နက်ရ။ တုဲဖျေကေုံ သန္ဓိ ၞာန်မွဲ ဗ္ဂမပိုတ်သ္ကုတ်ရ။

မံဆာန်လောန်ကို မိဍောၚ်ထဝ် ညး ဓါတံဂှ် ၞကိုဘဝ ဝုတ်ဗှဲတော် သ္ဂိုက် ဆာန်ဒၟံၚ် သ္ကုညးမွဲကိုမွဲဗ္ဂမလောန်ဂှ်မိသ္ၚ် တိဒၟံၚ်ရ။ လ္ပုဟ်ပြုပြေၚ် ဗိဝါဟာတုဲလေဝ် သ္ဂိုက်ဆာန်ဒၟံၚ် ကောံရေၚ်သ္ကဲ ဗီုကိုပ်ကုာ

တောံပ္ဍုန်ရ၊ပြုပြေင်ဗိဝါဟတဲမသ္ဒိုက်ဆါန် တ် ကောံရေင်ဗ္ဂံ နနဲဒုတ်ဗ္ၚဲတောံပ္ဍုန်ရဂှ် မဒှ်ဖျေဟ်ပ္ဍဲကိုမ်ရဲမေဗ္ဂာ မဏာဗ္ဒုဝိုပ်ကို တသိုက် မဒိုင်ကဵုက်ကို အိန်ထံင်ရောင်ဂှ် မိသ္ဇင်တီကောတ်အာဗွဲမဖြုဟ်နက်ရ။

‘ဂီထုဖဝ်ရဂိုန် ကၠုင်စိုပ်ညိရလေဝ်’

မိသ္ဇင်ရာဒ္ဒာဟိုတ်တိုန် သာသာဂှ် မိ ဍောင်ထဝ်မွဲဟိုတ်နူနွံသ္ဒဲဒုံင်ညိရ ဟွံဂွံ။ မိင်ကောတ်တဲဟွံ ဂွံကာလေင်ဟိုမွဲသာ်ရ။ဆ ဂး ယဝ်ရမဒံထဝ်မန် ဂွံမိင်ကောတ်ဂလာန် ဆန္ဒမိသ္ဇင်မဖှ်သာ်ဂှ်မ္ဂး–

‘အဲလေဝ် ဗိုခ္ဍော်ကိုရသ္ဇင်’

ရသာ်ဂွံ မဒံထဝ်မန် ဟိုတိုန်ဟာဂှ် ဟို ဟွံမာန်ရ။

(မဒံအံင်ဍုင်)

ဂၠဲစရာ်ကျာ်ဒြဳမန်

ဂၠဲချူဂၠဲဆန် ဂၠဲဇန်ဂၠဲဇက် ဂၠဲတက်လိခ်ပ္ဍဲ
ဂၠဲပံက်ဂၠဲဂိုက် ဂၠဲစိုက်ဂၠဲဂွိ ဂၠဲလ္ဒီလဟ်
ဂၠဲဗ္ဂပ်ဂၠဲဗ္ဂန် ဂၠဲဖန်ဂၠဲဖက် ဂၠဲဆက်တီဆို
ဂၠဲညာတ်ဂၠဲမိင် ဂၠဲထိင်ဂၠဲဒက် ဂၠဲဗက်ကျောဝ်မို
ဂၠဲသ္ဒောဝ်ဂၠဲရံင် ဂၠဲဟံင်ဂၠဲပြာ် ဂၠဲပါပရံအ်ကို
ဂၠဲမင်မွဲရ ဂၠဲထ္ၜဂၠဲသ္ဒာ် ဂၠဲယိုက်ဂေင်ဗို
ဂၠဲပ္ဍေဝ် ဂၠဲပ္ဍေတ် ဂၠဲဒေပ်ဂၠဲဂိုင် ဂၠဲသိုင်ကလုတ်တ်
ဂၠဲဗ္ဂိုဂၠဲက္ၜိ ဂၠဲဟိုဂၠဲဂး ဂၠဲစိပျးဗဂို
ဂၠဲညိကောန်မန် ဂၠဲကျာ်ဒြဳမန် ဂၠဲဗြဲမန်မ္ဂံုဗို။ ။

(စံထိင်လေန်)

တွင်သတ္တိဗျတ္တိ........................

ယွံကောန်ဂကူမန် ယေန်သ္ဂာန်တံ ပ္ဍဲကိုကေင်ကာသဗ္ဗအိုသီုဝ္ဂ သတ္တိန္ဒမ္ဂး ဇ္ဍာပိပ်ကေင်ကာ ဖျောဝ်မောဝ်တိုန်အာ စိုက်စိုပ်တိုင်ဍံမာန်ရောင်။ သတ္တိဒးဒှ်တံ အမိကရ။ ယဝ်ရသတ္တိဟွံမွဲမ္ဂး ဒှ်ဒိုက်ညးတ္ဂဟ်သ္ဂာင် သီုကိုမဟွံရောဂှ် ပိုကောန်ဂကူမန်တံ ဗွဲမဒုၚ်ဟ်ကေတ် ဒးဇြေလဝ်စိုတ်ရ။

သတ္တိမ္ဂးဂှ် ဒးဂွံကတ်ဇ္ဍောန်တုဲမှ ဂွံဟွံသေင်၊ နွံမံင်ပ္ဍဲကာယဇကုပိုရ။ တုဲပွန် ပ္ဍဲကာယဇကုပိုဝ္ဂ သတ္တိနွံပွန်ရ။ ယဝ်ရဇ္ဍုက်ဇ္ဍောဝ်စကာသတ္တိပို ဇေတ် အာပွန်မ္ဂး သတ္တိပိုဂှ် တုပ်တညုံင်ရ ကၠုဇကု ကလေင်ကိတ်ဇကုပွန်ရ။

သ္ပက်ဂွံရပ်စပ်ထိင်ဒက် သတ္တိဂှ် ပညာမွဲရ၊ ဟိုတ်ဂှ်ရ– သတ္တိနွံပ္ဍဲကာယဇကုပိုဂှ် ယဝ်ရဇ္ဍုက်ဇ္ဍောဝ်စကာအာမ္ဂး သ္ပက်ဂကူမန်ပရဲပို ဂွံဖျောဝ်မောဝ်တိုန်အာမာန်ဂှ် ဇ္ဍုက်ဇ္ဍောဝ် စကာသုင်စေဝ်အာညိ။

ယွံသ္ဒတ်ဗုဒ္ဓမန်ပို ရှ်ုင်အာကို ရာဇာဝင်သတ္တိဗျတ္တိမန် နူကိုအခိင်တော်စိုက် တုဲဏောဟောင် ဆီသ္ဂိုင်ဂှ် ရိုဟ်တုဲရောင် ငုိဟ်လဝ်ဟွံသေင်ဟာ။ (စိုန်မကဒူ)ကောန် ညးသ္ဒာဗှလေဝ် ဒှ်ကၠုင်ဝ္ဂကရာဇ် သ္ဒိုင်မန်ဏီဂှ် မူဟိုတ်ရော– ဟိုတ်နူစကာသတ္တိ ကိုဗျတ္တိမဒှ်ရ။ မွိဟ်ခေတ်လ္ပုဟ် ပ္ဍဲအခိင်တုဲဏာံ လညာတ် ဖျောဝ်လောန်နူခေတ် တော်ဏီ။ ပညာလေဝ်ဖျောဝ်မောဝ်တ ဗွဲမလောန်ဏီ၊ သ္ပက်သွ္ဂံဖျောဝ်မောဝ်ဂှ် လေဝ် သ္ဒိုင်ဖျောဝ်တဗွဲမဂိုင်ဏီ ဟွံသေင်ဟာ၊ သ္ဒတ်ဗုဒ္ဓမန်တံပ္ဍဲအခိင်တုဲဏာံ ဒ္ဂဲဒ္ဂဲ မရံင်အာ ဒ္ဂဲဂွံယုတ်သဝ် ချောပ်ကဝေန်အာဂှ် ဒ္ဂဲလိုရော ဟွံမွဲဏီတုဲ၊ သတ္တိမွဲ ဟောင်ယုတ်သဝ် ချောပ်ကဝေန်မံင်ဂှ် ပိုအောန်ဒှ်ုင်စိုတ် ဗွဲမလောန်ရ။ မွဲသဝ်ပွန်– သတ္တိနွံပ္ဍဲကာယဇကုပိုဂှ် ဒှ်သ္ပက်သုင်စေဝ် သ္ပက်ကလောကောဒေံဝဝ်လေဝ် ဟွံ သေင် သုင်စေဝ် သ္ပက်ကောန်ဂကူမန်ပိုဂှ် ဟောင်မဒှ်သတ္တိဇေတ်တ်ရ။

ယဝ်ရကောန်ဂကူမန်ပို သုင်စေဝ်သတ္တိ သ္ပက်ကလော ကောဒေံ ဓဝ်မ္ဂး သိုမသတ္တောဝ်ဒတောဝ်မွဲ ဒးဗုိက်တ္ဂမ် ဒးဒှ်ဒိုက်ညးတ္ဂဟ်သ္ဂာင်ဂှ် ကောန်ဂကူမန် ပို ပံက်မှော်တိုန်မတ် ကိုဖျောဝ်ဒှ်ုင်အိုတ်ညိအဲ။ မ္ဂးတံချပ်ရံင်ဂိဂိတုဲ မွိဟ်ဆာန်ဂကူ မွံကိုကွေတ်လညာတ်ညဏ်ပညာဒးရး လ္ဂူတပ်တးမွံကိုသတ္တိဂုံင်သ္ဂာတီကေတ် အခေါင်အခိုက်ကွ္ဂာ ဝေါဟာဍုင်ကွာန်တံဂှ် ပံက်ကိုဂုံင်သ္ဂ ံင်ကိုဆီ အာကိုဂတ ပွကိုတရ် ကလေင်စ´ဍုင်ပိုမန်ပြဟ်ဟ်ညိအဲ။ ။

(နာဲစ္ၚိမန်)

အလိုရှိရာစာအုပ်များကို ဝယ်ယူရရှိနိုင်သော

အောင်ဆုယူ စာအုပ်တိုက်

သို့ကြွခဲ့ကြပါ။

သင်၏ဆန္ဒပြည့်ဝစေရပါမည်

အောင်ဆုယူစာအုပ်တိုက်
ပိုလ်ချုပ်ဈေးအနီး၊ ဗိုလ်ချုပ်လမ်း - ရန်ကုန်မြို့။

ဖုံး–၁၆၀၃၂

မွးချ။ကသ´မ္ကးသုင်စေဝ်စုက် ဗကာံ ညီ၊

စုက်ဗကာံမ္ကး၍ အ္ဂာကသ´ပါန်ဒ်ပ္ဍဲမဂိုၚ် သုင်စေဝ်–ကိုဗြဟာတ်ထိုင်သးသီ ဖ္တိုတ်ရ ။
ညးမကော္ဂန်ပ္တိတ်စုက်အ္ဂာကသ´နဲဇာန်တေန်ပ္ဍံ ကေတ်နဲအ္ဂာကသ´ဗကာံ
တြေ်တော်တဲ့ကော္ဂန်ပ္တိတ်နဲတ္ဂိရောင်။

တက်ဗိုမ္ဂးကျ ြင်ပွဲဆောင် နဲ့အံင်ထောန်ညီ

သွထပိုကို၊ မို့ထပ်တဲတံ၅ဗက်တဲ့၊ ဦ့နှိနအရံင်ဥ၇ဂဉ၊ ချိတ်ပိုတ်ဓွေဗိုတ်ကို၌ဩဗ်ဇကုရ။

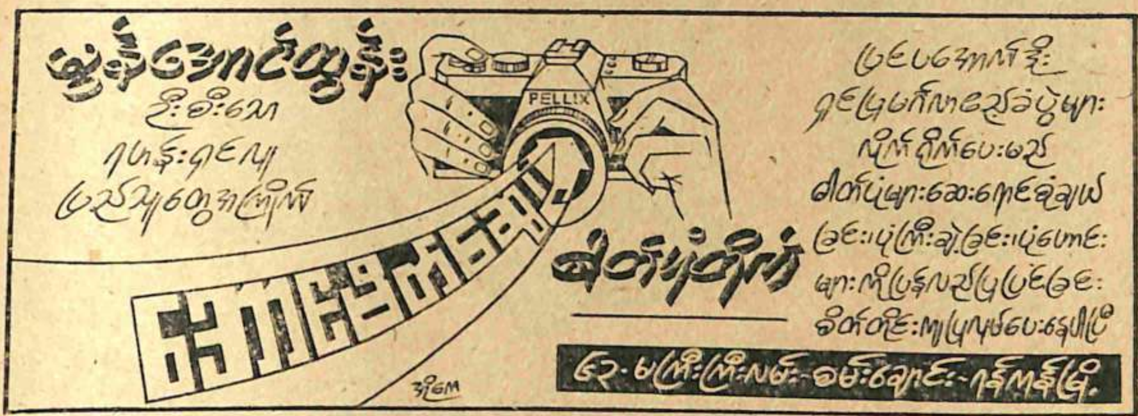

မြတ်ရွှေတိဂုံ - ဖူးမျှော်လာ သူတော်စင်တိုင်း

နီရောင်ပန်းရောင်

ဆေးမျိုးစုံဆိုင်

တိုက်ခန်း (၉) ဗဟန်းဈေးမျက်နှာစာ-ရန်ကုန်

ကို

ဝင်ရောက်အားပေးကြသည်။

(ပိတ်ရက်မရှိ-နံက်မှ၊ ည ၉-နာရီထိဖွင့်သည်)

ဦးဗိုလ်စိန်	အကောင်းဆုံး သွေးကိုပြုပြင်သော	ဦးဘိုးစိန်

တိုင်းရင်းမြန်မာ
ဆေးဆရာကြီး

ပရမဏ္ဍမဟာဘိသက္ကဘွဲ့ရ
မြန်မာသမားတော်ကြီး

ဇမ္ဗူ့သိဂီ သွေးဆေး

ဤဇမ္ဗူ့သိဂီသွေးဆေးသည် သွေးကိုအဓိကထား၍ သွေးကိုသာ သီးခြား ပြုပြင်သော သွေးဆေးဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ရွှေသမင်သမားတော်ကြီးများသည် ရှေးမြန်မာမင်းအဆက်ဆက်ထီးသုံးနန်းသုံးသမားတော်ကြီးများ၏ ဆေးကျမ်းအစောင်စောင်တို့ကို အမွေဆက်ခံယူပြီး၊ သွေးနှင့်ပတ်သက်သော ရောဂါအမျိုးမျိုးသော်လည်းကောင်း၊ သွေးကိုပြုပြင်ရာတွင်သော်လည်းကောင်း၊ နှစ်ပေါင်းများစွာ အတွေ့အကြုံများနှင့်ဆေးကျမ်းအစောင်စောင်တို့ကိုမှီငြမ်းပြုကာ စက်ရာခက်ဆစ်အထူးစီမံဖော်စပ်ထားပါသဖြင့် သွေးဆေးတကာတွင် အကောင်းဆုံးသွေးဆေးဖြစ်ကြောင်း ရဲဝံ့စွာတာဝန်ယူပါသည်။ ဤဆေးတွင်လပ်ဆပ်၍ အမျိုးမှန်သော ဆေးပင်, ဆေးမြစ်, ဆေးဥများ၊ အစွမ်းထက်၍အဖိုးတန်သော ကျောက်သွေး-ကတိုး-ငှက်သိုက်-ဂုံဂမံများနှင့် ရွှေအစစ်တို့ ပါဝင်ဖော်စပ်ထားသည်၊

ဤသွေးဆေး၏အနှစ်သာရနှင့် အစွမ်းထက်မြက်မှုကို တကြိမ်နှစ်ကြိမ်သောက်သုံးကြည့်ရုံမျှဖြင့် ထူးခြားစွာ သိသာနိုင်ပါသည်။

သွေးမသန့်ရှင်းသဖြင့် ကိုယ်အရေ၌ဖြစ်သောဝေဒနာ၊ ကိုယ်တွင်းပူးမော်ပင်ပန်းခြင်း၊ အိပ်မပျော်ခြင်းဝေဒနာ၊ အမျိုးသမီးများဓမ္မတာသွေးမမှန်၍ ဖြစ်သောဝေဒနာ၊ သွေးအဆိပ်အတောက်ဖြစ်ခြင်း၊ ဤဝေဒနာအတွက် စိတ်ချယုံကြည်၍ အားကိုးလောက်သော အကောင်းဆုံး ဆေးစွမ်းကောင်းတသက် ဖြစ်ပါသည်။

သွေးကြောင့်ဝေဒနာခံစားနေရလျှင် ဤဆေးကို အမြန်သောက်ကြည့်စမ်းပါ

ရွှေသမင်ဆေးတိုက်မှ အထူးဖြန့်ဖြူးလျက်ရှိသော ဆေးစွမ်းကောင်းများ

ဇမ္ဗူ့သိဂီသွေးဆေး၊ ဘယသုခလျက်ဆား၊ ဓါတ်ပွင့်ကိုယ်အားဆေး။ နာဂစီသင်န်းနိုင်ဆေး

အစာကြေလေဆေး၊ မီးယပ်သွေးမှန်ဆေး၊ ဝမ်းလေဆီးရှင်ဆေး၊ အပုပ်ချဝမ်းနှုတ်ဆေး၊

ရွှေသမင် ဆေးတိုက် အမှတ် ၆၃၅–မောင်ငံ ၂၈ အိမ်ရပ်– မော်လမြိုင်မြို့။

ဌာနခွဲ....ဦးဖေရှိန်-ဒေါ်မမကြီး အမှတ် ၃၈၊ သီရိ ၅-လမ်းထိပ်၊ အနောက်ကမာရွတ် ရန်ကုန်မြို့

'မွန်သစ်လွင် ကြိုဆိုပွဲ'
(၁၀-၁၀-၇၂)

ဥက္ကဋ္ဌ ၏
ကြိုဆို နှုတ်ခွန်းဆက်

အ-ပ-ထ မှ ထူးချွန်သူ များအား ဆုနှင်း၍ ကြိုခဲ့သည်။

မင်းစံအောင် (ဝိဇ္ဇာ)

မိတင်တင်ဝေ (သိပ္ပံ)

အကျွေး အမွေးဖြင့်
ဧည့်ခံစဉ်။

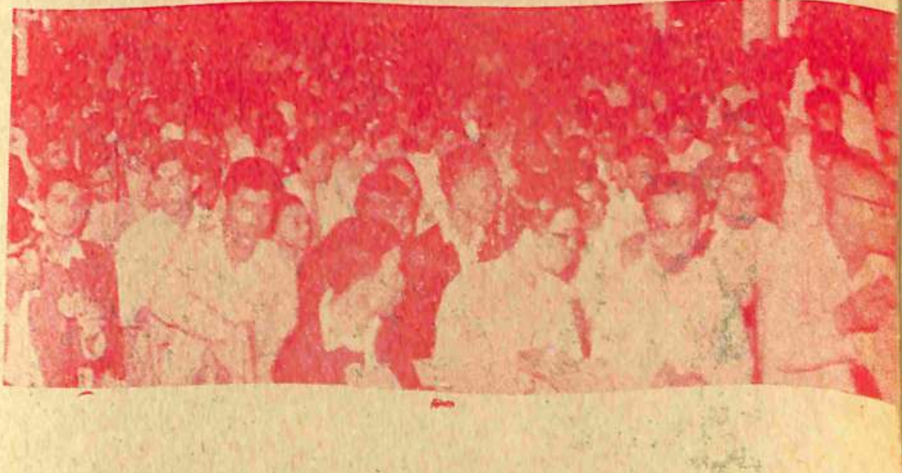

'မွန် သစ်လွင်ကြို့ဆိုပွဲ'
(၁၈-၁၀-၇၀)

ကြို့ဆိုနှုတ်ခွန်းဆက်စေား

'မွန်သစ်လွင်ကြို့ဆိုပွဲ'
(၁၀-၁၀-၇၁)

ဤသို့သန်မာမှုဖြင့်

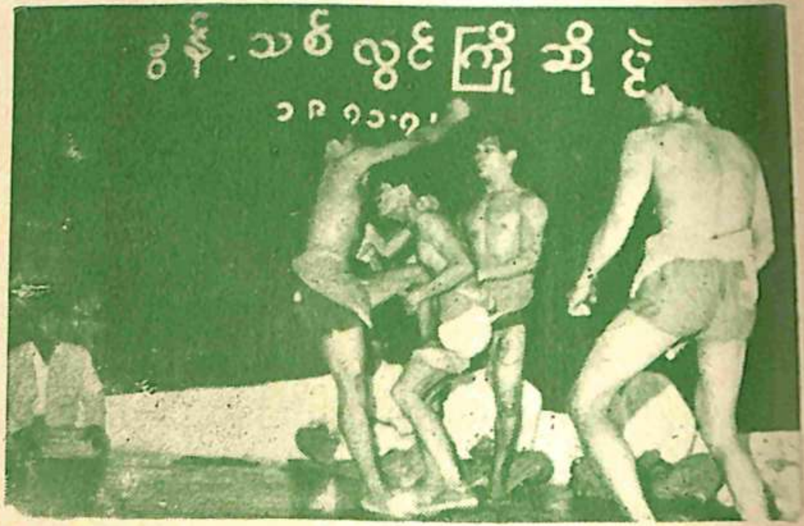

'သစ်လွင်ကြို့ဆိုပွဲ'
(၁၀-၁၀-၇၁)

ဤသို့ ပျော်ရွှင်ပြောင်းသေ
အနုပညာဖြင့်

'တက္ကသိုလ် ရွှေရတုကာသဘင်
နွှဲခဲ့ကြစဉ်'

ဆပ်ကော်မီတီ၏ ဆိုင်ခန်း

ဆိုင်ခန်းတွင် ကျောင်းသူ-ကျောင်းသားများ ထံမှ မွန် စာပေ ယဉ်ကျေးမှုကို စူးစမ်း နေသည့် ဂျပန် ပါမောက္ခ။

မိုးထဲလေထဲ မွန် ရိုးရာ အနုပညာ လက်ရာများကို အားပေး ကြသူများ။

‘တက္ကသိုလ် ရွှေရတုသဘင် နွှဲခဲ့ကြစဉ်’က

‘ပဒေသာ ကပွဲ’
ကျောင်းသူ (၃၂) ဦး၏ ရိုးရာယိမ်း

မွန်ကို စိတ်ဝင်စားသည့် ခမာ မိသားစုနှင့် မွန်မိသားစုတို့ ဆိုင်ခန်းအနီး အမှတ်တရ။

‘ပဒေသာ ကပွဲ’
မွန်တို့၏ စရိုက်ကို ဖော်ကျူးသည့် ရိုးရာ နှစ်ပါးသွား

'ပြည်ထောင်စုနေ့ အကြို ပဒေသာကပွဲ' (၁၉၇၂)

ရှေးမူ

သွင်ဟန်

ရိုးရာ အခြေခံ အက

(၁၉၇၂) 'ပြည်ထောင်စု
နေ့ သွေးချင်းတို့၏ သံလျင်သို့
သွားရောက်ကပြခဲ့ကြစဉ်က'

သီတာ သင်္ဘောပေါ်၌
ထပျော်တပါး

အသွင်ထူး၍ အမြင်မြူးသည့် ရိုးရာဒိုးပတ်

ငြိမ့်ငြိမ့် ညောင်းညောင်း
ရှေးရိုးယိမ်း

‘မှန် စာပေ
သင်တန်း’
၁၉၇၁-
၁၉၇၂

သင်တန်း ပြီး
ဆုံး စာမေးပွဲ
၂၆-၂-၇၂

၁၉၇၂-တက္ကသိုလ်
မှန်ပြက္ခဒိန် ဓါတ်ပုံ ရိုက်
ကူးခဲ့စဉ်က။

'မွန်တိုင်းရင်းသား စာပေ နှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆပ်ကော်မီတီ၊ တက္ကသိုလ်များ မန္တလေး'

မွန်ရိုးရာ မိတ်ဆုံစားပွဲ ပဒေသာကပွဲ ၁၈-၃-၇၁

ရေစက်ချယိမ်း။

အကအခြေခံယိမ်း

ရိုးရာလက်ဝှေ့သရုပ်ပြ

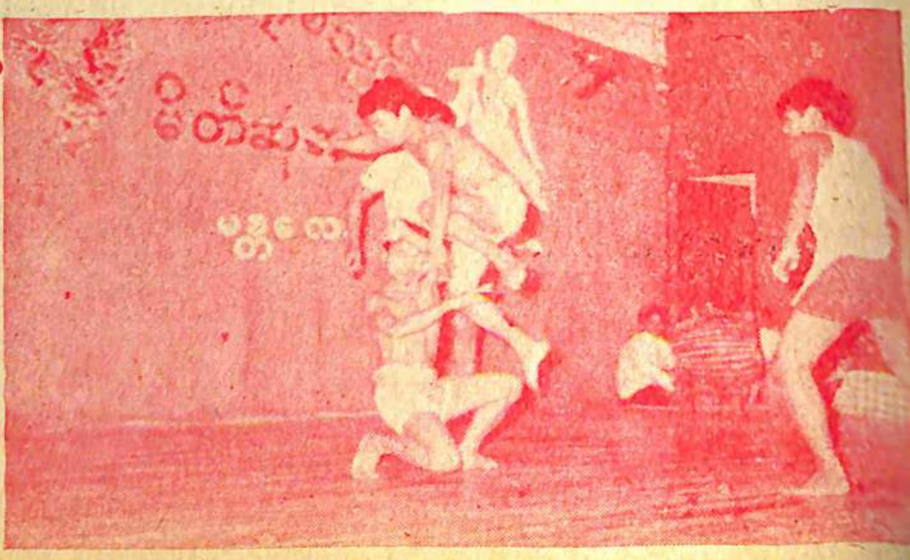

တက္ကသိုလ်

မွန်မဂ္ဂဇင်း

အမှတ်-၂ (၁၉၇၁-၇၂)

လောကစံ နှင့် အားမာန်

စာပေယဉ်ကျေးမှုအနုပညာဆိုသည်မှာ ကြာလေကောင်း၍ ဟောင်းလေသစ်လေပင် ဖြစ်သည်။ အဟောင်းအဟောင်းတို့သည် ချုပ်ငြိမ်း၍ အသစ်အသစ်တို့ဖြစ်ပေါ်လာသည်မှာ မှန်သော်လည်း၊ စာပေ ယဉ်ကျေးမှုအနုပညာတွင် အဟောင်းအဟောင်းတို့သည် အနှစ်ဖြစ်၍ အသစ်အသစ်တို့က ကိုးကားသမှု ပြုခဲ့ကြရသည်။ ဤသို့ ကျမ်းကိုးသမှုပြုခဲ့ရသောကြောင့် အသစ်အသစ်သော စာပေယဉ်ကျေးမှု အနုပညာတို့သည် တိုးတက်၍လာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် စာပေယဉ်ကျေးမှု အနုပညာတို့သည် ကြာလေကောင်း၍ ဟောင်းလေသစ်လေဟု ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဟောင်းဟောင်းသော စာပေယဉ်ကျေးမှုအနုပညာတို့ကို မေ့ပျောက်ပစ်ပယ်ပြီး အသစ်သစ်သော စာပေယဉ်ကျေးမှု အနုပညာတို့ကိုသာ ချီးမွမ်းထောပနာပြုမည်ဆိုလျှင် ရယ်ဘွယ်လိလိပင် ဖြစ်သည်။

မွန်လူမျိုးတို့၏ စာပေယဉ်ကျေးမှုအနုပညာသည် ဤပြည်ထောင်စုနယ်နိမိတ်တွင်းတွင် အေဒီ ၆ ရာစုကပင် ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်မှာ သမိုင်းအထင်အရှားပင်ဖြစ်သည်။ ဤပြည်ထောင်စုပြင်ပ၌ အေဒီ ၆ ရာစုမတိုင်မီက မွန်လူမျိုးတို့၏ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အနုပညာသည် မည်မျှ ကျယ်ပြန့် ထွန်းကားခဲ့ကြောင်းကို သမိုင်းသုတေသီများ အသိပင်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သမိုင်း တွင်ပြီးသော အခါ၌ မွန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအနုပညာတို့သည် မြန်မာစာပေယဉ်ကျေးမှုအနုပညာ၏ အခြေခံဖြစ်ပြီး၊ တိုးတက် ထွန်းကားအောင် ပမိုးပေးခဲ့သည်ဟုဆိုလျှင် မှားအံ့မထင်ပေ။ သင်္ခါရသဘောအရ အဟောင်းဟောင်းတို့သည် ချုပ်ငြိမ်းခဲ့ရစမြဲပင်ဖြစ်သည်မှာ သဘာဝပင်။

ဤတွင် မွန်လူမျိုးတို့၏ စာပေယဉ်ကျေးမှုအနုပညာသည် အပြီးအပိုင် ချုပ်ငြိမ်းသွားသည် မဟုတ်ပေ။ ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်ကြီးထွားရန်အတွက် အမြဲတန်း အားယူလျက်ပင်ရှိသည်။ အပြီးပိုင် ချုပ်ငြိမ်းအောင် မည်မျှပင် သမိုင်းဒဏ်ခံရစေကာမူ ရှင်သန်အားယူလျက်ရှိသည်မှာ မွန်စာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာ၏ အခြေခံရင်းမြစ် ခိုင်မြဲ တည်တံ့လွန်းသောကြောင့်ဟု ဆိုရမည်။ သမိုင်းသုတေသီတို့၏ သမိုင်းအမြင်အရ သမိုင်းသည် အတက်ရှိသကဲ့သို့ အကျသည်လည်း ရှိရသည်။ စက်ဝိုင်း ပုံသဏ္ဍာန် အနေဖြင့် သမိုင်းအတက်အကျကို မြင်ခဲ့ကြသည်။ သမိုင်းနှင့်အတူ မွန်စာပေယဉ်ကျေးမှုအနုပညာ သည်လည်း အတက်အကျ ရှိခဲ့ရသည်။ လောကစံနှင့်အတူ ရန်သူမျိုး ငါးပါးတို့၏ လောကစံ

ကြောင့် မွန်တို့၏ဒေသတွင် မွန်စာပေယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်အဖြစ် ညွန်ပြစရာ ကျောက်စာတိုင် အချို့နှင့် စေတီပုထိုး အချို့မှလွဲ၍ မကျန်ရစ်ခဲ့သည်မှာ ဝမ်းနည်းဘွယ်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤမျှဆိုလျှင် လောကဓံမည်မျှခံစားရကြောင်းကို ခန့်မှန်းနိုင်လိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် မွန်လူမျိုးတို့၏ စာပေယဉ်ကျေးမှု အနုပညာ အမွေအနှစ်ကို လေ့လာလို၍ရင်း၊ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မှတ်တမ်းတင်လို၍ရင်း၊ မွန်လူမျိုးတို့က အမွေအနှစ်ပေးခဲ့သော ပုဂံခေတ် စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအနုပညာ လက်ရာဖြစ်သည့် ကျောက်စာ၊ မင်စာ၊ အုဋ်ခွက်စာ၊ ဆေးရေးပန်းချီနှင့် ဘုရား၊ ဂူ၊ ကျောင်းများမှ အနုသုခုမလက်ရာများကို ပြန်လည်လေ့လာမှသာလျှင် ပိုမိုပြည့်စုံသော မွန်စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုအနုပညာလက်ရာ ဖြစ်လာမည်။

မွန်လူမျိုးတို့အနေနှင့် မိမိတို့သည် လောကဓံ၏လှိုင်းတံပိုးဒဏ်ကို ခံရသဖြင့် စိတ်လျော့အားငယ်ရန်လည်း မလိုပါ။ ထို့ပြင် မိမိလူမျိုးသည် စာပေ ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာအရာ၌ ထွန်းလင်းတောက်ပြောင်ခဲ့ပြီး အုဋ်မြစ်ခိုင်မြဲပါသည်ဟု ရွှေထီးဆောင်းခဲ့သည်ကို တမ်းတပြီး ကျေနပ် နှစ်သိမ့်နေ၍လည်း မဖြစ်ပေ။

ယနေ့ ကမ္ဘာတွင် တိုးတက်နေသော လူမျိုးကြီးတို့သည် မိမိတို့၏ သမိုင်း၊စာပေ၊ယဉ်ကျေးမှု အနုသုခုမပညာ မည်မျှပင် ခိုင်မြဲတည်တံ့ပါစေ။ မည်မျှ တည်တံ့ခိုင်မြဲကြောင်းကိုပင် ပြသရန်နှင့် အဓွန့်ရှည်စွာ တိုးတက်သွားရန်အတွက် သမိုင်း၏ခိုင်ခန့်ကြောင်းကို သမိုင်း သုတေသန ဌာန၊ ရှေးဟောင်း သုတေသနလုပ်ဆောင်ချက်တို့က ပြသနေသည်။စာပေတည်တံ့တိုးပွားရန်အတွက် ခိုင်မြဲသော အဘိဓါန်၊ သဒ္ဒါကျမ်း ဖြစ်မြောက်အောင် နိုင်ငံနှင့်အဝှမ်း စာပေ ကော်မီရှင်များ ဖွဲ့၍ပင် ကြိုးပမ်းနေကြပါသည်။

မွန်လူမျိုးတို့၏ စာပေယဉ်ကျေးမှု အနုသုခုမပညာတို့သည် မည်သည့် အခြေသို့ ရောက်နေသည်ကို ဆန်းစစ်ရန် လိုသည်။ မွန်စာပေသည် ရှာဦးကျောင်းနှင့် အမျိုးသား စာကြည့်တိုက်တွင်သာ ပြစရာအဖြစ် ကျန်နေပြီလော။ မွန်အနုသုခုမသည် နိုင်ငံတော်ပြတိုက်နှင့် ဝါသနာအလျောက် ထိန်းသိမ်းထားသော လူတစုတွင်သာ ကျန်ရှိနေပြီလော ဆန်းစစ်ရန်လိုသည်။ မွန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အနုသုခုမပညာ ကမ္ဘာတည်သရွေ့ အဓွန့်ရှည်ရေး၊ တိုးတက် ခိုင်မာ ကျယ်ပြန့်ပွားရေးတို့သည် မွန်လူထုပေါ်တွင် များစွာတည်နေသည်။ ဥစ္စာရှင်လို ဥစ္စာရှင်ခဲသဘောပင် ဖြစ်သည်။ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် စတင်လုပ်ဆောင်မှသာလျှင် တိုးတက်ခိုင်မြဲလာမည်ကုံ ပညာရင်နို့သောက်စို့နေကြသော တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား ကျောင်းသူများက ယုံကြည်ကြသည်။

ဤသို့ ယုံကြည်ကြသည့်အတိုင်း ပြည်ထောင်စုသား တိုင်းရင်းသားများ နည်းတူ တိုင်းရင်းသားအလိုက် မိမိတို့၏ နယ်မြေဒေသတွင် မိမိ၏ ဘာသာစာပေ သင်ကြားနိုင်ရေး၊ စာအုပ် ထုတ်ဝေနိုင်ရေး၊ အနုသုခုမပညာကို ခုံမင်ကာ လိုက်စားလာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးစံကို လိုက်နာ ကျင့်ကြံသွားနိုင်ရေးအတွက် မမှိတ်မသုန်လုပ်ဆောင်သွားနိုင်ရန် သံဓိဋ္ဌာန်ချမှတ်သည်။ ဤကဲ့သို့ မွန်လူထုတရပ်လုံးကလည်း မမှိတ်မသုန် လုပ်ဆောင်သွားနိုင်မည်ဆိုလျှင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတွင် မွန်လူမျိုးတို့၏ စာပေယဉ်ကျေးမှုသည် မနှေးအမြန် ပေါ်ထွန်းလာမည်မှာ အမှန်တည်း။ ။

စာတည်းအဖွဲ့

ဥက္ကဋ္ဌ သဝဏ်လွှာ

တက္ကသိုလ်များ-ရန်ကုန် မွန်-နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းကို အောင်မြင်စွာဖြင့် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ပြန်ပြီ ဖြစ်သည်။

တဖက်က မိမိတို့နှင့်သက်ဆိုင်ရာ သင်ခန်းစာများကို လေ့လာကျက်မှတ်ရန် စသည်တို့အတွက် အချိန်ပေးနေရရင်းကပင် တချို့သော အချိန်များကို မိမိတို့ မြတ်နိုးသော မိမိတို့၏ "မွန်စာပေယဉ်ကျေးမှု" လုပ်ငန်းရပ်များကို ထိန်းသိမ်းဖေါ်ထုတ် မြှင့်တင်ခြင်းတွင် မွန်ကျောင်းသူ ကျောင်းသား အများတို့က ပါဝင် လုပ်ကိုင်နေကြပြီဖြစ်ရာ အထူးပင် အားရလှပါသည်။

ပို၍ပို၍ အားရစရာ ဖြစ်လာရန်မှာ- မိမိတို့ ယခုကျင်လည်နေရသော ဤနယ်မြေမှ သင်ယူနေကြသော ပညာ ပြီးပြည့်စုံ၍ ပြင်ပ လောကသို့ ခြေစုံချသော အခါတွင်လည်း ဤနယ်မြေမှာကျင်လည်ရင်း ထက်သန်ခဲ့ကြသော စိတ်ဓါတ်ကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းသွားကြရန်ပင် ဖြစ်သည်။

ကျရောက်သော မည်သည့်အခြေအနေမျိုးတွင်မဆို အမျိုးဂုဏ်သိက္ခာကို ပိုမိုမြင့်မားစေမည့် လုပ်ရပ်များကိုသာ အစဉ်တစိုက်လုပ်ဆောင်သွားကြရန်ပင် ဖြစ်သည်။

ပြင်ပလောက၌ ဘက်စုံ ကဏ္ဍတိုင်း ကဏ္ဍတိုင်းတွင် မွန်အသိပညာရှင်-အတတ်ပညာရှင်များ ခြေချပြီး ဖြစ်သည်။

တက္ကသိုလ် ပေါင်းစုံတွင်လည်း မွန် ကျောင်းသူကျောင်းသားများ သက်ဆိုင်ရာ သင်တန်း များကို တက်ရောက်သင်ကြားနေကြသည်မှာ ကြာမြင့်ခဲ့ပါပြီ၊ နောင်အခါတွင် အရေအတွက် အားဖြင့်ရင်း၊ အရည်အချင်းအားဖြင့်ရင်း၊ လက်ရှိအနေအထားထက် ပိုလာပေတော့မည်ဖြစ်သည်။

"နောင်" ဆိုသော အနာဂါတ်ကို ပြောတိုင်း"တိုးတက်" ကြမည့် အခြေအနေမျိုးကိုသာ မျှော်မှန်းပြီး ပြောဆိုတွက်ဆတတ်ကြပါသည်။ သို့ကြောင့် စိတ်ဓါတ်ရေးရာမှာလည်း ယခုလက်ရှိ မိမိတို့ အမျိုးသာကို မြတ်နိုးခင်တွယ်သည့် စိတ်ဓါတ်သည် "နောင်"အခါတွင် ယခုထက်ပိုမိုလာကြရန်ပင် ဖြစ်ပါကြောင်း။

နိုင်ထွန်းလှိုင်
ဥက္ကဋ္ဌ
မွန်တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆပ်ကော်မီတီ
တက္ကသိုလ်များ-ရန်ကုန်။

မွန်တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆပ်ကော်မီတီ

တက္ကသိုလ်များ၊ ရန်ကုန် (၁၉၇၀-၁၉၇၂)

— အတွင်းရေးမှူး အစီရင်ခံစာ —

တိုင်းရင်းသားများ ပေါင်းဆုံရာ ဤတက္ကသိုလ်နယ်မြေတွင်မိမိတို့၏စာပေယဉ်ကျေးမှုကို ဖေါ်ထုတ်ပြသပြီးတဦးနှင့်တဦး ရင်းနှီးနားလည်မှုဖြင့် ပြည်ထောင်စုတည်တန့်ခိုင်မြဲမှုကို တည်ဆောက် သွားရန် အတွက်ပညာရေးဌာနမှ ဗဟို၏ ဦးဆောင်မှုအောက်တွင်တိုင်းရင်းသား ဆပ်ကော်မီတီများကို ဖွဲ့စည်းစေခဲ့သည်။

မွန်ဆပ်ကော်မီတီဖွဲ့စည်းခြင်း

အမှုဆောင်(၁၃)ဦးပါဝင်သော မွန်တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုဆပ်ကော်မီတီ (၁၉၇၀-၁၉၇၂) ကို ဗိန္ဒာနှင့်သိပ္ပံ တက္ကသိုလ် ရာမညဆောင်အခန်း(R-7)တွင် ၁၉၇၀ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၆)ရက်နေ့၌ တက္ကသိုလ် ပေါင်းစုံမှ မွန်ကျောင်းသူကျောင်းသားများတက်ရောက် ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သည်။

သစ်လွင်ကြိုဆိုပွဲ

အောက်တိုဘာလ (၁၈)ရက် နေ့တွင် ဗိန္ဒာခန်းမ၌ တက္ကသိုလ်ရောက် မွန်ကျောင်းသူ ကျောင်းသားသစ်များအားအခမ်းအနားဖြင့် ကြိုဆိုခဲ့ပါသည်။ ယင်းသစ်လွင်ကြိုဆိုပွဲတွင် အခြေခံပညာရေးအထက်တန်း၌ ထူးချွန်စွာ အောင်မြင်ခဲ့ကြသူများအား ဆုချီးမြှင့်ခြင်း။ ကျောင်းသူ-ကျောင်းသားသစ်များအား မိတ်ဆက်ပေးခြင်း။ နာယကလူကြီးများ၏ ဩဝါဒခံယူခြင်းနှင့် အတူ မွန်သုခုမ အနုပညာဖြင့် ဧည့်ခံခဲ့သည်။

မွန်စာပေသင်တန်း

မွန်ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတိုင်း မွန်စာတတ်မြောက်ရေးအတွက် စာပေသင်တန်းကို(၂၄-၁၀-၇၀)စနေနေ့မှစ၍ အပတ်စဉ် စနေနေ့တိုင်း ရာမညဆောင်(R-3) (ဝ/သ တက္ကသိုလ်)တွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး၊မင်းရွှေလွင်၊မညားအောင်မိုးတို့က ဦးစီးသင်ကြားပေးသည်။ သင်တန်းသား ၅၇ယောက် တက်ရောက်ကြသည်၊

အနုပညာသင်တန်း

အဆိုအက သင်တန်းကို စနေ တနင်္ဂနွေနေ့များတွင် နိုင်ခင်မောင်ကြီးနှင့် မင်းထောပိုင်တို့က သင်ကြားပြသပေးသည်။

အကူအညီတောင်းခံခြင်း

ပထမအကြိမ်ထုတ်ဝေသော တက္ကသိုလ် မွန်မဂ္ဂဇင်းနှင့်နှစ်၅၀ပြည့် တက္ကသိုလ် ရွှေရတုသဘင် အခမ်းအနားတွင် အများနည်းတူ ပါဝင် ဆင်နွှဲနိုင်ရေးအတွက် အပြင်မှမွန်လူကြီးများထံမှ အကူအညီများ တောင်းခံ ခဲ့ရသည်။ ကူညီခဲ့ကြသော စေတနာရှင်များ အား (၂၉-၁၁-၇၀) ရက်နေ့တွင် စက်မှုတက္ကသိုလ်ခန်းမ၌ မွန်ရိုးရာ အဆိုအကများဖြင့် ပြန်လည် တုံ့ပြန်ခဲ့ပါသည်။

နှစ်၅၀ရွှေရတုသဘင်

အခြား တိုင်းရင်းသားများ နည်းတူ တက္ကသိုလ်နှစ်၅၀ပြည့် အခမ်းအနားတွင် မွန်တပင်တိုင်အက၊ နှစ်ပါးသွားနှင့်ကျောင်းသူ ၃၂ယောက်ပါဝင်သော ယိမ်းနှင့် ရိုးရာတေးဂီတများဖြင့် ပါဝင်ခဲ့သည်။ မွန်တိုင်းရင်းသားဆိုင်ခန်းတခုကိုလည်း ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပြီး၊ မွန်တို့၏ လက်ရာအဖြစ် မွန်ဒေသထွက် မွန်အနုပညာလက်ရာများကို ပြသရောင်းချခဲ့သည်။

၁၉၇၁ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စုနေ့ ကိုယ်စားလှယ်နှင့်ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့ဝင်များအားသွါးရောက်တွေ့ဆုံပြီး တက္ကသိုလ် မွန်မဂ္ဂဇင်းလက်ဆောင်များ ပေးအပ်ခဲ့၏။

ဆပ်ကော်မီတီတိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း

ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံ တက္ကသိုလ် အမျိုးသား အပန်းဖြေရိပ်သာ၌ ဗဟို၏ ခွင့်ပြုချက်အရ လုပ်ငန်းများတွင် ကျယ်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် ဆပ်ကော်မီတီကိုအမှုဆောင်၁၈ယောက်ဖြင့် တိုးချဲ့ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ယမန်နှစ်ကကဲ့သို့ သစ်လွင်ကြိုဆိုပွဲကို (၁၀-၁၀-၇၁) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။

စာပေနှင့်အနုပညာသင်တန်း

စာပေသင်တန်းကိုယခင်နှစ်ထက်ပို၍ အောင်မြင်စေရန်အတွက်ကြိုပမ်းခဲ့သည်။ သင်တန်းသား (၆၂) ယောက် စတင်တက်ရောက်ခဲ့ပြီး မင်းထွန်းစိန်၊ မင်းစိန်သောင်း၊ ဗညား အောင်မိုးတို့က သင်ပြသည်။ (၂၆-၂-၇၂) ရက်နေ့တွင် သင်တန်းဆင်း စာမေးပွဲကိုလည်းစတင်ကျင်းပခဲ့သည်။ စာပေသင်တန်းဆင်းပွဲကိုလိဝ်ခုံးခန်းမတွင် (၂၈-၅-၇၂) ရက်တွင် ကျင်းပပြီးထူးချွန်သူများနှင့်အောင်မြင်သူများအား ဆုများချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ စာပေသင်တန်း ဆင်းပွဲနှင့် အတူနောက်ဆုံးနှစ် ကျောင်းသူ-ကျောင်းသား များအား ဂုဏ်ပြုပွဲကိုပါပူးတွဲကျင်းပခဲ့သည်။

အခက် အခဲ အမျိုးမျိုးကြောင့် ယခုနှစ်တွင်အနုပညာသင်တန်းကို သီးသန့် မဖွင့်လှစ်တော့ဘဲ၊ သစ်လွင်ကြိုဆိုပွဲ၊ပြည်ထောင်စုနေ့၊စာပေသင်တန်းဆင်းပွဲ စသည့် အခမ်းအနားများ ကျင်းပချိန်၌သာ မွန်အဆိုအကများကိုပူးတွဲသင်ကြားပေးခဲ့သည်။

တက္ကသိုလ်မွန်ပြက္ခဒိန်

(၁၉၇၂) ခုနှစ်အတွက်တက္ကသိုလ် မွန်ပြက္ခဒိန်ကို အခက်အခဲပေါင်းများအကြားမှ အောင်မြင်စွာထွက်ပေါ်လါရေးအတွက်ကော်မီတီဖွဲ့စည်းပြီးကြိုးပမ်းခဲ့၏။

အမျိုးသား ဝတ်စုံ

အမျိုးသားဝတ်စုံသည် မရှိမဖြစ်ဟု ဆပ်ကော်မီတီမှယုံကြည်သည့် အားလျော်စွာ မန္တလေး၊တောင်ကြီး၊မော်လမြိုင်ရှိ ဆပ်ကော်မီတီများနှင့် ညှိနှိုင်းပြီး အမျိုးသားဝတ်စုံ သတ်မှတ် နိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။

ပဲခူးသို့ခရီးထွက်ခြင်း

၃၁-၁-၇၂ နေ့တွင်ကျရောက်မည့် မွန်အမျိုးသားနေ့ အကြိုအဖြစ် (၃၀-၁-၇၂) နေ့တွင် ပဲခူးသို့ စုပေါင်းခရီးထွက်ခဲ့ပြီး၊ ပဲခူးမြို့တွင်မွန်ရိုးရာအကများကို နှစ်နေရာခွဲ၍ တင်ပြခဲ့သည်။

ဂီတပဒေသာပွဲ

ဗဟိုကော်မီတီမှ ကြီးမှူးကျင်းပသော တိုင်းရင်းသားရိုးရာ ဂီတပဒေသာ ကပွဲကို နိဝင်ဘာလ (၁၃) ရက်နေ့တွင် လိပ်ခုံးခန်းမ၌ကျင်းပခဲ့ရာ ဆပ်ကော်မီတီမှလည်းရိုးရာနှင့်ခေတ်ပေါ်တေးသီချင်း (၄) ပုဒ် တင်ဆက်ခဲ့သည်။

ပြည်ထောင်စုနေ့

(၁၉၇၂) ခုနှစ် ပြည်ထောင်စုနေ့ အကြို ပဒေသာကပွဲကိုဗဟိုမှဦးစီးကျင်းပခဲ့ရာ ဆပ်ကော်မီတီအနေဖြင့်ရိုးရာဇိုးပတ်နှင့် ယိမ်းအကများကို တင်ဆက်ခဲ့သည်။ တခြားတိုင်းရင်းသား ဆပ်ကော်မီတီများနည်းတူသံလျင်မြို့သို့လည်း သွားရောက်ကပြခဲ့သည်။

အမျိုးသားအထိမ်းအမှတ်

မွန်အမျိုးသား အထိမ်း အမှတ် "ဟင်္သာရုပ်" စ်အဖြစ် အတည်ပြု သတ်မှတ်နိုင်ရေး အတွက် ဆပ်ကော်မီတီသည် အခြားတက္ကသိုလ်များရှိ ဆပ်ကော်မီတီများနှင့် မွန်လူထုများထံမှ အကူ အညီ အကြံဉာဏ်များကိုတောင်းခံထားဆဲဖြစ်သည်။

မွန်မဂ္ဂဇင်း

ဒုတိယ အကြိမ်အတွက် တက္ကသိုလ် မွန်မဂ္ဂဇင်းကို ကော်မီတီဖွဲ့ပြီး ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ဆက်ဆံရေး

မန္တလေးတက္ကသိုလ်ရှိ မွန်ဆပ်ကော်မီတီ၏ "ရိုးရာမိတ်ဆုံစားပွဲ" အတွက် အကူအညီများ ပေးခဲ့ပြီး မော်လမြိုင်ကောလိပ် မွန်မဂ္ဂဇင်းထုတ်ဝေနိုင်ရေး အတွက် လိုအပ်သော အကူအညီများကို ပေးခဲ့သည်။

မင်းမြင့်ဆွေ

အတွင်းရေးမှူး

မွန်တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှု ဆပ်ကော်မီတီ

တက္ကသိုလ်များ၊ ရန်ကုန်။

ရာမည သာစွမြေ

စစ်တောင်းကိုလွန်
မွန်တို့ရာမည။

တောတန်းပြာညို့ကာမှိုင်းလို့
ရှုတိုင်းသာသည်မြေကြောမှာ
သာမောပေစွ။

ကျိုက်ထီးရိုး, ရွှေစာရံ
ကျိုက်သန်လန်ဦးဇိန
ကျိုက်မရောဆုတောင်းပြည့်နဲ့
ရေလယ်တည့် ကျိုက္ခမီ
ကြည်ညိုမဝ။

မောရဝတီ
သာစည်တဲ့မြို့ကြီး
မြစ်သံလွင်ရစ်ခွေဝိုင်းလို့
ညို့မှိုင်းမှိုင်းတောင်ပြာဘေးမှာ
ရှုငေးဘွယ်တည်း။

ရွှေမြိုင်မှမျှော်
အနောက်သော်ဘီလူးကျွန်း
ကျောက်သင်ပုန်းကျောက်တံနဲ့
ဆေးတံ၊ ဘာယာစုံအောင်ထွက်တယ်
စက်မှုတွေထွန်း။

စိမ်းညို့မှိုင်းဝေ
တောင်ခြေကရာဘာခင်း
စေးထွက်ရယ်သန်လို့
ဒို့မြန်ပြည်ဝင်ငွေတိုးအောင်
ကျိုးဆောင်ဘိခြင်း။

အပန်းရယ်ပြေစေမည်
ကျိုက္ခမီ စက်ဝဲ။
ပင်လယ်ပြာပြာနဲ့
ရှုခင်းသာသောင်ခုံလွှမှာ
မွေ့ရမည်မလွဲ။

ဟန်ဆောင်ခြင်းကင်းကွာ
ရိုးတာတဲ့သွေးချင်းများ။
နှလုံးကြည်သာသာကွဲ့
အပြုံးတီတာတာနဲ့
အလည်လာလျှင်၊ ဘဝင်ငြိမ့်အောင်
ကြိုလိမ့်တကား။

(မင်း • သက်ဆွေ)

ကျားရိုးနှင့် စည်းခက်ချိန်

ခေတ်အဆက်ဆက်ပင်၊ ကမ္ဘည်း တွင်အောင်
ဖခင်ဆင့်ဆင့်၊ ရဲမာန်ဝင့်ပြီး
သွေးနှင့်အသက်၊ စတေးဆက်၍
စည်းခက်ထားသောပဒေသာပင်ကြီးတပင်။
တိုင်းရင်းသားတွေ၊ ပဒေသာပင်ရိပ်
ချွေးသိပ်လိုကသိပ်၊ အိပ်လိုကအိပ်
အရိပ်,အာဝါသကောင်းလွန်းပေစွ။
တိုင်းရင်းသားတွေ၊ ပဒေသာပင်ရဲ့အပွင့်အသီး
စားသောက်သုံးမှီး၊ ပန်းလည်းပန်ဆင်
အလှပြင်မို့၊ ဝိဥာဉ်အသက်ရှည်ခဲ့သည်။
တိုင်းရင်းသားတွေ၊ ပဒေသာပင်
နံ့သါဆင်သည့်လှဝတ်ရည်၊ သောက်လေကသောက်
သုံးလေကသုံး၊ ချိုးလေကချိုးနဲ့ဘဲ
ကျုမ္ဘာဝဖြိုး၊ အလှတိုးဆဲ
ကမျိုးတရာ၊ ဝေဆာဖြာလို့။
ပဒေသာပင်ကို၊ လိုချင်ရမက်
ပြင်းပြချက်နဲ့၊ နေ့ရက်များစွာ
ချောင်းမြောင်းကာ
သွားရေကျနေရှာတဲ့ကျားဆိုးတကောင်
အမှောင်ထဲမှာ
ဒီတော့....ဖခင်တို့ရဲ့အမွေ
ဒီပဒေသာပင်ကြီးကို
တထီးတနန်း၊ ဒို့အစွမ်းနဲ့
မွှမ်းမံစည်းခက်၊ ချည်နှောင်စွက်မှ
ဒို့တွက်တာဝန်ကျေမှာမို့။
မွန်,မြန်မာ,ချင်း,ကချင်
ကရင်,ရခိုင်,ရှမ်း,ကယား
မခွဲခြားဘဲ၊ တသွေးထဲ
တရောင်ထဲ၊ လက်ချင်းတွဲလို့
တုတ်ဆွဲဓါးလှံဆွဲ
ကျားဆိုးသတ်ပွဲကျင်းပစို့။

ဖျာပုံ-ခင်လေး (ခေါင်ရှမ်းနီ)

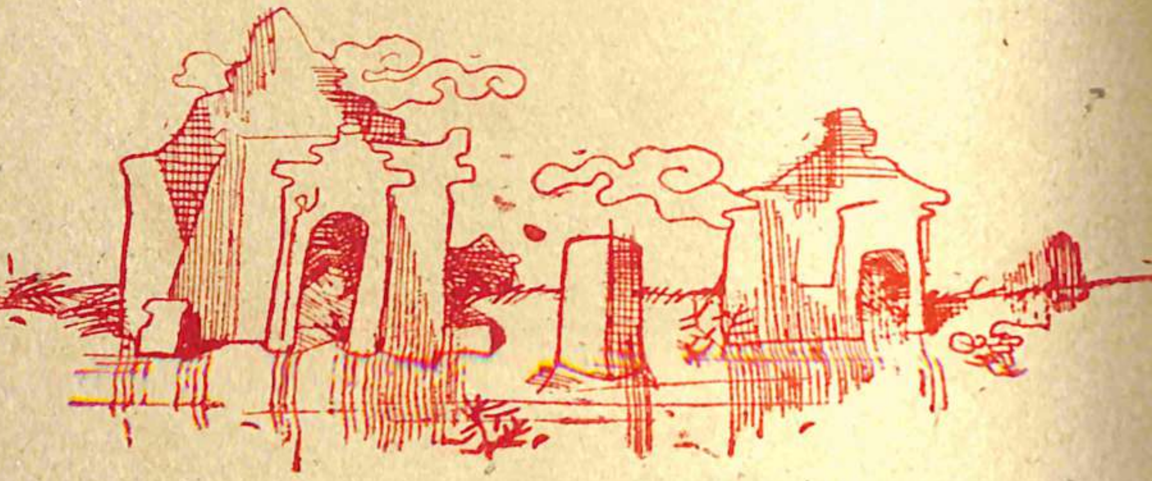

ပုဂံ၏ တနေရာ၌

* ရှေးကမင်းများ
တည်ထားရှာသော၊ ကျောက်စာတော်၌
မြေစိုက်မိုးမတ် စာတချပ်။

* ရာဇဝင်မှာ
မြန်မာမွန်ရေး၊ စည်းရုံးပေး၍
နောင်ရေးရည်သန်၊ ကျန်စစ်မင်းမှာ
ချစ်စွာသောသား၊ ရှိပါငြားလည်း
ထီးနန်းနှင့်ဝေး၊ ကျေးကြီးပေးခဲ့။

* ဖခင်ကျေးဇူး၊ ဂုဏ်တထူးကို
ရည်စူးစိတ်ဝယ်၊ ဖြစ်ဘွယ်အားလုံး
သီကုံးပြီးလျှင်၊ ကမ္ပည်းတင်ခဲ့။

* တင်ခဲ့သောစာ၊ အဖြာဖြာကို
မျက်နှာလေးဘက်၊ ကျောက်ပြားထက်၌
အက္ခရာထွင်း၊ လေးမျိုးသွင်းခဲ့။

* မွန် ပျူ မြန်မာ
တဘက်မှာမူ၊ ပြည်သူတတ်သိ
ပါဠိစာလည်း ပါဝင်သေး။

* သည်စာချပ်သည်
သည်တိုင်းသည်ပြည်၊ တည်ငြိမ်ချမ်း
သုခပန်းလည်း ရှိနိုင်သေး။

* သည်စာချပ်သည်
ပြည်သူပြည်သား၊ လူအများ၏
စွမ်းအားကိုလည်း သိနိုင်သေး။

* သည်စာချပ်သည်
သီကုံးနှုန်းဖွဲ့၊ ပြုခဲ့ထွေထွေ
စာပေကိုလည်း တွေ့နိုင်သေး။

* ဖြစ်ဘွယ်တရပ်၊ သည်စာချပ်ဖြင့်
သင့်မြတ်စေကြောင်း၊ လူအပေါင်းကို
သွန်းလောင်း ဖန်တီးခဲ့လေပြီ။ ။

မောင်သန်းနိုင် (ကျိုက်မရော)

● သံလွင်မြစ်ဝှမ်း၊ ဆိပ်ကမ်းသာယာ
တနေရာဝယ်၊ ကျောက်စာတတိုင်
မယိုင်မလဲ၊ တည်ရှိဆဲတည့်။

● ထိုကျောက်စာမှာ၊ မွန်ဘာသာဖြင့်
စာလွှာမှတ်တမ်း၊ အပြည့်လွှမ်း၏။
သို့ဖြစ်ဘိလည်း၊ လူသိနည်းပါး
မထင်ရှားချေ။

● ထိုကျောက်စာတိုင်၊ မယိုင်မလဲ
တည်ခိုင်မြဲရန်၊ မွမ်းမံမရှိ
ကင်းမဲ့ဘိ၏။

● ရွက်ကြွေသောသော၊ ဖုံပေါ်ပေါ်နှင့်
ခြုံတောမြက်ကြား၊ မြေသားဖုံးလျက်
ရေညှိတက်၍၊ ကွဲအက်ယိုယွင်း
အဆင်းမညီ၊ စာမပီတော့။

● အဆင်းမညီ၊ စာမပီလည်း
တည်ကြည်ကြံ့ခိုင်၊ မယိမ်းယိုင်သေး
ခုတိုင် ထင်ရှား ရှိပါ၏။

အော်....
မွန်ယဉ်ကျေးမှု၊ အစုရှုလည်း
ယခုခါတွင်၊ နေဝင်ဆည်းဆာ
ပုံပမာသို့၊ ရောင်လွှာမဝင်း
အဆင်းမလှ၊ မှုံပျဝေမှိုင်း
မြူခြေဆိုင်းလျက်၊ မျှော်တိုင်းရာရာ
မှိန်ခဲ့ပါ၏။

● မျှော်တိုင်းရာရာ၊ မှိန်ခဲ့ပါလည်း
ရောင်လွှာမကွယ်၊ ဆင်းမပြယ်သေး
ဝင့်ထယ်လျက်သာ ရှိပါ၏။

အို....အချင်းတို့....
အဆင်းမပီ၊ စာမညီသော
တည်ကြည်ကြံ့ခိုင်၊ ကျောက်စာတိုင်ကို
တူပြိုင်ယခု၊ ဝိုင်းဝန်းမှုဖြင့်
ပြုစုထိန်းသိမ်းကြပါစို့။

● ဤကျောက်စာသည်၊ ကမ္ဘာကြေတိုင်
မယိုင်မလဲ တည်ရမည်။ ။

ရာမည-မိုးငွေ
ခေတ္တ-သံလွင်မြစ်ဝှမ်း

ပန်းစုံတောမှ

ဂန္ဓဝေါ်တခိုင်၊ မွှေးပျံ့ကြိုင်၍
လှိုင်အေးရင်ဝယ်၊ ပျောက်မပျယ်တည့်။

နှင်းဆီတပွင့်၊ နီကျင့်ကျင့်နှင့်
ဝင့်ကြွားဂုဏ်ဝါ၊ ရနံ့ဖြာ၏။

စိန်ပန်းတခက်၊ မိုးသို့တက်မျှ
ပွင့်လျက်မာန်ထောင်၊ လှဂုဏ်ဆောင်၏။

စပါယ်တဖူး၊ ရနံ့ကြူး၍
မြူးတူးဝေဆာ၊ ပြိုင်ဘက်ရှာ၏။

မြတ်လေးခတ္တာ၊ ငုဝါ အင်ကြင်း
ပျဉ်းမ ခရေ၊ ပန်းထွေထွေသင်း

ဖန်ဆင်းအလှ၊ အေးကြည်မြ၍
စွမ်းစကိုယ်စီ ရှိမည်တည့်။

အို….ပန်းပေါင်းစုံငဲ့….
မင်းရဲ့အဆင်း၊ ငါ့အဆင်းဟု
မာန်တင်းစိတ်မှာ၊ မဝင့်ဝါဘဲ
သူငါစုပေါင်း၊ ရနံ့လောင်းကာ
သင့်ကြောင်းသင့်ရာ၊ နည်းလမ်းရှာ၍
ကမ္ဘာ အလှ ဆင်ကြစို့။ ။

(တိုင်းရင်းသား ချစ်ကြည်ရေးသို့)

တက္ကသိုလ်-ရဲကျော်ဇွာ
(စီးပွားရေး)

တပ်လှန်သည်

သက်ငယ်ရွှေမြိုင်

ငါတို့လက်မှာ
လက်နက်ကိုယ်စီရှိပါသည်။

တောက်ပပြိုးပျက်၊ အသွားထက်သည့်
သွေးစက်စွန်းထား၊ ဒါးလှံမြှားမဟုတ်
သိပ္ပံပါရဂူ၊ အနုမြူနှင့်
သူတို့ထွင်ထားလက်နက်များမဟုတ်
မဟုတ်မခံ
ဇာတိမာန်နှင့်၊ တော်လှန်လက်တွဲ
တိုက်ရဲခိုက်ရဲ၊ ငတ်ရဲပြတ်ရဲ
နေရဲသေရဲ၊ သတ္တိခဲနှင့်
ဇွဲမာန်ကိုရင်း၊ အံကိုတင်း၍
ထန်ပြင်းသည့်စိတ်၊ ခေါင်းမညိတ်ဘဲ
အနိမ့်အမြင့်၊ မျက်စိဖွင့်သည့်
ရင့်ကျက်နီသွေး၊ ဦးနှောက်ဆေးနှင့်
အတွေးအခေါ်လက်နက်များ။

အို....ပြည်သူတို့၊ ရန်ရှိသမျှ
ဒါးမချနှင့်၊ စိတ်ချလက်ချ
ထွန်ယက်ကြရန်
မုချစစ်ပြင်ရလိမ့်မည်။

စိတ်ချလက်ချ၊ ကုန်ထုတ်ကြရန်
တိုက်ကြခိုက်ကြရဦးမည်။

အို....ပြည်သူများ၊ မတရားစစ်
ကျူးကျော်စစ်ကို၊ စစ်ဖြင့်ဆန့်ကျင်
တိုက်ပွဲဝင်ရန်
စစ်ပြင်ကြရပေဦးမည်။

သမိုင်းအရိပ်
အတိတ်တံခါး၊ ဖွင့်ပြီးသားမို့
ဘာများတွေးစရာရှိသလဲ။

ဒို့ဘေးဒို့ဘိုး၊ တပ်လှန့်ရိုး၏
မျိုးရိုးစဉ်ဆက်၊ သည်လက်နက်နှင့်
ပြည့်တွက်အောင်ပွဲခံခဲ့သည်၊

ခေတ်အဆက်ဆက်၊ ယုံကြည်ချက်နှင့်
ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ကြစို့။

(သက်ငယ်-ရွှေမြိုင်)

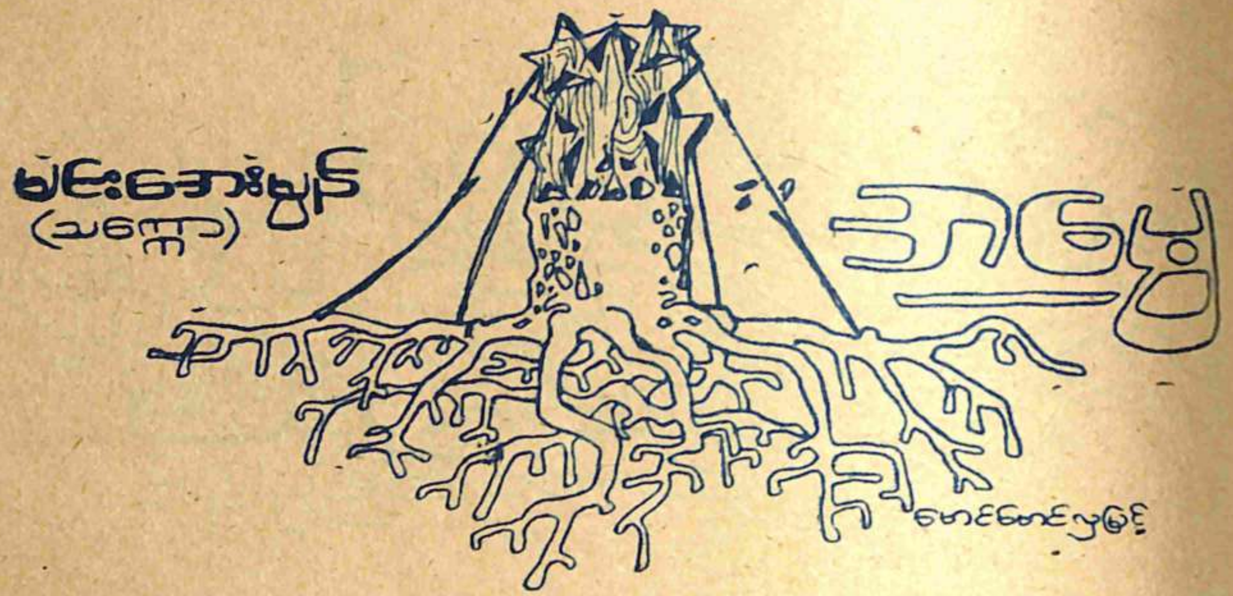

ဒို့များရဲ့အမွေ၊ ဘာလေတဲ့မေး။
ဒို့ခေါင်းဆောင်များ၊ ကြီးမားဆောင်ရွက်
အသက်သွေးနှင့်၊ စတေးခဲ့သည့်
လွတ်လပ်ရေးကြီး၊ မပျက်စီးအောင်
သွေးစည်းကာကွယ်၊ ပြည့်ရန်စွယ်အား
ဖယ်ရှားတွန်းလှန်၊ ချေမှုန်းရန်သာ
ဖြစ်ပါတယ်လေး။

ဒို့များရဲ့အမွေ၊ ဘာလေတဲ့မေး။
အနာဂါတ်၏၊ သားမြတ်အမွန်
လူရည်ချွန်ဟု၊ ပြည့်ဝှန်ကျော်ကြား
ပြည့်သားတယောက်၊ထွန်းထွန်းပေါက်ပေါက်
ဖြစ်မြောက်ရေးတွက်၊ ဆောင်ရွက်ရန်သာ
ဖြစ်ပါတယ်လေး။

ဒို့များရဲ့အမွေ၊ ဘာလေတဲ့မေး။
စာနာတရား၊ လွန်ခေါင်းပါးသည့်
လက်ဝါးကြီးအုပ်၊ စာဂယုတ်သည့်
အုပ်ချုပ်မှုခံ နယ်ချဲ့ရန်မှ
ဖယ်ရှားတွန်းလှန်၊ တိုက်ထုတ်ရန်သာ
ဖြစ်ပါတယ်လေး။

ဒို့များရဲ့အမွေ၊ ဘာလေတဲ့မေး။
ရှေးဟောင်းစာပေ၊ ဘိုးဘွားမွေနှင့်
မသွေညီလှ၊ မြန်မာ့မှုဟန်
သွင်သဏ္ဌာန်ကို၊ မှုဟန်မပျက်
သံမှိုနှက်သို့
ဆက်လက်တဖန်၊ ထိန်းသိမ်းရန်သာ
ဖြစ်ပါတယ်လေး။

ဒို့များရဲ့အမွေ၊ ဘာလေတဲ့မေး။
ဒို့တိုင်းပြည်တွက်၊ သံချေးတက်သည့်
သရုပ်ပျက်စာပေ၊ တိုက်ဖျက်စေ၍
တိုင်းပြည်ကျိုးပြု၊ ပြည်သူ့စာပေ
ထွန်းပြောင်စေလျက်
ကောင်းမွေဆက်ခံ၊ ဖေါ်ထုတ်ရန်သာ
ဖြစ်ပါတယ်လေး။ ။

မင်းအေးမွန် (သကြော)

မွန်မှု

ဦးလှဖေဝင်း

မြန်မာ လူမျိုးတို့၌ မြန်မာမှုရှိသလိုပင်၊ မွန်လူမျိုးတို့၌လည်း မွန်မှု ရှိဘိ၏။ မွန်အမျိုးသား မှန်သမျှ မွန်မှု အစုစုကို သိကြ၊ နားလည်ကြ၊ လိုက်စားလေ့လာကြဘို့လို၏။ ယင်းသို့ လေ့လာ လိုက်စား ရာ၌ စိတ်ထားသဘောထား မှန်ဘို့လို၏။ ယင်းသို့ စိတ်ထားသဘောထား မှန်ကန်ရန် ပြည်ထောင်စု စိတ်ဓါတ်နှင့် ပြည့်စုံဘို့ လို၏။ မွန်မျက်စိဖြင့်ကြည့်ရုံနှင့် အားရတင်းတိမ် ရောင့်ရဲခြင်း မရှိသေးမူ၍ ကမ္ဘာ့မျက်စိနှင့်ကြည့်ဘို့ မြင်ဘို့လိုလေသည်။

ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်၌ ယခုခေတ် နေထိုင်လျက် ရှိကြကုန်သော လူမျိုး အသီးသီးတို့သည် မိမိတို့၏ မူလအိုးအိမ်ကို သုတေသန ပြုကြကုန်၏။ ယင်းသို့ မူလအိုးအိမ်များကို သုတေသန ပြုကြရာဝယ် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသားတို့အဖို့မှာ အလွယ်ကူဆုံး ဖြစ်ဘိ၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟု စောဒနာပါလျှင် ထိုပြည်ထောင်စုသားများသည် မိမိတို့၏ မူလအိုးအိမ်ဖြစ်ကြသော အင်္ဂလန်၊ ဥရောပတိုက်၊ အာဖရိကတိုက်တို့မှ ထွက်ခွာခဲ့ကြသော နှစ်ပေါင်း သုံးရာကျော်လေးရာ နီးပါး အများဆုံးကြာသေးသည်သာ ဖြစ်ပါသောကြောင့်တည်း။

မြန်မာလူမျိုးတို့သည် မိမိတို့၏ မူလအိုးအိမ်တည်ရှိရာကို မိမိတို့၏ အရပ်လေးမျက်နှာဆိုင်ရာ စာလေးလုံးတို့အနက်၊ ၂ လုံးတို့မှ သဲလွန်စကို ရကြ၏။ မြောက်သည် (မြစ်အောက်လျှင် ရင်းမြစ်ဖြစ်သည့်အတိုင်း) စိန ဘာသာဖြင့်၊ ဟွန်ဟိုဟု ခေါ်သော မြစ်ဝါမြစ်ဖျားခံရာသည့် မြောက်ဘက် နယ်နိမိတ်ဖြစ်၏။ တရုတ်ဘာသာဖြင့် ထယန်ရှန်ဟု ခေါ်သော မိုးထိအောင် မြင့်သော တောင်မြင့်သည်၊ တောင်ဘက်နယ်နိမိတ် ဖြစ်ခဲ့ချေသည်။ မွန်တို့၏ မူလအိုးအိမ်ကိုကား၊ **"သျှင်ကျာ"** ဟူသောလေညာအရပ်နှင့် **"သွစ်ကျာ"** ဟူသော လေအောက် အရပ်တို့က သဲလွန်စပြကြ၏။ အမြဲတမ်းလိုလို တနှစ်တွင် ၉ လ အနည်းဆုံးသဲပါလာသော လေ၏ဒဏ်ကို ခံရသော အရပ်ကို ရည်ညွှန်းရကား၊ ဂိုဗီသဲကန္တာရ၏ မြောက်ဘက်အရပ်၊ အထက်အရပ်၊ လေအောက်အရပ်၌မွန်တို့မဆွက နှစ်ပေါင်းသောင်းနှင့်ချီ၍ ရေထွက်ရမည့် ရှေးကာလအခါဝယ် နေထိုင်ခဲ့ကြချေသည်။

ထိုသဲပါလာသော လေ၏ဒဏ်ကို မခံနိုင်တော့သော ရှေးမွန်အမျိုးသား အမျိုးသမီးပေါင်းသောင်းသိန်းသန်းကုဋေတို့သည်၊ ဂိုဗီသဲကန္တာရကြီးကို အရှေ့ဘက်မှ ပတ်ကွေ့၍၎င်း၊ အနောက်ဘက်မှ ပတ်လှည့်၍၎င်း၊ လေအောက်ဘက်သို့ စုန်ဆင်းလာခဲ့ကြရရှာလေသည်။ ထိုစဉ်က ဂိုဗီသဲကန္တာရကို အရှေ့ဘက်မှ ပတ်၍ ဆင်းလာကြသော လမ်းခရီးသည် ဖူးကင်း၊ အမွိုင်၊ ဆွာတောင်၊ ကန်တုံနယ်များကို ဖြတ်လာခဲ့ကြောင်း၊ ထိုနယ်များ၌ ယခုတိုင်အောင် တည်မြဲလျက် ကျန်နေသေးသော ထမင်းစား ရေသောက်၊ စကားလုံးများက၊ သက်သေ ခံနေလေသည်။ ပစိဖိတ် သမုဒ္ဒရာ ကမ်းပါးတလျှောက် ဆင်းလာခဲ့ရာ အန်နန်ပြည်သို့ ရောက်ခဲ့ကြသော မွန်တို့ကို မွန်အန်နန်ဟု ခေါ်ခဲ့ကြ၏။ ကမ္ဘောဒီးယားသို့ ရောက်သော မွန်တို့ကို မွန်ခမာဟုခေါ်ကြ၏။ ရေဝတီမြစ်ကို အမှီပြုကာ မြန်မာပြည်တွင်းသို့ ဆင်းလာခဲ့ကြသော မွန်တို့သည်၊ အချို့အဝက်ကွဲလျက် ရေဝတီမြစ်၏ အထက်ပိုင်း မြေပြင်ချိုင့်ဝှမ်း ကုန်းမြင့်

တောင်ရိုးတို့၌ နေခဲ့ကြရကား၊ ယခုအခါ ဝ-လူမျိုး၊ ရိယန်လူမျိုး၊ ပလောင်လူမျိုးတို့ ဖြစ်နေကြလေသည်။ ဆက်လက်၍ ဧရာဝတီမြစ်ရိုးအတိုင်း ဆင်းလာခဲ့ကြသော ရှေးမွန်တို့သည် ယခုအခါ ပုသိမ်ဟု ဆိုအပ်သော ကုသိမ-မဏ္ဍလ၊ ပဲခူးဒေသဟု ဆိုအပ်သော ဟံသာဝတီမဏ္ဍလ၊ မုတ္တမ မော်လမြိုင်ဒေသဟု ဆိုအပ်သော မုတ္တမ မဏ္ဍလဟု မပေါ်ထွန်းမီ အိန္ဒိယ သမုဒ္ဒရာ ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းတလျှောက်၊ နေထိုင်လာခဲ့ကြသည်သာမက မြိတ်၊ တနင်္သာရီ ကမ်းခြေအနီး ကျွန်းစုများသို့ပင် ဝင်ရောက် နေကြလေသည်။ ထိုမွန်တို့ကို ယခုအခါ ဆလုံ လူမျိုးဟု ခေါ်ကြလေသည်။ ထိုဒေသများသို့ ရောက်ရှိနှင့် အားမရသေး ယခုအခါ မလေးရှားဟု ခေါ်ကြသော မလယဒေသ၌၎င်း၊ ထိုဒေသထက် ကျော်လွန်၍ ယခုအခါ အင်ဒိုနီးရှားဟု ခေါ်ဆိုကြသော သုဝဏ္ဏဒီပ၊ ယဝဒီပတို့သို့လည်း ရောက်အောင် သွားကြကာ နေထိုင်ခဲ့ကြလေသည်။

ဂိုဒီသဲကန္တာရ၏ အနောက်ဘက်မှ လေအောက်သို့ ကွေ့ဆင်းခဲ့ကြသော မွန်လူမျိုးတို့သည် မြတ်ဗုဒ္ဓပုတြ မြစ်ကြောင်းကိုအမှီပြုကာ ယခုအခါ အိန္ဒိယအရှေ့ပိုင်းဟုခေါ်ကြသော ရှေးအခါက အင်္ဂတိုင်း၊ မဂဓတိုင်းတို့သို့ ရောက်ကြသည်သာမက အနောက်ဘက်အစွန်ဆုံး အိန္ဒိယကို ကျော်လွန်ကာ အာဖရိကတိုက်အနီး မဒဂစကာ ကျွန်းကြီးသို့ပင် ရောက်ခဲ့ကြ၊ နေထိုင်ခဲ့ကြသည်ဟု လူမျိုးအပါးပါးဆိုင်ရာ သုတေသနပညာရှင်တို့က မွန်ဘာသာ ဝေါဟာရ စာလုံးများနှင့် အသွင်တူသော ယခု အိန္ဒိယအရှေ့ဖျားမုန္ဒာဘာသာ၊ ခါဆီဘာသာတို့ကို သာဓကအထောက်အထားပြုကြလေသည်။ ပါမောက္ခဒေါက်တာလုစ်၏ သုတေသနအရ အချို့သော မွန်စကားနှင့် မဒဂစကာ ကျွန်းသားစကားများ တူကြသည်ဆို၏။ ထိုနည်းတူ ရှေးဟောင်းမလေးစကားများ၊ ရှေးဟောင်းအင်ဒိုနီးရှား ကျောက်စာ များသည်၊ ရှေးဟောင်းမွန်ဝေါဟာရနှင့် ရှေးကျသော မွန် ကျောက်စာများ ပါအလားတူ ဖြစ်ကြ၏။ ထိုမျှမကသေး ယခုတိုင် ယိုးဒယားတို့၏ တိုင်းပြည်၌လည်း၊ မွန်တို့သည် မိမိတို့၏ ထီးနန်းစည်းစိမ်နှင့်တကွ နေထိုင်ခဲ့ကြသေးသည်ကို မြန်မာပြည်၏ ရှေးအကျဆုံး အနော်ရထာ အုဋ်ခွက်စာ၊ ကျန်စစ်သား ကျောက်စာများထက် နှစ်ငါးရာနီးပါး ပိုမိုရှေးကျသော ဖရာဖထုံ ရှေးမွန်ကျောက်စာ၊ နှစ်ပေါင်းလေးရာကျော် ပိုမိုရှေးကျသော လောပ္ပုရီမွန်ကျောက်စာ၊ နှစ်ပေါင်း သုံးရာကျော် ပိုမိုရှေးကျသော လင်ပုန်ရှေးမွန်ကျောက်စာတို့က၎င်း၊ သက်သေအခိုင်အမာ ခံကြလေသည်။

အဆိုပါ ကျောက်စာများလာ စာသားများကို ဘတ်ကြည့်လိုက်လျှင် အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှုဟုဆိုအပ်သော ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာ၊ ပါဠိဘာသာနှင့် သသ်ကရိုဋ္ဌ ဘာသာတို့၏ လွှမ်းမိုးထားမှုကို မြင်ရတွေ့ရပေလိမ့်မည်။

ယခုတိုင်အောင် မွန် အမျိုးသားများ သုံးစွဲရေးသား ဘတ်ရှုတ်လာခဲ့ကြသော စာလုံးများတွင် မွန်စကားရင်း ပျောက်ကွယ်ကာ ပါဠိသက်၊ သက္ကတသက်မွန်ဝေါဟာရများချည်းသက်သက်ဖြစ်နေသည်ကို မြင်ရတွေ့ရ ဘတ်ရှုရ၏။ ကရာန်၊ ဇုိင်၊ မုက်၊ အဒိုတ်၊ စန်၊ သိုက်၊ ဒိုက် စသော ဝေါဟာရတို့သည် တောရဏ၊ ဇဿ၊ မုခ၊ အဒိက္ခ၊ အာဒိန္န၊ စန္ဒ၊ သုက၊ သုကြ၊ သုခ၊ ဒုက္ခစသော ပါဠိပုဒ် သသ်ကရိုဋ္ဌပုဒ်တို့မှ ဆင်းသက်လာခဲ့ကြသော စာလုံးများ ဖြစ်ကြလေသည်။

ထို့ကြောင့် မွန်မှု၊ သုတေသန ပြုလုပ်သူတို့သည်၊ ထိုပါဠိသက်၊ သက္ကတသက် ဝေါဟာရများ အတွက် မွန်စကားစစ်စစ်ကို လိုက်ရှာလိုကြပါလျှင် မိမိတို့၏ မိရိုးဖလာ၊ မွန်စာပေ၊ ဘာသာဝေါဟာရကိုသာလျှင်မက မိမိတို့၏ မိသားစု ဘာသန္တရများ ဖြစ်ကြသော မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ဆိုလျှင် ပလောင်ဘာသာ၊ ဝ-ဘာသာ၊ ရိယန်ဘာသာ၊ ဆလုံဘာသာ၊ ပိုးကရင်ဘာသာတို့ကို၎င်း၊ ပြည်ပ၌ဆိုလျှင် အန်နန်ဘာသာ၊ ခမာ-ဘာသာတို့ကို၎င်း၊ လေ့လာလိုက်စား ကျက်မှတ် စုဆောင်းကြရာသည်။

ယင်းသို့ လိုက်စား လေ့လာစုဆောင်းခြင်းတို့ဖြင့် သုတေသနပြုကြမည်ဆိုပါလျှင် ထိုဘာသာဝေါဟာရကို ပြောဆိုအသုံးပြုကြသော စာပေသိမ်္မိး ဘတ်ရှုကြသော အရပ်ဒေသများဘို့ သွားရောက်ကာ ထိုမိသားစု သားချင်းများနှင့် တွေ့ဆုံနှီးနှော ပြောဆိုမှတ်သားကြပါမှ ယထာဘူတ အမှန်အစစ် ဇစ်မြစ်မူလ စာလုံးတို့ကို အဟုတ်ဖြစ်သော အသံထွက်နှင့်တကွ ရကြမည် ဖြစ်ပါသတည်း။

မွန်သက် မြန်မာ စာလုံးတို့သည် မြန်မာမှု၌ များစွာ ဝင်ရောက်နေခဲ့ကြသည်လည်း ဖြစ်ဘိရာ မြန်မာမှုကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ မလေ့လာ မလိုက်စားကြပါမူ မွန်မှုသုတေသနသည် ပြည့်စုံလိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

ပုံစံ သာဓက အထောက်အထားကို တင်ပြရပါမူ မြို့ရွာအရပ် ဒေသ နာမည်များကိုပင် ကြည့်ကြပါစို့။ အနီးကပ်ဆုံး၊ အသုံးအများဆုံး မြို့နာမည်သည် ရန်ကုန်ဖြစ်၏။ ရန်ကုန်သည် မြို့အမည် ဖြစ်ဘိသော်ငြားလည်း၊ ယင်းမြို့၌တည်ရှိသော ကမ္ဘာကျော်၊ တန်ခိုးကြီး စေတီ ပုထိုးသည် ဒဂုန် ဆံတော်ရှင် ဖြစ်ဘိ၏။ ကျိုက္ကမီရေလယ်ဘုရားကို အကြောင်းပြု၍ အနီးရှိ ကျိုက္ကမီမြို့ဟု အမည် ပေးခဲ့ပါလျှင် ထိုနည်းမြို့ကို ကျိုက္ကမီမြို့ဟု အမည် ပေးခဲ့ပါလျှင် ထိုနည်းတူစွာ ခြေတွဲလွဲချ၍ ထိုင်တော်မူနေသော ကျိုက်မရောဘုရား ဆင်းတုတော်ကို အစွဲပြု၍ ထိုဆင်းတုသီတင်းသုံးသောမြို့ကို ကျိုက်မရောဟု ခေါ်ဆိုကြပါလျှင် ဒဂုန် ဆံတော်ရှင်၏ ကိန်းအောင်းတည်ရှိရာမြို့ကို ဒဂုန်မြို့ဟု ခေါ်ဆိုသင့်သည် မဟုတ်ပါလောဟု တွေးတော မြော်ခေါ်ခြင်းဖြင့် ရင်းမြစ်မူလ မွန်ဝေါဟာရဖြစ်သော“ဍုင်ဒဂုင်”သို့မဟုတ်“ဍုင်လဂုင်”ကို ရနိုင်ချေသည်။

ပုစွန်တောင်၊ တောင်လုံးပြန်၊ ဒေါပုန်ဟု ဆိုအပ်သော ရပ်ကွက်အမည်များသည်လည်း၊ မွန်သက်မြန်မာဝေါဟာရများဖြစ်ကြရာ ထိုရပ်ကွက်တို့နှင့် နီးစပ်သော မင်္ဂလာတောင်ညွန့်က သဲလွန်စ ပြနေလေသည်။ ကုန်းမြင့်မြင့် ခင်ရိုးခင်တန်း ငယ်ငယ်ကို မွန်တို့က ဒိုင်ဟုရေးသားကြကာ ဒေဟူ၍၎င်း၊ ဒေါင်ဟူ၍၎င်း ရွတ်ကြဘတ်ကြ၏။ အရေအတွက် ဖြစ်ကြသော လေးနှင့် ငါးကို“ပန်”နှင့်“မသုန်”ဟုရေးသားကြကာ ပေါန်၊ပစုန်ဟု ရွတ်ဘတ်ကြရာဝယ် မြန်မာတို့၏နား၌ ပုန်ဟု၎င်း၊ ပစွန်ဟု၎င်း ကြားလိုက်ကြလေသည်။ ထိုကြောင့် တောင်ကုန်း ၅ ကုန်းဟု မြန်မာစာလုံးစစ်စစ်ဖြင့် ခေါ်ရမည့် ရပ်ကွက်ကို မွန်အသံထွက်အတိုင်း မြန်မာလို လိုက်ရေးပြီးလျှင် ဒိုင်ကို တောင်ဟု ပုစွန်တောင်၊ တောင်လုံးပြန်တို့၌ မြန်မာလို ဘာသာပြန် ဆိုလိုက်သော်လည်း၊ ဒေါပုန်၌မူ မွန်အသံထွက်အတိုင်း မြန်မာလို ရေးကြ၊ ရွတ်ကြ၊ ဘတ်လိုက်ကြလေသည်။ ယင်းသို့ မြန်မာမှုတို့နှင့် မွန်မှုတို့ တခုနှင့်တခု ဆက်စပ်နေကြသည်ကို သဲလွန်စရသွားသော မွန်မှု သုတေသန လိုက်စားလေ့လာသူသည် ရန်ကုန်မြို့ရှိ အခြား ရပ်ကွက် အမည်များ၌ အောက်ပါအတိုင်း မြန်မာမှုနှင့် မွန်မှုတို့ ဆက်စပ်နေကြပုံများကို သိလာချေမည် ဖြစ်ပါသတည်း။

တာမွေသည် မူလမွန်“တာမွဲ”ဖြစ်၏။ ထန်းတပင်ဟု မြန်မာလိုအဓိပ္ပါယ်ရ၏။

ကြည့်မြင်တိုင်သည်မူလမွန်“**ကၠာင်ဍုင်**” ဖြစ်၏။ ‘မြို့ရိုး’ မြန်မာလိုအဓိပ္ပါယ်ရ၏။ ဒဂုန်ဆံတော်ရှင်စေတီကို ငယ်သောစေတီဘဝမှ ယခုအခါမြင်ကြ၊ ဖူးကြရသလို၊ မြင့်မား ကြီးကျယ်ရှိမကာ ရင်ပြင်တော်ခိုင်ခံ့ ကျယ်ဝန်း သပ်ယပ်အောင်၎င်း၊ မဟာရံတံတိုင်းနှင့်တကွ ဖြစ်လာရန်၎င်း၊ ထန်းပင်၊ အုန်းပင်၊ သရက်ပင်များနှင့် စိမ်းလန်း စိုပြေအောင်၎င်း၊ ဆောင်ရွက်ခြင်းတည်းဟူသော ဗုဒ္ဓဝေယျာဝစ္စ ပြုလုပ်ဘို့ ဘုရင်မအဖြစ်ကို စွန့်လွှတ်လျက် သမက်တော်ကို ဟံသာဝတီပဲခူးထီးနန်းကိုအပ်ကာ ယာယီမြို့နှင့် ယာယီနန်းဆောက်လုပ်ကာ ဒဂုန်ဆံတော်ရှင်၏ ခြေရင်းဟု ဆိုအပ်သော ယခုမြေနီကုန်းဟု ခေါ်ကြသော ရပ်ကွက်အရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်သွားသည် ဖြစ်ရာ ဘုရင်မ ရှင်စောပုတူးသွားသော ကျုံးများအနီး တည်ရှိသော မြို့ရိုးကုန်းမြင့်တန်းများကြောင့် “**ကၠာင်ဍုင်**”ကြည့်မြင်တိုင်ဟု ထိုအရပ်ဒေသကို ခေါ်ဆိုကြလေသည်။

ကမာရွတ်သည် မူလမွန် “**ကၠာရတ်**” ဖြစ်၏။ ရတနာရေကန်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။

ကို့ကိုင်း သို့မဟုတ် ကုတ်ကိုင်းသည်၊ မူလမွန် "ကိုပ်ကိုန်" "ဒကိုပ်ဒကိုန်"ဖြစ်၏။ ကြာပန်း ကြာပွင့်များဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။

အင်းယား သို့မဟုတ် အင်းလျားသည် မူလ မွန် "အင်လ္ဂာ"ဖြစ်၏။ကျယ်ပြန့်ကြီးမားသောရေကန်ကြီးဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။

အင်းစိန်သည် မူလမွန် "အင်စိင်"ဖြစ်၏။ ဆင်အင်း သို့မဟုတ် ဆင်ရေကန်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။

မင်္ဂလာဒုံသည် မူလမွန်"**မင်ဂြာဃ်ဍုင်**"ဖြစ်၏။ သမင်ဒရယ် ပေါသောမြို့ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။

ရန်ကုန်မှ ပဲခူးသွားရာကားလမ်းရှိ အင်းတိုင်နှင့် အင်းတကော်တို့သည် မူလမွန်"အင်ဒကိုန်"နှင့်"အင်ဒကိုပ်"တို့ဖြစ်ကြ၏။ကြာအင်းကြာအိုင်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရကြ၏။

ပဲခူး မုတ္တမမီးရထားလမ်း၌ နောင်ပတ္တရားသည် မူလမွန် "နံင်ပေါက္ခရ"ဖြစ်၏။နံင်သည်ဌင်း၊နင်သည်ဌင်း၊ အင်သည်ဌင်း၊ ရေကန် အင်းအိုင်ကိုဟော၏။ ပေါက္ခရသည် ပါဠိမှမွန်တို့က သိမ်းသွင်းထားသော စကားဖြစ်၏။ ကြာကိုဟော၏။ ထို့ကြောင့် နောင်ပတ္တရား"နံင်ပေါက္ခရ"သည် ကြာအင်းဟုအဓိပ္ပါယ်ရပါသတည်း။

ယင်းသို့လျှင် မြို့ရွာ ဒေသအမည်များနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာမှုကို လေ့လာလိုက်စားခြင်းဖြင့် မွန်မှုသုတေသနကို ပြုလုပ်နိုင်ပါသတည်း။

တိုမှတပါး မြန်မာ့ထီးနန်းနှင့်ပတ်သက်သော မြန်မာမှုကို လေ့လာလိုက်စားခြင်းဖြင့်လည်း မွန်မှုဆိုင်ရာ သုတေသနပြုလုပ်နိုင်ကြသည်ကား မြန်မာတို့က ရွှေဘုံရွှေနန်းနှင့် ရွှေထောင်ဟုခေါ်ကြသည်တွင် နန်းသည် မူလမဆွက မိသဇ် ၂ လုံးပေါက် မပါသော မွန်ဝေါဟာရ"နန်"ဖြစ်ချေသည်။"နန်ပြာသာဒ်"ဟုလည်းခေါ်ကြသည်။ နန်းတော်နှင့်တကွ မြို့ရိုးကိုဝန်းရံနေသော ကျုံးသည် မူလမွန် ဝေါဟာရ "ကြုင်" ဖြစ်၏။ ချောင်းမြစ်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ မြို့ရိုးပေါ်ရှိပြအိုးသည် မူလမွန် "နုင်ပြ" ဖြစ်၏။ နန်းတော်၏ အဆောင်တခုဖြစ်သော မြဲတိုက်သည် မူလမွန် ဝေါဟာရ "**တိုက်ဗ္ဍဲ**" ဖြစ်၏။ လူပျိုတို့၏ တိုက်ခန်းဆောင်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။

အိမ်အသုံးအဆောင်တို့၌လည်း မြန်မာတို့၏ ခွက်ယောက်ဇွန်းပန်းကန်တို့တွင် ပန်းကန်သည် မူလမွန် ဝေါဟာရ "**မှါန်**"ဖြစ်၏။ ရခိုင်နှင့် ထားဝယ်တို့က ဟင်းစားဟုရေးကြကာ ဟန်းဇား ဟု ရွတ်ဘတ်ကြ၏။ ဇွန်းသည် မူလမွန် ဝေါဟာရ "ဇန်" ဖြစ်လေသည်။

မြန်မာမှုကိုသာမက ပြည်ထောင်စု ယဉ်ကျေးမှုဟုဆိုအပ်သော ရှမ်း၊ ကချင်၊ ကရင်၊ ကယား၊ ချင်းအမျိုးသားတို့၏ ဘာသာ ဝေါဟာရစာပေ၊ တတ်နိုင်ပါလျှင် မွန်တို့၏ သားချင်းများ ဖြစ်ခဲ့ကြသော ပလောင်၊ ဝ၊ ရိယန်၊ ဆလုံတို့၏ ဘာသာဝေါဟာရစာပေများ၊ မလေးရှားရှိ ရှေးဟောင်း ပသျှူးဘာသာ စာပေ ဝေါဟာရများ၊ အင်ဒိုနီးရှား ရှေးဟောင်း ဘာသာ ဝေါဟာရ စာပေနှင့် အိန္ဒိယအရှေ့ပိုင်းရှိ မုန္ဒနှင့် ခါဆိ-ဘာသာ ဝေါဟာရ စာပေများကို လေ့လာ လိုက်စား သင့်ကြချေသည်။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည့် အတိုင်း မွန်အမျိုးသား မွန်အမျိုးသမီး အပေါင်းတို့သည် ကျဉ်းမြောင်းသော စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုကို မပြုမူ၍ ပြည်ထောင်စု စိတ်ဓါတ်ကမ္ဘာ့ ယဉ်ကျေးမှု စိတ်ဓါတ်တို့နှင့် ပြည့်စုံရာ မွန်မှုကို ကြွယ်ဝ ပြည့်စုံလာအောင် ဆောင်ရွက်ပြုလုပ်ကြရာသတည်း။ ။

လူဖေဝင်း

၂၇-၉-၇၁

တက္ကသိုလ် မွန်မဂ္ဂဇင်း ကော်မီတီ (၁၉၇၁-၁၉၇၂)

ရှေ့တန်း ဝဲ မှ ယာ....မိအေးယဉ်(စာတည်း-မြန်မာ)၊ မိသန်းသန်းအေး(စာတည်း-မွန်)၊ မိတင်တင်ဝေ၊ ဒေါ်ငံစီသန်း (စာရင်းစစ်)၊ နိုင်ထွန်းရွှေ (အတိုင်ပင်ခံစာတည်း-မွန်)၊ မင်းသန်းသောင်း(ဥက္ကဋ္ဌ)၊ မိကွန်းချစ်(အတိုင်ပင်ခံစာတည်း-မြန်မာ)၊ မိခင်ချိုသက်(တာဝန်ခံ စာတည်း-မြန်မာ)၊ မိစန်းငွေ(စာတည်း-မွန်)၊ မိလှရီ။

နောက်တန်း....မင်းအောင်မြင့်၊ မင်းစိုးမြင့်၊ မင်းမောင်တိုး(အတိုင်ပင်ခံ စာတည်း-မြန်မာ)၊ မင်းအောင်တင်၊ မင်းစိန်သောင်း (တွဲဘက် အတွင်းရေးမှူး)၊ မင်းဝင်းတီ၊ မင်းထွန်းစိန် (တာဝန်ခံစာတည်း-မွန်)၊ မင်းလွန်းကြည်၊ မင်းနွယ်စိုး(အတွင်းရေးမှူး)။

မတက်ရောက်နိုင်သူများ....နိုင်တင်လတ်ဝေ (ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ)၊ ဒေါ်ခင်ဆွေသောင်း (ဘဏ္ဍာရေးမှူး)၊ မိတင်ထွေး (စာတည်း-မြန်မာ)၊ မိကျင်အေး(စာတည်း-မွန်)၊ မင်းထွန်းသောင်း၊မင်းစိန်ထွန်း။

မွန်တွေကို တကယ်တန်း ချစ်တယ်ဆိုရင်

မွန်အသျှင်ကောသလ္လ

မွန်အမျိုးအနွယ်တွင်မှ ပေါက်ဖွားဆင်းသက်လာရသည်ပင် စာရေးသူအနေနှင့် ဂုဏ်ယူစရာတရပ်ဟု ထင်မိပါသည်။ အကြောင်းသော်ကား မွန်လူမျိုးသည် မွန်ခမာအနွယ်မှ ဆင်းသက်လာသော လူမျိုးကြီးတရပ်ဖြစ်သည့်ပြင် ဂေါတမဘုရားရှင် ပွင့်တော်မူစအချိန်မှစ၍ ရတနာသုံးပါးလေးစားရမှန်း၊ တဦးနှင့် တဦး ဆက်ဆံရာတွင် ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့ရမှန်း တစတစသိလာကာ ကိုယ့်မင်း ကိုယ့်ချင်း၊ ကိုယ့်တိုင်းပြည်၊ ကိုယ့် စာပေ၊ ကိုယ်ပိုင် ယဉ်ကျေးမှု အဆင့်အထိ တိုးတက် လာသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ ခေတ်အဆက်ဆက် ချီတက် လာရသော်လည်း စာပေ ယဉ်ကျေးမှုများ မပျောက်ကွယ်ဘဲ ယခုထက်တိုင် တည်ရှိနိုင်ခြင်းမှာ ရှေးမွန်မျိုးချစ်များ ဖြစ်ကြသော ဘဘေးဘိုးဘီဘင် ဘောင်ဘော ဆွေမျိုးစဉ်ဆက်တို့၏ ကျေးဇူးကြောင့်ဟု ဆိုလျှင် မှားနိုင်မည်မထင်။ မွန် ခမာနောက်မှ မြန်မာပြည်ထဲသို့ ဝင်ရောက်လာသော ပြူ, ကမ်းယံ, သက် လူမျိုးတို့မှာ ယခုအခါ ကျောက်စာအချို့မှလွဲ၍ လူမျိုး တရပ်အနေဖြင့် လက်ဆုတ် လက်ကိုင်ပြစရာ မရှိလောက်အောင်ပင် ဤနိုင်ငံမှ ဆိတ်သုဉ်းသွားရသည်။ ဤသို့ လူမျိုး ပျောက်ကွယ်ရခြင်းမှာ ငါးကြီးက ငါးငယ်ကိုစား၊ ငါးငယ်ကပုဇွန်ဆိပ်ကိုစား၊ ပုဇွန်ဆိပ်က ရေညှိစားသကဲ့သို့ လူမျိုးကြီးတရပ်က လူမျိုးစု၊ လူနည်းစုကို ဝါးမျိုသောကြောင့် ၎င်း၊ လူမျိုး အချင်းချင်း ရောနှော ဆက်ဆံခြင်းကြောင့်၎င်း၊ စာပေ ယဉ်ကျေးမှု ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲမရှိခြင်းကြောင့်၎င်း၊ မိမိ၏ စာပေယဉ်ကျေးမှုထက် တပါး အမျိုးအနွယ်တို့၏ စာပေ ယဉ်ကျေးမှုကို အထင်ကြီးသောကြောင့်၎င်း အစရှိသော အကြောင်းအမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ဘာသာစကားသည် ပထမ

အမျိုးသားတိုင်း မိမိ၏အမျိုး ပျောက်ကွယ်မသွားအောင် အရှည်တည်တံ့အောင် အမျိုးအပေါ်တွင် သစ္စာရှိရသည်၊ စောင့်ထိန်းရမည့် တာဝန် ကိုယ်စီရှိရသည်၊ မိမိအမျိုးကို ချစ်ခင် လေးစားရသည်။ ဤကမ္ဘာလောကတွင် ဤအမျိုးအနွယ်ကမြတ်သည်၊ ဤအမျိုးအနွယ်က ယုတ်သည်ဟူ၍ အတိအကျ တိုင်းတာ၍ ရမည်မဟုတ်ပါ။ မိမိ၏လူမျိုး ဘယ်အခြေအနေ ရောက်စေကာမူ မိမိ၏လူမျိုး ရှေ့တန်းရောက်အောင် တိုးတက်လာအောင် ကြိုးစားရမည်မှာ လူတိုင်းရှောင်ဖယ်၍မရသော အဓိကတာဝန်တရပ် ဖြစ်ပေသည်။

လူမျိုးတရပ်၏ အဓိက လက္ခဏာမှာ ဘာသာစကားပင်ဖြစ်၏။ ကိုယ်ပိုင်ဘာသာ စကားမရှိသော လူမျိုးစုတခုအနေဖြင့် ရပ်တည်ဘို့ ခဲယဉ်းလှပေသည်။ လူမျိုးတိုင်း ကိုယ့်ဘာသာ စကားရှိသရွေ့ လူမျိုးတရပ်အဖြစ် တည်တံ့နိုင်သေးသည်သာဖြစ်၏။ ဘာသာစကားသာ ပျောက်ကွယ် သွားလျှင် "ဒါမွန်လူမျိုးဘဲ၊ ဒါမြန်မာလူမျိုးဘဲ"ဟူ ညွှန်ပြစရာပင် ရှိမည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် မွန်မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း မွန်ဘာသာစကားကို သင်ကြားရမည်၊ လေးစားရမည်၊ နေရာတကာ ပြောကြားရပေမည်။

စာရေးသူတို့ ငယ်စဉ်က အစိုးရ စာသင်ကျောင်းတွင်နေရသဖြင့် ကျောင်းမှာ အချင်းချင်း မြန်မာလို

ပြောရ၊ အိမ်ရောက်လျှင်လည်း မြန်မာလို ပြောကြသည်။ အဘိုးလုပ်သူက မြင်ပြင်းကပ်၍ "အိမ်မှာတော့ ကိုယ့်အချင်းချင်း မွန်လို ပြောကြပါ"ဟု မိမိတို့ ညီအစ်ကိုများကို တိုက်တွန်းခဲ့ဘူးသည်။ ကလေးဘဝမှစ၍ မိမိဘာသာစကားနှင့် ထိတွေ့မှုမရှိလျှင် ကြီးကောင်ငင်လာသောအခါ ပိုဆိုးဘို့သာ ရှိတော့သည်။ မိမိဘာသာစကားကို လေးစားရမှန်း မသိတော့ဘဲ သူများ၏ ဘာသာစကားကိုသာ အထင်ကြီးလာပေလိမ့်မည်။ မိမိ လူမျိုး၏ ဘာသာစကား သားသမီးတို့အား လက်ဆင့်ကမ်း ပေးရန် ပုခက်လွှဲသော လက်ပိုင်ရှင် မွန်မိဘတိုင်း၏ တာဝန်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

စာပေသည် ဒုတိယ

လူ့ယဉ်ကျေးမှု စတင်ကတည်းက ဘာသာစကားသည် တဦးနှင့်တဦး နားလည်အောင် ဆက်သွယ်ရာတွင် ပဓာနကျသော လက်နက်ကိရိယာတခုပင် ဖြစ်သည်။ ဘာသာစကား ပေါ်ပေါက်ပြီးမှသာ ဘာသာစကားကို မှတ်တမ်းတင်သည့် စာအရေးအသားပေါ်ပေါက်လာရသည်။ ဘယ်လူမျိုးတွင်မှ စာအရေးအသားက ဦးစွာပေါ်၍ ဘာသာစကား နောက်မှပေါ်သည်ဟူ၍မရှိပေ။ လူတိုင်းလူတိုင်း ရှေးဦးစွာ "ဒိင်ဏင်" (ချိုင်မိုင်) သင်ရသည့် ကာလမှစ၍ စာသင်ကျောင်းသို့ မရောက်မီကာလအတွင်း၊ "ပုဗ္ဗာစရိယ မိနှင့်ဘ" တို့၏ လက်ထဲတွင် ဘာသာစကားကို သင်ကြားခဲ့ရသည်။ ဘာသာစကားတတ်မြောက်ပြီးမှ စာပေ သင်ရသည့် ဘဝ စတော့သည်။ ထို့ကြောင့်စာပေသည် လူမျိုး တည်တံ့ရေး၏ ဒုတိယမှတ်ကျောက်ဖြစ်ပေသည်။

ယခုအခါ မွန်အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတိုင်း မွန်ဘာသာ ပြောတတ်သည် ထားဘိဦး။ မွန် ဘာသာဖြင့် ရေးတတ်, ဘတ်တတ်ရန် ခပ်ရှားရှား ဖြစ်လာသည်မှာ စာရေးသူ အနေဖြင့် အလွန် ဝမ်းနည်းမိသည်။ ဤကဲ့သို့ မွန်ဘာသာကိုသာ ပြောတတ်၍ မရေးတတ် မဖတ်တတ်ရခြင်းမှာ စာသင်ချိန် အရွယ်ရောက်သည်နှင့် အစိုးရ စာသင်ကျောင်း ပို့ကြသောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ စာရေးသူ အနေနှင့် မွန်ကလေးငယ်များကို အစိုးရကျောင်း မပို့ရမဆိုလိုပါ။ သို့သော် အစိုးရကျောင်းမှာ နေရင်း မိဘလုပ်သူက အားလျှင်အားသလို သင့်တော်သည့် အချိန်မှာ မွန်စာသင်ကြားပေးသင့်သည်။ မျိုးချစ်စိတ်ဓါတ် သွင်းပေးသင့်သည်။

စာရေးသူအနေဖြင့် အစိုးရ မူလတန်းကျောင်းနေကတည်းက မွန်စာကို ကောင်းကောင်း ရေးတတ်ဘတ်တတ်နေပေပြီ။ အကြောင်းမှာ အစိုးရကျောင်းတွင်နေရင်း အဘိုးက ကျောင်းပိတ်ရက် (အဇိတ်၊ ဥပုသ်နေ့) တိုင်း ဘုန်းကြီးကျောင်းတက်ခိုင်း၍ မွန်စာသင်စေသည်။ နွေရာသီ ကျောင်းနှစ်လ ပိတ်ချိန်တွင်လည်း နှစ်လလုံးလုံး ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ အချိန်ကုန်ရပြန်သည်။ စာရေးသူ အနေဖြင့်ဆယ့်နှစ်လပတ်လုံး စာသင်နေရသည်မှာ အလွန်ငြီးငွေ့ခဲ့သည်။ အဘိုးဖြစ်သူ၏ အမိန့် ပညတ်ချက်ကို မလွန်ဆန်ဝံ့။ အဘိုးကို ကြောက်နေရသဖြင့် အစိုးရကျောင်း နှင့် ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် သံသရာလည်ခဲ့ရသည်။ အဘိုး ကွယ်လွန်သော အခါမှ အမြော် အမြင် ကြီးသော အဘိုး၏ကျေးဇူးကို ဆပ်၍မကုန်နိုင်အောင် ကြီးမား ကြောင်း သိရသည်။

ကျွန်ုပ်တို့လူမျိုးများမှာ မွန်စာမတတ်လျှင် နေ... မည်။ ဘာသာခြား တရုပ်ကုလားတို့မှာ အမျိုးသ... ကျောင်း အသီးသီးဖွင့်ကာ အချိန်ပိုင်းသော်၎င်း၊ ... ချိန်ပြည့်သော်၎င်း မိမိတို့စာပေကို သင်ပေးကြသည် ... တို့ကြောင့် တရုပ်လူမျိုး၊ ကုလားလူမျိုးတိုင်း လို... မိမိတို့၏ ဘာသာ စကားကို ပြောတတ် သည့်ပြ... ကောင်းမွန်စွာ ရေးတတ်ဘတ်တတ်ကြသည်မှာ အ... ယူစရာ ကောင်းလှပေသည်။ မွန်လူမျိုးအနေဖြင့် မွ... စာတတ်ရန် ဘုန်းကြီးကျောင်း ကိုသာ အားကို... သည်။ မွန်အမျိုးသား စာသင်ကျောင်းဟူ၍ အ... အခြား မရှိခဲ့။ ဘုန်း ကြီး ကျောင်း ဆိုရာ၌ လ... ကျောင်းသူများကို လက်ခံသည်မဟုတ်။ ထို့ကြေ... မွန်စာဖတ်တတ်စရာရှိလျှင် ယောကျ်ားများသာတ... ၍ မိန်းမများ မတတ်ဘဲ ရှိကြရသည်။ မွန်ဒေသ... အချို့သော မူလတန်း စာသင်ကျောင်း၌ မွန်စာ... သင်ကြားပေးသည် ဆိုသော်လည်း ထိထိ ရော... ရောက်မရှိ။ မတောက်တခေါက်နှင့်သာ အချိန်ကုန်...

ရသည်။ တချိန်က မော်လမြိုင်ကောလိပ်တွင် မွန်ဘာသာကို (OPtional subject) စိတ်ကြိုက်ဘာသာရပ်တခု အနေဖြင့် သင်ကြားပေးခဲ့ သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် "ဖုတ်လေသည့်ငပိ၊ ရှိသည်"ဟုပင် မကြားမိတော့။ အချုပ်အားဖြင့် ဘာသာခြားစာပေကို တတ်သင့်သလို ကိုယ့်စာပေကို မသင်မနေရ၊ တတ်အောင်သင်ရမည်။ ဘာသာခြားစာပေကိုတော့ တတ်ပါလျက် မိမိစာပေကိုတော့ မတတ်ဘူးဆိုလျှင် ရှက်စရာပင် ကောင်းလှသည်။ သို့သော် ဤရှက်စရာကိုပင် အချို့က ဂုဏ်ယူစရာအဖြစ် ပြောနေသည်ကို ကြားရတိုင်း စာရေးသူအနေဖြင့် ဆတ်ဆတ်ခါ နာကျည်းလှသည်။ မိမိစာပေကိုတော့ ဘယ်နည်းနှင့်မဆို ဆရာကောင်းရှာ၍ တတ်မြောက်အောင် သင်ကြားရပေလိမ့်မည်။

ယဉ်ကျေးမှုသည် တတိယ

ဘာသာစကားနှင့် စာပေတိုးတက်လေလေ ယဉ်ကျေးမှုမြင့်မားလေလေပင် ဖြစ်သည်။ ဘာသာစကားနှင့်စာပေကို ကြည့်ကာမျှဖြင့် လူမျိုးတရပ်၏ ယဉ်ကျေးမှု အဘယ်မျှ အဆင့်အတန်းရှိသည်ကို ခန့်မှန်းနိုင်ပေသည်။ ဘာသာစကား နှင့် စာပေမှာ ယဉ်ကျေးမှု၏ ပင်ရင်းမူလ (သို့မဟုတ်) အခက်အလက်များ ဖြစ်သော်လည်း ၎င်းတို့ကို သီးခြားတင်ပြရခြင်းမှာ ၎င်းတို့သည် ယဉ်ကျေးမှု၏ ဝိသေသ လက္ခဏာများဖြစ်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ ယဉ်ကျေးမှုဟု ဆိုရာ၌ လူမျိုးတမျိုး၏ ဓလေ့ထုံးစံ၊ အသက်မွေးမှု၊ ဘာသာရေး၊ နေထိုင်မှု၊ ဝတ်စားဆင်ယင်မှု၊ အနုပညာ စ သည်ဖြင့် အလွန် ကျယ် ဝန်း လှ သည်။ (R.W. Emenson) အာ ဒဗလျူ အီမာဆင်က "ယဉ်ကျေးမှု၏ အတိုင်းအတာအစစ်မည်သည် သန်းခေါင်စာရင်းအရ လူဦးရေများခြင်း,နည်းခြင်းမဟုတ်၊ တိုင်းပြည် ပမာဏ၊ ထွက်ကုန် ထုတ်လုပ်မှု ပမာဏလည်းမဟုတ်။ တိုင်းပြည်က မွေးထုတ်သော လူ၏ အမျိုးအစားသာ ဖြစ်သည်"ဟု ဆိုပါသည်။ မှန်၏။ ယဉ်ကျေးမှုသည် သဘာဝလောကကြီး၏ တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုကို တိုင်းတာသည့် ပြဒါးတိုင်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ခေတ်ဟောင်း ယဉ်ကျေးမှုရော၊ ခေတ်သစ် ယဉ်ကျေးမှုပါ အဆိုးအကောင်း ဒွန်တွဲလျက် ရှိကြပါသည်။ ခေတ်ဟောင်း ယဉ်ကျေးမှုတိုင်း ခေတ်မမှီတော့ဟုဆိုပြီး မပစ်ပယ်သင့်။ ကောင်းသည်လည်းများစွာရှိသည်။ ကောင်းသည်ကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်း ပြီး မ ကောင်း သည် ကို လည်း ပြု ပြင် သင့်သလောက် ပြုပြင်ပြီး အသုံးပြုသင့်သည်။ တိုးတက်သော ခေတ်ကြီးနှင့် အမှီဆိုပြီး ရှေ့လောကြီး နေ၍မပြီး။ "အရင်လို လမ်းအိုလိုက်" ဆိုသကဲ့သို့ လိုက်သင့်သော နေရာတွင် လိုက် ရ သည်။ "လမ်းရိုးဟောင်းတွင် ဆင့်ကာထွင်" ဟူသကဲ့သို့ ထွင်သင့်သောနေရာတွင် ထွင်ရသည်။

ဥပမာပြရသော်၊ အနုပညာနှင့် ကဗျာ လင်္ကာဘက်တွင် အသစ်တည်ထွင်၍ ဖြည့်စွက်စရာ များစွာလိုသေးသည်။ ဤမျှနှင့် ပြည့်စုံပြီဟူ၍ ကျေနပ် မနေသင့်။ အနုပညာဆိုရာ၌ အက,တေးသီချင်းနှင့် တူရိယာတို့ကို အထူးဆိုလိုသည်။ တူရိယာ ဘက်တွင် ဗုံ,မောင်း,ခြေ,နှဲ,ပတ္တလား စသည်တို့ကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်း သင့်သလို ခေတ်ပေါ် တူရိယာများ ဖြစ်သော စန္ဒယား၊ ဘင်ဂျို၊ မယ်ဒလင်၊ ဘာဂျာ၊ အကော်ဒီယံ၊ ဂီတာစသည်တို့ကိုလည်း မွန်တူရိယာအတွင်းသို့ မွေးစား သင့်သည်ဟု မြင်သည်။ အကဘက်၌လည်း ရှေးမွန် နှစ်ပါးသွား၊ အငြိမ့် စသည်မျှဖြင့်အားရမနေဘဲ ခေတ်ပေါ် ကကြိုးကကွက်များကို ပညာရှင်တို့ မွေးထုတ်သင့်သည်။ တေးသီချင်းအရာတွင် ဆယ့်နှစ်ရာသီသီချင်း၊ သားချော့သီချင်းစသည်ဖြင့် အားရမနေဘဲ ယခု ခေတ်ပေါ် မြန်မာ သီချင်းများကဲ့သို့ အတုယူသင့်သော နေရာတွင် အတုယူ၍ ဖွဲ့ဆိုသင့်သည်။ ကဗျာလင်္ကာအရာတွင် မွန်တို့သည် မြန်မာတို့ထက် စာပေအရာစောသော်လည်း ရေရှည်တွင် မြန်မာတို့နောက် ပြတ်ကျန်ရစ်ခဲ့သည်ကို ဝန်ခံရပေမည်။ မွန်ကဗျာလင်္ကာ၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော သီချင်းများနှင့် အမိက အားဖြင့် ဂိုဏ်း (၉) ဂိုဏ်း၊ သံပေါက်၊ လင်္ကာ၊ ရှစ်လုံးဘွဲ့ စသည်တို့သာ တွေ့ရသည်။ မြန်မာတို့ကဲ့သို့ ဒွေးချိုး၊ လေးချိုး၊ တေးထပ်၊ တျာချင်း၊ အိုင်ချင်း၊ အဲချင်းစသော စပ်နည်းများ ဝေဝေဆာဆာ, မြိုင်မြိုင်ဆိုင်ဆိုင် မရှိလှဘဲ ရေ

ဒို့ပြည်ကောင်းအောင်

* ဒို့မြေသည်ကား၊ ဆန်စပါးနှင့်
ကျွန်း,ဝါး,သတ္တု၊ အစုစုတို့
ပံသုမြေလွှာ၊ ပြမျက်နှာမှ
ဝေဖြာရွှန်းတောက်၊ ပန်းပေါက်ပေါက်တည့်။

* ဒို့ရေသည်ကား၊ သား,ငါးများနှင့်
ငွေသားပုလဲ၊ ရွှေ,ငွေ,ခဲ,တို့
ပြန့်ကြဲနှံ့စပ်၊ အထပ်ထပ်တည့်။

* ဒို့ပြည်သည်ကား၊ အူမ,မတောင့်
ကျင့်မမြောက်ဟု၊ မိဋ္ဌာန်ပြု၍
ပေါင်းစုတက်လှမ်း၊ ဆိုရှယ်လမ်းမှ
ကြွမြန်းချီရာ၊ ပြည်သာယာသို့
တည်ကာဖွင့်ထား၊ မြတ်တံခါးတည့်။

* ဒို့တွေသည်ကား၊ ဤပြည်သားမို့
ခွဲခြားမပြု၊ မျှားပေါင်းစု၍
စက်မှုကုန်ထုတ်၊ အလုပ်လုပ်စို့
လက်မှုကုန်ထုတ်၊ အလုပ်လုပ်စို့
ကြိုးကုတ်သည်ပိုး၊ တိုင်းပြည်ကျိုးတွက်
အဘက်ဘက်မှ၊ တက်ကိုယ်ငှဖြင့်
လှော်ကြ,ခတ်ကြ၊ ကြိုးပမ်းကြမှ
မုချဒို့ပြည်၊ အမွန့်ရှည်စွာ
စည်သာယာလိမ့်။

* နွားအုပ်ကွဲတော့၊ ကျားဆွဲသည့်ထုံး
နှလုံးပြုကာ၊ အုပ်စုမကွဲ
ကျားမဆွဲအောင်
တခဲနက်တည်း၊ တလုံးတည်းဖြင့်
သွေးစည်းညီညွတ်ကြပါစို့။ ။

မောင်စပါယ်နီ(လေးမျက်နှာ)

နည်းငါးပမာ ဖြစ်နေသည်ကို ပညာရှင်တို့ သတိပြုသင့်လှပေသည်။ ပြီးနောက် မွန်ကဗျာ ဥယျာဉ်ကြီး စည်စည် ကားကား ဖြစ်လာရန်၊ မွန်ကဝိစာဆိုတို့သည် မိမိတတ်နိုင်သည့်ဘက်က စိုက်ပျိုး၊ ရေလောင်း၊ မြေတောင် မြှောက်ပေးသင့်သည်။

ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှု၌ မိမိရိုးရာအတိုင်း ဝတ်စားဆင်ယင် ထုံးဖွဲ့ခြင်းသာလျှင် "ဘယ်မမုန်းနိုင် စပယ်ကုံးနိုင်"ဖြစ်တော့သည်။

ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးသည် စတုတ္ထ

မိမိအမျိုးကို စောင့်ထိန်းလိုလျှင် မည်သည့်အမျိုးသား,အမျိုးသမီးမဆို မိမိလူမျိုး အချင်းချင်း နှင့်သာ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာပြုသင့်သည်။

ဘာသာခြားနှင့် ထိမ်းမြားခြင်းမှာ မည်သည့် လူမျိုး၌မဆို မလိုလားအပ်သော ကိစ္စတရပ်သာဖြစ်၏ ထိုကဲ့သို့ လူမျိုးစပ်၍မွေးဖွားလာသူတို့မှာ မည်သည့် လူမျိုးကိုမှ ကိုယ်စား မပြုနိုင်။ ပေါက်ဖော်လည်း မစစ်၊ ပန်းသေးသာဖြစ်၍ မွန်တို့အနေဖြင့် "တလိုင်း" (ဗ္ဗတလေင် = ဖအေပျက်သား) ဟူ၍ ရှုတ်ချအပ် သောအမျိုးအဖြစ်သို့ ရောက်လိမ့်မည်။ အချုပ်အား ဖြင့် သင်သည်မွန်အမျိုးသား မွန်အမျိုးသမီးတဦးဖြစ်၍ "မွန်တွေကို တကယ်တမ်း ချစ်တယ်ဆိုရင်" မွန်ဘာ သာ စကားကိုပြော၊ မွန်စာကိုတတ်ရန် သင်,ရေး ဖတ်၊ မွန်ယဉ်ကျေးမှုကို ချစ်မြတ်နိုး၍ထိန်းသိမ်းခြင်းဖြ မိမိတို့ အမျိုးဂုဏ် စောင့်စည်းသင့်ကြောင်း တို တွန်းလိုက်ရပေသတည်း။ ။

မွန်အသျှင်ကောသလ
(ဘီအေ၊ ဝမ္မာစရိယ)

ဘာသာစကားနှင့် ဘာသာစကား လေ့လာခြင်း

ရေးသူ - မင်းကိုကိုဦး

ဘာသာစကားသည် လူတို့ပိုင်ဆိုင်သော ပစ္စည်းဖြစ်သည်။ သတ္တလောကတွင် သတ္တဝါပေါင်း များစွာရှိ၏။ သို့ရာတွင်လူမှအပ အခြားအခြားသောသတ္တဝါများသည် ဘာသာစကားကို မပိုင်ဆိုင်ပေ။

လူအားလုံးသည် ကိုယ်ပိုင် ဘာသာစကားရှိ၏။ လူ့အဖွဲ့ အစည်း တခုသည် ယဉ်ကျေးမှု အားဖြင့် ခေတ် နောက်ကျနေမည် ဖြစ်သော်လည်း ယင်းအဖွဲ့ အစည်းတွင် ကိုယ့်နည်း ကိုယ့်ဟန်ဖြင့် ကိုယ်ပိုင် ဘာသာစကား ရှိနေမည်သာ ဖြစ်နေသည်။

လူတို့သည် ဘာသာစကား ပိုင်ဆိုင်သောကြောင့် ယဉ်ကျေးမှု အမွေပစ္စည်းများကို တဦးနှင့်တဦး တဖွဲ့နှင့်တဖွဲ့ ဖြန့်ချီရာတွင် များစွာ ခရီးရောက်လေသည်။ လူ့လောကအတွင်း၌ လူတဦးနှင့်တဦးဖြစ်စေ၊ တဖွဲ့နှင့်တဖွဲ့ဖြစ်စေ၊ တနယ်နှင့်တနယ်ဖြစ်စေ၊ တနိုင်ငံနှင့်တနိုင်ငံဖြစ်စေ၊ ဘာသာရေး, နိုင်ငံရေး, အုပ်ချုပ်ရေး, သိပ္ပံပညာသင်ကြားရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုပြန့်ပွားရေး စသည်တို့ကိုကိုလုပ်ဆောင်လျက်ရှိ၏။ ဤသို့ လုပ်ဆောင်ရာတွင်ဘာသာစကားဖြင့် ဆက်သွယ် ဖြန့်ဖြူး နိုင်သောကြောင့် ခရီးရောက်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ အကယ်၍ လူသားတို့၌ဘာသာစကား ပိုင်ဆိုင်မှု မရှိလျှင် ဖေါ်ပြပါ နိုင်ငံရေး, အုပ်ချုပ်ရေးစသော အကြောင်း အရာများကို လက်တွေ့ဖြန့်ချီဝေငှ နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

ဘာသာစကားသည်ယဉ်ကျေးမှု၏ တစိတ်တပိုင်းဖြစ်သည်သာမက ဘာသာစကားသည် ယဉ်ကျေးမှုပြန့်ပွားရေးအတွက်လုပ်ဆောင်ရာတွင်အဓိကမဏ္ဍိုင်ကြီးလည်းဖြစ်ပေသည်။

လူတဦးတယောက်သည် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အဖွဲ့ဝင် တဦးတယောက်အဖြစ် ဘာသာစကားကို သင်ကြားနာယူရသည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်း တခု အတွင်းမှာပင်ဘာသာစကားသည် မွမ်းမံပြင်ဆင်မှုအမျိုးမျိုးကို တွေ့ကြုံရပေသည်။

ကမ္ဘာပေါ်၌ ဘာသာစကား သင်ကြားမှုသည် ယခုအခါတွင် ခေတ်စားလျက် ရှိ၏။ အချို့သော ပညာရှင်တို့သည် ဘာသာစကား သင်ကြားရေးသည် "လူမှုရေးသိပ္ပံပညာ" (Social Science) ဖြစ်သည်ဟုယူဆ၍ အချို့သောပညာရှင်တို့သည် ဘာသာစကား သင်ကြားရေးသည် "သက်ရှိ သိပ္ပံ" (Biological Science) ဆန်သည်ဟု အဖြေပေးလျက်ရှိပေသည်။ လူ့အပြုအမူ သိပ္ပံ ပညာရှင်များကလည်း ဘာသာစကား သင်ကြား ခြင်းသည် "လူ့ အပြု အမူ သိပ္ပံ ပညာ" (Behavioral Science) ဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုလျက် ရှိပေသည်။ ၁၉-ရာစုခေတ်, ခေတ်ဦး ပိုင်းတွင် ဘာသာ ဗေဒ ပညာ ရှင်များသည် ဘာသာ စကား၏ နောက်ခံ သမိုင်းနှင့် ဘာသာစကား နှိုင်းယှဉ် လေ့လာရေး အကြောင်းများကို စုံစမ်းလျက်ရှိပေသည်။

အသံနှင့် စပ် ဆိုင်သော ဘာသာ စကား အကြောင်းကို လေ့လာ နိုင်သောကြောင့် ဘာသာ စကားတွင်ရှိသော အသံများသည် တခုနှင့်တခု ကူးပြောင်းနိုင်သည်ဟူသောအဖြစ်ကိုလည်း ရှာဖွေ တွေ့ရှိရလေသည်။ အသံများသည် တခုနှင့်တခု ကူးလူး ရွှေ့ပြောင်း နိုင်သောကြောင့် ပင်မ မွန် ဘာသာ စကားမှ မြန်မာအသံသို့ ပြောင်းရွှေ့ယူလာနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဥပမာ "ကျောက်နှင့်ကျိုက်။ခေတ်နှင့်ခေတ်"

စကားများကိုတွေ့ရှိနိုင်သည်။ အသံ ပြောင်းရွှေ့နိုင်ခြင်းကို ဂရင်း (မ်) နည်းဥပဒေ (**Grimm's Law**) ဟုခေါ်ပေသည်။

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတွင် "ကရိဘာ" ဟု အမည်ရှိသော မနုဿဗေဒပညာရှင်တဦးရှိသည်။ သူသည်လူသိများ၍ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသော ပညာရှင်တဦးဖြစ်၏။ သူသည် "ယဉ်ကျေးမှု မှန်သမျှသည် ကူးပြောင်းပျံ့လွင့်နိုင်သော စွမ်းအင်သတ္တိ" ရှိသည်ဟု ဖေါ်ပြခဲ့ဘူးသည်။

အသံသည် တခုနှင့်တခု ကူးပြောင်းရာတွင်အနည်းငယ် ပြောင်းလဲမှုရှိ၏။

အမှန် စင်စစ် ဘာသာ စကား တခု၏ အကြောင်းအရာ အဖြစ်အပျက်များကို လေ့လာရာတွင် နည်းဥပဒေများ တည်ထွင်၍ လေ့လာ သင့်ကြောင်း တွေ့ရှိရပေသည်။ အမှန်စင်စစ် ဘာသာစကားတခုအကြောင်းကိုမလေ့လာမီ ဘာသာဗေဒပညာရှင်များသည် မိမိတို့၏ ဘာသာ စကား အကြောင်းကို စေ့စုံစွာ နားလည် သဘောပေါက်ရန် လေ့လာထားသင့်သည်။ မိမိတို့ပိုင် ဘာသာစကား၏ ပုံသဏ္ဍာန်တည်ဆောက်မှု၊ အသံထွက်အဓိပ္ပါယ် ဆက်စပ်မှု စသည်တို့ကို ဂဃနဏ လေ့လာထားသော် အခြားဘာသာများနှင့်မိမိတို့၏ ဘာသာစကားသည် မည်၍မည်မျှ တူညီသည် မည်မျှ ကွဲပြားခြားနားသည် စသည်တို့ကိုလည်း လေ့လာသင်ကြားနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။ ဤသို့ပြုစု လေ့လာမှသာလျှင် ဘာသာစကား လေ့လာရာတွင် ပေါ်ပေါက် လာ သော ပြဿနာများကို ကူညီဖြေရှင်းနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဘာသာစကား လေ့လာရေးနှင့် ပတ်သက်၍လူမှုဆက်ဆံရေးတွင် ဘာသာစကား ပြောဆိုမှုသည် အသုံးဝင်ပုံ ဘာသာစကားသည် အခြားအခြားသော လူတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုများနှင့် ဆက်သွယ်နေပုံ စသည်တို့ အကြောင်း ကိုလည်း လေ့လာ ရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဘာသာစကား၏ အသုံးဝင်ပုံကို လေ့လာခြင်း၊ အခြားသော ဘာသာစကားများကို တတ်သိနားလည်အောင် ပြုလုပ်ခြင်း စသည်တို့ ပြုဆောင်သော် လူအချင်းချင်း၊ လူမျိုး အချင်းချင်းနှင့် တိုင်းပြည်အချင်းချင်းသည် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှု ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။ ဘာသာစကား သင်ကြားရေး သည် များစွာအရေးပါ အရာရောက် ကြောင်းကို အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတွင် သိရှိပြီး ဖြစ်သည်။ ဘာသာစကားသင်ကြားရေးသည် လူ၏ ရုပ်ပိုင်းထက် ယဉ်ကျေးမှုပိုင်းနှင့် ပို၍ဆိုင်သောကြောင့် ဘာသာစကား သင်ကြားရေးကို ယဉ်ကျေးမှုမနုဿဗေဒတွင် တွဲဖက် သင်ကြားစေလျက် ရှိ၏။ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုရှိ တက္ကသိုလ်များ၌ ဘာသာစကား သင်ကြားရေးကို မနုဿဗေဒ ဘာသာသင်ကြားရေးနှင့် အတူ ဖွံ့ဖွံ့ဖြိုးဖြိုး သင်ကြားလျက် ရှိပေသည်။ ဘာသာဗေဒခေါ် ဘာသာ စကားပညာကို ထိရောက် အောင်မြင်စွာ သင်ကြားနိုင်ရေး အတွက် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၌ အတွေ့အကြုံရှိပြီး ပုဂ္ဂိုလ် များကို ရွေးချယ် ခန့်ထားလျက်ရှိပေပြီ။

သင်္ချာဘာသာတွင် ကိန်းသေရှိသကဲ့သို့၊ တက္ကဗေဒဘာသာတွင် သတ်မှတ်ထားချက်များ ရှိသကဲ့သို့ ဘာသာစကားနှင့် သဒ္ဒါ တည်ဆောက်မှု တွင်လည်း သတ်မှတ်ထားသော ကိန်းသေနည်းများ ရှိပေသည်။ ဘာသာဗေဒစကားတခု၏ အဓိပ္ပါယ် ဖေါ်ခြင်းပညာကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ဝိုင်းဝန်းလေ့လာလျက်ရှိပေသည်။ ဤသို့ လေ့လာရာတွင် ဘာသာဗေဒပညာရှင်များသည် တက္ကဗေဒပညာရှင်များ၊ လူ့အပြုအမူသိပ္ပံပညာရှင်များနှင့် အခြား ပညာရှင်များ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် အကူအညီကို ရယူလျက် ရှိပေသည်။ ဘာသာစကားတခု၏ နောက်ခံသမိုင်းကြောင်းကို လေ့လာမည်ဆိုလျှင်လည်း ယင်းလေ့လာမှုသည် အကျိုးသက်ရောက်မှု များစွာရှိနိုင်ပေသည်။ ဘာသာ စကားတခု၏ သမိုင်းကြောင်းကိုလေ့လာသောကြောင့် ပျောက်ကွယ် တိမ်မြုပ်နေပြီးဖြစ်သော ဘာသာစကား အသုံးများကို ပြန်လည်၍ တွေ့ရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပေသည်။ တိမ်မြုပ်နေသော ဘာသာစကား အသုံးအနှုန်းများကို စေ့စပ် သေချာစွာ လေ့လာခြင်းအားဖြင့်၎င်း၊ ပင်မ ဘာသာမှ ခွဲထွက်

ငါ့မာန်နှင့် ငါ့လူမျိုး

* ငါ့စိတ်ငါပိုင်၊ မဆိုင်ကြနဲ့
ပေးဟဲ့ယူဟဲ့၊ ငါလှည့်မကြည့်
ဖြစ်သမျှကြံ၊ ငါ့ဆန္ဒကို
ဖျက်လိုသူတိုင်း၊ မဆိုင်းမတွ
တားမြစ်ချေက၊ ငါဇောကြွ၏။

* အချိန်အခါ၊ ကျရောက်လာက
လက်မနှေးတမ်း၊ ငါ့စွမ်းငါကိုး
ငါ့လူမျိုးအတွက်၊ အသက်သေသေ
ကြာလေစေးလေ၊ စိတ်အေးသွားမယ်
တကယ်ကြိုးစား၊ ကြီးပွားသေချာ
မင်းသိပါက၊ ခုသာစတော့။

* မိနစ်ခရာ၊ နာရီနေ့ရက်
တွက်ချက်မနေနဲ့ သူငယ်ချင်း။ ။

ဗညားဗရမ်း(ရေးမြေ)

လာသော စကားများနှင့် စပ်ဟပ် နိုင်းနှိုင်း၍သော်၎င်း၊ လေ့လာသော် တိမ်မြုပ်နေသော ဘာသာစကားများကို ဖေါ်ထုတ်နိုင်ပေသည်။

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတွင် ပညာရှင်များ စုပေါင်း၍ ပျောက်ဆုံးနေသော ဘာသာ စကားများ ဖေါ်ထုတ်ခြင်း၊ ဘာသာစကားများ ပြန်လည် တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ဘာသာ စကားများအတွက် ရက်စွဲတပ်ပေးခြင်းစသည်တို့ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပေသည်။ ပျောက်ဆုံးနေသော ဘာသာစကားများကို ပြန်လည် ဖေါ်ထုတ်နိုင်သောကြောင့်၎င်း၊ ရက်စွဲ တပ်ပေး နိုင်သောကြောင့်၎င်း၊ သမိုင်းမတိုင်မီ ခေတ်အကြောင်း လေ့လာရာတွင် များစွာ အထောက်အထားရပေသည်။

"ဘာသာစကား များကို ထောက်ထား၍ သက်တမ်းဖေါ်နည်း" (Glottochronology) သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ထွန်းကားလျက် ရှိပေသည်။ ယင်းသက်တမ်းဖေါ်နည်းစနစ်ပေါ်ပေါက်လာသောကြောင့် ရှေးဟောင်းသုတေသန ပညာရှင်များ၊ ယဉ်ကျေးမှုမနုဿဗေဒပညာရှင်များနှင့် ဘာသာဗေဒပညာရှင်များ အတွက် များစွာ အကျိုးရှိ၏။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် စကားအသံ၏ လေလှိုင်းနှုန်းကို တွက်ဆပြီး လေ့လာဆန်းစစ်လျက် ရှိပေသည်။ လေလှိုင်းနှုန်းကိုတွက်ချက်သောကိရိယာကို "ဆောင်းစပက်တိုဂရမ်စ်" (Sound Spectograms) ဟု ခေါ်ဆိုလေသည်။ ယင်းကိရိယာဖြင့် စကားအသံ၏လေလှိုင်းနှုန်းကိုမှန်ကန်စွာ တွက်ချက်နိုင်လေသည်၊ စကားအသံ၏ လေလှိုင်း နှုန်းကို တွက် ချက် သော ကိရိယာပေါ်ပေါက်လာသောကြောင့် တဦးနှင့် တဦး စကားပြောဆို ဆက်သွယ်ရာတွင်၎င်း၊ ဆွံ့အ နားမကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို သင်ကြားရာတွင် ၎င်း။ များစွာ အသုံးဝင်လေသည်။ စကားအသံ လေလှိုင်းတိုင်း ကိရိယာကို ဘဲလ်ဓါတ်ခွဲခန်းများ၌ တီထွင်ခဲ့ခဲ့သည်။

လူမျိုးအသီးသီး၏ ဘာသာ စကားအမျိုးမျိုး များကို လေ့လာကြည့်ခြင်းအားဖြင့်လူအချင်းချင်း၊ လူမျိုးအချင်းချင်း ဆက်သွယ်မှု ပြုကြပုံကိုလည်း အလွယ်တကူနှင့် လေ့လာနိုင်မည်ဟု၍ လူ့အပြုအမူ သိပ္ပံပညာရှင်များက ယူဆလျက်ရှိပေသည်။ ယင်းသို့ ယူဆလျက်ရှိသောကြောင့်ပင် လူ့ အပြုအမူ သိပ္ပံပညာရှင်များသည် ဘာသာ စကားနှင့် ဘာသာစကားနှင့် ဘာသာစကား လေ့လာခြင်းအကြောင်းများကို လေ့လာဆန်းစစ်လျက် ရှိကြောင်း။ ။

စုဆောင်းတင်ပြသူ
ရာမည-မင်းကိုကိုဦး

သမိုင်းပေးတာဝန်

ချစ်နွယ်သွင်

နိုင်ငံတနိုင်ငံ၏ စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ထိုနိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများပေါ်တွင် တည်နေသည်။ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများသည် မိမိတို့၏ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မိရိုးဖလာ ရိုးရာ ဓလေ့ထုံးစံများကို ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ကျင့်သုံးခြင်း၊ ဖေါ်ထုတ် မြှင့်တင်ခြင်း စသည်တို့ကို နှစ်နှစ်ကာကာ ပြုလုပ်မှသာလျှင် နိုင်ငံ၏ စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုသည် တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ထို့အတူ မြန်မာ နိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများများ၏ စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှသာလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှု တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးသည်ဟု ဆိုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးအသီးသီးတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်းသား လူမျိုး များသည် မိမိတို့၏စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရိုးရာ ဓလေ့ထုံးစံများကို ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ကျင့်သုံးခြင်း၊ ဖေါ်ထုတ် မြှင့်တင်ခြင်းစသည်တို့ကို အစဉ် သဖြင့် ပြုလုပ် ရမည် ဖြစ်သည်။

မွန်တိုင်းရင်းသားတို့၏ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရိုးရာ ဓလေ့ထုံးစံများကို ထိန်းသိမ်း မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ရှိ "မွန်တိုင်းရင်းသား စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆပ်ကော်မီတီ"၏ လုပ်ဆောင်ချက်သည် အားရဝမ်းသာဘွယ် ကောင်းသည်။

မွန် တိုင်းရင်းသားတို့၏ စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကို ထိန်းသိမ်းဖေါ်ထုတ်ရေး၊ တိုင်းရင်းသားအသီးသီးတို့သည် အခြားတိုင်းရင်းသားများ၏ စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများကို နားလည်သိရှိနိုင်ရေး၊ ကျဉ်းမြောင်းသော လူမျိုးရေး စိတ်ဓါတ်များ ကွယ်ပျောက်ရေး၊ မွန်တိုင်းရင်းသားတို့သည် အခြား တိုင်းရင်းသားများနှင့် သွေးစည်း ညီညွတ်စွာဖြင့် ခေတ်ပြောင်း တော်လှန်ရေးကြီးကို ပါဝင်ဆင်နွှဲရေး စသည်တို့ကို ရှေ့ရှုလျက် ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်နယ်မြေ၌ "မွန်တိုင်းရင်းသား စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆပ်ကော်မီတီ"ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ဆပ်ကော်မီတီ၏ လုပ်ဆောင်ချက်သည် အားရဘွယ် ကောင်းသည်။ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ် နယ်မြေတွင် မွန်စာပေ သင်တန်းကို ဖွင့်လှစ်၍ မွန်စာပေကို သင်ကြားပို့ချခြင်း၊ မွန်မိရိုးဖလာ အဆိုအက သင်တန်းမှ မွန်တိုင်းရင်းသားတို့၏ အဆိုအကကို သင်ပြခြင်း၊ မွန်စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရိုးရာ ဓလေ့ ထုံးစံ များကို ဖေါ်ထုတ် မြှင့်တင်သည့် ဟောပြောပွဲများ ကျင်းပခဲ့ခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှု မြူးပွဲနှင့် ကပွဲများကို ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း စသော လုပ်ဆောင်ချက်များသည် မွန်တိုင်းရင်းသားတို့၏ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရိုးရာ ဓလေ့ထုံးစံများထိန်းသိမ်းဖေါ်ထုတ်ရေး အပိုင်း၌ ထိရောက် ကျယ်ပြန့်သော လုပ်ဆောင်ချက်များ ဖြစ်ပါဖြစ်သဖြင့် ဂုဏ်ယူဘွယ် ကောင်းပါသည်။

မွန် စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု နှင့် ရိုးရာ ဓလေ့ထုံးစံများထိန်း သိမ်းမြှင့်တင်ရေးသည် မွန်အမျိုးသား တိုင်း၏ သမိုင်းပေးတာဝန်ဖြစ်သည်။ သမိုင်းပေး တာဝန်ကို ရန် ကုန် တက္ကသိုလ်နယ်မြေရှိ မွန် တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆပ်ကော်မီတီအနေဖြင့် အားကြိုး မာန်တက် ထမ်းဆောင် နေချိန်တွင် မွန်အမျိုးသားတို့သည် မိမိတို့၏ တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာထမ်းဆောင်သင့်ပြီဖြစ်သည်။

မွန်အမျိုးသားများသည် မိမိတို့စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်နှင့် ပြုလုပ်ရပေမည်။ မိမိအမျိုးကိုချစ်ခြင်း၊ မိမိဘာသာစကားကို လေးစားခြင်း၊ မိမိယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးစံများကို ကျင့်သုံး ပြုလုပ်မှသာလျှင် မွန်တိုင်းရင်းသား စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုသည် ကမ္ဘာတည်သရွေ့ တည်တံ့သွားမည်ဖြစ်သည်။

တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ တော်လှန်ရေးကောင်စီ၏ အမြင်နှင့်ခံယူချက် အပိုင်းရ

တွင် "တိုင်းရင်းသား လူမျိုးအသီးသီး၏ ထူးခြားသော အခြေ အနေအရ သီးခြား လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုရမည့် အချက်များဆိုရာ၌ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးအသီးသီးတို့သည် မိမိတို့ချစ်မြတ်နိုးသည့် စကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာနှင့် စောင့်ထိန်းအပ်သည့် ဓလေ့ ထုံးတမ်းများကို သီးခြားဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိရပါမည်"ဟု အတိအလင်း ဖေါ်ပြထားသဖြင့် မွန် အမျိုးသား တိုင်းသည် မိမိတို့၏ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်း မြှင့်တင်ရေး လုပ်ငန်းကို အားသွန်ခွန်စိုက် လုပ်ဆောင် နေမည် ဖြစ်သည်။

အပိုဒ် ၈ နှင့် ၉ တွင်လည်း "သို့ရာတွင် ထိုသို့ သီးခြား ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ပြည်ထောင်စုကြီးတခု လုံးအတွက် အခြေခံ လိုအပ်ချက်ဖြစ်သော စည်းလုံး ညီညွတ်ရေးကို ထိပါးရာ ရောက်ပါက လုံး၀ ရှောင်ကြဉ်သင့်ပါသည်"၊ "ထို့အပြင် မိမိတို့၏ သီးခြားဆောင်ရွက်မှုသည် အခြားတိုင်းရင်းသားလူမျိုးတမျိုး၊ သို့မဟုတ် အများအား ထိခိုက်နစ်နာမည်ဆိုပါက ပြန်လည်ညှိနှိုင်း၍ ပြေလည်မှုရပြီးမှသာ ဆောင်ရွက်ရပါမည်"ဟု ဖေါ်ပြထားသည်။

ကျဉ်းမြောင်းသော လူမျိုးရေးစိတ်ဓါတ်ကို ပယ်ဖျောက်၍ ပြည်ထောင်စု စိတ်ဓါတ်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် အကောင်းမွန်ဆုံးပင် ဖြစ်လေသည်။ မွန်တိုင်းရင်းသားများနည်းတူ အခြား တိုင်းရင်းသားများလည်း သူတို့၏စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်ကြသည် ဖြစ်ရာ ဦးတည်ချက်ခြင်း တူညီနေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အချင်းချင်း ပြေလည်မှု၊ လေးစားမှု၊ ချစ်ကြည်မှု၊ စည်းလုံးမှုများဖြင့် လုပ်ဆောင်မှသာ တိုင်းရင်းသား အချင်းချင်း သွေးစည်းညီညွတ်ရေးကို အထောက်အကူ ပြုပေမည်။

အမျိုး၏ ဂုဏ်သိက္ခာ မြင့်မားရေး၌ မိမိအမျိုးကို ချစ်ခြင်းသည် အဓိကအရေးပါပေသည်။ တိုင်းရင်းသားများသည် မိမိအမျိုးကိုချစ်ရာ၌ တခြားတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအား မုန်းတီးရန်မလိုပေ။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသားများသည် တမြေထဲနေ တရေထဲသောက်၍ တအူတုံဆင်း မောင်နှမ အရင်းများသာ ဖြစ်ကြသည်။

အမျိုးကိုချစ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လွတ်လပ်ရေး ဗိသုကာ အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက "အမျိုးဆိုရာမှာ ဘယ်လို အမျိုးကို တည်ရမလဲ ဗမာ၊ ကရင်၊ ချင်းနှင့် အခြားအမျိုးများလဲ ရှိသေးတယ်၊ တခြား နိုင်ငံများကို ကြည့်လိုက်လျှင် ဗမာပြည်မှာလို တိုင်းရင်းသား လူမျိုးအများရှိတာကို တွေ့နိုင်ပါတယ်။ တရုတ်ပြည်၊ ဂျပန်ပြည်၊ ရုရှားပြည်တို့မှာလဲ သည်အတိုင်းပဲ၊ အမေရိကန်ပြည်မှာ အင်္ဂလိပ် စကားကို ပြောကြသော်လဲ အင်္ဂလိပ်၊ အီတလီစတဲ့ လူအမျိုးတို့စုပေါင်းပြီး လူမျိုးတမျိုးဖြစ်အောင် ထူထောင်ပြီး သူတို့ ကိုယ်ကို အမေရိကန်လို့ ဆိုကြတာပဲ၊ ဒါကြောင့် လူမျိုးရေးအားဖြင့်ကြည့်လျှင် တမျိုးထဲကို လိပ်ခဲတင်းလင်းစွဲပြီး ယူဆလို့မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ လူမျိုးရေး တရားဟာလဲ ငါ့မှ ငါ့လူမျိုး၊ အခြား လူမျိုးတွေဟာ ငါ့လောက်မမြင့်မြတ်၊ ငါ့လူမျိုးသာ ကမ္ဘာမှာ ကြီးစိုးရမယ်ဆိုတဲ့ ကျဉ်းမြောင်း သေးသိမ်တဲ့ လူမျိုးရေးတရားမဟုတ်ပဲ ကိုယ့်လူမျိုး ကိုယ်ချစ်ခင်သော်လဲ တခြားလူမျိုးများကို မုန်းတီးခြင်း၊ အထင်သေးခြင်း မဖြစ်ပဲ ကမ္ဘာမှာ တိုင်းပြည်အချင်းချင်း သင့်မြတ်စွာ တဦးအကျိုး တဦး ဖြစ်ပွားစေအောင် ဆောင်ရွက်တဲ့ လူမျိုးရေးတရားမျိုးဖြစ်ရမယ်" ဟု မိန့်ကြားခဲ့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်၏မိန့်ကြားချက်သည် နိုင်ငံတကာရှိ လူမျိုးအသီးသီးတို့၏ ချစ်ကြည်သွေးစည်းမှု၊ မိမိအမျိုးကို ချစ်ခင်မှုတို့အတွက် များစွာ အထောက်အပံ့ဖြစ်သကဲ့သို့ မြန်မာပြည်ရှိ တိုင်းရင်းသားများ အတွက်လည်း မိမိအမျိုးကိုချစ်ခြင်း၊ တခြား တိုင်းရင်းသားများကို လေးစားချစ်ခင်ခြင်းတို့၌ ဗိုလ်ချုပ်၏မိန့်ကြားချက်သည် စံနမူနာထားဘွယ် ဖြစ်၏။ ဗိုလ်ချုပ်၏ မိန့်ကြားချက်အတိုင်း တသွေ မတိမ်း လိုက်နာကျင့်သုံးမှသာလျှင် မှန်ကန်သောမျိုးချစ်စိတ်ဓါတ်ကို မွေးမြူနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အမျိုးကိုချစ်သည်ဆိုရာ၌ မွန်အမျိုးသားများသည် ဗိုလ်ချုပ်၏ မိန့်ကြားချက်ကို အထူး သတိပြုသင့်ပါသည်။ ကျဉ်းမြောင်း သေးသိမ်သော လူမျိုးရေးစိတ်ဓါတ်များ ပပျောက်ရေး အတွက် ဗိုလ်ချုပ်၏ မိန့်ကြားချက်သည် များစွာအဘိုးတန်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ

ရှိ တိုင်းရင်းသား များအား လေးစားခြင်း၊ အားကိုး အားထားပြုခြင်း၊ လက်တွဲ လုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့်အတူ မိမိ လူမျိုးကို ချစ်ခြင်းသည်သာ ပျော်ကန် သင့်မြတ်ပါ သည်။

မိမိအမျိုးကို အထင်သေးပြီး အမေကျော် ဒွေး ဒေါ်လွှမ်းလိုသော စိတ်ဓါတ်များ ရှိနေခြင်းသည် လူ မျိုး၏စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု တဖြေးဖြေးမှေးမှိန်ကွယ် ပျောက်ခြင်း၏ ရေသောက်မြစ်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ထို စိတ်ဓါတ်များ ကင်းစင် ပပျောက်ရေးအတွက် မွန်အ မျိုးသားတိုင်းပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်သည်။

ပညာတတ် မွန်လူငယ် အချို့နှင့် လူကြီး အရွယ် အချို့တို့သည် ခရီးသွားလာရာ၌ မွန်စကားကို ပြော ဆိုရန် ဝန်လေး တတ်သည်ကို တွေ့မြင်နေရသည်။ ဝမ်းနည်းဘွယ်ကောင်းလေစွ။ ထိုထိုသော မွန်အမျိုး သားများမှာ မှားယွင်းသော အတွေး အခေါ်နှင့် ဖေါက်ပြန်သော ခံယူချက်များ ရှိနေခြင်းကြောင့် ဖြစ် သည်။ မိမိအမျိုးကို မိမိ ဂုဏ်ယူ ချစ်ခင်ရမည့်အစား အထင်သေး အမြင်သေး ဖြစ်နေခြင်းသည် မိမိအမျိုး ၏ စာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှု တည်တံ့ဖွံ့ဖြိုးမှု၌ ကြီးမား သော အဖျက်အဆီးဖြစ်သည်။ မွန်လူမျိုးတို့၏ စာ ပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှု ထာဝရ တည်တံ့ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ရှေ့ ရှုလျက် မှားယွင်းသော အတွေးအခေါ်နှင့် ခံယူချက် များကို ပယ်ဖျောက်ပစ်ရန်မှာ မွန် အမျိုးသားတိုင်း အရေးတကြီး ပြုလုပ်ရမည့် တာဝန်ဖြစ်သည်။

အများအတွက် အများ လုပ်ဆောင်ခြင်း သည် သဘာဝကျပါသည်။ မွန်လူမျိုးတို့၏ စာပေနှင့် ယဉ် ကျေးမှု ထိန်းသိမ်း မြှင့်တင်ရေး သမိုင်းပေးတာဝန် ကို မွန်အမျိုးသားတိုင်း အင်တိုက် အားတိုက် လုပ် ဆောင်မှသာလျှင် တိုးတက်ပေမည်။

သို့ဖြစ်၍ မွန်အမျိုးသားတိုင်းသည် နိုးကြားခြင်း၊ ကြိုးစားခြင်း၊ စည်းလုံးခြင်း၊ အမြင် ကျယ်ခြင်းဖြင့် ခေတ်ပြောင်း တော်လှန်ရေးကြီးတွင် တိုင်းရင်းသား များနှင့် လက်တွဲပါဝင်ရင်း မွန်စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု နှင့် မိရိုးဖလာ ရိုးရာ ဓလေ့ထုံးစံများကို ထိန်းသိမ်း မြှင့်တင်ရေးဟူသော သမိုင်းပေးတာဝန်ကို ကျေပွန် စွာ ထမ်းဆောင်သင့်ပြီဖြစ်သည်။ ။

ချစ်နွယ်သွင်
ကလော့သော့ရွာ

““လူ””

* လူဟူသည်ကား၊ သတ္တဝါတွင်
ပညာရှင်ကြီး ဖြစ်သတည်း။

* လူသည်သာလျှင်၊ မြတ်ဆုံးပင်ဟု
ရှင်တော်ဘုရား ဟောခဲ့သား။

* လူသည်သာပင်၊ ဓိကရှင်ဟု
ထင်မှတ်ပြုကြ၊ ပြောဆိုကြလည်း
သင်လည်းလူသား၊ သင့်စွမ်းအားဖြင့်
ရန်ပွားလေအောင်၊ သင်လုပ်ဆောင်လဲ
လုပ်ဆောင်မသင့်၊ စိတ်ကိုချင့်ရန်
ကျင့်ကြံနေထိုင်၊ သင်လုပ်ကိုင်လော့။

* သင့်သတ္တိအား၊ စွမ်းပကားကို
မျှားကျိုးဆောင်ရွက်၊ ကောင်းသည့်ဘက်တွင်
တာဝန်ကျေအောင်၊ သင်လုပ်ဆောင်လော့။

* မလျော့အားမာန်၊ ဇွဲစိတ်သန်ဖြင့်
အများနှင့်သင်၊ သင်နှင့်အများ
အကျိုးပွားရန်၊ သင်ကျင့်ကြံလော့။

* သို့မှသင်သည်၊ ဤလူ့ပြည်တွင်
လူစင်စစ်ဖြစ်၊ လူ့စနစ်နှင့်
လူ့ကျင့်ဝတ်ကျေ၊ လူ့ဖြစ်ပေမည်
လူသည်လူသာ မဟုတ်ပါ။

* လ,နှစ်ချောင်းငင်
လူ,ဖြစ်လျှင်
အသင်ဘာကြောင့် မိုက်မည်နည်း။ ။

မောင်မိုးဆောင်း (သံလွင်မြေ)

မွန်အမျိုးသားဝတ်စုံ

● ဗညားအောင်မိုး ●

ကျွန်ုပ်တို့ မွန်လူမျိုး၏ ကိုယ်ပိုင်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အခြေခိုင်ခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း ထောင်ချီ၍ ကြာခဲ့ပေပြီ။ မွန်လူမျိုးတို့၏ သမိုင်းရှေးပိုင်းတွင် မွန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကို မည်သူ၏ စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကမှ မလွှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့။ စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုသည် မွန်လူမျိုးတွင် တင့်တယ်လွတ်လပ်စွာ တိုးတက်ခဲ့၏။ ထိုမျှပင် မကသေးပေ။ မွန်လူမျိုးနှင့် နီးစပ်ရင်းနှီးသော အခြား ညီအကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ စာပေ ယဉ်ကျေးမှု တိုးတက်ရေး အတွက် အထောက်အကူ ပြုပေးခဲ့သည်။

သို့သော် ကျဉ်းမြောင်းသော လူမျိုးရေး ဝါဒီ-ပဒေသရာဇ် မင်းကြမ်းတို့ ဓါးမိုးအုပ်စိုးသော ခေတ်နှင့် နယ်ချဲ့တို့၏ လက်အောက်သို့ ရောက်ရသော ခေတ်တို့တွင် မွန်အမျိုးသားတို့၏ စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုသည် လွှမ်းမိုး နှောက်ယှက်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။

သို့နှင့်ပင် မွန် ယဉ်ကျေးမှု၏ အရေးကြီးသော အစိတ်အပိုင်း တခုဖြစ်သော မွန်တို့၏ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုသည် မေ့မှိန်သွားသည့် အခြေသို့ ရောက်ခဲ့ရသည်။

တာဝန်သိသော မွန် တောင်သူလယ်သမား အလုပ်သမား ဆင်းရဲသားများ၏ ဇွဲရှိရှိ ထိန်းသိမ်းခဲ့မှု ကြောင့် လုံးဝ ပျောက်ကွယ်သွားသည့် အခြေသို့ မရောက်ခဲ့ပေ။

မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် ပိုင်းတွင် မွန်ဒေသမှ ယက္ကန်း လုပ်ငန်းရှင်များသည် စီးပွားရေး အမြင်ဖြင့် ပိုမို တွင်ကျယ်စွာ ရောင်းချနိုင်သော မြန်မာ အဝတ် အထည်ကိုသာ ယက်လုပ်ကြပြီး မွန်အမျိုးသား တို့၏ ဝတ်စား ဆင်ယင်မှု

အမျိုးသားဝတ်စုံအတွက် ရင်နှီးစွာ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးနေကြစဉ်။

ကို လျစ်လျူရှုခဲ့ကြသည်။ ရာမညတိုင်းသားများသည်လည်း လွယ်ကူစွာရနိုင်သော မြန်မာအဝတ်အထည်များကိုသာ ဝယ်ယူသုံးစွဲကြသဖြင့် မွန်တို့၏ အဝတ်အထည်များကို ပိုမို၍ အဝတ်နည်းလာကြသည်။

ယခုအခါ အမျိုးသားဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်ရန် လိုအပ်လာသည့် အခါတွင် မည်သည့်ဝတ်စုံကို ဝတ်ရမည်ကိုပင် မဝေခွဲနိုင်သော အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိခဲ့လေသည်။ တစုံတခုသော အခမ်း အနားတွင် ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသား ညီအကိုများနှင့် အတူ မိမိတို့ အမှတ်အသား ပြုသောဝတ်စုံကို မဝတ်ဆင်နိုင်သော အခြေသို့ ရောက်ခဲ့၏။ လူမျိုးတိုင်းတွင် မိမိတို့၏ ယဉ်ကျေးမှု ရိုးရာ ဓလေ့ထုံးစံမှ ဆင်းသက်ပေါက်ဖွားလာသော အမျိုးသားဝတ်စုံများ ရှိကြလေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် လူမျိုးစုံ တက်ရောက်သော အခမ်းအနား ပွဲများတွင် ယင်းတို့၏ ဝတ်စုံများကိုကြည့်ပြီး၊ မည်သူသည် မည်သည့် လူမျိုးဖြစ်သည်ကို ခွဲခြား သိနိုင်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် လူမျိုးတမျိုး၏ အမျိုးသားဝတ်စုံသည် ယင်းလူမျိုး အတွက် အမှတ်အသားသင်္ကေတခုဖြစ်သည်ဟုဆိုလျှင်မှားမည် မဟုတ်ပေ။

ဤသို့ ခိုင်မာထင်ရှားသော အမျိုးသားဝတ်စုံ မရှိခြင်းကြောင့်ပင် တိုင်းရင်းသား ညီအကိုများ တွေ့ဆုံပွဲများတွင် မွန်လူမျိုးကိုခွဲခြားသိမြင်နိုင်ရန်မလွယ်ကူပေ။ မွန်လူမျိုးကို လူမြင်နဲကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ မွန်အမျိုးသားများအနေဖြင့် အခြားသော ညီအကိုမောင်ဘွား တိုင်းရင်းသားများ အကြားတွင် ကိုယ်ပိုင် အမျိုးသားဝတ်စုံကို မဝတ်ဆင် နိုင်သောကြောင့် ဟာဒယနှလုံး မရွှင်မပြုံးနိုင်သော အခြေအနေနဲ့ ကြုံတွေ့ ခဲ့သော ကြိမ်ဖန်ပေါင်းလည်းများလှပေပြီ။

ဤသို့သောအဖြစ်အပျက်ကိုတက္ကသိုလ်လောကတွင် အကြိမ်ကြိမ် ဆုံစည်းခဲ့ရ၏။ ကောလိပ်တက္ကသိုလ်များရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတိုင်းတွင် မိမိတို့တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆပ်ကော်မီတီများ ရှိကြ၏။ ကော်မီတီတခုနှင့်တခု တွေ့ဆုံပွဲများ၊ စုပေါင်း ကျင်းပသော ပွဲများရှိကြ၏။ (ဥပမာ ပြည်ထောင်စုနေ့ပွဲတော် တက္ကသိုလ် နှစ်ငါးဆယ်ပြည့် ရွှေရတုသဘင်ပွဲတော်) ဤသို့သောပွဲများတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများသည် အခြား ညီအကို တိုင်းရင်းသားများ နည်းတူ မိမိတို့ဝတ်စုံကို မဝတ်ဆင်နိုင် ခဲ့ပေ။ အမျိုးသား ဝတ်စုံ မရေရာသောကြောင့် အချို့သော ပွဲများကို ပါဝင်မဆင်နွှဲနိုင်သော အခြေ သို့ ရောက်ခဲ့၏။ (ဥပမာ ၁၉၇၁ ခုနှစ်ရန်ကုန် တက္ကသိုလ် ပြည်ထောင်စုအလံ သယ်ပွဲ)

အမျိုးသမီးဝတ်စုံအတွက်လည်း ဤနှယ် ဆွေး နွေးခဲ့ကြသည်။

ထို မပြည့်စုံ မှု ကြောင့် ရင်ဆိုင် ရ သော အခက် အခဲ

အတွေ့အကြုံများကို သိသော မွန်အမျိုးသားများသည်
၎င်း၊ မွန်အမျိုးသားဝတ်စုံကို ရှိစေလိုသည့် မွန်ရဟန်း
သံဃာတော် များသည်၎င်း၊ အထက်တန်း ကျောင်း
များမှ ကျောင်းသူကျောင်းသားများနှင့် ရပ်ရွာဒေသ
အနှံ့အပြားမှ မွန်လူငယ်လူလတ်များသည်၎င်း၊ မွန်အ
မျိုးသားဝတ်စုံ ဖြစ်မြောက်လာအောင် ဖန်တီးပေးရန်
တက္ကသိုလ်မွန်ကျောင်းသူကျောင်းသားများသို့ စာနှင့်
တဖုံ၊ လူနှင့် တမျိုး၊ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ တောင်းဆိုလာ
ကြသည်။ ယင်းတို့၏တောင်းဆိုမှုကိုလွန်ခဲ့သောနှစ်က
ထုတ်ဝေလိုက်သော တက္ကသိုလ်များ ရန်ကုန် မွန်မဂ္ဂ
ဇင်းတွင် ဆောင်းပါး အဖြစ်၎င်း၊ ကဗျာအဖြစ်၎င်း။
ပါရှိသည်ကိုတွေ့ရပေမည်။ ညီအကိုမောင်ဘွား တိုင်း
ရင်းသားများနည်းတူ အမျိုးသားဝတ်စုံကို ဝင့်ကြွား
စွာ မဝတ်ဆင်နိုင်၍ စိတ်ထိခိုက်နေသော တက္ကသိုလ်
ကောလိပ်ပေါင်းစုံမှ မွန်ကျောင်းသူကျောင်းသားများ
အဖို့ မွန်တမျိုးသားလုံး၏ဆန္ဒကို သိရှိလာသောအခါ
အထူးအားတက်မိပါသည်။ မွန်အမျိုးသားဝတ်စုံတခု
ပေါ်ပေါက်လာရန်အတွက် ကြိုးစားမည်ဟု သံဒိဋ္ဌာန်
ချကြ၏။ စိတ်ထက်သန်သူမွန်ကျောင်းသူကျောင်းသား
များသည် အချင်းချင်းတွေ့ဆုံကြလေတိုင်းမွန်လူမျိုးတို့
၏ ဝတ်စားဆင်ယင်မှု အကြောင်းကို ဆွေးနွေးကြ၏။
နည်းလမ်းများရှာဖွေကြ၊ ကျောင်းပိတ်ရက်၌ မိဘရပ်
ရွာနေကို ရောက်လေတိုင်း မွန် ဝတ်စား ဆင်ယင်မှုကို
စေ့စေ့ စပ်စပ် လေ့လာကြ၏။ မွန် လူကြီးများ၊
ရဟန်း သံဃာတော်များထံမှ မေးမြန်း လေ့လာကြ
၏။ အချင်းချင်း ဆုံစည်းမိသောအခါတွင် မွန်ဝတ်
စုံကို မည်သို့ သတ်မှတ်လျှင် ကောင်းမည်ကို ဆွေး
နွေးကြ၏။ ဤသို့ဖြင့် မျက်မြင် အထောက်အထား
ပစ္စည်းများမရှိလျှင် မလွယ်ကူကြောင်း သိလာကြ၏။

တဖန် အထောက်အထား ပစ္စည်းများ ရရှိသော်
ကောလိပ်တက္ကသိုလ်များရှိ မွန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေး
မှုဆပ်ကော်မတီများမှ သတ်မှတ် ဖေါ်ထုတ်မည်ဟု
စဉ်းစားကြပြန်သည်။ သို့သော် ဤသို့ လုပ်ဆောင်ပါ
မူ စိတ်ပါဝင်စားသူ မွန် အမျိုးသားတိုင်း ပါဝင်နိုင်
သောအခွင့်အရေး နည်းပါးသွားပေမည်။ ဤသို့ဖြင့်
ကျွန်ုပ်တို့ ပြည်ထောင်စုတွင် တိုင်းရင်းသားများသည်
မိမိတို့ စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်
ဖေါ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေး ရှိသည်နှင့် အညီ အမျိုး
သားဝတ်စုံ ထုတ်ဖေါ် ဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မီတီကို
၁၉၇၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၁ ရက် စနေနေ့တွင် ရွှေ
တိဂုံဘုရားလမ်း မွန် ပိဋကတ်တိုက်တွင် ကောလိပ်
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသူကျောင်းသားများ၊ ကျောင်း
သားဟောင်းများ ဦးစီး၍ ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

မွန်အမျိုးသားဝတ်စုံ ထုတ်ဖေါ် ဖြစ်မြောက်ရေး
ကော်မီတီတွင် ပါဝင်သူများသည် အများအားဖြင့်
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မော်လမြိုင်ကောလိပ်၊ မန္တလေး
တက္ကသိုလ်၊ တောင်ကြီးကောလိပ်မှ မွန်ကျောင်းသူ
ကျောင်းသားများ၊ တက္ကသိုလ်များမှ ဘွဲ့ရပြီးသော
မွန်ကျောင်းသူ ကျောင်းသား ဟောင်းများ၊ ရန်ကုန်
တက္ကသိုလ်မှ ဆရာ၊ ဆရာမများ ဖြစ်ကြ၏။ ကျန်ရှိ
သော ကော်မီတီဝင် များမှာ စိတ်ပါဝင်စားသော
အထက်တန်း ကျောင်းသားများ၊ မွန် လူငယ်
လူလတ်ပိုင်းများပင် ဖြစ်၏။ ထိုကော်မီတီ၏ ရည်ရွယ်
ချက်မှာ မွန်အမျိုးသားဝတ်စုံ တိတိကျကျ မားမား
မတ်မတ် ပေါ်ထွက်လာရန် ဖြစ်၏။

ထိုကော်မီတီကို ဖွဲ့စည်းလိုက်သောနေ့ (၂၁-၈-
၇၁) တွင် မွန်ပိဋကတ်တိုက်၌ ပထမအကြိမ် အ
စည်းဝေး ခေါ်ယူသည်။ ယင်းအစည်းဝေးတွင်....

(၁) မွန်အမျိုးသားများ၏ ရှေးဟောင်းအဝတ်
အစားနှင့် ယနေ့အဝတ်အစားများကို အထောက်
အထား ပစ္စည်းများအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ရန် မွန်ဒေသ
နယ်စုံသို့ သွား၍ စုဆောင်းရန်။

(၂) မွန်ဒေသသို့ ရောက်ရာတွင် တွေ့ရှိသော
ပစ္စည်းများ၏ အကြောင်းအရာကို သိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်
များထံတွင် မေးမြန်းလေ့လာရန်။

(၃) မွန်တို့၏ ဝတ်စား ဆင်ယင်မှု အကြောင်း
နှင့် ပတ်သက်၍ သိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဆွေး
နွေးရန်။

(၄) ၅-၉-၇၁ ရက်နေ့တွင် မွန်ပိဋကတ်တိုက်
၌ ပြန်လည်အစည်းဝေးခေါ်ပြီး အတွေ့အကြုံနှင့် ရရှိ
လာသော ပစ္စည်းများ အကြောင်းကို အချင်းချင်း
ဆွေးနွေးကြရန်။

(၅) ထိုနေ့မှာပင် အတွေ့အကြုံ အကြားအမြင်
ဗဟုသုတများ၊ အထောက်ပစ္စည်းပေါ်မှ လေ့လာ၍
ရရှိသော အဖြေများကို ပေါင်းစပ်ပြီး မွန်အမျိုးသား

ဝတ်စုံ ပုံသဏ္ဌာန် အဆင် အကွက် များကို အကြမ်း သဘော ရွေးချယ်သတ်မှတ်ရန်။

(၆) တဖန် ၁၂-၉-၇၁ ရက်နေ့ (တနင်္ဂနွေနေ့) တွင် စိတ်ပါဝင်စားကြသော မွန်လူကြီးများ၊ လူငယ် လူလတ်များ၊ ရဟန်း သံဃာတော်များ၊ တက္ကသိုလ်များ အသီးသီးမှ ဆရာ - ဆရာမ၊ ကျောင်းသူ- ကျောင်းသား များကို ဖိတ်ခေါ်ပြီး မွန်အမျိုးသား ဝတ်စုံကို သတ်မှတ် အတည်ပြုနိုင်ရန်အတွက် ကျယ်ပြန့်သော ဆွေးနွေးပွဲတရပ် ကျင်းပ ပေးရန်။

အတည်ပြုသတ်မှတ်ကြသည့် အမျိုးသားဝတ်စုံ။

အစရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်တို့ကို ၂၁-၈-၇၁ အစည်းအဝေးတွင် ကော်မီတီက ချမှတ်လိုက်သည်။

အထက်ပါ လုပ်ငန်းစဉ်အတိုင်း မွန် အမျိုးသား ဝတ်စုံ ထုတ်ဖော် ဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မီတီသည် အဖွဲ့ခွဲများကို တာဝန်ခွဲဝေ၍ မွန် နယ်စုံသို့ ဆင်းခဲ့သည်။ ကော်မီတီဝင်များသည် တာဝန်ကျေပြွန်စွာ ရန်ကုန်၊ မော်လမြိုင်၊ ပဲခူး၊ ပေါင်မြို့နယ်၊ ချောင်းဆုံမြို့နယ်၊ မုဒုံမြို့နယ်၊ သံဖြူဇရပ်မြို့နယ်၊ ရေးမြို့နယ်၊ ကျိုက်မရောမြို့နယ်၊ ကော်သူးလေပြည်နယ်မှ ပစ္စည်း အထောက်အထားများနှင့် မွန်လူကြီး လူငယ်များထံမှ ဆည်းပူးလေ့လာခဲ့သော အကြားအမြင် ဗဟုသုတများကို ရရှိခဲ့လေသည်။

ကော်မီတီဝင်များ၏ ကြိုးပမ်းမှု၊ မွန်အမျိုးသားတို့၏ စိတ်ပါဝင်းစားစွာ ကူညီမှုများကြောင့်၊ ရှေးမွန်အဝတ်အထည် ပစ္စည်းများဖြစ်သော ရိုးရာနတ်ဝတ်နတ်စားများ၊ ရှေးမွန်အမျိုးသမီး၊ ထမီ၊ အင်္ကျီ၊ ရှေးမွန်အမျိုးသား တိုက်ပုံအင်္ကျီများအပြင် ရှေးခေတ်မွန် အမျိုးသမီးများ သုံးခဲ့သော ပုဝါများကိုလည်း ရခဲ့သည်။ ယခုခေတ် မွန် နယ်ဒေသအများအပြား မွန်နှစ်နံစပ်လုံ ချည်ထမီများ အမြောက်အမြား ရရှိခဲ့သည်။ ထို့ပြင် မွန်တို့၏ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုကို အထောက်အထားပြုနိုင်သော ဓါတ်ပုံများကိုလည်း ရရှိခဲ့သည်။

ဤသို့ စုဆောင်းပြီးနောက် စက်တင်သာလ ၅ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် မွန်ပိဋကတ်တိုက်၌ ဒုတိယအကြိမ် ကော်မီတီ အစည်းအဝေးကို ခေါ်ယူသည်။ ထိုအစည်းဝေးတွင် ကော်မီတီဝင်များအဖြစ်၊ စိတ်ဝင်စားဘူး လေ့လာသူများလည်း တက်ရောက်ကြသည်။

ထိုအစည်းဝေးတွင် ကော်မီတီဝင်များသည် အတွေ့အကြုံ အကြားမြင်များကို ရှင်းလင်း တင်ပြကြသည်။ ရရှိလာသော၊ ရှေးခေတ်-ယခုခေတ်မွန်တို့၏ အဝတ်အစားနှင့် ဓါတ်ပုံများကို လေ့လာဆွေးနွေးကြသည်။ ရှေးခေတ်ယခုခေတ် မွန်လုံချည် ထမီများကို သုတေသန ပြုလုပ်ရာတွင် အနီရောင်သည် အပေါ်လွင်ဆုံးအရောင် (အမိက လွှမ်းမိုးနေသော အရောင်) ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရ၏။ လုံချည်တွင် အနီရောင်ခံပေါ်တွင် အဖြူရောင်အစင်းဖြင့် အကွက်များ

ဖေါ်ထားခြင်း နှင့် ထမီတွင် အနီရောင်ခံပေါ်တွင် အနက်ရောင် အစင်းများဖြင့် အကွက်ဖေါ်ထားသည် ကို တွေ့ရသည်။

မွန်တို့၏ လုံချည်ထမီများတွင် အခြား တိုင်းရင်း သားများ၏ လုံချည်ထမီနှင့်မတူ ထူးခြားကွဲပြားသော အချက်လက်များလည်း တွေ့ရ၏။ ဥပမာ ယခုခေတ် နယ်စုံမွန်လုံချည်များသည် အထက်အဖြူရောင် အနား ၏ အောက်ဘက်တွင် တလက်မခွဲခန့်ရှိသော အနီ ရောင်အနားကြီးတခုနှင့် အောက်အဖြူအနား၏ အ ထက်ဘက်တွင် အလားတူ အနီရောင်အနားကြီးတခု ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

ယခုခေတ် ထမီ အကွက်အစင်းဟန်သည် လုံ ချည်နှင့်ဆင်သော်လည်း၊ ရှေးခေတ် မွန်ထမီများတွင် ထူးခြားကွဲပြားသော အချက်များကို တွေ့ရှိရ ပြန် သည်။ ဥပမာ (၁) ထမီတွင် ထက်ဆင့်သည် တပေ မျှကျယ်ခြင်း၊ (၂) နှစ်နံစပ် ဖြစ်၍ အောက်အနံနှင့် အထက်အနံ၏ အကွက် အစင်းသည် သဘောချင်း မတူညီကြ၊ (၃) အထက်အနံတွင် အနီရောင်ခံ ပေါ်တွင် အနက်ရောင်စင်းဖြင့် အကွက်ဆင် တမျိုး မျိုးကို ယက်လုပ်ထားသော်လည်း အောက်အနံ၏ အထက်ပိုင်း ၆ လက်မခန့်သည် အရောင်အမျိုးမျိုး ဖြင့် ပတ်လည် အစင်းများ ဖေါ်ထားခြင်း၊ (၄) ပတ်လည် အစင်း၏ အောက်ဘက်တွင် အထက်အနံ ၏ အခံရောင်ဖြစ်သော အနီရောင်မြောင် အောက် နားအပြားကြီး ရှိခြင်း။

ဆက်လက်၍ လေ့လာ ဆွေးနွေးခြင်းကြောင့် ရှေးခေတ်တွင် မွန်အမျိုးသားတို့ ရှပ်အင်္ကျီကိုလက်ခံ မဝတ်ဆင်မီတွင် တိုက်ပုံနှင့်ဆင်သော အင်္ကျီတမျိုး ကိုဝတ်ဆင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုအင်္ကျီ၏ လက် သည် တိုက်ပုံ၏ လက်ကဲ့သို့ပွကျယ်၍ အဆုံးလက် ကောက်ဝတ်တွင် တိုက်ပုံမှာကဲ့သို့ လက်ခေါက် ထားခြင်းမရှိပေ။ လည်ပင်းတွင် ယနေ့ခေတ် စတစ် ကော်လာ တို့ကဲ့သို့ ဝတ်ဆင်ကြရာ အထက်သို့ ထောင်နေသော ကော်လာတိုတခုရှိ၏။ ယင်းအင်္ကျီ ကို ဝတ်ဆင်ရာတွင် **ယနေ့** တိုက်ပုံအင်္ကျီများကဲ့သို့ ကြယ်သီးမတတ် ရင်ဖွင့်ဝတ်ဆင်၍ မရသဖြင့် အမြဲ တစေ ကြိုးချည်၍ စိထားရ၏။ ယင်း တိုက်ပုံတွင် အောက်အိတ် နှစ်လုံးသာ ပါသည်။

တဖန် မွန်တို့တိုက်ပုံဝတ်ဆင်သော ခေတ်သို့ ရောက်သော် တိုက်ပုံကိုမွန်တို့က မြန်မာအမျိုးသား ကဲ့သို့ ပင်နီစဖျင်ဖြင့် ချုပ်ဝတ်သည်ကို မတွေ့ရပေ။ အဖြူရောင်ပေါ်တွင် အရောင်အမျိုးမျိုးရှိသော အစင်း ကြောင်းငယ်ကလေးဖြင့် လေးထောင့်ကွက်ကြီး ဖေါ် ထားသော မွန်တို့ကိုယ်တိုင် လက်ယက်အထည်ဖြင့် ချုပ်ဝတ်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ယင်း တိုက်ပုံတွင် ရင်ဖုံးပါ၍ ထိုးကြယ်သီးအစား ကြိုးဖြင့် ချည်နှောင် ခြင်း၊ ကြောချုပ်ရိုးအောက်၏ အဆုံးနှင့် ဘယ်ညာ

အတည်ပြုသတ်မှတ်ကြသည့် အမျိုးသမီး ဝတ်စုံ။

ဂျိုင်းအောက်ချုပ်ရိုး၏ အောက်အဆုံးတွင် တလက်မခန့်ခွဲထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ယနေ့ မွန်တိုက်ပုံသည် မြန်မာတိုက်ပုံ နှင့် တူညီသော်လည်း အရောင်ကိုမူ၊ ရရာ အရောင်ဖြင့် ချုပ်ကြ၏။ ထူးခြားချက်မှာ ယနေ့တိုင် မြန်မာတို့ဝတ်ဆင်သော ပင်နီကို ခုံမင်စွာ မဝတ်ဆင်ကြ။

မွန်အမျိုးသမီးဝတ်စုံများကို လေ့လာသောအခါ ရှေးခေတ်မှ ယခုခေတ်အထိ အများဆုံး အဖြူရောင်ကိုဝတ်ဆင်ကြ၏။ ယနေ့ မွန်အမျိုးသမီး၏ အင်္ကျီသည် မြန်မာအမျိုးသမီးအင်္ကျီနှင့် တူသော်လည်း ရှေးခေတ်ကမွန်အမျိုးသ္မီးအင်္ကျီမှာမူ ကွဲပြားခြားနားမှု ရှိသည်ကို တွေ့ရ၏။ ရှေးခေတ် အင်္ကျီသည် အဖြူရောင်ဖြစ်ပြီး၊ ရင်ခွဲမဟုတ်ဘဲ ခေါင်းမှစွပ်၍ ဝတ်ဆင်ရ၏။ လည်ပိုက်သည် (**V**) ပုံသဏ္ဍာန် ညောင်ရွက် လည်ပင်းပိုက်သည် (**ကံသ္ဂဇြ**) ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကြယ်သီးနှင့် ချည်စရာ ကြိုးများ မလိုချေ။ ကရင်အမျိုးသ္မီးအင်္ကျီများကဲ့သို့ အစင်းကြောင်း ဖေါ်ထားခြင်းမရှိချေ။ လက်မှာ လက်ရှည်ဖြစ်၏။

ယင်းသို့ တွေ့ရှိချက်များကို စုပေါင်းညှိနှိုင်းပြီး ထိုနေ့မှာပင် ရိုးရာဝတ်စားဆင်ယင်မှုကို အခြေခံ၍ နယ်စုံ၊ ခေတ်စုံမှ အဓိက တူညီချက်များပေါ်တွင် မူတည်၍ တမျိုးသားလုံး လူတန်းစားမရွေး ဝတ်ဆင်နိုင်ရန် တန်ဘိုး မကြီးလွန်းသော ခေတ်မှီ၍ မွန်အမျိုးသားတို့ လက်ခံနိုင်သော မွန်အမျိုးသားဝတ်စုံကို ကော်မီတီဝင်များနှင့် လေ့လာတက်ရောက်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်များက အစမ်းသဘောဖြင့် ရွေးချယ်သတ်မှတ်ကြသည်။

တဖန် ၁၂-၉-၇၁ (တနင်္ဂနွေနေ့) တွင် ကော်မီတီဝင်နှင့် စိတ်ပါဝင်စားသူများ တက်ရောက်သည့် ကျယ်ပြန့်သော အစည်းဝေး တရပ်ကို မွန်ပိဋကတ်တိုက်တွင် ကျင်းပပြန်၏။ ယင်း အစည်းဝေးတွင် ရဟန်း သံဃာတော်များ၊ မွန်လူကြီးများ၊ တက္ကသိုလ်ကောလိပ်ပေါင်းစုံ မွန်ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ၊ ဆရာ- ဆရာမများနှင့် စိတ်ပါဝင်စားသူ မွန်လူကြီး၊ လူငယ် လူသတ်များ တက်ရောက် ကြသည်။ ထိုအစည်းဝေးတွင် ရှာဖွေ ရရှိလာသော သက်သေခံပစ္စည်းနှင့် ရှေးခေတ်နှင့် ယခုခေတ် ဝတ်စားဆင်ယင်မှုကို ဆွေးနွေးတင်ပြကြပြန်သည်။ ကော်မီတီက အစမ်းသဘောဖြင့် ရွေးချယ် သတ်မှတ် လိုက်သော ဝတ်စုံကို တက်ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အများက လက်ခံကြ၏။ သို့သော် အစမ်းသဘောဖြင့် သတ်မှတ်ထားသော အမျိုးသား တိုက်ပုံ၏ ပုံသဏ္ဍာန်ကို မကန့်ကွက်လိုသော်လည်းအသွေးအရောင်ကိုမူရဟန်းသံဃာတော်များနှင့် မွန်လူကြီးများက ကန့်ကွက်ကြ၏။ ကန့်ကွက်ချက်မှာ သတ်မှတ်ထားသော အနက်သည် မွန်တို့၏ အယူအဆအရ၊ အမင်္ဂလာရောင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ရှေး မွန်တိုက်ပုံကဲ့သို့ အဖြူရောင် တွင် အနီရောင် စင်းဖြင့် လေးထောင့်အကွက်ကြီး ဖေါ်ထားသော အစဖြင့် ချုပ်လုပ်ဝတ်ဆင်ရန် သဘောတူကြသည်။

ထိုနေ့ အစည်းအဝေးတွင် နောက်ဆုံး အတည်ပြုသတ်မှတ်လိုက်သော အမျိုးသား ဝတ်စုံမှာ....

"မွန်အမျိုးသားဝတ်စုံ"

အင်္ကျီ - အတွင်း ရှပ်အင်္ကျီယူပြီး အပြင်တိုက်ပုံအတွက်....

၁။ အဖြူရောင် ပေါ်တွင် အနီတ ကြောင်း တလက်မ အကွက်။

၂။ လည်တွင် လက်မဝက်ခန့် ဗျက်ချုပ်မည်။

၃။ လက်ကို မခေါက်သိမ်းဘဲဆန့်ထားသည်။

၄။ အောက်အိတ် (၂) လုံးသာ ပါမည်။

၅။ ကြိုးလေးချောင်း တပ်မည်။ (အင်္ကျီတွင် ၂ လက်မရှိပြီး ၃ လက်မကိုချိရန် အသုံးပြုမည်)။

၆။ လျှာမပါချေ။

လုံချည်-

၁။ အနီရောင်ခံမည်။

၂။ အဖြူအကွက်ဖေါ်မည်။

၃။ အောက်အဆုံး အနားအဖြူ ၁/၄လက်မ

၄။ နံပါတ် (၃)အနား၏ အပေါ်တွင် အနီကွက် တလက်မခွဲခန့် ပတ်ထားမည်။

၅။ အလယ်တွင် နှစ်နံစပ် သဘော ဆောင်ရန် အောက် အနားအဖြူစင်း လက်မ ဝက်ခန့် ပတ်ထားမည်။

"မွန်အမျိုးသမီးဝတ်စုံ"

အင်္ကျီ - ၅-၉-၇၁ နေ့ အစည်းအဝေးမှ ပဏာမ ရွေးချယ်ခဲ့သည့်အတိုင်း....

၁။ အဖြူရောင်

၂။ V ပွဲ ပုံသဏ္ဌာန် လည်ပိုက် (**ကံသူဖြူ**)

၃။ ရင်စေ့

၄။ ကြိုး ၅ ချောင်းတပ်ရန်

၅။ လက်ရှည်

၆။ အောက်အနားအနည်းငယ်ပိုရှည်ရန်

ထမီ-

၁။ အနီရောင်ခံ

၂။ ကြက်ခြေခတ်အနက်ကွက်

၃။ ရောင်စုံအစင်းပတ် ၆ လက်မ

၄။ အနီနှင့် အဖြူရောယှက်ထားသော ပြောင် ၁၅ လက်မ အောက်ဆုံးအနား

၅။ (အနီခံ အနက်ကွက် ၂၁လက်မ၊ ရောင်စုံအစင်း ၆ လက်မ၊ အနီဖြူရောင်ပြောင် ၁၅ လက်မ = စုစုပေါင်း ၄၂ လက်မ)

၆။ ထက်ဆင့်။

အထက်ပါ အတိုင်း မွန် အမျိုးသားဝတ်စုံကို အစည်းဝေးတက်သူအားလုံးက သတ်မှတ် အတည်ပြုပြီး အစည်းအဝေးကို အောင်မြင်စွာ ရုပ်သိမ်းခဲ့၏။

ယင်းသို့ ၁၂-၉-၇၁ ရက်နေ့တွင် ကော်မီတီနှင့် စိတ်ပါဝင်စားသူများ သတ်မှတ် လိုက်သော အမျိုးသားဝတ်စုံကို ရန်ကုန် မန္တလေး၊ မော်လမြိုင်၊ တောင်ကြီး၊ တက္ကသိုလ် ကောလိပ်များမှ မွန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆပ်ကော်မီတီများက လက်ခံ၍ စတင် ဝတ်ဆင်နေကြပြီ။ ၁၀-၁၀-၇၁ တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်များ မွန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆပ်ကော်မီတီက ကျင်းပသော မွန်မောင်မယ်သစ်လွင်ကြိုဆိုပွဲ အခမ်း အနားတွင် စတင်ဝတ်ဆင်ကြပေပြီ။ ယင်းကြိုဆိုပွဲတွင် အမျိုးသားဝတ်စုံကို ဝင့်ကြွားစွာဝတ်ဆင်ပြီး၊ မွန်အမျိုးသား ဝတ်စုံကို ထိန်းသိမ်းဝတ်ဆင်ရန် တိုက်တွန်းသော ဝတ်စုံတေးသီချင်းကို မြူးတူး ပျော်ရွှင်စွာ သီဆိုကြသည်။ ၁၂-၁၀-၇၁ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်သို့ ရောက်လာသော ကမ္ဘာလှည့်ဂျပန်လူငယ်များ ကြိုဆိုတွေ့ဆုံပွဲတွင် ယင်း သတ်မှတ်ထားသော ဝတ်စုံဖြင့် မွန်ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ သွားရောက် တွေ့ဆုံကြသည်။

၂၃-၁၀-၇၁ ရက်နေ့တွင် တက္ကသိုလ်တွင် ကျင်းပသော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် တိုင်းရင်းသား စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆပ်ကော်မီတီများပေါင်းစုံ၏ ကော်မီတီအမှုဆောင်များ မိတ်ဆက်ပွဲ အခမ်းအနားကို မွန်ကျောင်းသူ ကျောင်းသား၊ ဆရာ- ဆရာမများသည် အမျိုးသား ဝတ်စုံကို တင့်တယ်စွာ ဝတ်ဆင်နိုင်ခဲ့သည်။ ညီရင်း အကိုများနှင့် မိတ်ဆက်နိုင်ခဲ့သည်။ နောင်လာမည့် အခမ်းအနား များတွင်လည်း၊ ဤ အမျိုးသားဝတ်စုံနှင့် တက်ရောက်ရန် မွန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆပ်ကော်မီတီက ဆုံးဖြတ်ထားပြီး ဖြစ်၏။

မော်လမြိုင်ကောလိပ် မွန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆပ်ကော်မီတီသည် ရန်ကုန်နည်းတူ မွန်ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ ထိုဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်နေကြပေပြီး ဖြစ်သည်။

မန္တလေး-တောင်ကြီး တက္ကသိုလ် ကောလိပ်များမှ မွန်ကျောင်းသား ကျောင်းသူများလည်း အများနည်းတူ အကောင်အထည် ဖော်နေကြပေပြီ။

ရန်ကုန် တက္ကသိုလ် မွန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆပ်ကော်မီတီမှ ထုတ်ဝေသော ၁၉၇၂ နှစ် တက္ကသိုလ် မွန်ပြက္ခဒိန် တွင်လည်း ယင်းမွန်ဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်ထားသော မွန်ကျောင်းသူကျောင်းသားများ ၏ပုံကို ထည့်သွင်း ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် တက္ကသိုလ် များ အုပ်ချုပ်ရေးရုံးမှ ထုတ်ဝေသော တက္ကသိုလ် ပြက္ခဒိန်တွင် မွန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ကော်မီတီ၏ တာဝန်ဖြစ်သော ပြက္ခဒိန်၏ မျက်နှာဖုံး၌လည်း ၎င်း မွန်ဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်ထားသော မွန် အမျိုးသမီး တဦး၏ ယဉ်ကျေးမှု အကဟန်ဖြင့် ထည့်သွင်းခဲ့လေ သည်။

စိတ်ပါဝင်စားသော အထက်တန်း မွန်ကျောင်း သူ ကျောင်းသား များနှင့် မွန်လူကြီး၊ လူငယ်၊ လူ လတ်များကလဲ မွန် အမျိုးသား ဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင် နိုင်ရန် အထူးကြိုးစားနေကြပေပြီ။

၎င်းလှုပ်ရှားမှုတို့သည် ရေရာ ခိုင်မာသော အမျိုး သားဝတ်စုံမရှိသည့် မွန်အမျိုးသား အတွက် အမျိုး သားဝတ်စုံတစုံ မားမားမတ်မတ် ပေါ်ပေါက်လာ ရန် အလားအလာ ကောင်းပင် ဖြစ်၏။ တည်တန့် ခိုင်မြဲသော ဝတ်စုံပေါ်ပေါက်ခဲ့သော် မွန်တို့၏ ယဉ် ကျေးမှုတွင် ခင်တွယ်စရာ၊ မြတ်နိုးစရာ တခုတိုးလာ ပေမည်။ မွန် အမျိုးသားစိတ် ပိုမို မြင့်မားလာရန် အထောက်အကူတခု ပိုလာပေမည်။ ရှေးယခင်ကဝတ် စုံကြောင့် ပေါ်ပေါက် ခဲ့သော သောက စိတ်များ လည်း ကွယ်ပျောက်ကြရပေမည်။

မွန်အမျိုးသားထု တရပ်လုံးသည်လည်း တာဝန် သိသိနှင့် မွန်အမျိုးသားဝတ်စုံကို ကျယ်ပြန့်စွာ ဝတ် ဆင်လာရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မပျောက်ပျက်သွား အောင် ထိန်းသိမ်းခြင်းတို့သည်၊ ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာ ဂတ်ခေတ် မွန်အမျိုးသားအတွက် မည်မျှ တန်ဘိုးရှိ သည်။ အကျိုးရှိသည်ကို နားလည်ရန် အထူး လို အပ်လှပေသည်။ ။

ဗညားအောင်မိုး
(ဆေးတက္ကသိုလ်)

ကမာမြေမှ မွန်အလှ

- သာစွဋ္ဌာနေ၊ ကမာမြေတွင်
  အသွင်သဏ္ဍာန်၊ မျိုးရိုးမှန်၍
  ကြည်မွေ့ရွှင်ပျ၊ တိမ်စင်လသို့
  ဒေါသစိတ်များ၊ သိမထားဘဲ
  လိုက်လှဲခေါ်ယူ၊ စိတ်ကြည်ဖြူသည်
  မွန်လူမျိုးများ နေပါသည်။
- ရှင်ပြုအခါ၊ မင်္ဂလာတွင်
  ကေသာဆံစ၊ ဆံမြိတ်ချ၍
  ပျော်မွေ့ကြည်ရွှင်၊ အားသစ်ဝင်ကာ
  ရုပ်သွင်မြူးကြွ၊ ချောလုံမ၏
  အကတပင်တိုင်၊ တေးမဏ္ဍိုင်နှင့်
  ပိုင်နိုင်လှသည့် မွန်အက။
- မွန်တို့လုပ်ငန်း၊ ပြည့်တက်လမ်းတည့်။
- မွန်တို့ရိုးရာ၊ ပြည့်ရတနာတည့်။
- မွန်တို့အက၊ ပြည့်အလှတည့်။
- မွန်တို့နေမှု၊ အင်အားစုသည်
  ပြည်ထောင်စုသား၊ ရှမ်း,ကရင်များနှင့်
  ကယားပျိုဖြူ၊ ဝ,လားဟူနှင့်
  ကြည်ဖြူစိတ်ရင်း၊ ကချင်,ချင်းနှင့်
  ဂျင်းဖေါလှခေါင်၊ ရွှေပလောင်နှင့်
  များမြောင်ပြည်သား၊ ဗမာများ၏
  အင်အားသာလျှင် ဖြစ်ပါသည်။
- နိုင်ငံခြားဖြစ်၊ အမွေနှစ်ကို
  ထုတ်လှစ်ဖွေရှာ၊ မနေပါဘဲ
  ရိုးရာထုံးစံ၊ မွန့်ဟန်ပန်ကို
  နာခံတတ်သည့် လူမျိုးများ။
- ထို့ကြောင့်တမူ
  သူတို့ကြည်မွေ့၊ ထုံးဓလေ့နှင့်
  မမေ့နိုင်ပါ၊ မြတ်ရိုးရာအား
  အခါကြာရှည်၊ တည်ရှိလေဘို့
  တို့တွေသားချင်း၊ ဖော်တသင်းက
  ယိုင်းပင်း ထိန်းသိမ်းကြပါစို့။ ။

မြဝတ်လွှာ (ကမာမြေ)

ရာမညသားစစ် တေလင်္ဂနတိုင်းက မဖြစ်

မင်းမောင်တိုး

စာပေသည် လူမျိုး၏အသက်သွေးခဲ ဖြစ်သကဲ့သို့ သမိုင်းသည်လည်း မျိုးချစ်စိတ်ဓါတ်၏ မိခင်ဖြစ်သည်။ လူမျိုးတမျိုး၏ စာပေသည် တည်တံ့ခိုင်မြဲလျှင် ထိုလူမျိုး၏ ယဉ်ကျေးမှုသည်လည်း ခိုင်မြဲမည်။ ယင်း၏စာပေ တိုးတက် ကြီးပွားလျှင် ယဉ်ကျေးမှုသည် တိုးတက် ထွန်းကားမည်မှာ ရေမြင့်လျှင် ကြာမြင့်သကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ထိုလူမျိုး၏စာပေသည် ဆိတ်သုဉ်းစ ပြုလာလျှင်လည်း ယဉ်ကျေးမှုသည် ယိုယွင်းစ ပြုလာသည်မှာ ဓမ္မတာတည်း။ နောက်ဆုံး စာပေ ပျက်ပြုန်းလျှင် ယဉ်ကျေးမှုသည်လည်း ရှုံးချေတော့မည်။ ယဉ်ကျေးမှုရှုံးလျှင် လူမျိုးသည်လည်း ပျောက်ဆုံးရန် မခဲယဉ်းတော့ချေ။ အမှန်တကယ်အားဖြင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ စုစည်း သိမ်းထားခဲ့သော စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု တရပ်သည် မပျောက်ဆုံးစကောင်းချေ။ ဤသို့ ပျောက်ဆုံးသွားမည်ဆိုလျှင် ထိုလူမျိုးနှင့်တကွ ယဉ်ကျေးမှုကို မြတ်နိုးလိုသော ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသား တရပ်လုံး၏ ဆုံးရှုံးမှုတရပ်ဟု ဆိုရပေမည်။ ဤတွင် အဓိက တာဝန်ကျသည်မှာ ထိုလူမျိုး၏ တာဝန်ပင်ဖြစ်သည်၊ ဥစ္စာရင်လို ဥစ္စာရင်ခဲ့သဘောပင် ဖြစ်သည်။

သမိုင်းသည်လည်း အထက်ပါကဲ့သို့ပင်ဖြစ်သည်။ လူမျိုးတမျိုး၏ သမိုင်းကို ထိုလူမျိုးကမှ စိတ်ဝင်စား လေ့လာမှုမရှိလျှင် လူမျိုးအပေါ် ထားရှိအပ်သော စိတ်ထားသည် နည်းပါးမည်ဟု ထင်ပါသည်။ သမိုင်းကို လေ့လာလိုက်စားခြင်းအားဖြင့် မိမိတို့၏ လူမျိုးသည် သမိုင်းတွင် မည်သို့ အတက်အကျ ရှိသည်ကို လေ့လာ ခန့်မှန်းနိုင်မည်။ ကမ္ဘာနှင့်တကွ တခြားလူမျိုးတို့၏ သမိုင်းနှင့်လည်း ယှဉ်ပြီးလေ့လာနိုင်ပေသည်။

ဤတွင် သမိုင်း လေ့လာမှုနှင့်ပတ်သက်၍ တင်ပြလိုပါသည်။ သမိုင်းကို လေ့လာခြင်းအားဖြင့် မိမိလူမျိုးကို ချစ်ပါသည်ဆိုရာ၌ တခြားလူမျိုးကို မုန်းဖို့မဟုတ်ချေ။ သမိုင်းကိုလေ့လာရာ၌ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျသော (ဝါ) သိပ္ပံနည်းကျ သမိုင်း လေ့လာမှုသည် လိုအပ်ပေသည်။ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျသော သမိုင်းကိုလေ့လာနိုင်ရန် လူမျိုးရေး အစွဲအလန်းကို မထားရချေ။ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မှု၊ ဒေသစွဲများ၊ ဖက်လိုက်မှုများ မရှိအပ်ချေ။ အမြင်ကို အမြင်အတိုင်း၊ အရှိကိုအရှိအတိုင်း အမှန်ကို အမှန်အတိုင်းသာ တင်ပြအပ်ပါသည်။

ထို့အပြင် သမိုင်းသည် အတိတ်၏ဖြစ်ရပ်ကြောင်းမှန်ကိုရှာဖွေပြီး ကောက်ချက် ချရသော ပညာတရပ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည်။ သမိုင်း၏ ဖြစ်ရပ်မှန်ကို ရှာဖွေရာ၌ ကိုယ်တွေ့မျက်မြင်ရှိမှ မှန်ကန်ခြင်း(Theory of correspondent truth) အနေမျိုး တခုတည်းနှင့် စံထား၍မရချေ။ ဤအချက်ကိုလည်း ပယ်ထား၍မဖြစ်ချေ။ ထို့ပြင် သမိုင်း၏ဖြစ်ရပ် အချက်အလက်များသည် အကြောင်းအကျိုး ဆီလျော်မှု ရှိလျှင် မှန်ကန်ခြင်း (Theory of coherence truth) ကိုလည်း လက်ခံရပေမည်။ ဤသို့ ဆိုမှသာလျှင် မည်သည့်လူမျိုး၏ သမိုင်းမဆို ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျမည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။

ဤတွင် တချို့ သမိုင်းသုတေသီ အမည်ခံတို့သည် မွန်သမိုင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ထိပ်တန်းအင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာသတင်းစာများမှ နေပြီး တင်ပြသွားရာတွင် လူမျိုးရေးအစွဲအလန်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအစွဲအလန်းနှင့် မကင်းဘဲ တင်ပြသွားသည်မှာ လွန်စွာမှ ဝမ်းနည်းဘွယ်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤအချက်နှင့် တဆက်တည်းပင် လူမျိုးတမျိုး၏ စာပေယဉ်ကျေးမှု လုပ်ဆောင်ရာတွင် မွန်လူမျိုးတို့သည် မိမိတို့၏စာပေယဉ်ကျေးမှုအကြောင်းကိုပင် ဒေါ်ထုတ်လိုလျှင် အထက်အာဏာပိုင်များသို့ အစစ်ဆေးခံရန် အဆင့်ဆင့်တင်ပြရသည်။ ခွင့်ပြုချက်ရ

မှသာလျှင် လုပ်ဆောင်ခဲ့ရသည်။ ဤအချက်သည် လုပ်သင့် လုပ်ထိုက် လုပ်အပ်သောအချက်ဖြစ်သောကြောင့် ဆိုလျော်ပေသည်။ သို့သော် မွန်သမိုင်း(သတင်းစာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့သော ကိစ္စ)၊ မွန်လူမျိုး နှင့် ဒေသကို နောက်ခံထားသော ဝတ္ထုနှင့်တကွ စာနယ်ဇင်း များကို ဖော်ပြသော အခါ၌ မွန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကို ကိုယ်စားပြုသော အဖွဲ့အစည်းသို့ အစစ်ဆေးခံရန်မလိုဘဲ ပြည်သူလူထုသို့ တင်ပြနိုင်သည်မှာ မွန်လူမျိုးတို့၏ စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကို ကိုယ်စားပြုသော အဖွဲ့အစည်းတရပ်သည် မရှိလေလောဟု သံသယဖြစ်မိပါသည်။

ဤတွင် မွန်သမိုင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး တင်ပြခဲ့သော တချို့ သူတို့၏ မတင်မကျ ဖြစ်နေသော အချက်အလက်အချို့မှုကို ထပ်ဖြည့်သော သဘောအားဖြင့်သာ တင်ပြလိုပေသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်သည် သမိုင်းသုတေသီ တယောက်မဟုတ်ပါ။ သမိုင်းပညာရပ်ကို စိတ်ဝင်စားပြီး လေ့လာပညာယူနေဆဲ၊ သာမန်တယောက်မျှသာ ဖြစ်သည်။ ဤတင်ပြချက်သည် မွန်သမိုင်း တခုလုံးနှင့် စာလျှင် မုန်တိုင်းကြားမှ ငြီးတွားသံမျှလောက်သာ မြည်နိုင်သည်ဟု ယူဆမိပါသည်။

"မြန်မာပြည်တွင် ယဉ်ကျေးမှုကို စတွင်သူများကား ပျူများဖြစ်ကြသည်။ ထိုမှတပါး မွန်တို့သည် အိန္ဒိယမှ မြန်မာပြည် မော်ဇာမင်းပိုင် ကုသိမ်မြို့သို့ ရောက်လာ ခွင့်တောင်း နေထိုင်သည်မှာ ဘုရင်မမျက်ပလာလက်ထက် (အေဒီဂ၉၂-၉၁၉) ဖြစ်လေသည်။"ဟု ဆိုထားလေတည်။ အမှန် တကယ်အားဖြင့် မြန်မာပြည်တွင် ယဉ်ကျေးမှုကို စတွင်သူများကား ပျူလား၊ မွန်လားဆိုသည်ကို သမိုင်းသုတေသီများကသာ သိနိုင်သည်။ သို့သော် စာပေအရာ၌ မွန်တို့သည် မြန်မာတို့၏ ဆရာဖြစ်ကြောင်းကို သုတေသီများကပင် ဝန်ခံကြပေသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာ့ ယဉ်ကျေးမှုအပေါ်တွင် မွန်လူမျိုးတို့၏ ယဉ်ကျေးမှု ဩဇာမကင်းကြောင်းကို မည်သူမျှမငြင်းကွယ်နိုင်ချေ။

မွန်လူမျိုးတို့သည် အိန္ဒိယ ပြည်မှနေပြီး မြန်မာပြည်သို့ ရောက်လာကာ အခြေချသည်ဟု ဆိုပြန်သည်။ ဤအချက်သည် လုံးဝ အခြေအမြစ်မရှိပါ။ မွန်တို့သည် အိန္ဒိယအနွယ်များ ဖြစ်လေယောင်တင်ပြကြသည်မှာ လုံးဝမဟုတ်ပါ။ ဤအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ တင်ပြရသော် မွန် လူမျိုးတို့သည် အိန္ဒိယပြည်မှ ကူးလာသောသူများ မဟုတ်ချေ။ မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်းမှ ခမာ (ကမ္ဘောဒီးယား) တို့နှင့် အတူ မြောက်ဖက်မှ ဆင်းသက်လာသည်။ မွန်ခမာဘာသာအနွယ်ဝင်လူများ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် မွန်လူမျိုးတို့၏ နေရင်းဒေသမှာ မြောက်အရပ်ဖြစ်ပြီး အိန္ဒိယကဲ့သို့သော အနောက်အရပ်က မဟုတ်ချေ။ သို့သော် စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကိုမူ အိန္ဒိယပြည်မှ တဆင့် ရရှိသည်ဟုဝန်ခံရမည်။

အထက်ပါအချက်တို့ကို တင်ပြရလျှင် မည်သည့် လူမျိုးတွင်မဆို ယင်းလူမျိုးတို့၏ ကိုယ်ပိုင် ထုံးဓလေ့သည် ရှိကြစမြဲပင် ဖြစ်သည်။ ကိုယ်ပိုင် ထုံးဓလေ့တို့သည် တဖြည်းဖြည်း နှင့် အဆင့် မြင့်လာသော အခါ ကိုယ်ပိုင်ယဉ်ကျေးမှုသည် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ယဉ်ကျေးမှု၏ အခြေခံသည် ထုံးဓလေ့ပင်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မိမိ၏ ယဉ်ကျေးမှုကိုမြတ်နိုးလျှင် မိမိ၏ထုံးဓလေ့ကို ခင်တွယ်ရမည်။ ကျွန်တော်တို့သည် လူမျိုးတမျိုး၏ ထုံးဓလေ့ကို လေ့လာ ဆန်းစစ်ကြည့်သော အခါ ထိုလူမျိုးအဖို့ ဘာ့ကြောင့် ဤထုံးဓလေ့များကို လုပ်ဆောင်နေရသနည်း။ ဘာ့ကြောင့်လိုက်နာနေရသနည်း။ အရင်းအမြစ်ကို လိုက်ကြည့်သော အခါ ထိုဓလေ့တို့၏ နောက်ကြောင်းတွင် ယင်းလူမျိုး၏ အယူအဆရှိ၍သာဖြစ်ရမည်။ ယင်းလူမျိုး၏ သမိုင်းဆိုင်ရာအချက်အလက်များကြောင့်လည်း ထုံးဓလေ့များကို လုပ်ဆောင်ရခြင်း ဖြစ်သည်။

မွန်လူမျိုးတို့၏ ရိုးရာ ထုံးဓလေ့များကို လေ့လာမိသောအခါ အိမ်ဆောက်လုပ် နေထိုင်မှုနှင့် သင်္ဂြိုဟ်မြှုပ်နှံမှု ဓလေ့နှစ်ခုမျှကိုသာ တင်ပြလိုပေသည်။ မွန်လူမျိုးတို့သည် အများအားဖြင့် အိမ်တိုင်ရှည်များကိုသာ ဆောက်လုပ်သည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤအချက်သည် ခမာ(ကမ္ဘောဒီယား)တို့နှင့် တူပေသည်။ ထို့အပြင် အိမ်ကို အများအားဖြင့် မြောက်ဖက်သို့ လှည့်ထားသည်ကို တွေ့ရတတ်သည်။ ဤတွင် စောဒက တက်နိုင်သည်မှာ မွန်လူမျိုးတို့သည် မြန်မာပြည်တောင်ပိုင်း ပင်လယ်ကမ်းစပ်တွင် နေကြသဖြင့် အနောက်တောင် မုတ်သုန်ရာသီ၏ ဒဏ်ကို

ခံနိုင်ရန်အတွက် အိမ်များကို မြောက်ဖက်သို့ မျက်နှာမူပြီးလှည့်ထားသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ သို့သော် မွန်လူမျိုးတို့ခံယူသည်မှာ ဤအချက် တခုတည်းကြောင့် မဟုတ်ပေ။

ထို့ပြင် သဂြိုဟ်မြှုပ်နှံမှုနှင့် ပတ်လက်၍ ထုံးစလေ့ကို ကြည့်သောအခါ မွန်လူမျိုးတို့သည် လူသေအလောင်းကို မီးသဂြိုဟ်သော အခါ၌သော်၎င်း၊ မြေမြှုပ်သော အခါ၌ သော်၎င်း၊ ဦးခေါင်းပိုင်းကို မြောက်ဖက်သို့လှည့်ပြီး သဂြိုဟ်မြေမြှုပ်ကြသည်။ ဤဓလေ့ နှစ်ခုတွင် အဘယ့်ကြောင့် မြောက်ဖက်သို့ လှည့်ထားကြရ သနည်းဟု အရင်းအမြစ်ကို စုံစမ်းမေးကြည့်သောအခါ မွန်လူမျိုးတို့သည် မြောက်အရပ်ဖက်သို့ အိမ်ကိုလှည့်ထားသည်မှာ ဇာတိရပ်မြေကို မျှော်ခေါ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် သေသော်မှ ကိုယ့်မူရင်း ရပ်ဌာနကို ပြန်လည် သတိရစေခြင်းဖြင့် မြောက်ဖက်သို့ ဦးခေါင်းလှည့်ပြီး မြှုပ်နှံသဂြိုဟ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤအချက်များအရ ဆိုလျှင် မွန်လူမျိုးတို့သည် မြောက်အရပ်ဖက်မှ ဆင်းသက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုရမည်။ မွန်တို့သည် အိန္ဒိယပြည်မှ ဆင်းသက်သည်ဟူသော အယူအဆနှင့် သဘောချင်းမတိုက်ဆိုင်ဟု ဆိုရမည်။ ကျွန်တော့်အနေအားဖြင့် တင်ပြရသော် မည်သည့်လူမျိုးတွင်မဆို သူတို့၏လက်ခံထားသော ရိုးရာထုံးတမ်းဓလေ့စဉ်လာများ၏ နောက်ကြောင်းတွင် ယင်းလူမျိုးတို့၏ အတွေးအခေါ် အယူအဆနှင့် တကွ သမိုင်းကြောင်းသည်လည်း ပါဝင်ရမည်ဟု ယုံကြည်မိပါသည်။

ထို့ပြင် မွန်လူမျိုးတို့သည် တောလင်္ကနတိုင်းမှဆင်းသက်ပြီး မြန်မာပြည်ဖက်သို့ ရောက်လာသည့် လူမျိုးလည်း မဟုတ်ပါ။ သို့သော် မွန်လူမျိုးတို့သည် အိန္ဒိယပြည်မှ မကူးလာသော်လည်း အိန္ဒိယမှ ယဉ်ကျေးမှုကို လက်ခံခဲ့ကြောင်းကို ဝန်ခံရပေမည်။ ထို့ပြင် မွန်လူမျိုးတို့နှင့် ခမာ (ကမ္ဘောဒီးယား) တို့သည် ဘာသာစကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုသည် နီးစပ်ကြောင်းကို မြန်မာနိုင်ငံရှေးဟောင်း သုတေသန ဌာနမှ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေသော ရှေးဟောင်း မြန်မာအက္ခရာ စာတမ်းစာအုပ်တွင် သိရိပျံချိဦးမြ (အထူးအရာရှိ၊ ရှေးဟောင်း သုတေသနဌာန) က စာမျက်နှာ ၁၇ တွင် ဖေါ်ပြထားသည်မှာ "ကမ္ဘောဇနယ်၊ အခြားကျောက်စာတရပ် ရှိသေး၏ ၎င်း ကျောက်စာကို ဆန်ပေါလ် ကျောက်စာဟု အမည်ပေးထား၏ ထိုကျောက်စာ စာမျက်နှာဖက်တွင် ခမယ်ဘာသာဖြင့် ပိဿကိုး ဖုရားကျောင်း၏ အရံအစောင့် အလုပ်အကျွေးအဖြစ်ဖြင့် ယောကျ်ားနှစ်ယောက် အမျိုးသာသာခွဲ၍ အမျိုး အမည်ဖြင့် ခေါ်ဆိုမှတ်သားလျက် ပါယှ^ိ၏။ ၄ ဦးမှာ တဦးက "ရမဉ်"ယောကျ်ား ၁။ တဦးက "ဋ္ဌဝိင်"ယောကျ်ား ၁ ဟု ပါယှ^ိ၏။ "ရမဉ်"ဆိုသည်မှာ မွန်လူမျိုး ဘာသာ ပြန်ဆို၏။ အိန္ဒိယလူမျိုး အမြောက် အများအနက် "ဋ္ဌဝိင်"ဟု ခွဲခြား ခေါ်ဆိုပုံထောက်သော် "ဋ္ဌဝိင်" ဆိုသည်မှာ တလိင်္ဂတိုင်းသားကို ခွဲခြား ခေါ်ဆိုဟန်တူသည်။ တလိင်္ဂတိုင်းဆိုသည်မှာ မဒရပ်နယ် မြောက်ပိုင်းကို ခေါ်ဆိုသည်။ ကျောက်စာထွင် ခုနှစ် သက္ကရာဇ်ကားမပါချေ။ သို့သော် အက္ခရာစာလုံးတို့၏ ပုံသဏ္ဌာန်ကို ထောက်ခြင့်ရခြင်း အားဖြင့် အေဒီ ၇ ရာစု ခုနှစ် လောက်က ကျောက်စာ ဖြစ်သည်ဟု ခန့်မှန်းရသည်။ ၎င်းစကား နှစ်ရပ်လုံး၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုကောက်၍ မွန်လူမျိုးနှင့် ခမာ လူမျိုးတို့သည် မည်မျှလောက် နီးစပ်နေထိုင်ကြကြောင်းကို သိရှိနိုင်ကြပေလိမ့်မည်။

ဦးမြ၏ သုတေသီပီသလှသော အထက်ပါတင်ပြချက်များကို ကြည့်သော် ဦးမြသည် ကျောက်စာပါ စကားလုံးများ ခွဲခြမ်း စိပ်ဖြာပြီး၊ ဘာသာ ဗေဒ၊ အက္ခရာဝေါဟာရတို့ကို သုတေသနပြုကာ ကောက်ချက်ချသွားခြင်း ဖြစ်သည်။ လူမျိုးရေး စိတ်ဓါတ် အလျဉ်းမပါပဲ၊ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျသော ကောက်ချက်များ ချသွားသည်ဟု ဆိုရမည်။ ဤအချက် တို့ကိုကြည့်သော် မွန်လူမျိုးတို့သည် အိန္ဒိယပြည် တောလင်္ကနတိုင်းမှ ဆင်းသက်သော လူမျိုးမဟုတ်သည့်ပြင် ခမာ (ကမ္ဘောဒီးယား) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လည်း နီးစပ်မှု ရှိကြောင်း သိရသဖြင့် မွန်ခမာ အနွယ်ဝင် တို့သည် မြောက် အရပ်ဖက်မှ ဆင်းသက်သည်ဟု ယူဆနိုင်သည်။ ဟိန္ဒူမင်းများ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်း၍ တောလင်္ကနတိုင်းမှ မွန်တို့သည် ထွက်ပြေးကာ ပဲကူးနှင့် သထုံတွင် ဝင်ရောက်ခိုလှုံသည်မှာ အေဒီနှစ် ၉၀၀ ခန့်က

ဖြစ်လေသည်ဟု ယူဆချက်သည် အခြေအမြစ် မရှိလှပါ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ကျောက်စာဝန်မစ္စတာတော်စိန်ခိုသည် ယခု ကော်သူလေးပြည်နယ် ဖားအံခရိုင် ကော့ဂွန်းဂူ၌ မွန် ကျောက်စာများကို တွေ့ရှိခဲ့သည် ထိုကျောက်စာသည် အေဒီ စာဂနှင့်၉ ရာစုတွင် ထိုးထားသော ကျောက်စာ ဖြစ်သည်ဟု တင်ပြခဲ့ခြင်းဖြင့် အထက်ပါ တင်ပြခဲ့သော ဟိန္ဒူမင်းများ နှိပ်စက်ပြီး ထွက်ပြေးလာသော နှစ်ထက်စောသောကြောင့် ဤအဆိုသည် မခိုင်လုံပါ။ မူလကပင် မွန်တို့သည် သထုံတွင် အခြေချခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် ၁၉၆၀ခုနှစ် ဧပြီနှင့် မေလထုတ် ရှုမဝ မဂ္ဂဇင်းမှ ဒေါက်တာသန်းထွန်းရေး "မြန်မာ နိုင်ငံရောက် မွန်လူမျိုးများအကြောင်း" ဆောင်းပါးတွင် ဒေါက်တာသန်းထွန်းက "မွန်တို့သည် သုဝဏ္ဏဘူမိအရပ်တွင် အကြမ်းအားဖြင့် ခန့်မှန်းရသည်မှ ဘီစီ ၂၅၀ ခန့်တွင် ရက္ခ(ရက်ဖ) လူမျိုးတို့ကို တိုက်ထုတ်၍ နေထိုင်ကြသည်။ မွန်တို့၏ ယဉ်ကျေးမှုသည် အခြားသော လူမျိုးများအပေါ်တွင် လွှမ်းမိုးသည်ကိုတွေ့ရတတ်သည်။ မွန်တို့သည် ရက္ခတို့ကို နိုင်လိုက်ပြီး မြန်မာပြည် အရှေ့တောင်ပိုင်း၌ အနေများသည်။ ဘီစီ ၂၀၀ ခန့်တွင် ယိုးဒယားနိုင်ငံကား မွန်တို့၏ အချက်အချာမြို့များ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဒွါရဝတီနှင့် လဝပုရီသည်၊ နောင်အခါတွင် အယုဒ္ဓယမြို့နှင့် သိတ်မကွာဝေးချေ။ ၎င်းမှတဆင့် အရိပုဥ္ဇယ (ယခု လဖုန်) တည်ထောင်ကြသည်။ မွန်တို့သည် ၁၁ရာစု အေဒီတွင် ကံခေခဲ့သည်။ ယိုးဒယားနိုင်ငံ ဒွါရဝတီ၊ ပုရိပုဥ္ဇယနှင့် မြန်မာပြည်ရှိ သထုံမြို့ပျက်ခဲ့သည်။

မွန်တို့၏ အနုပညာ လက်ရာနှင့် ပတ်သက်၍ ဒေါက်တာသန်းထွန်းက အထက်ပါ မဂ္ဂဇင်းတွင်ပင် တင်ပြသည်မှာ "မွန်တို့၏ ဂူကျောင်းကား တထပ်တည်းဖြစ်သည်။ မှောင်၏။အညာအရပ်အနေနှင့် ပူပြင်းသည်။ သို့သော် အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လျှင် အတွင်းကျကျ၌ ကောင်းကင် ပေါက်မှကျသော နေရောင် ပျော့ပျော့တွင် ရုပ်ပွားတော်ကို ဖူးမျော်ရသောအခါ အေးချမ်းသာယာ ကြည်နူးခြင်း ပီတိကို ရစေသည်။ ထို့ပြင် အတွင်းနံရံ၌ ဆေးရေး ပန်းချီများရှိသည်။ အပြင်ဘက်၌ ဇာတ်တော်ပြ အစိမ်းရောင်စဉ့်ခွက်များ ကပ်ထားလေ့ရှိသည်။ အကောင်းဆုံး နမူနာ လက်ရာကား၊ မြင်းကဗာဂူဖျောက်ကြီး၊ နာဂရုံ၊ အပယ်ရတနာ၊ အလိုပြည့်နှင့် ပထိုးသပြုတို့ ဖြစ်သည်။ ၁၁၆၅ ခုနှစ်တွင် တည်သော ဣန္ဒမိတ်လျှင်၏ ဓမ္မရံကြီးဘုရားမှာ မွန်ပုံစံဖြင့် နောက်ဆုံးတည်ထားသော ဘုရားဖြစ်သည်။ အနန္ဒာ ဘုရား၌လည်း မွန်လက်ရာများရှိသည်။

ဆက်လက်၍ ပုဂံပျက်ချိန်၌ မွန်တို့ဖက်မှ မင်းဆက်ပြန်၍ ထူထောင်ရေးသော်၎င်း၊ စာပေ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ထွန်းကားအောင်၎င်း၊ ပြန်လည် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုခဲ့ချေ။ အနှစ် တရာမျှ ယဉ်ကျေးမှု မြုပ်နေခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ၁၅ ရာစုခေတ်၊ အောက်မြန်မာပြည် ဓမ္မစေတီခေတ်၌ ရှေးမွန်တို့နှင့် မတူတော့ချေ။ ရှေးမွန်ကား အရိပုဥ္ဇယ၌ လက်ကျန်ရှိသည်။ သို့သော် မွန်ဂိုရန်ကြောင့် ၁၃ ရာစုတွင် အရိပုဥ္ဇယလည်းပျက်၍ ရှေးမွန်လည်း ပျောက်ပျက်ခဲ့သည်။

အချုပ်အားဖြင့် တင်ပြရသော် မွန်လူမျိုးတို့သည် အိန္ဒိယပြည် တေလင်္ဂနတိုင်းမှလာပြီး တလိုင်း ဖြစ်နေသော လူမျိုးများ မဟုတ်ပါ။ ရမဉ်ဟု ဆိုအပ်သော ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့သည့် ရာမည တိုင်းသား မွန်လူမျိုးများ ဖြစ်ကြလေသည်။ ဤသို့သော အကြောင်းများကို သိရှိရန်မှာ သမိုင်းကိုလေ့လာမှသိနိုင်မည်။ ထိုနည်းတူ မွန်စာပေသည်လည်း လေးနက်မှု ရှိကြောင်းကိုလည်း ခံစားရပေမည်။ မွန်လူမျိုးတယောက်အဖို့ မွန်စာပေနှင့် မွန်သမိုင်းကိုလေ့လာရာ၌ ခံစားရသော ခံစားချက်ကို ဥပမာပြ၍ တင်စားရသော် အရှေ့ တိုင်းတွင် မျိုးချစ် စိတ်ဓါတ် အရှိဆုံးသော လူမျိုးကို ညွှန်ပြပါဟု ဆိုလျှင် ဂျပန်လူမျိုးကိုသာ လက်ညှိုးထိုးရမည်။ နှစ်ရှည် လများ ဂျပန်တိုင်းပြည်မှ ထွက်ခွာနေရသော ဂျပန်တယောက်သည် ဂျပန်မြေပေါ်သို့ ခြေချပြန်ရောက်သောအခါ ခံစားရသော ခံစားခြင်းမျိုးနှင့် တူသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ။

မင်းမောင်တိုး

၁၂-၉-၇၁

စာရေးသူသည် ပရိယတ္တိ လောကုတ္တရာ စာပေကို သင်ကြားစဉ်က သံဃာ့ တက္ကသိုလ် မန်းနေပြည်တော်သို့ ဆန်တက်ကာ တောင်ပြင် ဘုရားကြီးတိုက် ဦးရန်ကုန်ကျောင်းတွင် (၇)ဝါ တိုင်တိုင် သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့သည်။

ထို(၇)ဝါပတ်ဝန်းကျင်မှာ အနယ်နယ် အရပ်ရပ်တို့မှ ဘုရားဖူး ဧည့်သည်တော်များသည် သူ့အဆက် သူ အကွက်ဆင်ယူကာ ဦးရန်ကုန်ကျောင်းသို့ လာရောက်တည်းခိုကြလေသည်။ အာဝါသိက ကျောင်းတွင်းရှိ သံဃာတော်များနှင့် တွေ့ကြုံဆုံကွဲ ဟူသော လက်သုံး စကားကဲ့သို့ ဘဝတကွေ့ သံသရာ ခရီးသည်အဖြစ်ဖြင့် ဆုံတွေ့ကြမှာ မလွဲပင်တည်း။

ဦးပဉ္ဇင်းတို့ မဟာကျေးဇူးတော်ရှင် ဘုရားကြီးက "ကျီးသာသည် မွန်ဆောရဲ့" "ကျီးသာလျှင် ဧည့်လာတာပေါ့ဘုရား" ဟု ဟာသနှောကာ လျှောက်ထားလေ တော့သည်။

ပြောရင်းဆိုရင်း ထိုခဏ မှာပင်လျှင် ရန်ကုန်မှ ရွှေမန်းမေ မီးရထားလည်း ဥဩသံ အချက်ပေးကာ ဆိုက်ရောက်လာတော့သည်။ ရွှေမန်းမေရထားဆိုက်ရောက်လာပြီး နာရီဝက်ခန့် အချိန်ပိုင်း ကလေးမှာ ဒေါ့ဂျစ်သံ၊ မြင်းလှည်းသံများကို ကြားစမြဲမို့ ဧည့်သည်တော်များ ရောက်ကြချိန်ဘဲဟု တတိုက်လုံးရှိ သံဃာတော်များက နှလုံးစွဲကာ မှတ်တမ်းတင်ထားလေသည်။

ဒေါ့ဂျစ်ကား တစီးသည် အမှတ်မထင် စာရေးသူ၏ ရွှေမှော်ဝယ် ရပ်တန့်ပြီး ကားဒရိုင်ဘာက အကူအညီများအကောင်းဆို၍ လိပ်စာပြပါသည်။ ထိုလိပ်စာတွင် စာရေးသူတို့၏ ဆရာတော် ဘွဲ့နာမနှင့် ကျောင်းတိုက်နာမည်များကိုပါ ထုံလောက်စွာ ပါရှိသောကြောင့် စာရေးသူကိုယ်တိုင် ဦးဆောင်လမ်းပြ၍ ဆရာတော်ဘုရား ခြေတော်ဦးထံ အရောက်ပို့ကာ ဧည့်သည် ရောက်ရှိ လာကြောင်း ကိုလည်း လျှောက်ထားတော်မူလေသည်။

စာရေးသူသည် ကျီးသာသည် ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဧည့်သည် ရောက်ရှိလာသော အကျိုးပါကလားဟု ကြံဆ မျှော်တွေးကာ ကျီး တပွနဖေဒင်တမျိုးပါဘဲဟု မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ ည ၈ နာရီအချိန်တွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက စာရေးသူအားခေါ်၍ ပြင်ခရိုင် ဧည့်သည်တော်များတို့နှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးစေခြင်း အလို့ငှာ ချစ်ကြည်ရေး မေတ္တာပေါင်းကူးခင်းစေကာ ထွေရာလေးပါးစကားများ နှီးနှောကြပါသည်။

သို့စေကာမူ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် စာရေးသူ၏ အပေါ်ဝယ် မူလဇစ်မြစ် ထုတ်ဖော်စေလိုသောဆန္ဒဖြင့် ဒီကိုယ်တော်လေးသည် မွန်လူမျိုးပါဘဲဟု လက်ညှိုး ညွှန်ကာ ကြားညှပ်စကား ကမ်းလှမ်းလေတော့သည်။

ပြင်ခရိုင်ဧည့်သည်ထုများသည် တပည့်တော်တို့ကလည်း မွန်လူမျိုးပါဘဲ ဘုရားဟူ၍ တညီသံသာ ထွက်ပေါ်လာလေသည်။ ဒါဖြင့်ရင် မွန်လို တခွန်း တလေလောက် ပြောကြစမ်းပါဟု ဆရာတော်ဘုရားကြီးက နှိုးဆော်တိုက်တွန်းသဖြင့် ပြင်ခရိုင်ဧည့်သည်ထုများက ဦးစွာဉီကဲ့သို့ မွန်ဘာသာဖြင့် မေးမြန်းပါသည်။(**တွဂုဏ်တံရဲကွာန်လိုရော–အဲဂှ်ရဲဍုင် မတ်မလိုက္ကုံခိုုင်ကွာန်မဟေဲတံရကလော**)

မွန်စကား နီးနီးကပ်ကပ် တခါတရံမျှ မကြားဘူးသေးသော ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပီတိဖျန်းကာ မျက်နှာတော် လန်းဆန်းလျက် အပြုံးပန်းကလေးမှာ ကျက်သရေရှိပါဘိတည်း။

ဒါဖြင့်ရင် ကိုယ်တော်လေးတို့ သွေးချင်း သားချင်းဖြစ်သောကြောင့် အထက်ရွှေညာတခွင် တန်ခိုးကြီးသော ဘုရားဟူသရွေ့ ဦးဆောင်ပို့ပေးရမည်ဟု မိန့်ကြားတော်မူလေသည်။ ဆရာတော်ဘုရား မိန့်ကြားသော ဩဝါဒတော်ကို လေးလေးနက်နက်ကျင့်သုံး၍ ဦးထိပ်တွင် ကန်တော့ပန်းဆင်လျက် ပြင်ခရိုင်မွန်ဧည့်ထု မပြန်ကြခင် တရက်အလိုတွင်မှာ စာရေးသူနှင့်တကွ အကြောင်းစုံ ဆွေးနွေး မေးမြန်းကြလေသည်။ အရှင်ဘုရားတို့ ရပ်မြေတွင် မွန်လူမျိုးတွေ ချည်းပါဘဲဟု ဘွင်း ဘွင်း ကြီး ဖြေကြားလိုက်လေတော့သည်။ ဧည့်သည်များတို့က အံ့ဩသံသာ ပဲ့တင်ထပ်လျက် နေပေသည်။

ပြင်ခရိုင်ခေါ်ပုံ ဗျုပ္ပတ်တွေနှင့် လက်လှမ်းမှီသော ပတ်ဝန်းကျင်ရွာစုများကိုပါ စာရေးသူ၏ အကြောင်းစုံမေးမြန်းရာဘွင် ဤပုံဖြင့် ဖြေကြားကြသည်။ ပြာခရိုင်-ပြင်ခရိုင်လို့ အများပြည်သူဘို့က ခေါ်ဝေါ်နေကြတာကိုတော့ ကဗျာ ဆန်နေတာဘဲဟု ထင်မှတ်ကြပေသည်။ ကဗျာဆန်ယုံသာဖြစ်သည်။ အမှန်စင်စစ်ကတော့ လုံးဝ အဓိပ္ပါယ်မရပါ။

မွန်လိုခေါ်တော့ (ခရိုင်ပြေင်) ခရိုင်သည် ကာထားပြီးသောခြံ။ (ပြေင်) ပြင်သည် ကျွဲဖြစ်သည်။ ကျနစွာ ပေါ်လွင်စေအောင် အဓိပ္ပါယ်ပြန်လျှင် ကျွဲများမွေးမြူထားသော ခြံဖြစ်သည်ဟု အသက်(၃၆) နှစ်ကျော်ရှိ အဖွားဒွတ်က ရှင်းပြပါသည်။

ထို့နောက် တပည့်တော်မတို့ သိတတ်စ အရွယ်ကဆိုလျှင် ဖိုးအေဖွားအေတို့က မြန်မာစကား လုံးဝမပြောတတ်ကြပါ။ လက်လှမ်းမှီသော ပတ်ဝန်းကျင်ရွာစုတွေမှာလည်း ထိုနည်းငင်းပါဘဲဘုရား တပည့်တော်မအရွယ်ရှိ မွန်စကားတတ် လက်ကျန်တစုတို့၏ မြေးတို့မြစ်တို့က ခါးမှာလက်ညှိုးနှင့် ကလိတို့ထိုးလျှင်(ဩယာဲ)အိုက်ယွားမွန်လို ယောင်ယမ်းလာသောအသံကို ဟားတိုက်ကာရယ်မောပြောင်လှောင်ကြပါသည်ဘုရား ထိုထို အကြောင်းစုံ တို့ကို စာရေးသူ ကြားနာသိရှိရ၍ အဖွားဒွတ်တို့ရပ်မြေ ပြင်ခရိုင်ရွာကြီးသည် လဆုပ်(၁၃) ရက်နေ့ အလင်းရောင်နှင့် တူပေသည်ဟူ၍ မှတ်ချက်ချကာ အဖွားဒွတ်၏ကိုယ်စား ဝမ်းနည်းမိပါသည်။

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၅၃၂ ခုနှစ် ပုသိမ်သား ဖြစ်သော ဆပဒမည်သောရွာကို အကြောင်းပြု၍ ဆပဒသာမဏေလေးသည် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ပရိယတ္တိလောကုတ္တရာစာပေကို သွားရောက် လေ့လာ သင်ကြားတော်မူလေသည်။ ထိုသာမဏေလေးသည် သီဟိုဠ်ကျွန်းမှာပင်လျှင် ရဟန်းခံ ပြန်ပါသည်။ ရဟန်းဝါတော် ဆယ်ဝါရပြီးသည့်နောက် မိမိတို့၏ ဂုဏ်ရှိန်ပုသိမ်ဌာနေတော်သို့ ရွှင်ပျော် ခန့်ညားစွာ ပြန်လည် ကြွရောက်လာလေတော့သည်။

မိမိသည် တတ်မြောက်ထားသော ပညာအဝဝတို့တွင် မိမိတို့၏ တိုင်းရင်းသား အပေါ်ဝယ် ပြန်လည်ကာ သင်ကြားပြသရမည့် တာဝန်ရှိသည်အားလျော်စွာ ထိုအချိန် အခါသမယမှာ ဆဗဒ ရဟန်းတော်ကိုယ်တော်တိုင် ကွပ်ကဲကြီးမှူး၍ ပုသိမ်ခရိုင်လုံးတွင် သာသနာ့ ရောင်ခြည်လွှမ်းပြီး မွန်ရဟန်းတော် ဆပဒထေရ်ဟု ကျော်ကြားလျက်နေပေသည်။

ယနေ့ လက်ရှိအခြေအနေများနှင့် စံချိန်ထိုးကြည့်ပါမူကား အဖွားဒွတ်တို့ရပ်မြေ ပုသိမ်ခရိုင်တွင် ဘိုး

ဘွားဘီဘင် လက်ငုပ်လက်စ လက်ကျန်အမွေအနှစ်များကို မည်သူ့မည်ဝါ ပြန်လည့်ကာ ထမ်းဆောင်ရမည့်တာဝန်ကိုတော့ အဖွားဒွတ်တို့ အသိပင် ဖြစ်ပါသည်။

စာရေးသူသည် ထိုထိုသာဓကကိုဆောင်၍ ရှင်းလင်းပြောကြားရာတွင် ဧည့်သည်တော်များတို့သည် မရှင်ပြနိုင်သော မျက်နှာထားဖြင့် မှန်ချပ်ပေါ်တွင် လှုရိပ်ထင်နေသကဲ့သို့ စာရေးသူ၏ ခင်းထားသော ဝံသာနု ရက္ခိတဇာတ်ကြောင်းကို မသိမသာဟန်မူ ချုပ်၍ ဇာတ်ရုပ်သိမ်းခဲ့ နေပေသည်။

အချက်ကျင်းမိုးလင်းလေတော့ ပြင်ခရိုင်ဧည့်သည်များသည် မှိုင်ပေါ်တွင် အငိုင်ရုပ်ဆင့်ပြန်တော့ နှစ်ထပ်ကွမ်း ဒုက္ခ ခံစားနေရရှာသောကြောင့် စာရေးသူက မေးမြန်းပါသည်။ အခြားသော အကြောင်းမဟုတ်ပါဘုရား ညဦးယံတွင် အရှင်ဘုရားသာဓကဆောင်ပြီး ရှင်းလင်း ဖေါ်ထုတ်ပြသော အမျိုး အနွယ် အတိတ် ဇာတ်ကြောင်းများတို့ကို တပည့်တော်တို့က ကြားနာ သိရှိကြပြီးတော့ ရေစုံ မျောပါပြီးသော ပိတောက်ပင် တဖန်ပြန်၍ ဆယ်ရန်မလွယ်ကူသလို ထိုအဖြစ်ကို တွေးတော ကြံဆ နေတာက တကြောင်း။

ဝေးမြေရပ်ခြား ဖြစ်နေပါလျက်နှင့် ယခုလို ဆုံတွေ့ကြတာကိုတော့ အတိတ်ကပါလာသော ထောက်ပံ့ကံအမှန်ပင်ဖြစ်သည်။ ယခု အချိန်ပိုင်းမှာ ပြင်ခရိုင်ဧည့်ထု မွန်များတို့က ပြန်ကြလျှင်၊ တပါးသာ မျက်နှာငယ်ရှာသော သွေးချင်း ဦးပဉ္ဇင်းလေး အရေးကို ရှေ့သို့ မျှော်တွေးပြီး ပူဆွေးကြပါသည် ဘုရားဟု ဘွင်းဘွင်းကြီး ပြောပြ ပြန်ပါတော့သည်။

စကား၏အဆုံးတွင် ကျွန်ုပ်အရေး မပူဆွေးကြပါနှင့် စိတ်အေးချမ်းသာစွာ ပြန်ကြပေတော့ မိမိတို့၏ ရွာပြန်ရောက်ကြလျှင်လည်း ဘိုးဘာခင် အမွေခံစဉ်နှင့် နတ်ကွန်းဂေဟာမှာ ရိုးရာစလေ့သည် ငါဟာငါဘဲ ဘယ်လူမျိုးလည်းဟု ပြန်လည်ကာ သတိအမြဲရကြစေရန် မိန့်ကြားလိုက်ရပါသည်။ ။

ယက္ခကျွန်း - မင်းဘုန်းမောင်

မျိုးချစ်ခေါ်သံ

* အိုဘယ့်သက်ကြား၊ ရှယ်အိုများတို့
ခုချိန်ခါတွင်၊ ထီးစည်တို့မင်း
ပျက်ယွင်းသွား၍၊ အားလျော့ချေပြီ။
စိတ်ပုတီးဖြင့်၊ ငြီးတွားဘမ်းတ
ဆိုရုံမျှဖြင့်၊ မျိုးချစ်မအိုမဆိုသင့်။ ။

* ဒို့ပြည်ဒို့နန်း၊ ဒို့ကြငှာန်းနှင့်
တိဘ်ခန်းဘောင်တွင်၊ ဆန်းစစ်လျှင်မူ
ရှေးစဉ်ပိုင်းက၊ ဘယ်တိုင်းပြည်ဝယ်
ဘယ်မွန်မင်းက၊ ရာဇဝင်တွင်
တင်ကျန်ထွန်းပြောင်၊ ကျိုးဆောင်ခဲ့သည်
ဤသို့ဖြစ်ပျက်၊ မမေ့အပ်သင့်၊ စွဲမှတ်စေချင်
မော်ကွန်းတင်။

* တက်ခေတ်ကျောင်းသား၊ လူရှယ်များတို့
နှမမောင်ဘွား၊ ဒို့များဆွေမှာ၊
မွန်စာဂီတ၊ အာဂုံရလည်း၊
ဒို့ကတာဝန်၊ ကျေပြွန်စုံပြီ၊ တော်ရုံအခြင်
မထင်လေနှင့်။ ။

* ဒို့ရဲဆွေသွေး၊ လုံမလေးတို့-
တုံ့နှေးတွေးဆ၊ မိန်းမသားဟု
အားနွဲ့နေ၍၊ ရေသာခိုလိုက်
လူ့မိုက်သားဟု၊ ဒို့များသည်ခေတ်
စင်စစ်မသွေ၊ ဆိုပေလိမ့်မည်။ ။
လူသားမည်မှာ၊ အထိုက်အလျောက်
အရေးရောက်သည်၊ စွမ်းပေါက်နိုင်သူချည်း
သာတည်း။

* ကြီးငယ်မဟူ၊ ညီတူလှမ်းစို့၊
ဒို့မျိုးဒို့သွေး၊ ဒို့အရေးမို့၊
သွေးစည်းမကွဲ၊ ဇွဲနှင့်လုံ့လ
ဖေါ်ပြုကြလျှင်၊ မုချဒို့မှန်း အောင်ဘိုလမ်း
တည်း။ ။

(မှတ်ချက်။ ။အ-ပ-ထ မှ ကဗျာကိုမှီးလျက်)
ရာမည- မိမွန် (ရေးမြို့) ခေတ္တ၊ ရန်ကုန်။

မွန်စာပေ ယဉ်ကျေးမှု တိုးပွါး ခိုင်မြဲ စေဘို့

◀ ရေးသူ–နိုင်စိုးထွန်း ▶

ပုဂံခေတ်တွင် အနော်ရထာမင်းသည် သက္ကရာဇ် ၄၁၉ ၌ သထုံပြည်ကို တိုက်ခိုက်အောင်မြင်၍ မင်း၊ ပညာသည်များနှင့် တကွ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန် ယဉ်ကျေးမှုများကို သိမ်းယူပြီး မွန်ဘာသာမှ မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုရေးသားစေခဲ့သည်။

ယခုတိုင် ထင်ရှားတည်ရှိနေသေးသော ကျန်စစ်သားမင်း၏ သားတော် ရာဇကုမာရ တည်ထားခဲ့သည့် မြစေတီကျောက်စာတွင် ထိုခေတ်ကထွန်းကားနေသောပါဠိ၊ မြန်မာ၊ မွန်၊ ပြူဘာသာ ၄ မျိုးဖြင့် တမျက်နှာစီ ရေးသားစေခဲ့သည်။ ၁၁၁၃–ခုနှစ်တွင် ဟံသာဝတီမွန်မင်း၏ညီတော် ဥပရာဇာသည် အင်းဝကို တိုက်ခိုက် အောင်မြင်သောအခါ ပိဋကတ်စာပေယဉ်ကျေးမှုများကို သိမ်းယူခဲ့လေသည်။

အထက်ပါ အကြောင်းအရာများသည် ထင်ရှားသော အဖြစ်အပျက်မှတ်တမ်းများအဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်းတွင် တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။ ယင်းသမိုင်းကြောင်းများကို ဖေါ်ပြခြင်းမှာ ၎င်း အကြောင်းအရာများအား ဝေဖန်ရန်မဟုတ်ပါ၊ သုတေသန ပြုလုပ်ခြင်းလည်း မဟုတ်ပါပေ၊ ထိုခေတ်က စာပေယဉ်ကျေးမှု မြတ်နိုးခြင်းနှင့် တိုးတက် ထွန်းကားစေလိုသော မွန်မြတ်သည့် စိတ်သဘောထားကို နှစ်သက်မိ၍ ရေးသားဖေါ်ထုတ်ခြင်းဖြစ်၏။ ယင်း အကြောင်းရပ်များအရ ထိုခေတ်ကလူများသည်လည်း စာပေယဉ်ကျေးမှုကို အလွန် ဂရုပြုတန်ဘိုးထားကြောင်း လေ့လာသိရှိနိုင်ပေသည်။

ထိုခေတ်ကထက် အနေ အထား အား လုံး ပင် ပြောင်းလဲတိုးတက်နေသော ယခုအချိန်တွင် စာပေဘာသာစကား တတ်မြောက်စေရန် လုပ်ဆောင်ရာ၌ များစွာခဲယဉ်းမည် မဟုတ်ချေ။ စိတ်ဓါတ်နှင့် ဆန္ဒသာ ပဓာနဖြစ်ချေသည်။

ယခု အခါတွင် မွန်စာပေနှင့် ဘာသာစကားသည် လေတိုက်ခံနေရသော ဖယောင်းတိုင်မီးကဲ့သို့ အရှိန်အင်အား နည်းပါးလျက် ရှိသည်။ ကာကွယ်ပြုပြင်ခြင်း မရှိပါက ငြိမ်းပျောက်သွားရန်ပင် ရှိချေတော့မည်။ ဆက်လက်တောက်လောင်နိုင်ရန် ထိန်းသိမ်းပြုပြင်ပါမူ နောက် ဖယောင်းတိုင် များစွာတို့ကို အစဉ်မပြတ် မီးကူးစေနိုင်သကဲ့သို့ ပျောက်ကွယ်ခြင်းခရီးသို့ ခြေလှမ်းပြင်နေသော မွန်စာပေနှင့် ဘာသာစကားကို အချိန်မှီ အားထုတ် ထိန်းသိမ်း နိုင်ပြီးလျှင် ဆက်လက်၍ ကျယ်ပြန့် ပွားများလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသား ဘာသာယဉ်ကျေးမှုများ အလယ်တွင် ထင်ရှားပေါ်လွင်စွာ ရပ်တည် သွားနိုင်မည်။

ဤသို့ဖြစ်ရန် မည်သူတို့၏ တာဝန် ဖြစ်လေသနည်း၊ ကျွန်ုပ်တို့ တိုင်းရင်းသား မွန်လူမျိုးများ၏ တာဝန်ဖြစ်ပေသည်။ အထူးသဖြင့် တက္ကသိုလ်ရောက် မွန် အမျိုးသားများ၏ မွန် စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မီတီမှ ဦးဆောင် ကြိုးပမ်းသွားရန် လိုအပ်ပေသည်။ အခြားသော တိုင်းရင်းသားတို့ သည်လည်း မိမိတို့၏ ဘာသာစာပေ ဖြစ်ပွားရန်အတွက် အသီးသီး ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်ဟု သိရှိရသည်။ ဤသို့စာပေများ တိုးတက်လာခြင်းဖြင့် ရှေးခေတ်နှင့် မျက်မှောက်ခေတ် ယဉ်ကျေးမှုများ ဖေါ်ထုတ် တည့်တံ့စေနိုင်မည်ဖြစ်၍ အလွန် အားရဘွယ် ကောင်းပေသည်။

မဝေးလှသေးသော အတိတ် ကာလ အချိန်တွင်

မွန်စာပေသည် ယခုထက်များစွာ တန်ဘိုးထားအသုံး ပြုခဲ့သည်ဟု ခန့်မှန်းမိသည်။ သက်ကြီး ရွယ်အိုများ နှင့် ယခုခေတ် လူငယ်များ ပြောပုံဆိုဟန်များ ကွာ ခြားမှုရှိကြသည်။ အဘိုးအို အဖွားအိုတို့သည် အများ အားဖြင့် မွန်စာကို တတ်မြောက်ကြသည်။ ယခုအ ချိန်၌မူ ဘုန်းကြီးကျောင်းများနှင့် အချို့ ဘာသာ ရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းငယ်များအတွင်း၌သာ မွန် စာကို ရေးသားအသုံးပြုကြသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်သည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းများ သည် သာ မွန် စာပေ ယဉ် ကျေးမှု ခိုနားရာ ဌာနဖြစ်လျက် ရှိသည်။ ဘုန်းကြီး ကျောင်းများတွင်လည်း အစိုးရမှ ပြုလုပ်ကျင်းပသည့် ပထမငယ်၊ ပထမလတ်၊ ပထမကြီးစသော စာမေး ပွဲများဖြေဆိုမည့် သံဃာတော် အချို့တို့သာ အား ပါးတရ သင်ကြားခြင်း ပြုကြသည်။ ကျောင်းတွင်းရှိ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားများ ပင်လျှင် ကောင်းစွာသင် ကြားတတ်မြောက်ခြင်း မရှိကြချေ။ ပြင်ပအရပ်သား များမှာကား ပြောဘွယ်ရာ မရှိတော့ပေ။ မည်သည့် နေရာတွင်မှ မွန်စာ သင်ကြားခြင်းကို မတွေ့ရပါ၊ သို့ဖြစ်ရာ မွန်စာမတတ်သူမှာ ရာနှုန်းပြည့်လောက် ပင် ရှိမည်ဖြစ်ပေသည်။

ဤအခြေအနေများ အရဆိုလျှင် ဘုန်းကြီးကျောင်း များအတွင်းမှ မွန်စာပေသည် နယ်ပယ် ကျယ်ဝန်း လာနိုင်မည် မဟုတ်ဘဲ ကျောင်းဝင်း အတွင်း၌သာ သံသရာလည်နိုင်သည့်အဆင့်မှာပင် ရှိနေလေဦးမည်၊ ခေတ်ပြိုင် တွင် မှေးမှိန် နေဦးမည်။

မော်လမြိုင်ခရိုင်ရှိ မူလတန်းကျောင်းနှင့် အလယ် တန်းကျောင်းများတွင် တိုင်းရင်းသား မွန်သားသမီး များသာ အများစုဖြစ်ကြသည်။ သို့ဖြစ်သော်လည်း အမျိုးမျိုးသောအကြောင်းချင်းရာ များကြောင့် အစိုးရ ကျောင်းများတွင် မွန်စာ သင်ကြားခြင်းကို ရပ်ဆိုင်း လိုက်ရလေသည်။ ကျောင်းလွှတ်ချိန်တွင် မွန်စာသင် ကြားခြင်းကို ခွင့်ပြုသော်လည်း သင်ကြားရန် အခြေ နေမရှိခဲ့ပေ။ အလွန်ဝမ်းနည်းဘွယ်ရာကောင်းလှပေ၏၊ ထိုလူငယ် ကျောင်းသားများ တတ်မြောက်ကြ ခြင်းအားအင်ဖြင့် တိမ်မြုပ်စ ပြုနေသော မွန်စာပေ သည် ပြန်လည်၍အားသစ်လောင်း နုပျိုလာနိုင်မည် မဟုတ်ပါလား၊ ယင်းတို့သည် လူငယ်ကလေးများ ဖြစ်ကြ၍ သင်ကြား တတ်မြောက်ရန် အချိန် ရှိပေ သေးသည်။ တတ်မြောက်ပြီးဖြစ်သော လူကြီးများက စာပေကိုချစ်မြတ်နိုးသောစိတ်ဖြင့် လှုံ့လပြုကြရန် လို သည်၊ စိတ်စေတနာနှင့် ကြိုးစား အားထုတ်မှုသည် အဓိကလိုအပ်ချက် ဖြစ်ပေမည်။ သို့ဖြစ်သည့်တိုင်ကျ ဆင်းနေသည့် လက်ရှိ အနေအထားအရ အလွန် ကြိုးစားရဦးမည်ဖြစ်သည်၊ လွယ်လွယ်ကူကူဖြင့် ပြည့်စုံ နိုင်မည်ကား မဟုတ်ချေ။ လက်လှမ်းမှီသည့် အတိုင်း အတာအရ အဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက် သွားရဦးမည်၊ လူတန်းစားမရွေး သင်ကြားခြင်း သင်ယူခြင်းတို့တွင် စိတ်ဝင်စားကြရန်လိုသည်၊ လုပ်အားပြဖို့ လိုချေပြီ။

တကက္ကသိုလ်များ မွန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မီ တီမှ စီစဉ်ရေးသားမည့် မွန်ဖတ်စာ သစ်ကဲ့သို့သော စာအုပ်မျိုးကို ကျေးရွာများထိ အနှံ့အပြား ရောက် ရှိစေခြင်းအားဖြင့် မွန်စာ ပွါးများခြင်းကို အထောက် အကူပြုနိုင်ပေမည်၊ ယင်းသို့သော စာအုပ်များဖြင့် အတော်အသင့် အခြေခံရှိသူတို့ လေ့လာ တတ် မြောက်နိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ရသည်။ ဇင်းပြင် နွေရာ သီကျောင်းပိတ်ရက်များတွင် စုရုံး၍ သင်ကြားနိုင်ပါ က အလွန်ခရီးရောက်မည်။ မြန်မာစာကို ကောင်း စွာ တတ်မြောက်ပြီးဖြစ်လျှင် မွန်စာကို အလွန်လွယ် ကူစွာ တတ်မြောက်နိုင်မည်၊ နွေရာသီ ကျောင်းပိတ် ချိန်အတွင်းမှာပင် မွန်စာကို ကောင်းစွာ ရေးတတ် ဘတ်တတ်နိုင်ကြမည် ဖြစ်သည်။

မွန်စာပေ တိုးတက် ပွားများ လာနိုင် စေရန်မှာ ယခုခေတ်တွင် မွန်စာပေ ယဉ်ကျေးမှုများ ကိန်း အောင်းရာဌာနဖြစ်သော ဘုန်းကြီး ကျောင်းများသာ လျှင် အခြေခံထားရန် ဌာန ဖြစ်ပေသည်။ ထိုမှ တဆင့် လူကြီးလူငယ်များ တတ်အားသမျှ ကူညီ သင်ကြားနိုင်ပေသည်၊ မတတ်သေးသော သူများ လေ့လာ သင်ယူနိုင်ပေသည်။ ဤသို့ တဖြည်းဖြည်း နှင့် မှန်ကန်စွာ ကြိုးပမ်း မွေးထုတ်သွားကြခြင်းအား ဖြင့် နှစ်အနည်းငယ်အတွင်းတွင် မွန်စာပေယဉ်ကျေး မှုသည် ထို ဘုန်းကြီး ကျောင်းဝင်းများမှသည် လှိုင်း အသိုင်းအဝိုင်းသို့မှချ ပြန့်ပွားလာနိုင်မည်၊ ပြည်ထောင် စု မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြန်လည် ဆန်းသစ်လာနိုင်မည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ အစဉ် အဆက်အားဖြင့် တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံ စုစည်းနေထိုင်ခဲ့သည့်အလျောက် ၎င်းတို့၏ ဓလေ့ ဘာသာစကား ယဉ်ကျေးမှုများကိုလည်း ပြောကြထိန်းသိမ်းကြမည် ဖြစ်ပေသည်။ ရခိုင်၊ ကရင်၊ ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ကယားစသော တိုင်းရင်းသား အသီးသီးတို့သည် မိမိတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှု ဘာသာစကားများကို ထိန်းသိမ်းလျက် ရှိကြသည်။ မွန်တို့၏ ဘာသာစကားကို မွန်လူမျိုးတို့က အားပေး ထိန်းသိမ်းရန် တာဝန် ရှိပေသည်။ မွန်စကားကို မည်သည့် လူမျိုးခြားတို့ကမျှ ပြောဆိုရန် စိတ်ပါကြမည် မဟုတ်ချေ။ ရှိလျှင်လည်း အလွန် နည်းပါမည်။ မွန်စကားသည် မွန်လူမျိုးတို့ပြောရန် အဓိကဖြစ်၏။ မွန်စာသည် မွန်တို့ရေးရန်-ဖတ်ရန်ဖြစ်၏။ မူလ အရင်းခံဖြစ်သော မွန်တို့က မပြောမဆို မရေးသားလေလျှင် မည်သူတို့က ပြောဆို ရေးသား ကြမည်နည်း၊ စိတ်ပါဝင်စားကြမည်နည်း၊ သို့ဖြစ်ရကား ကျွန်ုပ်တို့သည် ပြည်ထောင်စုကြီး အတွင်း အဓိက ဖြစ်သော မြန်မာဘာသာအပြင် မိမိတို့၏ မိခင်ဘာသာ စာပေ စကားကိုလည်း အပြည့်အစုံ တတ်မြောက်ရန် ကြိုးစားကြပါစို့။

ခေတ်လူဖြစ်သော မွန်လူငယ် - လူရွယ်များသည် မွန်စကားကို လွတ်လွတ် လပ်လပ် ပြောရန်ပင် တွန့်တိုနေကြသည်ကို အများအပြား တွေ့ရှိရသည်၊ မွန်စကားသည် မွန် အမျိုးသားများ ပြောရန်ပင် သင့်လျော်၏။ အခြား တိုင်းရင်းသားများ အတွက် အလွန်အပြောရခက်သည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ စကားတတ်စ လူမှန်းသိစမှ အတော်အသင့် ကြီးမြောက်သည်ထိ မွန်စကားကိုသာ တတ်သိ နားလည်ခဲ့ရသော မွန်အမျိုးသားများသည် မွန်စကားပြောရန် စိတ်မသန်ခြင်းမှာ အဓိပ္ပါယ် မရှိပါ။ မွန် စကားကို ရည်လည်စွာ ပြောနိုင်ခြင်းမရှိ၍ မပြောလိုဟုဆိုသည်မှာ ယုတ္တိမတန်ပါ။ ဂုဏ်မရှိ၍ လူတကာ ရှေ့တွင် ပြောရန် ရှက်ရွံ့သည်ဟု ဆိုခြင်းမှာ အဆိုးဆုံးဖြစ်၏။ မွန်ကျေးရွာရပ်ကွက် မွန်အမိအဖတို့မှ မွေးဖွား လာသော ကလေးငယ်များကို ရိုးရာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ကိုဆန့်ကျင်၍ တခြား ဘာသာစကားကို သင်ကြားခြင်းဖြင့် မိမိတို့ကလေး မွန်စကားမတတ်ကြောင်းကို ကြွားဝါ ဂုဏ်ယူနေကြသူများသည် စိတ္တဇဆန်သော ဘဝင်ကိုင်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ မြန်မာဘာသာ၊ အင်္ဂလိပ် ဘာသာ စသည်များကို ပြောဆို ရေးသားခြင်း များပြားလွန်း၍လည်း မွန်စကားကို မေ့လျော့သွားနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ စာပေ အရေးအသားသာလျှင်မေ့ကောင်းမေ့သွားနိုင်ပေမည်၊ မွန်စကားတတ်ခဲ့ပြီးသောမွန်များသည်မွန်စကားကို မေ့သွားနိုင်မည် မထင်ပါ၊ မေ့နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ မှတ်ဉာဏ်သည် အစဉ်အမြဲ ရှိနေမည်သာတည်း။

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၅၇၀ လောက်က မွန်တို့ တည်ထောင်စိုးစံခဲ့သော သထုံပြည်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရှေးကျသော ခေတ်တခေတ်ဖြစ်သည်။ ထိုခေတ်မှာပင် မွန်စာပေယဉ်ကျေးမှုများ ထွန်းကားခဲ့လေသည်။ ၁၁ ရာစုသို့ ရောက်သောအခါ ပုဂံခေတ်အနော်ရထာမင်းသည် သာသနာ-စာပေ-ယဉ်ကျေးမှုတို့ကို မြတ်နိုးသဖြင့် မြန်မာ စာပေကို ရှိပြီး ထွန်းကားပြီးဖြစ်သော မွန်တို့၏ စာခပ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ပေါင်းစပ်ကာ ဒီရင် ဆောင်ရွက်ခဲ့၍ အမျိုးသားစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများ ထွန်းကား လာခဲ့လေသည်။ မြန်မာစာပေနှင့် မွန်စာတို့သည် များစွာ ဆင်တူလျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်သည်။ မွန်စာပေသည် အမျိုးသား စာပေ ယဉ်ကျေးမှု၏ ရေသောက်မြစ်ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ ဤသို့ အမျိုးသားစာပေယဉ်ကျေးမှုကို မွေးထုတ်ပေါက်ပွားစေခဲ့သော မွန်စာပေယဉ်ကျေးမှုသည် မြန်မာနိုင်ငံမှ မထင်မရှားဖြင့် မပျောက်ကွယ်သွားသင့်ပေ။ တချိန်က ခေတ်ပြိုင်တွင် ထွန်းကားခဲ့သော ပြူ စာပေသည် မြန်မာပြည်မှ ပျောက်ကွယ်သွားချေပြီ။ မွန်ဘာသာ စာပေများ ခိုင်မာ တည်မြဲစေနိုင်ရန် အတွက် အမျိုးသား အပေါင်းတို့က ဝိုင်းဝန်း ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်သင့်ပေသည်။

စာပေသည် ဘာသာစကား ယဉ်ကျေးမှု၏ မှတ်တိုင်ဖြစ်သည်။ စာပေ ပျောက်ကွယ်လျှင် ဘာသာစကားတိမ်းပါးကာ လူမျိုးလည်း ပျောက်ကွယ်ရ၏။ ရှေးဟောင်းလူတို့သည် ယခုခေတ်သစ်မှာကဲ့သို့ စာရွက်၊ စာတမ်း၊ ပုံနှိပ်စက်များ မရှိသော်လည်း သားစဉ်မြေးဆက် အနာဂါတ်လူများ ခံယူ သိရှိနိုင်ရန် အတွက် ခက်ခက်ခဲခဲ ရေးသား ထားခဲ့လေသည်။

ကျောက်ပြား၊ သစ်ဝါး၊ ပေရွက်၊ ထန်းရွက်စသည့်တို့တွင် အမျိုးအပြား ရေးသားခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့ခြင်းအတွက် အလွန် ဂုဏ်ယူချီးကျူးဘွယ်ရာပင် ဖြစ်ပေတော့သည်။ ၎င်းတို့သည် ယင်းခေတ်အတွက် တာဝန်ကျေခဲ့ပေပြီ။

ပေရွက်ဖြင့် ရေးသားခဲ့သော လက်ရေးမူ မွန်စာပေဟောင်းများကို ယခုခေတ် လူတို့များစွာ တွေ့ရှိကြရသည်။ အချို့တို့မှာ ပေရွက်များ ဆွေးမြေ့ပြီး စာလုံးများလည်း အလွန် မှေးမှိန်သဖြင့် နှစ်ပေါင်းအတော်ကြာညောင်းခဲ့ပြီ ဖြစ်လေမည်။ တန်ဘိုးထား ပြုပြင်ခြင်းကင်းသဖြင့် ၎င်းတို့ထက် ရင့်ရော်ပြီး ယခုခေတ်လူများ လက်ထက်တွင် ပျက်စီးဆုံးပါးခဲ့ပြီးသည်လည်း အမျိုးအပြားရှိပေဦးမည်။ ထို့ကြောင့် အဘိုးတန်သော အမွေအနှစ် အစစ်အမှန်များကို လက်လှမ်းမှီသူတိုင်း ထိန်းသိမ်း သင့်ကြသည်။ တတ်နိုင်သည့်အဖွဲ့အစည်းများသည် စာဟောင်း ပေဟောင်းများကို ဒေသအနှံ့ တောင်းခံရယူပြီး ပုံနှိပ် ပွားများသင့်ပေသည်။

ဤခေတ်တွင် မွန် ဘာသာစကား နယ်ပယ်သည် အလွန် ကျဉ်းမြောင်းနေချေပြီ၊ ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာ အချိန်က ထွန်းကား တည်တံ့လာခဲ့သည်ကို ယခုခေတ်တွင်မှ တိမ်မြုပ် အားနည်း ရသည် ဖြစ်သဖြင့် ယခုခေတ်လူများ၏ ပျင်းရိညံ့ဖျင်းမှုဟု ဆိုရပါမည်။ အနာဂါတ် ခေတ်သမိုင်း ဆရာတို့၏ ရှုံ့ချရေးသားခြင်းကို ခံရပေမည်။ အဘယ်သို့ပြုကြလေမည်နည်း။

မွန်ဘာသာ ဖယောင်းတိုင်မီးငယ်မှတဆင့် နယ်ပယ်အနှံ့ ထွန်းလင်းတောက်ပစေရန် ပွားများယူနိုင်ပါသေးသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ရှေး ဘိုးဘွား၊ ဘိဘင် လူကြီးသူအိုများ၏ အမွေ အနှစ်ကို ထိန်းသိမ်းတည်တံ့စေပြီး ဆထက်တန်ပိုး တိုးပွား ထွန်းကားလာနိုင်ရန် စွမ်းအား ရှိသမျှ ကြိုးပမ်းကြလျက် နောင်လာ နောက်သားများအတွက် ခေတ်၏တာဝန်ကျေပြွန် သူ များ ဖြစ် နိုင် ကြ စေ ဟု ဆန္ဒ ပြုရပေသတည်း။ ။

နိုင်စိုက်ထွန်း

ကလော့သော့ရွာ

အာမေသို့

အမေ
သင်္ချိုအနန္တ၊ နှိုင်းမရသည့်
မိဘမေတ္တာ၊ စမ်းသီတာသို့
ကြည်သာငြိမ်းချမ်း၊ စိတ်ရွှင်လန်းစွ
သားလှယုံကြည်မိပါသည်။

ငယ်စဉ်ဘဝ၊ နုတ်စစ်နှင့်
ဝန်းပစန္ဒာ၊ ရွှန်းမျက်နှာက
သဲလွှာရင်တွင်း၊ ငြိမ့်ငြိမ့်ဆင်းအောင်
ညှဉ်းညှဉ်းလျှံကြွေး၊ သံချိုတေးနှင့်
အေ့အေးအိုအို၊ အမေဆိုတော့
လှပျို့နွေးထွေး၊ သားလှလေးလျှင်
ကြည်ရွှင်လန်းဆန်း၊ နှင်းရည်ဖျန်းသို့
ချမ်းမြေ့ခဲ့ရပါသည်အမေ။

သက်ရွယ်အိုရင့်၊ အခြေလင့်တော့
နွမ်းဖျော့အိုစာ၊ အမေ့မှာလျှင်
တွန့်လာပါးပြင်၊ လှမဆင်လည်း
ကြည်ရွှင်လန်းဆန်း၊ မိုးသောက်ပန်းသို့
စိတ်ဝမ်းသဲပြင်၊ သားရင်ခွင်မှာ
အသွင်ထင်ဟပ်နေဆဲပါအမေ။

ကောင်းရာ ကောင်းကြောင်း သတိလောင်း၍
သောင်းသောင်းဖျဖျ၊ အမေပြောပြသည့်
ဆုံးမစကား၊ နုတ်ချိုပျားကို
သားလှနားဆင်၊ နှလုံးယှဉ်၍
အစဉ်သတိရ၊ မေ့မရပါအမေ။

လောကမဏ္ဍိုင်၊ သွေဖါယ်ယိုင်လည်း
ခိုင်ချည်မြဲနှောင်၊ ဤလူ့ဘောင်၌
ရင်၌သစ္စာ၊ အမေ့မေတ္တာလျှင်
မဟာမြေကြီး၊ ထုသိပ်သည်းသို့
စုစည်းကြွယ်ဝ၊ ဆပ်မရနိုင်
သားလှရိုကျိုး၊ လက်စုံမိုး၍
ရှိခိုးဦးတင်၊ ထိပ်ပန်ဆင်သည့်
အစဉ်ထာဝရ၊ သတိရနေပါမည်အမေ။

အလီ

စီးပွါးရေးတက္ကသိုလ်

ရှေးမြန်မာနိုင်ငံ ပုဂံခေတ်ဦး စာအုပ်နှင့် မွန်ယဉ်ကျေးမှု

~~~ နိုင်ပန်းလှ ~~~

ပါမောက္ခ လု(စ်)သည် "ရှေးမြန်မာနိုင်ငံ-ပုဂံခေတ်ဦး"ဆိုင်ရာသမိုင်းကို စာအုပ်ကြီး(၃)အုပ်ဖြင့် နှစ်ပေါင်း များစွာ အပတ်တကုတ် ကြိုးစား အား ထုတ်၍ပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်း၏ တသက်တာတွင် ထင်ရှားစွာ ကျန်ရစ်ခဲ့မည့် လုပ်ငန်းကြီး တရပ် ဖြစ်ပေသည်။ ဤစာအုပ်၏တန်ဘိုးမှာ ၇၀၀ိ/ တိတိဖြစ်၍ ဝယ်ရန်ပင်မလွယ်ကူပါ။ ပါမောက္ခကြီးသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် နှစ်ပေါင်း၅၀ကျော် နေထိုင်ခဲ့သည်။ မြန်မာလူမျိုးအစစ်ဖြစ်သော ပါမောက္ခဒေါက်တာဦးဖေမောင်တင်၏ နှမအရင်း ဒေါ်တီတီနှင့် အိမ်ထောင်ပြုခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အထူးသဖြင့် ပုဂံဂူဘုရားများကို အလွန့်အလွန် ချစ်မြတ်နိုးသော အင်္ဂလိပ် ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာ နိုင်ငံ၌ သူ၏ သက်တန်း ထက်ဝက် ကျော်နေခဲ့သဖြင့် မြန်မာတပိုင်းဖြစ်နေပါသည်။ မြန်မာကျောက်စာ အချပ်ပေါင်း ၅၀၀ ကျော်ကို ဓါတ်ပုံကောင်းကောင်း စာရွက် ကောင်းကောင်းဖြင့် စာအုပ်ကြီး (၅)အုပ်ကို ၎င်း၊ မှန်နန်း မြန်မာရာဇဝင်ကို၎င်း၊ မြန်မာသုတေသီများ အဆင်သင့်လေ့လာနိုင်ရန် အင်္ဂလိပ်ခေတ်ကဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်နှင့် တွဲဖက်ကာ စုဆောင်းပြန်ဆို၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သူဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည်ကို အလွန်ချစ်သော စာပေသမား တဦးဖြစ်သည်။ သမိုင်းဆရာ တဦးလည်းဖြစ်သည်။ သူသည် ပုဂံကို အလွန်ချစ်လွန်းသဖြင့် ပုဂံ၌ပင် အရိုးထုတ်လိုသည်ဟု ပြောဘူးသည်။ ပုဂံသူ ပုဂံသားများကလည်း သူ့ကို ပါပါကြီးဟု ချစ်စနိုး ခေါ်ကြသည်။ သူ့ကို အလွန် ကြည်ညို ချစ်ခင်ကြသည်။ ပုဂံသို့ ကျွန်ုပ် ရောက်တိုင်းပင် ဝါရင့်၍ အသက် ကြီးပြင်းသည့် ဘုရားစောင့် လူကြီးများ.... ဦးခ၊ ဦးဘရှိန်၊ ဦး လှကြွယ်၊ စသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပါမောက္ခလုစ်နှင့် ဗိုလ်မှူးဘရှင်တို့ကို သတိရကြောင်း မျက်ရည် လည်၍ပင်
~~~

ပြောဆိုကြသည်။ ပါမောက္ခလု(စ်)သည် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာလက်ရာများကို မည်၍မည်မျှ ချစ်ခင်မြတ်နိုး၍ ရှိသေသမှု ပြုသည်ကို ပုဂံ ဘုရားစောင့်သော့ကိုင်များမှတပါး အခြားလူများ ဗို၍မသိပါ။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံခြားသို့အပြီးအပိုင် ရုတ်တရက်ပြန်သွားရတော့မည်ဟု ကျွန်ုပ်ကြားရ၍ တနေ့သောအခါ သွားရောက် နှုတ်ဆက်စဉ်က သူသည် ဝမ်းနည်း၍ တကာယ်ပင်ငိုသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ လုံးဝ မခွါလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။ ရှေးဟောင်းသုတေသနဌာနမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ သမိုင်း ကော်မရှင်နှင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ပါမောက္ခလု(စ်)၏ သစ္စာတရားနှင့် စိတ်ထားမြင့်မြတ်ပုံကို ကောင်းစွာ သိကြပါပေသည်။

ပါမောက္ခ လုစ် ပြုစုသော (Old Burma-Early pagan)ရှေးမြန်မာနိုင်ငံပုဂံခေတ်ဦး စာအုပ်တွင် အတွဲကြီး ၃ တွဲပါဝင်သည်။ ပထမတွဲတွင် စာသက်သက် (Text) ရေးသည်။ ဒုတိယ တွဲတွင် အညွှန်း (Index) သာ ပါဝင်ပြီး တတိယ တွဲတွင် ဓါတ်ပုံ (Plates)ပေါင်း နှစ်ထောင်နီးပါးခန့် ပါဝင်ပါသည်။ အမေရိကန်ပြည် နယူးယောက် တက္ကသိုလ် အနုပညာဌာနမှ ထုတ်ဝေသော အာရှတိုက် အနုပညာဂျာနယ် (Artibus Asiae) အထူးထုတ်အမှတ်စဉ် (၂၅) အဖြစ် အနောက် ဂျာမနီပြည်တွင် ဂျေဂျေအော်ဂက်စတင်(J.J.Augustin) က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။

စာအုပ်ကြီးကို ပြုစုရာ၌ ဆရာကြီး၏ လုပ်ဖေါ်ကိုင်ဘက် ဖြစ်သော သမိုင်း ကော်မရှင်မှ ကွယ်လွန်သူဗိုလ်မှူးဘရှင်သည် ၁၉၅၅ ခုနှစ်မှစ၍ အများဆုံး ကူညီခဲ့သော်လည်း စာအုပ်တွင်ပါရှိသည့် အယူအဆများသည် ပြုစုသူ ဒေါက်တာလု(စ်) တဦး၏ တာဝန်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာကြီး လု(စ်)သည် ရှေးမြန်မာနိုင်ငံ ပုဂံခေတ်ဦးဟူသော စာအုပ်ကိုပြုစုရာ၌ ခေါင်းမပါ ခြေမရှိသော ကိုယ်ထည်ချည်းနှင့် တူသည်ဟု ပြုစုသူက ကြိုတင်ပြောထားပါသည်။ မြန်မာပြည် အလယ်ပိုင်း မိုးခေါင်ရေရှား အရပ်တွင် မြန်မာတို့၏ ပုဂံမြို့တော်ကြီး ထွန်းကားတိုးတက်လာပုံ၊ အေဒီ ၁၀၆၀ ခုနှစ်တွင် မွန်နှင့်မြန်မာတို့ပူးပေါင်းပြီး ပထမပြည်ထောင်စုကို တည်ထောင်ခဲ့ပုံနှင့် မွန်ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မြန်မာယဉ်ကျေးမှုတို့သည် ထိုစဉ်က ပန်းချီယဉ်ပမာ သာယာ မွေးကြိုင်ခဲ့ပုံများကို တင်ပြထားသည်။

ခေါင်းပိုင်းနှင့်တူသော ပုဂံမတိုင်မီက သမိုင်းကို နီဂရက်ကို (ကပ္ပလီ) လူမျိုးတို့ ခြေချခဲ့သည့် ရှေးခေတ် မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်းကို ရေးပါက အလွန် ရှည်လျားလိမ့်မည်။ သမိုင်းမတင်မီ ခေတ်ဆိုင်ရာ အထောက် အထားတွေလည်း မစုံလင်သဖြင့် မရေးသားသေးဘဲ ကျော်လွှားခဲ့သည်ဟု ဆိုပါသည်။

ခြေနှင့် တူသော ပုဂံ နှောင်းခေတ် သမိုင်းမှာလည်း မြန်မာဘာသာ ကျောက်စာ ၅၀၀ ကျော်ကို အခြေပြု၍ ရေးသားထားသည် ဖြစ်၍ ပုဂံခေတ်ဦးတွင် တွေ့ရသော မွန်ကျောက်စာ အထောက်အထားနှင့် မတူသဖြင့် သီးခြား စာအုပ်ကြီး တအုပ်အဖြစ် ဆက်လက် ထုတ်ဝေရန် လျာထား ပါသောကြောင့် ဤစာအုပ်တွင် မဖေါ်ပြနိုင်ပါဟု ဆိုပါသည်။

ယခု ဝေဖန်သုံးသပ်နေသော ပါမောက္ခလု(စ်)၏ စာအုပ်ကြီးမှာ အပိုင်း (၃)ပိုင်း ပါဝင်ပါသည်။ ပထမပိုင်းတွင် သမိုင်းဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများကို အကျဉ်းအားဖြင့် တင်ပြထားသည်။ မွန်ရင်းကျောက်စာနှင့် နောက်တိုး ကျောက်စာနှစ်မျိုးစလုံးကို အထောက်အထား ပြုပါသည်။ ဒုတိယအပိုင်းတွင် သွန်းလောင်း ထုလုပ်ထားသည့် ဆင်းတုရုပ်ပွားတော်များ ဆေးရေးပန်းချီများအကြောင်း သမိုင်းကို တင်ပြီး၊ တတိယပိုင်းတွင် ပုဂံခေတ် ဗိသုကာ ပညာဆိုင်ရာ သမိုင်းများကို တင်ပြထားပါသည်။

သူ၏ အမှာစာစကားတွင် ဖော်ပြသကဲ့ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ရှေးယိုးဒယားနိုင်ငံတွင် ယဉ်ကျေးမှုအနုပညာဖက်တွင် ဦးဆောင်တီထွင် လမ်းပြသူများမှာ မွန်တွေဖြစ်သည်။ မွန်တို့သည် အလွန် ရှေးကျသော အချိန်ကာလကပင် အိန္ဒိယနှင့် အဆက်အသွယ်ရရှိခဲ့ကြသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် အင်အား ကြီးမား၍ ဆန်စပါးလယ်ယာကိုင်းကျွန်းကို စိုက်ပျိုးစားသောက်သူများ ဖြစ်သည်။ မွန်တို့သည် ဘာသာစကားတွင် အာနံတောင်တန်း တလျှောက်ရှိ ရှေးတိဗက်နံဘာသာစုများနှင့်၎င်း၊ ကမ္ဘောဒီးယားရှိခမာဘာသာတို့နှင့် ၎င်းအနွယ် တူကြသည်။ အင်ဒိုနီးရှား

ဘာသာ စကားနှင့်လည်း ဆက်သွယ်မှု ရှိကြသည်။ သို့သော် တိဗက် မြန်မာအနွယ်ဝင် ပျူဘာသာနှင့်၎င်း၊ မြန်မာဘာသာစကားနှင့်၎င်း မတူညီဘဲ ခြားနားကြသည်။ အေဒီ ၆၃၈တွင် ပျူတို့သည် သရေခေတ္တရာပြည်ကြီးကို တည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။ အေဒီ ၈၃၂ နှင့် ၈၃၅ တွင် အနောက်ယူနန်မှ နန်ချောင် (Nanchao)တို့သည် ပျူမြို့တမြို့နှင့် မွန်မြို့တမြို့ကို ဖျက်ဆီး တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။ မြန်မာတို့သည် ထိုစဉ်က နန်ချောင်နှင့်အတူ စစ်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။ နန်ချောင်နှင့်လည်း သာသာစကား အနွယ်တူ ဖြစ်ကြသည်။ စစ်တိုက်မှုတွင် ကျွမ်းကျင် လိမ်မာသော မြန်မာတို့သည် အခွင့်ကောင်းအခါကောင်း ရသည်နှင့်တပြိုင်နက် နန်ချောင်နှင့် ခွဲထွက်ကာ ကျောက်ဆည်နှင့် မင်းဘူး ခရိုင်သို့ ဆင်း လာ ကြ သည်။ ကျောက်ဆည် “၁၁-ခရိုင်”ဟူ၍၎င်း၊ မင်းဘူး“၆-ခရိုင်” ဟူ၍၎င်း ခေါ်ကြသည်။ အေဒီ ၈၅၀ တွင် အစွမ်းထက်မြက်၍ တိုးတက်မှုလျင်မြန်သော မြန်မာတို့သည် ပုဂံမြို့တော်ကြီးကို တည်ထောင် ဆောက်လုပ်ခဲ့ကြသည်....ဟူ၍ ဒေါက်တာလု (စ်) က နိဒါန်းပျိုးသည်။

ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ စာဖတ်သူ များအား ၁၉၅၈-ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည် ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်တွင် ကျင်းပသော. အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး၌ ကျွန်တော်ဖတ်ကြားခဲ့သည့် စာတန်းတစောင်ကို ထောက်ပြ လိုပါသည်။ စာတန်းအမည်မှာ (Man Literature Culture over Thailand and Burma)ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ သုတေသနအသင်း ဂျာနယ်အတွဲ-၄၁တွင် ထိုနှစ်ကပင် ပုံနှိပ်ခဲ့သည်။ ထိုစာတန်း၌ ပါရှိသော အချက်အလက်များမှာ ဆရာလု (စ်) စာအုပ်၌ ပါဝင်သော အချက်တို့နှင့် ကိုက်ညီမှု များစွာရှိသဖြင့် အချို့ အချက်အလက်များကို တင်ပြလိုပါသည်။

ရှေးဟောင်း ကျောက်စာခေတ်ကို မျှော်ကြည့်လိုက်လျှင် ယခု ယိုးဒယားပြည်သည် မွန် လူမျိုးတို့ ရှေးဦးစွာ အခြေစိုက်ခဲ့ကြ ပါသည်။ ထိုစဉ်က ယိုးဒယားလူမျိုးများသည် မြောက်ဖက် အရပ်ဒေသတို့၌ ရှိနေကြ၍ အောက်သို့ မဆင်းခဲ့ကြသေးဟု ခိုင်လုံစွာသော အထောက်အထားများ ရှိပါသည်။ ယိုးဒယားပြည်ဟောင်း၌ ထွန်းကား ခဲ့သော မွန်နိုင်ငံမှာ ဒွါရဝတီပြည်ဟု သိရသည်။ အေဒီ ၆၀၀ မှ ၁၁၀၀ အတွင်း အထွတ် အထိပ်သို့ ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ မွန်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ မြို့တော်မှာ ယခုဖရပထုံခေါ် နခုံပထုံ ဖြစ်ပြီး ဘန်ကောက်မြို့၏ အနောက်ဖက် မိုင် ၃၀ အကွာ၌တည်ရှိသည်။ ရှေးအကျဆုံး မွန်ကျောက်စာကို မြန်မာနိုင်ငံ၌ မတွေ့ရဘဲ ယိုးဒယားပြည်၌ တွေ့ရသည်။

ထိုကျောက်စာကို ကွယ်လွန်သူ ပြင်သစ်ပါမောက္ခ ကျောက်စာပါရဂူဂျော့စေဒီး(GeorgeCoeoles) က အက္ခရာ ဖလှယ်ပြီး ဘာသာ ပြန်ဆိုလျက် (BEFEO)ခေါ် အရှေ့တိုင်းဆိုင်ရာ ပြင်သစ် သုတေသနဂျာနယ်၌ ဖေါ်ပြခဲ့သည်။ အက္ခရာဗေဒ ရှုထောင့်အရဆိုလျှင် ထို မွန်ကျောက်စာသည် အေဒီ ၆၀၀ စုအတွင်း ထိုးခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ အေဒီ ၄၀၀ အတွင်း ကမ္ဗည်း ထိုးခဲ့သော ခမာ ကျောက်စာနှင့်လည်း အက္ခရာပုံသဏ္ဌာန် တူညီပါသည်။

အခြား ရှေးကျသောမွန်ကျောက်စာတိုင်ကို ဘန်ကောက်၏မြောက်ဖက် မိုင်တရာခန့်အကွာတွင်တည်ရှိသော လဝပူရခေါ် လော့ဗုရီမြို့၌ တွေ့ရသည်။ အေဒီ ၇ ရာစုနှင့် ၈ ရာစုအတွင်း ကမ္ပည်းထိုးခဲ့သည်။ ကျောက်စာတိုင်မှာ ရှစ်မြှောင့် ဖြစ်ပြီး ကျောက်ဆစ်ပန်းပုလက်ရာ အလွန်ကောင်းမွန်စွာ ထက်အောက်တို့တွင် ထုထွင်းထားသည်မှာ ထိုခေတ်က မွန်တို့၏ အနုပညာအဆင့်အတန်း မြင့်မားပုံကို ခန့်မှန်းယူနိုင်ပါသည်။ ယိုးဒယားနိုင်ငံတွင် နောက်ဆုံးထွန်းကားခဲ့သော မွန်နိုင်ငံငယ်တခုမှာ ဇင်းမယ်အနီးရှိ ယခုလန်ဖွန်းမြို့တွင် ဖြစ်သည်။ ရှေးကမွန်တို့က ဟာရိဗုဒ္ဓယဟု အမည်နာမပေးခဲ့ကြသည်။ ထိုဒေသရှိ စေတီ ဘုရားများတွင် မွန်ကျောက်စာ ခုနစ်တိုင်တို့ကို တွေ့ရှိရသည်။ သက်တမ်းမှာ ၁၁ ရာစုမှ ၁၃ ရာစုအတွင်း ဖြစ်ပါသည်၊ ဘန်ကောက်မြို့၏ အနောက်တောင်ဖက် မိုင်ငါးဆယ် အကွာရှိ ပေါင်တုက် (Pong Tuk)အရပ်တွင် ၁၉၂၇ ခုနှစ်က ရှေးဟောင်းသုတေသနဌာနက ပြင်သစ်ပါရဂူများ တူးဖေါ်မှုပြုကြသည်။ တွေ့ရှိသော ရှေးဟောင်းပစ္စည်းများအနက် ကျောက်ဆစ် ပန်းပုပါသော ကျောက်တိုင်အကျိုးများ အင်္ဂတေ ပန်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။

မြေအောက်တွင် အဆောက်အဦးများစွာတို့၏ ပန့်ကပ်ပုံများနှင့် အခြေခံ အောက်ခံများကိုလည်း တူးဖော်တွေ့ရှိသည်။ အများဆုံး အသုံးပြုသော ပစ္စည်းများမှာ ဂဝန်ကျောက်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အောက်ပိုင်းတွင်လည်း ဘုရားဆင်းတု စေတီပုထိုး မြို့ရိုးခံတပ်စသည်များကို ဂဝံကျောက်ဖြင့် ပြုလုပ်ကြသကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ရှေးအကျဆုံး ယိုးဒယား ကျောက်စာမှာ အေဒီ ၁၃ ရာစုထက် ရှေးမကျပါ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ရှေးကျသော ဗိသုကာလက်ရာများ ပန်းပု လက်ရာများနှင့် မွန်ကျောက်စာများကို အထောက် အထားပြုပြီး ယိုးဒယားနိုင်ငံတွင် အေဒီ ပထမနှစ်တထောင်အတွင်း ပေါ်ထွန်းခဲ့သော ဒွါရဝတီနိုင်ငံတွင် နေထိုင်သူများမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ မွန်လူမျိုးများ ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်စိတ်ချစွာ ပြောနိုင်ပါသည်။ ယိုးဒယားနိုင်ငံရှိ ရှေးမွန်တို့၏ သမိုင်းဝင်ဌာနများသည် ထင်ရှားသော ဘုရားသုံးဆူ တောင်ကြားလမ်းခရီး နှင့်နီးကပ်ကြောင်း ပေါ်လွင်ပါသည်။ ဘုရား သုံးဆူတောင်ကြားလမ်းခရီးဖြင့်ပင် ဒွါရဝတီ (ယိုးဒယားပြည်ပြောင်း) မွန်နှင့်သုဓမ္မဝတီ (သထုံ) မွန်တို့ကူးလူး ဆက်ဆံကြပါသည်။

ဒွါရဝတီဟူသောနိုင်ငံအမည်ကို မည်သူကတီထွင်ခဲ့ပါသနည်းဟူ၍ မေးမြန်းလိုလိမ့်မည်။ အကျဉ်းချုပ်အဖြေမှာ ခေတ်ပြိုင် တရုပ်မှတ်တမ်းတို့တွင် ဤသို့ဆို၏။ "အင်ဒိုချိုင်းနား ကျွန်းဆွယ်ဒေသတွင် သရေခေတ္တရာနှင့် ခမာမြေအကြား၌ တိုလိုပိုတီ (Tolo-poti) ဟူသော နိုင်ငံတခု ရှိပါသည်။ တိုလိုပိုတီ ဟူသော တရုပ်၏အခေါ်ကို လွန်ခဲ့သော နှစ်တရာခန့်က ယိုးဒယား သုတေသီများက ဒွါရဝတီနိုင်ငံ ဖြစ်သည် ဟူ၍ ယူမှတ်ကြသည်။ ထို့နောက် ပရပထုံတွင် တူးဖော် တွေ့ရှိသော ငွေတံဆိပ်တုံး နှစ်ခုပါ ရှေးဟောင်း ပလ္လဝအက္ခရာဖြင့် ရေးသားသည့် ဒွါရဝတီ မင်း ကောင်းမှု ဟူသော အေဒီ ၅၀၀ရ ထိုးသက္ကဋ္ဌဘာသာအရေးအသားအရ တချပ်မှတ်တမ်းပါ ဒွါရဝတီပြည်ဖြစ်ကြောင်းကို အတည်ပြုနိုင်ကြသည်။

ယိုးဒယားနိုင်ငံ အနှံ့အပြားတွင် တွေ့ရှိသော ရှေးဟောင်း ပစ္စည်းများနှင့် ကျောက်စာ အထောက်အထားများအရ ဒွါရဝတီနိုင်ငံသည် ယခု ယိုးဒယား ခေတ်လယ်နိုင်ငံ၏ အကျယ်အဝန်းမျှလောက် ကျယ်ပြန့်လိမ့်မည်ဟု အတိအကျ မပြောနိုင်သည့်တိုင် ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာ များစွာ ထင်ရှားပါသည်။ ရှေးဟောင်းကျောက်စာများနှင့် ရှေးဟောင်းဗုဒ္ဓဘာသာဆင်းတုတော်များကို ထောက်ထား၍ ဒွါရဝတီ မွန်နိုင်ငံသည် ဖူနံအင်ပါယာ (*Fu Nan*) ပျက်စီးပြီးနောက် ၆-ရာစု အလယ်လောက်ကျမှ တည်ထောင်နိုင်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယူဆပါသည်။ ဒွါရဝတီ မွန်နိုင်ငံသည် ၁၁-ရာစုတွင် ခမာတို့၏လက်အောက်သို့ ကျဆင်းခဲ့ရလေသည်။ သို့သော် ခမာလက်အောက်တွင် ရှိစေကာမူ ယဉ်ကျေးမှုအရာတွင် မွန်တို့၏ ဩဇာမှာ ၁၃-ရာစု အထိ ဆက်လက်ကာ ထိုနိုင်ငံ၌ ဩဇာညောင်းခဲ့သည်။ ဒွါရာဝတီ မွန်တို့သည် ၎င်းတို့၏ အိမ်နားနီးချင်း နိုင်ငံ ဖြစ်သော အာရှတောင်ပိုင်းရှိ အခြားနိုင်ငံတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ထူးခြားသော အကြောင်းတရပ်မှာ ကျောက်စာအရသော်၎င်း၊ အခြား အထောက် အထားများ အဖြစ်သော်၎င်း၊ မွန်တို့၏ ရှေးနိုင်ငံရေး သမိုင်းကိုသော်၎င်း၊ အုပ်စိုးသော မင်းတို့၏ အမည်များကိုသော်၎င်း၊ ဟာရိဘုဥ္ဇ နိုင်ငံ၏ မွန်ဘုရင်မ ဓမ္မဒေဝီမှတပါး အခြား အမည်များကို မသိရခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဓမ္မဒေဝီဘုရင်မကြီးသည် ၁၁-ရာစုတွင် ဇင်းမယ်အနီး မဟာရိဘုဥ္ဇနိုင်ငံ၌ စိုးစံခဲ့သည်ဟု သိရပါသည်။ တချိန်တခါတွင် ထိုဘုရင်မကြီးနှင့်သူ၏နောက်လိုက်များသည် ကာလဝမ်းရောဂါကပ်ဘေးမှ ရှောင်တိမ်းရင်း သထုံနှင့် ပဲခူးသို့ ထွက်ပြေးခဲ့လေသည်ဟု သိရပါသည်။ ယွန်းထည် အတတ်ပညာသည်ပင် ပဲခူးသို့ ထိုဘုရင်မနှင့်နောက်လိုက်များ ယူဆောင်ခဲ့သည်ဟူ၍၎င်း၊ ထိုနောက် ပဲခူးမှ ပုဂံသို့ ၎င်း ပျံ့နှံ့ခဲ့တန်ရာသည်ဟု ပညာရှင် အချို့က ယူဆကြသည်။

ယိုးဒယား ရှေးဟောင်း သမိုင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ယိုးဒယားသုတေသီ ပညာရှင် များစွာတို့သည် ယိုးဒယားသုတေသနအသင်း ဂျာနယ်တွင် စာတန်းများစွာ ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ထင်ရှားသောစာတန်းများမှာ (၁) အရှေ့အာရှတောင်ပိုင်းရှိ ဒွါရဝတီ မွန်ယဉ်ကျေးမှု သမိုင်းဆိုင်ရာ စာတန်း။ (၂) သီရိဒွါရဝတီမင်းနှင့် ၎င်း၏ နန်းတွင်းပစ္စည်းများ။ (၃) ပေါင်တုတ် (Pong Tuk) တူးဖော်မှု သုတေသနစာတန်း စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် မွန်ရှေး

ဟောင်းသုတေသနနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာအကြောင်းများနှင့်ပတ်သက်၍ သီးခြားစာအုပ်တွေလည်း များစွာရှိပါသည်။ ယိုးဒယား သုတေသန ပညာရှင်များသည် ၎င်းတို့၏ ဘာသာစကားနှင့် မွန်တို့၏ စကားလုံး၀ မတူညီသော်လည်း ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံတွင် ရှေးအခါက မွန်ယဉ်ကျေးမှု ထွန်းကားခဲ့ကြောင်းကို ဂုဏ်ယူ၍ ဖေါ်ပြလေ့ ရှိသည်။ ဥပမာ ပြရသော်- (၁) ၁၉၆၅ ခုနှစ်ထုတ် ယိုးဒယား သုတေသန အသင်းဂျာနယ်တွင် ယိုးဒယား ပညာရှင်တဦးဖြစ်သော ဖလအနုမန်ရာဇမွန်ကဉ်သို့ဆို၏ "သမိုင်းအထောက်အထားအနေဖြင့်ဆိုရသော် ယိုးဒယားနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း မဲ့နန် မြစ်ဝှမ်းတွင် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀ ကျော်ကာလက မွန်လူမျိုးများ နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုနောက်ထိုဒေသသို့ နောက်ပိုင်းမှရောက်ရှိလာကြသော ယိုးဒယားများသည် မွန်တို့နှင့် လွတ်လပ်စွာ ရောနှောကြကုန်သည်။ သမိုင်း ပညာရှင်များ၏အဆိုတွင် ထိုခေတ်က မွန်တို့သည် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံရှိ ယိုးဒယားစသော အခြား လူမျိုးများနှင့် ယှဉ်လျှင် မွန်တို့က များစွာယဉ်ကျေးလျက် ရှိနေသည်ကိုသိရပါသည်။ (၂) ၁၉၆၀-ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေသော ယိုးဒယား အနုပညာစာအုပ် (The Arts of Thailand)တွင် ပါရှိသော ဒွါရဝတီ နိုင်ငံနှင့် အိမ်နားနီးချင်းများ ဟူသော အခန်းတွင် ရေးသားဖေါ်ပြသည်မှာ "ရှေးအကျဆုံး အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှု ဩဇာလွှမ်းမိုးသော ဖူနန် အင်ပါယာ သည် အေဒီ ပထမရာစုမှ ပဥ္စမရာစုအထိ ထွန်းကားခဲ့ပါသည်။ ၎င်းနိုင်ငံသည် ကမ္ဘောဒီးယားနှင့် ယိုးဒယားတို့ကိုပါ လွှမ်းမိုးခဲ့ပါသည်။

ဖူနန်နိုင်ငံပျက်စီးပြီးနောက် ထွန်းကား လာသောနိုင်ငံတခုမှာ ဒွါရဝတီမွန်နိုင်ငံဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းနိုင်ငံသည် ဘန်ကောက်မြို့နှင့် အချင်းမိုင် ၁၀၀ ခန့် ကျယ်ဝန်းသည်။ ထိုကာလတွင် ယိုးဒယားလူမျိုးများ ယိုးဒယားပြည်သို့ မရောက်ရှိကြသေးပေ။ ဒွါရဝတီနိုင်ငံကို အုပ်စိုးသောသူတို့မှာ မွန်များဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းမွန် နိုင်ငံသည် အနောက် ဖက်တွင် သထုံသို့တိုင်ရောက်ရှိ ပါသည်။ ၁၁-ရာစုတွင် ယိုးဒယားပြည်ဟောင်း၌ရှိသော ဒွါရဝတီ နိုင်ငံသည် ခမာအင်ပါယာလက်အောက်သို့ ကျဆင်းသွားရပါသည်။

ထိုနောက် မကြာမီ မြန်မာဘုရင် အနော်ရထာမင်းသည် အနောက်ဖက်တွင် ရှိသော မွန်နိုင်ငံကို သိမ်းပိုက်ယူလိုက်သည်။ သို့သော် ဒွါရဝတီ နိုင်ငံ၏ အဆွယ်အပွားတခုဖြစ်သော ယိုးဒယားနိုင်ငံ မြောက်ပိုင်းရှိ ဟာရိဘုဉ္ဇ မွန်နိုင်ငံမှာ ၁၃-ရာစု အဆုံးတိုင်အောင် တည်တွန်းလျက်ရှိပါသည်။ ယိုးဒယားနိုင်ငံ၌ တွေ့ရသော များစွာသော ရှေးဟောင်းရုပ်ထုများမှာ ထေရဝါဒဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်ဆိုင်ပါသည်။ ၎င်းလက်ရာများကို ဒွါရဝတီ မွန်လက်ရာဟု သတ်မှတ်ပါသည်။ သို့သော် ဟာရိဘုဉ္ဇ မွန်လက်ရာကိုပါ ပေါင်းထည့်မည်ဆိုပါက ၁၃-ရာစုအဆုံးထိ မွန်လက်ရာဟု သတ်မှတ်ရပါသည်။

ယခု ယိုးဒယားသမိုင်းကို အသာထား၍ မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်းဖက်သို့ ပြန်၍သုံးသပ်မည်ဆိုသော် မြန်မာသမိုင်း ပညာရှင်များသည် အတွေးအခေါ် ဆိုင်ရာ ဂိုဏ်းဂဏ များစွာ ရှိပါသည်။ ဂိုဏ်းတဂိုဏ်းက ရှေးပဝေသဏီအယူအဆဟောင်းများ၌သာ စွဲလန်းလျက်ရှိကြသေးသည်။ သို့သော် ခေတ်သစ် ဂိုဏ်းတခုမှာ ဦးရေနည်းပါးသော်လည်း သိပ္ပံနည်းကျသော စူးစမ်းရှာဖွေမှုပေါ်တွင် အတွေးသစ်အမြင်သစ်ကို ခံယူလျက် မြန်မာ့သမိုင်းကို စူးစမ်းလျက်ရှိကြသည်။ ယနေ့ အထိဆိုလျှင် အနောက်တိုင်းသားများနှင့် မြန်မာပညာရှင်များစွာတို့သည် မြန်မာ့သမိုင်း စာအုပ်ကို ပြုစုထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာများအနက် ဒေါက်တာထင်အောင် နောက်ဆုံး ဖြစ်၍ ဒေါက်တာ လုစ်က ဥရောပတိုက်သားများအနက် နောက်ဆုံးဖြစ်ပါသည်။ သမိုင်းစာအုပ် ပြုစုရာတွင် တဦးနှင့်တဦး ပြုစုပုံ ပြုစုနည်း မတူကြပါ။

သမိုင်းကိုပြုစုရာတွင် ပါမောက္ခ လုစ်သည် ကိုယ်တိုင် ကွင်းဆင်း၍ နိုင်ငံအနှံ့ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် နှစ်ပေါင်းများစွာ အချိန်ယူကာ ပြုစုခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့ ပြုစုရာတွင် အထောက်အထားများ ပေါ်တွင် တွေ့ရှိချက်အရ မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင် အတွေးအခေါ် အမြော်အမြင်တို့ဖြင့် ထင်မြင်ယူဆချက်သစ်များကိုရေးသားတင်ပြထားပါသည်။ ၎င်း၏ အဆင့်မြင့်သော သုံးသပ်ချက်၊ ယူဆချက်၊ တင်ပြချက်တို့မှာ အချို့ လူများအတွက် သဘောပေါက်နားလည်၍ လက်ခံနိုင်သူ ရှိကောင်း ရှိမည်ဖြစ်သော်လည်း များစွာသော လူတို့

မှာ အရယာခံနိုင်ရည်ရှိမည်မဟုတ်ပါ။ မည်သို့ဆိုစေ၊ စာပြုသော ပညာရှင်များသည် ၎င်းတို့၏ စာအုပ်ကို သိပ္ပံနည်းကျသည့် သုတေသနလောကဇာတ်ခုံအဆင့်သို့ တက်လှမ်းနိုင်သည့် သုတေသီများအတွက်ကိုသာ ရည်စူးထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မွန်လူမျိုးတို့ ဆင်းသက်လာပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ပါမောက္ခလုစ်က မွန်တို့သည်ယိုးဒယားနိုင်ငံမှ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိခဲ့ကြသည်ဟု ထင်မြင်ချက်ပေးသည်။ သို့သော် ဘုရား ၃-ဆူ တောင်ကြားလမ်းကို ဖြတ်၍ လာသည်ဟု သူက မဆိုထားပါ။ မည်သည့် လမ်းက လာသည်ကိုကား ကျွန်ုပ် အနေဖြင့် မတွေးတတ်ပါ။

ကျွန်ုပ်၏ ထင်မြင်ချက်အရဆိုရသော် မွန်တို့သည် ယိုးဒယား၊ ပြည်ပောင်း နှင့် ရှေးမြန်မာ နိုင်ငံသို့ ကျောက်ခေတ်ကာလကပင် တချိန်တည်းတွင် ၎င်းတို့၏ မူလဘူတဒေသဖြစ်သည့် တရုတ်ပြည် တောင်ပိုင်းရှိ ယန်စီကျန်မြစ်ဝှမ်းမှ တဖြည်းဖြည်း ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိခဲ့ကြမည်ဟု ထင်မြင်ယူဆလိုပါသည်။

မွန်ခမာတို့၏ ဆင်းသက်လာပုံနှင့် ပတ်သက်၍ လွန်ခဲ့သည့် ရာစုထက်ဝက်လောက်က သုတေသနပညာရှင်များ ဝိဝါဒကွဲပြားခဲ့ဘူးပါသည်။ ယခုအခါ အသိပညာများစွာ တိုးတက်လာခဲ့ပြီဖြစ်သဖြင့်များစွာသော အရှေ့အာရှသမိုင်းဆိုင်ရာ သုတေသနပညာရှင်များသည် မွန်-မြန်မာ-ပျူ အားလုံးတို့ အရှေ့မြောက်ဒေသမှ အနောက်တောင်ဒေသသို့ ဆင်းသက်လာကြသည်ဟု ထင်ရှားစွာမြင်ကြလေပြီ။ တိမ်မြုပ် ပျောက်ကွယ်ခဲ့သော ပျူနှင့် မွန်မြန်မာစသော မြန်မာ တိုင်းရင်းသားအပေါင်းတို့သည် တခုတည်းသော မွန်ဂိုလွိုက် လူမျိုး (Mongoloid Race) အနွယ်မှ ဆင်းသက်လာကြသည်ဟု မနုဿဗေဒ ပညာရှင်များ သတ်မှတ်ထား ပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့သည် ကျောက်ခေတ်မှစ၍ နေရာကွဲကွဲပြားပြားတို့တွင် နေထိုင်ခဲ့ကြသဖြင့် ပြောဆိုသော ဘာသာစကားများလည်း ခြားနားသွားကြလေသည်။

မြန်မာနှင့် အနွယ်တူ စကား၊ ပြောသောဘာသာစကားအစုကို တိဗက်မြန်မာ(Tibeto-Burman)ဟူ၍ ဘာသာဗေဒ ပညာရှင်များက အမည် ပေးပါသည်။ တိဗက်မြန်မာ စကားအစုဝင် မြန်မာ အစရှိသော လူတို့သည် တရုတ်ပြည် အနောက်မြောက်ပိုင်းရှိ ကန်စုဒေသမှ ပျံ့နှံ့လာခဲ့ဟန်တူပါသည်။ မွန်နှင့် အနွယ်တူ ပြောဆိုသော ဘာသာစကား အစုကို မွန်ခမာ (Mon-Kmar)ဟူ၍ ဘာသာဗေဒပညာရှင်များက အမည်ပေးထားပါသည်။ မွန်ခမာတို့၏မူလဘူတ ဒေသမှာကား တရုတ်ပြည်တောင်ပိုင်းရှိ ယန်စီကျန် မြစ်ဝှမ်း ဖြစ်ဟန်တူသည်ဟု ကျွန်ုပ် ယူဆပါသည်။ ထိုအချိန်အခါတွင် တရုတ်တို့သည် တရုတ်ပြည် မြောက်ပိုင်း၌သာလျှင် ရှိနေကြသေးသည်။ အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ ဆိုနိုင်သနည်းဟု မေးလို ကြပါလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်အထောက်အထားပြုသောသာဓကတရပ်မှာ အင်္ဂလန်ပြည် ကိမ်းဘရစ် တက္ကသိုလ်မှ တရုတ်ပါမောက္ခ ဒေါက်တာပုလိဗလက်၏ စာတန်းတခု ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၆၆-ခုနှစ်ကပုံနှိပ်သော သူ၏ စာတန်းအမည်မှာ "တရုတ်နှင့် အင်ဒိုဥရောပ ဘာသာစကားများ (Chinese and Indo-Europeans) ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်း၏စာတန်း၌ ပါရှိသော အရေးကြီးသည့်အချက်မှာကား ယန်စီကျန်မြစ်အမည်နှင့် ပတ်သက်၍ တင်ပြချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းက (Kian)'ကျန်'ဟူသော အမည်မှာ မြစ်၊ ချောင်း ဟူ အနက်ရသည်။ သို့သော် ရှေးခေတ်က တရုတ်စကားတွင် 'ကျန်'ဟူ၍ မရေးမဖတ်ဘဲ 'ကြန်' (Krang) ဟူ၍ လျှာလိပ်သံ၍ အရစ်သံဖြင့် ရေးသား ဖတ်ဆိုသည်ဟု သူက အထောက်အထားစုံလင်စွာဖြင့် တင်ပြထားပါသည်။

မြောက်ပိုင်း တရုတ်တို့၏ စကားတွင် မြစ်ချောင်းကို ကျန်(Kian)ဟူ၍ လုံးဝမခေါ်ဘဲ ဟို(Hoe)ဟူ၍ခေါ်ပါသည်။ တရုတ်နိုင်ငံတွင် ရှေးက တရုတ်ဘာသာစကားနှင့် အနွယ်တူ မဟုတ်သော အနွယ်ကွဲ ဘာသာစကားပြောသူများ များစွာ နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ ဘာသာစကား အချင်းချင်း ဆက်သွယ်ပုံများကို သိပ္ပံနည်းကျကျ ကျွန်ုပ်တို့သုတေသနပြုထားပြီးဖြစ်သည်ဟု သူကဆိုသည်။ ကျောက်စာအထောက်အထား မရှိသည့်အခါတွင် လူတမျိုး၏ ယဉ်ကျေးမှုသမိုင်းကို စူးစမ်းရှာဖွေမည်ဆိုလျှင် အနှိုင်း သိပ္ပံဘာသာ ဗေဒနည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အထူးအောင်မြင်သည့် နည်းလမ်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ (Kian) ဝေါဟာရမှာ မြစ်ချောင်းအနက် ဟော တရုတ်စကားမဟုတ်၊ တိဗက် မြန်မာ စကားလည်း

မိမိတို့မှတဆင့် အိမ်နားနီးချင်း နိုင်ငံရှိ အဆွေတော်များထံ ဖြန့်ဝေပေးခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ ဖြန့်ဝေရာ၌ အထက်မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပျူနှင့် မြန်မာများအားလည်း ဖြန့်ဝေပေးခဲ့လိမ့်မည်ဟု တွေးဆဖွယ် ရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ရှေးမြန်မာနိုင်ငံ ပုဂံခေတ်ဦးစာအုပ်ကို ပြုစုသော ပါမောက္ခဒေါက်တာလုစ်က ရှေးမြန်မာနိုင်ငံနှင့် ယိုးဒယားနိုင်ငံတို့တွင် ယဉ်ကျေးမှုများကို ဦးဆောင် တီထွင် လမ်းပြသူများ ဖြစ်ကြပါသည်ဟူ၍ တွေးဆထင်မြင်ကြောင်း သူ၏ အမှာစာတွင် ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ရှေးက မွန်တို့သည် အိန္ဒိယ သားများထံမှ ယဉ်ကျေးမှု များကို ရရှိကြသည်။ ယနေ့ ကျွန်ုပ်တို့ မွန်များမှာမူ မြန်မာတို့ထံမှ ယဉ်ကျေးမှုစာပေများကို ပြန်လည်၍ တဆင့် ဆည်းပူးနေရသည့်အခြေသို့ ကျဆင်းခဲ့ရပေသည်။ နောင်အစဉ်အဆက် အနည်းငယ်ကြာလတ်သော် အင်အားနည်းနေသော မွန်ဘာသာစကားသည် ပျူဘာသာကဲ့သို့ ကေန်မုချတိမ်မြုပ်သွားမည်မှာ သံသယ ဖြစ်ဖွယ်မရှိပါ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် မွန်အများစုသည် အခြေအနေအမျိုးမျိုးတို့ကြောင့်မြန်မာစကားကိုသာ တနေ့တခြားလိုလိုလားလား ပြောဆိုနေကြ၍ဖြစ်ပါသည်။ မွန်စကားပြောသူများသတိပြုရန် လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။ ဘယ်သူမပြု မိမိမှုပင် ဖြစ်ပါသည်။

ရှေးအခါက ရှေးမြန်မာနိုင်ငံတွင် ထွန်းကားခဲ့သော မွန်တို့၏ ယဉ်ကျေးမှုသမိုင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာ ပညာရှိအချို့တို့၏ အဆိုအမိန့်များကို အနည်းငယ် တင်ပြလိုပါသည်။

၁။ ၁၉၆၇-ခုနှစ်ထုတ် မြန်မာနိုင်ငံ သုတေသနအသင်းဂျာနယ်အတွဲ ၅၀ တွင် ပါမောက္ခ ဒေါက်တာလုစ်ဖေကဤသို့ဆို၏ "မွန်နှင့်မြန်မာတို့သည် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀ ကပင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ အတူတကွ နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ မွန်နှင့်မြန်မာတို့သည် စတွေ့သည့် ကာလမှစ၍ နီးနီးကပ်ကပ် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်ဖြင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခဲ့ကြသည်။ မြန်မာတို့သည် မွန်တို့၏ ယဉ်ကျေးမှုကို လက်ခံယူငင်၍ တိုးတက်ထွန်းကားအောင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ မွန်အက္ခရာကို ၁၁ ရာစုတွင်ယူငင်၍ မိမိတို့၏မြန်မာစကားကို အက္ခရာတင်ကြသည်"။

၂။ ၁၉၅၉-ခုနှစ်ထုတ် မြန်မာနိုင်ငံ သုတေသနအသင်း ဂျာနယ်အတွဲ ၄၂ တွင် သမိုင်း ပါမောက္ခ ဒေါက်တာ သန်းထွန်းကဆိုသည်မှာ "အေဒီ ၉၀၀ စုတွင် မြန်မာတို့သည် ကျောက်ဆည်ခရိုင်သို့ ရောက်ရှိစဉ်က ရှေးဦးစွာ ဗုဒ္ဓဘာသာ မွန်လူမျိုးများနှင့် တွေ့ဆုံကြသည်။ မွန်တို့သည် မြန်မာတို့အား ဗုဒ္ဓဘာသာအဖြစ်သို့ သွတ်သွင်းပေးခဲ့မည်မှာ မဖြစ်နိုင်ဖွယ်မရှိပါ" ဟူ၍ ဆိုပါသည်။

၃။ မြန်မာနိုင်ငံ သမိုင်း ကော်မရှင် စာပြုအရာရှိ ဗိုလ်မှူးဘရှင်က လောကထိပ်ပန် စာအုပ်စာမျက်နှာ ၃ နှင့် ၄ တွင် ပြန်ဆိုသည်မှာ "ရှေးကျသော ပုဂံခေတ် မွန်ပုံစံ ဂူဘုရားများမှာ ပုထိုးသားများ၊ နဂါးရုံ၊ အပယ်ရတနာ စသည်များ ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာတို့သည် ဂူဘုရားတည်ဆောက်ရာ၌ မိမိတို့၏ ဆရာဖြစ်သော မွန်တို့၏ အကြိုက်ဖြစ်သော အတွင်းဖက် မှောင်မိုက်ခြင်းကို မကြိုက်ကြပါ။ လေသာ၍ လင်းချင်းမှုကို ပို၍ နှစ်သက်ကြသည်"။

၄။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ပါမောက္ခ ချုပ်ဟောင်း ဒေါက်တာထင်အောင်ပြုစုသော မြန်မာရာဇဝင် စာအုပ်အခန်း (၂)စာမျက်နှာ ၂၅ တွင် ဤသို့ဆို၏ "မွန်တို့သည် အရှေ့အာရှတွင် အခြားသော လူမျိုးများထက်ပို၍ ယဉ်ကျေးသည်မှာ စောဒကတက်ဖွယ်မရှိပါ။ ပျူနှင့်မြန်မာတို့ပင်လျှင် အချို့သောအရာတို့တွင် မွန်တို့၏တပည့်များ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ အရှေ့အာရှရှိအခြားသော လူမျိုးများ အပေါ်တွင် မွန်တို့၏ ယဉ်ကျေးမှု ဩဇာရှိခဲ့သည်မှာ ထိုဒေသတို့၌ ရှိသော လူမျိုးများ၏ ဘာသာစကားတို့တွင် မွန်တို့၏ စကားလုံးများရှိ နေခြင်းက ထင်ရှားပါသည်"စသည်ဟူ၍ များစွာ ဆိုထားကြသေးသည်။

ကျွန်ုပ်၏ အယူအဆ ထင်မြင်ချက်ကို ဆိုရပါလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းရှိ သရေခေတ္တရာ (မှော်ဇာ) ပျူနိုင်ငံနှင့် ယိုးဒယားတောင်ပိုင်းရှိ ဒွါရဝတီ မွန်နိုင်ငံတို့မှာ အေဒီ ၆၀၀ စု သို့မဟုတ်၊ ထို့ထက် စောသောကာလ တချိန်တည်း၊ တကာလတည်း ခေတ်ပြိုင်ထွန်းကားခဲ့ကြပေလိမ့်မည်ဟု ယူဆပါသည်။ ။

နိုင်ပန်းလှ

မွန်ဂီတမိတ်ဆက်

ရာမညမိုးဇေဝ

ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးပေါင်းများစွာရှိကြောင်း အများအသိ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုတိုင်းရင်းသား အသီးသီးတို့တွင် ကိုယ်ပိုင် ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များ ရှိကြသည်ချည်း ဖြစ်သည်။ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် တိုင်းရင်းသားတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုများ မှေးမှိန်ခဲ့ကြသည်။ တချို့သော ယဉ်ကျေးမှုများ ဆိုလျှင် လုံးဝ ကွယ်ပျောက်လုနီး ဖြစ်နေကြောင်းကိုလည်း ယဉ်ကျေးမှု သုတေသီတို့ သဘောပေါက်ကြ ပါသည်။ အထူးသဖြင့် လူမျိုးစုငယ် (National Minority)တို့၏ ယဉ်ကျေးမှုများ ဆိုလျှင် တော်မဝင် နန်းမထိုက်သည့် ပန်းပမာ အများစု၏ လျစ်လျူရှုခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်။

ဤသည်တို့မှာ ယခုမှ ဖြစ်လာသည်မဟုတ်း ရှေးနှစ်ပေါင်း များစွာကပင် ဖြစ်လာခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း တပြည်ထောင်အတွင်း တိုင်းရင်းသား အချင်းချင်းတို့ ကြားဝယ် ကွာဟမှု မြင့်မားခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ တော်လှန်ရေး အစိုးရ လက်ထက်မှစ၍ ဤကွာဟမှုများကို ပြေလည်ရန် အထူး ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ပြီးခဲ့သော ပါတီ ညီလာခံကြီးတွင်လည်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးက ဤကိစ္စကို အလေးအနက် ပြောခဲ့ပါသေးသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် တိုင်းရင်းသား တို့၏ ယဉ်ကျေးမှုများကို-အသီးသီး ဖေါ်ထုတ်ကြရမည်။ ယင်းယဉ်ကျေးမှုများ အနက် ဂီတကိစ္စကို ကျွန်တော် အနည်းငယ် တင်ပြချင်သည်။ တိုင်းရင်းသားတို့၏ ဂီတကို လေ့လာကြည့်လျှင်....

၁။ ရိုးရာသီချင်းများ (သီချင်းကြီး ဟုလည်း ခေါ်နိုင်သည်) (Classical songs)။

၂။ ကျေးလက်ဂီတ (Folk songs)ဟူ၍ နှစ်မျိုး နှစ်စား တွေ့နိုင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှု (Folk Culture)တွင် ကျေးလက်ဂီတသည် အထူးအရေးပါ၏။ တိုင်းရင်းသားဂီတအတွက် ကျွန်တော်တို့ ဆောင်ရွက်ရမည့် တာဝန်နှစ်ရပ်မှာ....

၁။ ပြန်လည် ဖေါ်ထုတ်ထိန်းသိမ်းရေး နှင့်

၂။ အမျိုးသားဟန် မပျက် ချဲ့ထွင် စပ်ဆိုရေးတို့ ဖြစ်သည်။

တိုင်းရင်းသား အသီးသီးတို့၏ တေးဂီတ၊ ကဗျာ၊ ပုံပြင်၊ ဝတ္ထုစသည်တို့ကို စုဆောင်း တည်းဖြတ်ခြင်း၊ အသံသွင်းမှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊ ခေတ်နှင့် လျော်ညီစွာ စာအုပ်စာတမ်း ပြုစု ထုတ်ဝေခြင်းစသော လုပ်ငန်းများဖြစ်ပါသည်။ (ကျေးလက်ဂီတ ကဗျာစုဆောင်းရေးနှင့် အသံသွင်း မှတ်တမ်းတင်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို တိုင်းရင်းသား ဌာနစိတ်အနေဖြင့် ၁၉၅၈-၅၉ ခုနှစ်တွင် အစပျိုးခဲ့ပါသည်။)

ထိုနည်းအတူ အမျိုးသားဟန်မပျက် ချဲ့ထွင်ရေးသည်လည်း ပို၍ အရေးကြီးပါသည်။ ဂီတစကားဖြင့် (Extend)ဟု ခေါ်ဆိုရမည် ထင်ပါသည်။ တိုင်းရင်းသား အသီးသီး၏ ဂီတဟန်(Style)ကို ယူ၍ ခေတ်နှင့်လျော်ညီစွာ ရေးစပ်သီကုံးရန် ဖြစ်ပါသည်။

ဤဆောင်းပါးတွင် တိုင်းရင်းသားဂီတ ပြန်လည် စည်ပင်ရေးအတွက် ရည်ရွယ်၍၊ လက်လှမ်း မှီသမျှ မွန်ဂီတမိတ်ဆက်ကို တင်ပြပါမည်။

မွန်လူမျိုးတိုင်းသိသော နှစ်ခြိုက်စွာ ကြည့်တတ်သော ပွဲတခုမှာ (သွာဒွက်)ခေါ်သော (သီချင်း ... ဆိုပွဲ)ဖြစ်...

တို့၏ အနုပညာလောကတွင် ထင်ရှားသော ဂီတများဖြစ်သည်။ မင်းသမီးနှင့်မင်းသား (သို့မဟုတ်-လူရှင်တော်) တို့ ကရင်း သီဆိုရသော နှစ်ပါးသွား တေးဟုလည်း ဆိုနိုင်ပါ၏။ ယင်း တေး သွား မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။ (တေးသွားနှစ်မျိုးကို ပုံစံပြထားပါသည်။) ပုံစံ (က) တွင် ပါသော တေးသွားမှာ တျာသံကို ချက်ခြေမပြတ် ဖွဲ့ထားသော အဖွဲ့ဖြစ်သည်။

ပုံစံ (ခ) တွင် ပြထားသော တေးသွား၏ ထူးခြားချက်မှာ တျာသံတခုဖြင့် ဖွဲ့ထား သော် လည်း ယင်းတျာသံတွင် အဆုံးမသတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဂီတစကားဖြင့်ဆိုရလျှင် (Tonic) မှ (Supertonic) သို့ အသံပြောင်းသွားခြင်းဖြစ်သည်။ (Minor) သံစဉ်နွယ်သည်ဟု ဆိုရမည်။ သို့သော်လည်း အောက်ပုံစံတွင် ရိုးရိုး (C Major) အဖြစ် ပြထားပါသည်။

ပုံစံ (က)

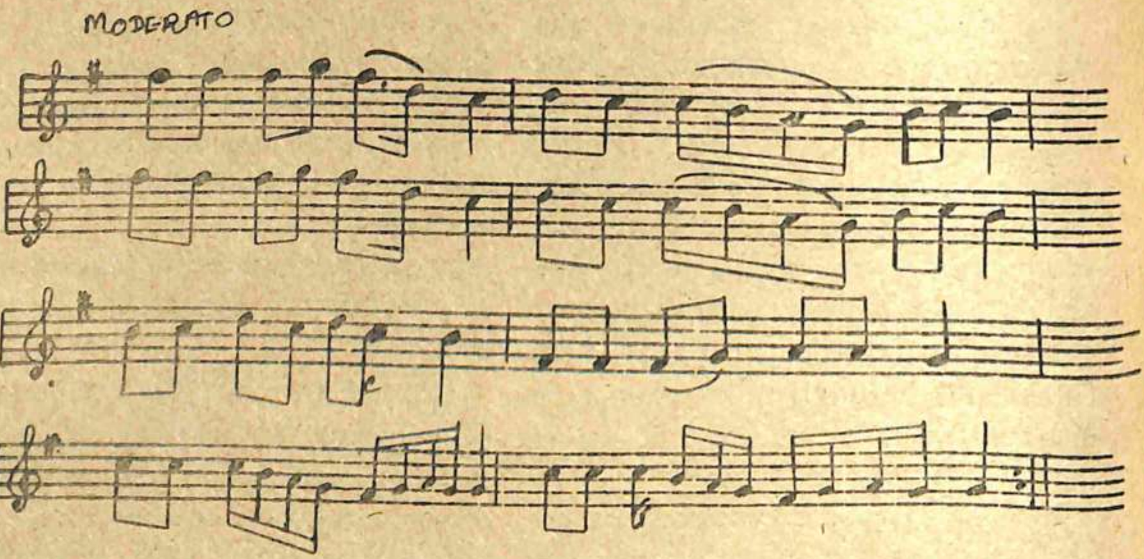

ပုံစံ (ခ)

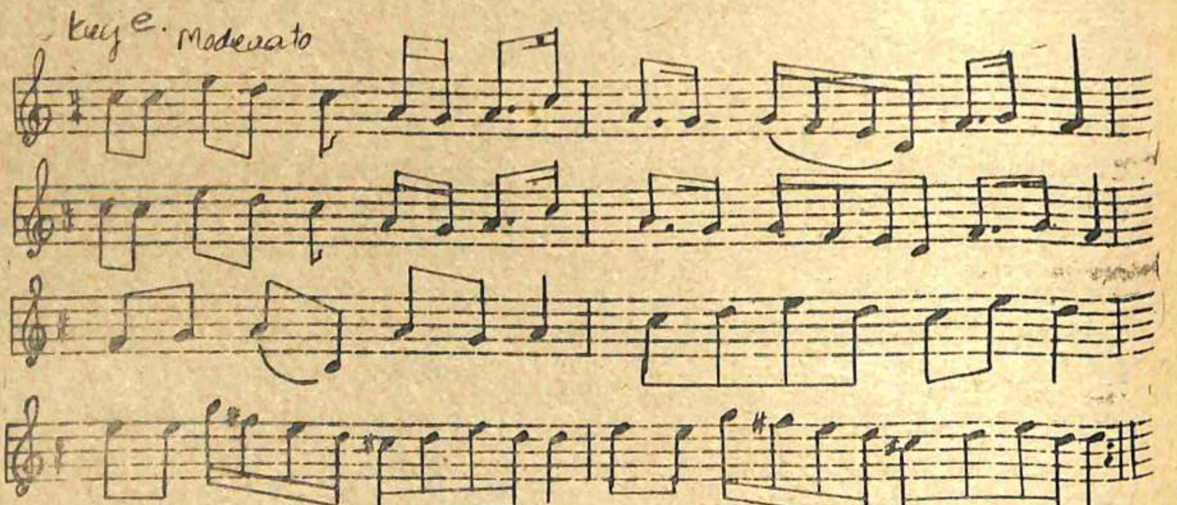

(**သူ့ာဒွက်**)ပွဲတွင် ဤတေးသွားကို ထပ်တလဲလဲ သီဆို တီးမှုတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အကြောင်းအရာမှာ ဥာဏ်ရှိသမျှ ရေးတတ်ကြသည်။ တခါတရံ သီဆိုနေသူ မင်းသား မင်းသမီးများက လက်တန်းပင် ရေးစပ်ကာ သီဆိုတတ်သည်။ ကျွန်တော့မိတ်ဆွေ မြန်မာလူမျိုး ဂီတဆရာတဦးက တေးသွား တခုကို ထပ်တလဲလဲ သီဆို တီးမှုတ်ခြင်း (Infinits) ဖြင့် ပရိသတ်အဖို့ ပျင်းစရာမကောင်းဘူးလားဟု ပြောဘူးသည်။ ကျွန်တော်တို့အမြင်တွင် (**သူ့ာဒွက်**)ကို ပရိသတ်တို့ ကြည့်ရပျင်းသည်မရှိ၊ ကြီးငယ်မရွေး တပြုံးပြုံးဖြင့် နှစ်မြို့က်ကြသည်။ ယင်းဂီတပွဲတွင် ပါဝင်သော တူရိယာများမှာ (ဗြဲ)ဟု ခေါ်သော မွန်တရော (မြန်မာတို့အခေါ် 'တရော'ဟူသောဝေါဟာရမှာ ယင်းမွန်တို့၏ "ဗြဲ" ဟူသော စကားမှ ဆင်းသက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။) မိကျောင်း၊ ပုံနှင့် ပြွေကြီးတို့ဖြစ်သည်။ ပုံမှာ နှစ်လုံးတည်းဖြင့်ပင် စည်ကား စိုပြေစွာ တီးနိုင်ကြသည်။ တေးသွားတူသော်လည်း အကြောင်းအရာများ၏ ဆန်းသစ်ခြင်း၊ ရွှင်မြူးဘွယ်ရာ ဟာသများပါဝင်ခြင်း၊ တူရိယာ၏စိုပြေခြင်း၊ မင်းသမီး မင်းသားတို့၏ ပြောဟန် ဆိုဟန်အသက်ပါခြင်းတို့ကြောင့် ပရိသတ်တို့ကိုဆွဲဆောင်နိုင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သီချင်းသီဆိုနေရင်းကပင် မင်းသား (သို့မဟုတ်) လူရွှင်တော်က မင်းသမီးနား "ရစ်သီရစ်သီမထိတထိ" လုပ်လာလျှင် ပရိသတ်တို့က တအုံးအုံးဖြင့်ဆူညံစွာ ဩဘာ ပေးတတ်ကြသည်၊ ယင်း (**သူ့ာဒွက်**)ကို မွန်အငြိမ့်ဟုလည်း ခေါ်နိုင်ပါသည်။ မွန်အငြိမ့်လောကတွင် မသိသူမရှိ ထင်ရှားကျော်ကြားလှသော မွန်မင်းသမီးတဦးမှာ မစိန်ငုံ (ဟသာဝတီ) ဖြစ်ပါသည်။ ယခု အသက်ကြီးလာ၍ မကကမဆိုနိုင်တော့ပြီ။

မွန်တို့၏ ဂီတတွင် တခါတရံ ဖွဲ့စည်းပုံဆန်းပြားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ၁၉၆၉ခု နွေရာသီတွင် ကျွန်တော်သည် မွန်ဂီတ သုတေသန အတွက် ရေးမြို့နယ်ကျေးရွာ အနှံ့အပြားသို့ရောက်ခဲ့သည်၊ ကော့ဒွတ်ရွာတွင် မင်းပန်းစိန်နှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ရသည်။ သူသည် ယင်းကျေးမှု စိတ်ဝင်စားသော ဆယ်တန်း ကျောင်းသားမွန်လူငယ်တဦး ဖြစ်၏။ သူက ကျွန်တော့ကို ခေတ်ဟောင်း မွန်တေးတပုဒ်ဆိုပြပါသည်။ ယင်းတေးတွင် မွန်တို့၏ ဂီတဟန်များ ပါသည်ကို သတိပြုမိသည်။ ယင်းသီချင်းတွင်အပိုဒ်သုံးပုဒ်ပါရှိရာ ပထမနှစ်ပိုဒ်မှာ တျာသံမှန်ဖြင့် ဖွဲ့စပ်ထားသော်လည်း တတိယပိုဒ်တွင် တျာသံမှရင်း၏အမှတ်၄ဒီဂရီသို့ပြောင်းသွားပြီး မူရင်း

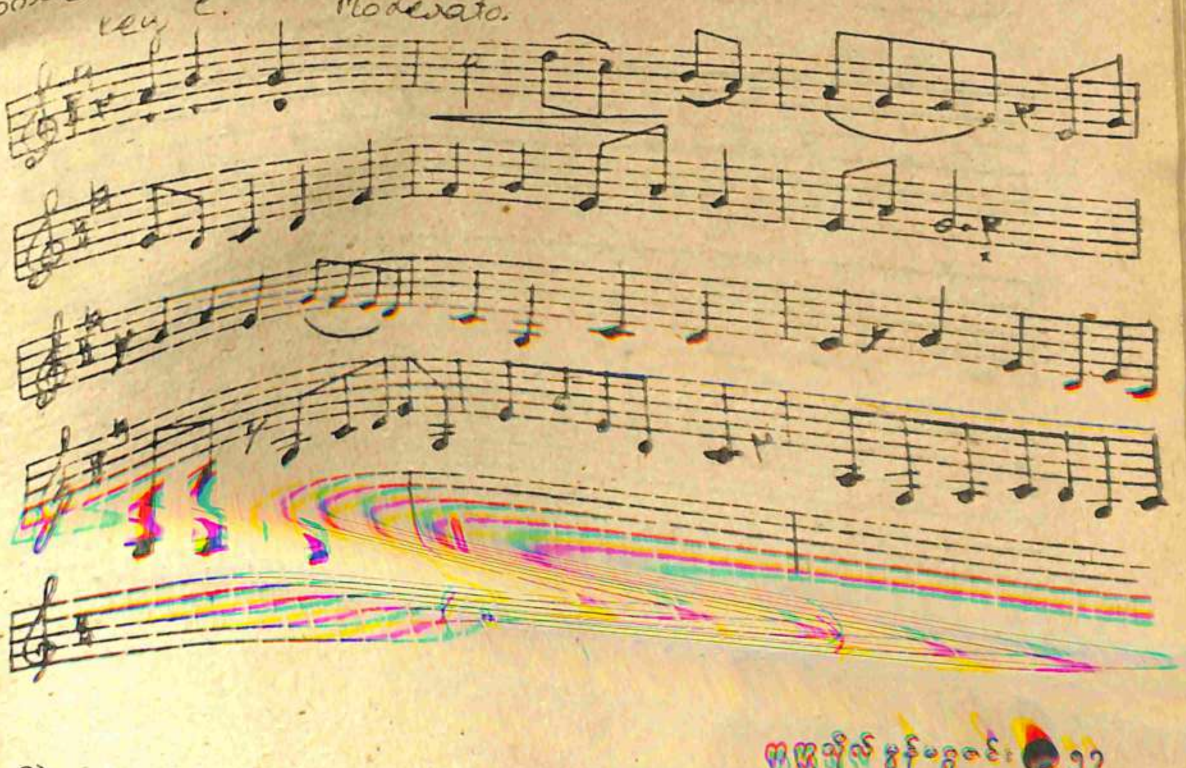

တျာသံသို့ ပြန်မလာဘဲ ယင်းအမှတ်၄ ဒီဂရီအသံနှင့် ပင် အဆုံးသတ် သွားသည်ကို တွေ့ရသည်၊ တနည်း အားဖြင့်ဆိုလျှင်(**Tonic**) မှ (**Subdominant**) သို့ပြောင်းလဲအဆုံးသတ်သွားခြင်းဖြစ်သည်။ တတိယ ပိုဒ်အသံပြောင်းလဲသွားသော တေးသွားမှာ အောက် ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

(သီချင်းမှာ မွန်တို့၏ သမိုင်းကြောင်း တခုကို သရုပ်ဖေါ်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆောင်းပါးရှင် မည်စိုး၍ စာသားကိုချန်လှပ်ခဲ့ပါသည်),

အထက်ပါတေးကို မွန်တို့ပတ္တလားဖြင့် တီးသော အခါ သံမှန် **C** ဖြင့်သာ တီးကြသည်။အကယ်၍ ငါး ပေါက်(**F**)ဖြင့် တီးပါက အသံ ပြောင်းသောအခါ ပတ္တလားတွင် **F** ၏ စတုတ္ထ ဒီဂရီ နှစ်ပေါက်ခွဲ (**B Flat**) မရှိသောကြောင့် ဖြစ်၏။ (ပတ္တလား ဟူသောစကားမှာ မွန်တို့၏ "ဗါတ်ကလာ"တူသော စကား မှ ဆင်း သက် လာသည်။ ဗါတ် = တူရိယာ၊ ကလာ = သေတ္တာ။ သေတ္တာတွင်ထည့်၍ တီးရသော တူရိယာဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။)

မွန်တို့၏ကျေးလက်ယဉ်ကျေးမှု၌ ထင်ရှားသောဂီတ တခုမှာ ဆယ့်နှစ်ရာသီဘွဲ့သီချင်းဖြစ်ပါသည်။မွန်ယဉ် ကျေးမှု ဌာနမှ စာအုပ်များ ထုတ်ဝေ ခဲ့သော် လည်း မပြည့်စုံသေးပါ၊ တရွာတပုဒ်ဆန်း ဆိုသည့် အတိုင်း အမျိုးမျိုး သီဆိုကြသည်။ယင်းသီချင်းများတွင် တော တောင် ရေမြေ ရာသီတို့၏ သဘာဝအလှ ကျေးလက် လုပ်ငန်းခွင်နှင့် မောင်မယ် မေတ္တာဘွဲ့တို့ကို လှပသော စကားလုံးများဖြင့် ရေးစပ် ထားပါသည်။ သီဆိုဟန် လည်း အမျိုးမျိုးရှိပါသည်။များသောအားဖြင့် စည်း ဝါးမရှိဘဲ လွတ်လပ်စွာ သီဆိုတတ်ကြသည်။ (မြန်မာ ခွန်းတောက်ဆိုဟန်နှင့်ဆင်တူပါသည်)။

တေးသွားမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။ဝါဆို လဖွဲ့နှင့်ဥပမာပြထားသည်။ ဆောင်းပါးရှင်မည်စိုး၍ သီဆိုဟန်သဘောကိုသိရန် တေးသွား တပုဒ်ကိုသာ ပြထားပါသည်။

ယင်းသီချင်းကိုပင် စည်းလွတ်ဝါးလွတ် မဟုတ်ဘဲ စည်းဝါးအတည်တကျ သတ်မှတ်၍ တူရိယာ များဖြင့် တီးလျှင် အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်လာသည်။

ဂီတုဇ္ဇော်

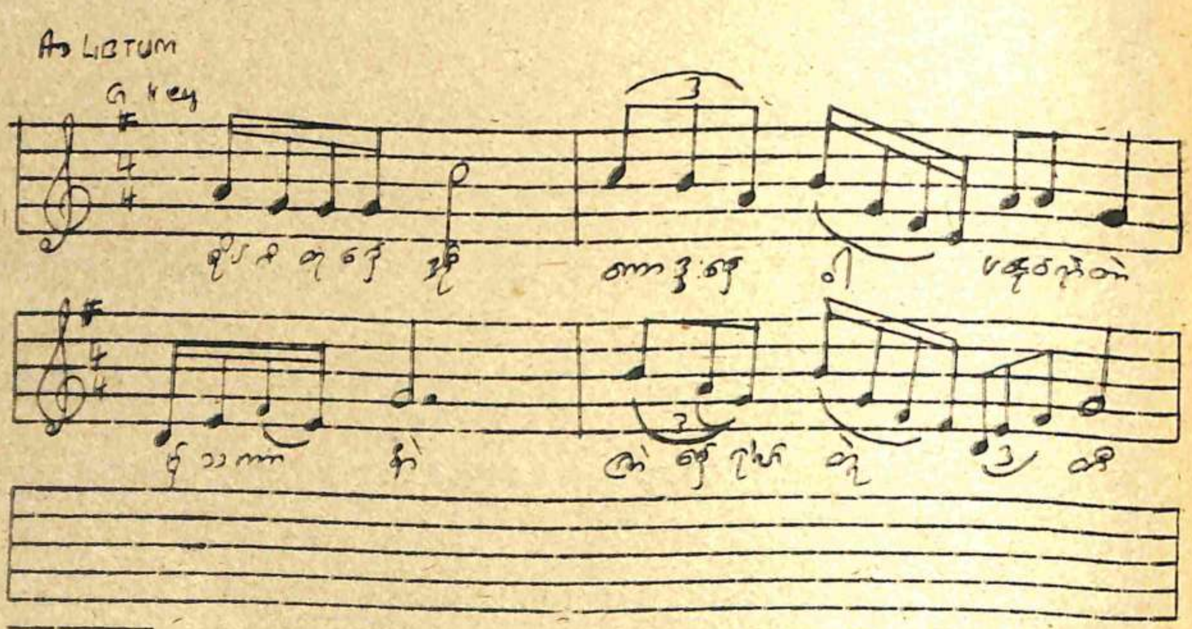

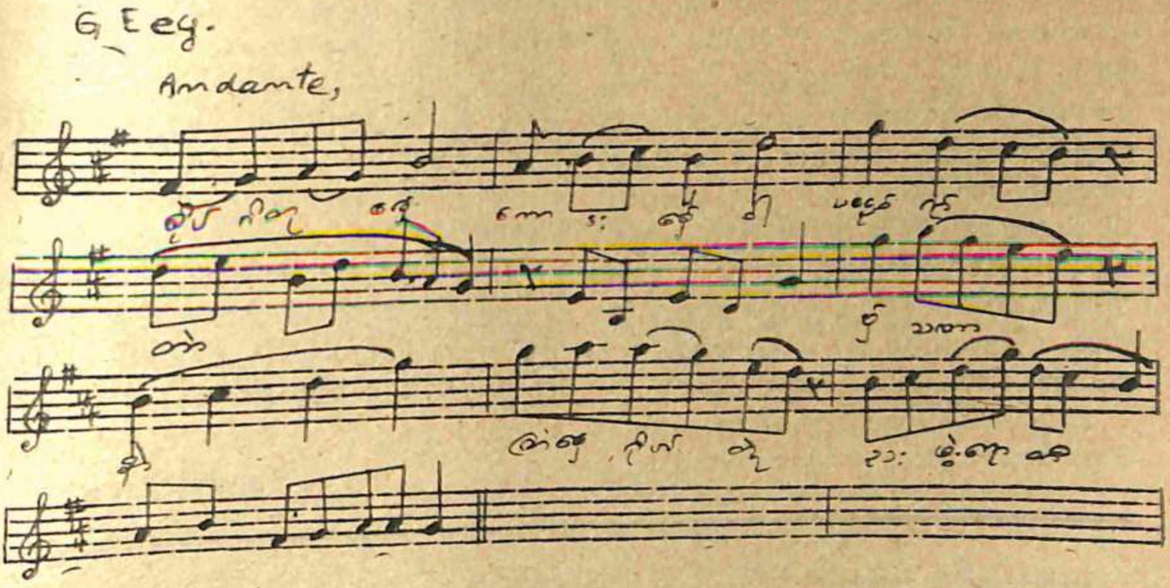

ယင်းသီချင်းများကို ညချမ်းခါ လူပျို လူရွယ်များ လမ်းတကာလှည့်၍ တပင်တိုင် (solo)အဖြစ် သီဆိုကြသည်။ ကောင်းစွာဆိုတတ်လျှင် လွမ်းဆွတ်ဘွယ်ရာကောင်း၏။ ရှေးမွန်သီချင်းစစ်စစ်ဆိုလျှင် အလွမ်းသံအနည်းနှင့်အများ ပါတတ်သည်။ အလွမ်း ဆက်နွယ်သော တေးများဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ မဟာဂီတဝင်ဖြစ်သော ကောင်းကြီးသိန်ခါ၊ စိန်ချယ်ညီးလင်းစသည်တို့မှာ အဆင့်မြင့်သော ဂီတများဖြစ်သည်ဟု ဂီတ ဆရာများ က မိန့်ဆို ပါသည်။ ကျွန်တော် မန္တလေးပန်တျာကျောင်းတွင် ဂီတပညာသင်ခဲ့စဉ်က ပန်တျာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် မွန်သံ ၂ ပုဒ်သာ ထည့်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

မြဝတီမင်းကြီးရေး (သာဆန်းရဂုံဗွေ) ပတ်ပျိုး နောက်ဆုံးပိုဒ် (အို-မယ်မောင် သံစာစာ၊ ကျူးလာဖွဲ့ဖေါ်ချင်းနွဲ့) အပြီးတီးသော တီးကွက်နှင့် "ပပငယ်လေ ဝင်းဝင်း" ပတ်ပျိုး (သူဇာထင်ရှိးမှား) အပြီးတီးသော တီးကွက်တို့မှာ (မွန်သံ) ဟု ခေါ်ကြသည်။ စင်စစ် ယင်းတီးကွက်မှာ မွန်တို့ သီချင်းဆိုရာတွင် သုံးသော "အကူးအပြောင်း"စ ကားလုံး ဆိုဟန်မှ အထက်ပါ ပတ်ပျိုး များ၏ ကြားတီးကွက် (Interlude) အဖြစ် ပြောင်းလာသည်ဟု ကျွန်တော် ထင်ပါသည်။ (ကျွန်တော်၏ အထင်မျှသာဖြစ်သည်၊ ပညာရှိများ ဆုံးဖြတ် ကြပါကုန်။) မွန်တို့ဆိုသော စာသားမှာ (**အှ်ုေလဝ်နဒှ်တံဟှ်**) ဖြစ်သည်။ယင်းတေးသွားမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၍ အထက်ပါ ပတ်ပျိုးများ၏ အတောနှင့် တူပါသည်။

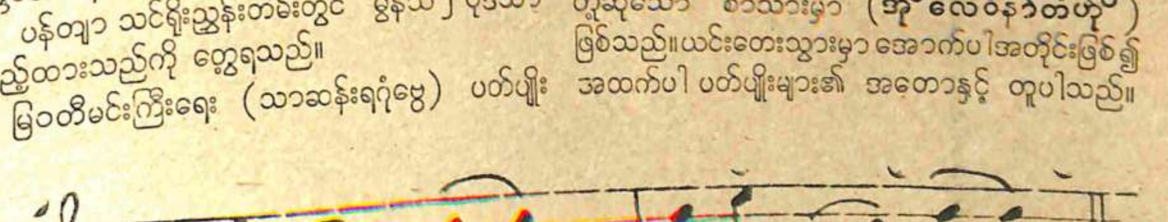

ဤသည်တို့မှာ ကျွန်တော်လက်လှမ်းမှီသမျှ တင်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ တနည်းအားဖြင့် မွန်ဂီတ အကြောင်းကို မိတ်ဆက် တင်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ မွန်အပါအဝင် တိုင်းရင်းသား ဂီတများမှာ လွယ်သော စင်းသော သီချင်းများချည်း မဟုတ်ပါ။ (**ဇာတ် သိုင် မြဲ ထဝ်**) သီချင်းတွင် မုဆိုးကျော့ကွင်းထောင်စဉ် (Vivace)ဖြင့် ဆတ်ဆတ်ရေးထား၍ ဥဒေါင်းမင်းကို မိသောအခါ (Lento) သို့ အလွမ်းသံများသုံးလျက် ကူးပြောင်းသွားသည်ကို တွေ့ရ၏။ မွန်ဂီတ ဆရာတဦး တရောဖြင့် တီးပြဘူးသော (ညံင်ရရ်င်ရ်င်) သီချင်းတွင်ကား အစအဆုံး (Staccato) ခေါ် သံပြတ်များကို ဆန်းကျယ်စွာ သုံးထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရလျှင် မွန်ဂီတတွင် လွယ်ကူသော တေးများရှိသလို ခက်ခဲသောတေးများလည်းရှိသည်။ လွယ်ကူစွာ တီးနိုင်သော သီချင်းများရှိသလို အဆင့်မြင့်သော ဂုဏ်မြောက်တီးကွက်.... (Advanced ones in accomplished styles)များဖြင့် တန်ဆာဆင်သောဂီတများလည်းရှိပါသည်။ မျိုးကောင်းပန်းနှင့် တူသော်လည်း ဖြုစုယုယမှု ကင်းဝေးခဲ့သဖြင့်သာ ''ရနံ့မမွှေး - အသွေးမလွင်''ဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ဤအဖိုးတန် အမွေအနှစ်များကို ဖေါ်ထုတ်ထိန်းသိမ်းကြပါစို့။ ။

မှတ်ချက်။ ။ ကျွန်တော်သည် ဂီတ ဆရာတဦး မဟုတ်ပါ။ ဤ ဆောင်းပါးပါ သင်္ကေတများ ရေးသားမှုမှားယွင်းပါက ကျွန်တော်၏ အပြစ်သာဖြစ် ကြောင်း နှင့် ခွင့်လွှတ်ပါရန် တောင်းပန် ပါသည်။

(ရာမည-မိုးဇွ)

ကျောင်း အဝင်

* နေခြည်လန်း၍
ကိုယ့်လမ်းကိုယ်ထွင်၊ ခရီးနှင်ခိုက်။

* လူလုံးမကွဲ၊ အမှောင်ထဲက
တင်းဘဲ လက်ယပ်ခေါ်သလို။

* အဆိပ်တွေလွှမ်း၊ ချိုနှုတ်ခမ်းက
နမ်းပါစုတ်ပါ၊ တစာစာနဲ့
မာယာနဲ့မြူ၊ ချူသလို။

* မရေမရာ၊ မှောင်ကမ္ဘာမှာ
ဖွေရှာလို့စမ်း၊ ခြေပြင်လှမ်းပြီး
အနမ်းလက်နက်၊ သူတို့စက်မှာ
ရမက်ပန်းပွင့်၊ အချိန်လင့်သော်
သခင့်ခရီး ဝေးတော့မည်။ ။

မြောင်းမြ-ဝင်းတင့်ဦး

ရိုးရာပျောက်ခဲ့ ဘေဒွေးစိတ်ပူစရာပဲ

ဗ က မြ ပွှာ

ဘာသာစကား၊ ယဉ်ကျေးမှု နှင့် စာပေသည် လူမျိုးတမျိုး၏ အခြေခံ မိုခနောက်ဆိုင် အုတ်မြစ် ၃ ခုပင် ဖြစ်သည်။

ဘာသာစကားသည် လူမျိုးတမျိုး၏ မူလဖြစ်၍ ယဉ်ကျေးမှုသည် လူမျိုးတမျိုး၏ စရိုက်၊ ထုံးတမ်း ဓလေ့ပင်ဖြစ်သည်။ စာပေသည်ကား လူမျိုး၏မှတ်ကျောက်တည်း။ လူမျိုးတမျိုး အဓွန့်ရှည်စွာ တည်တန့်ခိုင်ရေးသည် ယင်းအုတ်မြစ်သုံးခု၏ ခိုင်ခိုင် ခန့်ခန့်တည်ရှိနေရေးပေါ်တွင် မူတည်သည်။

ကျောက်ခေတ်တွင် မွန်ဂိုကုန်းမြင့်၌ နေထိုင်ကြသော မွန်တို့သည် သဘာဝ၏ဒဏ်၊ လူမျိုးခြားတို့၏ဒဏ်တို့ကို တွန်းလှန် ရှောင်ရှားယင်း ရေကြည်ရာမြက်နုရာရှာကြံယင်းမြန်မာပြည်တောင်ပိုင်းတွင် B.C. နှစ်ရာစုခန့်၌ အခြေချခဲ့ကြသည်။ ယင်းသို့ သဘာဝဝန်းကျင်တွင် လှုပ်ရှားရုန်းကန်ယင်း ချစ်စရာကောင်းသော သဘာဝတရားများကို သတိပြုမိကြကာ မွန်လူမျိုးတို့သည် သဘာဝ၏ အလှအပကို ခံမင် မက်မောတတ်လာကြသည်။ အမြတ်တနိုးလည်း သိမ်းဆည်းထားတတ် လာကြသည်။ အရှေ့အရပ်ကို မွန်တို့က(**ဗုံက်**)ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ နေမင်းကြီး ထွက်ပြူရာဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ အနောက်အရပ်ကို[illegible]ဟု ခေါ်ဆိုပြီး၊ အလင်းရောင် ချုပ်ငြိမ်းရာဟု တခုတည်း [illegible] အဓိပ္ပါယ်ရသည်။တောင်အရပ်ကိုကား(**သ္ငုင်ကျာ**) လေညာမြောက်အရပ်ကို(**သ္ငဝ်ကျာ**)လေအောက်ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို ခေါ်ဝေါ်ကြသည်မှာလည်း သဘာဝကို အခြေခံထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ သဘာဝတရား ခုံမင်ခြင်းကို မွန်ရိုးရာအကပညာတွင် အများဆုံးတွေ့ရသည်။ ငှက်၏ပျံသန်းဟန်၊ ကန္နရီ၏ လှုပ်ရှားဟန်၊ ငှက်နှုတ်သီးဟန်၊ ကြာဖူးငုံဟန်၊ ကြာဖူးငုံ ပွင့်အာဟန် ထမ်းပိုးကိုင်တွယ်လှုပ်ရှားဟန် စသည့် လှုပ်ရှားဟန်သွင်များသည် မွန်တို့၏ အခြေခံကကွက်များပင် ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် မွန်တို့သည် တိုင်းရင်းသား ပေါင်းစုံထဲမှ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ဦးဦး ဖျားဖျား A.D. ၄ ရာစုတွင် လက်ခံရရှိပြီး စာရေးခြင်းအတတ်ကိုလည်း မဇ္ဈိမဒေသမှ A.D. ခြောက်ရာစုတွင် ရရှိသည်ဟု ကျောက်စာနှင့် သမိုင်းနှင့် အထောက်အထားများအရ သိရသည်။ သို့ရာတွင်မွန်တို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ဘုရားသခင် သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ် B.C. ၅ ရာစုနှစ်ခန့်ကပင် လက်ခံ ရရှိသည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ မွန်တို့၏ ယဉ်ကျေးမှုသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ဩဇာနှင့်မကင်းသည်ကများသည်။

ထို့ကြောင့် မွန်တို့၏ ဓလေ့၊ စရိုက်၊ ထုံးတမ်း၊ ယဉ်ကျေးမှုအနုပညာနှင့် စာပေသည် သဘာဝတရား [illegible]ကြောင်း သို့တည်းမဟုတ် ဗုဒ္ဓဘာသာ

သာ၏ ဩဇာသက်ရောက်မှု တခုထည်းပေါ်တွင် ၎င်း၊ သို့တည်းမဟုတ် နှစ်ခုစလုံး ပေါ်တွင်၎င်း အခြေပြု ပြုပြင် ဆန်းသစ်ထားသည်ကို အများဆုံး တွေ့ရသည်။

သဘာဝတရားပေါ်တွင် အခြေခံပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ အယူအဆအရ ပြုပြင်ထားသော မလေ့ထုံးတမ်း ယဉ်ကျေးမှု ပွဲတခုကို တင်ပြလိုသည်။ ယင်းပွဲသည် အလွန် ပျော်ရွှင် ကြည်နူးဘွယ် ကောင်းသော မြတ်ဒါနပြုပွဲပင် ဖြစ်သည်။ မွန်ဘာသာဖြင့်(**စံင်အောဟ်ဓါန်**)ဟုခေါ်ပြီး မီးအန္တေးဓါတ်ဆက်ကပ်ပူဇော်ခြင်း ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ မီးပုံပွဲဟုလည်း တနည်းခေါ် နိုင်သည်။ အန္တေးဓါတ်နွဇော်ပွဲကို ပရိတ်တရားတော် နာပွဲများနှင့် အတူ ဆောင်းတွင်းသမယ၌ ကျင်းပ ကြသည်။

ယင်းပျော်ရွှင်ဒါနပြုပွဲကို ရွာလယ် မြေကွက်လပ် တွင်၎င်း၊ ရွာဦးတွင်၎င်း ကျင်းပလေ့ ရှိကြသည်။ ရွာလယ်သို့မဟုတ် ရွာဦးဇရပ်များရှိခဲ့လျှင် ၎င်းဇရပ် ကို ပရိတ်တရားတော်နာ မဏ္ဍပ်အဖြစ် အသုံးပြုကြ သည်။ မရှိလျှင် မဏ္ဍပ်အသစ်ထိုးကြသည်။ ပင့်ဖိတ် ထားသော သံဃာတော်များကို မဏ္ဍပ်များတွင် စံ မြန်းစေပြီး ငါးပါးသီလ ခံယူကြသည်။ ပရိတ်တရား တော်များကို နာကြားကြသည်။ ပစ္စည်းလေးပါးကို လည်း ဆက်ကပ် လှူဒါန်းကြသည်။

ပျော်ရွှင်ဒါနပြုပွဲ၏ အထူးခြားဆုံးကား သံဃာ တော်များအား အန္တေးဓါတ်ဖြင့် ဆက်ကပ်ပူဇော် ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဆောင်းတွင်း သမယသည် နှင်း ရည်တို့ဖြင့် လောကတခုလုံးကို စိုစွတ်စေသည်၊ ချမ်း စေသည်။ ဆွမ်းခံရန် ကြွမြန်းလာသော သံဃာ တော်အသျှင်မြတ်တို့၏ ရုံတော်သင်္ကန်းတို့သည် နှင်း ရည်ဖြင့် စိုစွတ်နေရုံမျှမကသေး ခန္ဓာကိုယ်ကိုလည်း ခိုက်ခိုက်တုန်အောင် ချမ်းစေသည်။ နှင်းရည်ဖျန်း ၍ စိုစွတ်နေသော ရုံတော်သင်္ကန်းကို မီးအပူဓါတ် ဖြင့် ခြောက်သွေ့နိုင်စေသည့်ပြင် မီးအန္တေးဓါတ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ချမ်းစေခြင်းမှလည်း ကာကွယ်ပေးသေး သည်။ ယင်းအယူအဆသည် ဗုဒ္ဓ သက်တော်ထင် ရှား ရှိတော်မူစဉ်ကထဲက ဆင်းသက်ခဲ့သည်ဟူ အဆို ရှိပေသည်။

သဘာဝတရားပေါ်တွင် အခြေခံပြီး ဘာသာ ရေးအယူအဆရ ပြုပြင်ထားသော မြတ်ဒါန ပြုပွဲကို လူငယ်လူရွယ်တို့က ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲအဖြစ် ပြုပြင်ဖန်တီး ထားသည်မှာလည်း အလွန်ပင် ချစ်စရာကောင်းပေ သည်။

အန္တေးဓါတ် ဆက်ကပ်ပူဇော်ပွဲ မတိုင်မီရက်တွင် လူရွယ်လူငယ်တို့သည် ဝါးပိုး သုံးပင် လေးပင်ကို ခုတ်လှဲ၍ အကိုင်းအခက်များကို ရှင်းလင်းပယ်ရှား ပစ်ပြီး ပရိတ်တရားတော် နာကြားမည့်မဏ္ဍပ်အနီးရှိ မြေကွက်လပ်သို့ သယ်ယူကြသည်။ အတော်အတန် အမြင့်ရှိနိုင်အောင် ဝါးပိုးတလုံး၏ အဖျားပိုင်းကို ဖြတ်ယူပြီး စိုက်ထူ လိုက်ကြသည်။ ယင်း ဝါးပိုး၏ ဘေးပတ်လည်တွင် အတန်ငယ်နိမ့်သော ဝါးပိုးများ ကိုဝန်းရံ၍ စိုက်ထူကြသည်။ အပြင်တွင် ပို၍ပို၍ နိမ့်သောဝါးပိုးများကို နှစ်ထပ် သို့မဟုတ် သုံးထပ်မျှ ဝန်းရံစိုက်ထူကြသည်။

ပြီးလျှင် လူငယ် လူရွယ်တို့သည် အိုးစည်၊ ဗုံ မောင်း အကအခုန်များဖြင့် ရွာတွင်းသို့ လှည့်လည် ပြီး ကုသိုလ်ပါဝင်ရန် ဆော်ဩကြသည်။ သက်ကြီး ရွယ်အို များသည်၎င်း၊ လူကြီးသူမ များသည်၎င်း၊ ကလေးသူငယ်များသည်၎င်း နံ့သာတုံးသနပ်ခါးတုံး ပန်းမာလ်များဖြင့်၎င်း မွန်ဘာသာဖြင့် (**တွ့ံဩဲ**) ဟုခေါ်သော သေးသေးသွယ်သွယ်ထင်းပင်ငယ်များ ဖြင့်၎င်း လာရောက် စုပုံလှူဒါန်းကြသည် အမွှေး နံ့သာများဖြင့်လည်း ဖျန်းပက်ပူဇော်ကြသည်။

ပရိတ်တရားတော် နာကြားမည့်နေ့၏ နံနက် စောစော အာရုံမတက်မီ လူငယ် လူရွယ်များသည် အန္တေးဓါတ် ဆက်ကပ် ပူဇော်မည့်နေရာသို့ ရောက် ရှိစုဝေးလာကြပြီး ပူဇော်ပွဲကို စတင်ကျင်းပကြတော့ သည်။ လူငယ်လူရွယ်တို့၏ ကခုန် ရွှင်မြူးခြင်းသည် မီးစွဲလောင်သော ပန်းမာလ် နံ့သာတုံး သနပ်ခါး တုံးတို့၏ သင်းရနံ့နှင့်အတူ ပတ်ဝန်းကျင် တခုလုံး သို့ ပျံ့နှံ့သွားတော့သည်။

တဖြည်းဖြည်းနှင့် ဝါးပိုးကိုမီးစွဲလောင်ပြီး ဝါးပိုးသည် ကျယ်လောင်သော အသံဖြင့် ပြင်းထန်စွာ ပေါက်ကွဲတော့သည်။ ထိုအခါ လူငယ် လူရွယ်တို့သည် လက်ခုတ် လက်ဝါးတီး၍၎င်း၊ အိုးစည် ဗုံမောင်း အကအခုန်များဖြင့်၎င်း ထပ်မံ ကောင်းချီးပေးကြပြန်သည်။ ဝါးပိုး၏ ပေါက်ကွဲသံသည် လူကြီးသူမတို့အတွက် နိဗ္ဗာန်ဆော်ပင်ဖြစ်သည်။ ပေါက်ကွဲမည်ဟီးသံကို ကြားကြသော လူကြီးသူမတို့သည် သံဃာတော်အသျှင်မြတ်တို့အား ဆက်ကပ်စိမ့်သော ငှာ ဆွမ်းချက်ပြုတ်ရန် အိပ်ယာမှ ထကြတော့သည်။

နိဗ္ဗာန်ဆော်သံ ကုန်ဆုံးသောအခါ နံနက်အာရုံလင်းပေပြီ မီးပုံသည်လည်း မီးလျှံများ မရှိတော့ဘဲ မီးခဲများဖြင့်သာ တောက်လောင် နေပေသည်။ မီး အပူရှိန်ဖြင့် ကြွချီလာသော သံဃာတော်မြတ်တို့အား အနွေးဓါတ် ဆက်ကပ်ပူဇော်ကြသည်။

ယင်းနောက် ငါးပါးသီလခံယူခြင်း ပရိတ်တရားတော်မြတ် နာကြားခြင်း ပစ္စည်းလေးပါး ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်းအမှုကို ပြုကြသည်။

အနွေးဓါတ် ပူဇော်ပွဲ သို့မဟုတ် မီးပုံပွဲသည် သက်ကြီးရွယ်အိုတို့အတွက် ဘာသာရေးပွဲတခု ဖြစ်လင့်ကစား လူငယ်တို့အတွက် ဘာသာရေးပွဲဟန် တခုထည်း အသွင်ကို မဆောင်တော့ဘဲ ပျော်ရွှင်ဘွယ်ကောင်းသော ပျော်ပွဲ အသွင်ဟန် ကိုလည်း ဆောင်နေပေသည်။ ယင်းသို့ မွန်မြတ်သော မြတ်နိုးဘွယ်ရာကောင်းသော ပျော်ပွဲ ရွှင်ပွဲတခု ပျောက်ပျက်၍ မသွားလေအောင် ကျွန်ုပ်တို့ လူမျိုးနှင့်အတူ ကမ္ဘာတည်သရွေ့ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ထားရမည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့လူမျိုး၏ မဟာ တာဝန်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ။

မက မြဘွာ

ရှက်ရသူ

(ဒေါင်းယောင်ဆောင်နေသော ကျီးမိုက်များသို့)

● မြန်မာ့နှစ်စင်သည့်၊ ကောင်းကင်ပြာပြာ
ထက်ဝဋ္ဋာဝယ်၊ စန္ဒာမရောက်
သူကွယ်ပျောက်လည်း၊ မြောက်ရူးရူးဝယ်
ရုံဝံကြယ်နှင့်၊ ရွှေဝယ်ယွန်းယွန်း
သောကြာထွန်း၍၊ ဦးစွန်းထက်ထိပ်
ဖိုးဖျောက်ဆိတ်တို့၊ မှိတ်တုတ်မှိတ်တုတ်
နောက်မဆုတ်။
● လပြည့်ညလို၊ မိုးတခို၌
ရှိန်းရှိစန္ဒာ၊ ဝင်းဝင်းဖြာလည်း
တာရာထုပေါင်း၊ မပုန်းအောင်းဘဲ
သိန်းသောင်းပြိုးပျက်၊ ထွန်းတောက်လျှက်။
● သည်အဖြစ်မျိုး၊ အသွင်ဆိုးစွ
မျိုးရိုးရင်းဖြစ်၊ ဟသ်ာဖြစ်လည်း
မြစ်ယံကိုကြည့်၊ သောင်ပြင်ကိုဖွဲ
စိုမြိုင်ထဲ၌၊ ပျံ့ဖဲ့လှည့်လည်နေခဲ့သည်။
● ဥဒေါင်းမင်းသို့
အဆင်းလှလှ၊ အကကြွားကြွား
ရွှေမင်းသားနှယ်၊ မျိုးသားသွင်ဟန်
ဇာတိမှန်ကို၊ ပြရန်မမြင်
စိတ်ညံ့ဝင်ခဲ့။
● ရွက်ဟောင်းကြွေသက်၊ ဂိမာန်ရက်၌
ငှက်ဥညြသွင်၊ တေးသံရှင်ဟု
လူ့ခွင်နှံ့စပ်၊ များသိမှတ်အောင်
ဖွဲ့စပ်သီဆို၊ တေးမချီခဲ့။
● ဩော်....ငါ့ဘဝကား....
ဥဒေါင်းမင်းလား၊ ဟသ်ာလား
ကြီးကြာငှက်လား၊ ဥညြလားဟု
ခွဲခြားတိကျ၊ ဆိုခက်လှ၏။
● အယူယွင်းမှောက်၊ ကျွန်စိတ်ပေါက်၍
မေ့ပျောက်မျိုးရိုး၊ ငါ့ဖြစ်ဆိုးကို
မိုးထတ်တပြင်၊ ကြယ်သခင်တို့
အထင်သေးနှပ်၊ လွှန်စက်ဆုပ်ပြီ
တုန်လှုပ် ရှက်ကြောက်လှတကား။ ။

ဗညား-ကျော်သူ

တိမ်မြုပ်လုသော ခေတ်မွန်စကားလုံးများ

မင်းဟံသာ (ကော့ဘိန်း)

ရှေးဟောင်းသုံးတေသန အထောက်အထားအရ၊ မွန်လူမျိုးတို့တွင် ရှေးပဝေဏီ ခေတ်ကပင် စကား စာပေ ယဉ်ကျေးမှု အထင်အရှားရှိခဲ့သည်။ သို့သော် တခေတ်မှ တခေတ်သို့ကူးပြောင်းလာသည်နှင့်အမျှ မွန်လူမျိုးတို့၏မွန်စာဓပေလေ့လာလိုက်စားမှုသည် တဖြည်းဖြည်း ယုတ်လျော့လာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် မွန့်လူမျိုးပင်လျှင် မွန်စာပေကို ဂဃနဏ တတ်ကျွမ်းသူတစစလျော့နည်းလာခဲ့ရသည်။ ယနေ့ မွန်လူငယ်များကို သုတေသနပြုကြည့် လျှင် မွန့်စာပေတတ်ကျွမ်းသူအလွန့်အလွန်နည်းပါးကြောင်းတွေ့ရပေသည်။ အချို့ ဆိုလျှင် မွန်စကားကိုပင် မပြောတတ်၊ မဆိုတတ်သော အခြေသို့ ရောက်နေပြီ။ အဘယ်မျှဂမ်းနည်း ကြေကွဲစရာကောင်းအံ့နည်း– ဤအကြောင်းအချက်ကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ကြည့်လျှင် မွန် လူမျိုးတို့သည် မိမိတို့စာပေအပေါ် လျစ်လျူရှုမှု လွန်ကဲလာသောကြောင့် ဟုပင် မှတ်ချက် ချရပေမည်။

အများအားဖြင့် ယနေ့မွန်လူငယ်တို့သည်၊ စကားပြောရာတွင် ကိတ္တိမစကားလုံး များကို ကြားညှပ်သုံးစွဲလာကြသည်ကို တွေ့ရ၏။ ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ မွန်စကားကိုဥ သုံး နားမလည်သောကြောင့်ဟု ယူဆပါသည်။ သာဓကပြရသော် “လက်ဆောင်”ဟု မွန့် စကာ.ဖြင့် ပြောဆိုသုံးနှုန်းနေကြ၏။ အမှန်မှာ “လက်ဆောင်”သည် မြန်မာစကားဘာ ဖြစ်၏– မွန်ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုလျှင်“တမာဲ” (တမိုင်း) ဟုခေါ်ဆိုသည်။ ထိုနည်းတူပင် “ကျမ်းမာရေး၊အလုပ်သမား၊နိုင်ငံရေး”စသည့်မြန်မာစကားလုံးများကိုမွန်စကားအဖြစ် ပြောဆိုသုံးနှုန်းနေကြ၏။ ၎င်းစကားလုံးများသည်၊ မွန့်စာပေတွင် အထင်အရှား ရှိနေပါ သည်။ ဤသို့ သုံးနှုန်းနေခြင်းဖြင့် မွန်စာပေကြွယ်ဝလာမည် မဟုတ်တော့ပါ။ ထိုအပြင် ဆက်လက်သုံးနှုန်းသွားလျှင် အနာဂတ် မွန့်စာပေအဆင့်အတန်းသည် စိုးရိမ်မှတ်သို့ ရောက်မည်မှာ မလွဲကေန့်ပင်တည်း။

ထို့ကြောင့် တိမ်မြုပ်လုသော ခေတ်မွန်စကားလုံးများကို ယနေ့မွန့်လူငယ်တို့ လက်သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိနိုင်ရန်နှင့် မွန်စာပေယဉ်ကျေးမှုကို လေ့လာသော သုတေသီ တို့ သိစိမ့်သောငှါ အောက်ပါမွန်စကားလုံးများကို မြန်မာဘာသာဖြင့် အသံထွက်နှင့် တကွ ပြန်ဆိုထားပါသည်။ ။

အမှတ်စဉ်	မွန်ဘာသာ		မြန်မာအဓိပ္ပါယ်
	ရေးထုံး	အသံထွက်	
၁	ကလိင်	ကလိန်	နွားနောက်
၂	ကလုတ်	ကလု	သံတမန်
၃	ကလှ်လဖ်	ကလော့လဲ့ဖေါ့	ပျံ့လွင့်သည်
၄	ကြတ်အရေ၀် (ဝါ) ဂွတ်အရေ၀်	ကရွတ်အရီ (ဝါ) ဂလော့အရီ	ကန့်ကွက်သည်
၅	ကွိက်ကွုန်	ကနုတ်ကမုန်း	လျှို့ဝှက်သည် (စကား)
၆	ကေွတ်	ကဝစ်	အယူဝါဒ
၇	ကေွတ်ဗိုန်	ကဝစ်ပ ိန်း	အယူသည်းသည်
၈	ခါန်ကွက်	ခန်းကနတ်	ခန့်ထားသည်
၉	ခေ၀်ပလန်	ခလဲ့ပလွန်	ပြန်လည်ချေပသည်
၁၀	ခေ၀်ရော်	ခလဲ့ရွတ်	ကျေးဇူးဆပ်သည်
၁၁	ဂကော်ကွိန်ဍုင်	ဂဲ့ကွ ကပိန်တုန်း	ပြည်ထောင်စု
၁၂	ဂကော်ဗော်သွး	ဂွဲ့ကွ ဗေါ့စဝါး	အသင်းအဖွဲ့
၁၃	ဂေွင်	ဂွဲ့ဟိုင်း	လှည့်လည်သွားသည်
၁၄	ဂဗုတ်	ဂွဲ့ဗု	အမှု
၁၅	ဂလာန်	ဂွဲ့လန်	စကား
၁၆	ပလာန်ကမြ	ဂွဲ့လန်ကမရား	စကားဦး၊ စကားချီး
၁၇	ဍိုဍာတ်	ဂညိဂညတ်	ဆင်ယင်သည်
၁၈	စမြဗဟောက်	စမရေ့ဗဟိုက်	ခြိမ်းခြောက်သည်
၁၉	စံင်တူ	ကျောင်းတောင်း	စိုးရိမ်သည်
၂၀	စံင်ဒန်	ကျောင်းဒွန်	မီးသဂြိုဟ်သည်
၂၁	စောန်စိုတ်	ကျွန်းကျောတ်	မနာလိုသည်
၂၂	စ္ဍဲ	ကျနဲ့ဒွး	လှည့်စားသည်
၂၃	စ္ဍတ်တဲ	ကျမွတ်တွဲ	လက်မှတ်
၂၄	စ္ဍုံစ္ဍော်	ကျဲပွဲ့ကျဲပေါက်	ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သည်
၂၅	ဆေ၀်ဒ၀်	ချီးဒေါ	တားမြစ်သည်
၂၆	ဇရေင်ဍာန်	ဇရင်မန်း	သို့ (ထံသို့)
၂၇	ဇံသ၀်	ဂျော့စော	တုပ်ကွရှိသေသည်
၂၈	ညးဇ္ဍး	ညွဲ့ကျနဲ့	ကိုယ်စားလှယ်
၂၉	ညးရေင်တ္ၚုင်ဂဗုတ်	ညွဲ့ရင်တလုံးဂဗု	အမှုဆောင်
၃၀	ညးရေင်တ္ၚုင်ဇို	ညွဲ့ရင်တလုံးဖေါ	အကျိုးဆောင်

(F.9)

အမှတ်စဉ်	မွန်ဘာသာ		မြန်မာဘာသာ
	ရေးထုံး	အသံထွက်	
၃၁	ညုးအုပ်ကာ	ညဲ့အုကာ	အတွင်းရေးမှူး
၃၂	ဍိုက်ပေင်	တိုက်ပိန်း	ပြည့်စုံသည်
၃၃	ဍိုပ်ဍ	တောက်တား	စိမ်းစိုသည်
၃၄	တခ်ီ	တခိဳး	စာရေး
၃၅	တမၠတ်	တမိုင်တောင်	မွေးကြိုင်သည်
၃၆	တင်ဝါတ်	တန်ဝပ်	အခက်အခဲ
၃၇	တဝ်ဓွဟ် ဝါ-ပလန်ဂတး	တောကျနက်၊ဝါ·ပလွန်ဂတါး	တော်လှန်ပုန်ကန်သည်
၃၈	တ္ၚုတဲ	ထဝေါတွဲ	လက်ရုံး
၃၉	တ္ၚုရုး	တဝေါရဲ့	တိုင်း
၄၀	ထွေန်စပ်	ထနင်းကျော့	တပ်မက်စွဲလန်းသည်
၄၁	ဒဇိုက္လာတ်	ဒဲ့ဂျန်စကတ်	ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သည်
၄၂	ဒယှ်တှ်	ဒဲ့ယော့်တော့်	ကျော်ဇောသည်
၄၃	ဒှ်ဍောန်	ဒဲ့လှိုဗ့်တွန်း	ဆုံးမသည်
၄၄	ဒှောဝ်ဓါတ်	ဒငေါ်ဓါတ်	မှန်ဘီလူး
၄၅	ဓရိုဂလာန်(ဝါ)ပန့်ဆန္ဒ	ဓရုံဂလံ(ဂါ)ပနောင်ဆွံဒ	ဆွေးနွေးသည်
၄၆	နိမန်	နိမွန်	ပင့်ဘိတ်သည်
၄၇	နေရတိ	နေရတိုက်	အနောက်တောင်
၄၈	န္ဒံတွ	န္ဒံတမွဲ	အဆင်ဆင့်
၄၉	န္ဒံပိုက်	န္ဒံပမိတ်	အလိုရှိသည်
၅၀	ပညာအသဝ်ဂဏ်	ပွန်ညာအစောဂွန်	ပညာအရည်အချင်း
၅၁	ပ္တိုန်ဗြဲ	ပတောင်းကျရိုင်း	ဂုဏ်ပြုသည်
၅၂	ပရေင်ဍုင်ကွာန်	ပရင်းတုန်းကဝမ်း	နိုင်ငံရေး
၅၃	ပလာပ်ပထု	ပလပ်ပထူး	နှောက်ယှက်သည်
၅၄	ပါ်ဝါ	ပတ်ပိုင်း	ဝေဘန်သည်
၅၅	ဖျုတ်ဗွက်	ပြုပဒိုက်	ရှုံ့ချသည်
၅၆	ပြာကတ်	ပရာကွတ်	ထင်ရှားသည်
၅၇	ပွဲတုဲ(စွတ်တုဲ)	ပတောတင့်န်း(ဝါ)	နေ့စွ
		စမွတ်တင့်န်း	
၅၈	ပ္ဍုက်ဗွန်	ပနုတ်ဗဲ့ဒွန်	လျှို့ဝှက်သည်(ပစ္စည်း)
၅၉	ပွောပ်ဂလာန်	ပလွတ်ဂလမ်	အဆိုသွင်းသည်
၆၀	ပ္ဍမထတ်ယုက်	ပဝမေ့ထော့ယုတ်	ကျန်းမာရေး

အမှတ်စဉ်	မွန်ဘာသာ		မြန်မာဘာသာ
	ရေးထုံး	အသံထွက်	
၆၁	ဗ္ဍီဗ္ဍူ	ပဝီးပဝေါင်	ပတ်ဝန်းကျင်
၆၂	ဗ္ဍိုင်ဍုင်	ပဝိုင်တုန်း	မြို့နယ်
၆၃	ဗ္ဍိုင်ရး	ပဝိုင်းရဲ့	တိုင်း
၆၄	ဖန်ဗ္ဒဟ်	ဖွန်ဗဒေါ့	ဖန်တီးသည်
၆၅	ဗ္ဒဟ်အရေဝ်	ဗဒေါ့အရိ	အဆိုပြုသည်
၆၆	ဗာယဝ်	ပေးယော့	အနောက်တောင်
၆၇	ဗျံက်ဗ္ဒေက်	ဗျောက်ဗဒိုက်	စုပ်စွဲသည်
၆၈	ဗျိုလအာက်	ဗျေလဲ့အတ်	ဂုံးချောပြောဆိုသည်
၆၉	မြိစရာဲဍုင်	ပရယ်ကျရားတုန်း	ပြည့်တန်ဆာမ
၇၀	ဗ္ဓုဟ်	ဗုဲ့နု	သတိရအောင်မေ့သည်
၇၁	ဗ္ဂဲစ္ၚတ်	ဗွဲစမွတ်	ဧကန်မုချ
၇၂	မအံက်(ဝါ)အပါ	မဲ့အောက်(ဝါ)အပါး	အဖေ
၇၃	ရမျာင်ကမြဲ	ရစိုင်းကမရောင်း	ကြွေးကြော်သံ
၇၄	ရၚ်	ရယ်ဂယ်	လေးစားသည်
၇၅	ရင်တ္ၚုင်	ရင်တလုံး	ဆောင်ရွက်သည်
၇၆	ရာင်ဆာဲ	ရိုင်ချား	တင့်တယ်သည်
၇၇	ရ္ၚဲသ္ၚဲ	ရေ့စေ့	ရှိသေသည်
၇၈	လမိတ္ၚံဆု	လမိန္ဒံချု	ပင်စည်
၇၉	လလောင်တြး	လဲ့လုံတရား	ကြေငြာသည်
၈၀	လဟိင်	လေ့ဟိန်	မွေ့လျော်သည်
၈၁	လ္ၚိတ်	လေ့အိ	အဆုံး
၈၂	လုလောန်	လုလွန်	ပြစ်မှားကျူးလွန်သည်
၈၃	လိက်ဇ္ၚန်	လုပ်ဇမွန်	စာစီစာကုံး
၈၄	လ္ၚတ်	လေ့ငွတ်	လေ့ကျင့်သည်
၈၅	လ္ၚေတ်	လေ့မစ်	အဆုံးအမ
၈၆	လ္ၚိန်(ဝါ)ဒမိ	လမိန်(ဝါ)ဒွန်မလိ	အမြဲ
၈၇	သ္ၚာတ်မြဟ်	စကတ်မရော့	ပြင်းထန်သည်
၈၈	သ္ဂုတ်သ္ဂာတ်	စဂုစဝပ်	ဆုံးဖြတ်သည်
၈၈	သ္ဂေဟ်သ္ဂဟ်	စဂစ်စဝေါ့	ကြွယ်ဝချမ်းသာသည်
၉၀	သ္ဒုင်သ္ဒိုက်	ဇုံစတိုက်	ကြည်ညိုသည်
၉၁	သ္ဒိုင်ဒှ်ုင်	စဂျိုင်ဒမောင်	အခြေအနေ

အမှတ်စဉ်	မွန်ဘာသာ		မြန်မာဘာသာ
	ရေးထုံး	အသံထွက်	
၉၂	သ္ဂာတဲ	စပါးတွဲ	လက်မောင်း
၉၃	သ္ဂင်ကောံခရိ	စဘင်ကွန်ခရုံ	စည်းဝေးပွဲ
၉၄	သရာံပါင်	စရန်းပါတ်	မကောင်းမှု
၉၅	သေ္ဂဟ်	စလက်	ထင်သည်
၉၆	သ၁်ဒမျိင်	စိုက်ဒမယိုင်း	အညိုရောင်
၉၇	သြိန်ဂိတု	စွန်းဂိတောက်	လစာငွေ
၉၈	သ္ဂိုက်မှ္ဂိုက်	စတိုက်မလိုက်	နှစ်သက်သည်
၉၉	သ္ဂာ	စနား	ထိုင်ခင်း
၁၀၀	သေ္ဂံသ္ဂ်	စနဲ့စနောင်း	မြတ်နိုးထည်
၁၀၁	သ္ဂဲဒါ	စနားဒယ်	အရာရှိ
၁၀၂	သ္ဂာကမှောန်	စမားကမလွန်း	အလုပ်သမား
၁၀၃	သ္ဂာဗ္ဗ	စမားဗငေ့	လယ်သမား
၁၀၄	သ္ဂဟ်ရထ	စမွတ်ရေ့ထ	စွမ်းဆောင်သည်
၁၀၅	သ္ဂဟ်န်	စမော့စမွန်း	ညီညွတ်သည်
၁၀၆	သ္ဂ္ဂိင်စိုတ်	စလိန်းကျောက်	ဖြေဖျော်သည်
၁၀၇	အခေါင်အဝ်ို	အခွန်အဝေ	အခွင့်အရေး
၁၀၈	အဂွဲ	အနွယ်	အရှေ့တောင်
၁၀၉	အလိုအာသိ	အလောအစော	အစိုးရ
၁၁၀	အဝ်ို	အဝေါ	အာဏာ
၁၁၁	အသံပါင်	အစွန်းပိုင်း	မိန့်ခွန်း
၁၁၂	အသေအဟာန်	အစေးအဟုန်း	အခန်းအနား
၁၁၃	ဨသာန်	အေးစန်း	အရှေ့မြောက်

အထက်ပါ စကားလုံးများသည် အတိုးတန် မွန်စကားလုံးလှလှကလေးများဖြစ်၏။ ကိတ္တိမ စကားလုံးများ နေရာဝင်ယူသောကြောင့်သာ အသုံးနည်းလာရသည်။ ထိုအပြင် ယခုခေတ်တွင် အသုံးနည်းသော မွန်စကားလုံးများကို ပြန်လည်ဖေါ်ထုတ်သောအနေဖြင့် ဖြည့်စွက်ထားပါသည်။ "ပျက်အစဉ်ပြင်ခဏ"ဆိုရိုးစကားနှင့်အညီ ထိုမွန်စကားလုံး လှလှကလေးများ နေရာမှန်ရောတ်စေရန် အစားထိုး သုံးစွဲပြောဆိုကြရပေမည်။ ဤသို့သုံးစွဲ ပြောဆိုခြင်းသည် ဂုဏ်ယူစရာ အတုယူစရာကောင်း၏။ ယနေ့မွန်လူငယ်တို့အပေါ် ကျရောက်လာသော သမိုင်းပေးတာဝန်မှာ မိမိစကား၊ မိမိစာပေ၊ မိမိကဉ်ကျေးမှုကိုမပပျောက်အောင်ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းသွားရန်ပင်ဖြစ်တော့သတည်း။

ဤဆောင်ပါး ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးသော မွန်စာပြဆင်စံရှိန်နိုရာအား အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

မင်းဟသ်ာ(ကော့ဘိန်း)၊ မွေးမြူ-ဆေးကုတက္ကသိုလ်။

ပြက္ခဒိန်ထုတ်ဝေရေး ကော်မီတီ (၁၉၇၂)

ရှေ့တန်း ဝဲ မှ ယာ....မိသောင်းချင် (စာရင်းစစ်)၊ မီသောင်ယဉ် (စာရင်းစစ်)၊
ဒေါက်တာ နိုင်သန်းနိုင် (ဥက္ကဋ္ဌ)၊ မိခင်မေကြည်၊ မိသင်းကြည်။

နောက်တန်း....မင်းတင်မောင်၊ မင်းခင်မောင်မြင့်၊ မင်းမောင်တိုး (အတွင်းရေးမှူး)၊
မင်းနွယ်စိုး၊ မင်းဆန်းလွင်။

မတက်ရောက်နိုင်သူများ....မင်းကိုဆန်း (တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး)၊ ဒေါ်ယဉ်ယဉ်အုံး (ဘဏ္ဍာရေးမှူး)၊
မင်းအောင်သန်း၊ မင်းစံလွင်။

မွန်ယဉ်ကျေးမှု

ဒေါ်စောရှင်

ရာမညဒေသမှ မွန် လူမျိုးတို့သည် ယခုကဲ့သို့ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ယုံကြည်သက်ဝင်မှု မပြုရသေးသော်လည်း မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်ကပင် မွန်အခေါ် "တပူ" (ဝါ) တဖုဿ၊ "တပင်" (ဝါ) ဘလ္လိကညီနောင်နှစ်ဦးတို့ မဇ္ဈိမဒေသသို့ ကုန်သွယ် ရောင်းဝယ်ရေး ကိစ္စနှင့် ရောက်သွားပြီး မြတ်စွာဘုရား၏ ဆံတော်ရှင် (၈) ဆူကိုရခဲ့ပြီး ဥက္ကလာပမင်း၏ အကူအညီဖြင့် တြိဂုမ္ဘခေါ်ဒဂုံမြို့တွင် ဗုဒ္ဓဝါဒကိုယုံကြည်၍ စေတီတည်ပြီး ကိုးကွယ်ကြပါသည်။ ထိုကြောင့် ရွှေတိဂုံစေတီသည် နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ကျော်က ရှိနှင့်နေပါသည်။

၁၉၆၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလထုတ် ဂါဒီယန်မဂ္ဂဇင်း၌ ဦးဖေခင် ရေးသားသော "ရန်ကုန်မြို့သမိုင်း"တွင် မွန်ဘုရင်ဗညားဦး (၁၃၅၃-၁၃၈၅) သည် မုတ္တမမြို့တော်မှ (ပဲခူး) ဗဂိုးမြို့တော်သို့ပြောင်းရွှေ့ပြီး ရွှေတိဂုံဘုရားကို ပေ (၆၀) သို့ မြှင့်တင်ဆောက်လုပ် ခဲ့သည်ဟု မွန် မင်းဆက် သမိုင်းတွင်ဖော်ပြပါရှိသည်။ မွန်ဘုရင်အဆက်ဆက် ရွှေတိဂုံစေတီကို မြှင့်တင်မွမ်းမံသည်သာမက ငွေစ္စယံကိုပါ ပြုပြင်မွမ်းမံလေသည်။ မွန်ဘုရင်မ ရှင်စောပု လက်ထက်တော်ရောက်မှသာ ယခု ရှိရင်းပုံသဏ္ဌာန်ကဲ့သို့ ဖြစ်လာသည်။ ရှင်စောပုထက် စောပြီး ရွှေချသည်ကိုဖော်ပြခြင်း မတွေ့ရသောကြောင့်၊ ရှင်စောပုသည် ရွှေတိဂုံစေတီကို ပထမဆုံး ရွှေချသောသူဟု ဆိုရပါမည်။ ရှင်စောပု၏မြေး၊ ဓမ္မစေတီမင်း၏ သားတော်ဘုရင်ဗညာရမ်း (၁၄၉၂-၁၅၂၆) သည် လေမုန်တိုင်းကြောင့် လွင့်ကျသောစေတီ၏ထီးတော်ကို ပြန်လည်တင်ပြီး၊ ၎င်းသည် အသက် ၄၈ နှစ်ရှိသောကြောင့် စေတီ၏ ပတ်လည်အောက်ခြေ၌ စေတီ၄၈ ဆူကိုပါ တည်ထားခဲ့လေသည်။ ဒကာရွှတ်ပိ စိုးစံသော အခါတွင်လည်း ထိုစေတီကို မွမ်းမံပါသည်။ တပင်ရွှေထီးသည် ဗဂိုးကို အေဒီ ၁၅၃၉ ခုနှစ်တွင် တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်လိုက်သည်။ ၁၉၆၉ ခုနှစ် ဧပြီလထုတ် ဂါဒီယန် မဂ္ဂဇင်း၌ ဦးကျော်ခိုင် ရေးသော "ရွှေနှင့်ပြီးသော ရွှေဒဂုံ" တွင် အေဒီ ၁၅ ရာစု၌ (Binnyagyan) ဗညာဂျမ်းသည် (ဗညာရမ်-၁၄၂၆-၄၆ ဖြစ်တန်ရာ၏) ရွှေဒဂုံစေတီကို ပေ ၃၀၂ အထိ မြှင့်တင်တည်ဆောက်လိုက်သည်။ အေဒီ ၁၈ ရာစု၌ ဆင်ဖြူရှင်သည် ယခုလက်ရှိပေ ၃၂၆သို့ မြှင့်တင် ဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။

မွန်တို့ပြောရိုးဆိုရိုးစကားအရ(**ဇွှော်သကျာ်လ္ဂုင် ဍုင်သကျာ်ဗဂေါ**) အဓိပ္ပါယ်မှာ ကြီးလှသော ဒဂုန်ဘုရား မြင့်လှသောဗဂိုးဘုရား၊ တနည်း အကြီးဆုံးဒဂုံဘုရား အမြင့်ဆုံး ဗဂိုးဘုရား ဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့တိုင် ရွှေတိဂုံစေတီသည် အမြင့် ၃၂၆ ပေရှိပြီး အောက်ခြေမှာ ၁၄၂၀ ပေ ပတ်လည်ရှိသည်။ ဗဂိုးဘုရားမှာမူ ၃၇၃ ပေရှိပါသည်။

ရွှေမော်ဓောစေတီကို မွန်စာပေအရ ဘီစီ ၃၀၄ ခုနှစ်တွင် သထုံမှ သီရိမာ သောကမင်း ဆောက်တည်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

မွန်အက္ခရာသည် အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း ကဒမ္ဗ၊ ပလ္လဝအက္ခရာများမှ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု သုတေသီတို့ ဆိုကြပါသည်။ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့သွားပြီး ပိဋကတ်တော်ကို မွန်အက္ခရာဖြင့် ကူးယူခဲ့သော သထုံမှ ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသကို သာဓကထားပြီး မွန် စာပေသည်

အေဒီ ၄၀၀ လောက် နှစ်ပေါင်း ၁၅၀၀ထက်မနည်း ရှိနှင့်နေပါသည်။ ဗန်ကောက်မြို့ အနောက်ဘက်မိုင် ၃၀ ကွာဝေးသည့် ပရပထုံ မွန်ကျောက်စာသည် အေဒီ ၅၀၀ နှင့် ၆၀၀ စုနှစ်တိုး အစောဆုံး ယိုးဒယားပြည် မွန်ကျောက်စာ ဖြစ်သည်။ တရုတ် မှတ်တမ်းများအရ အချို့ ပညာရှိများက အောက်မြန်မာပြည် (ရာမညတိုင်း) တွင် ပိဋကတ်တိုက် ယခုအခေါ် စာကြည့်တိုက်များ အေဒီ ၃၀၀ စုကပင် ရှိသည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ ဦးတင်လှသော် အဆိုအရ မြန်မာပြည် ကော်သူလေပြည်နယ် ဖားအံမြို့ အနီး ကော့ဂွမ်းဂူတွင် နေ့စွဲမရှိသော ကျောက်စာတခုသည် ရေးပုံရေးနည်း စာလုံးပုံသဏ္ဍာန်ကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုခြင်းအားဖြင့် အေဒီ ၈၀၀-၉၀၀ စုလောက်က ရေးသည်ဟု ယုံကြည်သည့်ပြင်၊ ကျန်စစ်သားမွန်ကျောက်စာများနှင့်မတူ ပိုမိုစောသည်ဟု ဆိုပါသည်။

မွန်စာပေသည် ရှေးမွန်စာပေ၊ ခေတ်အလယ်စာပေနှင့် ပစ္စုပ္ပန်စာပေဟူ၍ သုံးမျိုးရှိပါသည်။

ပထမ မွန်မင်းဆက် စာရင်းတွင် ပထမဆုံး မင်းသည် သီဟရာဇာ ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးမင်း ၅၇ မြောက်ဖြစ်သော မနုဟာမင်းသည်။ အေဒီ ၁၀၅၇ ခုနှစ်တွင် အနော်ရထာမင်းနှင့်စစ်ဖြစ်ရာ အရေးနိမ့်သောကြောင့် ထိုနှစ်၌ပင် ၎င်းသည် ရဟန်းပညာရှိ၊ လူပညာရှိများနှင့်တကွ လူပေါင်း ၃၀၀၀၀ပါ ပုဂံပြည်သို့ လိုက်ပါသွားရ၏။ ထို့ကြောင့် မွန်စာပေ တတ်မြောက်သူများနှင့် လက်မှုပညာသည်၊ စက်မှုပညာသည်များသည် ရာမညတိုင်းတွင် မရှိသလောက် ဖြစ်သွားရပြီး၊ မွန်တို့၏ ယဉ်ကျေးမှုသည် ပုဂံပြည်တွင် သွားရောက် ထွန်းကားနေပါသည်။ ဦးသိမ်းမောင်ရေး "ရာဇသံကြီး" စာအုပ်စာမျက်နှာ ၁၁၁-၁၁၂ တွင် "ဘုရင်နှင့်တကွ ပုဂံပြည်သို့ ဆောင်ကျဉ်းလာသည်တို့ အနက် ပညာသည် လူအများလည်း ပါဝင်ခဲ့လေသည်။ ပန်းပု၊ ပန်းပွတ်၊ ပန်းချီ၊ ပန်းရံ၊ ပန်းတော့၊ ပန်းတိမ်၊ ပန်းဘဲ၊ ပန်းတည်း၊ ပန်းတယာ၊ ပန်းသေး၊ ဆင်ဆေးသမား၊ ဆင်တဘ်သသူ၊ မြင်းဆေးသမား၊ မြင်းဘတ်သသူ၊ ဒိုင်းလွှားကာလုပ်တတ်သသူ၊ အမြောက်သေနတ် လေးလုပ်တတ်သသူ၊ အကျော်အလျော် အပေါင်းအကျစ်တတ်သသူ၊ ဆံထုံးဂယင်တတ်သသူ၊ အထုံအမွှေး ပန်းစစ်ပန်းလျက် တတ်သသူတို့ကို ဖေါ်ပြထားပါသည်။ ဂယင် အဓိပ္ပါယ်မှာ ဆံထုံးနည်း တမျိုးဟု ဆိုပါသည်။ ဆံထုံးအကြောင်းကို တွေ့သောအခါ ရဝေရှင်ထွေးရေးသော ရှေးခေတ်ပုဂံ၏ ဆံထုံး ၅၅ မျိုး လင်္ကာကိုသွားပြီး သတိရမိပါသည်။ အနော်ရထာမင်းသည် သထုံမနုဟာမင်းကို အေဒီ ၁၀၅၇ ခုနှစ်တွင် တိုက်ခိုက်အောင်မြင်ပြီး၊ မွန်အက္ခရာကို အသုံးပြုလာသည်။ မြန်မာစာကို အေဒီ ၁၅၀၈ ခုနှစ်တွင် ပထမဆုံး ပုဂံ လက်သည်းရှည်ဘုရား ကျောက်စာတွင် အနည်းငယ်စ၍ မြင်ရပါသည်။ သို့သော်လည်း ကျန်စစ်သား (၁၀၈၄ - ၁၁၁၃) တခေတ်လုံး ၎င်း၏ ကျောက်စာအားလုံးတို့သည် မွန်ဘာသာ စာပေကို အသုံးပြုပါသည်။ အာနန္ဒာဘုရား၌ မွန်ဘာသာ စဉ့်ကွင်း ၁၀၀၀ကျော်မျှ တွေ့ရပါသည်။ ၎င်းအပြင် မြင်းပြဂူ၊ အပါယ်ရတနာ၊ ဖြတ်စရွှေဂူ၊ လောကထိပ်ပန်၊ ပုထိုးသများ၊ နဂါးရုံ၊ ဂူပြောက်ကြီးနှင့် အလိုပြည့်ဂူဘုရားများတွင် မွန်ကမ္ပည်းစာ များစွာတွေ့နိုင်ပါသည်။ အချို့သော စဉ့်ကွင်းတို့သည် စဉ့်အစိမ်းရောင်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ စာရေးသူသည် ရေးမြို့ မွန်ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း တကျောင်း၌ စဉ့်အဝါ အဖြူနှင့် အစိမ်းရောင်ပါသော ပဲ့နေသည့် ရေတဂေါင်း တလုံးကို တွေ့ရသော အခါ၊ အနော်ရထာမင်းသည် မနုဟာမင်းနှင့် တကွ ရဟန်းပညာရှိ၊ လူပညာရှိများ ပုဂံပြည်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားသောအခါ ဝေးကွာလှသော ရေးမြို့နယ်မှ အချို့ လက်မှုပညာသည်များ ကျန်နေသောကြောင့် ဤရေတဂေါင်းကို ပြုလုပ်သလောဟု တွေးတော မိပါသည်။ ထိုပဲ့နေသော ရေတဂေါင်းကို အလှူခံခဲ့ပြီး မော်လမြိုင်မြို့ ယဉ်ကျေးမှုပြတိုက်ခွဲတွင် ထားရှိရန် ယူဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ကျန်စစ်သားမင်း ထီးနန်းအသစ် တည်ဆောက်တော် မူသောအခါ နန်းတည် အခမ်းအနား၌ ပျူနှင့်မွန်တို့၏ အတီးအမှုတ် အကအခုန်များပါသည်ဟု မွန်ဘာသာဖြင့် နန်းတည် ကျောက်စာတွင် ဖေါ်ပြထားပါသည်။ မြန်မာ စွယ်စုံကျမ်း အတွဲ (၁၀) စာမျက်နှာ ၁၄၃ တွင် "မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်း တလျှောက်တွင် ပြိုင်ဖက်ကင်းသော (ပုဂံ

ခေတ်)ခေတ်ကောင်းကြီးဟု ဆိုရပေမည်။” ယင်း စာအုပ်စာမျက်နှာ ၃၅၀တွင် မွန်တို့ထံမှ စာရေးစာဖတ်အတတ်ကို ရရှိခဲ့ကြောင်း ခိုင်လုံသောအကြောင်းများရှိပေသည်။ အဆောက်အအုံ ပညာကို ပျူတို့ထံမှလည်းကောင်း၊ အဆောက်အအုံ၏ အတွင်းအပြင်တန်ဆာဆင်မှုပညာကို မွန်တို့ထံမှလည်းကောင်း ခံယူတတ်သိခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ထွန်းကားခဲ့ပြီးသော ပျူယဉ်ကျေးမှုနှင့် မွန်ယဉ်ကျေးမှု တည်းဟူသော အိုင်ကြီးနှစ်အိုင်မှစီးဆင်းလာသော ယဉ်ကျေးမှုရေယဉ်နှစ်သွယ်သည်၊ ရှေးမြန်မာ ယဉ်ကျေးမှုအိုင်ကြီးမှစီးဆင်းလာသော ယဉ်ကျေးမှုရေယဉ်နှင့် ပေါင်းစပ်မိသဖြင့် သောက်သုံး၍မကုန်နိုင်သော ကြီးကျယ်ခန့်ညားလှသည့် ပုဂံယဉ်ကျေးမှုတည်းဟူသော အိုင်ကြီးတခု ဖြစ်ပေါ်လာ၏” ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရောစပ်နေသော ယဉ်ကျေးမှုမှ မွန်ယဉ်ကျေးမှုကို ပြန်လည်ခွဲထုတ်၍ ပြရန် မလွယ်ကူလှပေ။ မတူသည့် အချက်အလက် အနည်းအကျဉ်း မျှသာ ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ် ၁၇ ကြိမ်မြောက် မန္တလေးမြို့၌ပြုလုပ်သော ပြည်ထောင်စု အခမ်းအနားသဘင်ကြီး၏ ယဉ်ကျေးမှုပြခန်းတနေရာတွင် “သထုံပြည်၊ သရေခေတ္တရာပြည် ထို့နောက် ပုဂံပြည်ဟူ၍ ထွန်းကားလာလေသည်။ ပျူ၊ မွန်၊ သက်စသည်တို့ စုစည်းကာ ပုဂံပြည် တည်ထောင်လေသည်။ ပုဂံခေတ်အစ ကုန်းဘောင်ခေတ်အထိ မွန်မြန်မာ ယဉ်ကျေးမှုသည်လည်း သထုံပြည်၊ သရေခေတ္တရာပြည်၊ ပုဂံပြည်တို့၏ ကူးလူးဆက်ဆံရာမှ ပေါက်ဖွားလာလေသည်။ ပေါက်ဖွားလာသော ထိုယဉ်ကျေးမှုသည် ကုန်းဘောင်ခေတ်တိုင်အောင် အစဉ်မပျက် တည်တံ့ခဲ့လေသည်။” ဟု ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ ပုဂံခေတ် အေဒီ ၁၀၅၇-မှ-၁၁၇၀ အထိ မွန်အက္ခရာဖြင့် ရှေးမွန်စာပေနှင့် ပါဠိကို သုံးနှုန်းခဲ့ပါသည်။ နာရပတိစည်သူမင်း လက်ထက်မှစ၍ မြန်မာဘာသာစာပေ ထွန်းကားလာသည်နှင့် အမျှ မွန်ဘာသာစာပေများ ပုဂံတွင် တိမ်ကောခဲ့ရလေသည်။ သို့ပါသော်လည်း မြန်မာဝေါဟာရများတွင် မွန်ဝေါဟာရ များစွာသုံးနှုန်းထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဒုတိယမွန်မင်းဆက်စာရင်း၌ ဟံသာဝတီခေါ် ဗဂိုး (ပဲခူး) တွင် သမလ၊ ဝိမလမှစ၍ တိဿ မင်းအထိ မင်းပေါင်း (၁၇) ဆက် တလျှောက်လုံး၌ မွန်စာပေ ထွန်းကားသည်ကို မတွေ့ရပါ။ သို့သော် နောက်ဆုံးမင်းဆက်ဖြစ်သော တိဿ မင်းလက်ထက်လောက်တွင် မုတ္တမဘုရင်မဟုဆိုသော ဒူဝပ်မြို့မှ အမျိုးသမီးသည် ကော့ကွမ်းဂူရှိ ဘုရားတဆူတွင် ရှေးမွန်ကမ္ပည်းစာထိုးထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ တတိယ မွန်မင်းဆက်၏ ပထမဆုံးဘုရင် ဝါရီရူး လက်ထက်တွင် ဝါရီရူးဓမ္မသတ်ကျမ်း တကျမ်း ပေါ်ထွန်းလာကြောင်း သိရပါသည်။ ထိုမင်းဆက်မှ ဗညာနွဲ့ (ရာဇာဓိရာဇ်) မိဖုရား တလမီဒေါ်ဆိုသော သုံးထောင့် အိုင်ချင်းကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ ရှင်စောပု ဘုရင်မလည်း ကျိုက်မရောမြို့တွင် ကမ္ပည်းကျောက်စာ ထားရှိခဲ့ပါသည်။ ပြောပလောက်အောင် မွန်စာပေထွန်းကားခြင်းမဖြစ်သော်လည်း ရှင်စော်ပု၏သမက် ဓမ္မစေတီမင်းလက်ထက် အေဒီ ၁၅ ရာစုကျမှ မွန်စာပေ ဒုတိယအကြိမ် ထွန်းကားလာလေသည်။ ထို ဒုတိယ အကြိမ် ထွန်းကားလာသော မွန်စာပေကို အလယ်ခေတ် မွန်စာပေဟု ခေါ်ပါသည်။ အဆိုပါ စာပေတွင် မြန်မာဝေါဟာရများစွာ ပါဝင်လာလေသည်။ နောက်ဆုံး မွန်မင်းဆက် ဖြစ်သော ပြမောင်မိရာဇ်သည် ရန်သူတို့အား အရေးနိမ့်ခဲ့ရာမှ မွန်မင်းဆက်ပြတ်ခဲ့သည့်ပြင် မွန်စာပေလည်း ဒုတိယ အကြိမ်တဖန် တိမ်ကောခဲ့ရပြန်လေသည်။ ပျူလူမျိုးတို့သည် မွန်လူမျိုးတို့ထက် စောပြီး မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက်လာကြစေကာမူ မွန်လူမျိုးတို့သည် ပျူလူမျိုးတို့ထက် ပိုမို ရှေးကျသော လူမျိုးဖြစ်သည့်ပြင် ယဉ်ကျေးမှု၌လည်း ပိုမို အဆင့်အတန်းမြင့်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

၁၉၆၅-ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၃၀ ရက်၌ ကျင်းပသော မြန်မာနိုင်ငံ သုတေသန အသင်း၏ သာမန် အစည်းအဝေးတွင် ဝတ်လုံတော်ရ ဒေါက်တာဘဟန် ဖတ်ကြားသောစာတမ်းမှ “တရုပ်မှတ်တမ်းနှစ်ခု၌ အေဒီ ၈၀၀ ခုနှစ်တွင်၊ ပတ်ဝန်းကျင် ပန်တျာသဘင်အဖွဲ့ အပါအဝင် ပျူပန်တျာအဖွဲ့တဖွဲ့သည် တရုပ်ပြည်သို့ သွားရောက် အသုံးတော်ခံသည်ကို တရုပ်လူမျိုးတို့သည် လွန်စွာ နှစ်သက်သဘောကျခြင်းကြောင့် ပျူဘုရင်ခံကြီးသည် အေဒီ ၈၀၁-၈၀၂ ခုနှစ်တွင် ၎င်း၏သားနှင့် တကွ ပျူ ပန်တျာ အနုပညာသည် ၃၅

ယောက်တို့ကို တရုပ်ပြည်တန်ဘုရင်နန်းတော်သို့ စေလွှတ်လိုက်သည်။ ၎င်းတို့ ကပြ အသုံးတော်ခံခြင်းကို ပွဲကြည့်ပရိသတ်တို့ ထူးကဲစွာ သဘောကျ နှစ်သက်သည့်ပြင် တရုပ် တန်ဘုရင်မင်းမြတ်သည် လွန်စွာ အားကျနှစ်သက်ခြင်းကြောင့် ပွဲကြည့်နေသည့် အချိန်တွင် ဝမ်းနည်းစဖွယ်အခြေသို့ ရောက်နေသော ၎င်း၏တိုင်းသူပြည်သားနှင့် ယိမ်းယိုင်ပြိုကွဲနေသည့် ၎င်း၏တိုင်းပြည်ကို ခေတ္တမေ့လျော့သွားပါသည်"ဟုပါရှိလေသည်။ ပျူ က ချေ သည် များ ဝတ် ဆင် သော (Kun Lun)ကွန်လွန် အဝတ် အစားသည် မွန် အဝတ်အစားဖြစ်သောကြောင့် မွန်တို့၏ယဉ်ကျေးမှု ပြန့်နှံ့နေသည်ကို သိနိုင်ပါသည်။ မွန်တို့၏ အဝတ်အစားကိုအသုံးပြုခြင်းကြောင့် ဖေါ်ပြထားသော ပတ်ဝန်းကျင် သဘင် အဖွဲ့သား တို့သည် မွန်လူမျိုး ဖြစ်တန်ရာ၏။

တရုပ် မှတ်တမ်းတခု၌ (Kun Lun Ship) ကွန်လွန်သင်္ဘောခေါ် မွန်သင်္ဘောများ အိန္ဒိယပြည်သို့ ကူးလူးဆက်ဆံသွားလာခြင်း၌ အထူးအထောက်အကူ ဖြစ်သည်ဟုလည်း ဖေါ်ပြထားပါသည်။ ထုထွင်းထားသော ကွန်လွန်သင်္ဘောခေါ် မွန်သင်္ဘောရုပ်ထုများကို ကမ္ဘောဒီယားပြည် (ankor) အင်ကောမြို့နှင့် အင်ဒိုနီးရှားပြည်ရှိ(Borobudur) ဘိုရိုဘူဒါမြို့တို့၌ တွေ့နိုင်ပါသည်။

အေဒီ ၁၅၁၅ ခုနှစ်တွင် (Bolonese) ဘိုလိုနီ(စ်) ခရီးသည် တယောက်သည် ဓမ္မစေတီမင်း၏ သားတော်ဗညာရန်မင်းသို့ ဝင်ရောက်ခစားပြီး ဤကဲ့သို့ မှတ်စု ရေးသားထားပါသည်။ "ဘုရင် မင်းမြတ်သည် ပတ္တမြားကျောက်မျက်ရတနာများကို ဝတ်ဆင်ထားသည်မှာ မြို့ကြီးတမြို့၏ တန်ဘိုးထက် သာလွန်ပါသည်။ ပတ္တမြားများကဲ့ ခြေမ ခြေသန်း ခြေချောင်း အားလုံးတို့၌ ဝတ်ဆင်ထားပါသည်။ ခြေထောက်တို့၌ အထူးပင် လှပသော ပတ္တမြားတို့နှင့် ပြည့်နှက်စွာ စီထားသော ရွှေကွင်းကို ဝတ်ဆင်ထားပါသည် (ခြေကျည်းကိုဆိုလိုသည်)။ လက်မောင်းနှင့် လက်ချောင်းအားလုံးတို့၌ ပြည့်နှက်စွာဝတ်ဆင်ထားသည့်ပြင်၊ နားမှာလည်း ဝတ်ဆင်ထားသော ရတနာတို့၏အလေးကြောင့် လက်ဝါးတဝက်မျှ တွဲကျနေပါသည်။ ဘုရင်မင်းမြတ်ကို ညအခါ မီးနှင့် တွေ့မြင်ရပါလျှင် အထူးပင် ပြောင်လက်နေပါသော ကြောင့် နေကဲ့သို့ ထွန်းလင်းတောက်ပနေပါသည်။" ဤခေါ်ပြချက်ကိုဖတ်ရှုပြီး မွန်တို့၏ ယဉ်ကျေးမှုသည် အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် နီးစပ်ကြောင်း ရိပ်စားမိတော့သည်။

ရှင်ထွေးလှသည် ၎င်း၏ အမကြီးနှင့် မောင်ကြီး (မောင်တင့်တယ်) ကွယ်လွန်၍ အောက်ပြည်သို့လေလွင့် ရောက်လာရာတွင် ဥက္ကလာပမင်း သမိန်ထောရာမနှင့်စုံဖက်ပြီး မနဲမိ-ဝါ-မနဲလေးကို ဖွားမြင်လေသည်။ ထိုနောက် အထက် မြန်မာပြည်သို့ သွားသောအခါ တပယ်ထောက်ရစ်ရွာတွင် ဆုံးသွားပြီး သုံးပန်လှ နတ်ဖြစ်သွားသည်။ ထိုကြောင့် သုံးပန်လှနတ်သည် ပထမဦးစွာ မွန်တို့၏ အဝတ်အစားကို ဝတ်ဆင်ပြီး မွန်လိုကပါသည်။ ၎င်းနောက် မြန်မာအဝတ်အစားကို ဝတ်ဆင်ပြီး မြန်မာလို ကပါသည်။ ၎င်းဝတ်သော မွန်ဝတ်စုံမှာ ကြွေရောင်အင်္ကျီ၊ ထဘီ မဟာတကျွန်းကွက်နှင့် ရွှေစက်ပါ၊ တဘက်ပန္နန်" ဟု ဒါရိုက်တာ ဆရာမြင့်ရေးသော နတ်ပေါင်းစုံ စာအုပ်စာမျက်နှာ ၃၉ တွင် တွေ့ရပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့ အမျိုးသား စာကြည့်တိုက်မှ လက်ရေးမူ လက်ာ စာအုပ်အမှတ် (၅) စာမျက်နှာ ၂၄၂ တွင် သုံးပန်လှနတ် ဝတ်ဆင်သည်မှာ မွန်အခေါ် "မဲတထမိ၊ တဘက်မှ ပန္နန်ဝတ်ဆင်လျက် တကျွန်း အနားပါ ထမီငွေခြယ်လှယ်သည်၊ အဖြူအပြောက်တဘက်ဝတ်ဆင်၍ကသည်"ဟု ဖေါ်ပြထားပါသည်။ မဲတထမိ ကိုသိလို၍ လိုက်လံ စုံစမ်း ကြည့်သောအခါ မွန်လိုရေးလျှင် "မတပ်" မြန်မာအသံထွက် မဲ့တော့(ပ်)၊ အဓိပ္ပါယ်မှာ မတ်တတ်ဆင် ဖြစ်ပါသည်။ ဝတ်ဆင်သော အခြားပစ္စည်းများ၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုစုံစမ်း၍ မရသေးပါ။

၁၉၆၅-ခုနှစ် မတ်လထုတ် ဂါဒိယန်မဂ္ဂဇင်း စာမျက်နှာ ၁၀-၁၁၊ ဦးဘသာရေးသော "ရခိုင်သို့ လာရောက်သော အစ်(စ) လမ်လူမျိုး" အကြောင်းတွင် "အာရပ်နှင့် ပါရှင်လူမျိုးတို့ အေဒီ(၇) ရာစုမှ

(၁၆) ရာစုအတွင်း ရခိုင်ပြည်သို့ လာရောက်နေထိုင်ကြသည်။ ရခိုင်အမျိုးသမီးနှင့် အိမ်ထောင်ကျသော် မိမိတို့၏ ကလေးများနှင့် ရခိုင်ဇနီးတို့ကို ဥပဒေအရ မိမိတို့ တိုင်းပြည်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားခြင်း မပြုရပါ။ အချို့သော နိုင်ငံခြားသားတို့သည် မိမိတို့၏ ဇနီးကိုသင်္ဘောတွင် သောက်သုံးရေ ထည့်သည့် မုတ္တမစဉ့်အိုးကြီးများတွင် ဖွက်ပြီး ခေါ်ဆောင် သွားကြသည်”ဟု ရေးသား ထားပါသည်။ မော်လမြိုင်မြို့ မုပွန်ရပ်၊ ဇာသပြင်ရွာနှင့် တွံတေး၌လည်း အိုးခွက်ပန်းအိုးနှင့် အခြား အသုံးအဆောင် မြေထည်ပစ္စည်းများ ယနေ့တိုင် ပြုလုပ်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ မွန်နယ်တို့၌ စဉ့် အဖြူသုတ်ထားသော ပန်းကန်နှင့်ခွက်များ တူးဖေါ်ရရှိထားပါသည်။

၁၉၆၉ ခုနှစ် ဖေဖေါ်ဝါရီလထုတ် ဂါဒီယန်မဂ္ဂဇင်းစာမျက်နှာ ၃၉ ဒေါက်တာခင်မောင်ညွန့်ရေးသော “အာရှအရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ မြန်မာပြည် အကြောင်း”တွင် “ရေးမှတ်ထားသော သမိုင်းများနှင့် မြန်မာပြည်သို့ လာရောက်ကြသော နိုင်ငံခြား ဧည့်သည်များတို့၏ မှတ်စုများနှင့် ခရီးထွက် မှတ်တမ်းများ၌ မြန်မာပြည်သည် အာရှ အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသများနှင့် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုနှင့်သက်ဆိုင်သော ဆက်ဆံမှုပြုလုပ်ကြပါသည်။ ရှေးခေတ် ပင်လယ်ဆိပ်ကမ်းမြို့များဖြစ်သော ဗဂိုး၊ မုတ္တမ၊ သံလျင်၊ တနင်္သာရီ၊ ပုသိမ်တို့သည် ရောင်းဝယ်ဖေါက်ကားရာ ကုန်စုံဆိုင် မြို့ကြီးများဖြစ်ပြီး၊ ထိုခေတ် အခြား တိုင်းပြည်များ၏ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး နေဝေးရာ အလယ်ဗဟိုဌာနများနှင့် ညီတူတန်းတူဖြစ်သည်”ဟု ဖေါ်ပြထားပါသည်။

၁၉၆၉-၃ ဇန်နဝါရီလထုတ် ဂါဒီယန်မဂ္ဂဇင်း ဦးကျော်ထွန်းရေးသော “ပဲခူး”အကြောင်း စာမျက်နှာ ၁၀ တွင် “နေပြည်တော်မြို့ဖြစ်သော ဗဂိုးမြို့သည် မုတ္တမပင်လယ်အော်၏ ထိပ်တွင်ရှိပြီး၊ အိန္ဒိယပြည်နှင့် (East Indies)ခေါ် အိန္ဒိယပြည်နှင့် တရုပ်ပြည်ကြားရှိ ကျွန်းများတို့၏ ပင်လယ်လမ်းခရီးတွင် တည်ရှိသောကြောင့် အထူးပင်စည်ကား တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးသည့် အလျောက် ဗဂိုးမြို့ကို အုပ်စိုးသော ဗညာရမ်ဘုရင်သည် လွန်စွာ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ကြွယ်ဝချမ်းသာသည်။ အုပ်စိုးသော မွန်မင်းတို့၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကြောင့် နိုင်ငံခြား ကုန်သည်တို့အေးချမ်းစွာနေထိုင်နိုင်ကြပြီး စုမာတြာရာမှ(Spices) ခေါ် ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်များ၊ တရုပ်ပြည်မှကြွေထည်ပစ္စည်းများ၊ အိန္ဒိယပြည်မှ အဝတ်ဖြူများကို ရောင်းဝယ် ဖေါက်ကားကြသည်။ ဗဂိုးမြို့မှ နိုင်ငံခြားသို့ရောင်းချသော ထုတ်ကုန်များမှာ မြန်မာလူမျိုးတို့အုပ်စိုးသော အင်းဝမြို့မှ ပတ္တမြား၊ ခဲမဖြူ၊ ချိပ်၊ ဖယောင်းနှင့် ကျော်ကြားသော ဗဂိုး အိုးကြီးများဖြစ်လေသည်”ဟု ပါရှိလေသည်။

တမူခွဲခြားသော မွန်တို့ ထုထွင်းသည့် ဆင်းထုတော်များ၊ အုပ်ချုပ်ပုံနှင့် ဥပဒေများ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်သက်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာမှား စသည်တို့ကို မှတ်စု မှတ်တမ်း သမိုင်းများတို့တွင် ရှာဖွေပြီး ရေးသားနိုင်ပါသေးသည်။ သို့ပါသော်လည်း ဒီတပတ်တွင် ဤမျှလောက်နှင့်ပင် တော်လောက်ပါပြီ။ ။

စောရှင်

၁၄-၁၀-၇၁

* * * * *

အိုးမလုံ၍

မင်းကျော် (မူဆယ်)

မလုံသည့်အိုးမို့ အုံပွင့်ရသည်ဟု ဆိုချင်က ဆိုပါလေ။

မောင်ပန်းမွှေးတယောက် မယ်အေးကို ချစ်ခဲ့ရသည်က သကြားလုံးဆိုလျှင် ငုံထားရမည့် အတိုင်းပင်။ အသေလဲချစ်ပါသည်။ မယ်အေး မျက်နှာကိုမှ တနေ့ မမြင်ရလျှင် ထိုညအဖို့ အိပ်၍ ရတော့မည် မဟုတ်။ သို့မို့ကြောင့် လယ်တောမှ နွားမောင်းပြန်ခဲ့လျှင် နွားကိုမှတိုင်မှာမချည်အား။ အိမ်နားရောက်လျှင် နဖါးကြိုးလွှတ်၍ မယ်အေးတို့ ရေခပ်ရာ ရွာထိပ်ရေကန်သို့ ကမန်းကတန်း ပြေးရသည်။

မယ်အေးကလည်း သိသည်။ မောင်ပန်းမွှေးကို နွားတကောင် အပိုင်စား ရထားသည့် အလား။ အိမ်အတွက်သောက်ရေကိုမှ ကိုယ်တိုင်မခပ်။ “ကိုပန်းမွှေးခပ်ပေးမှ” ဟူသော ခွဲပစ်သံကလေးနှင့် ဘဲမညုညုကာ ရေခပ်ခိုင်းသည်။ ပြီးတော့ စကားကောင်းကောင်းပင်မပြော။ ကိုပန်းမွှေးကို ဒရော သောပါး ပြေးရလေအောင် နောက်ကြချေသေးသည်။ ကောင်မတွေကလည်း အကဲသားကလား။

မယ်အေး၏ ခုနှစ်သံချီ၍ ဟောက်သံကိုပင် အဟုတ်ကြီးထင်မိသည်။ မာမာအေး၏ တေးသံအလား။

မောင်ပန်းမွှေးဟု ဆိုသော်လည်း ၁၆ နှစ်သား လူညို့ထွားကလေးမဟုတ်။ မောင်ပန်းမွှေး အသက်မွေးသည်မှစ၍ ၂၄ နှစ်ရှိပါပြီ။ အသက် ၂၀ကစရေလျှင်တော့ ၄ နှစ်သားကလေး မောင်ပန်းမွှေးဟု ဆိုချင် ကဆိုနိုင်သည်။

ထိုသို့မည်သူကမှမဆိုကြ၍သာ ကိုပန်းမွှေး (ဝါ) လူပျိုသိုးကြီးဟု နာမည်ကြီးနေသည်။

ညနေစောင်း,...။

နေမင်းပင်ဂေါယာကျွန်းသို့ ယွန်းချေပြီ။ ကိုပန်းမွှေးတယောက် ထရေ (ထန်းရေ) တမြမြနှင့် မယ်အေး မျက်နှာလေးကို တွေးမြင်ကာ တလှမ်းချင်း လျှောက်လာသည်။ နွားတွေနှင့် အတူတူ ကိုပန်းမွှေး ရွာထဲဝင်ခဲ့ပြီ။ ကိုပန်းမွှေးက လူပျိုကြီးဗိုဗိုအိမ်ခြေကြီး တခွဲသားနှင့်။

အိမ်ထဲသို့ ဝင်မည်ပင် ပြုရုံရှိသေး....

"ဟဲ့....နသိုးကြီး ဘယ်မှာလဲ နွား ၂ ကောင် ဘယ်မှာပစ်ခဲ့ပြန်ပလဲ အခုထိ နွားစာ မကျွေးရသေးဘူး"

အဒေါ်ရီးဒွေးကဆီး၍ မင်္ဂလာတေးနှင့် ဆီးကြိုလိုက်သည်။

ကိုပန်းမွှေးတယောက် မျက်ခုံးမွှေးများ နဖူးပေါ် ခေါင်းသို့ ရောက်အောင် မျက်ဆံပြူးသွားသည်။

"အဒေါ်ရီးဒွေးအသံက မယ်အေးအသံနှင့် ကွာလှပါဘိခြင်း"

သည်အတိုင်းပင် တွေးမိသည်။

အဘမောင်မရှိ၍ တော်ပေသေးသည်။ အဘမောင်ကပို၍ ဆိုးသေးသည်။ နွားနှစ်ကောင် ရှာပုံတော် ဖွင့်ရပေဦးမည်။

ရွာထိပ်နားမှ သူ နွားလွှတ်ခဲ့သည်အထိ ခြေတွေလျှောက်ရှာသည်။ တွေ့မဲ့တွေ့တော့ ၁၂ သံခန့်ချိန်တွေ့ဘတ်သော ဒေါ်သောင်း၏ ခြင်ပေါင်ခင်းက။ သစ်ပင်တွေ ဝင်စား၍ ဒေါ်သောင်းဖမ်းချီသည်။ မောင်ပန်းမွှေးနွားတွေမှန်း သိ၍ပင်။

ကိုပန်းမွှေးတယောက် ကြောက်စိတ်များကို လက်နှင့် ဖိ၍ တလှမ်းခြင်းဝင်သွားသည်။ ထန်းရေကလေးကယ်ပေလို့ ကြောက်စိတ်ကလေး နည်းနည်းလျော့နေသည်။ နို့မဟုတ်လျှင်....

ခြံတံစက်မြိတ်သို့ပင် မရောက်သေး အမင်္ဂလာအသံ၊ မိုးကြိုးပစ်သည့်သို့ ဒေါ်သောင်း အသံကြီးကတဲဝမှဟိန်း၍ထွက်လာသည်။

"ဟော့--သေနာကောင် နင့်နွားတွေကို နင်ပစ္စလက္ခတ်လွှတ်ပြီး နင်က နွားလည်လုပ်နေ။ ဒီမှာ ငါ့ခြင်ပေါင်ပင်တွေကုန်ပြီ။ နင်အကုန်ပြန်ရော် မရော်ရင် နင့်အဘနဲ့တိုင်လိုက်မယ် ငါ့ကို ဘာထင်နေလဲ"

ကိုပန်းမွှေးတယောက် ဘာမှပြန်မပြောမိ။ နဂိုကကြောက်ရသည့်အထဲ ခြောက်ပြနေသည်။ သူ ဘာပြန်ပြောရမှန်း မသိ။

သူ့နွား နှစ်ကောင်က အိမ်ဘေးတိုင်မှ သူ့ကို မျက်စိပေကလပ်နဲ့ ကြည့်နေသည်။ အားကိုးမှုအပြည့်နှင့်ပင်။ သူ့နွားနှစ်ကောင်ကိုပင် သူသနားမိသည်။

"ကျွန်တော့်ကို သနားပါဒေါ်လေးသောင်းရယ်၊ အဘမောင်ကို မတိုင်ပါနဲ့နော်၊ နောက်တခါ ကျွန်တော် သေသေချာချာထိန်းပါ့မယ်၊ ဒီနွားတွေကိုက အသုံးမကျဘူး၊ အိမ်ကိုတည့်တည့်မပြန်ဘူး၊ ဟိုနည့်က ဒေါ်လေးသောင်းကို ကြိုက်နေတယ် ထင်တယ်။ ဒီခြံထဲဝင်တာ နှစ်ခါရှိပြီ"

"အံမာ သေနာ နင်ကငါ့ကို နွားနဲ့ပေးစားတာပေါ့လေ၊ အင်း နင့်အဘကိုတော့ တိုင်ဖြစ်အောင်တိုင်မယ်။ နွားလေး နင်ဘဲ နွားမနဲ့ယူဟဲ့"

မုဆိုးမကြီးက အ လာ သား။ ကိုပန်း မွှေး မှာ မယောင်မလည်နှင့် နွား ၂ကောင်ကို ကမန်းကတန်းကြီးဖြေ၍ အပြေးလေးပြန်ခဲ့ရသည်။ ဒေါ်သောင်း၏ အသံက ခုနှစ်သံချီကာ အော်ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

အိမ်ရောက်လျှင် နွားစာ ကျွေးရအုံးမည်။ အဒေါ်ရီးဒွေးက နွားစာစဉ်းထား၍ တော်ပေသေးသည်။

နွားစာပြင်ရင်းပင် မောင်ပန်းမွှေး၏စိတ်က မယ်အေးထံတွင် တရစ်ဝဲဝဲနှင့်....

○ ○ ○

မယ်အေးက လယ်သူမဗိုဗို ညိုချောကလေးနှင့် နဖူးအနည်းငယ်မောက်၍ သွားကလေး အနည်းငယ်ခေါနေသည်မှ အပ အပြစ်ဆိုစရာမရှိ။ ပပဝတီတို့နှင့်ဆိုလျှင် နင်လား ငါလား ကိုပန်းမွှေးစိတ်ထဲတွင်မူ ပပဝတီနှင့် မနိုင်းရက်။ ပပဝတီက ပိုလှမှာ

ကြောက်၍တော့မဟုတ်။ ပပဝတီကိုလည်း သူမတွေ့ဘူး။ သို့သော် သည်မှာက မယ်အေးမှာ အလှဆုံး။ ပြိုင်စံဝေးသည့် အလှပဂေးလေး မယ်အေး.... ယ်ခအေ း....

အော်....မယ်အေး။ ကိုပန်းမွှေးသည် ခြေတိုကို ခါးမှာထိုး၍ ရွာထိပ် ခရေပင်အောက်သို့ အပြေးကလေးလာခဲ့ရသည်။ မှောင်လုပေပြီ။ မယ်အေးတို့ အိမ်ရှေ့ကွတ်ပြစ်သို့ လမထွက်ခင် အရောက်သွားရမည်။

မယ်အေးဘို့ ခရေပန်းကလေးမှ လက်ဆောင်မပါလျှင် မယ်အေး မျက်နှာညိုရော့မည်။ သူအသက်ပေး၍ ချစ်ရသောမယ်အေးလေး မျက်နှာညိုမှာလဲ အကြောက်ဆား။

ပန်းကောက်နောက်ကျ၍ ရွာသရဲကလေး တစရောက်နှင့်မှဖြင့် ဒုက္ခ။

ရွာသရဲအမည်ခံ မောင်ဖြူ၊ မောင်မဲတို့ လူစုကလည်း တကယ့် ချာတိတ်က‌ေလးတွေပင်။ ကိုပန်းမွှေးနှင့် ဦးအောင်ပန်းကောက်၍ ကိုပန်းမွှေးရောက်လာလျှင် မဟားဒယား ဒုက္ခပေးတတ်သည်။

ကိုပန်းမွှေး ပန်းတပွင့်မှမရတော့ သူတို့ထံမှ အကျွေးဝယ်ရမည်။ တယောက်တမတ်ဆိုလျှင် တကျပ်တော့ အနည်းကလေး၊ အကြံပိုင်လှသည့် ကောင်ကလေးတစုပင်။

ကိုပန်းမွှေး၏ ခြေသံက ရွာလယ် တောတန်းကိုဖြတ်ကာ ခရေတန်းဆီသို့ သဲ့သဲ့ ကလေး ရောက်လာသည်။ သူတို့ ဝမ်းသာလှသည့် ဖြစ်ခြင်း။ ဒီညတော့ဖူလုံပြန်ပါပြီ။ စောစောပိုင်းက လေတိုက်ကြမ်း၍ ပန်းကြွေများသလောက် အခုမူ လေတဖြေးဖြေးသာ တိုက်တော့သည်။ ပန်းကလည်း သိပ်မကြွေတော့။ ကိုပန်းမွှေးတယောက်တော့ ခက်ချေပြီ။

ဒီကနေ့မှ အဆင်မပြေမှုတွေက ဒုနဲ့ဒေး။ မနက်ကတည်းက နွားတွေတိုင်မှရုန်းပြေး၍ လိုက်ရသည်ကတမောတပန်း။ နေပူထဲမှာပင် ကျန်သမျှ စပါးတပုံတခေါင်းကို ပြီးအောင် နယ်ခဲ့ရသည်။ ပင်ပန်းလှသည့်ဖြစ်ခြင်း။ ညနေကကျတော့ မယ်အေးတို့အပျိုသိုက်ဝိုင်းနောက်၍ ကသော ကမျော ပြေးခဲ့ရသေး။ မှဆိုးမကြီးဒေါ်သောင်း၏ အဆဲခံရသည်ကတမှောင့်။ အခုတဖန်....။

မယ်အေး ကလေးအတွက် မျက်နှာလုပ်ဖို့ ပန်းကောက်လာမှ ပန်းကမကြွေ။ ထုံးစံအတိုင်းပင် သရဲကလေးတစု၏ ပညာသားပါသော ညှင်းဆဲမှု ခံခဲ့ရပြန်ချေသည်။

သေလုအောင်တောင်းပန်၍ ရှိခိုးရမတတ် ချော့မော့လေတော့မှ တယောက် ဆယ့်ငါးပြားနှင့် ကျေအေးခဲ့ရသည်။ ပြား ၆၀ တော့ အသားတင် ခံခဲ့ရပါသည်။

o o o

လပင် အတော်တက်နေခြေပြီ။ ဗိုင်းစက်စက်နှင့် ရွာဦး ညောင်ပင်ကြားမှ ကြည့်ကောင်း လှသည်။ ကြယ်တွေကလည်းစုံလှသည်။ သည်ညမှ အလွန့်အလွန်သာယာလှသည်။ ကိုပန်းမွှေး တယောက် ပန်းတထုပ်လုံး ခါးပုံစတွင်ပိုက်ကာ မယ်အေးထံအပြေးကလေးလာခဲ့သည်။

သူ့ခြေထောက်တွေက သည်တခါတော့ အနေ့းသား ရိုက်ချိုးဘိုပင် ကောင်းတော့သည်။

မယ်အေးတယောက် သည်အချိန်ဆိုလျှင် အိမ်ရှေ့ကွတ်ပြစ်တွင် ချည်ငင်နေရော့မည်။

သူ့ကိုများ မျှော်နေမလား တွေးရင်း တွေးရင်း တလှမ်းခြင်း သွက်သွက်ကလေး လျှောက်ခဲ့ရသည်။

သည်ကြားထဲ အနှောက် အယှက်က ပေါ်ရသေးသည်။

အလောင်းတော်သိဒ္ဓတ္ထ ဘုရားဖြစ်ရန် နန်းတွင်းမှကြွစဉ် နှောင့်ယှက်လာသည့် မာရ်နတ် ယုတ်အလား။ မောင်ပန်းမွှေးမှာ မဟားဒရား ဒေါပွသွားသည်။

"ဒီမှာ ကိုရင်ပန်းမွှေးရဲ့ ခဏလေး နေပါအုံး ဘယ်သွားမှာမို့ ဒီလောက်လောရတာလဲ"

အောင်ဘုတို့ လူသိုက်ဖြစ်သည်။

ကိုရင်ပန်းမွှေး ဟူသော အသံကြား ကတည်းက သူအလွန့်အလွန် ဒေါပွသွားသည်။ ငါကဲ့သို့သော လူပျိုကလေးကိုမှ ဒီလို ခေါ်ရက်ပါဘိခြင်း ဟူသော ဒေါမဏာသစိတ်ဖြင့် ပြန်၍မာန်မဲလိုက်သည်။

"ဟေ့ကောင်တွေ ငါ့ကိုများ ကိုရင်ပန်းမွှေးလေးဘာလေးနဲ့ ငါတောအခေါ်ကွ ငါတောသားမဟုတ်ဘူး၊ ငါ့နံမယ်ကလဲ တောနံမယ်မဟုတ်ဘူး၊ မောင်ပန်းမွှေးတဲ့ကွ"

သူ ပြန်နှုံလိုက်မှ အောင်ဘုတို့ သာအေးတို့က ဟားတိုက် ရယ်ကြတော့သည်။ ပြောရက်ပါဘိခြင်း။ ရှိုမှ ခြေထောက်တွင် မစင်သေး၊ ညနေက နွား ပျောက်ရှာရင်း ဒေါ်သောင်းခြံထဲမှာ အဆဲခံရသည် ကိုလဲ သူတို့အသိ။ တောသားမှ တောသားအစစ် သွေးထွက်အောင် မှန်ပါလျက် မြို့သားဆန်ချင်သေး။ ဝမရှိဘဲ ဝိလုပ်ချင်သည့် တောသားကြီး ကိုရင်ပန်း မွေးပင်။

"လာပါအုံး ကိုပန်းမွေးရဲ့၊ ဒီည အဲဒီသောင်း ခြံမှာ အုံးသီးခိုးပြီး အုံးရေလေး သောက်ချင်လို့ အဖေါ်စပ်မလို့ပါ"

မုဆိုးမကြီးဒေါ်သောင်းကို သူ အလွန်မုန်းသည်။ "တခါတော့ ငါ့အကြောင်းသိစေ့မဟော့ ပန်းမွေး တဲ့ကွ" ဟုပင် စိတ်ထဲမှ အတန်တန် ကြိမ်းခဲ့သေး သည်။ နှုတ်ကမူမထွက်ရဲ။ ဒေါ်သောင်း၏နှုတ်သွား က သူ့ထက်စွာသည်ပင်။ သူမပြိုင်ဝံ့၊ မပြိုင်ရဲပါ ချေ။

ဟော …. အခုတော့ နေရာကျချေပြီ။ ဒီတခါ တော့ ဂလဲ့စား ချေရပေတော့မည်။

သို့သော်….မယ်အေး။ မယ်အေးထံ အရောက် သွားရပေအုံးမည်။ မယ်အေးကိုတော့ ကျောမခိုင်း ရဲ။ မဆန့်ကျင်ရဲပေ။

မယ်အေးတခါမူလျှင် သူ့ဘဝမှာ ဆယ်သက် ဆယ်ကမ္ဘာဆူရပေမည်။ သို့မို့ကြောင့် ကျားအမြီး ဆွဲခံရသည့်အလား ကိုပန်းမွေး တယောက် နောက် ဆံတင်းနေရပေသည်။

"နေပါအုံးအောင်ဘုရဲ့ ငါလာမှ လုပ်ငန်းစပါ ကွာ၊ ငါဟောဟိုနား ခဏသွားလိုက်မယ်၊ ညဦး ကြက်တွန်တော့ လာခဲ့မယ်ကွာနော်၊ မင်းတို့ရွာလယ် သစ်တိုပင်ရိပ်မှာစောင့်နေ ဟုတ်လား"

သည်အပြောကလေးနှင့်ပင် ကိုပန်းမွေးတယောက် မယ်အေးထံ သုတ်ခြေတင်ခဲ့ရသည်။ အချိန်အနည်း ငယ်နှောင်းနေပြီမို့ မာရသွန်ပြေးပွဲမှ ရှင်မွေးဂန်း တို့ စံချိန်နှင့် အညီ မယ်အေးရှေ့မှောက် အပြေး ကလေး ရောက်ခဲ့ရပါ၏။

ဝ ဝ ဝ

"ဝုတ်-ဝုတ်-ဝုတ်"

အောင်နက်၏ ဆီးကြို ထောပနာပြုသံက အချိန် မှန်လှသည်။ သည်အသံကြားလျှင် မယ်အေးစိတ် ရေရွှတ်မိမြဲပင်။

"အင်း….သေနာကြီး လာပြန်ပြီ" သည်ရေရွတ် သံက ညစဉ်ညတိုင်းပင်။ ကျိန်စာဝလျှင် လူလှသည် ဟု ဆိုကြ၍သာဆိုရလျှင် မယ်အေး၏ ကျိန်စာဝနေ ၍ ကိုပန်းမွေးတယောက် တိုး၍ တိုး၍ ကဲကဲ လာ ချေသည်။

"ဟဲ့အောင်နက်….ငါပါဟ၊ မင်းကလဲ ငါ့ကို တောင် မမှတ်မိတော့ဘူးလား၊ ဟိုမှာ မယ်အေးဆို မှတ်မိလွန်းလို့ ပျော်တပြုံးပြုံးနဲ့"

အောင်နက်က ဘာမှန်း မသိလိုက်သော်လည်း မယ်အေးထံက စကားပြန်လာသည်။

"အောင်မာ သေနာရုပ် နင် ပြန်ထွက်သွားရင် ကောင်းမယ်၊ နင့်လိုအကောင်ကိုများ အမျှော်တော် စိုက်နေရအုံးမှာလား"

မယ်အေး၏ ချည့်ငင်သံ တိတ်သွားသကဲ့သို့ မယ် အေးမျက်နှာမှာလည်း သေခါနီးလူနာလိုလား ကဝေ မကြီး မျက်နှာမျိုးလား မသိရသော ပြောင်းလဲမှုဖြင့် အသွင်ထုးလာသည်။

ပါးနှစ်ဘက်မှ သနပ်ခါးတို့ပင် ကွာကျလာလေ မလား။ သည်အထိပင် မယ်အေး၏မျက်နှာမှာ တင်း မာခက်ထန်လျက်။ ဘာခေါက်မှန်း မသိသော ထူ ပြိန်းပြိန်းသနပ်ခါးတို့မှာ မျက်နှာပေါ်ဝယ်၊ ဓါတ်ပုံ ထဲမှ လ၏မျက်နှာအလား အက်ကြွလာကြသည်။

ကိုပန်းမွေး၏ မျက်စိဥမှ ဤသည်ပင်အလှတပါး။

"မယ်အေးကလည်းကွယ်၊ ကိုမွေးစ,တာကိုများ စိတ်ဆိုးရသေး သလားလို့"

သူက ချော့လာသည်။ မယ်အေးက ပျော့လာ သလား ဘာဖြစ်လာသလဲ မသိ။

"ဘာကိုမွေးလည်း သင်းချိုင်း တဖက်လှမ်းနေပြီ။ လူကိုယ်များ ကိုမွေးလေး ဘာလေးနဲ့၊ သွားမြန်မြန် မြန်၊ ကြာယင် ငါအိပ်ငိုက်လာရော့မယ်"

"မယ်အေးကလည်း ညနေကတမျိုးခုတမျိုး၊ ဒီ နေ့ ငါကံမကောင်းဘူးထင်တယ်ကွာ၊ အဲဒီအထဲမှာ မယ်အေးနဲ့အဆင်မပြေတာ ဝမ်းအနည်းဆုံးဘဲ၊ ငါ နင့်အတွက် ပန်းတွေယူခဲ့တယ်လေ၊ မွေးကမွေးနဲ့ ကို ပန်းမွေးက ပန်းမွေးမွေးမှ ကြိုက်တာ ပေးငါသိပေး မယ်လေ၊ နင်နှမ်းသွားယူချည် ဟုတ်လား"

သည့်လိုတော့လည်း မယ်အေးကအလိမ်မာသား ပင်။ ချည်ငင်ရာမှထကာ ပန်းသီဘို့ နှီးသွားယူပေးသည်။ ကိုပန်းမွှေးမှာ ပန်းသီရင်းပင် သူပြောချင်ရာ ပြောနေသည်။ မယ်အေး၏ ရစ်လှည့်သံနှင့် နင်လားငါလား အပြိုင် စမ်းနေကြသည်။ ညနေက ထန်းရေဆိပ်ကလေးက အငွေ့အသက် မကုန်သေး၍ ပေလားမသိ။

ပန်းတွေကအများကြီးမို့ သီ၍ပင်မကုန်နိုင်။ ညဥ့်ဦး ကြက်တွန်ခဲ့သည်မှာ ကြာလေပြီ။ မယ်အေးပင် သန်းနေလေပြီ။ သူက လက်မှပန်းထုပ်ကို မယ်အေး အားကမ်းလိုက်သည်။

မယ်အေးက ပြုံးလည်းမပြုံး။ ဘာမှလဲမဆို။ သူထပြန်လာသောအခါ ခုနစ်စင်ကြယ်ပင်အမြီးထောင်ခဲ့လေပြီ။ သူ့စိတ်ထဲ၌မူ မယ်အေးကို မကျေမနပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် အိမ်ရောက်လုနီးတွင် အဘတို့နိုးစေရန် သီချင်းတပုဒ်ကို ခုနစ်သံ၊ ရှစ်သံ ချီ၍ အော်လိုက်သည်။ အထက်ဝေဟင်မှပင် နားမထောင်ဘဲ လန့်ဖြန့်ရမည့်အသံမျိုး အမင်္ဂလာသံဟုပင် ကင်ပွန်းတပ်ရပေမည်။

"မမလေးကို .... ဒီမောင်ခိုးတော့မယ်လို့ .... လူဆိုးတွေနဲ့မောင်တိုင်ပင် .... မြင်းကိုယ်စီပြင် ...."

သူ့သီချင်းပင်မဆုံးလိုက်။ အိမ်ဦးမှ ခွေးကြားမကဆီး၍ဟောင်လိုက်သည်။ နောက်တော့ အဘမောင်၏ဆူသံ။

ဤအမင်္ဂလာသံများကို မယ်အေး၏အော်ငေါက်သံနှင့်ဖုံးဖိရင်း ကိုပန်းမွှေးတယောက် တည ကူးခဲ့ရပါ၏။

၀ ၀ ၀

ရွာဦးသို့ရေခပ်သွားရင်း သတင်းထူးတခု ကြားခဲ့ရသည်။ တကယ့် စိတ်လှုပ်ရှားဘွယ်သတင်း။ မယ်အေးအတွက် တကယ် စိတ်လှုပ်ရှားစေဘွယ်ပင်။

"ကိုပန်းမွှေး တယောက် မြို့သွားတော့မလို့တဲ့"

အမှန်ပင် ထိုည ကိုပန်းမွှေး မယ်အေးဆီမလာ။ သည်တော့ မယ်အေးရင်ဘွေခုန်လာသည်။ သူလည်း လောကီသားပေဘဲ။ နှလုံးသားနဲ့ လူပေဘဲ။ မယ်အေးခုမှကိုပန်းမွှေးကို သတိရလာသည်။

သို့သော် ကိုပန်းမွှေးကိုမတွေ့ခဲ့။ မြို့တက်၍ အလုပ်လုပ်မည်ဟုသာ ဆိုသွားသည်။ သည်အဆိုက မောင်ဖြူတို့ ရွာသရဲတစု၏အဆို။ ယုံရခက်ခက်။ မယုံတဝက်နှင့်ပင်။

ညနေရေခပ်သွားလျှင် မယ်အေးတယောက် ကိုပန်းမွှေးကိုသတိရသည်။ သူလဲ လွမ်းတတ်လာချေပြီ။

ကိုပန်းမွှေး မြို့တက်၍ တလခန့်အကြာတွင် မယ်အေးထံ စာတစောင် ရေးခဲ့သည်။ ကိုပန်းမွှေး၏လက်ရေးနဲ့ကား မဟုတ်။

မယ်အေးရေ....

အကိုမွှေးတယောက် မယ်အေး အချစ်ကိုမပိုင်လို့ မြို့တက်ခဲ့ပါတယ်။ အကိုမွှေးနေတဲ့ အိမ်မှာလဲ ခရေပင်ကြီးနဲ့မို့ မယ်အေးကို သတိရတယ်။ ဒါပေမဲ့ မယ်အေးက ကိုမွှေးကို မုန်းတယ်မဟုတ်လား။ ကိုမွှေး ကောက်ထားတဲ့ ပန်းတွေတောင် မယ်အေးမပန်မှန်းသိလို့ ဘုရားတင်လိုက်ပီ မယ်အေးရေ။

အကိုမွှေး-

၀ ၀ ၀

ထိုစာဖတ်ပြီးနောက် မှိုင်တွေရသည်ကမယ်အေး။ မယ်အေးတယောက် အိုးမလုံ၍ အုံ့ပွင့်ခဲ့လေပြီ။ သူစိတ်ထဲမှ ကိုပန်းမွှေးကိုသာ သတိရလာသည်။ သူချစ်သည်က ကိုပန်းမွှေး။

မယ်အေးတယောက် တွေး၍ငေးခဲ့ရပေပြီ။

သို့ရာတွင် အေးမယ်တို့ ငြိမ်းပုတို့ကို အသိမပေးရဲပေ။ သည်ကောင်မစုတ်တွေက ကဲလှသည့်ဖြစ်ခြင်း။ မယ်အေး ကြာကြာ မနေနိုင်ခဲ့ပါချေ။

ကိုပန်းမွှေးထံ စာတစောင်နှင့် ရင်ဖွင့်ခဲ့မိသည်။ အိုးမလုံသူချင်းပင်။ ကိုပန်းမွှေးမှာ နဂိုကပွင့်ပြီးသား။ သူက ယခုမှအုံ့ပွင့်ခဲ့ရပေသည်။

ပြောရမှာတော့ အရှက်သားနှင့်။

ကိုပန်းမွှေးကို သတိရလှသည်မို့-

"ကိုမွှေးရေလာပါတော့-၊မယ်အေးတမော့မော့" လို့ပင် ခုနစ်သံချီ အော်လိုက်ချင်သည်။

မယ်အေးထံမှ စာကို ကိုပန်းမွှေးရခဲ့ပါ၏။ သို့

သော် မည်သို့ စဉ်းစားရမည် မသိသော စာတိုကလေး။ ကိုပန်းမွေး အကြံအိုက်ရချေပြီ။

ရွာပြန်ရင်ဘဲ ကောင်းလေမလား။

သူဘာလုပ်ရမှန်း မသိသည်မို့ မယ်အေး စာကိုသာ အကြိမ်ကြိမ်ဖတ်နေမိသည်။ ဘာမှန်းမသိသော်လည်း ဖတ်၍မဝနိုင်ခဲ့သည်က အမှန်ပင်။

ကိုရင်ပန်းမွေး....

ခရေပန်းက သိပ်မွေးတာဘဲတော်ရေ့။

မယ်အေး-

အသုံးလုံးကျေခါစ လက်ရေး ကလေးနှင့် မယ်အေး၏အတွေးကား မည့်သို့ပါနည်း။

သည်တခါ မှိုင်ငေးရသည်က လူပျိုသိုးကြီး ကိုရင်ပန်းမွေးသာလျှင် ဖြစ်နေလေပြီတကား။ ။

မင်းဇော် (မုဒ္ဒ)

၀ ၀ ၀

စာမူများ တောင်းခံခြင်း

မွန်တိုင်းရင်းသား စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆပ်ကော်မီတီ တက္ကသိုလ်များ၊ ရန်ကုန်မှ ၁၉၇၂-၇၃ ခုနှစ်အတွက် "တက္ကသိုလ် မွန်မဂ္ဂဇင်း"ကို မွန်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေမည် ဖြစ်ရာ....(၁) မွန်စာပေဖော်ထုတ်ထိန်းသိမ်းရေး၊ တိုးတက်ပြန့်ပွားအောင် ပြုရေး၊ (၂) မွန်ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မွန်ဓလေ့ထုံးတမ်း ဖော်ထုတ် ထိန်းသိမ်းရေး၊ တိုးတက်ထွန်းကားအောင် ပြုရေး၊ လိုက်နာကျင့်ကြံရေး၊ (၃) မွန်အနုသုခုမဂီတ ကျယ်ပြန့်စွာ ပြန်လည်ထွန်းကားလာရေး၊ (၄) တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးတို့ကိုရှေ့ရှုသော ဆောင်းပါး၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာ၊ ကာတွန်း၊ ပြဇာတ်၊ စာညွှန်း၊ စာတန်း၊ ဝတ္ထုတို တို့ကို မည်သူမဆို မွန်-သို့မဟုတ်-မြန်မာ နှစ်သက်ရာဘာသာဖြင့် ရေးသားပြီး အောက်ပါလိပ်စာသို့ အမြန်ဆုံးပေးပို့ကြပါရန် ဖိတ်ခေါ်အပ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။စာမူပိတ်ရက်....ဇန်နဝါရီလ (၁၅) ရက်၊ ၁၉၇၃ ခုနှစ်။

(လျှောက်လွှာစာရွက် စာမျက်နှာ ၁၁-မျက်နှာထက် မပိုစေဘဲ စာမျက်နှာ တဘက်တည်းတွင် ရေးသား ပေးပို့ပါရန်)

စာမူ ပေးပို့ရန်

၁။ နိုင်ထွန်းရွှေ
အခန်း ၃၊ တိုက်အမှတ် ၄၊ သထုံလမ်း၊
တက္ကသိုလ်စာတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့။

၂။ ဒေါ်စီစီသန်း
အဆောင်မှူး၊ မာလာဆောင်၊
တက္ကသိုလ်စာတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့။

၃။ ဒေါက်တာသန်းနိုင်
အဆောင်မှူး၊ ခပေါင်းဆောင်၊ သမိုင်းကောလိပ်၊
တက္ကသိုလ်စာတိုက်၊ ရန်ကုန်မြို့။

၄။ မင်းသန်းသောင်း (လထ / ကထိက)
ရူပဗေဒဌာန၊ ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန်။

အမှုဆောင်အဖွဲ့
မွန်တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့်
ယဉ်ကျေးမှုဆပ်ကော်မီတီ
တက္ကသိုလ်များ၊ ရန်ကုန်။

(၁)

ကုလားကုတ်ကျွန်း၏ နွေဦးည။

ကျွန်တော်စီးလာသော 'အောင်ဝင်းရွှေ စက်' လှေ ကုလားကုတ်ကျွန်းသို့ ရောက်လာသောအခါ ညနေ ၆နာရီထိုးပြီ။ နေမင်းကြီးလည်း ပြာလဲ့သော ရေပြင်အောက်သို့ ငုပ်လျှိုးခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။

စက်လှေသည် ကုလားကုတ်ကျွန်း၏ "အလယ်ဆိပ်"တွင် ရပ်ပေးသည်။ လှေသားတယောက် လှမ်းရှ်ခေါ်ထားသဖြင့် ဆိပ်ကမ်းမှ ကူးတို့ လှေကလေး ခရီးသည်တယောက်ထဲအတွက် ဒီလိုလမ်းခုလတ်မှာ ရပ်ပေးရိုးမရှိဘူး၊ ခင်ဗျားအတွက်တော့ အထူးအခွင့်အရေးပေးတဲ့သဘောနဲ့ ရပ်ပေးတာဘဲ။ ကဲ-ကူးတို့ လှေလဲရောက်ပြီ၊ ခင်ဗျားရဲ့ခရီးစဉ် ချောမောပါစေလို့ ဆုတောင်းပါတယ်"

"ဆရာလဲ မော်လမြိုင်ကို ချောမောစွာရောက်ပြီး၊ မိသားစုနဲ့ ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့ ရှိကြပါစေလို့ ကျွန်တော်ဆုတောင်းပါတယ်၊ သွားပြီဗျို့"

ကျွန်တော်က ပဲ့နင်းကြီးအား အပြီးသတ် နှုတ်

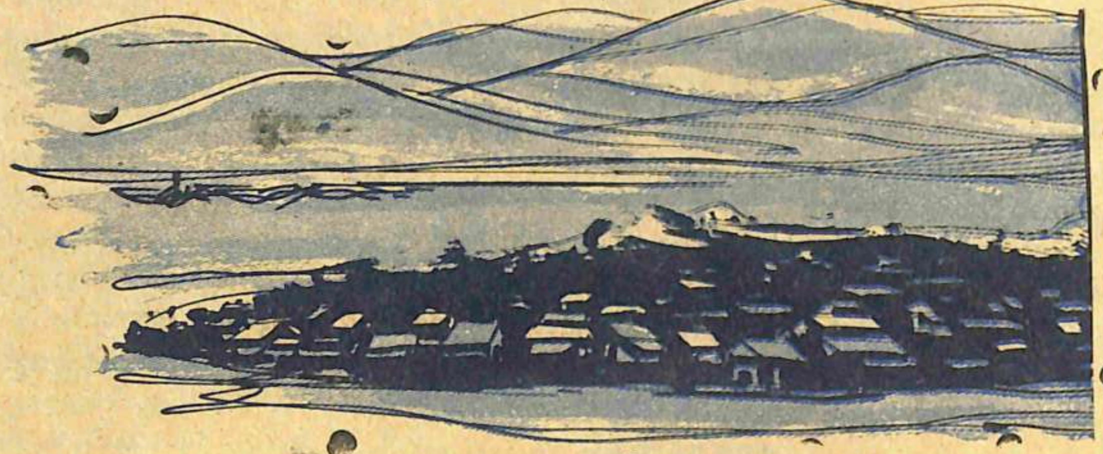

ဆီးတား၍မရသော ခြေလှမ်းများ

ဇာမညမုန်မြ

တစီးသည် ရေလယ်တွင် ဆိုက်ထားသော စက်လှေသို့ လှော်လာလျက်ရှိ၏။ ကျွန်တော်က ပဲ့နင်းကြီးအား လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်လိုက်၏။

"ခုလို- ကုလားကုတ်ကျွန်းမှာ ကျွန်တော့် အတွက် ရပ်ပေးတာကို ကျေးဇူး တင်မဆုံးပါဘူးဆရာ၊ နောက်တော့ တွေ့ကြသေးတာပေါ့"

"အေးဗျ....အမှန်က အဝေးပြေးစက်လှေဆိုတာ ဆက်လိုက်ပြီး၊ ကူးတို့ လှေပေါ်သို့ ဆင်းလိုက်သည်။ ကုလားကုတ်ကျွန်းတွင်ဆင်းမည့် ခရီးသည်မှာ ကျွန်တော်တယောက်တည်းသာ ရှိပါသည်။ ကျွန်တော့်ကို့လှေကလေး ဆိပ်ကမ်းဘက်သို့ ထွက်လာသော အခါတွင်ကား 'အောင်ဝင်းရွှေ'စက်လှေလည်း ဆူညံသောစက်သံဖြင့် မော်လမြိုင်ဘက်သို့ ဆက်လက်ထွက်ခွာသွားတော့သည်။ ရေပြင်တွင် လှိုင်းဂယက်

များ ထသွားသည်မို့ လှေကလေးသည် လူးလွန့်သွား၏။ ခဏကြာသောအခါ ဆိပ်ကမ်းသို့ ကပ်မိသည်။

ကျွန်တော်သည် ကူးတို့ခကို ရှင်းပေးပြီးနောက် ကုလားကုတ်ကျွန်းပေါ်သို့ ခြေချလိုက်သည်။ ကျွန်တော့်တွင် ပစ္စည်းများများမပါ။ အိတ်ဖြင့်ထည့်ထားသော မယ်ဒလင်တလုံးနှင့် သားရေအိတ်တလုံးတို့သာပါ၏။

ကိုမင်းခိုင်၏ အရေးတကြီး မှာထားချက်အရသာ

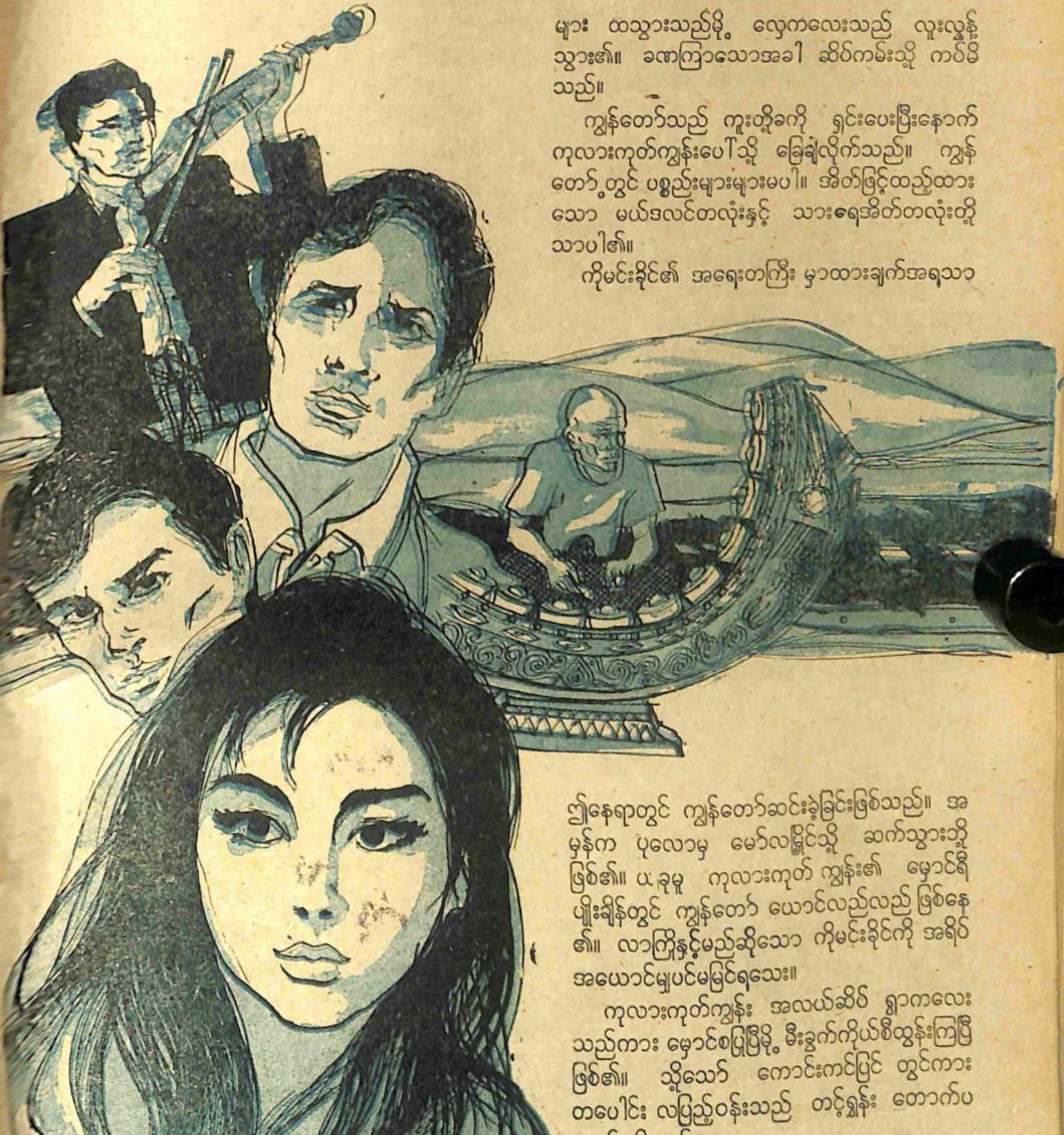

ဤနေရာတွင် ကျွန်တော်ဆင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အမှန်က ပုလောမှ မော်လမြိုင်သို့ ဆက်သွားဘို့ဖြစ်၏။ ယခုမူ ကုလားကုတ် ကျွန်း၏ မှောင်ရီပျိုးချိန်တွင် ကျွန်တော် ယောင်လည်လည် ဖြစ်နေ၏။ လာကြိုနှင့်မည်ဆိုသော ကိုမင်းခိုင်ကို အရိပ်အယောင်မျှပင်မမြင်ရသေး။

ကုလားကုတ်ကျွန်း အလယ်ဆိပ် ရွာကလေးသည်ကား မှောင်စပြုပြီမို့ မီးခွက်ကိုယ်စီထွန်းကြပြီဖြစ်၏။ သို့သော် ကောင်းကင်ပြင် တွင်ကား တပေါင်း လပြည့်ဝန်းသည် တင့်ရွှန်း တောက်ပလျက် ရှိသည်။

"နောင်ကြီးက ပုလောက စိုက်ပျိုးရေးဆရာလား"

မှောင်ရိပ်ထဲမှ လူရွယ်တယောက် ထွက်လာပြီး အသံဝဲဝဲဖြင့် မေးလိုက်၏။ ကျွန်တော်က စူးစိုက်ကြည့်ပြီး ခေါင်းညိတ်လိုက်သည်။ ချက်ချင်းဆိုသလို၊ ကျွန်တော့်နားကပ်လာပြီး....

"ကျွန်တော် ကိုမင်းခိုင် လွှတ်လိုက်တာပါ သူစောင့်နေပါတယ်၊ ကဲ....သူ့ဆီသွားကြစို့"

သူက ဒါဘဲပြောသည်။ ကျွန်တော့် လက်ထဲမှ သားရေအိတ်ကိုဆွဲပြီး ရှေ့မှစိုက်စိုက်ဖြင့် ထွက်သွားရာ ကျွန်တော်လည်း တိတ်ဆိတ်စွာဖြင့် သူ့နောက်လိုက်သွား မိသည်။ ကမ်းခြေတလျှောက် ဟိုကွေ့သည့်ကောက်ဖြင့် အတန်ကြာသွားရသည်။ တောင်ဆွယ်ကလေးတခုကို ကျော်လွန်သည့် အခါတွင်ကား ငွေလရောင်ဖြင့် တဖိတ်ဖိတ် တောက်နေသော သဲသောင်ပြင် အစပ်တွင် ဆိုက်ထားသည့် ရွက်လှေကလေးတစီးကို တွေ့ရသည်။ လှေပေါ်မှ လူတယောက် ခပ်သွက်သွက်ဆင်းလာပြီး ကျွန်တော့် လက်ထဲမှ မယ်ဒလင်ကို ယူလိုက်၏။ ကျွန်တော်၏ ညာလက်ကို သူ့ညာလက်ဖြင့် ဖျစ်ညှစ်ထားသည်။

ကျွန်တော်သည် သူ့မျက်နှာကို စိုက်ကြည့်လိုက်သည်။ လရောင်နှင့် အမှောင်ရိပ်ကြောင့် မှောင်တဝက် လင်းတဝက်ဖြစ်နေသော်လည်း ကောင်းစွာမှတ်မိပါ၏။ ပင်လယ်လေကြောင့် လူးလွန့်လျက် ရှိသော ဆံပင်စုတ်ဖွား ထို့နောက် မဲနက်နေသော မုတ်ဆိတ်မွေးများ။

"ကို-မင်း-ခိုင်"

ကျွန်တော်က စိတ်လှုပ်ရှားစွာ အသံထွက်လိုက်မိသည်။

"အေးဗျာ....ကျုပ်မှာတဲ့အတိုင်း ခင်ဗျားရောက်လာတဲ့အတွက် သိပ် ဝမ်းသာတာဘဲခင်ဗျာ၊ ခင်ဗျားပို့လိုက်တဲ့ကြေးနန်း မနေ့ကရပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ကလှဆိပ်အရောက် လာမကြိုတာကိုတော့ စိတ်မရှိနဲ့ဗျာ"

သူက ထုံးစံအတိုင်း အေးဆေးစွာ ပြောလိုက်၏။ ပီသကြည်လင်သော သူ၏ မွန်စကားကြောင့် စိတ်ထဲ၌ အတော်ကြေနပ်မိသည်။

"ကဲ....ကျွန်တော်တို့ ကော့ဒွတ်ရွာကို ခုချက်ချင်းခရီးဆက်ကြမယ်။ ဒီကျွန်းမှာ အချိန်ကြာနေလို့ မဖြစ်ဘူး၊ ဒါ့ကြောင့် ဆိပ်ကမ်းအရောက် ခင်ဗျားကို လာမကြိုနိုင်တာပါ"

သူက ကျွန်တော့်နားကပ်ကာ ပြောလိုက်သည်။

"အော်....ခင်ဗျားနဲ့ မိတ်ဆက်ပေးရမယ်၊ ဒါ ကော့ဒွတ်ရွာက မင်းပန်းစိန်ဘဲ။ ဟော့ကောင် ပန်းစိန်၊ ဒါ ငါခဏခဏပြောနေတဲ့ ကိုရွှေကိုတ် ဆိုတာဘဲ"

ကျွန်တော့်ဘေးတွင် တချိန်လုံးရပ်နေသော လူရွယ်နှင့်မိတ်ဆက်ပေး၏။ သည်နေရာတွင် ကျွန်တော်တို့သုံးဦးသာ ရှိပါသည်။

"ကဲ-ရှေ့ပေါ်တက်ဗျာ၊ ခင်ဗျားဆာမှာဘဲ လှေပေါ်မှာ စားကြတာပေါ့" မင်းပန်းစိန်က ပြောလိုက်၏။ ကျွန်တော်က လှေပေါ်သို့တက်လိုက်၏။ သူတို့နှစ်ယောက်က လှေကလေးကို ရေစပ်သို့ တွန်းထုတ်ကြသည်။ မင်းပန်းစိန်က လှေကလေးကို အရှေ့ဘက်တည့်တည့်သို့ ဦးတည်လိုက်ပြီး ရွက်ကို ဖွင့်လိုက်သည်။ ချက်ချင်းပင် အနောက်တောင်လေဖြင့် ရွက်ပြည့် ဖေါင်းလာပြီး ရေးရေး မြင်နေရသော "ကော့ဒွတ်ရွာ"ဘက်သို့ ဦးတည် ထွက်လာတော့၏။ (ကော့ဒွတ်ရွာသည် ကုလားကုတ် ကျွန်း၏ အရှေ့တည့်တည့် ခုနှစ်မိုင်ခန့်ဝေးသည်။)

ကိုမင်းခိုင်က ကျွန်တော့်ဘေးလာထိုင်၏။ သူ့လက်တွင် ကော်ဖီဓါတ်ဘူးတလုံးနှင့် ငှက်ပျောသီးများပါသည်။ သူကခွက်ထဲသို့ ကော်ဖီငံ့လိုက်ပြီး ခွက်ကို ကျွန်တော့်ရှေ့လာချ၏။

"ထမင်းတော့ ကော့ဒွတ်ရွာ ကျမှ စားကြတာပေါ့ဗျာ၊ ခုတော့ အဆာပြေ စားထားပါ၊ ခင်ဗျားကို ကျုပ်အေးအေးဆေးဆေး ပြောပြမယ်"

ကျွန်တော်က ကော်ဖီကို မော့လိုက်၏။ လှေကလေးကား ပန်းစိန်၏ ပဲ့ကိုင်မှုဖြင့် အရှေ့ဘက်သို့ တရိပ်ရိပ်သွားလျက်ရှိသည်။ အရှေ့ဘက် ကမ်းရိုးတန်းနှင့် တဖြည်းဖြည်း နီးလာသည်နှင့် အမျှ နောက် ဘက် တွင် ကား ကု လား ကုတ် ကျွန်းသည် တဖြည်းဖြည်း ဝေးကျန်ခဲ့၏။ ကောင်းကင်တွင်ကား တိမ်မြူ ကင်းစင်သဖြင့် ရှန်းမြသော လရောင်သည် ဘော်ငွေရောင်အဆင်းဖြင့် ပင်လယ်ပြင်အနှံ့ ဖြာကျနေ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ပင်လယ်ပြင်သည် ငွေလရောင်ကြောင့် အတိုင်းမသိ လှပလွန်းနေ၏။

"ဟဲ....ဘာ့ကြောင့် ကျွန်တော့်ကို အရေးတကြီး ခေါ်တယ်ဆိုတာ ရှင်းပြပါအုံး"

ကျွန်တော်က ငှက်ပျောသီး စားနေရင်းက မေးလိုက်သည်။

"အေး.... ကျုပ်ရှင်းပြမယ်၊ ကျွန်တော်ဟာ မွန်ယဉ်ကျေးမှုအတွက် ဘယ်လောက် ကြိုးစားလုပ်နေတယ်ဆိုတာ ခင်မျိုးအသိဘဲ၊ ခုလဲ တကယ့်ကို စိတ်ဝင်စားစရာ အဘိုးတန် အမွေအနှစ် တခု အကြောင်း သတင်းရထားတယ်၊ ဒီနေရာဆီ ခရီးထွက်ဘို့ဟာ ကျွန်တော်တယောက်ထဲ မဖြစ်နိုင်လို့ ခင်မျိုးဆီ စာရေး လိုက်တာဘဲဗျာ။ ကျွန်တော်လဲ ကျောင်းပိတ် ပိတ်ချင်း ကော့ဒွတ်ရွာကို ရောက်နေတာဘဲ"

သူက ခဏနားလိုက်သည်။ ကျွန်တော်က ဝင်မပြောသေးဘဲ၊ သူ့စကားကို ဆက်နားထောင်နေမိသည်။

"အဲ....ကျွန်တော်ရထားတဲ့ သတင်းတ ဘာလဲဆိုရင် အတော့်ကို နယ်စွန်ကျတဲ့ မွန်ရွာတရွာမှာ ရှေးဟောင်း မွန်ကျောက်စာတိုင်တတိုင် တွေ့ရတယ်ဆိုတာကတခု...."

"ဘာဗျ....မွန်ကျောက်စာ ဟုတ်လား"

ကျွန်တော်က အလောတကြီးမေးလိုက်သည်။ သူကသဘောကျစွာ ပြုံးလိုက်၏။

"မွန်ကျောက်စာဆိုတော့ တခါထဲ စိက်ဝင်စားသွားတာကိုး ဟုတ်ပါတယ်ဗျာ။ မွန်ကျောက်စာတခု တွေ့ရတယ်တဲ့ နောက်တခုက အဲဒီရွာမှာဘဲ၊ မွန်ဂီတဆရာကြီးတယောက် ရှိသတဲ့၊ ဒီအဖိုးကြီးဟာ ရှေးမွန် သီချင်းကြီးတွေကော ဝါးပတ္တလားနဲ့ တီးတတ်သတဲ့ ခုထိ ဝါးပတ္တလားနဲ့ "မိကျောင်း"ကို တီးတုန်းတဲ့ဗျ"

"ကိုမင်းခိုင် ခင်မျိုးကြားရတဲ့သတင်းဟာ ဟုတ်မှဟုတ်ရဲ့လားဗျာ သေချာသတဲ့လား"

"သေချာပါတယ်ဗျ၊ ဒါ့ကြောင့်လဲ ခင်မျိုးကို ခေါ်လိုက်တာပေါ့။ ကျောက်စာနဲ့ ပတ်သက်ရင် ခင်မျိုးက ပိုပြီး နားလည်တယ်၊ နောက်ပြီး ကျွန်တော်က တရောထိုးတတ်တယ်၊ ဂီတသင်္ကေတ ရေးတတ်တယ်ဆိုပေမဲ့၊ တေးသွားကိုသာ တကြောင်း သင်္ကေတနဲ့ရေးတတ်တာ ပတ္တလားနဲ့ တီးတဲ့ အတွဲ (Chords)ကျတော့ ခင်မျိုးက ပိုပိုင်တယ်မဟုတ်လား"

"ဒီမယ် ကိုမင်းခိုင် ကျုပ်ကို ပင့်မနေစမ်းနဲ့ဗျာ လိုရင်းကိုသာ ပြောစမ်းပါ"

သူက ဆတ်ကနဲ ခေါင်းထောင်လာပြီး ကျွန်တော့် မျက်နှာကို လေးနက်တည်ကြည်စွာ စိုက်ကြည့်လာ၏ ကိုမင်းခိုင်၏ အကြည့်ကား ကျွန်တော့်တကိုယ်လုံးကို ဖေါက်ထွင်းသွားတော့မတတ် စူးရှလွန်းသည်ထင်၏။

"ကျွန်တော် ဒီရွာကိုသွားဘို့ ဆုံးဖြတ်ထားတယ် အဲဒါ ခင်မျိုး လိုက်နိုင်,မနိုင် သိချင်တယ် ဒါဘဲ"

"ခင်မျိုးလဲ ကျုပ်အကြောင်း သိသားဘဲ၊ ကိုမင်းခိုင်ရာ၊ မွန်ယဉ်ကျေးမှုအတွက် ခင်မျိုးလုပ်နေသလို ကျုပ်လဲ လုပ်နေတာဘဲ။ ဒီနွေ ကျောင်းပိတ်ရက်အားလုံး ယဉ်ကျေးမှုလုပ်ငန်းအတွက် အချိန်ပေးဘို့ ကျုပ် ဆုံးဖြတ်ထားပြီးသားဗျ၊ ခင်မျိုးပြောတဲ့ နေရာကို ဆယ်ခါလိုက်မယ်"

ကျွန်တော်က စိတ်အားတက်ကြွစွာ ပြောလိုက်မိသည်။ သူက ကျွန်တော့်လက်ကို အားပါးတရ ဆုပ်ကိုင်ထား၏။

ဟုတ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကဲ့သို့သော အပျော်ထမ်း သုတေသီများအတွက် မွန်ကျောက်စာနှင့် မွန်ဂီတဆရာကြီးဟူသည် အလွန်မှ စိတ်ဝင်စားဘွယ်ကောင်းနေသည် မဟုတ်ပါလား။

....

(၂)

ကိုမင်းခိုင်၏ အတိတ်ဇာတ်ကြောင်း။

စင်စစ် ကိုမင်းခိုင်၏ အတိတ်ဇာတ်ကြောင်းဆိုသော်လည်း ကျွန်တော်၏အကြောင်းလည်း အနည်းငယ ပါလိမ့်မည်။

၁၉၆၄- ခုတွင် ကျွန်တော်သည် မြောင်းမြစိုက်ပျိုးရေးတန်းမြင့်ကျောင်းမှ အောင်မြင်ခဲ့ပြီး မန္တလေးဆရာအတတ်သင် ကောလိပ်သို့ သင်တန်း တက်ခဲ့သည်။ ဤကျောင်းတွင်ပင် ကိုမင်းခိုင်နှင့် တွေ့ဆုံသိကျွမ်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကိုမင်းခိုင်သည် မော်လမြိုင်

နယ်မှ အလယ်တန်းဆရာဖြစ်သင်တန်း လာရောက်တက်နေသူဖြစ်သည်။

ဂီတကို ခုံမင်သူများပီပီ ညနေအားလပ်ချိန်တွင် အနုပညာ ပန်းချီကျောင်းသို့ အတူ တက်ရောက်ကြသည်။သူက တရောဘာသာကိုယူ၍ ကျွန်တော်က ဂီတသင်သည်။ ကျွန်တော်တို့ ဆရာမှာ ဦးချစ်ထွေး (ယခု-အငြိမ်းစား) ဖြစ်၍ အဆိုဆရာမှာ ပန်းချီဆရာထူး (ကွယ်လွန်) ဖြစ်သည်။ကျွန်တော်က ဂီတာအပြင် မယ်ဒလင်ချီ မီယံ ကိုမင်းမောင် (ပန်းချီကျောင်းသား) ထံမှလည်း မယ်ဒလင်ပညာ သင်ယူသည်။

၁၉၆၆-ခု လွတ်လပ်ရေးဂီတပြိုင်ပွဲတွင် ကျွန်တော်က ဂီတာ ပဋ္ဌမရ၍ ကိုမင်းခိုင်က တရော ဒုတိယ ရသည်။ထိုနှစ်အကုန်တွင် သူသင်တန်းပြီး၍ ဆင်းသွားသည်။ မော်လမြိုင်နယ် ရွာကြီးတရွာတွင် အလယ်တန်းပြဆရာအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်သည်။ အားလပ်ချိန်များတွင် မွန်ယဉ်ကျေးမှု စည်ပင်ရေးအတွက် အထူး ဆောင်ရွက်နေကြောင်းလည်း သိရ၏။မော်လမြိုင်၊မုဒုံ၊သံဖြူဇရပ်၊ရေးနယ်များရှိ မွန်ရွာများသို့ အနှံ့အပြားထွက်ကာ ကဗျာ၊ သီချင်း၊ ပုံပြင် စုဆောင်းနေကြောင်း မကြာခဏ စာရေး၏။

ကျွန်တော်မှာ တနှစ်ဆက်၍တက်ရပြီး သင်တန်းပြီးဆုံးသောအခါ ကျွန်သူ့ပီပီ စိုက်ပျိုးရေးကျောင်းတွင် မြန်မာပြည်၏ တောင်ဘက်အစွန်ဆုံးဖြစ်သည့် ပုလော အထက်တန်းကျောင်းတွင် တာဝန်ကျ၏။

ကိုမင်းခိုင်မှာ အမြဲတမ်း မှုံကုတ်ကုတ် နေတတ်၏။ အရပ် ၅ ပေ-၄လက်မျှ ရှိပြီး အနည်းငယ်ဝိန်၏ ဖည်ငြိမ် စူးရှသော မျက်လုံးတစုံသည် သူ၏ အထူးခြားဆုံးလက္ခဏာဖြစ်သည်။

ကိုမင်းခိုင်၏ အတိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာက ဤမျှသာ ကျွန်တော် သိရှိထားသည်။

....

(၃)

ငိုတတ်သူတို့ ရယ်မောရာ။

ကော့ဗွတ်ရွာ ထန်းတောသည်ကား မျက်စေ့တဆုံး။

နွေလေပူများ တိုက်ခတ်လာသောအခါ လှည်းလမ်းတလျှောက် ဖုံများထောင်းကနဲ ထသွားသည်။ လယ်မြေများတွင် ပက်ကြားအက်လျက် ခြောက်သွေ့သည့် သရုပ်ကို ဆောင်နေ၏။

နေညိုပြီဆိုသော်လည်း လေချိုသွေးစ၊အပူရှိန်က မလျော့သေး။

ကျွန်တော် မင်းပန်းစိန်နှင့် ကိုမင်းခိုင်တို့ သုံးဦးသား ထန်းတောဘက်သို့ ခြေဦးလှည့်နေကြ၏။ မနက်ဖြန်ဆိုလျှင် ကျွန်တော်နှင့်ကိုမင်းခိုင်တို့ ခရီးထွက်ကြတော့မည်။ ထို့ကြောင့် အမှတ်တရ ထန်းရည်သောက်ကြရန် မင်းပန်းစိန်က ခေါ်ဆောင်လာခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ထန်းတောရှိ ကုတ်ကိုပင်ရိပ်တွင် ထိုင်ကြသည်။အညာတွင်ဆိုလျှင် "နွေထနောင်းဆောင်းမကျီး" ဆိုသည့်အတိုင်း ထနောင်းပင်ရိပ်တို့ဝေဆာနေရော့မည်။ကျွန်တော်တို့ အောက်ပြည်တွင်ကား ထနောင်းပင်မရှိ။

မင်းပန်းစိန်က ထန်းရေခါးနှစ်ကျည် ဆွဲလာ၏။ ကြက်သားကျော်ထုပ်ကိုလည်း မြေပြင်တွင် ချလိုက်သည်။ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက်သား မြေပြင်တွင် စိတ်ိုင်နှင့် ထိုင်ကြသည်။

"မိုးပန်းစိန် မင်း-ငါ့ကို မူးအောင်တိုက်နိုင်မလား" ကိုမင်းခိုင်က ပြုံးပြီး မေးလိုက်သည်။

"စိတ်ချ ကိုမင်းခိုင် လိုသလောက်ရမယ်၊ ကျွန်တော် တာဝန်ယူတယ်" သူက ပြောပြောဆိုဆို ခွက်များထဲသို့ ထန်းရည်လောင်းထည့်လိုက်သည်။ ကျွန်တော်တို့သုံးဦးသား စကားတပြောပြောဖြင့် စည်ကားလိုက်ကြသည်။

"ဒီမှာ ကိုရွှေကိုတ် ခင်ဗျား-ကျွန်တော့်မျက်နှာကို ကြည့်စမ်း ဘာများ ထူးခြားတယ်မြင်လဲ"

ကိုမင်းခိုင်က စကားမစပ်ပြောလိုက်သည်။ ကျွန်တော်က သူ့ကို အထူးအဆန်း ကြည့်လိုက်သည်။ မုတ်ဆိတ်မွေးမလပျစ် ဆံပင်ဖရိုဖရဲ ဒါဘဲမြင်၏။ သို့သော်လည်း သူ၏မျက်လုံးတွင် ကြေကွဲမှု အရိပ်ကို တွေ့လိုက်မိသလို ရှိသည်။

"အေးဗျ- ခင်ဗျား တခုခုအတွက် ဝမ်းနည်းနေသလား ထင်ရတယ်"

"ဟား....ဟား....တော်တယ်ဗျို့၊ ခင်များ သိပ်တော်တယ်"

သူက ဟက်ဟက်ပက်ပက် ရယ်ရင်း ကျွန်တော့် ပေါင်ကို အားပါးတရ ပုတ်လိုက်၏။

"ဟော့ လူ ခင်များ မိမိခိုင်ကို မှတ်မိသေးလား ဟိုတနှစ်နွေ မုဒုံမှာ ခင်များနဲ့ မိတ်ဆက်ပေးခဲ့တဲ့ မိမိခိုင့်လေ...."

"မှတ်မိပါတယ်ဗျာ....၊ ဟို ခင်များ အသဲကျော် မလေးဆိုတာ မဟုတ်လား၊ အဲဒါ ဘာဖြစ်လဲ"

သူက ထန်းရည်ခါးကို မော့လိုက်၏။နှုတ်ခမ်းကို သပ်လိုက်၏။ပြီး ကြက်သားကျော်တဖတ်ကို ကောက်ဝါးလိုက်သည်။

"ကျွန်တော် ခင်များသိတဲ့အတိုင်း သိပ်မသောက်တတ်ဘူးဗျာ၊ ဒါပေမဲ့ ဒီကနေ့ ကျွန်တော် မူးအောင်သောက်ချင်တယ်၊ မူးမှ အိပ်ပျော်မယ်၊ အိပ်ပျော်မှ ခရီးကြမ်းရှည်ကြီးကို သွားနိုင်မယ်ဗျ။ ဒီကနေ့ မိမိခိုင် မင်္ဂလာဆောင်လေ။ ဟဲ....ဟဲ....မိမိခိုင် လက်ထပ်ပွဲ ကျင်းပတဲ့နေ့ဗျ"

"ဟောဗျ....၊ဘယ်နှယ့် အပြောင်းအလဲက မြန်လှချေလား" ကျွန်တော်က အံ့သြသံ၊ စိတ်မကောင်းသံနှင့် ပြောလိုက်မိ၏။

"အေးလေ....နောက်ဆုံးမှာတော့ ဒီအခြေဆိုက်တော့တာဘဲ။သူက အထက်လွှာကလူချမ်းသာ၊ကျွန်တော်က ကျောင်းဆရာ၊ ဖတာဆိုး ညီမလေး တွေကို စောင့်ရှောက်နေရတဲ့လူ။နောက်ပြီး အဆိုးဆုံးကတော့ ခင်များလဲ သိသားဘဲ။ မွန်ယဉ်ကျေးမှုအတွက် ကျွန်တော်တို့ လုပ်စရာတွေ အများကြီး ရှိသေးတယ်။ ဒီတော့ အိမ်ထောင်ပြုဘို့ လုံးဝ စိတ်ကူးမရဘူး။ သူ့မိဘတွေကလဲ သမီးကညာအခါမလင့်ဘို့ အိမ်ထောင်ချပေးရတယ်။ကျွန်တော်ကလဲ သူ့ကို မယူနိုင်သေး၊ သူကလဲ ကျွန်တော့ကို မစောင့်နိုင် စောင့်နိုင်တယ် ထားအုံး၊ ကျွန်တော်က စောင့်ခိုင်းမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ ညောင်ညိုပင်စခန်းမှ လမ်းခွဲကြလေ၏ပေါ့။ ဟဲ....ဟဲ"

စကားအဆုံးတွင် သူက ရယ်လိုက်၏။ သို့သော်လည်း ရယ်သံမမည်ပါ၊ သူ့စကားသံတွင် ကျေကွဲမှုတွေက အထင်အရှား ပါနေ၏။

"သူ့ကိုတော့ သနားပါရဲ့ဗျာ....၊ သူက ကျွန်တော့ကိုချစ်တယ်....၊ ဒါပေမဲ့ ကိုယ့်ဘဝမှ ကိုယ်မပိုင်တော့ စွန့်ထားခဲ့ရတာပေါ့ဗျာ။ ဘယ့်နှယ်လုပ်မလဲ...."

ကျွန်တော်တို့ သုံးဦးသား တိတ်ဆိတ် နေမိကြသည်။ သူ့ခံစားချက်သည် ကျွန်တော်တို့ နှစ်ဦးထံ ကူးစက်လာခြင်းဖြစ်၏။ ရင်းနှီးသူ၏ဝေဒနာဟူသည် ဤသို့ ကူးစက်လာတတ်မြဲ။

"ကဲ....ဒီအကြောင်း ထားကြစို့။ သွားရမဲ့ခရီး အကြောင်း ပြောကြရအောင်၊ ကျွန်တော်တို့ သွားရမဲ့ ခရီးစဉ်ကို ကျွန်တော် မြေပုံဆွဲပြမယ်၊ ဒီမှာ ကြည့်"

သူက တုတ်တချောင်းဖြင့် မြေပုံတခုကို ဆွဲပြရင်း ရှင်းပြနေ၏။

နေလဲညိုပြီ။ လေချိုလဲသွေးပြီ။

ထန်းရည်ကျည်များလဲ မြေတွင်လဲလျောင်းကြပြီ။ ကျွန်တော်တို့တတွေလဲ အတော် မူးကြသည်။ ကျွန်တော်တို့သုံးဦးသားသည်ပုခုံချင်းဖက်ကာ ဒယီးဒယိုင်ဖြင့် ရွာထဲ ဝင်လာကြသည်။

အော်....ယခုအချိန်တွင် မုဒုံမြို့တနေရာ၌ လက်ထပ်ပွဲ တခုကို စည်ကားစွာ ကျင်းပ နေရော့မည်။

သည်နေရာတွင်ကား...., ကျွန်တော်တို့တွေ တေးဆိုလျက် ထန်တောမှ ပြန်လာ နေကြသည်တကား။

○ ○ ○

(၄) ကန္တာရခရီး စချေပြီ။

ဤခရီးစဉ်အကြောင်းဖေါ်ရာတွင် အတတ်နိုင်ဆုံး ချုံး၍ တင်ပြပါမည်။

မနက်စောစောတွင် ကော့ဒွတ်မှမော်တော်ကားဖြင့် "လမိုင်း" သို့ ထွက်လာကြသည်။ကော့ဒွတ်နှင့် လမိုင်း ခြောက်မိုင်ခန့်ကျော် ဝေးပါသည်။ကော့ဒွတ်မှာ အိမ်ခြေတထောင်ကျော်ရှိ မွန်ရွာကြီးတရွာ ဖြစ်ပါသည်။ လမိုင်းမှ ရေးမြို့နယ်တွင်ရှိ တိုက်နယ်တခုဖြစ်သည်။ ဆေးရုံနှင့် အလယ်တန်းကျောင်း ရှိသည်။ ရေး-မော်လမြိုင် ရထားလမ်းပေါ်တွင် ရှိသည်။ ၎င်းသည်လည်း မွန်ရွာကြီးတရွာ ဖြစ်ပါသည်။ လမိုင်းမှ မြင်းလှည်းဖြင့်တမိုင်ကျော်ဝေးသော "မော့ကနင်" သို့ ခရီးဆက်ခဲ့သည်။ မော့ကနင်သည်လည်း အိမ်ခြေတ

ထောင်ကျော်ရှိ မွန်ရွာကြီးတရွာဖြစ်သည်။ (ထိုစဉ်က မီးမလောင်သေး။ ပြီးခဲ့သောနှစ်က မီးလောင်ရာ အိမ်ခြေ ရှစ်ရာကျော် ပြာကျခဲ့သည်။ ယခု တည်ဆောက်ဆဲ။)

မော်ကနင်ရွာမှ ဆက်သောခရီးကား စီးစရာယာဉ်မရှိပါ။ တောလမ်းအတိုင်း ခြေလျင်ခရီးသာ ရှိတော့၏။ ကြည့်လေရာ တောင်စွယ် တောတန်းများ လွှမ်းနေ၏။ ရှေ့အဝေးတွင် တနင်္သာရီ ရိုးမတောင်တန်းသည် ပြာမှိုင်းမှုံရီလျက် တထပ်ပြီး တထပ် မြင့်တက်သွား၏။

"ကျွန်တော်တို့ခရီးစဉ်က "တောင်စွန်း"ကို ကျော်ပြီး "ဇမိ"ကို ဖြတ်ရမယ်၊ ပြီးတော့ "ဒုံပရောင်" အရောက်သွားရမယ်၊ ဒုံပရောင်ရောက်ရင် "ခွာဟဲ" မဝေးတော့ဘူး။ ကျောက်စာရှိတဲ့ (ကွမ်ဒုံ) ဟာ "ခွာဟဲ"အရှေ့ဘက် သိပ်မဝေးလှဘူး။ "လမ်းဖါး" ချောင်းနားမှာရှိတယ်။ ဒီရွာမှာဘဲ ကျောက်စာကော မွန်ဂီတဆရာကြီးပါ ရှိတယ်။ ကျွန်တော် လူကြုံနဲ့ ကြိုတင်ပြီး စာရေးထားတယ်။ ရောက်မယ် ထင်ပါရဲ့"

လို့မင်းခိုင်က နဖူးမှချွေးသုတ်ရင်းပြောလိုက်သည်။

"ခန့်မှန်းခြေ ဘယ်နှစ်ရက်လောက် ကြာမယ်ထင်သလဲ"

"ခန့်မှန်းခြေ ခုနစ်ရက်လောက် ကြာမယ်"

"ဗျာ....နနှစ်ရက်တောင် ဟုတ်လား...." ကျွန်တော်က အလန့်တကြား မေးလိုက်သည်။ ဘုရား ဘုရား....ခုနစ်ရက်တိတိကို ခြေလျင်လျှောက်ရတော့မည်ပါလား...."

"ဘာလဲ ကြောက်သွားပလား၊ အဲဒီ "ကွမ်ဒုံ" ကနေ ရှစ်မိုင်လောက် သွားရင် ယိုးဒယားနယ်စပ်ရောက်လေရော၊ မှောင်ခိုပစ္စည်းလေး ဘာလေး ခင်ဗျား ဝယ်ချင်ရင် ဟိုကျတော့ သွားတာပေါ့ဗျာ၊ ဟား....ဟား....ဟား"

သူက သဘောကျစွာ ရယ်လိုက်သေးသည်။ ကျွန်တော့မှာတော့ မရယ်နိုင်။ ပခုံးတွင် ထမ်းထားသော မယ်ဒလင်က တဖြေးဖြေးပို၍လေးလာသည်ထင်ရ၏။ သီချင်းများစွာ တက်ရမည်ဆိုတော့ သူမပါလို့ မဖြစ်ပါ။ ကိုမင်းခိုင်တွင်လည်း လက်က ချလေ့မရှိသော တရောကို တရောအိပ်နှင့်တကွ ယူလာသည်။

တပေါင်းနေမင်းကလည်း ခြစ်ခြစ်တောက် ပူလွန်းသည်။ ဤပူပြင်းသော နေရောင်အောက်တွင် တရွေ့ရွေ့ဖြင့် ခရီးနှင်နေသည်။ "အောင်မြေသာစံ" ပတ်ပျိုးကို [illegible]သင်ခဲ့စဉ်က "တဆင့်တက်သော် တတောင်ကျော် တမော်ရုံလျှိုး တခြိုတိုး၊ တမိုးသောက်လျှင် တနေဝင် တပင်မြိုင်ကြီး ဂနိုင်ဆီး"ကို စာတွေ့ထာတွေ့ခဲ့ရသည်။ ယခုမူ ကိုယ်တိုင်ကြုံရချေပြီ။

ကိုမင်းခိုင်မှာ စိတ်ဆောင်၍လား မပြောတတ်။ ရှေ့မှ စိုက်စိုက်ဖြင့် အတွင်နှင်နေ၏။ ကျွန်တော်မှာ စိတ်မဆောင်နိုင်၍ဘဲလား၊သူ့လောက် အပမ်းမခံနိုင်၍လား မပြောတတ်။အလွန်ကို မောသည်။ကျွန်တော့ဘဝတွင် ဤမျှရှည်လျားကြမ်းတမ်းလွန်းသော ခရီးကို မကြုံဘူးသေးပါ။

ဤသို့ ခရီးကြမ်းကိုနှင်ခဲ့ရာ သုံးရက်မြောက်သော နေ့တွင် "ဇမိ"မြစ်ဘေးရှိ "ကွမ်တာ" ခေါ် မွန်ရွာကလေး တရွာသို့ ရောက်ရှိသည်။ (မှတ်ချက်။ ။ဇမ်မြစ်သည် အတ္တရံမြစ်ဖျားနှင့် ဆက်နေသော မြစ်ငယ်ကလေး တခု ဖြစ်ပါသည်။)

ယင်းရွာတွင် ကိုမင်းခိုင် "လူ"ရှိသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကောင်းစွာ အနားယူနိုင်ကြပါသည်။ တဲခိုသည့် အိမ်တွင် ကျွန်တော့ကိုထားခဲ့၍ ကိုမင်းခိုင်တယောက်ထဲ ထွက်သွားသည်။ ညနေ မှောင်ရီပျိုးချိန်တွင် ကိုမင်းခိုင် ပြန်ရောက်လာရာ တစုံတခု ထူးခြားချက် ရှိသည်ကို တွေ့ရ၏။

သူက ကျွန်တော့ကို လက်ရပ် ခေါ်လိုက်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော် လှဲနေရာမှ သူ့ဆီ ထသွားမိ၏။

"ကိုရွှေကိတ်၊ ခင်ဗျားကို ကျွန်တော် အရေးကြီးတဲ့ စကားတခွန်း ပြောစရာရှိတယ်။ သေသေချာချာ နားထောင်ပြီး ဆုံးဖြတ်ပါ"

"ပြောပါ ကိုမင်းခိုင်၊ ကျွန်တော် နားထောင်နေပါတယ်" သူက နဖူးပေါ်မှ ချွေးများကို သပ်ချလိုက်သည်။

"ဒီလိုဗျ၊ ဒီရွာမှာ ကျုပ်တို့အတွက် မကောင်းသတင်းတခု ကြားရတယ်။ဘာလဲဆိုတော့ ကျွန်တော် ရှင်းပြမယ်။ ခု ကျွန်တော်တို့ ရောက်နေတဲ့ နေရာဟာ ဘယ်လိုနေရာလဲဆိုတာခင်ဗျားသိတဲ့အတိုင်းဘဲ။ပြည်မနဲ့ဝေးခဲ့ပြီ။ နယ်စွန်နယ်ဖျားကို ရောက်နေပြီ။ ပြည်မ

နဲ့ဝေးတဲ့အတွက် ဥပဒေ အာဏာစက်လဲ တယ်ပြီး မသက်ရောက်လှဘူးဗျ။ ရှင်းရှင်း ပြောရရင် ဒါ သောင်းကျန်သူ နယ်မြေဘဲ။ မွန်သောင်းကျန်းသူ၊ ကရင် သောင်းကျန်းသူ အစုံရှိတယ်။ မွန်သောင်းကျန်းသူ မိုလ်ကျော်လွင်အဖွဲ့လဲပါတယ်။ မိုလ်ကျော်လွင်ဟာ ကျွန်တော့်အပေါ် ဘယ်လို ရန်ညှိုးထား တယ်ဆိုတာ ခင်မျိုးသိပြီးပြီဘဲ။ အဲ ခု-ကျွန်တော်တို့လာမှန်း သူသိသတဲ့ဗျ။ ရှေ့ဆက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ခရီးဆက်လို့ သူ့ပိုင်နက်ထဲရောက်ရင် အန္တရာယ်တခုခုတွေ့ခဲ့သော် သူတာဝန်မယူဘူးတဲ့ဗျ။ ရှင်းရှင်း ပြောရရင် ကျွန်တော်တို့ကို ယဉ်ကျေးစွာချိမ်းချောက်နေတာဘဲ”

သူကအရှည်ကြီး ပြောလိုက်ရသဖြင့် ခေတ္တအနား ယူလိုက်သည်။ ဤနေရာတွင် ကိုမင်းခိုင်အပေါ် မွန်သူပုန် မိုလ်ကျော်လွင် တို့၏ ရန်ညှိုးထားရခြင်း အကြောင်းကို ကျွန်တော် အနည်းငယ်ရေးရန် လိုအပ်လာသည်။

ကိုမင်းခိုင်သည် ရှေ့ပိုင်းတွင်ပါသည့်အတိုင်း မွန်ယဉ်ကျေးမှု သုတေသီတဦးဖြစ်၍ နွေရာသီ ကျောင်းပိတ်ရက်များတွင် မွန်တို့ ဒေသ အနှံ့အပြားသို့ ခရီးထွက်ကာ ယဉ်ကျေးမှု စည်ပင်ရေးကို ဆောင်ရွက်သည်။ ၁၉၆၇ နွေက သူသည်ရေးမြို့နယ် “ဟမ်ဂံ” ရွာသို့ရောက်ခဲ့၏။ ထိုရွာမှတဆင့် မွန်အငြိမ့် သီချင်းများကို ဂီတသင်္ကေတ ပြုစုရန်အတွက် “ပိုင်ကျုံ” (အောက်ရွာ) ရွာသို့ ခရီးဆက်ခဲ့သည်။ ထိုရွာအနီးတွင် မိုလ်ကျော်လွင်တို့ တပ်စခန်း ချနေသည်။

ကိုမင်းခိုင် ပိုင်ကျုံရွာမှထွက်သွားပြီး နောက်တနေ့တွင် မိုလ်ကျော်လွင်တို့ စခန်းကို တပ်မတော် စစ်ကြောင်းတခုက ဝင်တိုက်ရာ မိုလ်ကျော်လွင်၏ ညာလက်ရုံး မိုလ်တွတ်နှင့် လေးဦးကျဆုံးခဲ့ကြသည်။ ဤသည်ကို မိုလ်ကျော်လွင်က လုံးဝအပြစ်ဆို၏။ ယဉ်ကျေးမှု သုတေသီဟန် ဆောင်ပြီး စုံစမ်းလာသော ထောက်လှမ်းရေးသမားအဖြစ်ယူဆကာ အမျက်ထား၏။ တွေ့ရာသင်းချိုင်း ဓါးမဆိုင်းဟုလည်း ကြေငြာထားခဲ့သည်။

စင်စစ်ယင်းအဖြစ်အပျက်သည် ထန်းသီးကြွေခိုက်၊ ကျီးပျံခိုက်မျှသာ ဖြစ်သော်လည်း ကျီးကန်းမှာ၍သာ ထန်းသီး ကြွေရသည်ဟု တဖက်သတ် ယူဆထားကြခြင်းသာဖြစ်၏။

“ကဲ....အခြေ အနေကို ခင်မျိုးလဲ ရိပ်စားမိလောက်ပြီ။ ရှေ့ဆက်မဲ့ ကျုပ်တို့ ခရီးမှာ အသက်အန္တရာယ် တွေ့ချင်တွေ့မယ်။ တွေ့ချင်တွေ့မယ် မဟုတ်ဘူးလေ၊ တွေ့ဘို့များးကိုများတယ်။ ဒီတော့ကာ ကျွန်တော်ခပ်ရှင်းရှင်းပြောချင်တာက ခင်မျိုးကို အတင်းမခေါ်ချင်ဘူး။ သွေးဆောင်တဲ့ သဘော တောင် မလုပ်ချင်ဘူး။ လုပ်လဲ မလုပ်သင့်ဘူးလေ ဒါ ကျွန်တော့်စေတနာဘဲ။ ဒီတော့ ခင်မျိုးသဘောဘဲ၊ ဒီကနေ လှည့်ပြန်ချင်ပြန်နိုင်တယ်။ ဒါမှမဟုတ် ဒီရွာမှာဘဲ ကျွန်တော်ပြန်လာတဲ့အထိ စောင့်ချင် စောင့်နေနိုင်တယ် ကြိုက်တဲ့လမ်းကိုရွေးပါ”

နောက်ဆုံးစကားကို သူက ခပ်ပြတ်ပြတ်ပင်ပြောလိုက်သည်။ ကျွန်တော်က သူ့ကို စိမ်းစိမ်းပြန်ကြည့်လိုက်၏။

“နေပါအုံး၊ ခင်မျိုးကကော ဘယ်လိုဆုံးဖြတ်ထားသလဲ”

“ကျွန်တော်ကတော့ ဘာကြီးဘဲဖြစ်နေနေ ရှေ့ကို ခရီးဆက်မှာဘဲ”

“ရှင်းနေတာဘဲ ကိုမင်းခိုင်ရာ၊ ကျုပ်အကြောင်းလဲ ခင်မျိုးသိတဲ့အတိုင်းဘဲ။ ပြန်လဲမပြန်ဘူး။ ဒီမှာလဲစောင့်မနေနိုင်ဘူး။ ဒီမှာဗျ ကိုမင်းခိုင်၊ ခင်မျိုးပြောလိုက်တဲ့စကားဟာ ကျုပ်ကို စော်ကားလိုက်တဲ့သဘောပါနေတယ်။ ခင်မျိုးကို ခင်မျိုးလဲ သူရဲကောင်းကြီးလို့ တယ်ပြီး ထင်မနေနဲ့အုံး။ ကျွန်တော်လဲဒီမွန်ကျောက်စာနဲ့ မွန်ဂီတဆရာကြီးဆိုတာကို စိတ်ဝင်စားလွန်းလို့ ကိုယ့်ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ကိုယ် ထွက်လာတာဘဲ။ ဒီစကားမျိုး နောက်ထပ် မပြောစမ်းနဲ့ဗျာ”

“ဒီလိုရှိတယ်ဗျာ .... ဒီအသက်အန္တရာယ် ရှိနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ကိစ္စဟာ ကျွန်တော့်ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာမဲ့အန္တရာယ်ကို ခင်မျိုးကကြားထဲက မဆီမဆိုင် ကြုံတွေ့မှာကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ မလိုလားမိတာ အမှန်ဘဲ။ ဒါလဲ ခင်မျိုးကို စေတနာနဲ့ ပြောတာဘဲ၊ ခင်မျိုးသဘောပါဘဲ”

သူက လေအေးဖြင့် ရှင်းပြလိုက်သည်။

“ဒီမှာ-ကိုမင်းခိုင်၊ ခင်မျိုးလဲယောက်ျား။ ကျုပ်

လဲယောက်ျားဘဲ။ မွန်ယဉ်ကျေးမှုကို ခင်ဗျားမြတ်နိုးသလို ကျွန်တော်လဲ မြတ်နိုးတာဘဲ။ ဒီကိစ္စအတွက် ခင်ဗျားစွန့်စားရဲရင်၊ ကျုပ်လဲ မစွန့်ရဲစရာ ဘာရှိလဲ။ ခင်ဗျားနဲ့ ဆိုရင် "ဒုံပရောင်" မကဘူး။ ငရဲပြည်လဲ သွားမှာဘဲ"

ကျွန်တော်က စိတ်အားတက်ကြွစွာပြောလိုက်၏။ သူက ကြည်လင်ရွှင်ပျစွာရယ်လိုက်ပြီး ကျွန်တော့်ပုခုံးကို လှမ်းပုတ်လိုက်၏။

"အေးဗျာ....ကျွန်တော့်စကားများ အမှားပါရင် ခွင့်လွှတ်ပါဗျာ၊ စင်စစ်ပြောရရင်၊ ခင်ဗျားနဲ့သာဆို ဘာဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်မကြောက်ပါဘူးဗျာ"

ထိုညနေတွင် "ကွမ်တာ" ရွာကလေး၌ ဂီတပွဲတခုကို ကျွန်တော်တို့ ကျင်းပ ပေးပါသည်။ ကျွန်တော်က မယ်ဒလင်တီး၍ ကိုမင်းခိုင်က တရောထိုးသည်။ အထူး ကျွမ်းကျင်သူများ မဟုတ်သော်လည်း တောရွာကလေးတွင် စိုပြေအောင် တီးမှုတ် နိုင်ကြသည်။ တယောက်တလှည့်စီ သီချင်းဆိုရသည်။ သူကြီးအိမ်တွင် အောက်လင်း မီးအိမ်တလုံး အလင်းရောင်ဖြင့် ပရိသတ် အတော်စည်ကားသည်ကို တွေ့ရသည်။ သူတို့ရွာကား တောနက်ကျ၏။ မြို့နှင့် အလှမ်းကွာသဖြင့် ပွဲဆိုသည်မရှိ။ ရုပ်ရှင်ကို မမြင်ဘူးကြ။

ထိုညတွင် ကျွန်တော်တို့ ဆိုခဲ့တီးခဲ့ကြသော သီချင်းကားစုံလှ၏။ ရှေးဟောင်း မွန်သီချင်း ကျေးလက်သီချင်း မြန်မာ သီချင်းကြီးအချို့နှင့် ကာလပေါ်တေးများဖြစ်သည်။ "တကြောမှောင်ပြာ" နှင့် "မြိုင်တန်းမှောင်ဝေ" ကရင်သြများကိုလည်း သူတို့သဘောကျကြပါသည်။

ညနက်မှပင် ဂီတပွဲကို ရပ်နားရပါသည်။

o o o o

(၅) သွေးလွှမ်းသော ခရီး။

ကွမ်တာရွာက ကျွန်တော်တို့ကို အကြိမ်ကြိမ်တားမြစ်ကြပါသည်။ ရှေ့ဆက်မည့် ခရီးတွင် မိုလ်ကျော်လွင်တို့တပ် စိုးမိုးနေသည့် အကြောင်းနှင့် ခရီးဆက်ခဲ့လျှင် သူတို့ပိုင်နက်ထဲ အလိုလို ရောက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် အထပ်ထပ် သတိပေးကြပါသည်။

သူတို့၏စေတနာကို ကျွန်တော်တို့ လေးစားပါသည်။ သို့သော် ထိုရွာတွင်နှစ်ရက်မျှနားပြီး ကျွန်တော်တို့ ခရီးဆက်ကြ၏။

တောတောင်တို့သည် ပို၍ နက်ရှိုင်းမြင့်မားလာ၏။ လူနေအိမ်ခြေများလည်း အလှမ်းကွာလှသည်။ တွေ့ခဲ့ရသော တောတောင်ယာတဲကလေးများလည်း တခုနှင့်တခု အလှမ်းကွာလွန်းသည်။ တလမ်းလုံး ခရီးသည်ဟူ၍ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်ထဲ။

နေကလဲပူလွန်းသည် ထင်မိ၏။ လမ်းတွင် အရိပ်ကောင်းသော သစ်ပင်ကြီးများ တွေ့ရတတ်သော်လည်း ခရီးတွင်ရန်အတွက် နားချိန်ကောင်းစွာမပေး။ ဆက်ပြီး ဆက်ရင်းဖြင့် ခရီးနှင်ကြ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ကျွန်တော်တို့တကိုယ်လုံး ချွေးများ ဖုံများဖြင့် ရွှဲရွှဲစိုလျက် ညစ်ပတ်ပေရေလှ၏။ တခုကောင်းသည်မှာ မိုးချုပ်သောအခါ နားနေရန် ရွာကလေးတရွာ တွေ့ရသောကြောင့် ဖြစ်၏။

နောက်တနေ့ နံနက် စောစောထ၍ ခရီးဆက်ကြပြန်ရာ နေညိုချိန်တွင် "ကျိုက်ဒေး" ခေါ် မွန်တောရွာကလေးတရွာသို့ ရောက်ခဲ့ပြန်သည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် ဆွမ်းကျန်ထမင်းကျန်များ တောင်းစားပြီး ကျောင်းပေါ်တွင်ပင် အနားယူကြသည်။

ကျွန်တော်သည် ရက်ပေါင်း များစွာ ဖြတ်သန်းလာသော ခရီးကြမ်း၏ဒဏ်ကြောင့် ကြမ်းပြင်နှင့် ဦးခေါင်းထိသည်ဆိုလျှင်ပင် ချက်ချင်း အိပ်မောကျသွားတော့သည်။ အိပ်မက်ထဲတွင်ပင် တတောဝင် တတောင် ကျော်ဖြင့် ခရီးသွားနေသည်ဟု ဖြစ်နေလိုက်သေးသည်။

မည်မျှ ကြာသွားသည်မသိ။ ဆူညံသော အသံကြောင့် ကျွန်တော် လန့်နိုးလာသည်။ အမှောင်ပင်စိုးမိုးနေချေပြီ။ ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းထဲသို့ ရွာသားတစုဝင်လာကြသည်။ သူတို့သည် သွေးအလိမ်းလိမ်း ဒဏ်ရာ ရလာသော ကိုမင်းခိုင်ကို သယ်ယူလာခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်က စိုးရိမ်ကြီးစွာ သွားကြည့်မိသည်။

မျက်နှာတခုလုံး ညိုမဲ ဖုယောင် ပေါက်ကွဲလျက် မြင်မကောင်းအောင် ဖြစ်နေ၏။ တကိုယ်လုံးလည်း သွေးတို့ဖြင့် ချင်းချင်းနီနေ၏။ ညာဘက်မျက်လုံးမှာ လုံးဝ ပိတ်သွားလုနီးမျှ မဲယောင်နေ၏။ နဖူးတွင်

လည်း ဟက်တက်ကွဲနေ၏။ ပါးစပ်မှလည်း သွေးများတစက်စက်ကျနေ၏။ သို့သော် အာဂကိုမင်းခိုင်ပင်။ သတိမလစ်သေး။ ၎င်းဘက်မျက်စိတလုံးဖြင့် ကျွန်တော့ကို ရှာဖွေနေသည်။ သူ့ကိုကျွန်တော်တို့ကြမ်းပြင်ပေါ်တွင် လှဲထားသည်။

“ရှာပြင် စေတီနားမှာ သူတယောက်ထဲရှိနေတုံး သောင်းကျန်းသူတွေလာပြီး ထိုးကြိတ် ကန်ကျောက်ရိုက်နှက်သွားတာဘဲဗျ။ ကျွန်တော်တို့လဲ မြင်တော့မြင်တယ်၊ ဘာမှမလုပ်နိုင်ဘူး။ သူတို့ပြန်သွားမှဘဲ သူ့ကို ကျောင်းလာပို့ဒါဘဲ”

ရွာသားကြီးတယောက်က ရှင်းသည်။ ကျွန်တော်နှင့် ကိုမင်းခိုင်တို့သည် တဦးကို တဦး အဓိပ္ပါယ်ပါပါ ကြည့်မိကြသည်။

“ကိုရွှေကိတ်....ကျွန်တော့အိတ်ထဲမှာ တင်ချာတို့ ဂွမ်းတို့ ရှိတယ်ဗျာ”

သူက အားစိုက်ပြောလိုက်သော်လည်း တိုးတိတ်လွန်းသည်။ ပြင်းထန်သော ဒဏ်ရာ ဒဏ်ချက်တို့ကြားမှ ဤမျှ ပြောနိုင်သည့်အတွက် ချီးကျူးဘွယ်ပင်ကောင်းသည်။ ထိုအခါမှပင် ကိုမင်းနိုင်၏ အိမ်သုံးဆေးများ ဆောင်ထားခြင်းကို သတိရမိသည်။သူ၏အိတ်တွင် သွားလေရာ အိမ်သုံးဆေးများ ယူဆောင်တတ်ပြီး တောရွာမှ လူများကို မကြာမကြာ ပေးကမ်းတတ်သည်။ ယခု သူဆောင်လာသော ဆေးဝါးများကို သူ့အတွက် အသုံးချရတော့မည်။

ကျွန်တော်သည် ရွာသူရွာသားများ အကူအညီဖြင့် သူ၏ဒဏ်ရာများကို ရေနွေးဖြင့် ဆေးကြောပြီး ဆေးဝါးများ ထည့်ပေးရသည်။ ခေါင်းတွင် နေရာအနှံ့ ပတ်တီးစီးပေးရသည်။ မျက်နှာတွင်လည်း ပလာစတာအပြည့်။

အဆိုးဆုံးကား ညာဘက် ခြေသလုံး ဖြစ်သည်။ သူ မြေပြင်ပေါ်သို့လဲအကျ စစ်ဖိနပ်ဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် ဆောင့်နင်းခဲ့သောကြောင့် ယောင်ကိုင်းနေ၏။ ရွာသားတယောက်က ကြပ်စီးပေးရ၏။

သူ့အား ပြုစုပြီးသောအခါ ကျွန်တော်တို့တတွေ အတော် မောသွားကြသည်။ ကိုမင်း ခိုင်မှာမူ အိပ်ပျော်သည်လား၊ မေ့မြော သွားသည်လား မပြောတတ်။ အသက်မှန်မှန် ရှူနေသဖြင့် ကျွန်တော် စိတ်အေးသွားမိသည်။ သူရခဲ့သော ဒဏ်ရာမှာ မြို့တွင်ဆိုလျှင် အနည်းဆုံး နှစ်ပတ်ကျော်မျှ ကုသ အနားယူရမည့် ဖြစ်သည်။

နောက်တနေ့တွင် သူ့ အဖျားကြီး ဖျားတော့၏။ ခရီးပမ်းလာသည့်ဒဏ်၊ သောင်းကျန်းသူတို့၏ နှိပ်စက်မှု ဒဏ်တို့ကြောင့် တကိုယ်လုံး ကိုက်ခဲနေသည် ဆို၏။ အပူချိန်ကလည်း တရှိန်ရှိန် တက်နေ၏။ ဘုန်းတော်ကြီးနှင့် ရွာသားများက ဂရုတစိုက် ပြုစုပေးကြပါသည်။ တောဖြစ်ဆေးမျိုးစုံလည်း ယူလာကြသည်။ အစားအစာ များလည်း ကောင်းနိုးရာရာ ပို့ကြ၏။

ကိုမင်းခိုင် ဆောင်လာသော ဆေးများ အစွမ်းကြောင့်လား။ရွာသားများ၏ ဆေးစွမ်းကြောင့်လား မပြောတတ်။ သုံးရက်ကြာသောအခါ အဖျားကြ၏။ လူလည်း အတော်အသင့် ထနိုင်,ထိုင်နိုင်လာ၏။လွန်ခဲ့သော သုံးရက်အတွင်းကမူ လုံးဝ ထမရ။ အစာများ စားသောက်လာနိုင်သဖြင့် လူလည်းတဖြေးဖြေး အားပြည့်လာ၏။ သူ ကျန်းမာလာသည် တွေ့ရလျှင် ကျွန်တော် အထူးအားတက်မိသည်။

စတုတ္ထမြောက်ရက်တွင် သူကခရီးဆက်ရန်စကားစလိုက်၏။ သူ့အခြေအနေမှာ ခရီးဆက်ရန် လုံးဝ မသင့်ပါ။ အထူး အဖြင့် ခြေသ လုံး ဒဏ်ရာမှာ ကောင်းစွာ မပျောက်သေး။ ယောင်ကိုင်းလျက်သာ ရှိသေး၏။ ထို့ကြောင့် ဤအခါတွင် ကျွန်တော်က တဖန်တလှည့် တားရမည် မဟုတ်ပါလား။

“ဒီတခါတော့ ကျုပ် ခင်ဗျားကို တားရမှာဘဲ ကိုမင်းခိုင်။ ခင်ဗျားအခြေအနေဟာ ခရီးဆက်ဘို့ လုံးဝ မကောင်းဘူးဗျာ။ ခင်ဗျား ဒီမှာ နားဘို့ သင့်တယ်။ နောက်ပြီး အန္တရာယ်ဟာ ဒါ ပဏာမ သဘောကို ပြနေတာဘဲ။ ရှေ့ဆက်ပြီး ဘယ်လိုလာအုံးမလဲ မသိသေးဘူး။ ဒီတော့ ကျုပ်တို့ရဲ့အကြံကို လက်လျှော့ရင် ကောင်းမယ် ထင်တယ်”

သူက ခေါင်းကိုတွင်တွင်ကြီး ခါပြလိုက်၏။

“ဒီစကား ထပ်မပြောစမ်းနဲ့ဗျာ။ ကျွန်တော့မှာ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်တွေ ရှိတယ်ဆိုပေမဲ့ ဒါအပေါ်ယံဘဲ။ ကျွန်တော့စိတ်ထဲမှာ နည်းနည်းမှ မယိမ်းမယိုင်ပါဘူးဗျာ။ ဒီလိုဖြစ်လေ.... ပိုပြီး သွားချင် လေဘဲ။ ကျောက်စာတိုင်နဲ့ ဂီတဆရာကြီးဟာ ကျွန်တော်တို့ကို စိမ်ခေါ်လိုက်ပြီလို့ ကျွန်တော် ယူဆထားတယ်။ ဒါလောက် ရှည်ဝေးတဲ့ ခရီးကြမ်းကြီးကို ဖြတ်လာပြီးမှ

ယက်တကမ်းအလိုမှာ ခြေလှမ်းကို ရပ်လိုက်ရမှာ အသဲနာလွန်းတယ်။ အန္တရာယ်တွေ ဘယ်လိုဘဲဆီးဆီး တားတား ကျွန်တော်တို့ ခြေလှမ်းတွေကိုတော့ ရှေ့ဆက်ပြီး လှမ်းရမှာဘဲ။ ဒီတော့....ကျွန်တော့အတွက် လမ်းလျှောက်တုတ်ကောက်ကလေးတခုသာ အမြန်ခုတ်ပေးစမ်းပါဗျာ"

ကျွန်တော် ဘာပြောရမည်နည်း။ ကျွန်တော် ဘာလုပ်နိုင်မည်နည်း။ ရှေ့သို့ ခရီးဆက်ရန် သူ မည်မျှစိတ်ထက်သန်သည်ကို ကျွန်တော် အသိဆုံး။ သူ့ကို တားလို့ရမည် မဟုတ်ကြောင်းကိုလည်း ကျွန်တော် အသိဆုံး။

ထို့ကြောင့် သူ့အတွက် လမ်းလျှောက်တုတ်ကောက်တခုကိုသာ စီမံပေးရတော့သည်။

ဝ ဝ ဝ

(၆) တစ်တောဝင်၍ တတောင်ကျော်။

ကျွန်တော်တို့ ခရီးဆက်ခဲ့ကြပြန်ပြီ။

ထိုနေ့မနက်ကို ကျွန်တော် အမြဲ သတိရနေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ရွာသားများက ကျွန်တော်တို့ကို ခရီးမဆက်ရန် တားကြပါ၏။ တဦးနှင့်တဦး ခင်မင်ခဲ့ကြပြီမို့လည်း ကျွန်တော်တို့အပေါ် စေတနာ ထား၍ ပြောခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ကျွန်တော်တို့ကား ခေါင်းမာလှ၏။ တားမရသည့်နောက်ဆုံး ဝမ်းပမ်းတနည်း လိုက်လံ ပို့ဆောင် နှုတ်ဆက်ကြပါသည်။ ကိုမင်းခိုင်က အထူး ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ရယ်ရွှင်ကာ ပြော၏။

ကိုမင်းခိုင်၏ အိတ်ထဲမှ ကျောက်စာကူးသော ဖယောင်းစက္ကူအချို့နှင့် ပစ္စည်းအချို့ကို ထုတ်ကာ ကျွန်တော့အိတ်တွင်ထည့်ရသည်။ သူ့အိတ်ကိုမူ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် ထားရစ်ခဲ့ရသည်။ သူ၏ တရောကိုပါ ထားခဲ့ရန် ပြောသော်လည်း မရပါ။ ထို့ကြောင့် တရောအိတ်ကို ကြိုးများနှင့် ချည်ပေးရသည်။ သူက တရောကို ပုခုံးတွင်စလွယ်သိုင်းလျက် တုတ်ကောက်ကို အားပြုကာ တဖြည်းဖြည်းချင်း သွားနေ၏။

ကျိုက်ဒေး- ရွာသည်ကားတဖြည်းဖြည်း ဝေးကျန်ခဲ့ပြီ။ ကျွန်တော်တို့ရှေ့တွင်ကား အဆုံးအစမရှိ ကျယ်ပြော၏။ နွေလေပူများက တသုံသုံ တိုက်ခတ်လျက်ရှိသည်။ ရွက်ကြွေတို့က တောအလုံး တောင်အနှံ့ ကြွေကျ နေကြသည်။ တချို့မှာ မြေပြင်တွင် တီးတိုးစကားများ ဆိုလျက် ရှပ်တိုက် ပြေးလွှားနေကြသည်။ တချို့လဲ အာကာဘုံတွင် မြူမှုံရောလျက် လွင့်ပဲ့နေကြသည်။

ကျွန်တော်တို့က တတောဝင်ပြီး တတောင်ကျော်ဖြင့် ခရီးဆက်နေကြ၏။ သို့သော်"စကားဝါမြိုင်နန်း" သို့ သွားနေသည်ကားမဟုတ်။ ကျေးငှက်တို့၏ တေးဆိုသံများဖြင့် လှပသာယာသော နွေ၏ ပန်းခင်းဥယျာဉ်သို့လည်း သွားနေကြသည်မဟုတ်။ ချစ်သောသူ လှရာရာကိုယ်တိုင် ရွေးရန်အတွက် ပန်းမျိုးတရာကို ခူးဆွေးရန်လည်း မဟုတ်ပါ။

ကျွန်တော်တို့မှာ ဂီတ သမားများ ဖြစ်ကြသော်လည်း လှပသော အတွေးကို မတွေးတောနိုင်ကြ။ တေးကဗျာ ထံတျာ ချိန္ဒကိုလည်း မရေးစပ်နိုင်ပါ။ ပူပြင်းသော နေရောင်အောက်ဝယ် နက်ရှိုင်း ထူထပ်သောတောများနှင့် မြင့်မားသော တောင်တန်းများကိုဖြတ်သန်းလျက် ခရီးပြင်းနှင်နေကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ကိုမင်းခိုင်မှာ ခြေထောက်ဒဏ်ရာကြောင့် ထော့နင်းထော့နင်းဖြင့်သာ လမ်းလျှောက်နိုင်၏။ မကြာခဏလည်း နားပေးရသည်။ ထို့ကြောင့် ထင်သလောက် ခရီးမတွင်လှ။

"ကျွန်တော်တို့ လုပ်နေတာ မှန်တယ်ဗျ၊ ကိုရွှေကိတ်ရ"

တခုသောအရိပ်တွင်ခိုနားစဉ် ကိုမင်းခိုင်ကစကားစလာ၏။

"ဘာကိုပြောတာလဲဗျ"

"ဪ....ဒီလိုပါ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုကို ဖေါ်ထုတ်ထိန်းသိမ်းဘို့ ကိစ္စဟာ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ တာဝန်ဘဲ။ တော်လှန်ရေး အစိုးရကလဲ အတိအလင်းဆိုထားတယ်။ ဥစ္စာရှင်လို ဥစ္စာရှင်ခဲရမယ်တဲ့။ ဒါ့ကြောင့် ခု ကျွန်တော်တို့ လုပ်နေတာဟာ သဘာဝ သိပ်ကျတယ်။ ဟိုရွာရောက်ရင် ကျောက်စာကို လေ့လာကြမယ်၊ ကူးယူတန် ကူးယူမယ်။ လိုအပ်ရင် ကျောက်စာဌာနကို အကြောင်းကြားမယ်။ နောက်ပြီး သီချင်းထက် ဂီတသင်္ကေတရေး၊ ပြီးတော့ စာအုပ်ထုတ်တန်ထုတ်မယ် ဒီထက်အဘိုးတန်တာ ဘာရှိလဲဗျာ"

"အဘိုးတန်တာတော့ဟုတ်ပါပြီ။ ဒီလို သောင်းကျန်းသူတွေ ရှိတဲ့နေရာကို ဘာ လက်နက်ကလေးမှ မပါဘဲလာတာ မိုက်ရူးရဲမျှား ကျနေမလား"

"ခင်ဗျား လက်နက် ဘာသုံးရမလဲ။ ဒီလို နေရာမှာ လက်နက်ကြီးကြီး လူများများလာမှ အဓိပ္ပါယ်ရှိတာဗျ"

ကျွန်တော်တို့သည် နေမဝင်ခင် ရွာရှာ အရောက်သွားရမည်ဖြစ်သောကြောင့် သစ်ပင်ရိပ်ကို ခွါခဲ့ရသည်။ လမ်းတွင် ကိုမင်းခိုင်က ဆက်ပြော၏။

"နောက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ဆီမှာလဲ လက်နက်ကိုယ်စီ ပါသားဘဲ"

"ဘာဗျ - လက်နက်ကိုယ်စီ ဟုတ်လား၊ ဘယ်မှာလဲ" ကျွန်တော်က တအံ့တသြမေးလိုက်၏။

"ဒီမှာလေ မတွေ့ဘူးလား၊ အိတ်မဲ့ကြီးနဲ့ ကျွန်တော် လွယ်ထားတာ ခင်ဗျားလက်ထဲမှာလဲကိုင်ထားသားဘဲ။ ကျွန်တော် လွယ်ထားတာက ကာဘိုင်၊ ခင်ဗျားကိုင်ထားတာက ဂျီသရီးပေါ့၊ ဟား-ဟား-ဟား"

သူက စကားအဆုံး ဟက်ဟက်ပက်ပက်ရယ်လိုက်သည်။ ကျွန်တော်ပါ ရယ်မိ၏။ သူပြောမှ ကျွန်တော် သတိထားကြည့်မိ၏။ တရောအိတ်ကို ကြိုးဖြင့် ချည်၍ စလွယ်သိုင်း လွယ်ထားသည်မှာ သေနတ်နှင့် မခြား။ ကျွန်တော့ လက်ထဲတွင်လည်း ထိုအတိုင်းပင်။

သို့သော် ခက်သည်က ကျွန်တော်တို့လက်နက်များမှ ကျည်ဆံမထွက်ဘဲ "ဂီတ"သာ ထွက်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ မည်သို့ဆိုစေ၊ တနည်းအားဖြင့် အနုပညာသည်လည်း လက်နက်တခု မဟုတ်ပါလား။

ကိုမင်းခိုင်ကမူ တရွေ့ရွေ့ တလှုပ်လှုပ်ဖြင့် ခရီးဆက်နေ၏။ မောသောအခါ နားလိုက်၊ နားပြီးလျှင် ဆက်လိုက်။ သူ့ကိုကြည့်ပြီး ယခု အဖြစ် အပျက်မှာ တကယ်မှဟုတ်ပါလေစ၊ အိပ်မက်များလားဟု ထင်ရသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့အဖြစ်မှာ အိပ်မက်မဟုတ်။ တကယ်ဖြစ်နေ၍ ခက်၏။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်တော်တို့သည် ပင်ပမ်းကြီးစွာဖြင့် ခရီးနှင်ခဲ့ကြရာ တတိယမြောက်ရက်တွင် "ဒုံပရောင်" သို့ ရောက်ခဲ့သတည်း။

ဝ ဝ ဝ ဝ

(၇) စေတီဟောင်းနှင့် ကျောက်စာတိုင်။

ဒုံပရောင်မှ လမ်းညွှန်ချက်အရ မနက်အစောကြီးတွင် ခရီးဆက်ခဲ့ကြရာ "ခွာဟဲ"တွင် မနက်စာ စားသည်။ ကျွန်တော်တို့ ပန်းတိုင်ကား မဝေးတော့ပြီ။ ယခုအတိုင်းဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့၏ ခရီးလမ်းဆုံး "ကွမ်ဒုံ"သို့ နေမဝင်မီ ရောက်တော့မည်။

ကိုမင်းခိုင်ကား အထူး နှုတ်ဆိတ်လျက် ခြေလှမ်းသွက်လာသည်ကို တွေ့ရ၏။ ခါတိုင်းကဲ့သို့ ကြာရှည်စွာ မနားဘဲ ဆက်တိုက် ဆက်တိုက် လှမ်းလျက်ရှိသည်။ ဤသို့ဖြင့် နေညိုခါစ ညနေခင်းတွင် ရှေ့မှ ရွာတရွာကို မြင်၏။

"ဒါ-ကွမ်ဒုံဘဲဗျ" ကိုမင်းခိုင်က လှုပ်ရှားမြူးတူးသော အသံဖြင့် ပြောလိုက်၏။ ရွာနား ရောက်ခါနီးတွင် အဘိုးကြီးတဦး ထွက်လာသည်။

"ဘကြီး-ဒါဘာရွာလဲ"ကိုမင်းခိုင်က မေးလိုက်၏။

"ဒါ ကွမ်ဒုံလေ- နေပါအုံး....မောင်ရင်တို့က ဘယ်အရပ်က လာကြသတုံး" မွန်စကား ဆိုသော်လည်း လေသံမှာ တမျိုးထူးနေ၏။ သို့သော်လည်း နားလည်နိုင်ပါသည်။

"ကျွန်တော်တို့ ဒီရွာမှာရှိတဲ့ မွန်ကျောက်စာဆီကို လာကြတဲ့လူတွေပါ။ ဒီရွာကို ကျွန်တော်လူကြုံနဲ့ စာပေးထားပါတယ်"

"ဟာ....ဒီလူတွေလား။ကျုပ်တို့လဲ ကြားထားပါတယ်။ တရွာလုံးကလဲ မောင်ရင်တို့ကို မျှော်နေကြတယ်။ ဟား-အထီဗျူ ဆိုရင် မောင်ရင်တို့ကို ပိုတွေ့ချင်သေးတယ်" အဘိုးကြီးက အားပါးတရ ပြောပြ၏။

"အထီဗျူဆိုတာ ဘယ်သူလဲ ဘကြီး"

"အထီဗျူလား....မိကျောင်းဆရာကြီးလေ။မောင်ရင်တို့ သူ့ဆီလာပြီး မွန်သီချင်းတက်မယ်ကြားကတဲ့က သိပ်မျှော်နေတာ။ ဒို့ရွာဟာ သိပ်ဓတာကျတယ်ကွဲ့။ ဧည့်သည်ရောက်ခဲတယ်။ ခုမှတခါတာလေ မှောင်ခိုကူးသမားတွေ ရွာနားဖြတ်သွားကြတာ-လာ-လာ-မောင်ရင်တို့ကို လိုက်ပို့ပေးမယ်"

"ကျောက်စာက တော်တော်ဝေးလား။ဖြစ်နိုင်ရင် ကျွန်တော်တို့ ခဏလောက် ဝင်ကြည့်ချင်တယ်" ကိုမင်းခိုင်က၊ လောနေလိုက်သေးသည်။

"ဟာ....မဝေးဘူး။ ရွာဘေးနား ကပ်နေတယ်။ လမ်းလဲ အတော်ဘဲ။ စေတီဟောင်းကို ပြန်ပြင်ဘို့ လုပ်တာနဲ့ ခြုံတွေတောတွေရှင်းရင်း ကျောက်စာတွေ့တာဘဲ။ ကျုပ်တို့တော့ ဘာမှနားမလည်ဘူး။ ကဲ.... ဒီလိုဆို လိုက်ပြမယ်။ ပြီးတော့ တဆက်ထဲ ရွာထဲ ဝင်ကြတာပေါ့"

အဘိုးကြီးက အားပါးတရ ပြောကာ ရှေ့မှ ထွက်သွား၏။ ကျွန်တော်တို့က ရွာဝင်လမ်းနှင့် အဆင်ပြေသည်ဆိုသဖြင့် ခဏဝင်ကြည့်သွားချင်သည်။ ခဏကြာသောအခါ စေတီဟောင်းတဆူကို လှမ်းမြင်ရသည်။ စေတီဟောင်းကား တောင်ကုန်းကလေး တခုပေါ်တွင် တည်ရှိသည်။

ကျွန်တော်နှင့်ကိုမင်းခိုင်ကား တယောက် မျက်နှာ တယောက် ခေတ္တစူးစိုက်ကြည့်မိကြသည်။ ထိုနောက် စေတီနှင့်ကျောက်တိုင်ရှိရာသို့ ဆက်လာကြသည်။

စေတီဟောင်းနှင့် မနီးမဝေးရှိ ကျောက်စာတိုင်ဟောင်းကား ကျွန်တော်တို့အား ရင့်ကျက်သော အိမ်မြေဖြင့် စောင့်ကြိုနေသည်။ ကျောက်စာတိုင် ဝန်းကျင်၌ကား ရွက်ကြွေများဖြင့် ပြည့်နေ၏။ ပင်ယံထက်မှလည်း တဖြုတ်ဖြုတ်ကြွေကျနေသည်။

ပတ်ဝန်းကျင်တွင်ကား အုံ့ပျံ့ဝေမှိုင်း မြူခြေဆိုင်းလျက် ရှိသော နွေ၏ လွမ်းစဖွယ် ဆည်းဆာအောက်ဝယ် တောတောင်သည် သာမောဘွယ်အတိ ရှိ၏။ အနောက်ဖက်၌ ဝင်လုဆဲဆဲ နေမင်းကြီးသည် ကျွန်တော်တို့ကို နှုတ်ဆက်နေသည်။ ရွာတွင်းမှပျံ့လွင့်လာသော ငြိမ့်ငြောင်းငြင်သာ မိကျောင်းတူရိယာသံက ကျွန်တော်တို့ ချွေးသွေးများဖြင့် ရင်းကာလာခဲ့ရသော ကန္တာရခရီးကြမ်းဆုံးခန်းတိုင်ပြီဟုဟစ်ကြွေးနေပေသည်။ ။

ရာမည-မိုးဇွဲ

မွန်မျိုးသားတို့ နိုးကြားကြပါခို့

(တေးထပ်)

* မွန်ဆိုတာ မွန်မြတ်လို့၊ မြန်ပြည်ရပ်တခွင်။
မျိုးသာကီ့ နွယ်အစဉ်၊ ဆယ်ကပ်ပင် ထင်ရှား။
သားမြေးဆက် ယဉ်ကျေးတယ်၊ ဘဝင်အေးဘွယ် ချမ်းမြေ့စိတ်ထား။

* တို့မျိုးသား တိုးပွားရန်၊ ကြိုးစားပြန် တအား။
နိုးကြားလွန် ဉာဏ်ရှေ့သွားပါလို့၊ သိတရား ပိုင်ပိုင်။

ကြားမြင်တွင် မဟော်လား၊ ထင်ကျော်ကြား ဘဝဂ်တိုင်တိုင်။
* ကြင့်နှမ်းမြတ် ကန်က်ခိုင်ကို၊ ဆွတ်လှမ်းကိုင် မနိုင်ရှိစေနဲ့။
ပါရမီ့ အထွေထွေ၊ ဖြည့်ပေါ့ဘွေဘွေ။
စို့နှက်လို့ အသဲထက်မွေ့ဝယ်၊ ကမ္ဘာကြေ တိုင်အုံးပလေး။ ။

မိကွန်းသိုက်ထော (ရေးမြို့)

နေဝင်းကွယ်ချိန်

ဥက္ကာ-ခင်ခင်ဝေး

အချိန်ကား မုတ္တမ၊ ဟံသာဝတီ၊ ပင်းယ၊ စစ်ကိုင်း၊ အင်းဝ စသည့် နိုင်ငံတို့သည် ပဒေသရာဇ်၏ နိုင်ငံငယ်ကလေးများအဖြစ်နှင့် စည်းလုံးညီညွတ်မှုမရှိဘဲ အနောက်ဥရောပ လက်နက်နိုင်ငံမှ ယုဉ်ကျေးမှုများ၊ သွေးခွဲမှုများ စတင်ဝင်ရောက် နေချိန်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

မွန်ဘုရင်တို့အုပ်စိုးလျက်ရှိသောဟံသာဝတီနိုင်ငံနှင့် မြန်မာဘုရင်တို့ အုပ်စိုးလျက်ရှိကြသည့် အင်းဝနိုင်ငံတို့သည် နယ်ချဲ့များ၏သွေးခွဲမှုတို့ကြောင့် မကြာခဏစစ်ဖြစ်လျက်ရှိနေကြ၏။

အင်းဝမြို့တံခါးဝယ် ရဲမက် ဗိုလ်ခြေ စစ်သည်တို့သည် စုရုံးရောက်ရှိနေကြ၏။

စစ်ထွက် ယောက်ျားတို့အား နှုတ်ဆက်သံ၊ မှာကြားသံများကလည်း မစဲနိုင်အောင်ရှိနေတော့သည်။ မိန်ညို၊ ချစ်ညို၊ မောက်တို၊ မောက်ရှည်၊ ဒိုင်း, လှံ, လေး, လွှား စသည့်တို့ကလည်း နေရောင်တွင် တပြောင်ပြောင် တလက်လက် တောက်ပလျက် ရှိကာ မြင်းတပ်ကြီးမှာလည်း တက်တက်ကြွကြွရှိနေကြသည်။

တနေရာဝယ် အမယ်အိုတဦးသည် စစ်ထွက်မည့် လုလင်ပျိုကလေး တဦးအား တတွတ်တွတ် မှာကြားလျက်နေရင်းမှ သူမ၏ခေါင်းပေါ်ရှိ စောင်ပုဝါလေးအားယူလိုက်ပြီး၊ လုလင်ပျို၏ နဖူးမှ ချွေးဥကလေများကို ညင်သာစွာသုတ်ပေးလိုက်သည်။

"အို....မယ်မယ်ကလဲ"

လုလင်ပျိုလေးသည် ရှက်သွားဟန်ဖြင့် ဘေးပတ်ဝန်းကျင်သို့ကြည့်လိုက်ပြီး အမယ်အို၏ လက်ကလေးအား ဆွဲယူကာ ပြောလိုက်ပေသည်။ အမယ်အိုက ပြုံးလိုက်ရင်း-

"သားရယ် မယ်မယ် ပြောတာတွေကို မမေ့နဲ့နော်၊ သားကိုစိတ်မချဘူးကွယ်၊ အရာရာမှာ သတိရှိနေရမယ် တဖက် ရန်သူကိုလည်း အထင်မသေးနဲ့၊ နောက် ဘုရား-တရား-သံဃာစတဲ့ အနန္တောအနန္တငါးပါးကိုလည်း မမေ့နဲ့နော် ကြားလား၊ နောက် မင်းရဲ့ညီငယ်ကိုလဲ ရှာပါကွယ်၊ မင်းညီငယ်ဟာ စစ်မြေပြင် တနေရာမှာ ရှိနေမှာတော့ အမှန်ပါဘဲသားရယ်"

အမယ်အိုသည် ပြောရင်းမှ မောလာဟန် နှင့် စကားကိုရပ်ပစ်လိုက်သည်။ ဗိုလ်မှူးကလေးသူရက သူ့မယ်မယ် ပြောသမျှကို နားထောင်လျက် ရှိနေပေသည်။

အထက်ပါ စကားစုသည် မယ်မယ်၏ စစ်ထွက်တိုင်းပြောကြားလေ့ရှိသည့် စကားစုပင်ဖြစ်၏။ မယ်မယ်၏ ပြောကြားထားမှုကြောင့် ဗိုလ်မှူးကလေးသူရသည် သူ၏မမြင်ဘူးသေးသော ညီငယ်ကို တွေ့ချင်မြင်ချင်လွန်းလှ၍ စစ်ပွဲတိုင်းတွင် ရှာခဲ့ရသည်မှာလည်း အမောပင်။

သူတို့ညီအကို ငယ်ငယ်မှပင် မယ်မယ်နှင့်အဖတို့ စိတ်သဘောချင်း မတိုက်ဆိုင်၍ ကွဲကွာလာခဲ့ရာဝယ် မယ်မယ်နှင့် ဗိုလ်မှူးကလေး သူရပါလာပြီး၊ အဖနှင့်

ညီငယ်က ပါသွားခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် ညီအကို နှစ်ဦး ကြီးပြင်းလျှင်မှတ်မိစေရန်၊ လေးထောင့်ငွေပြား ကလေးများပါသည့် ငွေဆွဲကြိုးကလေးနှစ်ကုံးကို ဆွဲပေးခဲ့ကြသည်၊ ထိုငွေပြားလေးဝယ် အဖနှင့်မယ်မယ် တို့အမည်များ ရေးထားခဲ့ကြ၏။

အဖကား စစ်သူရဲကောင်းကြီးတဦးဖြစ်သလို မယ်မယ်ကလည်း မျိုးချစ်စိတ် ရှိသူပြီပြီ သားများအရွယ်ရောက်က စစ်မြေပြင်သို့ လွှတ်ရမည်ဟု ဂတိပြုခဲ့ကြပေသည်။

ဗိုက်မှူးကလေးသူရသည် ထွေးရင်း အမှတ်မထင် လည်မှငွေဆွဲကြိုးလေးအား စမ်းလိုက်မိ၏။

အမယ်အိုလည်း သား၏ကျောပြင်ကို သူ၏တုန်ရီနေသော လက်ကလေးဖြင့် ပွတ်သပ်ရင်း ပြောစရာတို့ကို မနားတမ်း ပြောဆိုလျက် ရှိနေ၏။ ဗိုလ်မှူးကလေး သူရသည်လည်း သူ့မယ်မယ် ပြောသမျှကို ခလေးငယ်တဦးကဲ့သို့ နားထောင်လျက်ရှိနေပေသည်၊ ထိုစဉ် သာယာငြိမ့်ညောင်းသော ဗဟိုသံနှင့် အတူ၊ စစ်စည် စစ်မောင်းသံတို့ကလည်း တည်ငြိမ်စွာ တတိယအကြိမ် ထွက်ပေါ်လာပေပြီ။

ထို့ကြောင့် စစ်သည်တို့သည် မှာကြားသူ နှုတ်ဆက်သူများနှင့်ခွဲခွာလျက် စုရပ်များသို့ သွားရောက်၍အသင့်ပြင်ကြရပေသည်။ ဗိုလ်မှူးကလေးသူရလည်း-

"မယ်မယ်--သားအတွက် ဘာမျှ မစိုးရိမ်ပါနဲ့၊ မယ်မယ်မှာသမျှ သားဦးထိပ် ပန်ဆင်လျက် ပါဘဲ၊ နောက် ညီငယ်ကို မယ်မယ် တွေ့ချင်နေသလို၊ သားလည်း မြင်ချင်လှပါတယ်၊ တွေ့ခဲ့ရင် မယ်မယ့်ရှေ့ အရောက် ခေါ်ခဲ့ပါ့မယ်နော်၊ ကဲ-မယ်မယ်လဲကျမ္မာ အောင်နေပါ၊ သားဦးတင်ခဲ့ပါတယ်"

ပြောပြောဆိုဆို အနီးမှ မြင်းညိုကြီးပေါ်သို့ လွှားကနဲခုန်တက်လိုက်ကာ မိခင်အိုအား ပြုံးကာ ကြည့်လိုက်ပြီး စုရပ်ရှိရာသို့ ဖြေးညှင်းစွာ ထွက်ခွာသွားလေတော့သည်။

ရှေ့ဆုံးမှ မြန်မာ့ အလံကြီးကို ကိုင်ဆောင်လျက် မြင်းတပ်ကြီးသည် သူ့တပ်ဖွဲ့နှင့်သူအုပ်ချုပ်ကာ စနစ်တကျ မြို့တံခါးမှ ထွက်ခွာ သွားကြလေပြီ၊ ကျန်ခဲ့သူများသည်လည်း လက်ပြဝှေ့ရမ်း နှုတ်ဆက်လျက် ရှိနေကြ၏။ အမယ်အိုသည်လည်း သား၏ခန့်ညားလှပရဲရင့်တည်ကြည်စွာ ထွက်ခွာသွားနေသည့် အသွင်ကို မှုံရီနေပြီ ဖြစ်သော မျက်စေ့များအား ကြိုးစားအားယူကြည့်ရင်း ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။ မြင်းတပ်ကြီးကား တဖြည်းဖြည်း ဝေး၍ဝေး၍သွားပေပြီ။

○ ○ ○ ○

နေသည် အတန်မြင့်ပြီ ဖြစ်သော်လည်း အုံ့ဆိုင်းကာဆီးနေသော မင်းလွှင်မြူခိုးများကြောင့် ကောင်းစွာ အလင်းရောင်မရသေးချေ။ အင်းဝ မြို့တော်ကို ကျော်လွန်နေပြီ ဖြစ်သောကြောင့် အင်းဝမှ မြန်မာ့စစ်သည်တော်တို့သည် သတိကြီးစွာနှင့် တပ်စခန်းချလျက် ရှိနေကြ၏။

ဗိုလ်မှူးကလေးသူရသည် မြူးကြွနေသည့် မြင်းညိုကြီးပေါ်တွင် လက်တဖက်ဖြင့် မြင်းဇက်ကို ခပ်လျော့လျော့ဆွဲကာ၊ ၄က်ကြီးတောင် ဓါးကြီးအား လက်တဖက်က ကိုင်ထားပြီး၊ တောင်ကုန်းကလေးပေါ်မှ ခပ်မှန်မှန် သွားလျက် ရှိနေပေသည်။ တောင်ခိုးတွေကား တလိပ်လိပ်နှင့် တပ်စခန်းလုံခြုံမှုအတွက် ကင်းလှည့် ထောက်လှမ်းနေသည့် ဗိုလ်မှူးကလေး သူရနောက်သို့ အပြေးကလေး လိုက်လံလွှမ်းခြုံလျက် ရှိနေသယောင်ယောင်။

စိမ်းစိုပြန့်ဖြူးသော မြက်ခင်းပြင်၏ အနောက်ဖက်တခိုဝယ် ညို့ညို့ ဆိုင်းဆိုင်း မှိုင်းမှိုင်းမှုံနေသည့် တောင်တန်းတောင်စွယ်များနှင့် တည်ငြိမ်စွာ စီးဆင်းလျက်ရှိသော ဧရာဝတီမြစ်ပြင်ကျယ်တို့သည် ပဏာရလှကာ ကြည်နူး လွမ်း ဆွတ် ဖွယ် အသွင်ဆောင်လျက်ပင်။

နှင်းမြူတို့ကားတဖြည်းဖြည်း ပျောက်ကွယ်ကုန်လေပြီ၊ တောင်ကမူစွန်းကလေးတခုပေါ်ရှိ စိမ်းစိုနေသည့် သစ်ပင်ကြီးအောက်သို့ အရောက်တွင် ဗိုလ်မှူးကလေး သူရလည်း မြင်းပေါ်မှဆင်းပြီး၊ သစ်ပင်ရင်းသို့ ဝင်ထိုင်လိုက်လေသည်။

တောတောင် ရေမြေ သဘာဝတို့ကို ကြည့်ရင်း အင်းဝရွှေမြို့တော်၌ ကျန်ရစ်သည့် မယ်မယ်နှင့် ပန်းခင်ခင်တို့ကို သတိရ လွမ်းဆွေးမှုကား မဖေါ်ပြ နိုင်တော့ချေ၊ ရှေ့မှ မြူခိုးတွေ ဝေနေသည့် တော စွယ်

ကြီးကိုကြည့်ရင်း စိတ်အတွေးနယ်ပယ်သို့ ဝင်ရောက်နေမိသည်။

○ ○ ○ ○

"မောင်မောင်"

"ခင်ခင်"

လရောင်ကား ခြံအတွင်းသို့ ဖြာလျက် ရှိနေ၏။ လေပြေနှေ့လိုက်တိုင်း စပယ်၊ ညမွှေးစသည့် ပန်းရနံ့တို့က သင်းပျံ့ပျံ့မွှေးလျက်ပင်၊ ခြံတွင်း အိမ်ရှေ့ကပြင်ပေါ်ဝယ် ပန်းခင်ခင်နှင့် ဗိုလ်မှူးကလေးသူရတို့ထိုင်ရင်း စကားလက်ဆုံ ပြောမကုန်အောင် ရှိနေကြပေသည်။

"မောင်မောင် မနက် စစ်ထွက်သွားရင် ခင်ခင်တော့ လွမ်းကျန်ခဲ့ရအုံးမှာဘဲ နော်"

"အို-ခင်ခင်ကလည်း မောင်မောင်လည်း ဘယ်ခွဲချင်ပါ့မလဲ ကိုယ့်တိုင်းပြည် အတွက်မို့သာ သွားရမှာပါကွယ်၊ ဒီတခါ သိပ်မကြာပါဘူး"

ဗိုလ်မှူးကလေးသူရက ပြောရင်း ပန်းခင်ခင်၏မျက်နှာကလေးအား စိုက်ကြည့်နေရာမှ အားမလိုအားမရဖြစ်ကာ ကိုယ်ကလေးကို ဆွဲယူပွေ့ဖက်လိုက်မိသည်။ နောက်တဦးနှင့်တဦး ဘာမျှ မပြောဘဲတိတ်ဆိတ်နေမိသည်။

"ခင်ခင်တော့ ခုလိုစစ်ဖြစ်နေကြတာတွေကို မလိုလားပါဘူး မောင်မောင်ရယ်"

အတန်ကြာမှ ပန်းခင်ခင်က တလုံးချင်း ပြောလိုက်သည်တွင် ဗိုလ်မှူးကလေးသူရသည် ပန်းခင်ခင်အား စိုက်ကြည့်လိုက်ကာ....

"အို-ခင်ခင်ကလဲ ယောကျ်ားတွေဘဲ စစ်ထွက်ရတာ ဆန်းသလားကွယ်"

"ခင်ခင်က ဒါကိုပြောတာမဟုတ်ပါဘူး၊ လူသားအချင်းချင်း ဒီစစ်တွေကြောင့် သေကြေ ပျက်စီးကြ၊ ပစ္စည်းတွေဆုံးကြရနဲ့ ကောင်းကျိုးခပ်းတာမှ မဟုတ်တာ၊ ဒီစစ်ပွဲတွေသာ မရှိရင် လူတွေ မသေသင့်ဘဲ မသေကြရဘူး၊ စီးပွားရေးမှအစ မထိခိုက်ဘဲ၊ မောင်မောင်တို့လို စစ်သည်ယောကျ်ားတွေရဲ့ အားတွေကို တခြား လုပ်ငန်းခွင်တွေမှာ ပို့လိုက်ရရင်၊ တိုင်းပြည်ကြီးဟာ အေးချမ်းသာယာဝပြောပြီး၊ ခင်ခင်တို့လို စစ်ထွက်သူတွေရဲ့ သားမယားတွေအတွက်လဲ လွမ်းရဆွေးရ စိုးရိမ်ပူပန်ကြရတဲ့ ဒုက္ခတွေ ကင်းနိုင်ကြတာပေါ့မဟုတ်ဘူးလားဟင်"

ပန်းခင်ခင်က ပြောရင်း မျက်နှာကလေး ညှိုးသွားသည်။ ဗိုလ်မှူးကလေးသူရကလည်း သူ၏သန်မာသောလက်ချောင်းများနှင့် ပန်းခင်ခင်၏ မျက်နှာကလေးအား အသာအယာဆွဲယူလိုက်ရင်း....

"ကဲကွယ်-မောင်မောင်စစ်ထွက်ခါနီးမှာ ဒါတွေပြောမနေ ပါနဲ့ကွယ်၊ ကိုယ့်တိုင်းပြည် အတွက် မောင်မောင်တို့ အသက်ပေး ခုခံတိုက်ခိုက်ချေမှုန်းကြရတာ ဂုဏ်ယူစမ်းပါဟုတ်လား၊ ခင်ခင်တကယ်ချစ်ရင် မောင်မောင့်ကို ချစ်ပါတယ်လို့ ပြုံးပြီးပြောလိုက်စမ်းပါအုံး အချစ်ရယ်"

ပန်းခင်ခင်က ရွှန်းရွှန်း ဝေအောင် သာနေသည့် လမင်းကြီးကို လှမ်းကြည့်လိုက်ပြီး "ခင်ခင် ရှက်ပါတယ်"ဟု ပြောလိုက်သည်ကို အားမရဘဲ ဗိုလ်မှူးကလေးသူရက ထပ်ခါထပ်ခါမေးနေပြန်သဖြင့်၊ မပွင့်တပွင့်ကလေးပြုံးလိုက်ကာ တိုးတိုးလေး ပြောလိုက်သည်။

"မောင်မောင်ကို ခင်ခင် ချစ်ပါတယ်ရှင်ရယ်"

ပန်းခင်ခင်၏ ရှက်သွေး ဖျာသွားသည့် မျက်နှာကလေးအားကြည့်နေရာမှ သဘောကျစွာ ရယ်လိုက်ရင်း ပန်းခင်ခင်၏ ကိုယ်ကလေးအား တင်းကြပ်စွာပွေ့ဖက်ထားလိုက်မိတော့သည်။ သင်းပျံ့သည့် လေနုအေးကလည်း သူတို့နှစ်ဦးအား ကလူကျီစယ်လျက်ရှိနေကြသည်။

လ၏ အလင်းရောင် ကလည်း သစ်ရွက်ကြီးများပေါ်သို့ရွှေ့ရှားကျရောက်နေကာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်တခုလုံး အိပ်မောကျကာ နေကြပေပြီ။

○ ○ ○ ○

လေသည် ဖြေးညှင်းစွာတိုက်ခတ်လိုက်သည် ဖြစ်သော်လည်း မြက်ပင်ရှည်လေးများက အရှိန်ရနေကြ၍ ယိမ်းယိုင်လှုပ်ရှားလျက် ရှိနေကြပေသည်။

ဗိုလ်မှူးကလေး သူရလည်း အတွေးနယ်မှ ထွက်လိုက်သည်နှင့် ချက်ချင်း ထလိုက်ပြီး တောင်မြောက်လေးပါးသို့ လှည့်ကြည့်နေလိုက်မိသည်။

ဤနေရာကား နယ်ခြားဖြစ်နေပြီ၊ နောက်တဖက်မှရန်သူတို့လည်း ဘယ်အနားသို့ ရောက်ရှိနေမှန်း မသိနိုင်။ မိမိတို့ နယ်ခြားသို့ရောက်နေမှန်း တဖက်ရန်သူသိသွားက၊ မိမိတို့ဘက်ကို မမျှော်လင့်သည့်နေရာမှ ကြိုတင်တိုက်ခိုက်လာကြလျှင် ခက်ပေတော့မည်။

ဗိုလ်မှူးကလေးသူရက တွေးလိုက်ရင်း စောစောက အတွေးနယ်ချဲ့မိသည်ကိုပင် ပြန်အပြစ်တင်မိတော့သည်။ နောက်မြင်းဇက်ကြိုးကို ဆွဲလိုက်ပြီး မြင်းပေါ်သို့တက်မည်အပြုတွင် ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ စစ်သည်တော်တဦးလာနေသည်ကိုတွေ့သဖြင့် သစ်ပင်ကြီး၏နောက်ကွယ်သို့ ဝင်ပုန်းနေလိုက်တော့သည်။

တဖြေးဖြေးနှင့် နီးသထက်နီးလာရာ ထိုစစ်သည်မှာ မိမိတို့ဖက်မှ မဟုတ်ဘဲ၊ ဟံသာဝတီမှ မွန်စစ်သည် လုလင်ကလေးတဦး ဖြစ်ကြောင်း တွေ့လိုက်ရသည်။ ဗိုလ်မှူး ကလေးသည် အမျိုးမျိုး တွေးနေမိသည်။ သူလည်း မိမိကဲ့သို့ပင် ကင်းလှည့်ထောက်လှမ်းလာသူဖြစ်ရပေမည်။ ထို့ကြောင့် ဟံသာဝတီဖက်မှစစ်သည်တို့လည်း ဤနယ်ခြားသို့ ရောက်နေပြီဖြစ်ကြောင်း တွေးလိုက်မိရာမှ မြန်မာတို့ နယ်ခြားရောက်နေကြောင်း သူတို့သိသွားလျှင် မဖြစ်တော့ချေ၊ ထို့ကြောင့် ထောက်လှမ်းရေးမှူး မွန်စစ်သည်ကလေးအား နှုတ်ပိတ်ခဲ့ရပေမည်။တဖြည်းဖြည်း သစ်ပင်နားသို့ ရောက်လာပေပြီ။

ဗိုလ်မှူးကလေးသူရလည်း တဖက်သတ် အနိုင်မယူလိုသဖြင့် သစ်ပင်ကွယ်မှ မြင်သာသည့်နေရာသို့ထွက်လာပြီး ၄က်ကြိုးတောင် ဓါးကြီးအား ဆွဲထုတ်လိုက်သည်။ တဖက်မှအေးဆေးစွာ လာနေသည့် မွန်လုလင်ပျို စစ်သည်ကလေးလည်း အံ့အားသင့်စွာ ဓါးအိမ်မှဓါးကို လျင်မြန်စွာ ထုတ်ယူလိုက်ပြီး ဗိုလ်မှူးကလေးအား စိုက်ကြည့် လိုက်သည်။ ဗိုလ်မှူးကလေးသူရ၏စိတ်တွင် ဘယ်လိုဖြစ်သွားသည်မသိ။

ယခုမှ မြင်ရသည့် စစ်သည်ကလေးကို ချစ်သလိုသနားသလိုဖြစ်သွား၏။ တက်ကြွနေသည့် စိတ်များပင် ငြိမ်သွားသဖြင့် ကြောင်ကြည့် နေမိ သည်တွင် တဖက်မှမွန်စစ်သည်ကလေးက စတင် လှုပ်ရှားလိုက်မှ ဗိုလ်မှူးကလေးသူရ၏ ဓါးချက်တို့ကလည်း လှုပ်ရှားလာပေသည်။

ခဏချင်းပင် ဓါးနှစ်စင်းထိတွေ့သံတို့သည် တိတ်ဆိတ်နေသည့် တောတန်း ကလေးအား ဖြိုခွင်းပစ်လိုက်ပေသည်။ သွေးပူလာသည်နှင့်အမျှ အရှောင်၊ အတိမ်း၊ အထိုးအခုတ်တို့မှာ လျင်မြန်သွက်လက်လာကြသည်။ ဓါးနှစ်စင်း၏ ဓါးလှန်,ဓါးလူး,ဓါးကူး,ဓါးပြောင်းပွတ်ကာသီကာ ဓါးသွားတို့အား ရှောင်တိမ်းနေရသည်မှာ အသဲယားစဖွယ်ပင်၊ တဖြည်းဖြည်းနှင့် လက်နှေးသွားရာမှ၊ မွန်စစ်သည်ကလေးသည် ဓါးချင်း ၃၇မျိုးအနက်မှ ပိုးချည်လွှားနည်းဖြင့် ပြန်စလိုက်သဖြင့် ဗိုလ်မှူးကလေးသူရလည်း ဝင်လာသည့် ဓါးကို ရွှေနှုတ်မြွက်ခဲလှဖြင့် အသာကလေး ထိမ်းထားလိုက်သည်။

နှစ်ဦးစလုံးသည် ဓါးရေးတွင် ကျွမ်းကျင် လှပေသည်။ ဗိုလ်မှူးကလေးသူရအဖို့ တဖက်မှ မွန်စစ်သည် ကလေးကလည်း အထင်မသေးဘဲ သတိကြီးစွာထားနေကြသည်။ ဓါးရေးကား အချိန် ကြာလာလေပြီ၊ နှစ်ဦးစလုံးဝယ် ချွေးများပြန်လျက် ရှိနေကြသည်။

ရင်ခွဲ၊ အသားလှန်၊ ဇင်ယော်သုတ်၊ တဖက်ထိုးစသည်တို့ဖြင့် တဖက်မှ ဆက်တိုက် ဝင်ခုတ်နေသဖြင့် ဗိုလ်မှူးကလေးသည် အခံဖက်ကချည်း ဖြစ်နေသည်။ အချိန်သည် တဖြေးဖြေး နှောင်းလာပြီဖြစ်သဖြင့် အခွင့်သာသည်နှင့် ခံစစ်မှ ထိုးစစ် ဖက်သို့ ပြောင်း၍ တိုက်ခိုက်လျက် ရှိသည်။

ထိုစဉ် ဗိုလ်မှူးကလေး သူရသည် ကမူစွန်း တခုနှင့် တိုက်မိမလို ဖြစ်သွားတွင် တဖက်မှ စစ်သည်ကလေး၏ဓါးသည် ဗိုလ်မှူးကလေးသူရ၏ ဇက်ပေါ်သို့ ခုတ်ပိုင်းလိုက်လေသည်။ သို့သော် လျှပ်တပျက်အတွင်း ဗိုလ်မှူး ကလေး၏ ဓါးရေး ကျွမ်းကျင်မှုကြောင့်၊ ချွင်ကနဲမည်သွားပြီး စစ်သည်လေး၏ ရင်ဝသို့ ဗိုလ်မှူးကလေးဓါးကား စိုက်ရက် ဖြစ်သွားသည်တွင် တဖက်မှ မွန်စစ်သည်ကလေးလည်း မဟန်နိုင်တော့ဘဲ ဟပ်ထိုးလဲ အသွားတွင် လည်မှ ငွေရောင်ကြိုးလေး ထွက်လာလေသည်။

ဗိုလ်မှူး ကလေးသူရလည်း မိမိ လက်မောင်းမှ သွေးများကို သုတ်နေရာမှ ကြက်သေ သေသွားကာ ချက်ချင်းလဲနေသည့် မွန်စစ်သည်ကလေးအား မြေး

ပွေ့လိုက်ကာ၊ လယ်ပင်းမှ တပိုင်းထွက်နေသည့် ဆွဲကြိုးကလေးအား အတင်း ယူကြည့် လိုက်သည်နှင့် မျက်လုံးများပြာသွားကာ၊ ဘာမျှသတိမရတော့ချေ။

နောက်မှ မွန်စစ်သည်ကလေးအား တင်းကြပ်စွာပွေ့ဖက်ကာ ပါးနှင့်ကပ်ထားလိုက်ပြီး....

"ညီလေး- ညီလေး" ဟု တစာစာ ခေါ်လိုက်မိတော့သည်။ သူ၏ တစာစာ ခေါ်သံကြောင့် စစ်သည် ကလေးသည် အားယူကာ မျက်လုံးဖွင့်ကြည့်လိုက်သည်။

"အို....ညီလေး-ညီလေး၊ မင်းဟာ အကိုလိုက်ရှာနေတဲ့ညီလေး၊ မယ်မယ် တွေ့ချင်နေတဲ့သား၊ ဒို့တွေမှားကုန်ပြီကွယ် အကို့ကိုခွင့်လွှတ်ပါ"

ဗိုလ်မှူးကလေး သူရက အငမ်းမရ ပြောနေသည်ကိုကြည့်ရင်း မွန်စစ်သည်ကလေးကအားယူကာ သူ့အကို၏ လည်မှသူ့ဆွဲပြားနှင့် တပုံစံထဲဖြစ်သည့် ဆွဲကြိုးကလေးကို ကိုင်ကြည့်လိုက်ပြီး....

"ကိုကို ညီလေး မယ်မယ်ကို မတွေ့ရတော့ဘူး၊ ဒါပေမယ့် ကိုကို တွေ့ချင်တဲ့ ကျနော့ကို တွေ့ရလို့ ကိုကိုဝမ်းသာတယ်ဆိုရင်၊ ညီလေးသေပျော်ပါတယ် ကိုကို-ကိုကို ညီလေးကိုပွေ့ထားပေးပါ"

ဗိုလ်မှူးကလေးသူရလည်း ညီငယ်အား ပွေ့ဖက်ထားလိုက်သည်မှာ မည်မျှ ကြာသွားသည် မသိချေ။ သတိရ၍ ကြည့်လိုက်သည်တွင် သူ၏ညီငယ် မွန်စစ်သည်ကလေးကား ဘာမျှမသိနိုင်တော့ချေ။ သူသည် အံကြိတ်လိုက်ရင်း....

"မယ်မယ်ရှေ့အရောက် ညီငယ်ကိုတွေ့ရင် ခေါ်ခဲ့မယ်လို့ ဂတိပေးခဲ့ပေမဲ့ ခု မခေါ်နိုင်တော့ဘူး၊ တွေ့မယ့် တွေ့တော့ တမိသားထဲဖြစ်တဲ့ ညီအကိုအရင်းချင်း သူများ သွေးခွဲမှုတွေကြောင့် မှားကုန်ကြရပါပြီ၊ အိုမယ်မယ်ကမွေးတဲ့ညီလေးကို မယ်မယ့်သားကိုယ်တိုင် သတ်လိုက်မိပါပြီ မယ်မယ်၊ မှားကုန်ပြီ မှားကုန်ပြီ"

ဗိုလ်မှူးကလေး သူရသည် အရူးတယောက်ကဲ့သို့ အော်ပြောဆိုလိုက်ရင်း ညီငယ်၏အလောင်းကို ပွေ့ယူလိုက်သည်။ အံကို တင်းတင်းကြိတ်လျက် မျက်ရည်ဝေ့သော မျက်လုံးအစုံဖြင့် ညီငယ်၏မျက်နှာကို စူးစူး စိုက်စိုက် ကြည့်ရင်း အားယူ၍ ရပ်လိုက်သည်။ တောင်ကုန်းလေးပေါ်သို့ ဖြေးညှင်းစွာ တက်သွားတော့သည်။ နေမင်းသည်လည်း အနောက်ဂေါ်ယာကျွန်းသို့ ဝင်လုနီးပြီဖြစ်၍ အလင်းရောင်ပင် အားနည်းလာချေပြီ၊ ဗိုလ်မှူးကလေးသူရကား ညီငယ်မွန်စစ်သည်ကလေးအား ပွေ့လျက် တောင်ကုန်းပေါ်မှ တဖြေးဖြေး ဆင်းသက်သွားပေပြီတည်း။ ။

ဥက္ကလာ-ခင်ခင်ဌေး

အရေးမှသည် လက်တွေ့ဆီ

လာပြီတဲ့လာပြီ
တက္ကသိုလ်ဌာန,က
ပေါ်ထွက်လို့လာပြီ
မွန်ဘာသာမဂ္ဂဇင်းတဲ့
သားချင်းတို့ဆီ။

ကြာပြီတဲ့ကြာပြီ
မျှော်ရသူ
ကိုလူချော
မောလှပါပြီ။

ပါပြီတဲ့ ပါပြီ
လူမျိုးရယ် မလေ့ထုံးနှင့်
ရှေးသုံးတွေ မပျက်ပြုန်းအောင်
စောင့်ထိမ်းဘို့ အတည်။

ရေးရုံနှင့် မပြီးပြီ
ကိုယ့်တိုင်းပြည် လူမျိုးတို့
အကျိုးနော် တကယ်ရှိအောင်
ရွက်ဆောင်စို့လေး။ ။

သဲလှင်းကျော်-မန္တလေး

(F.13)

အသဲကြွေမလေး၏ လျှောက်လဲချက်

အထွေး

အကို....

ငြိမ်း အကို့ကိုသိပ်ချစ်တယ်။ဒါပေမဲ့ ငြိမ်းဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ပါပြီ။ သည်တော့ ငြိမ်းက အကို့ရင်ကို ခွဲသွားတဲ့ မိန်းကလေး။ အကိုက သည်လို စွတ်စွဲလိမ့်မယ်။ ငြိမ်းမျက်လုံးတွေ စုံမှိတ်ခံပါမယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ ငြိမ်းသိပ်ခံစားခဲ့ရလို့ဘဲ။ ငြိမ်းရင်ကွဲခဲ့ရတယ်ဆိုယင် ပိုပြီး မှန်လိမ့်မယ်။

ဒါပေမဲ့....

ငြိမ်းရင်ထဲမှာ ဘာဘဲ ရှိနေနေ၊ ဘာဘဲ လုပ်ချင်လုပ်ချင်၊ ငြိမ်းဘာလုပ်သင့်တယ်၊ ဘာလုပ်ရမယ်လို့ ငြိမ်းအသက်အရွယ်က ပြောပြနေပြီလေ။ သည်တော့ ငြိမ်းကို အကိုခွင့်လွှတ်ပါလို့။

o o o o o

သင်းကြိန်ကျတယ်ဆိုယင် ငြိမ်းတို့ရာမညနယ် တခု

လုံး အများ နည်းတူ ရေကစားကြတယ်။ ငြိမ်းတို့ အမျိုးသမီးတွေကျတော့ ရွာက သက်ကြီးရွယ်အိုတွေကို လိုက်လံ ကန်တော့ ကြတယ်၊ ရိုးရာ သင်းကြန်ထမင်းနဲ့လဲ ဝတ်ပြုကြတယ်၊ အုပ်ဖွဲ့ပြီး သွားလာနေတဲ့ အမျိုးသမီးတွေကို အမျိုးသားတွေကရေပက်ကြတယ်။ ပျော်ဘို့လဲကောင်းတယ်၊ကြည်နူးဘို့လဲကောင်းတယ်။ ဒါကို ပြန်ရေးနေရတာကလဲ အကို့ကို စတွေ့ခဲ့တဲ့ သင်းကြန်ကို လုံးဝ မေ့လို့ မရသေးလို့ဘဲပေါ့။

ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ

"ငြိမ်း....ဒို့လဲ ကစားမှာပေါ့"

"ဟာ-အကိုလှိုင်ကြီး ဘယ်တုံးက ပြန်ရောက်တာလဲ"

"နေခင်းကပါ၊သူငယ်ချင်းတယောက်လဲပါတယ်၊ ဟော့-တင်မောင် ဒါငါ့နှမဝမ်းကွဲ မိယုယုငြိမ်း၊ ဒီနှစ်ဆယ်တန်းဖြေထားတယ်၊ ငြိမ်း-ဒါက ငါနဲ့ တတန်းထဲဖိုးတင်မောင်တဲ့"

"တွေ့ရတာ ဝမ်းသာပါတယ်ရှင်"

"ကျွန်တော်လဲ ဝမ်းသာပါတယ်"

သည်လိုနဲ့ အကိုက ငြိမ်းဘဝထဲ စရောက်လာတာဘဲ။ သင်းကြန်ညတွေမှာ ဂုံညင်း ကစားကြတာ ငြိမ်းတို့ရဲ့ ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှု တခုဘဲ။ တချို့ နယ်တွေကျတော့ ဝါတွင်းတွေမှာ ကစားကြပါတယ်။ သိပ်ပျော်ဘို့ ကောင်းတယ်။ အပျို လူပျိုတွေ အတွက်က ပိုပြီး အဓိပ္ပါယ်ရှိတာပေါ့။ ငြိမ်းတို့လူမျိုးတွေရဲ့ ဓလေ့မှာ မလိုလားအပ်တာတွေ ဖြစ်လာမှာစိုးလို့ အပျိုနဲ့လူပျို လွတ်လွတ်လပ်လပ် တွေ့ခွင့်ပေးမထားတော့ သည်လိုညဥ့်မျိုးမှာမှ တဦးနဲ့တဦး အနီးကပ် လေ့လာနိုင်ကြတယ်။

အိမ်ရှင် ရပ်ကွက်ထဲက အမျိုးသမီးတွေက အုပ်စုနှစ်စု၊ ရောက်လာတဲ့ကာလသားတွေက နှစ်စု။ တစုစီ ပေါင်းပြီး တဖက်နဲ့တဖက် ကစားကြရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကာလသားအုပ်စုတခုက ညဥ့်နက်တဲ့အထိ ကစားခွင့် မရှိပြန်ဘူး။ နောက်ထပ် ရောက်လာတဲ့ ကာလသားအုပ်စုကို အလှည့်ပေးရတယ်လေ။ သည်လို ပေးရလို့လဲ တယောက်နှင့် တယောက် ငြိုငြင်မှု မရှိကြဘူး။ ချစ်စရာကောင်းပြီး အေးချမ်းတဲ့ ငြိမ်းတို့ရဲ့ဓလေ့တခုပါ။ အကိုနဲ့ အကိုလှိုင်တို့ ဝင်ကစားတော့ ကစားနှင့်နေတဲ့ ကာလသားတွေက အလှည့်ပေးတာ အကိုမှတ်မိအုံးမှာပေါ့နော်။

"ငြိမ်း-သည်ကောင်က ကစားတတ်တာလဲမဟုတ်ဘူး၊ မှန်စကားလဲ မတတ်ဘူးဟ၊ ကူအုံး"

"ဟုတ်ကဲ့ အကိုလှိုင်"

အကိုက မှန်တယောက်မှန်း ငြိမ်းသိခဲ့ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပျော်တတ် ရွှင်တတ်တဲ့ အကိုက နောက်ပိုင်း ငြင်းကြခုန်ကြတော့ ပါလာတာဘဲ မဟုတ်လား။

နောက်တနေ့က အကြတ်နေ့။ အကိုတို့က အိမ်ကို ရောက်လာကြတယ်။ ငြိမ်းတို့က သင်းကြန်မှာ ရိုးရာ ထမင်းနဲ့ဘဲ ဧည့်ခံတယ်။ မစားတက်တဲ့ အကိုက ငြုတ်သီးမှန်တော့တာပေါ့။

ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ

"ငြိမ်းကို ကျွန်တော် တက္ကသိုလ်က စောင့်နေမယ်"

အဲသည်နေ့ နေ့ခင်း ဘုရားမှာ အကို ပြောခဲ့တဲ့ စကား၊ အဲသည်တုံးက နားမလည်ခဲ့ရိုး အမှန်ပါ။

ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ

ငြိမ်းမျှော်မှန်းထားတဲ့ ပညာရေး တက္ကသိုလ်ကိုဘဲ ငြိမ်းရောက်ခဲ့တယ်။ ငြိမ်းတို့ကပုဂံကျောင်းဆောင်မှာ နေရတယ်။ အကိုက ခဏခဏ လာလည်တယ်။

ငြိမ်း အဲသည်တုံးက မကချင်ဘူး။ငြိမ်းကသစ်လွင်တယောက်။ စာမေးပွဲကျမှာလဲ ကြောက်တယ်၊ ပြီးတော့ တက္ကသိုလ်ပရိသတ်ကို အလန့်ဆုံးဘဲ။ဒါပေမဲ့ အကိုလှိုင်တို့ ပြောဖန်များလာတာက တကြောင်း၊ တာဝန်ရှိတယ်လို့ ထင်တာက တကြောင်း၊ သစ်လွင် ငြိမ်းက သစ်လွင်ကြိုဆိုပွဲမှာ ပရိသတ် အားလုံးကို တပင်တိုင်အကနဲ့ တုံ့ပြန်ခဲ့ရတယ်။

"ငြိမ်းအကသိပ်ကောင်းတာဘဲဗျာ၊သည်လောက်ကတတ်မှန်း ကျွန်တော်မထင်ခဲ့ဘူး၊ ငြိမ်းကို ကျွန်တော် ချီးကျူးပါတယ်"

အကိုက သည်လိုချီးမွမ်းတော့ ငြိမ်း ရှက်ပြုံးပြုံးခဲ့ရတာ အကိုအသိ။

"ဒါနဲ့ ငြိမ်း-ဟိုတုံးကကျွန်တော်ပြောခဲ့တဲ့စကားကို မှတ်မိသေးလား"

"ဘာများပါလိမ့်၊ ကိုတင်မောင်က အများကြီး ပြောခဲ့တာဘဲ၊ ငြိမ်းဘယ်မှတ်မိတော့မလဲ"

"ဟုတ်သားဘဲ၊ ကျွန်တော်ကလဲ မရှင်းမရှင်းနဲ့၊

တက္ကသိုလ်က ငြိမ်းကို ကျွန်တော်စောင့်နေမယ်ဆိုတာလေ၊ အဲသည်တုန်းကထဲက ပြောချင်နေတာ၊ စောသေးတယ် ထင်လို့၊ နောက်ပြီး ကိုစောလှိုင်ကိုလဲ အားနာတယ်လေ၊ အမှန်တော့ ငြိမ်းကို ကျွန်တော် ချစ်တယ်"

ငြိမ်းရင်တွေကလဲ တဒိုင်းဒိုင်းနဲ့ ခုန်လာတယ်။နှုတ်ခမ်းတွေကလဲ တဆတ်ဆတ်နဲ့။ ငိုလဲ ငိုချင်လာတယ်။

"ငြိမ်းရဲ့သဘောကို ပြောပါအုံးလား ငြိမ်းရယ်"

ငြိမ်း ကောင်းကောင်းတော့ မမှတ်မိတော့ဘူး။ အကိုက တောင်းပန်တယ်ထင်တယ်။ အကို မျှော်မှန်းတဲ့ အကိုနဲ့ ငြိမ်းတို့ရဲ့ အနာဂတ်လဲ ပါတယ်ထင်ရဲ့။

နောက်တော့ မကြာမကြာ အကို ရောက်လာပြန်တယ်။ ငြိမ်း ဒုတိယနှစ်မှာတော့ ငြိမ်းနဲ့ အကိုတို့ တစိတ်ထဲ တဘဝထဲ ဖြစ်လာတယ်နော်။

ငြိမ်းလေ အကို့ကို သိပ်ချစ်တာဘဲ အကိုရယ်။

ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ

အဲသည် ဒုတိယနှစ်တုန်းကဆိုယင် ငြိမ်းက ယိမ်းမှာ ဝင်ကတယ်။ စနေနဲ့ တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်းမှာ စာပေသင်တန်းကို ငြိမ်းဘဲ တာဝန်ယူ သင်ပေးရတယ်။ စတုတ္ထနှစ်မှာတော့ ငြိမ်းက ငြိမ်းတို့ရဲ့ မွန်တိုင်းရင်းသား စာပေနဲ့ယဉ်ကျေးမှုဆပ်ကော်မီတီမှာအနုပညာ တာဝန်ခံ ဖြစ်လာတယ်။ ခါတိုင်းနှစ်လိုဘဲ သင်္ကြန်ဆိုပွဲ၊ စာပေသင်တန်း၊ အနုပညာသင်တန်း၊ ဟောပြောပွဲတွေ လုပ်ကြမယ်။ ပိုထူးခြားတာက တက္ကသိုလ် မွန်မဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေရေးဘဲ။ ပြီးခဲ့တဲ့ အမှုဆောင်တွေက ငွေနည်းနည်း စုထားခဲ့တယ်။ ငြိမ်းတို့က မဖြစ် ဖြစ်တဲ့ နည်းနဲ့ မဂ္ဂဇင်းကိုထုတ်ကြမယ်။သည်တော့ စာမူ စုဘို့ရယ်၊ လုံလောက်တဲ့ ရံပုံငွေရဘို့ရယ်က ငြိမ်းတို့ ခေါင်းပေါ်ကျလာတယ်။ ကိုလှိုင်က မဂ္ဂဇင်းကော်မီတီက အတွင်းရေးမှူး၊ ငြိမ်းက တာဝန်ခံစာတည်း။

သည်တော့ ငြိမ်းနဲ့ အကိုတို့အတွက် သီးသန့်ရက်တွေက နည်းလာတော့တာပေါ့။

နောက်တခုက သည်နှစ်က တက္ကသိုလ် နှစ်ငါးဆယ် ပြည့်နှစ်။ သည်ပွဲမှာလည်း ငြိမ်းတို့ကော်မီတီက အများနည်းတူ ပါဝင်ဆင်နွှဲနိုင်ဘို့ကြိုးစားရအုံးမယ်။ ပဒေသာကပွဲအတွက်က ကျောင်းသူ (၃၂) ဦး ပါတဲ့ ယိမ်း၊ တပင်တိုင်နဲ့ နှစ်ပါးသွား၊ ဂီတဆည်းချာအတွက် ရိုးရာတေးသုံးပုဒ် တင်ဆက်ဘို့ ငြိမ်းတို့ ဆုံးဖြတ်ကြတယ်။ ငြိမ်းတို့အဖွဲ့အတွက် ဆိုင်ခန်း တည်ခင်းနိုင်ဘို့ကို အမျိုးသားတွေကဘဲ လုံးပမ်းကြတယ်။

ကဘူးတဲ့လူတွေမို့ တပင်တိုင်နဲ့ နှစ်ပါးသွားက သိပ်တိုက်စရာ မလိုပေမဲ့ လူများတဲ့ ယိမ်းက နေ့တိုင်းဘဲ အချိန်ယူရတယ်။ စာပေ သင်တန်းကိုတော့ ငြိမ်း လုံးဝလှည့်မကြည့်နိုင်တော့ဘူး။

"အကို့ကိုမှ သတိရသေးရဲ့လား ငြိမ်းရယ်"

"ပြောရက်လိုက်တာ အကိုရယ်"

ဟုတ်တော့လည်း ဟုတ်ပါတယ်။ စနေ နေ့ဝက်၊ တနင်္ဂနွေတနေ့လုံး အချိန်ယူလေ့ကျင့်ပေးတာတောင် ယိမ်းက ပုံပမ်းမကျချင်သေး။ အကိုကညည်းလာတော့ ငြိမ်း စိတ်မကောင်းဖြစ်ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ အကိုငြိုငြင်လဲ ခဏပေါ့။ သည်ပွဲပြီးမှဘဲ အကို့ကို အတိုးချ ယုယပြမယ်လို့။

ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ

မအားတဲ့ကြားက ဖတ်ပြီးသား စာမူတွေကို ငြိမ်းတို့ စာတည်းအဖွဲ့ဝင်တွေစုပြီး ရွေးကြတဲ့နေ့။အဲသည်နေ့က တနင်္ဂနွေနေ့။ ငြိမ်းဘယ်တော့မှ မေ့မဲ့နေ့ မဟုတ်ဘူး အကို။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ အကိုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ငြိမ်း ပထမဆုံး မျက်ရည်ကျခဲ့ရလို့ဘဲ ပေါ့။

အကိုက အစောကြီးလာခေါ်တယ်။ ငြိမ်းဘယ်လို လုပ် လိုက်နိုင်မလဲ။ အကို့ကို ငြိမ်းရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့....

"ကို့ထက် အရေးကြီးတာကိုး၊ ကို ပြန်မယ်"

အကိုက ရုတ်ချည်းထပြန်သွားတော့ ငြိမ်း အကို့ကို နားမလည်အောင်ဘဲပေါ့။ ငြိမ်း သိပ်ဝမ်းနည်းတယ်။ သည်တော့ ငြိမ်းငိုတယ်။ ငြိမ်းက မိန်းမသားပါ အကိုရယ်။

ကံဆိုးမလေး ငြိမ်းပါလားလို့ ငြိမ်းအခုမှဘဲ ပြန်တွေးမိတယ်။ ငြိမ်းသွားရာကို မိုးလိုက်ရွာနေလို့ပေါ့။ နှစ်ပါးသွားကျောင်းသူက အဆုတ်ယောင်လို့ ဆေးရုံတင်ထားလိုက်ရတယ်။ ငြိမ်းတို့ အဖွဲ့သား အားလုံး ခေါင်းခဲကြရတယ်။နောက်ဆုံးတော့ ငြိမ်းနှစ်ပါးသွား မင်းသမီး တဖြစ်လဲခဲ့တော့တာပေါ့။ နှစ်ပါးသွားကို ငြိမ်း မကဘူးဘူး။ အားလုံးရဲ့ ဖေးမမှုကြောင့် ငြိမ်း ကောင်းကောင်း ကနိုင်ခဲ့ပေမဲ့ သည်နှစ်ပါးသွားအက

က ငြိမ်းနဲ့ အကိုတို့ရဲ့ ဘဝကို တဆစ်ချိုးခဲ့ပါလား အကိုရယ်။

"ငြိမ်း ကို့ကိုချစ်ယင် နှစ်ပါးသွားကို လုံးဝ မက ရဘူး"

ပြတ်သားလှတဲ့ အကို့ရဲ့ တားမြစ်ချက်ပါလား။ ငြိမ်းတို့ရဲ့ သမာဓကခေါ်တဲ့ နှစ်ပါးသွားကို အကိုလဲ ကြည့်ဘူးသားဘဲ။ မင်းသားနဲ့ မင်းသမီး စကား စစ်ထိုး ကရတဲ့ အကမျိုး။ တဦးလက်တဦး တွဲကရတာမျိုးလဲ မဟုတ်။ ငြိမ်း ရှင်းပြပေမဲ့ အကိုက လက်မခံဘူး။ သည်တော့ ငြိမ်းလူစားရှာခဲ့ရသေးတယ်။ လူစားရှာတယ်ဆိုပေမဲ့ ဒုတိယတန်း ဆိုတာ ငြိမ်းတို့ မိန်းကလေး အုတ်ိုမျိုးတွေက လက်ခံတာမှ မဟုတ်ဘဲ။ ရတယ်ဘဲ ထားအုံး။ တိုက်ဘို့အချိန်က ရှိပါ့မလား။

ကဘို့ ငြိမ်းမှာ တာဝန်ရှိတယ်ဆိုတာ ငြိမ်း အသိဆုံး။ တခါတခါတော့လဲ အကိုဟာ အမိ တက္ကသိုလ်ရဲ့ ပွဲတော်မှာ တာဝန်ရှိမှန်း သိမှသိပါလေစလို့ ငြိမ်း စိတ်ထဲ သံသယဝင်လာတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခဏပါဘဲ။ အကို့ကိုချစ်တဲ့စိတ်က အနိုင်ယူလိုက်တာချည်း။

ငြိမ်း ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ပျော်တော့မလဲ။ တက်ကြွတော့မလဲ။ သူငယ်ချင်းတွေက အားပေးပါတယ်။

○ ○ ○ ○ ○

ငြိမ်းတို့အဖွဲ့က ဆိုင်ခန်းတည်ဘို့ ရာမညနယ်ထွက် ပစ္စည်းတွေ စုကြတယ်။ ဆိုင်ခန်းမှာ အရောင်းပစ္စည်းလဲ စုံစေချင်တယ်။ ဆိုင်ခန်းလဲ လှစေချင်တယ်။ တခြားတိုင်းရင်းသားတွေကြားမှာ မျက်နှာငယ်မခံချင်။ ဒါက ငြိမ်းရဲ့ မာနဘဲ။ သည်မာနကြောင့်လဲ မျက်ရည်ကြားက ငြိမ်း ဆက်ကနိုင်ခဲ့တာပေါ့။ နောက်ပိုင်း အကတိုက်တဲ့ဆီကို အကိုအလာကြဲလာတယ်။ လာပြန်ယင်လည်း ငြိမ်းကို စကားမပြောတော့ ငြိမ်းစိတ် အဆင်းရဲရဆုံးဘဲ။

ငြိမ်းတို့ အင်းယားလေးစခန်းမှာ ဝတ်စုံပြည့် လေ့ကျင့်ရမယ့် ညနေမှာ အကိုရောက်လာတယ်။ အဲသည်တုံးက အချိန်က သိပ်မရှိဘူး မဟုတ်လား။ ငြိမ်း ဇိုးလိမ်းပြင်ဆင်ရအုံးမယ်။

"နေအုံး-မင်းအက,က ချစ်သူထက်တောင် အရေးကြီးတယ် ဟုတ်လား"

အကိုက သည်လို ပြောလာတော့ ငြိမ်း ဝမ်းနည်းတယ်။ ခံလည်း ခံပြင်းတယ်။ သည်တော့ ငြိမ်းငိုရပြန်တာပေါ့။ အကိုပြန်သွားတာတောင် မိငြိမ်း ဧည့်ခန်းမှာ အားရပါးရငိုတယ်။

အဲသည်ညမှာ နှစ်ပါးသွားအစီအစဉ်ကို ဖျက်လိုက်ရတော့ အားလုံး စိတ်မကောင်းဖြစ်ကြရတယ်။ အကိုလှိုင်က ငြိမ်းကို ပြောတယ်လေ။

"နင့်ကိုယ်ရေးကိုယ်တာက တခြားဘဲ၊ တာဝန်အရှိဆုံး နင်က မကဘူး၊ ကျန်တဲ့ လူတွေကလဲ မကဘူး ဆိုယင် ဘယ့်နှယ်လုပ်မလဲ၊ ဘယ်လောက်ရှက်ဘို့ကောင်းသလဲ"

ဟုတ်ပါတယ်။ ငြိမ်းမှာ တာဝန် အရှိဆုံး။ ငြိမ်းတို့အဖွဲ့ မျက်နှာမငယ်စေရဘူး။ သည်တော့ ငြိမ်းပြန်ကရမယ်။ သည်လိုဆို ငြိမ်း အကို့ကို ဘယ်လိုနည်းနဲ့ ရင်ဆိုင်ရမလဲ။

ငြိမ်းလေ ရင်လေးလိုက်တာ။

○ ○ ○ ○ ○

ပွဲတော်ရက်နီးလာလေလေ တက္ကသိုလ်ပရဝုဏ်က ဂီတသံတွေ မစဲတော့။ ဆိုင်ခန်းတွေ ပြင်ကြ ဆင်ကြတာကလဲ ဆူလို့ညံလို့ဘဲ။

ငြိမ်းတို့ဆိုင်ခန်းက ငြိမ်းတို့မွန်နယ်ထွက် အနုပညာပစ္စည်းတွေဘဲ ရောင်းမယ်။ ပစ္စည်း တင်ဘို့ စင်ကိုဆောက်တယ်။ စင်နောက်မှာတော့ ကမ်းခြေ အလှပန်းချီကားနဲ့ 'မွန်တို့လက်ရာ'ဆိုတဲ့ စာတန်းကနေရာယူလိုက်တယ်။ နဖူးစည်းမှာတော့ 'မွန်'ဆိုတဲ့ အနီရောင် စာလုံးနဲ့ ဆိုင်ဘေးတိုင်မှာ ဟင်္သာရုပ်က ငြိမ်းတို့ရဲ့ အားမာန်ကို ပြနေတယ်။

ပထမနဲ့ ဒုတိယညမှာတော့ မိုးရွာလို့ ကပွဲ အစီအစဉ် ဖျက်လိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အမိပတိလမ်းမကြီးပေါ်မှာတော့ ကြက်ဖျံ့မကျ စည်ကားလှပါတယ်။ ငြိမ်းတို့က ဆိုင်မှာကူရောင်းတယ်။ တန်ဘိုးနည်းနည်းနဲ့ ရောင်းတဲ့ ပစ္စည်းမို့လား။ ငြိမ်းတို့ လူစုကဘဲ အကြော်ငြာကောင်းလို့ဘဲလား မပြောတတ်ဘူး။ ငြိမ်းတို့ ဆိုင်က လူသိပ်စည်တာဘဲ။ အားလုံးကသိပ်ပျော်နေကြပေမဲ့ ငြိမ်းထင်သလောက် မပျော်ပါဘူး အကို။

တတိယညတော့ ကျောင်းသားတွေရဲ့ စိတ်ဓါတ်ကို အမှတနိုင်လို့ထင်တယ်။ မိုးက မရွာဘူး။ ငြိမ်းတို့အဖွဲ့က ယိမ်းနဲ့ နှစ်ပါးသွားတင်ကြတယ်။ နှစ်ပါးသွားနဲ့ ငြိမ်းတို့လူမျိုးရဲ့ ပျော်တတ်တဲ့ ဓလေ့ကို အပူရှပ်ဖုံးပြီး ငြိမ်းကောင်းကောင်းကြီး ဖေါ်ကြူးနိုင်အောင်

ကြိုးစားခဲ့တယ်။ ငြိမ်းတာဝန် ငြိမ်းကျေအောင် ကြိုးစားခဲ့တယ်။ ည ဆယ့်နှစ်နာရီကျော်မှဘဲ ဆိုင်က တဆင့်လာကြိုတဲ့ကားနဲ့ ပြန်ခဲ့ကြတယ်။ အဓိပတိ လေးထိပ်ရောက်တော့ ငြိမ်းဘယ်လိုမှ မမျှော်လင့်တဲ့ အဖြစ်ပါလား အကိုရယ်။

အကိုရယ် အမျိုးသမီးတယောက်ရယ် လက်ချင်းယှက်လို့။ အစတော့ ငြိမ်းဘဲ မျက်စိမှားလေသလား။ ဒါပေမဲ့ ငြိမ်းချစ်တဲ့အကိုဟာ မိုးကုပ် စက်ဝန်းမှာဘဲ သွားရပ်နေအုံးတော့ ငြိမ်းမမှတ်မိဘဲ နေပါ့မလား။ ငြိမ်းတို့ကားက အကိုတို့ကို ကျော်လိုက်တော့ ငြိမ်း သံသယ ပိုရှင်းသွားတာပေါ့။ ငြိမ်းရှက်တယ်၊ ဝမ်းနည်းတယ်၊ ဒေါသထွက်တယ်၊ ရင်တွေလဲ ခုန်တယ်၊ ငိုလဲ ငိုချင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ငြိမ်းမငိုရဲဘူး။ သည်ကားပေါ်မှာက ငြိမ်းက တာဝန်ခံလူကြီး။

ငြိမ်းကို သိပ်ချစ်လို့ အကို သဝန်တိုတာနေမှာပါဆိုတဲ့ အတွေးက အလိုလိုပျောက်ခဲ့ရတယ်။အခန်းထဲမှာ တညလုံး ငိုရတယ်။ တော်သေး တာပေါ့။ နောက်ညမှာ နှစ်ပါးသွား အစား တပင်တိုင် တင်မှာကိုး။

သူငယ်ချင်းတွေက ချော့ကြတယ်။ ငြိမ်းကို ကြည့်ပြီး သူတို့ အားလုံး စိတ်ဆင်းရဲရတာက တဖက်၊ နောက်ဆုံး ညမှာ ငြိမ်း မကဖြစ်မှာ စိုးရိမ်ရတာက တဖက်နဲ့ပေါ့။ သူတို့က ငြိမ်း မသိအောင် ဖုံးကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ငြိမ်းသိတာပေါ့။

"နင်တို့ ဘာမှတွေးပူမနေနဲ့၊ ငါကမယ်"

သူတို့အားလုံး အံ့ဩကြတယ်။ နေ့ခင်း ငြိမ်းဆိုင်မှာ ကူရောင်းတော့ ပိုအံ့ဩကြတယ်။ မမျှော်လင့်ဘဲ ရွှေရတု သဘင်ကို ပိတ်လိုက်တော့ ငြိမ်းတို့ အဖွဲ့က ဆိုင်ကို အပြီးသိမ်းကြတယ်။ ဆိုင်သိမ်း မိတ်ဆုံစားပွဲမှာတော့ ငြိမ်းပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် ဖြစ်နေပြီ။ ဒါကလဲ ငြိမ်းရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကြောင့်ပါ။

နောက်တနေ့ ကျောင်းပိတ်လိုက်တော့ ငြိမ်းတို့ အားလုံး ပြန်ဘို့ပြင်ဆင်ကြတယ်။ ငြိမ်းတို့မွန်ကျောင်းသားတွေက အစစအရာရာ ကူရှာပါတယ်။

အကိုက မိငြိမ်းကို လာတွေ့သေးတယ်နော်။ ငြိမ်း အကို့ကို ဆင်းမတွေ့တော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ငြိမ်းအကို့ကိုနှုတ်ဆက်ခဲ့ပါတယ်။

ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ

တကယ်တော့ အကိုက ငြိမ်းကို မချစ်ပါဘူး။ ငြိမ်းက လှတယ်မဟုတ်လား။ ငြိမ်းရဲ့အလှနဲ့ ဝေးတဲ့ အချိန်မှာ အကိုက အလှသစ်ကို အစားထိုးခဲ့တယ်။ အစားထိုးနိုင်အောင်လဲ အကိုက ဆေးကျောင်းသားကြီးကိုး။ ငြိမ်းကိုမချစ်တဲ့အကိုက ငြိမ်းဘဝကို မချစ်ပါဘူး။ ငြိမ်းရဲ့လူမျိုးကိုလဲ မချစ်နိုင်ပါဘူး။ ငြိမ်းတို့မွန်တွေရဲ့ ဓလေ့စရိုက် စာပေယဉ်ကျေးမှုတွေကိုလဲ မြတ်နိုးမှာမဟုတ်ပါဘူး။

အကိုက ငြိမ်းကို မချစ်ပေမဲ့ ငြိမ်းက အကို့ကို ချစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လဲ ငြိမ်းသည်ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ အတူ ငြိမ်းရဲ့အသဲကို အကို့ကိုပေးခဲ့မယ်။ အကိုနစ်နာမယ်ဆိုယင် ငြိမ်းကို ခွင့်လွှတ်ပါလို့။ ငြိမ်းရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်က ဘာလဲလို့ အကိုမေးလာခဲ့ယင်တော့....

ငြိမ်းကို မပိုင်သေးခင်မှာတောင် ငြိမ်းတို့ရဲ့စာပေယဉ်ကျေးမှု၊ ငြိမ်းတို့ရဲ့လူမျိုးအတွက် ငြိမ်းလုပ်တာကို အကိုက ခွင့်မပြုနိုင်ဘူးဆိုတော့ ငြိမ်းကို ပိုင်လာတဲ့တနေ့ ငြိမ်းမွန်လူမျိုးတယောက် ဖြစ်နိုင်ခွင့် ရှိပါ့အုံးမလား။ ငြိမ်းတို့မွန်တွေလေ၊ အမျိုးသားဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ အမျိုးသမီးဘဲ ဖြစ်ဖြစ် အိမ်ထောင်ပြုသွားယင် မွန်လူမျိုးအဖြစ်က အပြီးအပိုင် နှုတ်ထွက်သွားသလိုဘဲ။ ဒါကြောင့်လဲ ငြိမ်းတို့လူမျိုး တဖြည်းဖြည်း နည်းလာတာပေါ့။

နောက်တခုက ငြိမ်းတို့ရဲ့ မွန်စာပေ ယဉ်ကျေးမှုဟာ မတိုးတက်ဘူး။ ဒါက ငြိမ်းတို့ လူမျိုးတွေဟာ အစွန်းနှစ်ဖက်ကို ရောက်နေလို့လို့ ငြိမ်း ယုံကြည်တယ်။ တဘက်က ပညာသိပ်တတ်ပြီး လူမျိုးဆိုတာ မရှိဘူးလို့ ကြွေးကြော်နေတဲ့ မဟာလူသားတွေပေါ့။ သူတို့က အမျိုးရဲ့ စာပေ ယဉ်ကျေးမှုအတွက် ဘာမှ လုပ်မပေးကြဘူး။ နောက်တမျိုးက ကျဉ်းမြောင်းတဲ့ အမြင်ရှိတဲ့ မွန်တွေဘဲ။ ငါ့လူမျိုးမှ ငါ့လူမျိုး၊ ငါ့ယဉ်ကျေးမှုမှ ငါ့ယဉ်ကျေးမှုဆိုပြီး ရှိနှင့်တဲ့ ယဉ်ကျေးမှု စာပေတွေနဲ့ဘဲ ကျေနပ်နေကြတယ်။ တခြား လူမျိုးတွေဆီက ယူသင့်ယူထိုက်တာလေးတွေကို မယူဘူး။ သည်တော့ ငြိမ်းတို့ရဲ့ စာပေယဉ်ကျေးမှုဟာ ခေတ်နဲ့ အမှီလိုက်မလာနိုင်တော့ဘဲ လူတွေနဲ့ တဖြည်းဖြည်း ကင်းကွာလာတော့တာပေါ့။

ငြိမ်းက ဒါတွေကြောင့်လို့ အကို့ကို ဖြေမယ်။ ပညာတတ်တဲ့ ငြိမ်းတို့ လူငယ်တွေဟာ သည်အစွန်း

နှစ်ဘက် ရောက်နေတဲ့ ကွယ်ချက်ကို နီးနိုင်သမျှ နီးအောင် လုပ်ပေးရမယ်။ ငြိမ်းတို့လို ပညာတတ် လူငယ်တွေမှ မလုပ်ယင် ဘယ်သူသုံပ်မလဲ။ ဘယ်လူမျိုးက စေတနာရှိလှချည်ရဲ့ဆိုပြီး ဝင်လုပ်ပေးမလဲ။ ငြိမ်းတို့ဘဲ ဝင်လုပ်ပေးရမှာပေါ့။ တာဝန် ယူရမှာပေါ့။ ငြိမ်းဘာဲလုပ်ရမယ်ဆိုတာ ငြိမ်းသိပါပြီ အကို။

ဒါကြောင့်လဲ တခါက နိုင်ငံခြားသား ဆရာ တယောက်က ပြောခဲ့ဘူးတဲ့ "I love yon Burmans but I have more love for my people and country" စကားလိုဘဲ။ ငြိမ်းအကို့ကို သိပ်ချစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ငြိမ်းတို့ရဲ့ စာပေ၊ ငြိမ်းတို့ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှု၊ ငြိမ်းတို့ရဲ့ လူမျိုးကို ငြိမ်း ပိုချစ်ပရစေလား အကိုရယ်။ ။

ငြိမ်း

မွန်စာပေယဉ်ကျေးမှုကော်မီတီ၊ ရန်ကုန်မြို့

စာမူများတောင်းခံခြင်း

မွန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မီတီ၊ ရန်ကုန်မြို့သည် မွန်စာပေယဉ်ကျေးမှု လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်လျက် ရှိသည်။ မွန်စာပေနှင့် ဘာသာစကား၊ မွန်သုခုမအနုပညာ၊ မွန်ထုံးတမ်းဓလေ့ စဉ်လာနှင့် ဝတ်စားဆင်ယင်မှုတို့ကို အပိုင်းလိုက် ခွဲခြားလုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

မွန်စာပေယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များကို ထိန်းသိမ်းဖေါ်ထုတ်လျက် ရှိသည့်အလျောက် မွန်စာပေနှင့်ပတ်သက်၍ အစဉ်မှန်မှန် ထုတ်ဝေနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။ သို့သော် ဤကော်မီတီ တခုတည်းနှင့် မလုံလောက်ပါ။ မွန်လူထုတရပ်လုံးနှင့် မွန်စာပေယဉ်ကျေးမှုပေါ်တွင် စိတ်ဝင်စားကြသောသူတေသီများ၏ အကူအညီများ အထူးလိုအပ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် မွန်စာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှု ပြန့်ပွားတိုးတက်ရေးကို ရှေးရှုပြီး စိတ်ပါဝင်စားကြသောသုတေသီများ၊ ရဟန်းသံဃာများ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဆရာ-ဆရာမများ၊ ကျောင်းသူ-ကျောင်းသားများတို့သည် အောက်ပါရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါး၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာ၊ ရာဇဝင်၊ ပုံပြင်၊ ပြဇာတ်၊ ကာတွန်း၊ စာညွှန့်၊ စာတန်းတို့ကို မွန်(ဝါ)မြန်မာ ကြိုက်နှစ်သက်ရာဘာသာဖြင့် စာမူများကို ပေးပို့ရန်နှင့်လက်လှမ်းမှီရာများကို ဆော်ဩတိုက်တွန်းပေးပါရန် မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။

၁။ မွန်စာပေ တိုးတက်ပြန့်ပွားရေး
၂။ မွန်အနုသုခုမ ထွန်ကားကျယ်ပြန့်ရေး
၃။ မွန်လူမျိုးတို့၏ ထုံးတမ်းဓလေ့ ဖေါ်ထုတ်လိုက်နာကျင့်ကြံရေး
၄။ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးတို့ကိုရှေ့ရှုပြီး စာမျက်နှာတဘက်တည်းဖြင့် ရေးသားပြီး အောက်ပါလိပ်စာသို့ ပေးပို့ကြပါရန် ဖိတ်ခေါ်အပ်ပါသည်။

စာမူများပေးပို့ရန်လိပ်စာ....

သို့.... အတွင်းရေးမှူး
မွန်စာပေယဉ်ကျေးမှုဆပ်ကော်မီတီ
၁၈၅-မွန်ဗိဋကတ်တိုက်၊ ရွှေတိဂုံတောင်ဘက်မုခ်
ရွှေတိဂုံဘုရားလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

အမှုဆောင်အဖွဲ့
မွန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မီတီ၊ ရန်ကုန်။

အစီရင်ခံအပ်ပါသည်

မော်လမြိုင်ကောလိပ် မွန်မဂ္ဂဇင်းကို ဦးစားပေး ကြိုဆို၍၎င်း၊ ဒီစစ်ရာဠ် ကြန့်ကြာ၍၎င်း၊ ခွင့်ပြုချက်ရရှိချိန်နှင့် စာမေးပွဲ ဖြေဆိုချိန် တိုက်ဆိုင်နေ၍၎င်း ဤမဂ္ဂဇင်း ဤမျှ နောက်ကျ၍မှ ထွက်လာရခြင်း ဖြစ်သည်။

စာမူပိတ်ရက်အထိ စာမူပေါင်း (၃၅၅) ခုကို ရရှိခဲ့သည်။ စာတည်း အဖွဲ့အနေဖြင့် မွန်စာပေယဉ်ကျေးမှုနှင့် မွန်ရေးရာ စာမူများကို သာလျှင် ဦးစားပေး ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ဒီစစ်မှု အခက်အခဲကြောင့် စာမူအချို့ကို ဖြတ်တောက်ခဲ့ရသည်ကို၎င်း၊ အဆင့်အတန်းမြင့်သော စာမူအချို့ကို ချန်လှပ်ထားခဲ့ရသည်ကို၎င်း စာမူရှင်များ နားလည် ခွင့်လွှတ်ကြပါရန် မေတ္တာရပ်ခံအပ်ပါသည်။

ဤမဂ္ဂဇင်းအောင်မြင်စွာထုတ်ဝေနိုင်ရေးအတွက် စာမူပေးပို့သူများ၊ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနများ၊ မျိုးညွန့်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ရွှေသိန်းပုံနှိပ်တိုက်၊ လွင် ဘလောက်လုပ်ငန်း၊ ကြော်ငြာရှင်များ၊ လူအား အကြံဥာဏ်အားဖြင့် ကူညီခဲ့ကြသူများ၊ မျက်နှာဖုံးနှင့် အတွင်းပုံများကို စေတနာ အပြည့်ဖြင့် ရေးဆွဲကူညီခဲ့ကြသော ကိုမောင်မောင်လှမြင့်၊ ကိုဝသုန်၊ ကိုညိုလှ၊ ကိုဇော်ဝင်း၊ ကိုတင်ဝင်း၊ ကိုစံချိန်၊ ကိုသောင်းမြင့် တို့အား အထူး ကျေးဇူးတင်ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ပါသည်။

စာမူ အခြေအနေကြောင့် မွန်ကဏ္ဍ စာမျက်နှာသည် ခန့်မှန်းသည်ထက် လျော့နည်းနေခဲ့ပါသည်။ မဂ္ဂဇင်းကော်မီတီ၏ အားမာန်စွမ်းအား ဉာဏ်အားဖြင့် ကြိုးစားထားပါသည်။ ချွတ်ယွင်း အားနည်းချက်များကို ဝေဖန်အကြံဉာဏ်ပေးကြပါရန်၎င်း၊ နောင်ထုတ်ဝေမည့် မဂ္ဂဇင်းအတွက် စာမူများပေးပို့ကြပါရန်၎င်း တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။

တက္ကသိုလ် ပရဝုဏ်ကိုကျော်၍ ကျေးလက်များရှိ မွန်လူထု လက်ဝယ်သို့ ရောက်သည်ဟု ဆိုလျှင် မဂ္ဂဇင်းကော်မီတီ အနေဖြင့် အပင်ပန်းခံရကြိုးနပ်ချေပြီ။ ။

တက္ကသိုလ်မွန်မဂ္ဂဇင်း ကော်မီတီ

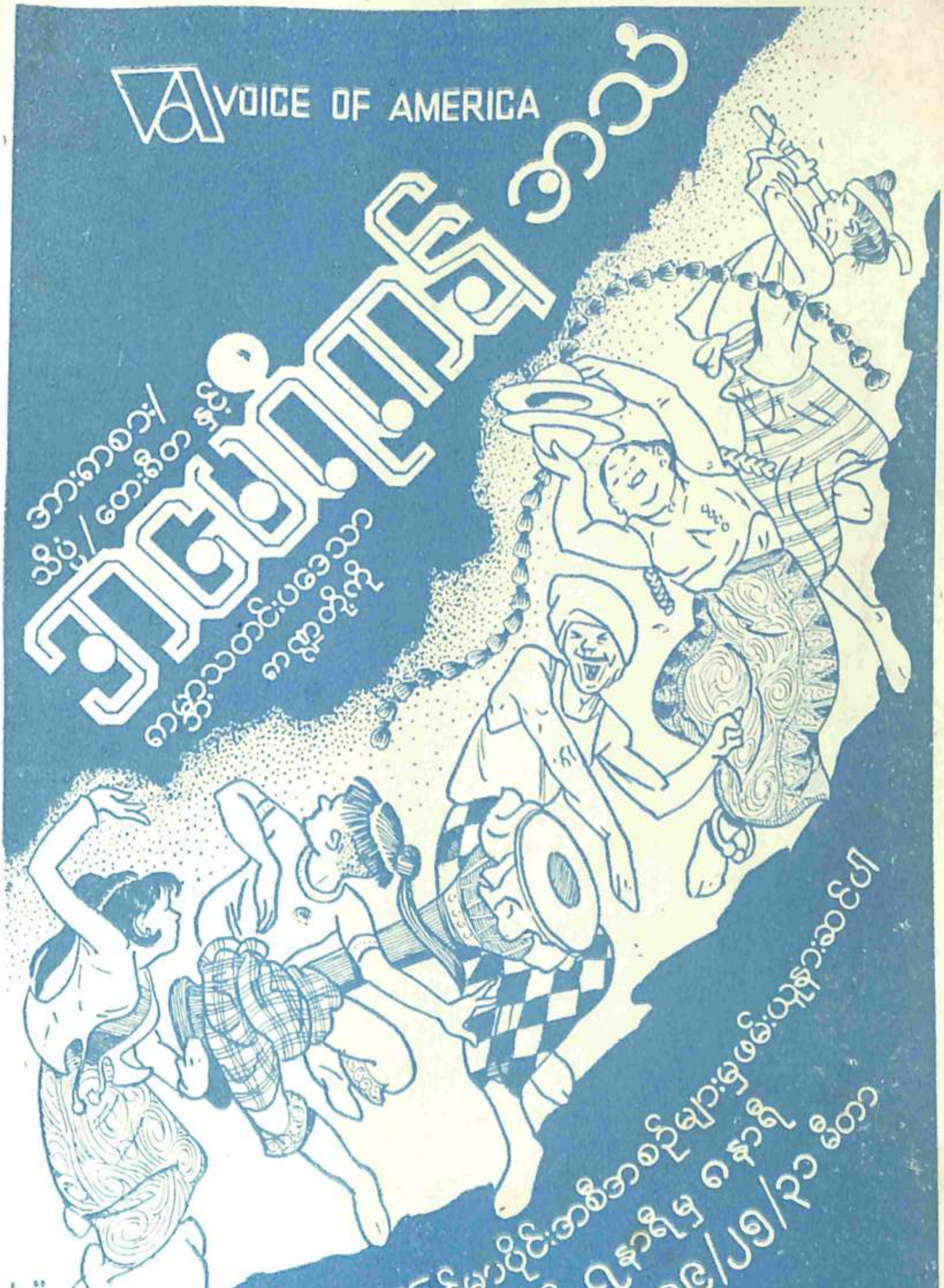

အမေရိကန်ပြည်အကြောင်းသိလိုသမျှကို၊ အမေရိကန်အသံ
မြန်မာပိုင်းအစီအစဉ်သို့၊ ရန်ကုန်မြို့ အမေရိကန်ပြန်ကြားရေး
ဌာနမှတဆင့်၊ စာရေးမေးမြန်းနိုင်ပါသည်။

မဂ္ဂဇြေန်မန်တက္ကသိုလ်

လှ္ငင်ဒွန် ၂။ ၁၉၇၁-၇၂။ ကမ်မတီလိဉ်ပဟိယေန်သ္ဂာင်မန်။ တက္ကသိုလ်ဂမ္ဘိုင် ဍုင်လ္ဂုင်။

ပါ်ဝဲဂိုင်တရ်ဂတညိ ညးသ္ကုတ်စီဇန်လိဉ် ၁

● တှ်ေဆန်ဗဒ္ဓ

ကမှာန်ပိုချိုတ်မွဲတ္တိုင်-- နဲ့ပါလိတ ၁၀

ပရောကြာတ်ကြဘဝ ညာဏဓမ္မ ၁၅

ကောန်ဆာန်ဂကူ ကောထောန်လှာင် ၂၀

လ္ပတိက်ကွပ်တ္တိတ်ဍွပ်ညိမန် မံအံငမန် ၂၇

ထိဉ်မန်ကိုမစ္စတာယှုပ်တိုဝ နဲ့ယောသိက ၂၈

အခေါင်တ္ဂောန်လိဉ်မန်နွံမံင်ဏီ ဗညာဆိမန် ၃၁

စမိမင်ဒှ်ုင်ညိ မံသာ်ထဝ် ၃၄

စိုတ်ဓါတ်ကောန်ဂကူမန်ဂှ် မံထဝ်ဍု ၃၅

တွံတာပိုတ်ကွောတ်တဲ့ နဲ့ဣန္ဒာလကာ်ရ ၄၀

ဗြဟတ်လိဉ်မန်အောန်ပဲ့မဂ္ဂဇြေန် နဲ့ဂိုဟ်မန် ၄၄

တဲ့ကောန်ဂကူမန် နဲ့ဗိုလ်စိုင ၄၉

သွောံပ္ဍတရ်ဂတ သွလ္ပီညိ မံဆာန်မန် ၅၃

ကှောန်ကမှောန်ကိုညိသဒညိ မံကေကေ ၅၇

ဆာန်ဒးကိုဍွပ် ဂိုဟ်ဒးပတပ်ဂှ်ုင် မံစံတိဘ် ၈၁

ဇှာပ်ကောန်မန်ဒးနွံသ္ပိုင်ဝေါန် ဗညာဥု ၈၈

ဂှ်ုင်တရ်ဂကူပိုမန် ယောန်လှာင် ၉၀

မိက်ဂွံဇှး ဒးဂှ်ဲနဲ့ကဲ ကလျာဏသဒရ ၉၂

တှ်ေသတ္တိဗျတ္တိ နဲ့စွံမန် ၁၀၁

● ဝတ္ထု

မေတ္တာဍဝံမ္ဂး မံဝေန်ထိင ၅၈

ဩဘာဝကောဗှဲ နဲ့ဖြဲင်ထဝ် ၆၈

ပဒိုင်ကိုုက်မေတ္တာ မံအံင်ဍုင် ၉၄

● ကဗျ

ဆာန်ဂကူဍဝံ

စိုပ်ထဝ်ဗှဲဗ္ဒဲရဆိုယှောပ်လေတ် ဗညာ ၃

ဒွတ်တွံဗိုင် မံပါန်အိုဝ် ၄

ကောန်ဍုင်ပိုအရင် နာရဒ ၅

ချိန်တ္တိုန်ဗြဟတ် မံသာ်ထဝ် ၆

ဏိညိဗှဲခေတ် ဗညာရာဇ ၇

ဒွက်ဖတိုက်ဖ္ဍောပ် ဗှဲကေကေ ၈

ဒွက်သံဝေဂမန် နဲ့ဆာန်လောန် ၉

ကဗျဇ္ဂောန်ကိုတန်ကေါန်ဍှ် နဲ့သိုက္ခမာ ၁၉

တာလျုင်ပို ဗညာဆိမန် ၂၈

မံမညဲ မံအံင်မန်ဗညာဥ မံဟံသာမံထိင်လေန် ကလျာဏသဒရ ၄၀

ဥယျောဇဉ်

လောကဓံနှင့်အားမာန် ၁

ဥက္ကဋ္ဌသဝဏ်လွှာ ၃

ဆောင်းပါး

မွန်မှု ဦးလှုဖေဝင်း.... ၁၃

မွန်တွေကို မွန်အသျှင်ကောသလ္လ.... ၁၇

ဘာသာစကား မင်းကိုကိုဦး.... ၂၁

သဒ္ဒိင်းပေးတာဝန် ချစ်နွယ်လွင်.... ၂၄

မွန်အမျိုးသားဝတ်စုံ ဗညားအောင်မိုး.... ၂၇

ရာမညသားစစ် မင်းမောင်တိုး.... ၃၅

မျိုးသွေးပမြေး မင်းဘုန်းမောင်.... ၃၉

မွန်စာပေယဉ်ကျေးမှု နိုင်စိဏ်ထွန်း.... ၄၂

ရှေးမြန်မာနိုင်ငံ နိုင်ပန်းလှ.... ၄၆

မွန်ဂီတမိဘ်ဆက် ရာမညမိုးဇွေ.... ၅၅

တန္ဆေးဓါတ်ပူဇော်ပွဲ ဗကမြဘွာ.... ၆၁

ခေတ်မွန်စကားလုံးများ မင်းဟသ်ာ.... ၆၄

မွန်ယဉ်ကျေးမှု ဒေါ်စောရှင်.... ၆၉

ဝတ္ထု

အိုးမလုံ၍ မင်းဇော် (မုဒုံ) ၇၄

ဆိုးတား၍မရသော ရာမညမိုးဇွေ.... ၈၀

နေမင်းကွယ်ချိန် ဥက္ကလာခင်ခင်ဌေး.... ၉၃

အသဲကြွေမလေးလျှောက်လဲချက် အထွေး.... ၉၈

ကဗျာ

ရာမညသာစွခမြေ မင်းသက်ဆွေ.... ၆

ကျားရိုးနှင့်စည်းစက်ချိန် ဖျာပုံခင်လေး.... ၇

ပုဂံတနေရာ၌ မောင်သန်းခိုင် (ကျိုက်မရော) ၈

သံလွင်မြစ်ဝှမ်းမှ ရာမညမိုးဇွေ.... ၉

ပန်းပုံတောမှ တက္ကသိုလ်ရဲကျော်စွာ.... ၁၀

တပ်လှန့်သံ သက်ငယ်ရွှေမြိုင်.... ၁၁

အမွေ မင်းအေးမွန် (သကြော) ၁၂

ထုတ်ဝေသူ .... မင်းနွယ်ရိုး၊ (ကင်းလွတ်ခွင့်အမှတ်-၀၁၇၃၇)၊ အခန်း ၉၊ လမ်းမတော်။

ပုံနှိပ်သူ .... ဒေါ်တိ (၀၁၂၆၁မြ)၊ မျိုးညွန့်ပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ် ၃၈၊ ၈၇လမ်း၊ ရန်ကုန်။

အုပ်ရေ .... ၄၀၀၀။ မျက်နှာဖုံးပန်းချီ .... မောင်မောင်လှမြင့်။